

Holy Bible

Aionian Edition®

Nádej pre Každého
Slovak Bible for Everyone

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as “ The Purple Bible ”

Holy Bible Aionian Edition ®
Nádej pre Každého
Slovak Bible for Everyone

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 5/20/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0

Biblica, Inc., 1993, 2023

Formatted by Speedata Publisher 5.1.9 (Pro) on 6/19/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Slovák at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Slovák at AionianBible.org/History

06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEP Bible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
10/20/24 - Gospel Primer handout format.
11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.
06/21/25 - 469 translations now available in 230 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Matúš	11
Marek	32
Lukáš	46
Ján	69
Skutky	87
Rimanom	110
1 Korint'anom	120
2 Korint'anom	130
Galat'anom	137
Efezanom	141
Filipanom	145
Kolosanom	148
1 Tesaloničanom	151
2 Tesaloničanom	153
1 Timotejovi	154
2 Timotejovi	157
Títovi	159
Filemonovi	160
Židom	161
Jakuba	168
1 Petra	171
2 Petra	174
1 Jána	176
2 Jána	179
3 Jána	180
Júdov	181
Zjavenie	182

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Ježiš sa modlil za svojich nepriateľov: „Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia.“

Vojaci si losovaním rozdelili jeho odev.

Lukáš 23:34

Matúš

1 Toto je záznam rodokmeňa Ježiša Krista, syna Dávidovho a syna Abrahámovho. **2** Abrahám mal syna Izáka, Izák Jáкова, Jákob Júdu a jeho bratov, **3** Júda splodil Faresa a Zára (ich matkou bola Tamara), Fares mal syna Hezrona a ten Arama, **4** Aram mal syna Aminadaba, ten mal syna Násona a Náson mal syna Salmona, **5** Salmon mal s Rachabou syna Boaza, Boaz mal s Rút syna Obeda a ten mal syna Jesseho, **6** Jesse bol otcom Dávida, ktorý sa stal kráľom Izraela, Dávid splodil s Uriášovou manželkou Šalamúna, **7** Šalamún splodil Roboáma, Roboám Abiu, Abia Azafa, **8** Azaf bol otcom Jozafata, Jozafat otcom Joráma a Jorám bol otcom Oziáša, **9** Oziáš splodil Joatama, Joatam Achaza, Achaz Ezechiáša, **10** Ezechiáš mal syna Manasesa, Manases mal syna Amosa a ten bol otcom Joziáša, **11** Joziáš bol otcom Jechoniáša a jeho bratov (v čase odviečenia do Babylonu). **12** Po babylonskom zajatí splodil Jekoniáš Salatiela a Salatiel Zorobábel, **13** Zorobábel mal syna Abiúda, Abiúd Eliakima a Eliakim Azora, **14** Azor mal syna Sádoka, ten syna Achima a Achim syna Eliúda, **15** Eliúd splodil Eleazara, ten mal syna Mátana a Mátan mal syna Jáкова. **16** Jákob bol otcom Jozefa, ktorý bol mužom Márie, matky Ježiša, nazývaného Kristus. **17** Od Abraháma po Dávida to teda bolo štrnásť generácií, ďalších štrnásť generácií od Dávida po babylonské zajatie a od zajatia v Babylone až po Krista zasa štrnásť. **18** S narodením Ježiša Krista to bolo takto: Jeho matka Mária bola zasnúbená s Jozefom. No ešte skôr než sa vzali, vysvitlo, že počala z moci Ducha Svätého. **19** Jozef bol muž prísnych zásad, preto sa rozhodol, že sa s ňou rozíde. Chcel to však urobiť v tajnosti, aby ju nevystavil verejnej potupe. **20** Keď o tom uvažoval, vo sne sa mu zjavil Pánov anjel a povedal: „Jozef, syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu za svoju ženu, lebo dieťa, ktoré čaká, pochádza z Ducha Svätého. **21** Narodí sa jej syn a dáš mu meno Ježiš, lebo on vyslobodí svoj ľud z jeho hriechov. **22** Takto sa naplnilo všetko, čo Boh hovoril prostredníctvom proroka: **23** „Počujte, panna otehotnie, porodí syna a dajú mu meno Emanuel, ‘čo znamená: Boh je s nami.“ **24** Keď sa Jozef prebudil, urobil tak, ako mu Pánov anjel prikázal a prijal Máriu za svoju ženu. **25** Ale intímne spolu nežili, kým sa jej nenarodil syn, ktorému dal meno Ježiš.

2 Ježiš sa narodil v meste Betleheme v Judsku za vlády kráľa Herodesa. V tom čase prišli do Jeruzalema mudrci z východných krajín a zapytovali sa: „Kde je ten židovský kráľ, ktorý sa práve narodil? Videli sme na východe jeho

hviezdu a prišli sme sa mu pokloniť.“ **3** Keď sa to dozvedel kráľ Herodes, veľmi sa znepokojil a spolu s ním aj všetci obyvatelia Jeruzalema. **4** Herodes zvolal všetkých veľkňazov a učiteľov Zákona a vyzvedal sa od nich, kde sa má Mesiáš narodiť. **5** Odpovedali mu: „V Betleheme, v Judsku, lebo prorok napísal: **6** „Betlehem, nie si najbezvýznamnejší medzi judskými mestami, lebo z teba vyjde vodca, ktorý sa bude starať o môj ľud, Izrael, ako pastier o ovce.““ **7** Herodes si tajne pozval mudrcov z východu a podrobne sa ich pypytoval, kedy sa im hviezda po prvý raz zjavila. **8** Poslal ich do Betlehema s takouto úlohou: „Chodte a dôkladne zistite všetko o tom dieťati, a keď ho nájdete, prídte mi to oznámiť, aby som sa mu mohol ísť pokloniť aj ja.“ **9** Mudrci si kráľa vypočuli a vydali sa na cestu. A hviezda sa im znova zjavila a viedla ich, až zastala nad miestom, kde bolo dieťa. **10** Keď uvideli hviezdu, náramne sa potešili. **11** Vošli do domu a našli tam dieťa s jeho matkou Máriou. Padli pred ním na kolená a klaňali sa mu ako kráľovi. Potom mu obetovali prinesené dary – zlato, kadidlo a drahocenný olej. **12** Vo sne ich však Boh varoval, aby sa nevracali k Herodesovi. Do svojej krajiny sa teda pobrali inou cestou. **13** Po ich odchode sa Jozefovi vo sne zjavil anjel Pánov a prikázal mu: „Vstaň, vezmi dieťa i jeho matku, uteč s nimi do Egypta a zostaň tam, kým ti nepoviem. Herodes bude totiž pátrať po dieťati, aby ho zabil.“ **14** Jozef hneď v noci vzal dieťa i jeho matku a vybral sa s nimi do Egypta. **15** Tam boli až do smrti kráľa Herodesa. Tak sa splnilo, čo povedal Pán ústami proroka: „Z Egypta som povolal svojho syna.“ **16** Keď Herodes zistil, že ho mudrci podviedli, vzbĺkol hnevom. Do Betlehema i jeho okolia poslal vojakov a dal povraždiť všetkých chlapcov do dvoch rokov – tento vek vyrátal podľa údajov, čo sa dozvedel od mudrcov. **17** Vtedy sa akoby znova naplnili slová proroka Jeremiáša: **18** „V meste Ráma počuť nárek, plač a kvílenie. To Ráchel oplakáva svoje deti a nemožno ju potešiť, lebo ich niet.“ **19** Keď Herodes zomrel, Jozefovi sa v Egypte znova ukázal vo sne Pánov anjel. **20** a povedal mu: „Vezmi dieťa i jeho matku a vráť sa do izraelskej krajiny, lebo už zomreli tí, čo chceli dieťa zabiť.“ **21** Jozef poslušol a vrátil sa spolu s dieťaťom a jeho matkou do izraelskej krajiny. **22** Veľmi sa však zľakol, keď sa dozvedel, že Herodesovým nástupcom v Judsku je jeho syn Archelaus. Vo sne dostal ďalší pokyn od Boha, aby šiel do Galiley. **23** Usadil sa v Nazarete, čím sa naplnili slová prorokov o Mesiášovi, že ho ľudia budú poznať ako: „Toho z Nazareta.“

3 V tom čase vystúpil Ján Krstiteľ a kázal ľuďom, ktorí prichádzali za ním na judskú púšť: **2** „Prestaňte hrešiť a

obráťte sa k Bohu, lebo prichádza nebeské kráľovstvo.“ 3 To je ten, o ktorom hovoril prorok Izaiáš: „Na púšti volá hlas: Pripravte cestu Pánovi a odstráňte z nej všetky prekážky.“ 4 Ján nosil odev z ľavej srsti, prepásaný koženým opaskom. Živil sa tým, čo poskytovala púšť: kobyčkami a medom divých včiel. 5 Schádzali sa k nemu ľudia z Jeruzalema, z celého Judska i z krajov okolo Jordánu. 6 Dávali sa krstiť v rieke Jordán, a tým verejne vyznávali svoje hriechy. 7 Keď však Ján videl, že sa prichádzajú krstiť aj mnohí farizeji a saduceji – povedal im: „Vy hadie plemeno! Prečo si myslíte, že takto môžete uniknúť pred Božím hnevom? 8 Dokážte svojim životom, že ste sa odvrátili od vlastných hriechov. 9 Nemyslíte si, že sa vám nemôže nič stať len preto, že si vravíte ‚Sme potomkovia Abraháma.‘ Neklameť samých seba! Ved’ Boh môže aj tieto kamene oživiť a urobiť z nich Abrahámove deti. 10 Sekera Božieho súdu je už priložená ku koreňom stromov. Každý strom, ktorý neprináša dobré ovocie, bude vyťatý a hodený do ohňa. 11 Ja krstím vodou tých, ktorí ľutujú svoje previnenia a vyznávajú ich. Ale po mne príde niekto omnoho väčší ako ja, ktorému nie som hodný ani len obuv vyzuť. On vás bude krstiť Svätým Duchom a ohňom. 12 On prečistí zrnó, zbaví ho pliev, pšenicu zhromaždí do sýpky, ale plevy spáli v neuhasiteľnom ohni.“ 13 Vtedy prišiel Ježiš z Galiley k Jordánu za Jánom, aby sa dal od neho pokrstiť. 14 Ján sa mu v tom však snažil zabrániť: „Ty by si mal pokrstiť mňa! Prečo prichádzaš, aby som pokrstil ja teba?“ 15 No Ježiš mu odpovedal: „Len to urob, lebo musíme vykonať všetko, čo Boh žiada.“ A tak ho Ján pokrstil. 16 Hneď, ako po krste Ježiš vystúpil z vody, otvorilo sa nebo a uvidel Božieho Ducha, ktorý akoby holubica zostupoval na neho. 17 Zároveň zaznel z neba hlas: „Toto je môj Syn. Milujem ho a to, čo robí, ma naplňuje radosťou!“

4 Potom Duch Boží viedol Ježiša na púšť, aby ho tam diabol pokúšal. 2 Po tom, ako sa Ježiš postil štyridsať dní a nocí, veľmi vyhladol. 3 Tu sa k nemu priblížil pokúšiteľ a povedal mu: „Ak si naozaj Boží Syn, prikáž týmto kameňom, aby sa premenili na chleby!“ 4 Ale Ježiš mu odpovedal: „Je napísané: Na to, aby človek žil, nepotrebuje len jedlo, ale aj slová, ktoré vychádzajú z Božích úst.“ 5 Potom ho diabol zaviedol do Jeruzalema na vežu chrámu 6 a povedal: „Ak si Boží Syn, zoskoč dolu! Ved’ je napísané: Boh prikáže svojim anjelom, aby ťa ochránili, a ponesú ťa na rukách, aby si si neporanil nohy o kameň.“ 7 Ježiš mu zasa odpovedal: „Ale je napísané aj toto: Nebudeš pokúšať Boha, je tvojím Pánom!“ 8 Napokon ho diabol vyviedol na veľmi vysoký vrch a ukázal mu všetky kráľovstvá sveta s ich bohatstvom a slávou. 9 Tam

mu povedal: „Toto všetko ti dám, ak predó mnou padneš na kolená a vzdáš mi úctu!“ 10 Ježiš mu odpovedal: „Strat’ sa mi z očí, pokúšiteľ! Lebo je napísané: Pána, svojho Boha budeš uctievať a iba jemu budeš slúžiť!“ 11 V tej chvíli ho diabol opustil. Ježiša obklopili anjeli a starali sa o neho. 12 Keď sa Ježiš dospel, že Ján je vo väzení, vrátil sa do Galiley. 13 Nezostal však v Nazarete, ale usadil sa v Kafarnaume. To mesto ležalo na brehu Genezaretského jazera, v oblasti, ktorú kedysi obývali izraelské kmene Zabulon a Neftalí. 14 Takto sa splnila predpoveď proroka Izaiáša: 15 „V krajine Zabulonovej a Neftalího, na ceste k moru, za Jordánom, Galilea pohanov – 16 ľud ponorený do temnoty uzrie veľké svetlo. Svetlo zažiarí tým, ktorí žijú v krajine tieňa smrti.“ 17 Odvtedy začal Ježiš kázať: „Zmeňte svoje zmýšľanie a obráťte sa k Bohu, lebo nebeské kráľovstvo je blízko.“ 18 Jedného dňa šiel Ježiš po brehu Galilejského mora a zazrel dvoch mužov, ako do vody hádžu siete. Boli to rybári Šimon, neskôr nazývaný Peter, a jeho brat Andrej. 19 Ježiš na nich zavolať: „Podte za mnou a ja vám ukážem, ako získavať ľudí pre večnosť!“ 20 Obaja hneď opustili siete a šli za ním. 21 O kúsok ďalej iní dvaja bratia, Jakub a Ján, spolu so svojim otcom Zebedejom opravovali v lodke siete. Aj ich zavolať. 22 A obaja razom zanechali svoju lodku i otca a pobrali sa za Ježišom. 23 Ježiš chodil po celej Galilei, učil v synagógach, hlásal všade radostnú zvesť o Božom kráľovstve a zbavoval trpiacich všetkých možných chorôb a neduhov. 24 Správy o ňom sa rýchlo roznesli až po provinciu Sýria. Vodili k nemu chorých, ľudí posadnutých démonmi, pomätencov, ochrnutých – a on ich uzdravoval. 25 Všade za ním putovalo množstvo ľudí nielen z Galiley, ale aj z Desat’mestia, Jeruzalema, Judska i zo Zajordánska.

5 Jedného dňa, keď Ježiš videl dav ľudí, vystúpil na vrch a keď si sadol, pristúpili k nemu jeho učeníci. 2 Ježiš ich začal učiť: 3 „Šťastní sú tí, ktorí si uvedomujú svoju potrebu Boha, lebo tým patrí kráľovstvo nebeské. 4 Šťastní sú tí, ktorí plačú, lebo Boh ich poteší. 5 Šťastní sú tichí, lebo oni sa stanú dedičmi zeme. 6 Šťastní sú tí, ktorí túžia po spravodlivosti ako smädní po vode a hladní po jedle, lebo oni budú nasýtení. 7 Šťastní sú milosrdní, lebo aj Boh bude k nim milosrdný. 8 Šťastní sú tí, ktorí majú čisté srdce, lebo oni uvidia Boha. 9 Šťastní sú tí, ktorí šíria pokoj, lebo tých Boh nazve svojimi deťmi. 10 Šťastní sú tí, ktorých prenasledujú preto, že poslúchajú Boha, lebo im patrí nebeské kráľovstvo. 11 Šťastní ste, ak vás hania, prenasledujú a očierňujú preto, že sa hlásite ku mne. 12 Áno, máte dôvod radovať sa a jasat’, lebo v nebi máte veľkú odmenu. Napokon, rovnako

prenasledovali aj prorokov, ktorí žili pred vami.“ **13** „Vy ste soľ zeme. No ak soľ stratí svoju chuť, čo jej ju vráti? Taká soľ sa už nedá použiť na nič, možno ju iba vyhodit', aby ju ľudia pošliapali. **14** Vy ste svetlo sveta. Ste ako mesto postavené na kopci, nemôže sa schovať. **15** Ani lampu nerozsvietite na to, aby ste ju schovali, ale dáte ju na viditeľné miesto, aby svietila každému v dome. **16** Nech tak svieti vaše svetlo všetkým ľuďom, aby videli dobro, ktoré konáte, a oslavovali za to vášho Otca v nebesiach.“ **17** „Nemyslite si, že som prišiel zrušiť Zákon alebo Prorokov. Neprišiel som to zrušiť, ale naplniť. **18** S úplnou vážnosťou vám hovorím, kým trvá nebo a zem, ani písmenko, ani čiarka zo Zákona nestratí platnosť, kým sa všetko nenaplní. **19** Keby teda niekto zrušil čo i len jedno z týchto prikázaní, hoci to najmenšie, a učil by tomu aj iných, bude sa nazývať v nebeskom kráľovstve najmenším. Kto však rešpektuje Božie prikázania a učí tak aj iných, toho Boh označí za veľkého v nebeskom kráľovstve. **20** Hovorím: Ak vaša spravodlivosť nebude väčšia ako spravodlivosť učiteľov Zákona a farizejov, určite nevstúpíte do nebeského kráľovstva. **21** Viete, že vašim predkom bolo povedané: ‚Neb zabiješ!‘ Preto, kto zabije, musí ísť pred súd. **22** Ale ja vám hovorím: Súdený bude každý, kto sa hnevá na iného človeka; a kto iného ponižuje, odsúdi ho najvyšší súd, no kto mu zllorečí, zaslúži si pekelný oheň. (Geenna g1067) **23** Ak prinášaš na oltár svoj dar, aby si ho obetoval Bohu, no uvedomíš si, že tvoj brat má niečo proti tebe, **24** nechaj tam svoj dar, chod' za svojím bratom a zmier sa s ním. Až potom obetuj svoj dar. **25** Ak máš so svojím protivníkom spor a chce ťa obžalovať, usiluj sa s ním zmieriť už cestou. Inak ťa zavlečie k sudcovi, sudca ťa vydá dozorcovi a ten ťa uvrhne do väzenia. **26** A nevyjdeš odtiaľ skôr, kým nesplatiš svoj trest do posledného haliera. **27** Viete, že vašim predkom bolo povedané: ‚Nebudeš cudzoložiť.‘ **28** Ale ja vám hovorím: každý, kto žiadostivo pozerá na ženu, už s ňou scudzoložil vo svojom srdci. **29** Ak ťa teda zväzda pravé oko, vylúpni si ho a zahod', lebo je pre teba lepšie, ak prídeš o jednu časť tela, ako by malo celé tvoje telo prísť do pekla. (Geenna g1067) **30** Ak ťa navádza na hriech pravá ruka, odsekní si ju a odhod' od seba. Lepšie je, ak prídeš o jednu časť tela, ako sa dostať do večnej záhuby.“ (Geenna g1067) **31** „Bolo tiež povedané: ‚Kto by sa chcel rozviesť so svojou ženou, nech jej dá rozvodový list.‘ **32** Ale ja vám hovorím: každý, kto sa rozvedie so ženou – okrem prípadu smilstva – vystaví ju cudzoložstvu, a kto sa ožení s rozvedenou, dopúšťa sa cudzoložstva. **33** Ďalej ste počuli, že bolo vašim predkom povedané: ‚Nebudeš krivo prisahať, ale splniš, čo si Pánovi pod prísahou sľúbil.‘ **34** Ale ja vám hovorím: neprisahajte

vôbec; ani na nebo, lebo je Božím trónom, **35** ani na zem, lebo je jeho podnožou, ani na Jeruzalem, lebo je mestom veľkého Kráľa. **36** Neprisahajte ani na svoju hlavu, lebo nie je vo vašej moci, aby vám čo i len jeden vlas narástol biely alebo čierny. **37** Vaša reč nech je jednoznačná – áno nech znamená áno, nie nech znamená nie. Ak k tomu niečo pridávate, pochádza to od zlého.“ **38** „Počuli ste, že bolo povedané: ‚Oko za oko, zub za zub.‘ **39** Ale ja vám hovorím: neodplácajte zlo zlým. Naopak, ak ťa niekto udrie po pravom líci, nastav mu aj ľavé. **40** A ak by sa chcel niekto s tebou súdiť a vziať ti košeľu, daj mu aj kabát. **41** A ak ťa niekto poprosí, aby si mu odniesol bremeno na kúsok cesty, zanes mu ho dva razy tak ďaleko. **42** Tomu, kto ťa o niečo prosí, daj, a kto si chce od teba požičať, tomu neodmietni. **43** Počuli ste, že bolo povedané: ‚Miluj svojho blížneho a nenávid' svojho nepriateľa.‘ **44** Ale ja vám hovorím: milujte svojich nepriateľov! Modlite sa za tých, ktorí vás prenasledujú. **45** Takto budete konať ako deti nebeského Otca. On spôsobuje, aby slnko svietilo na dobrých aj na zlých, a zosiela dážď na spravodlivých aj na nespravodlivých. **46** Aké uznanie by ste chceli za to, že prejavujete lásku iba tým, ktorí vás milujú? Nerobia vari to isté aj vyberači daní? **47** Ak sa správate priateľsky iba k svojim blízkym, ste vari v niečom výnimoční? Nerobia tak azda aj pohania? **48** Budte teda dokonatí v láske, ako je dokonatý aj váš nebeský Otec.“

6 „Dávajte si pozor, aby ste skutky svojej spravodlivosti nevystavovali na obdiv pred ľuďmi, lebo tým sa pripravíte o odmenu od svojho Otca v nebesiach. **2** Preto keď dáváš núdznemu, nevytrubuj o tom všetkým na známosť. Okato – v synagógach a na námestiach – konajú dobro pokrytci, lebo túžia, aby ich ľudia chválili. Naozaj, vravím vám: oni už svoju odmenu dostali. **3** Ak ty niekomu pomáhaš, rob to nenápadne – nech tvoja ľavá ruka nevie, čo robí pravá. **4** A tvoj Otec, ktorý vidí aj skryté veci, ti to odplatí.“ **5** „Keď sa modlíte, nebudte ako pokrytci, ktorí sa radi modliavajú v synagógach a na námestiach, aby ich ľudia videli. Naozaj, vravím vám: oni už svoju odmenu dostali. **6** Ale keď sa chceš modliť, chod' do svojej izbičky, zavri za sebou dvere a modli sa k svojmu Otcovi, ktorého nevidieť. A tvoj Otec, ktorý vidí aj to, čo je skryté, ťa vypočuje. **7** Neopakujte bezmyšlienkovito modlitbu ako ľudia, ktorí Boha nepoznajú. Myslia si, že ich Boh vypočuje, keď budú svoju prosbu donekonečna omieľať. **8** Nenapodobňujte ich, veď váš Otec pozná vaše potreby skôr, než ich vyslovíte.“ **9** „Vy sa modlite takýmto spôsobom: Otče náš, ktorý si na nebesiach, nech je vzdaná úcta a česť tvojmu menu. **10** Nech príde tvoje kráľovstvo. Nech

sa tvoja vôľa deje ako v nebi, tak i na zemi. **11** Dávaj nám chlieb na každý deň. **12** A odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame každému, kto sa prevíňuje voči nám. **13** A nedovoľ, aby sme podľahli pokušeniu, ale pomáhaj nám vyhýbať sa zlému. (Lebo tvoje je kráľovstvo, i moc, i sláva naveky. Amen.) **14** Ak odpustíte iným ich previnenia, aj vám odpustí váš nebeský Otec. **15** Ale ak im neodpustíte, potom ani nebeský Otec neodpustí vaše previnenia.“ **16** „A keď sa postíte, netvárite sa utrápene. A nech to nie je poznať ani na vašom zovňajšku, ako to robia pokrytci, ktorí takto upozorňujú svoje okolie, že sa postia. Naozaj vám hovorím: oni už svoju odmenu dostali. **17** Ale keď sa ty postíš, pekne sa uprav a buď prirodzený, **18** pretože nie ľudia majú vidieť, že sa postíš, ale tvoj Otec, ktorého nikto nevidí. A tvoj Otec, ktorý vidí aj skryté veci, ti to odplatí.“ **19** „Nehromadte si bohatstvo na zemi, kde rýchlo stráca svoju hodnotu alebo ho môžu ukradnúť zloději. **20** Ukladajte si radšej poklady v nebi, kde ich nezničia ani mole, ani hrdza, ani ich neukradne nijaký zlodej. **21** Lebo kde je váš poklad, tam bude aj vaše srdce. **22** Oči sú ako lampa, ktorá dáva svetlo. Ak je tvoje oko čisté, tvoj život bude naplnený svetlom. **23** Ale ak je tvoje oko zakalené nečistými myšlienkami a túžbami, si ponorený do temnoty. Ak to, čo by malo byť pre teba svetlom, je tmou, aká potom bude skutočná tma?“ **24** „Nikto nemôže slúžiť dvom pánom. Jedného totiž bude nenávidieť a druhého mať rád, alebo jednému bude dávať prednosť a druhého bude zanedbávať. Nedá sa slúžiť zároveň Bohu aj majetku. **25** Preto vám radím: netrápate sa o to, čo budete jesť a piť, aby ste žili, ani o to, do čoho zaodejete svoje telo. Či nie je život viac ako jedlo a telo viac ako šaty? **26** Pozrite sa na vtáky: nesejú ani nežnú, nezhrmažďujú obilie do sýpok, a predsa ich nebeský Otec živí. Či nie ste omnoho cennejší ako ony? **27** Je medzi vami niekto, kto by si vlastnou snahou vedel čo i len o kúsok predĺžiť svoj život? **28** A prečo sa tak veľmi trápate s oblečením? Uvažujte o polných kvetoch: nepracujú, nepradú, **29** a predsa ani Šalamún vo svojom kráľovskom majestáte nebol oblečený tak ako hociktorý z nich. **30** Ak teda Boh zaodievá do takej nádhery obyčajné polné kvietky, ktoré dnes hýria farbami a zajtra zhoria v ohni, nepostará sa skôr o vás? To mu tak málo dôverujete? **31** Preto sa netrápate a nespytujte: Čo budeme jesť? Čo budeme piť? Čo si oblečieme? **32** Ľudia, ktorí nepoznajú Boha, sami seba znepokojujú takýmito otázkami a trápia sa pre ne. Ale vy máte nebeského Otca, a ten dobre vie, čo potrebujete. **33** Hľadajte najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a všetko toto vám bude pridané. **34** Netrápte sa teda o každý

malíček, ktorú prinesie zajtrašok, lebo každý deň má dost svojich starostí a Boh vám s nimi pomôže aj zajtra.“

7 „Nesúďte iných, aby ste neboli súdení. **2** Lebo spôsobom, akým súdite druhých, budete súdení aj vy. Akou mierou meriate, takou bude Boh merať vás. **3** Prečo sa staráš o smietku v oku svojho blížneho, ale brvno vo vlastnom oku si si nevšimol? **4** Ako môžeš povedať inému: Dovoľ, aby som ti vybral z oka smietku!, a pritom ti neprekáža brvno vo vlastnom oku? **5** Ty pokrytec! Najprv odstráň brvno zo svojho oka, lebo až potom budeš dobre vidieť, aby si mohol vybrať smietku z oka svojho blížneho. **6** Je zbytočné vysvetľovať Božie pravdy tým, ktorí nimi pohrdajú. Nehádzte perly sviniam! Čo sa stane? Perly pošliapu a vás napadnú.“ **7** „Proste a dostanete, hľadajte a nájdete, kľopte a otvorí sa vám. **8** Lebo kto prosí, dostane, kto hľadá, nájde a kto klope, tomu otvoria. **9** Keby ktoréhokolvek z vás poprosilo vlastné dieťa o kus chleba, dali by ste mu snád kameň? **10** Alebo by ste mu namiesto ryby dali hada? **11** Ak teda vy, hoci ste hriešni, viete dávať svojim deťom dobré veci, o čo skôr ich dá nebeský Otec tým, ktorí ho o to prosia! **12** Správajte sa k ľuďom tak, ako chcete, aby sa oni správali k vám. To je to, čo hovorí Zákon i Proroci.“ **13** „Do neba sa dá vojsť iba úzkou bránou. Priestranná brána a široká cesta vedú do záhuby, a predsa si ju vyberá a kráča po nej mnoho ľudí. **14** Dvere a cesta do života sú úzke a len málo je tých, ktorí ich nájdu.“ **15** „Dajte si pozor na falošných prorokov: prichádzajú k vám preoblečení za bezbranné ovce, ale v skutočnosti sú to draví vlci. **16** Môžete ich spoznať podľa ovocia, ktoré nesú. Azda sa oberá hrozno z trnia a figy z bodľacia? **17** Dobrý strom rodí dobré ovocie a zlý strom zlé ovocie. **18** Dobrý strom predsa nemôže rodiť zlé ovocie ani zlý strom dobré. **19** Každý strom, ktorý nenesie dobré ovocie, vytnú a spália. **20** Teda podľa ich činov ich poznáte.“ **21** „Na to, aby sa človek dostal do nebeského kráľovstva, nestačí, že sa ku mne hlási a oslovuje ma Pane! Pane! Rozhodujúce je, či koná vôľu môjho Otca, ktorý je v nebesiach. **22** V deň posledného súdu mnohí povedia: Pane, Pane, či sme nehovorili v tvojom mene? Nevyháňali sme démonov v tvojom mene? Nerobili sme v tvojom mene mnohé zázraky? **23** Ale ja im odpoviem: Nikdy som vás nepoznal. Chodte odo mňa preč, lebo ste páchali zlé veci!“ **24** „Každého, kto počúva moje slová a koná podľa nich, môžeme prirovnať k prezieravému človeku, ktorý si postavil dom na skale. **25** Keď sa spustil lejak, privalila sa povodeň a prudká víchrica sa oprela do jeho múrov, dom sa nezrútil, lebo mal základy postavené na skale. **26** Ale toho, kto počúva moje slová, no nekoná podľa nich, môžeme

prirovnať k nerozumnému človeku, ktorý si postavil dom na piesku. 27 Spustil sa lejak, privalila sa povodeň, prudká víchrica sa oprela do múrov jeho domu – a dom s veľkým rachotom spadol.“ 28 Keď Ježiš dohovoriť, ľudia nad jeho učeními žasli. 29 Ježiš totiž, na rozdiel od ich náboženských učiteľov, učil ako niekto, kto má autoritu.

8 Keď Ježiš zostúpil z vrchu, išiel za ním veľký dav ľudí. 2 Vtedy sa k nemu priblížil malomocný, kľakol si pred neho a povedal: „Pane, keby si chcel, mohol by si ma uzdraviť!“ 3 Ježiš vystrel ruku, dotkol sa ho a povedal: „Áno, chcem. Bud' zdravý.“ A po malomocenstve nezostalo ani stopy. 4 Ježiš mu povedal: „Nikomu nič nehovor, ale chod', ukáž sa kňazovi a obetuj dar, ako to nariadil Mojžiš – na dôkaz, že si zdravý.“ 5 Keď Ježiš prišiel do Kafarnauma, pristúpil k nemu rímsky stotník a prosil ho: 6 „Pane, môj sluha leží doma ochrnutý a má veľké bolesti.“ 7 Ježiš mu odpovedal: „Prídem a uzdravím ho.“ 8 Ale stotník namietal: „Pane, nie som hodný, aby si vošiel pod moju strechu. No stačí tvoje slovo a bude zdravý. 9 Ved' viem, ako to je: Ja sám som podriadený, ale mám aj pod sebou vojakov. Ak niektorému poviem: Chod', tak ide, a inému: Pod', tak príde, a ak poviem sluho: Urob to!, tak to vykoná.“ 10 Keď to Ježiš počul, začudoval sa a obrátil sa na tých, ktorí ho sprevádzali: „Vravím vám, že s takou veľkou vierou som sa nestretol v celom Izraeli. 11 A bude to veru tak, že prídu mnohí ľudia z východu i západu a zaujmú miesto pri stole v nebeskom kráľovstve s Abrahámom, Izákom a Jákobom, 12 kým Izraeliti, pre ktorých bolo kráľovstvo pripravené, budú hnaní do tmy, kde bude plač a škripanie zubami.“ 13 Potom Ježiš povedal stotníkovi: „Vráť sa domov! Nech sa ti stane tak, ako si tomu uveril!“ A sluha bol v tej chvíli uzdravený. 14 Potom Ježiš vošiel do Petrovho domu a našiel tam jeho svokru ležať vo vysokej horúčke. 15 Dotkol sa jej ruky a horúčka hneď zmizla. Žena vstala a začala mu pripravovať jedlo. 16 Večer priviedli k nemu mnohých posadnutých. Jediným slovom vyhnal z nich zlých duchov a všetkých chorých uzdravil. 17 Takto sa splnilo, čo predpovedal prorok Izaiáš: „On vzal na seba naše slabosti a niesol naše choroby.“ 18 Keď Ježiš videl dav ľudí okolo seba, rozkázal učeníkom, aby sa preplavili v lodke na druhý breh jazera. 19 Vtom ho zadržal jeden z učiteľov Zákona a povedal mu: „Majstre, pôjdem za tebou kamkoľvek.“ 20 Ježiš mu na to odpovedal: „Líšky majú svoje nory a vtáci hniezda, ale Syn človeka nemá dom ani miesto, kde by si zložil hlavu.“ 21 Jeden z jeho žiakov mu zasa povedal: „Pane, kým pôjdem za tebou, dovoľ mi pochovať otca!“ 22 Ale Ježiš mu odpovedal: „Pod' za mnou hneď. Nech

tí, ktorí sú duchovne mŕtvi, pochovávajú svojich mŕtvych.“ 23 Potom vstúpil Ježiš do lodky a plavil sa s učeníkmi na druhý breh. 24 Zrazu sa strhla silná búrka a lodka sa takmer potápala vo vysokých vlnách. No Ježiš pokojne spal. 25 Priskočili k nemu a zobudili ho: „Pane, zachráň nás, inak sa utopíme!“ 26 Ale Ježiš im odpovedal: „Prečo sa tak bojíte? Kde je vaša viera?“ Potom vstal a pohrozil vetru a vlnám. Búrka sa upokojila a nastalo veľké ticho. 27 Tí, čo boli s ním, ohromene hovorili: „Kto to vlastne je, že ho poslúcha víchrica aj more?“ 28 Keď pristáli na druhom brehu neďaleko Gadary, vybehli oproti nemu dvaja muži posadnutí démonmi. Žili v skalných hroboch a boli takí nebezpeční, že sa nikto neodvážil tade ísť. 29 Začali na Ježiša kričať: „Čo od nás chceš, Syn Boží? Prišiel si nás trápiť? Ešte na nás nemáš právo!“ 30 Neďaleko sa páslo veľké stádo sviň. 31 A démoni ho prosili: „Ak nás už chceš vyhnáť, pošli nás do toho stáda sviň!“ 32 „Nedbám, chodte!“ povedal im Ježiš. A hneď vyšli z tých dvoch a vošli do sviň. Celé stádo sa ihneď splašilo, prehnalo sa dolu svahom a utopilo sa v jazere. 33 Pastieri sviň sa rozbehli do mesta a všade rozchýrili, čo sa stalo. 34 Všetci jeho obyvatelia utekali oproti Ježišovi a žiadali ho, aby odišiel z ich kraja.

9 Ježiš opäť nastúpil do lodky, preplavil sa na druhý breh a prišiel do Kafarnauma, do mesta, kde býval. 2 Čoskoro k nemu priniesli na nosidlách ochrnutého človeka. Keď Ježiš videl ich vieru, povedal chorému: „Teš sa, priateľ môj, tvoje hriechy sú odpustené!“ 3 Niektorí z učiteľov Zákona sa však pohoršovali: „Ten človek sa rúha!“ 4 Ale Ježiš vedel, čo si myslia, a preto sa spýtal: „Prečo máte srdcia naplnené zlobou? 5 Čo je ľahšie povedať: Odpúšťajú sa ti hriechy, alebo: Vstaň a chod'? 6 Ale aby ste vedeli, že Syn človeka má na zemi moc odpúšťať hriechy...“ Nato sa obrátil k ochrnutému a povedal mu: „Vstaň a vezmi si svoje lôžko. Môžeš ísť domov.“ 7 A on vstal a odišiel. 8 Toto sa odohralo pred očami zhromaždeného davu. Všetci žasli a ďakovali Bohu, že dal človeku takú moc. 9 Keď sa Ježiš uberal ďalej, všimol si muža, ktorý na colnici vyberal poplatky. Ten muž sa volal Matúš. „Pod' so mnou a staň sa mojím učeníkom!“ vyzval ho Ježiš. Matúš hneď vstal a išiel za ním. 10 Neskôr, keď Ježiš spolu s učeníkmi večeral v Matúšovom dome v spoločnosti mnohých ľudí pochybnej povesti, 11 zbožní farizeji sa pohoršovali a vraveli jeho učeníkom: „Ako si váš majster môže sadnúť za jeden stôl s takou spodinou?“ 12 Keď to Ježiš počul, odpovedal im: „Lekári nepotrebujú zdraví, ale chorí. 13 Chodte a snažte sa pochopiť, čo znamenajú slová Písma: ‚Nejde mi o vaše obete

a dary, ale o to, aby ste boli milosrdní. 'Neprišiel som volat' k Bohu tých, ktorí sú presvedčení o vlastnej spravodlivosti, ale hriešnikov." **14** Jedného dňa prišli za Ježišom učeníci Jána Krstiteľa s otázkou: „Prečo sa tvoji učeníci nepostia? Ved' to robíme my aj farizeji!“ **15** Ježiš im odpovedal: „Majú vari svadobčania, ktorých pozval ženích, dôvod smútiť, kým je s nimi? Ale prídu dni, keď bude ženích od nich vzatý, a potom sa budú postiť.“ **16** Nikto predsa neprišliva na staré šaty záplatu z novej látky, lebo by vytrhla staré tkanivo a diera by sa ešte zväčšila. **17** Ani mladé víno nenalievate do mechov zo starej kože, lebo by popraskali a víno by vytieklo. Nové víno potrebuje nové mechy!“ **18** Kým Ježiš hovoril, prišiel jeden z predstaviteľov miestnej synagógy a poklonil sa mu. „Práve mi umrela dcéra,“ povedal, „ale ty jej môžeš vrátiť život. Pod“, polož na ňu ruku a ožije.“ **19** Ježiš vstal a šiel – a jeho učeníci ho nasledovali. **20** Vtom k nemu pristúpila zozadu akási žena, ktorá už dvanásť rokov krvácala, a dotkla sa okraja jeho šiat, **21** lebo si pomyslela: „Stačí, ak sa dotknem jeho šiat, určite sa uzdravím.“ **22** Ježiš sa obrátil, pozrel sa na ňu a povedal: „Teš sa, žena. Tvoja viera ťa uzdravila.“ A naozaj, od tej chvíle bola žena zdravá. **23** Keď Ježiš vošiel do domu predstaveného synagógy, kde hrala pohrebná hudba a nariekal zhromaždený dav, **24** povedal im: „Rozíďte sa, ved' dievčatko neumrelo, iba spí.“ Oni sa mu však vysmiali. **25** Hneď ako všetkých poslali preč, vstúpil do miestnosti, v ktorej bolo dievčatko, chytil ho za ruku a ono ožilo a vstalo. **26** Správa o tomto zázraku sa rozniesla po celom kraji. **27** Keď bol Ježiš na ceste späť, išli za ním dvaja slepci a volali naňho: „Syn Dávidov, zmiluj sa nad nami!“ **28** Kráčali za ním až do domu. Slepí pristúpili celkom k nemu a on sa ich spýtal: „Naozaj veríte, že mám moc vrátiť vám zrak?“ „Áno, Pane,“ odpovedali mu. **29** Ježiš sa dotkol ich očí a povedal: „Nech sa vám stane, ako veríte.“ **30** V tej chvíli začali vidieť. Dôrazne im prikázal: „Nikto sa o tom nesmie dozvedieť!“ **31** Oni však išli a rozniesli tú správu po celom kraji. **32** Keď odtiaľ Ježiš s učeníkmi odchádzal, priviedli k nemu nemého človeka, posadnutého zlým duchom. **33** Ježiš démona vyhnal a muž ihneď začal hovoriť. Ľudia v dave žasli a hovorili: „Nikdy nikto nič podobné v Izraeli nevidel!“ **34** Ale farizeji vysvetľovali: „Diabol, kráľ démonov, mu dal moc vyháňať démonov.“ **35** Potom Ježiš prechádzal všetkými mestami a dedinami, učil v židovských synagógach a hlásal radostnú správu o Božom kráľovstve. A všade, kam prišiel, liečil choroby tela aj ducha. **36** Pri pohľade na ľudí, ktorí za ním prichádzali, jeho vnútro bolo naplnené súcitom a veľkou bolesťou – boli totiž utrpení a bezbranní ako ovce bez pastiera. **37** Vtedy povedal svojim učeníkom: „Žatva je

veľká, ale žencov je málo. **38** Preto proste Pána žatvy, aby vyslal robotníkov na svoje polia.“

10 Potom si Ježiš zavola svojich dvanástich učeníkov a dal im moc vyháňať nečistých duchov a uzdravovať každú chorobu tela aj ducha. **2** Mená týchto dvanástich apoštolov sú: Šimon, ktorého volali aj Peter a jeho brat Andrej; Jakub, syn Zebedejov a jeho brat Ján; **3** Filip a Bartolomej; Tomáš a bývalý colník Matúš; Alfejev syn Jakub a Tadeáš; **4** Šimon Horlivec a Judáš Iškariotský, ktorý ho napokon zradil. **5** Týchto dvanástich Ježiš vyslal so slovami: „Nechodte teraz medzi pohanov a nevchádzajte do samaritánskych miest. **6** Radšej chodte k Izraelitom, ovciam, ktoré sa Bohu stratili, **7** a hlásajte: Priblížilo sa nebeské kráľovstvo. **8** Uzdravujte chorých, krieste mŕtvych, očistujte malomocných, vyhánajte démonov. Čo ste zadarmo dostali, zadarmo rozdávejte! **9** Neberte si so sebou peniaze **10** ani kapsu na cestu ani náhradné šatstvo či obuv, ba ani palicu. Lebo robotník si zaslúži mzdu za to, čo urobil. **11** Do ktoréhokoľvek mesta alebo dediny vojdete, spýtajte sa na bohobojných ľudí, v ich dome sa potom ubytujte, kým sa vydáte na ďalšiu cestu. **12** Keď vstúpite do domu, povedzte: ‚Pokoľ tomuto domu!‘ **13** Ak vaše posolstvo vďačne prijímú, naplní ich pokoj, ktorý prinášate. Ak odmietnu, váš pokoj zostane s vami. **14** Opustte každé mesto alebo dom, kde by vás ani vaše svedectvo neprijali, nezdržujte sa tam, straste aj prach zo svojich nôh. **15** Vravím vám, že v deň Božieho súdu bude ľahšie hriešnym ľuďom zo Sodomy a Gomory ako takémuto mestu. **16** Posielam vás ako ovce medzi vlky. Budte teda obozretní ako hady a mierni ako holubice. **17** Na ľudí si dávajte pozor, lebo vás pre mňa budú vydávať súdom, budú vás bičovať v synagógach, **18** budú vás vláčiť pred vládcov a panovníkov. To všetko bude príležitosťou, aby ste vydali svedectvo im aj celému svetu. **19** Ak vás postavia pred súd, netrápte sa, ako a čo budete hovoriť, lebo dostanete pravé slová v pravý čas. **20** To nebudete hovoriť vy, ale Duch vášho Otca prehovorí prostredníctvom vás. **21** Brat vydá na smrť brata, otec syna, deti sa vzbúria proti rodičom a zabijú ich. **22** Všetci vás budú nenávidieť, lebo ste mojimi učeníkmi. Ale ten, kto vytrvá až do konca, bude zachránený pre večnosť. **23** Ak vás budú v niektorom meste prenasledovať, utečte do iného. Vravím vám, že nestačíte pochodiť po všetkých izraelských mestách, kým sa Syn človeka opäť vráti. **24** Žiak neprevyšuje svojho učiteľa, ani sluha svojho pána. **25** Žiak znáša údel svojho učiteľa a sluha údel svojho pána. Keď mňa nazývajú diablom, čo si asi vymyslia na vás!? **26** Ale nebojte sa ich! Príde čas,

ked' pravda vyjde najavo a všetko skryté bude odhalené. 27 Čo vám hovorím v tme, povedzte na svetle, a čo vám tajne šepkám, rozhláste verejne! 28 A nebojte sa pri tom ľudí. Môžu vás síce zabiť, ale nemôžu vás pripraviť o večný život. Bojte sa Toho, ktorý môže zahubiť dušu i telo v pekle. (Geenna g1067) 29 Akú cenu má vrabec? A predsa ani jeden nespadne na zem bez vedomia vášho Otca. 30 A vy máte ešte aj všetky vlasy na hlave zrátané. 31 Preto sa nebojte: ste omnoho cennejší než celý krdeľ vrabcov. 32 Kto sa ku mne prizná pred ľuďmi, k tomu sa aj ja priznám pred svojim Otcom v nebesiach. 33 Ale kto ma pred ľuďmi zaprie, toho aj ja zapriem pred svojim Otcom v nebi." 34 „Nemyslite si, že som prišiel, aby som priniesol na zem pokoj. Nepriniesol som pokoj, ale meč. 35 Viera vo mňa môže postaviť proti sebe syna a otca, dcéru a matku, nevestu a svokru. 36 Nepriateľom človeka sa stanú jeho najbližší. 37 Kto má vo svojom srdci na prvom mieste otca alebo matku, syna alebo dcéru, a nie mňa, nie je ma hoden. 38 Kto by ma chcel nasledovať bez ťažkostí, nie je ma hoden. 39 Kto lípne na živote, stratí ho, ale kto je ochotný pre mňa všetko obetovať, ten svoj život zachráni. 40 Kto prijíma vás, prijíma mňa, a kto prijíma mňa, ten prijíma toho, ktorý ma poslal. 41 Ak prijme niekto môjho svedka s vedomím, že ho poslať Boh, dostane rovnakú odmenu ako on. Kto prijme spravodlivého pre jeho spravodlivosť, dostane rovnakú odmenu ako on. 42 A ak niekto podá ako môj nasledovník čo len pohár vody niekomu zdanlivo bezvýznamnému, určite nepríde o svoju odmenu."

11 Ked' Ježiš odovzdal pokyny svojim dvanástim učeníkom, pobral sa učiť a kázať do tamojších miest. 2 Ján Krstiteľ, ktorý bol práve vo väzení, sa dopyčoval o tom, čo Kristus robí. Poslal za ním dvoch svojich učeníkov, 3 aby sa ho spýtali: „Si naozaj ten, ktorý mal prísť, alebo máme čakať iného?“ 4 Ježiš im odpovedal: „Vráťte sa k Jánovi a vyrozprávajte mu, čo ste videli a počuli: 5 Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sú uzdravení, hluchí počujú, mŕtvi ožívajú a chudobným sa zvestuje dobrá správa. 6 Šťastný je ten, kto mi dôveruje.“ 7 Ked' Jánovi učeníci odišli, Ježiš hovoril o ňom ľuďom: „Ked' ste šli za Jánom na púšť, čo ste chceli uvidieť? Trstinu zmietanú vetrom? 8 Alebo človeka vyobliekaného do drahých šiat? Ale ved' takí bývajú v kráľovských palácoch. 9 Prečo ste teda šli za ním? Chceli ste vidieť proroka? Hovorím vám, spoznali ste viac než proroka. 10 To o ňom je napísané: „Posielam pred tebou svojho posla, aby ti pripravil cestu.“ 11 Vedzte, že medzi všetkými ľuďmi, ktorí sa kedy narodili, niet nikoho, kto by prevyšoval Jána Krstiteľa. A predsa i ten najmenší

v nebeskom kráľovstve je väčší ako on. 12 Od čias Jána Krstiteľa je nebeské kráľovstvo vystavené násiliu a zmocňujú sa ho ukrutníci. 13 Lebo všetci proroci aj Zákon až po Jána Krstiteľa to predpovedali. 14 A ak ste pripravení prijať to, tak on je Eliáš, o ktorom prorok zvestoval, že príde skôr, než sa kráľovstvo začne. 15 Kto má uši na počúvanie, nech počúva! 16 Ku komu mám prirovnať ľudí, ako ste vy? Sú ako hrajúce sa deti, ktoré sedia na námestí a nespokojne pokrikujú na svojich kamarátov: 17 „Hrali sme vám, ale netancovali ste, smutne sme vám spievali, ale neplakali ste.“ 18 Ked' prišiel Ján, poslal sa a nepil víno – a vravia: Je posadnutý. 19 Ale keď prišiel Syn človeka, nepostí sa – a hovoria: „Pozrite sa na toho nenažranca a opilca, priateľa hriešnikov. Ale dokonalosť Božej múdrosti ukážu tí, ktorí podľa nej žijú.“ 20 Vtedy začal Ježiš karhať mestá, ktoré boli svedkami jeho mnohých zázrakov, a predsa nerobili pokánie: 21 „Beda ti, Korazim, beda ti, Betsaida! Keby sa v Týre a Sidone stali také zázraky ako u vás, ich obyvatelia by sa už dávno kajali a prejavovali by najhlbšiu úľutu nad svojimi vinami. 22 Preto vám hovorím, že Týru a Sidonu bude ľahšie v deň súdu ako vám. 23 A čo vy, obyvatelia Kafarnauma? Myslíte si, že Boh vás vyvýši až po samo nebo? Zrúťte sa do priepasti večného zahynutia! Keby sa v Sodome diali také zázraky ako u vás, stála by dodnes. (Hadēs g86) 24 Znova vám hovorím, že sodomskej krajine bude ľahšie v deň súdu ako tebe!“ 25 Vtedy sa Ježiš modlil: „Veľebím ťa, Otče, Pán neba aj zeme, že pravdu skrývaš pred tými, ktorí sa pokladajú za múdrych a učeních, a zjavuješ ju bezvýznamným a jednoduchým. 26 Áno, Otče, tak sa ti to páči.“ 27 „Otec mi zveril všetko. Len Otec pozná Syna a Otec pozná iba Syn a ten, komu sa to Syn rozhodne zjaviť.“ 28 Podte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste unavení, ja vám dám odpočinutie. 29 Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo mám tiché a pokorné srdce. U mňa nájdete mier a odpočinutie pre svoje duše. 30 Ved' moje jarmo netlačí a bremeno netiaži."

12 Raz v sobotu prechádzal Ježiš so svojimi učeníkmi obilným poľom. Učeníci boli hladní, preto začali trhať klasy a jesť zrna. 2 Videli to farizeji a žalovali Ježišovi: „Pozri, tvoji učeníci robia, čo sa v sobotu nesmie robiť!“ 3 Ježiš im odpovedal: „Azda ste nečítali, čo urobil kráľ Dávid, keď on aj jeho družina boli hladní? 4 Ako vošiel do chrámu a spolu jedli posvätné chleby, ktoré smeli jesť iba kňazi? 5 Alebo ste nečítali v Mojžišovom zákone, že kňazi v chráme pracujú v sobotu? Porušujú sobotný pokoj, a predsa nie sú vinní. 6 Vravím vám, že je tu niekto, kto je viac než chrám. 7 Keby ste rozumeli slovám: „Nejde mi o vaše obete a dary,

ale o to, aby ste boli milosrdní, 'tak by ste nikoho neprávom neodsudzovali. **8** Syn človeka rozhoduje aj o tom, čo sa v sobotu smie robiť a čo nie.“ **9** Odtiaľ šiel Ježiš do synagógy. **10** Bol tam človek s ochrnutou rukou. Farizeji hľadali nejakú zámienku, aby mohli Ježiša obžalovať, preto sa ho pýtali: „Dovoľuje zákon v sobotu uzdravovať?“ **11** Odpovedal im: „Keby niekto z vás mal jedinu ovцу a tá by mu v sobotu spadla do jamy, neurobil by všetko, aby ju z nej vytiahol ešte v ten deň? **12** A o čo cennejší je človek! Preto je správne robiť dobro aj v sobotu.“ **13** Obrátil sa k postihnutému a povedal mu: „Vystri ruku!“ Ten ho poslušol a ruka bola zdravá ako tá druhá. **14** Farizeji odišli a radili sa, ako by Ježiša zabili. **15** Ježiš však postrehol ich úmysly a odišiel. Mnohí šli za ním a on uzdravil všetkých chorých. **16** Ale prikázal im, aby o ňom verejne nehovorili. **17** Tak sa naplnilo Izaiášovo proroctvo: **18** „Toto je môj služobník, ktorého som si vyvolil, môj milovaný, potešenie mojej duše. Dám mu svojho Ducha a národom ukáže, ako môžu získať spravodlivosť. **19** Nebude sa hádať ani nikoho prekrikovať, nebude robiť hurhaj na uliciach, **20** nalomené steblo nedolomí, tlejúci knôt neuhasí, kým nespôsobí, aby spravodlivosť zvíťazila. **21** Jeho meno sa stane nádejou pre všetky národy.“ **22** Tu k nemu priviedli posadnutého človeka, ktorý bol navyše slepý aj nemý. Ale Ježiš ho uzdravil – vrátil mu zrak aj reč. **23** Ľudia žasli a vraveli: „Nie je on naozaj syn Dávidov?“ **24** Ale počuli o tom zázraku farizeji a namietali: „Len Belzebul, kráľ démonov, mu mohol dať moc vyháňať démonov!“ **25** Ale Ježiš vedel, čo si myslia, a preto povedal: „Rozdelené kráľovstvo pustne a nijaké mesto či rodina, kde vládnu spory a roztržky, neobstojí. **26** Tak ani satan nemôže bojovať sám proti sebe – ako by potom obstálo jeho kráľovstvo? **27** Hovoríte, že vyhánam zlých duchov mocou Belzebula. Koho mocou ich potom vyhánajú vaši žiaci? Aj oni vyhánajú démonov – a stanú sa aj vašimi sudcami. **28** Ale ak vyhánam zlo v moci Božieho Ducha, tak Božie kráľovstvo už prišlo k vám. **29** Ak chce niekto ukradnúť veci z domu silného muža, musí ho najprv zviazať a len potom si ich môže odnieť. **30** Kto nie je so mnou, je proti mne a kto nezhrmažďuje so mnou, rozptyľuje. **31** Preto vám hovorím, že každý hriech aj rúhanie môžu byť ľuďom odpustené, ale rúhanie proti Svätému Duchu odpustené nebude. **32** Tomu, kto by hovoril niečo proti Synovi človeka, môže byť odpustené. Ale tomu, kto bude hovoriť proti Svätému Duchu, nebude odpustené ani v tomto veku, ani v budúcom.“ (aiōn g165) **33** „Aký strom vypestujete, také ovocie bude rodiť. Dobrý bude rodiť dobré ovocie, zlý zlý. Každý strom sa pozná podľa svojho ovocia. **34** Vy, plemeno vreteníc, ako by ste mohli dobre hovoriť, keď

ste zlí? Ústa hovoria to, čím je naplnené srdce. **35** Dobrý človek rozdáva z dobrého pokladu svojho srdca dobré veci. Ak je však jeho srdce plné zla, šíri iba zlo. **36** Rátajte s tým, že v deň súdu budete skladať účty z každého neužitočného slova. **37** Vaše terajšie slová o vás rozhodnú: buď vás ospravedlnia, alebo odsúdia.“ **38** Vtedy prišli za Ježišom niektorí zo židovských učiteľov Zákona a farizeji a žiadali: „Učiteľ, chceme od teba vidieť jasné znamenie, že ťa poslal Boh.“ **39** Ale Ježiš im odpovedal: „Len zvrátení a bezbožní ľudia si vyžadujú zázračné dôkazy, že ma poslal Boh. Ale nedostanete iné znamenie, iba znamenie proroka Jonáša. **40** Ako bol totiž Jonáš tri dni a tri noci v útrobach veľryby, tak bude Syn človeka tri dni a tri noci v lone zeme. **41** Obyvatelia Ninive vystúpia na súde proti vám a odsúdia vás, lebo oni na Jonášovo kázanie vykonali pokánia a obrátili sa k Bohu. A ten, kto stojí pred vami, je väčší ako Jonáš. **42** Kráľovná zo Saby vystúpi na súde ako ďalší svedok proti vám, lebo prišla z ďalekej krajiny, aby poznala Šalamúnovu múdrosť. A tu je predsa niekto omnoho väčší ako Šalamún. **43** Keď je z človeka vyhnatý nečistý duch, blúdi po vyprahnutých a opustených miestach a hľadá, kam by sa utiahol, ale nemôže nájsť. **44** Vtedy si povie: 'Vrátim sa, odkiaľ som vyšiel.' Po návrate zistí, že jeho príbytok je prázdny, uprataný a vyzdobený. **45** Ide teda, vezme so sebou sedem iných duchov, horších ako je sám, vojdú dnu a usídlia sa tam. Taký človek je vtedy na tom oveľa horšie, ako bol predtým. To je to, čo sa stane takým skazeným ľuďom, ako ste vy.“ **46** Kým Ježiš hovoril v dome obklopenom hufom ľudí, prišla jeho matka a bratia. Čakali vonku, lebo sa chceli s ním zhovárať. **47** Keď ho ktosi z davu upozornil, že naňho vonku čakajú, povedal: **48** „Kto je moja matka a kto sú moji bratia?“ **49** Ukázal na učeníkov a povedal: „Toto je moja rodina. **50** Každý, kto koná vôľu môjho nebeského Otca, je môj brat, sestra i matka!“

13 V ten istý deň vyšiel Ježiš z domu a posadil sa pri mori a učil. **2** Onedlho sa okolo neho zhromaždil taký veľký dav ľudí, že musel vstúpiť do lodky. Kázal teda odtiaľ a dav ho počúval na brehu. **3** Keď k nim hovoril, používal mnohé podobenstvá. „Roľník vyšiel na pole, aby zasial obilie. **4** Ako rozsieval, padli niektoré zrná na okraj cesty, zlietli sa vtáky a pozobali ich. **5** Iné zrná dopadli na skalnatú pôdu, kde bolo málo ornice. Obilie rýchlo vzklíčilo, **6** ale keď začalo páliť slnko, uschlo, lebo korenenky nemohli ísť do hĺbky. **7** Veľa zrn padlo aj medzi bodliaky. Keď bodľačie vyrástlo, udusilo klásky. **8** Ostatné zrná padli do úrodnej pôdy. Obilie vyrástlo a prinieslo úrodu. Na niektorom klase bolo sto zrníek, na

inom šesťdesiat a na ďalšom tridsať. 9 Tak teda, kto má uši na počúvanie, nech počúva!" 10 Pristúpili k nemu učenici a spýtali sa ho: „Prečo im hovoríš v podobenstvách?" 11 Odpovedal im: „Vám už Boh zjavil tajomstvá nebeského kráľovstva, ale im ešte nie. 12 Ten, kto žije podľa Božieho slova, bude mu rozumieť čoraz viac. Ale ten, kto podľa neho nežije, čoskoro prestane rozumieť aj tomu, čo mu je už teraz jasné. 13 Hovorím ľuďom v podobenstvách, aby boli nútení rozmýšľať. Oni však počúvajú, ale nerozumejú, pozerajú sa, ale nevidia. 14 Tak sa na nich plní Izaiášovo proroctvo: Budete počúvať, ale neporozumiete, budete sa dívať, ale neuvidíte. 15 Lebo srdcia týchto ľudí otupeli, ušami ťažko počujú a zavreli oči, aby nevideli, nepočuli a neporozumeli, aby sa neobrátili k Bohu, ktorý by ich mohol uzdraviť. 16 Ale šťastné sú vaše oči, že vidia a vaše uši, že počujú. 17 Mnohí proroci túžili vidieť, čo vy vidíte, a počuť, čo vy počujete, ale nemohli.“ 18 „A teraz počúvajte, aký je zmysel podobenstva o rozsievачovi. 19 Cesta, kam padli niektoré zrná, predstavuje srdcia ľudí, ktorí počujú o Božom kráľovstve, ale nerozumejú tomu. Prichádza satan a vytrhne to, čo bolo zasiate. 20 Skalnatá pôda predstavuje srdce človeka, ktorý počuje Božie posolstvo a prijíma ho síce s veľkou radosťou, 21 ale povrchné, a ono tak v ňom nezapustí korene. Keď potom prídu ťažkosti alebo prenasledovanie pre vieru, jeho nadšenie ochabne a to, čo bolo zasiate, sa stratí. 22 Pôda zarastená bodľáčim predstavuje človeka, ktorý počuje Božie posolstvo, ale každodenné starosti a túžba po bohatstve udusia slovo, takže ostane bez úrody. (aiōn g165) 23 Úrodná pôda predstavuje srdce človeka, ktorý počuje Božie posolstvo a žije podľa neho. Ten prináša úžitok – tridsať, šesťdesiat alebo stonásobný.“ 24 Potom im povedal ďalšie podobenstvo: „Nebeské kráľovstvo je ako hospodár, ktorý zasial na svojom poli dobré semeno. 25 Ale v noci, keď ľudia spali, jeho nepriateľ rozhodil medzi pšenicu kúkol' a odišiel. 26 Keď obilie vyrástlo do klasov, ukázal sa aj kúkol'. 27 Sluhovia prišli za hospodárom a povedali mu: ‚Ved' si zasial čisté semeno, kde sa vzal kúkol'?– 28 ‚To urobil nepriateľ!‘ odpovedal im. ‚Pôjdeme to pole vypliet', ponúkli sa. 29 Ale hospodár nesúhlasil: ‚Nie, nerobte to. S kúkolom by ste mohli ľahko vytrhnúť aj pšenicu. 30 Necháme oboje dorásť a pri žatve rozkážem žencom, aby najprv vybrali kúkol', zviazali ho do snopov, spálili a pšenicu nanosili do mojej stodoly.“ 31 Predložil im iný obraz: „S nebeským kráľovstvom je to ako s horčičným semenkom, ktoré človek zasial na poli. 32 Je síce najdrobnejšie zo všetkých semien, ale keď vyrastie, je to najmohutnejšia bylina, ba je z neho strom, takže prilietajú vtáci a hniezdia v ňom.“ 33 A použil ďalšie podobenstvo:

„S nebeským kráľovstvom je to ako s kváskom, ktorý žena vzala, zarobila do troch meríc múky a všetko cesto vykyslo.“ 34 To všetko hovoril Ježiš výhradne v podobenstvách. 35 Tak sa naplnilo staré proroctvo: „Budem im hovoriť v obrazoch. Tajomstvá, ktoré boli skryté od založenia sveta, im odhalím.“ 36 Ježiš potom rozpustil dav a šiel domov. Obklopili ho jeho učenici a prosili ho, aby im vyložil podobenstvo o kúkoli na poli. 37 Ježiš teda povedal: „Ten, ktorý seje dobré semeno, je Syn človeka. 38 Pole predstavuje tento svet, dobré semeno sú deti nebeského kráľovstva a kúkol' sú ľudia zotročení tým Zlým. 39 Nepriateľ, ktorý kúkol' rozosial, je diabol. Žatva predstavuje koniec sveta a ženci sú anjeli. (aiōn g165) 40 Tak ako v tomto príbehu je kúkol' oddelený a spálený, tak bude i na konci sveta. (aiōn g165) 41 Syn človeka pošle svojich anjelov a tí vyženú z nebeského kráľovstva všetkých, ktorí sa proti nemu stavali, i všetkých, ktorí páchali zlo. 42 Spáli ich oheň, budú plakať a škrípať zubami. 43 A vtedy tí, čo plnili Božiu vôľu, sa zaskvejú v kráľovstve nebeského Otca ako slnko. Kto má uši na počúvanie, nech počúva!“ 44 „Nebeské kráľovstvo je ako skrytý poklad, ktorý nejaký človek objaví na poli a znova ho zakope. Od radosti predá všetko, čo má a kúpi to pole. 45 Nebeské kráľovstvo je podobné aj kupcovi, ktorý hľadá vzácné perly. 46 Keď objaví mimoriadne krásnu perlu, predá všetko, čo má, len aby ju získal. 47 Nebeské kráľovstvo môžeme ďalej prirovnať k sieti hodenej do mora. Zachytí sa v nej všetko možné. 48 Keď je sieť plná, vytiahnu ju rybári na breh, dobré ryby vyberú do košov a zvyšok vyhodí. 49 Tak to bude aj na konci sveta. Prídu Boží anjeli, oddelia zlých od spravodlivých (aiōn g165) 50 a hodia ich do ohnivej pece. Tam bude plač a škrípanie zubami.“ 51 Ježiš sa spýtal, či tomu všetkému porozumeli. – „Áno,“ odpovedal mu. 52 Potom doložil: „Každý učiteľ Zákona, ktorý sa stal učeníkom nebeského kráľovstva, je ako hospodár, ktorý ponúka zo svojej komory nové aj staré veci.“ 53 Keď Ježiš dorozprával tieto podobenstvá, vrátil sa do Nazareta, 54 do svojho domovského mesta. Učil v tamojšej synagóge. Všetci sa čudovali: „Kde sa v ňom berie taká múdrosť a moc? 55 Ved' je to tesárov syn, matka je predsa Mária a Jakub, Jozef, Šimon a Júda sú jeho bratia! 56 Aj jeho sestry žijú medzi nami. Odkiaľ to ten človek má?“ 57 A pohoršovali sa nad ním. Ježiš im povedal: „Proroka si vážia všade omnoho väčší ako v jeho rodnom meste a v jeho domove!“ 58 Pre ich nevieru tam nemohol vykonať mnoho zázrakov.

14 Vtedy sa dopočul galilejský vládca Herodes Antipas o Ježišovi 2 a povedal svojim dvoranom: „To je akiste Ján Krstiteľ! Vstal z mŕtvych, a preto má zázračnú moc!“

3 Pred časom dal totiž Herodes Jána zatknúť a uväzniť. Ján mu vyčítal, 4 že žije s Herodiadou, manželkou svojho brata Filipa. 5 Herodes chcel Jána zabiť, ale obával sa vzbury ľudu, lebo v ňom videli proroka. 6 Na oslavách Herodesových narodenín tancovala dcéra Herodiady a veľmi očarila Herodesa. 7 Prisahal, že splní každé jej želanie. 8 Herodiada naviedla svoju dcéru a tá povedala: „Tak mi daj ihneď priniesť na podnose hlavu Jána Krstiteľa.“ 9 Herodesa to vydesilo, ale nechcel sa zosmiešniť pred hosťami tým, že by porušil prísahu. 10 Preto dal príkaz, aby Jána Krstiteľa stáli priamo vo väzení. 11 Jeho hlavu priniesli tanečníci na podnose a tá ju položila pred svoju matku. 12 Jánovi žiaci si vyžiadali jeho telo a pochovali ho. Potom šli oznámiť Ježišovi, čo sa stalo. 13 Keď to Ježiš počul, nastúpil do lodky a odpľavil sa na pusté miesto, aby bol sám. 14 No len čo ľudia z okolia zistili, ktorým smerom sa ubera jeho loďka, pešo sa pobrali za ním. Keď vystúpil na breh, už ho tam čakali davy ľudí. Prišlo mu ich ľúto, a tak začal uzdravovať chorých. 15 Keď sa zvečierilo, pristúpili k nemu učenici a upozornili ho: „Už je neskoro a tu na pustatine sa nedá nič kúpiť. Dovoľ ľuďom odísť, nech sa rozídu po dedinách a zadovážia si niečo na jedenie.“ 16 Ježiš im na to povedal: „Kam by chodili, vy sa im dajte najesť!“ 17 Namietli: „Ved' máme dokopy iba päť chlebov a dve ryby!“ 18 „Prineste mi ich sem!“ 19 Potom vyzval ľudí, aby si posadali na trávnu. Vzal tých päť chlebov a dve ryby, uprel oči do neba a poďakoval sa za ne Bohu. Potom lámal a dával učeníkom chleby, a tí ich rozdávali ľuďom. 20 Najedlo sa tam dosýta asi päťtisíc mužov. 21 Ženy a deti sa do toho počtu nerátali. A keď pozbierali zvyšky, zistili, že ich je plných dvanásť košov. 22 Hneď potom prikázal svojim učeníkom, aby nastúpili do lodky a preplavili sa na druhý breh, kým sa on rozlúči so zhromaždenými ľuďmi. 23 Keď ich vyprevadil, vyšiel na kopec, aby sa osamote modlil. Strávil tam takmer celú noc. 24 V tom čase už bola loď dosť ďaleko od brehu. Zmietali ňou vlny a fúkal silný protivietor. 25 Nad ránom sa Ježiš priblížil k lodke kráčajúc po hladine jazera. 26 Keď ho učenici zbadali, vydesili sa a od hrôzy kričali: To je prízrak! 27 Ale Ježiš sa im hneď prihovril a upokojil ich: „Vzchopte sa, to som ja, nebojte sa!“ 28 Tu naňho zavola Peter: „Pane, ak si to ty, rozkáž mi, a ja prídem k tebe po vode!“ 29 „Tak pod!“ vyzval ho Ježiš. A Peter hneď vystúpil z lode a pobral sa po vode k Ježišovi. 30 Ale keď sa pozrel okolo seba a videl obrovské vlny, preľakol sa a začal sa topiť: „Pane, zachráň ma!“ vykrikol. 31 Ježiš ihneď vystrel ruku, zachytil ho a povedal mu: „Kde je tvoja viera? Prečo si pochyboval?“ 32 A len čo vystúpili na loď, vietor sa utíšil. 33 Učeníci pokľakli

pred ním a vyznávali: „Ty si určite Boží Syn!“ 34 Potom pristáli v genezaretskom kraji. 35 Len čo ho tamojší ľudia spoznali, správa o ňom sa rozniesla po širokom okolí a odvšadiaľ prinášali k nemu chorých. 36 Prosili ho, aby im dovolil dotknúť sa aspoň lemu jeho šiat. A kto sa dotkol, bol uzdravený.

15 Vtedy prišli za Ježišom farizeji a učители Zákona z Jeruzalema, aby sa ho opýtali: 2 „Prečo tvoji žiaci nedodržiavajú staré tradície? Ved' si ani len ruky neumývajú pred jedením!“ 3 Ježiš im na to odpovedal: „A prečo vy pre svoje tradície porušujete Božie prikázanie? 4 Napríklad, Boží príkaz znie: Cti svojho otca i svoju matku. A kto potupí otca alebo matku, musí zomrieť.“ 5 Ale vy učíte: Kto povie otcovi alebo matke: To, čím by som ti mal pomôcť, je dar určený Bohu, ten už nemusí podporiť svojich rodičov ani vtedy, keď to potrebujú. 6 A tak ste svojou tradíciou zrušili priamy Boží príkaz. 7 Pokrytci! Na vás sa vzťahujú slová proroka Izaiáša: 8 Tento ľud hovorí, že ma ctí, ale jeho srdce je odo mňa ďaleko. 9 No márne ma uctieva, lebo vyučuje svoje vlastné zákony, a nie Božie.“ 10 Potom okolo seba zhromaždil ľudí a povedal im: „Počúvajte, čo vám hovorím a pochopte: 11 Vaše vnútro neznečisťuje to, čo vchádza do úst, ale čo z nich vychádza.“ 12 Prišli za ním učenici a upozornili ho: „Vieš, že farizejov tieto slová pohoršili?“ 13 Ježiš im odpovedal: „Rátajte s tým, že každá rastlina, ktorú nezasial môj nebeský Otec, bude vytrhnutá aj s koreňmi. 14 Nechajte ich! Sú slepými vodcami slepých. A keď slepý povedie slepého, obaja spadnú do jamy.“ 15 Peter sa spýtal Ježiša: „Ako si to myslel s tým, čo nás znečisťuje?“ 16 Ježiš sa začudoval: „Ani vy tomu nerozumiete? 17 Nechápete, že všetko, čo zjeme, prechádza vnútornosťami a vychádza z tela do žumpy? 18 Človeka znesväčuje to, čo vychádza z jeho vnútra. 19 Zo srdca vychádzajú zlé myšlienky, ktoré vedú k vraždám, cudzoložstvu, smilstvu, krádežiam, klamstvám a ohováraníu. 20 Toto všetko zbavuje človeka vnútornej čistoty. Ale jest' neumytými rukami, to človeka nepoškvrňuje.“ 21 Ježiš potom odtiaľ odišiel a pobral sa pešo do týrskeho a sidonského kraja. 22 Tu prišla za ním jedna žena z tých pohanských končín a prosila ho: „Zmiluj sa nado mnou, Pane, Syn Dávidov! Moja dcéra je posadnutá démonom a veľmi trpí!“ 23 Ale on si ju vôbec nevšimol. Jeho učenici naňho naliehali: „Zbav sa jej, lebo nás unavuje svojím krikom.“ 24 Tu sa Ježiš obrátil k žene a povedal jej: „Bol som poslaný iba k strateným ovciam z domu Izraela.“ 25 Ale prišla až k nemu, klaňala sa mu a prosila ho: „Pane, pomôž mi!“ 26 „Nie je správne brať chlieb deťom a hádzat ho psom!“ oponoval jej.

27 Ale žena namietla: „Máš pravdu, ale šteňatám spadnú aspoň omrvinky zo stolov ich pánov.“ 28 „Žena, máš veľkú vieru,“ povedal jej Ježiš. „Nech sa stane, ako si želáš!“ V tej chvíli sa jej dcéra uzdravila. 29 Potom sa Ježiš vrátil ku Galilejskému moru a vystúpil na vrch nad jazerom, aby tam učil. 30 Zhromaždil sa okolo neho veľký dav ľudí a priviedli so sebou chorých, zmračených, slepých, nemých a všelijako inak postihnutých. Kládli ich pred neho a on ich uzdravoval. 31 Ľudia žasli, keď videli, že tí, čo dovtedy nemohli vyriešiť ani slovkou, hovorili, chromí chodili, mrzáci sa narovnali a slepí videli! Nadšene oslavovali Boha Izraela. 32 Tu si Ježiš zavolať učeníkov a povedal im: „Je mi ľúto týchto ľudí, ved' sú už tri dni so mnou a nemajú čo jesť. Nerád by som ich pustil hladných, ved' by ani nedošli domov.“ 33 Učeníci mu odpovedali: „Kde by sme v tejto pustatine vzali chlieb pre toľkých ľudí?“ 34 „Čo tu máte na jedenie?“ „Sedem chlebov a niekoľko rýb,“ odpovedali. 35 Nato Ježiš rozkázal ľuďom, aby si posadali na zem, 36 potom vzal tých sedem chlebov a ryby, poďakoval sa za ne Bohu, lámal chlieb, dával ho učeníkom a tí ho rozdávali zástupom. 37 Nasýtilo sa tam štyritisíc mužov, 38 nerátajúc ženy a deti. A ešte nazbierali sedem košov zvyškov. 39 Potom sa s nimi rozlúčil, nastúpil do lodky a preplavil sa do Magadanského kraja.

16 Neskôr prišli za Ježišom niektorí z farizejov a saducejov, aby ho verejne znevážili. Domáhali sa nejakého znamenia z neba, aby im dokázal, že je naozaj Mesiáš. 2 On im odpovedal: „Keď vidíte večerné zore, vravievate, že ráno bude pekne; 3 keď sú zore ráno zapálené, vravievate, že príde búrka. Úkazy na nebi viete posúdiť, ale znamenia, ktoré sa teraz odohrávajú pred vašimi očami, posúdiť nemôžete? 4 Tento prevrátený a neveriaci ľud sa dožaduje zvláštnych znamení z neba, ale nedostane iné znamenie ako to, ktoré dostal Jonáš.“ A nechal ich tam a odišiel. 5 Znova sa plavili cez jazero a až na druhom brehu jeho učeníci zistili, že si zabudli vziať chlieb. 6 Ježiš im povedal: „Dávajte si pozor na farizejský a saducejský kvas!“ 7 Premýšľali teda a vraveli si: „Ale ved' chlieb sme si nevzali.“ 8 Ježiš čítal ich myšlienky, a preto im povedal: „Maloverní, prečo sa trápите pre jedlo? 9 Ešte vždy nechápate? To ste už zabudli, ako som nasýtil päťtisíc mužov piatimi chlebmi, a koľko košov ste ešte nazbierali? 10 A čo tých štyritisíc, ktorých som nasýtil siedmimi chlebmi a ešte sa nazbieralo toľko zvyškov? 11 To naozaj nechápate, o čom som vám hovoril? Nešlo mi o skutočný chlieb, keď som vás varoval pred kvasom farizejov a saducejov.“ 12 Až vtedy pochopili, že kvasom myslel nesprávne učenie židovských vodcov. 13 Keď sa potom Ježiš priblížil k Cézarej Filipovej, položil svojim učeníkom otázku:

„Za koho ľudia pokladajú Syna človeka?“ 14 „Niektorí za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša, ďalší za Jeremiáša či niektorého z prorokov,“ odpovedali. 15 „A vy? Kto som podľa vás?“ spýtal sa Ježiš. 16 „Ty si Kristus, Syn živého Boha!“ zvolal Šimon Peter. 17 „Raduj sa, Šimon, syn Jonášov!“ povedal mu Ježiš. „To nemáš zo seba, tú pravdu ti zjavil môj Otec v nebesiach. 18 Ty si Peter; a tak, ako sa dom buduje na skale, ja vybudujem svoju cirkev. Moc ríše smrti ju nepremôže. (Matúš 16) 19 Dám ti kľúče od nebeského kráľovstva; na zemi odmietneš to, čo je odmietnuté v nebesiach a prijmeš to, čo je prijaté v nebesiach.“ 20 Svojim učeníkom potom prikázal, aby nikomu nehovorili, že on je očakávaný Mesiáš. 21 Od toho dňa začal Ježiš otvorene hovoriť s učeníkmi o tom, že musí ísť do Jeruzalema a čo ho tam čaká – mnoho si vytrpí od židovských náboženských vodcov, veľkňazov a zákonníkov, zabijú ho, ale na tretí deň vstane z mŕtvych. 22 Peter ho odviezol nabok a začal mu to vyhovárať: „Nech ťa Boh pred tým ochráni, Pane! To sa ti nesmie stať!“ 23 Ale on sa obrátil a povedal Petrovi: „Chod' mi z cesty, satan! Pokúšaš ma, lebo nemyslíš na Božie veci, ale na ľudské.“ 24 Potom povedal učeníkom: „Kto ma chce nasledovať, nech prestane myslieť na seba, nech sa nebojí pre mňa trpieť a ide za mnou! 25 Komu ide len o jeho vlastný život, stratí ho. Ale kto je ochotný obetovať pre mňa život, získa ho. 26 Čo by z toho človek mal, keby získal hoci aj celý svet, ale stratil by skutočný život? Čo môže vyvážiť hodnotu večného života? 27 Syn človeka príde v sláve svojho Otca so svojimi anjelmi, a vtedy odplatí každému podľa toho, ako žil. 28 Niektorí z vás ešte za svojho života uvidíte Syna človeka v jeho kráľovskej moci a sláve.“

17 Po šiestich dňoch vzal Ježiš so sebou Petra, Jakuba a jeho brata Jána a vyšli na vysoký vrch, aby boli sami. 2 Tam sa pred nimi premenil: tvár mu žiarila ako slnko a odev mu zbelel ako oslepujúce svetlo. 3 Vtom uvideli Mojžiša a Eliáša, ako sa s ním zhovárajú. 4 Peter zvolal: „Pane, ako je nám tu dobre. Ak chceš, postavíme vám tu tri prístrešia, jeden tebe, druhý Mojžišovi, tretí Eliášovi.“ 5 Kým to však dopovedal, zahalil ich oblak a počuli hlas: „Toto je môj milovaný Syn, moje potešenie, toho poslúchajte!“ 6 Keď to učeníci počuli, padli tvármi na zem a veľmi sa báli. 7 Ježiš k nim prišiel, dotkol sa ich a povedal: „Vstaňte a nebojte sa!“ 8 Keď sa rozhládli, videli iba Ježiša. 9 Ako zostupovali z vrchu, rozkázal im: „Nikomu nevravte, čo ste videli, kým Syn človeka nevstane z mŕtvych!“ 10 Učeníci sa ho spytovali: „Prečo učítelia Zákona hovoria, že najprv má prísť Eliáš?“ 11 Ježiš im odpovedal: „Majú pravdu. On má prísť a všetko

prípraviť. 12 Ale ja vám hovorím, že Eliáš už prišiel, ale oni ho nespoznali a veľmi zle s ním zaobchádzali. Tak bude trpieť aj Syn človeka.“ 13 Vtedy učeníci pochopili, že hovorí o Jánovi Krstiteľovi. 14 Na úpätí vrchu čakal na nich veľký dav. Nejaký muž si kľakol pred Ježiša a prosil ho: 15 „Pane, zlutuj sa nad mojím synom! Máva záchvaty a veľmi trpí. Neraz padne do ohňa alebo do vody. 16 Priviedol som ho k твоjim učeníkom, ale nevedeli mu pomôcť.“ 17 Ježiš si vzdychol: „Čo je to s vami? Neveríte a prekážate Božej moci. Dokedy mám mať s vami trpezlivosť? Dokedy mám byť ešte s vami? Priviedte mi ho sem!“ 18 Potom Ježiš prikázal démonovi, aby z chlapca vystúpil. Démon vyšiel a chlapec bol odvtedy zdravý. 19 Keď potom učeníci s Ježišom osameli, spýtali sa ho: „Prečo sme ho nemohli vyhnúť my?“ 20 Ježiš im odpovedal: „Lebo málo veríte. Ak budete mať vieru aspoň takú ako horčičné semienko a povieť tomuto vrchu: ‚Posuň sa!‘, poslúchne vás. Nič pre vás nebude nemožné.“ 21 [Tento druh démonov je možné vyhnúť iba modlitbou a pôstom.] 22 Keď prišli do Galiley, Ježiš im povedal: „Syn človeka má byť vydaný do rúk tých, ktorí ho zabijú. 23 Ale na tretí deň vstane z mŕtvych.“ Učeníkov to veľmi zarmútilo. 24 V Kafarnaume prišli k Petrovi výbercovia chrámovej dane a spýtali sa ho: „Váš učiteľ neplatí daň?“ 25 „Platí,“ odpovedal Peter. Len čo vošiel do domu, skôr než otvoril ústa, predišiel ho Ježiš otázkou: „Čo myslíš, Šimon, od koho vyberajú králi a panovníci dane a poplatky? Od synov alebo od cudzích?“ 26 „Od cudzích,“ odpovedal Peter. „Tak vidíš,“ povedal Ježiš, „synovia sú teda oslobodení od tejto povinnosti. 27 Ale nebudem ich zbytočne dráždiť. Chod' k jazeru, hod' idicu a prvej rybe, ktorú chytiš, otvor ústa. Nájdeš v nich mincu. Zanes im ju a tá bude stačiť na poplatok za nás oboch.“

18 Tu obstúpili Ježiša jeho učeníci a spytovali sa ho: „Kto z ľudí je v nebeskom kráľovstve najdôležitejší?“ 2 Zavolať malé dieťa, postavil ho medzi nich 3 a povedal: „Ubezpečujem vás, že ak nezmeníte svoje postoje a nebudete ako deti, do Božieho kráľovstva sa nikdy nedostanete. 4 Kto sa pokorí na úroveň dieťaťa, ten bude v nebeskom kráľovstve najväčší. 5 Kto by prijal jedno takéto dieťa v mojom mene, mňa prijíma. 6 Kto by zlým príkladom zvedol na hriech jedného z týchto maličkých, čo veria vo mňa, tomu by sa lepšie stalo, keby ho hodili do mora s mlynským kameňom na krku. 7 Beda svetu, ak sa na ňom dejú veci, ktoré človeka zvädzajú na hriech. Aj keď pokušeniam sa vyhnúť na tomto svete nedá, beda tomu, kto ich spôsobuje! 8 Ak ťa teda odvádza od Boha tvoja ruka alebo noha, radšej si ju odtni a zahod'. Lepšie je vstúpiť do Božieho kráľovstva chromý, ako skočiť oboma nohami

do večnej záhuby. (aiōnios g166) 9 A keby ťa aj tvoje oko navádzalo na zlé, zbav sa ho! Je lepšie získať večný život s jedným okom, než upadnúť s oboma očami do pekelného ohňa.“ (Geenna g1067) 10 „Dajte si pozor, aby ste nepohrdali ani tými najobyčajnejšími ľuďmi. Lebo každý z nich má anjela, ktorý je stále v blízkosti môjho nebeského Otca. 11 [Lebo Syn človeka prišiel zachrániť to, čo zahynulo.] 12 Ak má niekto sto oviec, a jedna z nich sa mu stratí, čo myslíte, že urobí? Či nenechá tých deväťdesiatdeväť na pastvinách a nepôjde hľadať tú, ktorá sa mu stratila? 13 A keď ju nájde, má z nej väčšiu radosť ako z tých deväťdesiatich deviatich, čo nezabúdli. 14 Práve tak nie je ani vôľou vášho nebeského Otca, aby zahynul čo i len jediný z týchto maličkých.“ 15 „Ak sa prevíní proti tebe niektorý z bratov, vyhľadaj ho a pohováraj sa s ním medzi štyrmi očami. Ak uzná svoju chybu, získal si znovu brata. 16 Ak bude neústupný, pozvi si ešte jedného alebo dvoch, aby boli svedkami rozhovoru. 17 Keby si ani tak nedal povedať, povedz to zhromaždeniu veriacich. Ak neposlúchne ani ich, nech je vylúčený. 18 Na zemi odmietnete to, čo je odmietnuté v nebesiach a prijmete to, čo je prijaté v nebesiach. 19 A takisto platí: Ak sa spoja dvaja z vás na modlitbách za akúkoľvek vec, nebeský Otec ich vypočuje. 20 Naozaj, tam, kde sa dvaja alebo traja zídu v mojom mene, tam som ja s nimi.“ 21 Potom sa ho Peter spýtal: „Pane, keď sa môj blížny proti mne stále prehrešuje, koľko ráz mu mám odpustiť? Až sedem ráz?“ 22 Ježiš mu odpovedal: „Nie sedem ráz, ale až sedemdesiatkrát sedem ráz. 23 Nebeské kráľovstvo sa totiž podobá kráľovi, ktorý sa rozhodol urobiť vyúčtovanie so svojimi poddanými. 24 Medzi prvými mu priviedli jedného, ktorý mu bol dlžný desiatistíc talentov. 25 Ten muž však nemal čím zaplatiť, preto kráľ prikázal, aby ho s celou rodinou predali do otroctva, speňažili jeho majetok, a tak uhradili aspoň časť dlžoby. 26 On sa však hodil pred kráľa na kolená a prosil ho: ‚Pane, pohovej mi a všetko ti vrátim!‘ 27 Kráľovi prišlo toho človeka ľúto, nechal ho beztriestne odísť, ba odpustil mu aj celú dlžobu. 28 No len čo ten muž odišiel od kráľa, stretol známeho, ktorý mu bol dlžný sto denárov. Schmatol ho a kričal: ‚Hneď mi vráť, čo si mi dlžný!‘ 29 Ten chudák si pred ním kľakol a zúfalo ho prosil: ‚Pohovej mi a všetko ti vrátim!‘ 30 Ale veriteľ bol neoblomný a dal ho zavrieť do väzenia, kým dlžobu nezaplatí. 31 Svedkov tej udalosti to pobúrilo a šli to oznámiť kráľovi. 32 Tu si ho kráľ dal zavolať a povedal mu: ‚Ty naničhodník! Takú veľkú dlžobu som ti odpustil, lebo si ma prosil. 33 Nemohol si aj ty rovnako odpustiť svojmu druhovi?‘ 34 Rozhnevaný kráľ ho potom dal zavrieť, kým celú dlžobu

nezaplatí. 35 Takto bude zaobchádzať môj nebeský Otec s vami, ak nebudete ochotne odpúšťať svojim bližným.“

19 Po týchto slovách sa Ježiš pobral z Galiley do Judska na druhom brehu Jordánu. 2 Šli za ním veľké davy a on tam uzdravoval chorých. 3 Prišli za ním farizeji, aby ho pokúšali. Dali mu otázku: „Môže sa muž rozviesť s manželkou z akéhokoľvek dôvodu?“ 4 Odpovedal im: „Nečítali ste v Pisme, že keď Boh na počiatku stvoril človeka, stvoril ho ako muža a ženu?“ 5 A pokračoval: „Preto muž opustí svojho otca i svoju matku a pripojí sa k svojej žene, aby sa tí dvaja stali jedným telom. 6 A preto nech nikto nerozdeľuje, čo Boh spojil.“ 7 Ale oni namietali: „Prečo teda Mojžiš povedal, že muž môže prepustiť manželku jednoducho tým, že jej dá potvrdenie o rozvoze?“ 8 Ježiš odpovedal: „Toto ustanovenie Mojžišovho zákona je ústupkom tvrdosti vašich srdiec. Pôvodný Boží úmysel to však nikdy nebol. 9 Ja vám hovorím, že kto sa rozvedie s manželkou z iného dôvodu ako smilstvo a uzavrie nové manželstvo, sám sa dopustí cudzoložstva.“ 10 Učenci mu na to povedali: „Ak to má byť takto, potom sa ani neoplatí ženit.“ 11 Odpovedal im: „Pochopiť to môžu iba tí, ktorým to Boh umožní – nikto iný. 12 Sú tri dôvody, aby človek zostal slobodný: Ak je na manželstvo telesne neschopný už od narodenia, ak mu v tom zabránili ľudia alebo ak sa manželstva sám zriekne pre bezvýhradnú službu Božej veci. Kto to môže pochopiť, nech pochopí.“ 13 Potom privádzali k Ježišovi malé deti, aby ich žehnal a modlil sa za ne. Učenci však proti tomu rázne zakročili. 14 Ježiš im povedal: „Nechajte ich a nebráňte im prichádzať ku mne, lebo takým ako ony patrí nebeské kráľovstvo.“ 15 Kládol na ne ruky a žehnal ich. Potom odtiaľ odišiel. 16 Za Ježišom prišiel mladý človek a spýtal sa ho: „Majstre, čo mám robiť, aby som získal večný život?“ (aiōnios g166) 17 Ježiš mu povedal: „Prečo ma nazývaš dobrým? Naozaj dobrý je iba Boh. Ale ak chceš dosiahnuť večný život, riad sa prikázaniami!“ 18 „A ktorými?“ spýtal sa mladý človek. Ježiš mu odpovedal: „Nezabiješ; Nescudzoložíš; Nebudeš kradnúť; Nevydáš falošné svedectvo, 19 Budeš si ctíť otca a matku. A tiež: Milovať budeš svojho blížneho ako samého seba!“ 20 Mládenec na to odpovedal: „Presne to som vždy robil. Čo mi ešte chýba?“ 21 Ježiš mu povedal: „Ak chceš byť dokonalý, chod', predaj svoj majetok a peniaze rozďaj chudobným, a tak získaš poklad v nebi. Potom sa vráť a staň sa mojím učeníkom.“ 22 Mladý muž po týchto slovách zosmutnel a sklamaný odišiel. Bol totiž veľmi bohatý. 23 Ježiš potom povedal svojim učeníkom: „Bohatý len veľmi ťažko vojde do nebeského kráľovstva. 24 Keby som to

mal prirovnať, ľahšie prejde ťava uchom ihly ako boháč do Božieho kráľovstva.“ 25 Učeníkov to veľmi prekvapilo a spytovali sa: „Kto teda môže byť vôbec zachránený?“ 26 Ježiš sa na nich zahľadel a povedal: „V ľudských silách to nie je, ale u Boha je všetko možné.“ 27 Tu sa ozval Peter a riekol: „My sme sa vzdali všetkého a ideme za tebou. Čo za to získame?“ 28 Ježiš im odpovedal: „Ubezpečujem vás, že keď príde Syn človeka, aby nastolil nový svet, nad ktorým bude vládnuť v celej sláve, potom aj vy, ktorí ma nasledujete, budete sedieť po mojom boku na dvanástich trónoch ako sudcovia dvanástich izraelských kmeňov. 29 A každému, kto sa vzdá domova, bratov, sestier, otca, matky, detí alebo majetku preto, aby šiel za mnou, dostane stonásobne viac a ako dedičstvo získa večný život. (aiōnios g166) 30 Ale mnohí prví budú poslední a poslední budú prví.“

20 „S nebeským kráľovstvom je to totiž podobné ako s hospodárom, ktorý si šiel zavčasu ráno najat' robotníkov na svoju vinicu. 2 Dohodol sa s nimi na dennej mzde jedného denára a poslal ich pracovať. 3 Približne o deviatej šiel opäť na trh, kde sa najímali nádenníci, a videl tam postávať aj ďalších, ktorí čakali na prácu. 4 Povedal im teda: 'Chodte aj vy na moju vinicu a dostanete mzdu, ktorá vám patrí.' A oni šli. 5 Potom opäť šiel na to miesto ešte okolo poludnia a asi tak o tretej popoludní a najal ďalších robotníkov. 6 V podvečer tam videl niektorých postávať a spýtal sa ich: 'Prečo tu tak nečinné celý deň stojíte?' 7 'Nikto nás nenajal do práce', odpovedali. On im na to riekol: 'Chodte aj vy na moju vinicu.' 8 Večer potom prikázal majiteľ vinice svojmu správcovi: 'Zavolaj robotníkov a zaplat' im za prácu. Začni tými, čo nastúpili do práce poslední.' 9 Tí, ktorých najal do práce až podvečer, dostali po denári. 10 Robotníci, ktorí pracovali od rána, sa domnievali, že dostanú viac. Ale dostali takú istú mzdu – jeden denár. 11 Keď ho vzali, začali sa na hospodára sťažovať: 12 'Tí, ktorí prišli poslední, pracovali iba hodinu a dostali presne toľko ako my, čo sme lopotili celý deň v snečnej páľave!' 13 Majiteľ vinice sa obrátil k jednému z nich a povedal: 'Priateľ môj, nekrivdím ti. Či sme sa vopred nedohodli na dennej mzde? 14 Dostal si svoje, ja chcem zaplatiť tomu poslednému toľko ako tebe. 15 Podľa teba nemám právo vyplatiť každému, koľko uznám za vhodné? Alebo sa ti nezdá moja dobrota?' 16 A tak poslední budú prví a prví poslední.“ 17 Cestou do Jeruzalema si Ježiš zavolať nabok svojich dvanástich učeníkov a hovoril im: 18 „Vystupujeme do Jeruzalema, kde Syna človeka vydajú veľkňazom a zákonníkom. Tí ho odsúdia na trest smrti 19 a vydajú Rimanom, aby ho zosmiešlili, zbičovali a ukrižovali.

Ale na tretí deň vstane z mŕtvych.“ 20 Vtedy k nemu pristúpila Zebedejova manželka so svojimi synmi Jakubom a Jánom. Úctivo sa klaňala a chcela predniesť svoju prosbu. 21 Ježiš sa jej opýtal: „Čo si želáš?“ Povedala mu: „Sľúb mi, že dáš mojim synom najčestnejšie miesta po svojom boku, keď sa ujmeš vlády vo svojom kráľovstve.“ 22 Ale Ježiš povedal: „Neviete, čo žiadate! Či môžete piť z kalicha utrpenia, ktorý je pripravený pre mňa?“ „Áno, môžeme!“ odpovedali. 23 „Z môjho kalicha piť budete, ale miesta po mojej pravici a ľavici neurčujem ja. Dostanú ich tí, ktorým to pripravil môj Otec,“ povedal im Ježiš. 24 Ostatní desiatí počuli tento rozhovor a nahnevali sa na Jakuba a Jána. 25 Ale Ježiš si ich všetkých zavolať k sebe a povedal im: „Viete, že panovníci tvrdo vládnu nad národmi a tí, ktorí majú moc, dávajú ju pocíťovať ostatným. 26 Ale medzi vami to musí byť celkom inak. Kto chce byť veľkým, nech slúži druhým 27 a kto chce byť prvý, nech sa stane sluhom všetkých. 28 Ved’ ani Syn človeka neprišiel, aby si dal slúžiť, ale aby slúžil a obetoval svoj život ako výkupné za všetkých ľudí.“ 29 Keď Ježiš s učeníkmi vychádzal z Jericha, uberal sa za ním obrovský dav. 30 Na kraji cesty sedeli dvaja slepci, a keď začuli, že tade prechádza Ježiš, začali kričať: „Zmiluj sa nad nami, Pane, syn Dávidov!“ 31 Dav ich okrikoval, aby mlčali. Ale oni volali ešte hlasnejšie: „Pane, syn Dávidov, zmiluj sa nad nami!“ 32 Keď sa Ježiš priblížil k nim, zastal, zavolať ich k sebe a spýtal sa: „Čo chcete, aby som pre vás urobil?“ 33 „Pane, chceme vidieť!“ odpovedali. 34 Ježišovi ich prišlo ľúto a dotkol sa ich očí. V tej chvíli začali vidieť – a šli za ním.

21 Keď sa priblížili k Jeruzalemu a prišli do dediny Betfage na Olivovom vrchu, poslal Ježiš dvoch učeníkov napred 2 a povedal im: „Chodte do dediny, ktorá je pred vami. Nájdete tam priviazanú oslicu aj s osliatkom. Odviažte ich a priveďte sem. 3 Keby sa vás niekto spýtal, čo to robíte, povedzte: Pán ich potrebuje. A ten človek ich sám pošle.“ 4 Tak sa začalo plniť to, čo predpovedal prorok: 5 „Povedzte Jeruzalemu: Tvoj kráľ prichádza k tebe, tichý a sediaci na osliatku!“ 6 Učeníci šli a vykonali všetko podľa Ježišovho príkazu. 7 Priviedli oslicu aj osliatko, namiesto sedla položili svoje plášte a on sa na ne posadil. 8 Mnohí z davu prestierali na cestu svoje plášte, iní osekávali vetvičky zo stromov a zdobili nimi cestu. 9 Sprievod ľudí, ktorý ho obklopoval spredu aj zozadu, volal: „Hosana Synovi Dávidovmu! Nech Boh požehná toho, ktorý prichádza v jeho mene! Hosana na výsostiach!“ 10 Keď Ježiš vošiel do Jeruzalema, celé mesto zachvátilo vzrušenie a ľudia sa spýtovali: „Kto je to?“ 11 A z davu sa ozývalo: „To je Ježiš, prorok z galilejského Nazareta!“ 12 Potom Ježiš vošiel do chrámu a vyhnal všetkých, ktorí

tu predávali a kupovali. Poprevracal stoly peňazomencom, stánky predavačom holubov 13 a povedal im: „Je napísané – Môj dom bude známy ako miesto modlitby, ale vy ste z neho urobili brloh lotrov!“ 14 Na chrámovom nádvorí sa okolo neho zhŕkli slepí a chromí a on ich uzdravoval. 15 Ale keď veľkňazi a učители Zákona videli tie zázraky a počuli, že aj deti volajú v chráme: „Sláva synovi Dávidovmu!“ veľmi ich to pobúrilo. 16 Vyčítali mu: „Nepočuješ, čo volajú?“ Odpovedal im: „Pravdaže. Azda ste nečítali, že ho budú chváliť aj dojčatá a malé deti?“ 17 Nato ich nechal a odišiel do Betánie, kde prenocoval. 18 Keď sa ráno vracal do Jeruzalema, pocítil hlad. 19 Pri ceste si všimol figovník, ale keď prišiel k nemu, nenašiel na ňom nijaké plody, iba lístie. Povedal: „Už nikdy sa na tebe neurodí ovocie!“ A figovník naozaj uschol. (aiōn g165) 20 Keď to učeníci videli, prekvapene zvolali: „Ako rýchlo ten figovník vyschol!“ 21 Ježiš im odpovedal: „Hovorím vám, ak budete veriť bez pochybovania, môžete robiť aj väčšie veci, ako ste teraz videli. Ak rozkážete tomuto vrchu, posuň sa a hod’ sa do mora, stane sa. 22 A dostanete všetko, za čo sa s vierou budete modliť.“ 23 Keď potom zasa učil v chráme, prišli k nemu veľkňazi a poprední židovskí vodcovia a spýtali sa ho: „Akým právom robíš to, čo robíš? Kto ťa tým poveril?“ 24 „Poviem vám to,“ odvetil Ježiš, „ale najprv odpovedzte vy na moju otázku: 25 Keď Ján krstil, od koho mal poverenie? Od Boha alebo od ľudí?“ Začali sa radiť: „Ak povieme, že ho poveril Boh, spýta sa nás, prečo sme mu neuverili. 26 No ak povieme, že ľudia, budeme sa musieť báť ľudu, lebo všetci pokladajú Jána za proroka.“ 27 A tak mu napokon odpovedali. „Nevieme.“ Povedal im: „Ani ja vám nepoviem, kto mi dal moc konať to, čo konám.“ 28 „No ako by ste rozsúdili tento prípad: Istý muž mal dvoch synov a jednému z nich povedal: ‚Syn môj, chod’ dnes pracovať na vinicu!‘ 29 Syn však odpovedal: ‚Nechce sa mi.‘ Ale potom si to rozmyslel a šiel. 30 O to isté požiadal druhého syna. Ten odpovedal: ‚Áno, pôjdem!‘ Ale nešiel. 31 Ktorý z dvoch synov poslušol svojho otca?“ Odpovedali: „Ten prvý.“ „Práve tak aj vás,“ odpovedal Ježiš, „podvodníci a prostitútky predbiehajú do Božieho kráľovstva. 32 Ján Krstiteľ vám ukázal správnu cestu pokánia, ale vy ste mu neuverili, no títo áno. Videli ste to, ale ani potom ste sa nekajali a neuverili ste mu.“ 33 „Teraz si vypočujte iné podobstvo: Istý hospodár vysadil vinicu. Ohradil ju plotom, vykopal v nej lis a vystaval strážnu vežu. Potom vinicu prenajal vinohradníkom a vydal sa na cesty. 34 Keď sa priblížil čas obračky, poslal k vinohradníkom svojich sluhov, aby prevzali jeho diel úrody. 35 Ale vinohradníci pochytili sluhov, jedného zmlátili, druhého zabili a tretieho ukameňovali. 36 Hospodár poslal ďalších sluhov. Bolo ich

ešte viac ako predtým, ale aj s tými naložili rovnako. 37 Napokon poslal k nim vlastného syna. Myslel si, že aspoň jeho budú brat' vážne. 38 Ale keď ho vinohradníci videli prichádzať, povedali si: „To je dedič! Zabijeme ho a vinica bude naša!“ 39 Zmocnili sa ho, vyvlekli ho z vinice a zabili. 40 Čo myslíte, že s nimi urobí majiteľ po svojom návrate?“ 41 Odpovedali mu: „Dá tých zlosynov bez milosti popraviť a vinicu prenajme ľuďom, ktorí mu budú svedomito odvádzať úrodu.“ 42 Potom im povedal: „Či poznáte slová Písma: ‚Kameň, ktorý stavitelia zavrhlí, stal sa kameňom základným, najdôležitejším v celej stavbe. Urobil to Pán a z nášho pohľadu je to čosi obdivuhodné.‘ 43 Chcem tým povedať, že Boh vám svoje kráľovstvo odníme a zverí ho ľuďom, ktorí budú prinášať jeho ovocie. 44 Každý, kto na ten kameň spadne, doláme sa, ale na koho spadne, toho rozdrví.“ 45 Keď veľkňazi a farizeji počuli tieto podobenstvá, pochopili, že hovorí o nich. 46 Chceli ho chytiť, ale báli sa davu, lebo všetci pokladali Ježiša za proroka.

22 Ježiš im vyrozprával ďalšie podobenstvo o nebeskom kráľovstve. 2 „S nebeským kráľovstvom je to totiž podobné ako s kráľom, ktorý vystrojil svojmu synovi svadbu. Pozval veľa hostí, a keď bola svadobná hostina pripravená, 3 poslal sluhov, aby ich priviedli, ale hostia odmietli prísť. 4 Preto poslal ešte raz sluhov s odkazom: ‚Slávnostná hostina je pre vás pripravená, poponáhľajte sa!‘ 5 Ale pozvaní jeho odkaz nebrali vážne. Jeden odišiel na pole, iný za obchodom, 6 podaktorí sa dokonca zmocnili kráľových poslov, zbili ich a niekoľkých aj zabili. 7 To kráľa rozhnevalo, poslal oddiely vojska, dal vrahov pobiť a ich mesto vypáliť. 8 Vtedy povedal svojim poslom: ‚Svadobná hostina je pripravená, ale pozvaní hostia jej neboli hodní. 9 Chodte na križovatky za mestom, kde je veľa ľudí a pozvite na svadbu každého, koho stretnete.‘ 10 Poslovia teda šli a priviedli všetkých, ktorých stretli, dobrých aj zlých, takže sa svadobná sieň naplnila. 11 Keď vstúpil kráľ, aby privítal hostí, zazrel jedného, ktorý si neoblekol pripravené svadobné šaty. 12 ‚Priateľ môj, ako si sa odvážil prísť bez svadobného odevu?‘ vyčítal mu. Ten nevedel, čo má odpovedať. 13 Vtedy kráľ rozkázal sluhom: ‚Poviažte ho a vyhodte von do tmy. Tam bude len nárek a utrpenie. 14 Lebo všetci sú pozvaní do Božieho kráľovstva, ale Boh prijme len tých, ktorí prijali jeho pozvanie.‘“ 15 Farizeji sa stretli a dohodli, čo urobia, aby Ježiša prichytili pri slovách, ktoré by potom mohli použiť na jeho obžalobu. 16 Poslali k nemu svojich žiakov spolu s Herodesovými stúpenkami a tí povedali: ‚Majstre, vieme, že si čestný a že pravdivo učíš ceste k Bohu bez ohľadu na to, aké má kto

postavenie. 17 Tak nám teda povedz: je správne odvádzať rímskemu cisárovi daň?“ 18 Ale Ježiš postrehol ich zlý úmysel a povedal: „Vy pokrytci! Chcete ma dobehnúť?“ 19 Ukážte mi mincu, ktorou sa platí daň!“ Podali mu denár. 20 „Koho obraz a meno sú na ňom vyrazené?“ 21 „Cisárove,“ odpovedali. „Tak teda dávajte cisárovi, čo je cisárovo, a čo je Božie, dávajte Bohu,“ povedal Ježiš. 22 Zaskočení tou odpoveďou ho nechali tak a odišli. 23 V ten deň za ním prišli aj saduceji, ktorí tvrdia, že vzkriesenie z mŕtvych nie je možné, a spýtali sa ho: 24 „Majstre, v Mojžišovom zákone čítame, že ak zomrie muž, ktorého manželstvo bolo bezdetné, jeho brat je povinný oženiť sa s vdovou a splodiť bratovi potomka, aby sa zachoval jeho rod. 25 U nás sa vyskytol takýto prípad: Bolo sedem bratov. Prvý sa oženil a potom bezdetný umrel, takže jeho žena sa stala manželkou druhého brata. 26 Aj tento umrel bezdetný a takto sa to opakovalo aj s tretím až po siedmeho. 27 Napokon umrela aj žena. 28 Ktorému z tých bratov bude po vzkriesení patriť? Bola predsa manželkou všetkých siedmich!“ 29 Ježiš im odpovedal: „Klamete sami seba, lebo nepoznáte ani Písmo, ani Božiu moc. 30 Po vzkriesení sa ľudia nebudú ženiť ani vydávať. Budú ako anjeli v nebi, ktorí sa nesobášia. 31 A čo sa týka vzkriesenia z mŕtvych, pozorne čítajte Písmo. Ako nazýva Boh sám seba? 32 Ja som Boh Abrahámov, Boh Izákov a Boh Jákobov. On nie je Bohom mŕtvych, ale živých.“ 33 Tieto odpovede urobili na dav hlboký dojem. 34 Ale keď sa farizeji dopočuli, ako Ježiš umlčal saducejov, zišli sa 35 a poverili jedného zo znalcov Zákona, aby ho pokúšal: 36 „Majstre, ktoré je najväčšie prikázanie v Zákone?“ 37 Ježiš mu odpovedal: „Miluj Pána, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou aj myslou. 38 To je prvé a najdôležitejšie prikázanie. 39 Druhé je mu podobné: Miluj svojho blížneho ako samého seba. 40 Tieto dve prikázania v sebe zahŕňajú celý Mojžišov zákon aj učenie prorokov.“ 41 Keď sa farizeji zhromaždili, Ježiš sa ich opýtal: 42 „Čo si myslíte o Mesiášovi? Čí syn je?“ Odpovedali mu: „Dávidov.“ 43 Povedal im: „Ako to, že ho potom Dávid vedený Duchom volá svojim Pánom, keď hovorí: 44 ‚Boh povedal môjmu Pánovi: Sed' po mojej pravici, kým ti nepoložím tvojich nepriateľov k nohám?‘ 45 Ak ho Dávid volá Pánom, ako môže byť aj jeho synom?“ 46 Nevedeli mu odpovedať ani slovo. Od toho dňa sa už nikto neodvážil nachytat' ho nejakými otázkami.

23 Vtedy Ježiš oslovil zhromaždené davy a učeníkov: 2 „Učiteľia a farizeji majú autoritu vysvetľovať Mojžišov zákon. 3 Počúvajte všetky ich príkazy, ale neberte si príklad z

ich života, lebo ich slová sa rozchádzajú s činmi. **4** Zväzujú a kladú na vás ťažké bremená, ale sami pre vás nie sú ochotní ani len prstom pohnúť. **5** A všetko, čo robia, robia len preto, aby ich ľudia obdivovali. Aby vyzerali sväto, zadovažujú si nápadné znaky zbožnosti: rozširujú si modlitebné remienky a predlžujú strapce na odev, **6** majú radi čestné miesta na hostinách aj pri bohoslužbách. **7** Veľmi sa im páči, keď ich ľudia pozdravujú na verejných miestach a každého z nich oslovujú: Učiteľu! **8** Ale vy sa nedávajte takto titulovať, lebo len jeden je váš Učiteľ a vy všetci ste navzájom bratia. **9** A nikoho z ľudí neoslovujte otec, lebo máte jediného Otca, a ten je v nebi. **10** Ani sa nepokladajte za najvyššiu autoritu, lebo len jeden je váš vodca – Kristus. **11** Najväčší medzi vami je ten, kto slúži všetkým. **12** Kto si o sebe priveľa namýšľa, bude ponížený, no kto je pokornej mysle, bude povýšený. **13** Beda vám, učelia Zákona a farizeji! Ste pokrytci! Zatvárate ľuďom vstup do nebeského kráľovstva. Sami doň nevchádzate a tým, ktorí by chceli vstúpiť, bránite! **14** [Beda vám, učelia Zákona a farizeji! Ste pokrytci! Pod pláštikom dlhých modlitieb ste schopní vymámiť peniaze aj od vdov. Ťažko vám bude na súde!] **15** Beda vám, učelia Zákona a farizeji, pokrytci! Zašli by ste aj na kraj sveta, len aby ste jedného človeka obrátili, no len čo uverí, vlastným chápaním zbožnosti z neho urobíte syna pekla dva razy horšieho od vás. (Geenna g1067) **16** Beda vám, slepí vodcovia! Vravíte, že prísaha na chrám nezaväzuje, ale prísaha na chrámové zlato áno. **17** Akí ste len hlúpi! Čo je viac? Zlato alebo chrám, ktorý to zlato posväcuje? **18** Alebo hovoríte: Prísaha na obetný oltár nič neznamená, kým prísaha na obet sa musí plniť. **19** Akí ste slepí! Čo je viac? Dar, ktorý je na oltári, alebo oltár, ktorý ho posväcuje? **20** Ak teda prisaháte na oltár, prisaháte aj na všetko, čo je na ňom. **21** A ak prisaháte na chrám, prisaháte aj na toho, kto v ňom prebýva. **22** A ak prisaháte na nebo, prisaháte na Boží trón i na toho, kto na ňom sedí. **23** Beda vám, učelia Zákona a farizeji. Ste obyčajní pokrytci! Dávate desiatky z mäty, kôpru a rasce, ale nedbáte na to, čo Boh pokladá v zákone za dôležitejšie: aby ste konali spravodlivo, milosrdne a verne. Na tom vám malo záležať! Desiatky – to je samozrejmosť. **24** Slepí vodcovia! Dávate si pozor, aby ste neprehltli komára, ale ťavu zjete. **25** Beda vám, učelia Zákona a farizeji, pokrytci! Starostlivo čistíte povrch nádob, ale vnútrajšok naplňate tým, čo ste vo svojej chamtivosti nazhŕňali. **26** Slepí farizeji, najprv vyčistíte vnútrajšok nádoby, iba potom bude naozaj čistá. **27** Beda vám, učelia Zákona a farizeji, pokrytci! Podobáte sa bielo vymaľovaným hrobom, ktoré síce zvonka vyzerajú krásne, ale dnu sú iba kosti mŕtvych, hniloba a nečistoty. **28** Usilujete

sa vyzerat' pred ľuďmi sväto, ale pod zbožným zovňajškom sa skrývajú srdcia plné pretvácky a nespravodlivosti. **29** Beda vám, učelia Zákona a farizeji, pokrytci! Prorokom staviate pomníky, zdobíte hroby mučeníkov **30** a hovoríte: keby sme my boli žili v čase našich otcov, neboli by sme spolu s nimi prelievali krv prorokov. **31** Takto svedčíte sami proti sebe, že ste synovia tých, ktorí zabíjali prorokov. **32** Chodte v ich šľapajach a dovŕšte ich dielo. **33** Vy ľstivé hadie plemeno! Ako chcete uniknúť pekelnému trestu? (Geenna g1067) **34** Pošlem vám prorokov, múdrych ľudí a vykladačov Písma. Vy ich však budete bičovať vo svojich synagógach a hnať z mesta do mesta, mnohých zabijete, iných ukrížujete. **35** Na vás padne vina za všetku preliatu krv nevinných od spravodlivého Ábela až po Zachariáša, syna Barachiášovho, ktorého ste zavraždili medzi budovou chrámu a miestom, kam sa prinášajú obete. **36** Áno, naozaj vám vravím, že toto všetko padne na hlavu ľudí, ako ste vy. **37** Jeruzalem, Jeruzalem, mesto, ktoré zabíjaš prorokov a kameňuješ tých, čo Boh k tebe posielal! Kolko ráz som túžil zhromaždiť tvoje deti, ako kvočka zhromažďuje kuriatka pod svoje krídla, ale nechceli ste. **38** Odteraz bude váš dom pustý. **39** A vravím vám, že ma uvidíte až vtedy, keď poviete: „Nech je požehnaný ten, ktorý prichádza v Božom mene!“

24 Keď Ježiš vychádzal z chrámu, pristúpili k nemu učenici a nadchýnali sa stavbami chrámového komplexu. **2** Ale on im povedal: „Vidíte toto všetko? Pamätajte si, všetko to bude zničené, nezostane tu kameň na kameni.“ **3** „Kedy sa to stane?“ spýtali sa ho učenici, keď sa usadili na svahu Olivového vrchu. „Ktoré udalosti budú znamením tvojho príchodu a konca sveta?“ (aiōn g165) **4** Ježiš im odpovedal: „Budte v strehu, nedajte sa nikým oklamať. **5** Lebo mnohí prídu v mojom mene, budú sa vyhlasovať za mesiášov a mnohých zvedú. **6** Na viacerých miestach vypuknú vojny a nepokoje. Keď sa o tom dozviete a budete počuť o ich následkoch, nefakajte sa. To všetko musí prísť, ale koniec nenastane hneď. **7** Národy a krajiny budú proti sebe bojovať. Na rôznych miestach bude zúriť hlad a vyskytnú sa zemetrasenia. **8** Ale to bude len počiatok hrôz. **9** Vtedy vás budú všade nenávidieť, trýzniť, ba aj zabíjať – a to len preto, že ste sa hlásili ku mne. **10** Niektorí toto násilie nevydržia, zradia vieru aj svojich spolubratov a navzájom sa budú nenávidieť. **11** Zjavia sa aj rôzni falošní proroci a mnohých zvedú. **12** Na svete sa tak rozmnoží zlo, že vychladne láska mnohých. **13** Ale ten, kto vytrvá až do konca, bude zachránený. **14** Radosťnú správu o tom, že Boh vládne a všetkých volá k sebe, musia počuť ľudia na celom svete – aby k nej mohli zaujať svoj postoj. A potom príde

koniec.“ 15 „Ked' uvidíte, že chrámu v Jeruzaleme hrozí zneuctenie od pohanov, ako to predpovedal prorok Daniel – kto ho čítate, premýšľajte a porozumiete –, 16 vtedy tí, ktorí budú v Judsku, nech utečú do hôr. 17 Kto bude na streche domu, nech nevstupuje dnu, aby si niečo vzal. 18 A ten, čo bude za mestom, nech sa nevracia po plášť. 19 Ťažko bude v tých dňoch tehotným ženám a matkám dojčiť. 20 Proste Boha, aby ste nemuseli utekať v zime alebo v sobotu. 21 Nastane totiž strašné utrpenie, aké tu od stvorenia sveta ešte nebolo a už ani nebude. 22 Ale Boh kvôli svojim vyvoleným skráti toto hrozné obdobie. Keby tak neurobil, nik by sa nezachránil. 23 Keby vám niekto hovoril: ‚Pozrite, prišiel Mesiáš‘ alebo: ‚Aha, tam je‘, neverte mu! 24 Lebo sa objavia falošní mesiási a falošní proroci a budú robiť ohromujúce znamenia a zázraky, ktorými sa budú snažiť zvieť aj tých, čo patria Bohu. 25 Pamätajte na toto moje varovanie. 26 A tak, keď vám povedia, že Kristus je už tu, na púšti alebo niekde v úkryte, nič na to nedajte, ani sa nechodte o tom presvedčiť. 27 Lebo príchod Syna človeka bude zjavný, ako keď blesk preletí celým nebom od východu až na západ. 28 Kde je mŕtvola, tam sa zlietajú aj supy. 29 Hneď po tomto veľkom utrpení sa zatmie slnko, pohasne svit mesiaca, hviezdy začnú padat' z neba a zachvejú sa nebeské mocnosti. 30 A potom sa zjavia na nebi znamenia príchodu Syna človeka. Všetci ľudia budú zdesene nariekať a uvidia Syna človeka prichádzať na nebeských oblakoch s veľkou mocou a slávou. 31 S mohutným zvukom poľnice pošle svojich poslov a tí zhromaždia jeho verných zo všetkých svetových strán, od jedného konca zeme po druhý.“ 32 „Poučte sa z tohto podobenstva: Keď sa konáre figovníka nalievajú miazgou a pučia listy, viete, že čoskoro bude leto. 33 A tiež, keď uvidíte, že sa plní, čo som predpovedal, poznáte, že je blízko, pred dvermi. 34 Je to tak – svet nepominie, kým sa to všetko nestane. 35 Nebo a zem pominú, ale moje slová budú platiť večne. 36 O tom dni a o tej hodine však nevie nikto, ani anjeli v nebi, ani Syn. Iba Otec to vie. 37 Pri príchode Syna človeka bude život na zemi podobný, ako bol za čias Noacha. 38 Život pred potopou plynul celkom normálne – ľudia jedli, pili, ženili sa a vydávali až do toho dňa, keď Noe vstúpil do korábu. 39 Ľudia neverili tomu, čo im hrozilo, kým ich nezmietla potopa. Tak to bude aj pri príchode Syna človeka. 40 Dvaja budú spolu pracovať na poli, jeden bude vzatý, druhý zostane. 41 Dve ženy budú mlieť, jedna bude vzatá, druhá zostane. 42 Budte teda pripravení, lebo nevíete, kedy váš Pán príde. 43 Uvedomte si, že keby pán domu vedel, v ktorú nočnú hodinu príde zlodej, bdel by a zabránil by mu vtrhnúť do domu. 44 Preto aj vy budte pripravení na príchod

Syna človeka. Príde vtedy, keď to budete najmenej čakať. 45 Ako sa správa verný a prezieravý sluha, ktorého pán poveril, aby sa staral o ostatné služobníctvo? 46 Ak pán pri svojom príchode zistí, že verne plnil zverené povinnosti, pochváli ho 47 a urobí ho správcom celého svojho majetku. 48 Ale nesvedomitý sluha by si mohol pomyslieť: ‚Môj pán akosi dlho nechodí‘, 49 a začal by týrať svojich druhov a hodovať s opilcami. 50 Jeho pán sa vráti nečakane – v deň a hodinu, keď to nepredpokladal 51 a potrestá ho ako najväčšieho podvodníka; vyženie ho tam, kde bude plač a škripanie zubami.“

25 „Vtedy sa nebeské kráľovstvo bude podobat' desiatim družičkám, ktoré čakali na ženícha, aby ho sprevádzali svetlom svojich lúč. 2 Päť z nich bolo ľahkomyselných a päť prezieravých. 3 Ľahkomyselné si vzali lampy, ale nádoby s olejom nechali doma. 4 No tie, čo to brali vážne, vzali si nielen lampy, ale aj nádoby s olejom. 5 Ženích dlho neprichádzal, a tak všetky družičky premohli driemoty a zaspali. 6 O polnoci ich vytrhol zo spánku výkrik: ‚Prichádza ženích, podte ho privítať!‘ 7 Všetky dievčatá vyskočili a pripravovali si lampy. 8 Tie ľahkomyselné si pýtali od ostatných: ‚Dajte nám trochu oleja, lebo nám vyhasínajú lampy!‘ 9 Ale rozumné im odpovedali: ‚Keď sa rozdelíme, nevystačí olej ani vám, ani nám. Zabehnite radšej k predavačovi a kúpte si.‘ 10 No len čo sa vzdialili, prišiel ženích a družičky, ktoré boli pripravené, šli s ním na svadobnú hostinu; a dvere sa zavreli. 11 Keď sa tých päť vrátilo s olejom, volali: ‚Pane, otvor nám!‘ 12 Ale ženích im odpovedal: ‚Kto ste? Nepoznáam vás!‘ 13 A tak bdejte a budte stále pripravení, lebo nepoznáte ani deň ani hodinu príchodu Syna človeka.“ 14 „Dám vám iný príklad. Jeden človek si pred odchodom na ďalekú cestu zavolať svojich podriadených a zveril im svoj majetok. 15 Každému dal podľa jeho schopností: jednému päť talentov, druhému dva a ďalšiemu jeden talent. Potom odcestoval. 16 Ten, čo dostal päť talentov, začal hneď podnikat' a získal ďalších päť. 17 Ten, čo dostal dva talenty, tiež sumu zdvojnásobil. 18 Ale ten, ktorému zveril jeden talent, vykopal v zemi jamu a peniaze do nej schoval. 19 Po dlhšom čase sa pán vrátil a chcel, aby mu podriadení predložili účty. 20 Prvý priniesol peniaze a povedal: ‚Pán môj, zveril si mi päť talentov, a tu máš zisk – ďalších päť.‘ 21 Pán ho pochválil: ‚Si dobrý a verný sluha. Osvedčil si sa v malej úlohe, preto ti môžem zveriť väčšiu. A teraz ťa požívam na oslavu. Pod' sa so mnou radowať!‘ 22 Prišiel ďalší a povedal: ‚Pán môj, zveril si mi dva talenty a odovzdávam ti štyri.‘ – 23 ‚Veľmi dobre!‘ odpovedal pán. ‚Si usilovný a spoľahlivý. Splnil si malú úlohu, zverím

ti väčšiu. Aj teba pozývam na oslavu. Pod' sa so mnou radowať! 24 Potom skladal úcty posledný. 'Pán môj, viem, že si prísny človek a zbieraš úrodu tam, kde si nesial. 25 Bál som sa, a preto som peniaze radšej ukryl a teraz ti ich v poriadku vraciam.' 26 Pán zvolal: 'Ty lenivec a naničodník! Vedel si, o čo mi ide. 27 Mal si zverené peniaze radšej uložiť a priniesli by mi aspoň úroky. 28 Vezmite od neho peniaze a dajte ich prvému. 29 Lebo tomu, kto dobre využíva to, čo mu bolo zverené, bude ešte pridané. Ale kto berie zverené na ľahkú váhu, príde aj o to, čo má. 30 Tohto lenivca vyžeňte do tmy! Tam ho čaká len plač a škripanie zubami.' 31 „Keď príde Syn človeka vo svojom kráľovskom majestáte v sprievode všetkých anjelov, zasadne na trón svojej slávy. 32 Vtedy sa zhromaždia všetky národy. Ako pastier oddeľuje ovce od capov, tak aj on rozdelí ľudí na dve skupiny. 33 Ovce si postaví napravo a capov naľavo. 34 Vtedy povie Kráľ svojim verným po svojej pravici: 'Podte, sám Otec vás pozýva do kráľovstva, ktoré je pre vás pripravené od počiatku sveta. 35 Bol som hladný a nakrmili ste ma; bol som smädný a dali ste sa mi napiť; bol som cudzincom bez strechy nad hlavou a vy ste ma prichýlili; 36 nemal som si čo obliecť a vy ste ma obliekli; v chorobe ste sa o mňa starali; a keď som bol vo väzení, prišli ste ma navštíviť.' 37 Tí verní namietnu: 'Pane, kedy sme ťa videli hladného, smädného? 38 Kedy sme sa o teba postarali ako o cudzinca či nahého? 39 A kedy sme ťa videli vo väzení alebo chorého?' 40 Kráľ im odpovie: 'Čo dobrého ste urobili jednému z mojich najmenších bratov, to ste urobili pre mňa.' 41 Tým zhromaždeným po ľavici poviem: 'Odídte odo mňa, zatratení, do večného ohňa, ktorý je pripravený pre satana a jeho démonov. (aiōnios g166) 42 Bol som hladný a nedali ste sa mi najesť; bol som smädný a nedali ste sa mi napiť; bol som ako cudzinec, ktorý nemal strechu nad hlavou a neprichýlili ste ma; 43 nemal som si čo obliecť a nezaodeli ste ma; v chorobe ste ma neopatrovali a do väzenia ste ma neprišli navštíviť.' 44 Oni sa však budú brániť: 'Pane, ako sme ti mohli pomôcť, keď sme ťa nikdy nevideli – ani hladného, ani smädného, ani ako cudzinca, ani nahého či chorého a ani vo väzení?' 45 Kráľ im odpovie: 'Ak ste odmietli pomôcť tým zdanlivo najbezzýznamnejším, mne ste nepomohli.' 46 A tak týchto čaká večný trest, ale spravodliví budú žiť večne.' (aiōnios g166)

26 Keď Ježiš skončil svoju reč, povedal učeníkom: 2 „Viete, že o dva dni bude slávnosť Paschy; Syn človeka bude vydaný a ukrižujú ho.“ 3 V tom čase sa zišla židovská rada v paláci veľkňaza Kaifáša. 4 Radiili sa, akou ľstiou by sa mohli Ježiša zmocniť a zabiť ho. 5 Dohodli sa, že by to

nemalo byť počas sviatkov, lebo by to mohlo vyvolať vzburu. 6 Ježiš sa pobral do Betánie do domu Šimona, ktorý bol predtým malomocný. 7 Keď jedli, pristúpila k Ježišovi žena s alabastrovou nádobkou drahocenného oleja a ten mu všetok votrela do vlasov: vyjadрила mu tak úctu a rešpekt. 8 Učeníkov to pohoršilo: „Také plytvanie! 9 Mohlo sa to výhodne predat' a peniaze rozdať chudobným!“ 10 Ježiš to postrehol a povedal: „Prečo jej to zazlievate? 11 Chudobných bude medzi vami vždy dosť, ale ja už s vami dlho nebudem. 12 Táto žena potrela moje telo olejom, a tak ma vlastne pripravila na pohreb. 13 Veru, vždy, keď sa kdekoľvek na svete bude hlásať radostná zvesť o Božom kráľovstve, ľudia budú počuť a premýšľať aj o jej čine.“ 14 Vtedy sa jeden z Ježišových dvanástich učeníkov, Judáš Iškariotský, pobral k veľkňazom a spýtal sa ich: 15 „Koľko mi zaplatíte, ak vám vydám Ježiša?“ Dali mu tridsať strieborných. 16 Od tej chvíle hľadal vhodnú príležitosť, aby ho zradil. 17 V prvý deň sviatku nekvasených chlebov sa učeníci spýtali Ježiša: „Kde máme pripraviť jedlo na Paschu?“ 18 Poslal ich do mesta k istému človeku s odkazom: „Nastal môj čas, u teba budem jesť so svojimi učeníkmi veľkonočného baránka.“ 19 Učeníci vykonali, čo im prikázal a pripravili tam večeru. 20 Keď sa zotmel, jedol so svojimi dvanástimi učeníkmi 21 a povedal im: „Jeden z vás ma zradí.“ 22 To ich veľmi zarmútilo a každý sa ho spytoval: „Vari len nie ja, Pane!“ 23 Odpovedal: „Je to ten, ktorý jedol so mnou pri jednom stole. 24 Syn človeka musí umrieť, ako to predpovedali proroci, ale beda tomu, kto zrádza Syna človeka. Lepšie by mu bolo, keby sa nebol narodil.“ 25 Judáš sa ho spýtal: „Učiteľ, vari len nie ja?“ Odpovedal mu: „Sám si to povedal.“ 26 Keď jedli, vzal Ježiš chlieb, lámal ho a podával učeníkom so slovami: „Vezmite a jedzte, toto je moje telo.“ 27 Potom vzal kalich s vínom, poďakoval sa Bohu a podal im ho so slovami: „Pite z neho všetci, 28 toto je moja krv, ktorá sa vylieva, aby zmyla hriechy mnohých. Je to nová zmluva Boha s človekom. 29 Vravím vám, že oddnes nebudem piť z plodu viniča až dovtedy, kým ho nebudeme piť spolu úplne inak – v kráľovstve môjho Otca.“ 30 Potom zaspievali chválospev a pobrali sa na Olivový vrch. 31 Tam im Ježiš povedal: „Tejto noci ma všetci opustíte, lebo Písmo predpovedá: 'Budem biť pastiera a ovce sa rozprchnu.' 32 Ale po svojom vzkriesení vás predídem do Galiley a tam sa spolu stretne.“ 33 Peter vyhlásil: „Ak by ťa aj všetci opustili, ja od teba nikdy neodídem.“ 34 Ježiš mu však povedal: „Pamätaj na moje slová: Ešte túto noc, skôr ako kohút zakikríka, tri razy ma zaprieš.“ 35 „Nikdy ťa nezapriem, aj keby som mal zomrieť s tebou!“ zvolal Peter. Ostatní učeníci sa k nemu pridali tiež. 36

Potom prišli na miesto zvané Getsemane a Ježiš povedal svojim učeníkom: „Vy si tu sadnite, a ja pôjdem ďalej, aby som sa modlil.“ 37 Vzal so sebou Petra, Jakuba a Jána. Tu na neho doláhol zármutok a padla naňho tieseň. 38 Smutne im povedal: „Prežívam smrteľnú úzkosť. Zostaňte tu a bďte so mnou.“ 39 Trochu sa od nich vzdialil, padol tvárou na zem a modlil sa: „Môj Otče! Ak je to možné, nech ma minie tento kalich. Ale nech sa stane, ako ty chceš, nie ako ja.“ 40 Potom sa vrátil k učeníkom a našiel ich spať. Povedal Petrovi: „To ste so mnou nemohli ani hodinu bdieť? 41 Bďte a modlite sa. Inak vás premôže pokušenie. Ste síce plní odhodlania, ale sami nemáte dost' síl obstáť.“ 42 Znova sa vzdialil a modlil sa: „Môj Otče, ak to nie je možné, aby ma tento kalich minul a ja ho musím vypiť až do dna, nech sa stane tvoja vôľa.“ 43 Vrátil sa k svojim učeníkom a oni zasa spali; nevládali premôcť spánok. 44 Nechal ich spať, odišiel po tretí raz a opäť sa modlil o to isté. 45 Potom sa vrátil k učeníkom a povedal: „Vari ešte sále spíte a odpočívate? Prišiel čas, keď bude Syn človeka zradený a vydaný do rúk podlých ľudí. 46 Vstaňte a poďme. Uvidíte môjho zradcu – práve prichádza!“ 47 Ešte ani nedohovoril, a už sa ukázal Judáš, jeden z jeho dvanástich učeníkov. Spolu s ním prišiel veľký zástup mužov ozbrojených mečmi a palicami. Poslali ich veľkňazi a vodcovia ľudu. 48 Judáš si s nimi dohodol znamenie: Bude to ten, s ktorým sa pozdravím bozkom. Toho zatknite! 49 Nato pristúpil k Ježišovi a povedal: „Pozdravujem ťa, učiteľ!“ a pobožkal ho. 50 Ježiš mu povedal: „Priateľu, vieš, prečo si prišiel?“ Vtom sa na Ježiša vrhli a zajali ho. 51 Jeden z tých, ktorí boli s Ježišom, vytiahol krátky meč, napadol veľkňazovho sluhu a odsekol mu ucho. 52 „Odlož svoj meč!“ prikázal mu Ježiš. „Kto mečom bojuje, mečom zahynie. 53 Myslíš, že by som teraz nemohol poprosiť svojho Otca, aby mi poslal viac ako dvanásť légii anjelov? 54 Ale ako by sa potom naplnilo to, čo hovorí Písmo?“ 55 Potom sa obrátil na ozbrojencov: „Som azda nebezpečný zločinec, že ste ma prišli zajať s mečmi a palicami? Prečo ste ma nezatkli už v chráme, kde som deň čo deň učil?“ 56 Ale to sa stalo preto, aby sa splnili predpovede prorokov. V tej chvíli ho všetci jeho učeníci opustili a rozutekali sa. 57 Zatknutého Ježiša potom odvedli k veľkňazovi Kaifášovi, kde sa zhromaždili učitelia Zákona a vodcovia ľudu. 58 Peter ho z dialky nasledoval až po veľkňazov palác. Vošiel na nádvorie a zamiešal sa medzi služobníctvom, aby sa dozvedel, čo sa s ním stane. 59 Medzitým sa veľkňaz aj celá veľrada usilovali nájsť nepravé dôkazy proti Ježišovi, aby ho mohli obviniť a odsúdiť na smrť. 60 Nenašli však nič, hoci si zaobstarali mnohých falošných svedkov. Napokon vystúpili

dvaja a zhodne svedčili: 61 „Tento muž povedal, že má moc zboriť chrám a za tri dni ho znovu postaviť.“ 62 Vtedy sa ujal slova veľkňaz a spýtal sa Ježiša: „Počul si obvinenia? Čo chceš povedať na svoju obhajobu?“ 63 Ale Ježiš mlčal. A tak mu veľkňaz položil ďalšiu otázku: „Vyzývam ťa pri živom Bohu, aby si nám povedal, či si Mesiáš, Syn Boží.“ 64 Ježiš odpovedal: „Ty sám si to povedal. Ale hovorím vám, že odteraz uvidíte Syna človeka, ako sedí po pravici Všemohúceho a ako prichádza na nebeských oblakoch.“ 65 Vtedy veľkňaz od zúrivosti roztrhol svoje vrchné rúcho a povedal: „To je rúhanie! Potrebujeme vari ďalších svedkov?! Počuli ste to na vlastné uši! 66 Aký trest si zaslúži?“ Všetci mu odpovedali: „Zaslúži si smrť!“ 67 Začali mu plúť do tváre, bili ho po hlave, udierali palicami 68 a posmievali sa mu: „Ak si Mesiáš, uhádni, kto ťa udril!“ 69 Peter zatiaľ sedel vonku na nádvorí. Tu k nemu pristúpila jedna služka so slovami: „Aj ty patríš k tomu Ježišovi z Galiley!“ 70 Ale Peter to pred všetkými zaprel: „Neviem, o čom hovoríš!“ 71 Potom sa pobral k bráne, ale zazrela ho iná žena a upozornila okolostojacich: „Tento človek chodieval s tým Ježišom z Nazareta.“ 72 No Peter sa zaprisahal: „Nepoznám toho človeka!“ 73 O chvíľu pristúpili k nemu tí, čo tam stáli, a povedali mu: „Určite k nemu patríš, ved' aj tvoje nárečie ťa prezrádza!“ 74 Peter sa zariekal a zaprisahával: „Ale ja toho človeka naozaj nepoznám!“ Vtom zakikirikal kohút 75 a Peter si spomenul na Ježišove slová: „Skôr ako zakikirika kohút, tri razy ma zaprieš.“ Vybehol von a žalostne sa rozplakal.

27 Keď začalo svitať, veľkňazi a židovskí vodcovia sa uzhodli, že Ježiša vydajú na smrť. 2 Potom poslali spútaného Ježiša k rímskemu miestodržiteľovi Pilátovi z Pontu. 3 Keď Judáš videl, že Ježiša odsúdili na smrť, trýznilo ho svedomie za to, čo spáchal. Vzal tridsať strieborných, ktoré dostal za zradu, a chcel ich vrátiť veľkňazom a židovským vodcom. 4 „Zhrešil som, zradil som nevinného človeka!“, „Čo nás po tom. To je tvoja vec!“ odsekli mu ľahostajne. 5 Odhodil peniaze na zem v chráme, vybehol von a obesil sa. 6 Veľkňazi pozbierali peniaze a povedali si: „Čo s nimi? Do chrámovej pokladnice ich nemôžeme dať. Lipne na nich krvi!“ 7 Dohodli sa teda, že za ne kúpia hrnčiarovo pole a že tam budú pochovávať cudzincov, ktorí zomrú v Jeruzaleme. 8 Preto sa to pole dodnes volá Pole krvi. 9 Tak sa splnilo Jeremiášovo proroctvo: „Vzali tridsať strieborných, cenu človeka, na akú ho ohodnotili synovia Izraela, 10 a dali ich za hrnčiarovo pole, ako mi Boh prikázal.“ 11 Ježiša predviedli pred rímskeho miestodržiteľa Piláta. Spýtal sa ho: „Tak ty si židovský kráľ?“ Ty sám to

hovoriš, "odpovedal Ježiš. 12 Keď potom na neho veľkňazi a židovskí vodcovia prednášali svoje žaloby, Ježiš bol ticho. 13 „Nepočuješ, z čoho všetkého ťa obviňujú?“ vyzval ho Pilát. 14 Ale na jeho nesmierne prekvapenie Ježiš stále mlčal a neobhajoval sa. 15 Bolo zvykom, že cez veľkonočné sviatky vladár prepustil jedného väzňa podľa želania ľudu. 16 V tom čase bol vo väzení povestný zločinec Barabáš. 17 Ráno sa ľudia zhromaždili pred Pilátovým domom a on sa ich spýtal: „Koho vám mám prepustiť, Barabáša alebo Ježiša, vášho Mesiáša?“ 18 Vedel totiž, že veľkňazi udali Ježiša zo závidi. 19 Keď Pilát sedel v sudcovskom kresle, dostal odkaz od svojej ženy: „Ruky preč od toho spravodlivého človeka. Kvôli nemu ma v noci prenasledovali strašné sny.“ 20 Židovskí veľkňazi a predstavitelia ľudu medzitým presvedčili dav, aby žiadali slobodu pre Barabáša a smrť pre Ježiša. 21 Keď sa Pilát znova spýtal, koho z tých dvoch má prepustiť, ozval sa krik: „Barabáša!“ 22 „A čo mám urobiť s Ježišom, vaším Mesiášom?“ „Ukrižuj ho!“ kričal dav. 23 „A čoho sa vlastne dopustil?“ namietal Pilát. Ale oni sa ešte naliehavejšie domáhali: „Ukrižuj ho, ukrižuj!“ 24 Keď Pilát videl, že jeho úsilie zachrániť Ježiša je márne a ľudia sú čoraz zúrivejší, dal si doniesť nádobu s vodou, pred očami všetkých si umyl ruky a povedal: „Som čistý od krvi tohto človeka. Je nevinný, zodpovednosť leží na vás!“ 25 „Zodpovednosť za jeho preliatu krv berieme na seba a na naše deti!“ kričal rozvášnený dav. 26 A tak prepustil Barabáša, Ježiša nariadil zbičovať a dal súhlas, aby ho ukrižovali. 27 Rímski vojaci odviekli Ježiša do vládnej budovy a zhromaždili okolo neho celú čatu. 28 Vyzliekli ho, cez plecra mu prehodili purpurový plášť, 29 uplietli mu z trnia korunu, narazili mu ju na hlavu a do pravej ruky mu dali palicu. Potom si pred ním klakali a posmievali sa mu: „Nech žije židovský kráľ!“ 30 Pľuvali naňho a bili ho po hlave palicami. 31 Keď sa mu do vôle naposmievali, strhli z neho plášť, zasa mu obliekli jeho rúcho a viedli ho na popravisko. 32 Cestou stretli človeka z mesta Kyréna v Afrike, ktorý sa volal Šimon. Prinútili ho, aby niesol Ježišov kríž. 33 Prišli na miesto zvané Golgota, čiže Lebka. 34 Tam mu dali piť skysnuté víno zmiešané so žĺčou, aby ho omámilo. Ale keď ochutnal, odmietol. 35 Potom ho pribili na kríž a losovaním si podelili jeho rúcho. 36 Posadali si okolo neho a strážili ho. 37 Nad hlavu mu pripevnili nápis s jeho previnením: JEŽIŠ, KRÁĽ ŽIDOV. 38 Spolu s ním ukrižovali v ten deň aj dvoch zločincov, jedného po jeho pravej, druhého po ľavej strane. 39 Ľudia, ktorí šli okolo, sa mu rúhavo posmievali: 40 „Hej ty, čo si chcel zbúrať chrám a za tri dni ho postaviť! Teraz ukáž svoju moc a zachráň sám seba. Ak si Boží Syn, pod' z toho kríža dolu!“ 41 Aj

veľkňazi a židovskí vodcovia sa k nim pridali: 42 „Iných zachraňoval, a sám seba nemôže zachrániť. Mesiáš, kráľ Izraela – a visí na kríži! Nech zostúpi dolu a uveríme mu.“ 43 Spoliehal sa na to, že Boh je s ním. Ak teda Boh chce, nech ho vyslobodí. Ved' o sebe tvrdil, že je Božím Synom!“ 44 Potupovali ho aj zločinci, ktorých ukrižovali spolu s ním. 45 Napoludnie sa zrazu nad celým krajom rozprestrela tma a trvala tri hodiny. 46 A vtedy zvolal silným hlasom: „Eli, Eli, lama sabachtani?“, čo znamená: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ 47 Niektorí z tých, čo tam stáli, vraveli: „Volá na Eliáša!“ 48 Jeden z nich bežal po špongii, namočil ju do octu, nabodol na tyč a dával mu piť. 49 Ostatní ho okrikovali: „Len ho nechaj, nech vidíme, či ho Eliáš príde zachrániť.“ 50 Potom Ježiš opäť skríkol mocným hlasom a skonal. 51 V tej chvíli sa v chráme roztrhol záves odhora až nadol, zem sa chvela, skaly pukali, 52 hroby sa otvárali a veľa mŕtvych bolo vzkriesených. 53 Keď potom Ježiš vstal z mŕtvych, mnohí v Jeruzaleme dosvedčovali, že videli vzkriesených z tých hrobov. 54 Keď stotník a tí, čo s ním strážili Ježiša, videli zemetrasenie a všetko, čo sa dialo, premkla ich hrôza a vraveli: „To bol naozaj Boží Syn!“ 55 Z dialky sa prizeralo aj veľa žien, ktoré prišli za Ježišom až z Galiley a starali sa o neho aj o jeho učeníkov. 56 Medzi nimi bola aj Mária Magdaléna, Mária, Jakubova a Jozefova matka, a matka Jakuba a Jána Zebedejovcov. 57 Keď nastal večer, prišiel Jozef, bohatý človek z Arimatey, ktorý tiež patril k Ježišovým nasledovníkom. 58 Dal sa ohlásiť u Piláta a poprosil ho, aby mu vydal Ježišovo telo. Pilát mu vyhovel. 59 Jozef zavinul Ježišovo telo do čistého plátna 60 a uložil ho do hrobu, ktorý si dal vytesať v skale. Vchod do hrobu dal privaliť veľkým balvanom. Potom odišiel. 61 Dve Márie – jedna z nich bola Mária Magdaléna – sedeli oproti hrobu. 62 Na druhý deň – v sobotu, po prípravnom dni sviatkov – sa veľkňazi a farizeji zhromaždili u Piláta 63 a povedali: „Pane, spomenuli sme si, že ten zvodca, kým ešte žil, povedal: 'Po troch dňoch vstanem z mŕtvych.' 64 Daj teda aspoň tri dni strážiť hrob, lebo prídu jeho učeníci, ukradnú ho a potom budú ľudí presvedčať, že vstal z mŕtvych. A to by bol ešte väčší podvod ako prvý!“ 65 „Dobre,“ povedal Pilát, „vezmite vojakov a strážte ho, ako viete.“ 66 Tak aj urobili, postavili k hrobu stráž, dokonca zapečatili balvan, ktorým bol hrob privalený.

28 Keď uplynula sobota a sviatok prvý deň týždňa, Mária Magdaléna a tá druhá Mária sa vybrali k hrobu. 2 A tu zrazu nastalo silné zemetrasenie, lebo Boží anjel zostúpil z neba, odvalil balvan a sadol si naň. 3 Žiaril ako blesk a odev mal biely ako sneh. 4 Strážcov to tak vydesilo, že sa

nevládali ani pohnúť. **5** Anjel sa prihovoral ženám: „Nebojte sa, viem, že hľadáte Ježiša, ktorý bol ukrižovaný. **6** Ale on tu už nie je, vstal z hrobu, tak ako vám to predtým povedal. Podte dnu a presvedčte sa. **7** A teraz sa ponáhľajte oznámiť jeho učeníkom, že vstal z mŕtvych. Pôjde do Galiley a tam sa s ním stretnete. To je to, čo som vám prišiel oznámiť.“ **8** So strachom, ale aj s veľkou radosťou ženy rýchlo odišli od hrobu a bežali to oznámiť učeníkom. **9** Vtom sa zjavil pred nimi Ježiš a povedal im: „Pozdravujem vás.“ Ihneď padli na kolena a objímali mu nohy. **10** Ježiš ich upokojoval: „Nebojte sa, chodte a povedzte mojim bratom, aby šli do Galiley, tam sa stretneme.“ **11** Keď sa ženy vzdialili, niektorí zo strážcov utekali do mesta a oznámili veľkňazom všetko, čo sa stalo. **12** Tí hneď zvolali poradu s ostatnými židovskými predstaviteľmi, aby sa dohodli, čorobiť. Najprv veľkou sumou podplatili vojakov, **13** nech povedia: „V noci sme zaspali, vtedy prišli jeho učenci a ukradli jeho telo.“ **14** Potom im sľúbili, že ak sa to dozvie miestodržiteľ, uchlácholia ho a postarajú sa, aby z toho nemali nepríjemností. **15** Vojaci vzali peniaze a rozhlasovali to, čo im prikázali. A táto zvesť sa rozšírila medzi Židmi, ktorí tomu veria dodnes. **16** Jedenásť učeníkov sa pobralo do Galiley na vrch, ktorý im určil Ježiš. **17** Keď ho tam zazreli, klaňali sa mu, ale niektorí pochybovali, či je to naozaj on. **18** Ježiš im povedal: „Je mi daná všetka moc na nebi aj na zemi. **19** Preto chodte a získavajte mi nasledovníkov vo všetkých národoch a krstíte ich v mene Otca, Syna i Ducha Svätého. **20** A učte ich, aby zachovávali všetko, čo som vám prikázal. Budem s vami stále, až do konca tohto sveta.“ (aiōn g165)

1 Začiatok nádhernej správy o Ježišovi Kristovi, Božom Synovi, bol takýto: **2** V knihe proroka Izaiáša oznámil Boh: „Posielam pred tebou svojho posla, ktorý ti praví cestu.“ **3** „Na púšti volá hlas: ‚Pripravte cestu Pánovi a odstráňte z nej všetky prekážky.‘“ **4** Týmto poslom bol Ján Krstiteľ. Býval na púšti a nabádal ľudí, aby sa dali pokrstiť, a vyjadriť tak, že sa odvracajú od svojich hriechov a túžia po Božom odpustení. **5** Na púšť za ním prichádzali ľudia z Jeruzalema i z celého Judska. Tam vyznávali svoje hriechy a Ján ich krstil v rieke Jordán. **6** Nosil odev z ťavej srsti a bol prepásaný koženým opaskom: jeho pokrmom boli kobylky a med divých včiel. **7** Ľuďom prinášal toto posolstvo: „Po mne príde ktosi omnoho väčší ako ja. Nie som hodný ani toho, aby som mu rozviazal remienok na obuvi. **8** Ja vás krstím vodou, ale on vás bude krstiť Duchom Svätým.“ **9** V tých dňoch prišiel Ježiš z galilejského Nazareta k Jordánu, kde ho Ján pokrstil. **10** Vo chvíli, keď Ježiš vystupoval z vody na breh, videl, ako sa otvorilo nebo a Boží Duch na neho zostúpil ako holubica. **11** Vtom zaznel z neba hlas: „Ty si môj Syn. Milujem ťa a to, čo robíš, ma naplňa radosťou.“ **12** Hneď nato ho Svätý Duch viedol na púšť. **13** Strávil tam štyridsať dní vystavený satanovým pokušeniam. Bol medzi divou zverou a anjeli sa o neho starali. **14** Neskôr, keď kráľ Herodes uväznil Jána, prišiel Ježiš do Galiley a zvestoval tam Božie radostné posolstvo: **15** „Nadišiel už čas. Božie kráľovstvo je blízko. Odvráťte sa od svojich hriechov a dôverujte dobrej správe o Bohu!“ **16** Keď šiel Ježiš po brehu Galilejského mora, pozoroval Šimona a jeho brata Andreja, ako hádžu do vody siete, lebo sa živili rybárstvom. **17** Ježiš na nich zavola: „Podte za mnou a ja vám ukážem, ako zachraňovať ľudí pre večnosť!“ **18** Ihneď nechali všetko tak a odišli s ním. **19** Kúsok ďalej videl pri brehu Zebedejových synov Jakuba a Jána, ako v lodke opravujú potrhane siete. **20** Aj ich zavola a oni nechali svojho otca Zebedeja v lodke s najatými pomocníkmi a pobrali sa za Ježišom. **21** Spoločne prišli do mesta Kafarnaum a hneď v prvú sobotu vošli do synagógy, kde Ježiš začal učiť. **22** Poslucháči žasli nad jeho učením – učil ich totiž ako niekto, kto má autoritu i moc, nie ako ich náboženský učiteľ. **23** Bol tam istý muž posadnutý démonom a začal vykrikovať: **24** „Ježiš z Nazareta, prečo nás nenecháš na pokoji? Prišiel si nás zničiť? Viem, kto si: ten Svätý, čo prichádza od Boha!“ **25** Ježiš mu prísne povedal: „Mlč s vyjdi z neho!“ **26** Vtom démon zreval, divoko tým mužom zalomcoval a vyšiel z neho. **27** Poslucháčov sa zmocnil úžas a začali sa dohadovať, čo sa stalo. „Čo to je?

Nejaké nové učenie?“ spytovali sa vzrušene. „A akú má len moc – aj zlí duchovia poslúchajú jeho rozkazy!“ **28** Správa o ňom sa rýchlo rozšírila po celom území Galiley. **29** Keď potom vyšiel zo synagógy, pobral sa s Jakubom a Jánom do Šimonovho a Andrejovho domu. **30** Tu našli Šimonovu svokru ležať chorú v posteli s vysokou horúčkou. Povedali Ježišovi, čo ju trápi. **31** Pristúpil k jej lôžku, chytil ju za ruku a pomohol jej vstať. Horúčka jej ihneď zmizla a ona im začala pripravovať jedlo. **32** Večer, keď zapadlo slnko, bolo nádvorie plné chorých a posadnutých démonmi, ktorých k nemu priviedli, aby ich uzdravil. **33** Pred domom sa zhromaždil a pozoroval ho obrovský zástup ľudí z celého mesta. **34** V ten večer uzdravil veľký počet chorých a mnohých démonov vyhnal z ich obetí. Ale démonom nedovolil hovoriť, lebo vedeli, kým je. **35** Na druhý deň vstal Ježiš hneď ráno, ešte pred svitaním a odišiel na osamelé miesto, kde sa mohol v pokoji modliť. **36** Šimon spolu s ostatnými sa za ním ponáhľali. **37** Keď ho našli, vraveli mu: „Každý sa na teba vypytuje!“ **38** On im odpovedal: „Musím ísť aj do okolitých dedín a oznámiť ľuďom moje posolstvo – veď to je dôvod, prečo som prišiel.“ **39** A potom kázal v synagógach po celej Galilei a vyhánal démonov. **40** Raz k nemu pristúpil človek postihnutý malomocenstvom, hodil sa pred ním na kolená a úpenlivo ho prosil: „Viem, že ma môžeš uzdraviť, ak budeš chcieť!“ **41** Ježišovi ho prišlo ľúto, natiahol ruku, dotkol sa ho a povedal: „Chcem, buď čistý!“ **42** Len čo vyslovil tieto slová, nezostalo po malomocenstve ani stopy. **43** Ale Ježiš mu prísne nariadil: „Nikomu nič nepovedz!“ **44** Chodí, ukáž sa kňazovi a prines obetný dar, ako to nariadil Mojžiš uzdraveným z malomocenstva, aby všetci mali dôkaz, že si naozaj zdravý.“ **45** Ale uzdravený nevydržal mlčať a všetkým radostne oznamoval, čo sa s ním stalo. A tak sa Ježiš nemohol verejne dostať do nijakého mesta. Zdržoval sa preto na opustených miestach, ale aj tak sa za ním zbiehali zástupy ľudí zo všetkých strán.

2 Po niekoľkých dňoch sa Ježiš opäť vrátil do Kafarnauma. Správa o jeho príchode sa rýchlo rozletela po meste. **2** Do domu sa k nemu nahrnulo toľko ľudí, že vnútri, ale ani pred domom sa nedalo ani hnuť. A on im zvestoval Božie posolstvo. **3** Štyria muži priniesli na nosidlách ochrnutého človeka. **4** Keďže sa k nemu cez to množstvo ľudí nemohli dostať, vyšli na strechu domu, urobili v nej otvor a spustili ležadlo s ochrnutým rovno pred Ježiša. **5** Keď Ježiš videl ich vieru, povedal chorému: „Syn môj, tvoje hriechy sú odpustené!“ **6** Sedeli tam však aj niekoľkí učelia Zákona a v duchu sa pohoršovali: **7** „Čo to ten človek hovorí!? Ved’

je to rúhanie! Ved' iba Boh má právo odpúšťať hriechy!" 8 No Ježiš poznal ich myšlienky a preto sa ich spýtal: „Prečo vás to poburuje? 9 Ved' čo je ľahšie? Povedať ochrnutému: ‚Tvoje hriechy sú odpustené‘ – alebo mu prikázať: ‚Vstaň a chod!' 10 Ale aby ste vedeli, že Syn človeka má moc na zemi odpúšťať hriechy...“ 11 Vtedy sa obrátil k ochrnutému a povedal mu: „Vstaň a vezmi si svoje lôžko. Môžeš ísť domov!“ 12 A chorý sa pred očami ohromeného zástupu postavil na nohy, vzal ležadlo a pobral preč. Ľudia žasli a oslavovali Boha: „Také čosi sme nikdy nevideli!“ 13 Ježiš sa znova pobral na breh Genezaretského jazera a kázal zástupu ľudí, ktorí sa okolo neho zhromaždili. 14 Cestou uvidel Alfejevho syna Léviho, ako sedí na colnici a vyberá poplatky od pocestných. Zavolať na neho: „Pod' so mnou a staň sa mojím učeníkom!“ A Lévi vstal a išiel za ním. 15 V ten deň usporiadal Lévi vo svojom dome hostinu. Prišiel na ňu nielen Ježiš so svojimi učeníkmi, ale aj mnoho ďalších vyberačov daní a ľudí pochybnej povesti. 16 Keď však učiteľia Zákona videli, že Ježiš stoluje s ľuďmi zlej povesti, vraveli jeho učeníkom: „Ako si môže sadnúť za stôl s takou spodinou?“ 17 Ježiš to počul a odpovedal im: „Lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí. Neprišiel som volať k Bohu tých, čo sú presvedčení o vlastnej spravodlivosti, ale hriešnikov.“ 18 Nasledovníci Jána Krstiteľa a farizeji sa pravidelne postili. Niektorí ľudia sa preto Ježiša pýtali: „Prečo sa Jánovi nasledovníci a farizeji postievajú a tvoji učeníci nie?“ 19 Ježiš im na to odpovedal: „Majú azda svadobčania dôvod postiť sa, keď sú na svadobnej hostine? Kým je ženích medzi nimi, prečo by sa neradovali? 20 Ale prídu dni, keď ženícha vytrhnú z ich stredy, a potom sa budú postiť.“ 21 Nikto predsa neprišíva na staré šaty záplatu z novej látky, lebo by vytrhla staré tkanivo a diera by sa ešte zväčšila. 22 A takisto sa mladé víno nenalieva do mechov zo starej kože. Kvsiace víno by staré mechy roztrhlo, a tak by jedno i druhé vyšlo nazmar. Mladé víno sa má nalievať do nových mechov.“ 23 Raz v sobotu prechádzal Ježiš so svojimi učeníkmi obilným poľom. Učeníci boli hladní, preto začali trhať klasy. 24 Videli to farizeji a vyčítali Ježišovi: „Pozri, tvoji učeníci robia, čo sa v sobotu nesmie robiť!“ 25 Ježiš na to odpovedal: „Azda ste nečítali, čo urobil kráľ Dávid, keď on a jeho družina mali hlad a nebolo čo jesť? 26 Ako vošli do Božieho domu – veľkňazom bol vtedy Abiatar – a jedli z posvätných chlebov, ktoré smeli jesť iba kňazi?“ 27 A potom ešte dodal: „Sobota bola predsa ustanovená pre človeka, a nie človek pre sobotu. 28 Preto Syn človeka má právo rozhodnúť aj o tom, čo sa v sobotu robiť smie a čo nie.“

3 Keď Ježiš opäť vstúpil do synagógy, zbadal tam človeka s ochrnutou rukou. 2 Bola práve sobota, a preto Ježišovi odporcovia napäto striehli, čo urobí. Ak postihnuteľného uzdraví, budú mať výbornú príležitosť vzniesť proti nemu obvinenie. 3 A naozaj – Ježiš chorého vyzval: „Postav sa sem do stredy, aby ťa všetci videli!“ 4 Potom sa spýtal prítomných: „Čo by sa malo robiť podľa zákona v sobotu: má sa konať dobro, alebo nie? Má sa život zachrániť, alebo zničiť?“ Ale oni len mlčali. 5 Premeral si všetkých nahnevanejším pohľadom, lebo ich bezcitnosť a ľahostajnosť k ľudskému utrpeniu ho roztrpčila. Potom sa obrátil k tomu človeku a povedal: „Vystri ruku!“ Muž poslušne a jeho ruka bola opäť zdravá. 6 Keď farizeji vyšli zo synagógy, hneď sa začali radiť s prívržencami kráľa Herodesa, ako Ježiša zabiť. 7 Ježiš sa opäť utiahol s učeníkmi ku Genezaretskému jazeru. Znova ho nasledovali veľké davy ľudí z celej Galiley a Judska, 8 Jeruzalema, Idumey, zo Zajordánska, ba prichádzalo veľké množstvo ľudí aj z okolia pohanských miest Týru a Sidona. Zvest' o zázrakoch, ktoré konal, sa totiž rozniesla široko-dáľeko. 9 Poprosil učeníkov, aby mu pripravili lodku a vyhol sa tak tlačenicí. 10 Pretože mnohých uzdravil, všetci, čo trpeli nejakou chorobou, sa k nemu predierali, aby sa ho aspoň dotkli. 11 Len čo ho zbadali ľudia posadnutí démonmi, padali pred ním na zem a kričali: „Ty si Boží Syn!“ 12 Ale on im prísne zakázal hovoriť o tom, kým je. 13 Potom si zavolať k sebe tých, ktorých si sám vyvolil, a vystúpil s nimi na horu. 14 Z nich si vybral dvanásť za apoštolov, aby boli s ním a mohol ich poslať kázať, 15 uzdravovať a vyháňať démonov. 16 Boli to: Šimon, ktorému pridal meno Peter; 17 Zebedejovi synovia Jakub a Ján, ktorých volal Boanerges, čo znamená Synovia hromu; 18 Andrej, Filip, Bartolomej, Matúš, Tomáš, Jakub – syn Alfejov, Tadeáš, Šimon Horliviec 19 a Judáš Iškariotský, ktorý ho neskôr zradil. 20 Ježiš sa vrátil do Šimonovho domu. Ale opäť sa tam nahrnul veľký zástup ľudí, takže sa nemal kedy s učeníkmi ani najesť. 21 Keď sa o tom, čo sa deje, dozvedeli jeho príbuzní, vypravili sa za ním, aby ho donútili vrátiť sa domov. Vraveli totiž, že sa pomiatol. 22 A učiteľia Zákona, ktorí prišli z Jeruzalema, tvrdili: „Je posadnutý Belzebulom, kniežaťom démonov, a zlých duchov vyháňa démonskou silou.“ 23 Ježiš si ich zavolať k sebe a pokúšal sa im to vysvetliť obrazne: „Ako môže satan vyháňať satana? 24 Rozdelené kráľovstvo pustne. 25 Aj rodina, kde vládnu spory a roztržky, sa rozpadne. 26 Tak ani satan nemôže bojovať sám proti sebe – ako by potom obstálo jeho kráľovstvo? Nevyhnutne musí prísť jeho koniec. 27 Ak chce niekto ukradnúť veci z domu silného muža, musí ho najprv zviazať, a len potom si ich môže odnieť. 28 Preto

vám hovorím, že každý hriech aj rúhanie môže byť ľuďom odpustené. **29** Ale ak sa niekto rúha proti Svätému Duchu, tomu nebude odpustené – jeho hriech bude mať večné dôsledky.“ (aiōn g165, aiōnios g166) **30** To im povedal preto, lebo jeho zázraky pripisovali satanskej moci. **31** K preplnenému domu, kde Ježiš učil, prišli jeho bratia s matkou. Dali si ho zavolať. **32** „Tvoja matka, tvoje sestry a tvoji bratia sú vonku a chcú, aby si prišiel k nim!“ oznámil mu ktosi zo zástupu, ktorý ho obklopoval. **33** „Kto je moja matka a kto sú moji bratia?“ spýtal sa ich. **34** Potom sa rozhlíadal po ľuďoch okolo seba a povedal: „Tu je moja matka a tu sú moji bratia. **35** Každý, kto koná podľa Božej vôle, je mojím bratom, mojou sestrou i mojou matkou.“

4 Potom Ježiš opäť učil pri mori. Okolo neho sa zhromaždili veľké zástupy, preto musel nasadnúť do lodky a odtiaľ sa prihovárал k ľuďom na brehu. **2** Keď učil, často používal podobenstvá. Hovoril im: **3** „Počúvajte! Jeden roľník sa vybral na pole zasiať obilie. **4** Nie všetky zrnká však padli do vhodnej pôdy. Niektoré sa dostali na kraj cesty. Zlietli sa vtáky a pozobali ich. **5** Iné padli na skalnaté miesto, kde bolo len trochu pôdy. Tam síce veľmi skoro vyklíčili, lebo neboli hlboko v zemi, **6** ale v slnečnej páľave rastlinky pre nedostatok vlhky vyschli. **7** Iné zrnká padli medzi bodľacie, ktoré mladé výhonky čoskoro udusilo, takže klasy ani nevyrástli. **8** Zato zrno, ktoré padlo do úrodnej pôdy, vzišlo, rástlo a prinieslo úrodu – niektoré tridsaťnásobnú, ďalšie šesťdesiatnásobnú a iné stonásobnú.“ **9** Potom Ježiš dodal: „Kto má uši na počúvanie, nech počúva!“ **10** Neskôr, keď zostal sám so svojimi dvanástimi a ešte ďalšími učeníkmi, spýtali sa ho: „Prečo hovoríš v podobenstvách?“ **11** Odpovedal im: „Vám, ktorí bývate so mnou, Boh už zjavil tajomstvá svojho kráľovstva. Ale tým, čo sú ešte mimo neho, sa to usilujem vysvetliť v podobenstvách, **12** aby boli nútení rozmyšľať. Oni však počúvajú, ale nerozumejú; pozerajú sa, ale nevidia; nie sú ochotní obrátiť sa k Bohu, aby im odpustil ich previnenia.“ **13** Ježiš sa učeníkov opýtal: „Vy tomu podobenstvu nerozumiete? Ako potom chcete pochopiť to, čo vám hovorím? Tak teda: **14** Rozsievačom zasieva Božie poslanstvo. **15** Srdce niektorých poslucháčov je ako udupaná cesta. Satan ihneď prichádza a usiluje sa o to, aby zabudli, čo počuli. **16** Podobne je to aj s tými, u ktorých je slovo zasiate do skalnatej pôdy. Božie poslanstvo si vypočujú a radostne ho prijímú. **17** Nezakorení do hĺbky, je dočasné. Keď prídu ťažkosti alebo prenasledovanie, hneď sa vzdajú. **18** Pôda zarastená bodľacím je obrazom ľudí, ktorí si Božiu radostnú zvesť vypočujú a prijímú ju, **19** ale každodenné

starosti, túžba po majetku a pachtenie za tým, čo ponúka súčasná doba, udusia v srdci Božie poslanstvo, takže zostane bez účinku. (aiōn g165) **20** Napokon úrodnej pôde sa podobajú tí, ktorí prijímú Božiu zvesť bezvýhradne, a preto prinášajú bohatú úrodu: tridsať, šesťdesiat, ba i stonásobne viac, ako bolo do ich sŕdc zasiate.“ **21** Potom pokračoval: „Keď niekto rozsvieti lampu, zakryje ju azda nejakou nádobou alebo strčí pod posteľ? Alebo ju umiestni tak, aby všetkým jasne svietila? **22** Všetko, čo je teraz skryté, vyjde raz na svetlo, a čo je dnes utajované, vyjde najavo. **23** Kto má uši na počúvanie, nech počúva! **24** Premýšľajte o tom, čo počujete! Akou mierou meriate, takou Boh nameria vám a ešte vám aj pridá. **25** Ten, kto žije podľa Božieho slova, bude mu rozumieť stále viac. Ale ten, kto podľa neho nežije, čoskoro prestane rozumieť aj to, čo mu je teraz jasné.“ **26** Ježiš hovoril ďalšie podobenstvá: „S Božím kráľovstvom je to tak, ako keď roľník zaseje na poli obilie. **27** Dni ubiehajú, zrno vyklíči a rastie vo dne v noci bez jeho pričinenia. **28** Ved' pôda prináša úrodu sama od seba: najprv steblo, potom klas a ten sa naleje zrnom. **29** A keď obilie napokon dozreje, príde žatva a roľník zožne úrodu.“ **30** „Ako vám ešte môžem znázorniť Božie kráľovstvo? K čomu ho mám prirovnať?“ pokračoval Ježiš. **31** „Je ako horčičné zrno: môžu ho zasiať ako to najmenšie semienko na poli. **32** Ale keď ho zasejú do zeme, prerastie všetky byliny na poli a vyháňa také veľké vetvy, že vtáci môžu hniezdiť v ich tŕni.“ **33** Použil ešte mnoho podobných podobenstiev, aby priblížil ľuďom svoje učenie. **34** Keď hovorieval verejne, používal výhradne podobenstvá. Ale keď potom zostal so svojimi učeníkmi osamote, všetko im vysvetlil. **35** Keď sa zvečeralo, navrhol Ježiš učeníkom: „Preplavme sa na druhý breh jazera.“ **36** Opustili zástup a v tej istej lodi, v ktorej Ježiš učil, odrazili od brehu. Niekoľko ďalších lodiek sa plavilo s nimi. **37** Onedlho sa na jazere strhla veľká búrka a víchrica. Obrovské vlny sa zapierali do lodky: čoskoro bola plná vody a hrozilo, že sa potopí. **38** Ježiš však spal v zadnej časti lode s hlavou na poduške. Učeníci ho zobudili a celý zúfalí kričali: „Majstre, tebe je jedno, že sa utopíme!“ **39** Ježiš vstal, pohrozil vetru a prikázal moru: „Mlč! Utiš sa!“ V tej chvíli víchor prestal a zavládlo nesmierne ticho. **40** „Prečo ste sa tak vylakali? Nedôverujete mi?“ spýtal sa učeníkov. **41** Boli ohromení a pýtali sa jeden druhého: „Kto to vlastne je, že ho poslúcha vietor i more?“

5 Pristáli na druhom brehu jazera, v kraji Gerazénov. **2** Len čo Ježiš vystúpil z lode, vyšiel z hrobov oproti akýsi muž posadnutý démonmi. **3** Žil v hrobch vytiesaných do skaly

a nik ho nevládal skrotiť. 4 Vždy znovu mu spúťovali ruky reťazami a nohy okovami, ale on putá zakaždým rozlámал a reťaze potrhal. 5 Vo dne v noci sa potíkal medzi hrobní, potuloval sa po pustých kopcoch, reval a zraňoval sa ostrými kameňmi. 6 Keď zbadal z diaľky Ježiša, pribehol, padol pred ním na kolena. 7 a kričal: „Čo odo mňa chceš, Ježiš, Syn najvyššieho Boha? Prisahaj na Boha, že ma nebudeš trápiť!“ 8 Ježiš mu totiž povedal: „Nečistý duch, vyjdi z neho!“ 9 Ježiš sa ho spýtal: „Aké meno ti dali?“ – „Som Légia, lebo je nás mnoho,“ zaznela odpoveď. 10 A prosíkali, aby ich nevyháňal z tohto kraja. 11 Na svahu kopca sa práve pásla veľká črieda sviň. 12 „Pošli nás, aby sme vošli do tamtých sviň!“ žiadali démoni. 13 Ježiš im to dovolil a nečistí duchovia vyšli z človeka a vošli do prasiat. Vzápätí sa tá veľká, asi dvojtisícová črieda splašila a rútila sa dolu svahom do jazera. Tam sa utopila. 14 Pastieri sviň utekali preč a cestou o tom všade hovorili. Ľudia sa prichádzali pozrieť, čo sa vlastne stalo. 15 Keď videli posadnutého démonmi oblečeného a zdravého sedieť pokojne pri Ježišovi, vydesilo ich to. 16 Tí, čo boli svedkami tejto udalosti, im totiž porozprávali, čo sa stalo, aj to, kde sa podelo stádo. 17 A tak začali všetci Ježiša prosiť, aby z ich kraja radšej odišiel. 18 Ako Ježiš nastupoval na lodku, uzdravený ho prosil, aby mohol ísť s ním. 19 Ale Ježiš nesúhlasil. „Chod' domov k svojej rodine a povedz všetkým známym, aký zázrak vykonal Pán a aký bol k tebe milostivý.“ 20 A uzdravený naozaj chodil po kraji zvanom Desatímestie a každému rozprával, aké dobrodenie mu Ježiš vykonal. A všetci nad tým žasli. 21 Keď sa Ježiš znova preplavil na druhý breh, opäť sa okolo neho zhromaždil obrovský zástup ľudí. 22 Bol medzi nimi aj predstavený miestnej synagógy, ktorý sa volal Jairo. Keď ho zbadal, padol mu k nohám. 23 a úpenlivo ho prosil: „Umiera mi dcérka. Prosím ťa, pod', polož na ňu ruky, aby bola zasa zdravá!“ 24 Ježiš sa pobral s ním. Nasledovalo ho množstvo ľudí a tlačili sa naňho zo všetkých strán. 25 V dave bola jedna žena, ktorá už dvanásť rokov trpela krvácaním. 26 Liečila sa u mnohých lekárov, minula na liečenie celý majetok, ale nič nepomáhalo: choroba sa jej stále zhoršovala. 27 No dokočila sa o Ježišovi a jeho zázračnej moci, pretlačila sa k nemu zozadu a dotkla sa ho. 28 Povedala si totiž: „Ak sa čo len dotknem jeho rúcha, určite sa uzdravím!“ 29 A naozaj! Len čo sa ho dotkla, krvácanie prestalo a pocítila, že je úplne zdravá. 30 Ježiš ihneď poznal, že z neho vyšla uzdravujúca moc, obrátil sa a spýtal sa: „Kto sa dotkol môjho rúcha?“ 31 Učeníci mu prekvapene odpovedali: „Prečo sa pýtaš, kto sa ťa dotkol? Ved' vidíš koľko ľudí sa tu tlačí?“ 32 Ale Ježiš sa obzeral, aby zistil, kto zo zástupu sa ho

dotkol. 33 Tu vylakaná žena, ktorá sa triasla na celom tele, lebo cítila, čo sa s ňou stalo, padla Ježišovi k nohám a o všetkom mu povedala. 34 Ježiš jej povedal: „Dcéra moja, tvoja viera ťa uzdravila. Môžeš pokojne odísť, choroba ťa už nebude trápiť.“ 35 Kým sa s ňou zhováral, z Jairovho domu priniesli poslovia správu: „Tvoja dcéra zomrela, je zbytočné obťažovať Majstra.“ 36 Keď to Ježiš počul, povedal Jairovi: „Len sa neboj a dôveruj mi!“ 37 Nikomu nedovolil ísť s ním a vzal so sebou iba Petra, Jakuba a jeho brata Jána. 38 Dom predstaveného synagógy sa už ožýval srdcervúcim plačom a nárekom. 39 Vstúpil dnu a spýtal sa: „Načo ten plač a rozruch? Ved' to dievča neumrelo, iba spí!“ 40 Ale oni ho vysmiali. Všetkým kázal odísť a iba s rodičmi a tromi učeníkmi vošiel do miestnosti, kde ležalo dievča. 41 Chytil ju za ruku a povedal: „Talitha kumi!“ – čo znamená „Dievčatko: prikazujem ti, vstaň!“ 42 A to dvanásťročné dievča ihneď vstalo a chodilo. Všetci boli celkom bez seba. 43 Ježiš im s veľkou vážnosťou kládol na srdce, aby nikomu nerozprávali o tom, čo sa stalo. Potom im pripomenul, aby dali dievčatku jesť.

6 Onedlho odišiel z toho kraja a vrátil sa aj so svojimi učeníkmi do Nazareta, svojho domovského mesta. 2 V najbližšiu sobotu sa pobral do synagógy a tam vyučoval. Ľudia, ktorí ho počúvali, žasli a spýtovali sa jeden druhého: „Kde sa to v ňom len berie? Kde získal takú múdrosť? Ba robí aj zázraky! 3 Ved' je to obyčajný tesár! Poznáme ho, je to syn Márie! A poznáme aj jeho bratov Jakuba, Jozefa, Júdu a Šimona! Aj jeho sestry tu žijú s nami!“ A pohoršovali sa na ňom. 4 Ježiš im na to povedal: „Nikde si proroka nevážia tak málo ako v jeho vlasti, vo vlastnom dome a v jeho rodine.“ 5 Kvôli ich nevere tam nemohol prejavíť svoju moc nijakým zázrakom. Uzdravil len zopár ľudí tým, že na nich vložil ruky. 6 Čudoval sa, ako veľmi mu nedôverujú. Potom chodil po okolitých dedinách a vyučoval ľudí. 7 Zavolať si dvanástich učeníkov, aby ich po dvoch vysielal vyslobodzovať ľudí od zlých duchov. 8 Prikázal im, aby si na cestu okrem palice nič nebrali: ani chlieb, ani nijakú kapsu, ani peniaze. 9 Nemali ísť naboso, ale nemali si brať ani náhradnú obuv či šaty. 10 Dal im takýto pokyn: „Ak vstúpite do niektorého domu, zostaňte v ňom až do svojho odchodu z toho mesta. 11 No ak by vás niekde nechceli prijať a nevypočuli vaše svedectvo, chodte preč a otraste si pred nimi aj prach zo svojich nôh, aby ste ich tak varovali pred Božím hnevom.“ 12 A tak sa učeníci vydali na cestu a nabádali ľudí: „Odvráťte sa od svojich hriechov!“ 13 Oslobodzovali ľudí od zlých duchov, mnohých chorých pomazali olejom a uzdravovali

ich. **14** O Ježišovi sa všade veľa hovorilo a dopočul sa o ňom aj kráľ Herodes. Niektorí ľudia vraveli: „Ján Krstiteľ vstal z mŕtvych, preto koná také zázraky.“ **15** Iní sa nazdávali, že je to Eliáš, a ďalší boli presvedčení, že je to jeden z prorokov minulosti. **16** No keď to počul Herodes, usúdil: „Je to Ján, ktorému som dal sťat' hlavu. Určite vstal z mŕtvych.“ **17** Kráľ Herodes dal totiž Jána zatknúť a v putách zavrieť do žalára. Urobil to kvôli Herodiade, manželke svojho brata Filipa, ktorú si vzal za ženu. **18** Ján Krstiteľ mu totiž vyčítal: „Tým, že žiješ s manželkou svojho brata, porušuješ zákon!“ **19** Herodias ho za to znenávidela a usilovala sa pripraviť ho o život, ale neodvážila sa. **20** Vedela, že Herodes Jána Krstiteľa berie vážne, pokladá ho za spravodlivého a svätého človeka a drží nad ním ochrannú ruku. Jánove slová ho síce vždy vnútorne rozrušili, ale predsa ho rád počúval. **21** Napokon sa Herodiade naskytla vhodná príležitosť. Herodes usporiadal na oslavu svojich narodenín slávnostnú hostinu a pozval na ňu dvoranov, dôstojníkov a významné osobnosti z celej Galiley. **22** Na oslave tancovala Herodiadina dcéra a svojím pôvabom všetkých uchvátila. Herodes ňou bol taký očarený, že zvolal: „Žiadaj si odo mňa všetko, čo chceš, a dostaneš to!“ **23** Slávnostne sa pred všetkými zaprisahal, že jej dá čokoľvek; hoci aj polovicu svojho kráľovstva. **24** Dcéra sa šla poradiť s matkou. Tá ju naviedla, aby si žiadala hlavu Jána Krstiteľa. **25** Rýchlo sa vrátila a predniesla mu svoju žiadosť: „Chcem, aby si mi ihneď priniesol na mise hlavu Jána Krstiteľa.“ **26** Kráľ veľmi zosmutnel, ale netrúfal si nesplniť sľub, ktorý dal pred všetkými hosťami. **27** Poslal teda do väzenia kata, aby sťal Jánovi hlavu. Kat príkaz splnil, sťal Jána v žalári. **28** a priniesol jeho hlavu na mise. Dal ju dievčaťu a tá ju odovzdala svojej matke. **29** Keď sa to dopočuli Jánovi učeníci, prišli po jeho telo a pochovali ho. **30** Apoštoli sa vrátili z ciest a znova sa zišli u Ježiša. Vyrozprávali mu všetko, čo robili a vyučovali. **31** Ježiš im navrhol: „Utiahnime sa niekam do ústrania a odpočíňme si trochu.“ Stále boli totiž obklopení hufom ľudí a nemali sa kedy ani najesť. **32** Chceli sa teda odplaviť na odľahlé miesto. **33** No ľudia zbadali, ako odchádzajú na lodke. Bežali po brehu a keď lodka pristála, už tam na nich čakali. **34** Keď Ježiš vystúpil z lodky a uvidel ten obrovský zástup ľudí, prišlo mu ich ľúto, lebo boli ako ovce bez pastiera. Začal ich učiť mnohým veciam. **35** Na sklonku dňa za ním prišli učeníci a pripomenuli mu: „Pozri, čas už pokročil a sme na pustom mieste. **36** Povedz ľuďom, aby si išli do okolitých dedín a osád nakúpiť nejaké jedlo.“ **37** Ježiš im odpovedal: „Vy sa im postarajte o jedlo!“ Namietli: „To máme pre všetkých nakúpiť jedlo za dvesto denárov?“ **38** Spýtal sa ich: „Koľko tu máte

chleba? Chodte a zistite to!“ Vrátili sa a oznámili mu: „Dokopy päť chlebov a dve ryby.“ **39** Ježiš vyzval ľudí, aby sa rozdelili na skupiny a usadili sa na trávę. **40** V každej skupine bolo päťdesiat až sto ľudí. **41** Potom vzal tých päť chlebov, uprel zrak na nebo a poďakoval za ne Bohu. Rozlamoval chleby a podával učeníkom, aby ich roznášali ľuďom. To isté urobil aj s rybami. **42** Všetci sa najedli dosýta. **43** a ešte sa nazbieralo aj dvanásť košov zvyškov. **44** Tak sa nasýtlo päťtisíc mužov. **45** Hneď nato Ježiš prikázal učeníkom, aby opäť nasadli do lodky a preplavili sa na druhú stranu do Betsaidy. Sám ešte zostal, lebo sa chcel rozlúčiť s ľuďmi a poslať ich domov. **46** Keď sa rozišli, Ježiš sa pobral na vrch modliť. **47** Nastala noc, učeníci boli uprostred jazera a on sa ešte modlil hore na vrchu. **48** Na svitaní videl, že ešte vždy namáhavo veslujú, lebo sa plavili proti vetru. Vydal sa za nimi po hladine jazera a chcel sa priblížiť až k lodke. **49** Keď ho zbadali, ako kráča po vode, začali kričať od hrôzy, lebo si mysleli, že je to prízrak. **50** Ale on ich upokojoval: „Hlavu hore! Nebojte sa, veď to som ja!“ **51** Vstúpil k nim do lodky a vietor ihneď utíchol. To ich ohromilo. **52** Ani po zázraku s chlebmi a ani teraz stále nič nechápali – lebo pochopiť nechceli. **53** Potom pristáli na druhom brehu v genezaretskom kraji. **54** Len čo Ježiš vystúpil z lodky, ľudia ho ihneď spoznali. **55** Po celom kraji sa roznieslo, že sa sem priplavil. Nech prišiel kdekoľvek, z celého kraja prinášali k nemu chorých. **56** Všade, kam prišiel, v dedinách, v mestách, osadách alebo vonku na samotách, kládli na voľne prístupné miesta chorých. Prosili ho, aby sa mohli dotknúť aspoň okraja jeho šiat. A každý, kto sa ho s vierou dotkol, bol uzdravený.

7 Farizeji a učelia Zákona, ktorí prišli za Ježišom, **2** zistili, že niektorí z jeho učeníkov jedia jedlo „nečistými“, teda neumytými rukami. **3** Židia, najmä farizeji, úzkostlivo lipli na zvykoch svojich predkov a nedotkli sa jedla, kým si obradným spôsobom neumyli ruky. **4** Aj po návrate z trhu sa najprv obradne očistili, až potom sa pustili do prípravy jedla. Bolo ešte veľa podobných predpisov, ktoré prísne dodržiavali, ako napríklad umývanie čaší, džbánov a medeného riadu. **5** Preto teraz farizeji a učelia Zákona dorážali do Ježiša: „Prečo tvoji učeníci nedodržiavajú zvyky našich predkov a jedávajú znesvätenými rukami?“ **6** Ježiš im odpovedal: „Dobre to o vás, pokrytcoch, povedal prorok Izaiáš: ‚Tento ľud hovorí, že ma ctí, ale jeho srdce je odo mňa ďaleko. **7** No márne ma uctieva, lebo vyučuje svoje vlastné zákony, a nie Božie.‘ **8** A naozaj, Božie príkazy zanedbávate a nahrádzate ich ľudskými tradíciami. **9** Veď vy vlastne rušíte Boží zákon v mene svojich zvykov. **10** Tak

napríklad Mojžiš vám takto tlmočil Božie prikázanie: 'Cti svojho otca i matku.' A povedal tiež: 'Kto potupí otca alebo matku, musí zomrieť.' 11 Vy však tvrdíte: 'Ktokoľvek môže svojim rodičom povedať: Nemôžem vám pomôcť, lebo to, čo som vám zo svojho zárobku mohol dať, zanesol som do chrámu.' 12 A vy učíte nielen to, ale dokonca bránite tomu človeku, aby pre svojho otca či matku urobil čokoľvek ďalšie; 13 takto vlastné predpisy staviate nad Božie zákony. A to je len jeden príklad z mnohých." 14 Potom si zavolať k sebe zástup ľudí a povedal im: "Počúvajte, čo vám hovorím a pochopíte: 15 Vaše vnútro neznečisťuje to, čo vchádza do úst, ale čo z nich vychádza." 16 [Ak má niekto uši na počúvanie, nech počúval.] 17 Keď potom vstúpil do ktoréhosi domu, aby si odpočinul od zástupu, spýtali sa ho učeníci, čo mal tým výrokom na mysli. 18 Ježiš sa začudoval: "Ani vy tomu nerozumiete? Nechápate, že duši človeka nemôže uškodiť to, čo prichádza zvonka? 19 Ved' to nevchádza do jeho srdca. Jedlo prechádza vnútornosťami a vychádza z tela do žumpy!" 20 Potom ešte dodal: "Človeka znesväcuje to, čo vychádza z jeho vnútra. 21 Lebo z ľudského srdca vychádzajú zlé myšlienky, ktoré vedú k nečistým telesným túžbam, krádežiam, vraždám, 22 cudzoložstvu, chamtivosti, zákernosti, klamstvám, zlobe, podlosti, závisť, urážkam, pýche a bezuzdnosti. 23 Všetko toto zlo vychádza z vnútra človeka a vzdaluje ho od Boha." 24 Potom Ježiš opustil Galileu a pobral sa do pohanského kraja v okolí miest Týru a Sidona. Ubytoval sa v jednom dome a chcel, aby to zostalo v tajnosti, ale márne: správa o jeho príchode sa hneď rozletela po celom kraji. 25 Dozvedela sa o ňom aj žena, ktorá ho vyhľadala a na kolenách prosila, aby uzdravil jej pomätenú dcérku. 26 Tá žena bola pohanka, pochádzala z Fenície. 27 Ježiš jej povedal: "Nechaj, nech sa najprv nasýtia deti, lebo nie je správne brať chlieb deťom a hádzať ho psom!" 28 Ale žena sa nedala odbiť: "Pane, šteňatám spadnú zo stola aspoň omrvinky po deťoch." 29 Ježiš jej povedal: "Pre tvoje slová, ktorými si ukázala, ako mi dôveruješ, zlý duch vyšiel z tvojej dcéry." 30 A naozaj, keď sa žena vrátila domov, našla dieťa pokojne spať. Po pomätenosti nebolo ani stopy. 31 Z Týru šiel Ježiš do Sidonu a odtiaľ popri Galilejskom mori do oblasti zvanej Desatimestie. 32 Tam k nemu priviedli človeka, ktorý bol hluchý a rozprával len s ťažkosťami: chceli, aby ho Ježiš uzdravil. 33 Ježiš ho odviedol trochu nabok od ľudí, dotkol sa prstami jeho uší a potom sa mu naslineným prstom dotkol jazyka. 34 Uprel zrak k nebu, so stonom sa pomodlil a zvolal: "Efata!" – čo znamená "Otvor sa!" 35 V tej chvíli hluchonemý počul a začal zrozumiteľne hovoriť. 36 Potom sa Ježiš obrátil k prítomným a žiadal ich, aby o tom nikomu

nehovorili. Ale čím väčšmi to prikazoval, tým rýchlejšie sa správa o tom šírila. 37 Ľudia žasli a nevychádzali z údivu: „Robí neuveriteľné veci! Hluchým vracia sluch a nemým reč!"

8 Okolo Ježiša sa opäť zhromaždilo veľké množstvo ľudí. Boli s ním tak dlho, že sa im minuli všetky zásoby. Ježiš si zavolať učeníkov a povedal im: 2 „Je mi ľúto týchto ľudí. Sú tu so mnou už tri dni a nemajú čo jesť. 3 Ak ich pustím domov hladných, môžu cestou odpadnúť od vysilenia, ved' niektorí prišli zďaleka.“ 4 Učeníci zareagovali: „Kto a ako by mohol v tejto pustatine zohnať chlieb pre toľkých ľudí?“ 5 „Koľko chlebov tu máte?“ spýtal sa ich. „Sedem,“ odpovedali mu. 6 Nato poprosil všetkých zhromaždených, aby si posadali na zem. Potom vzal tých sedem chlebov, poďakoval za ne Bohu, odlamoval z nich a dával svojim učeníkom, aby ich roznášali ľuďom. 7 Mali pri sebe aj niekoľko nevelkých rýb. Ježiš sa aj za ne poďakoval a dal ich učeníkom, aby ich poroznášali. 8 Všetci sa dosýta najedli a ešte sa aj nazbieralo sedem košov zvyškov. 9 Tentoraz bolo v zástupe asi štyritisíc ľudí. Keď sa najedli, Ježiš ich poslal domov. 10 Potom nastúpil do lodky a spolu so svojimi učeníkmi sa preplavil do dalmanutského kraja. 11 Keď sa o jeho príchode dozvedeli tamojší farizeji, prišli k nemu a pokúšali ho: „Urob nejaký zázrak! Chceme vidieť nejaké znamenie z neba, až potom ti uveríme!“ 12 Ježiš si smutne vzdychol a povedal: „Prečo chcete tak veľmi vidieť znamenia? Jedno je isté: ľudia ako vy nijaké znamenie od Boha nedostanú!“ 13 Nechal ich tam, nastúpil do lodky a odplovil sa na druhý breh jazera. 14 Učeníci zabudli nakúpiť potraviny, a tak mali v lodke iba jeden chlieb. 15 Počas plavby im Ježiš kládol na srdce: „Dajte si pozor na kvas farizejov i na kvas kráľa Herodesa!“ 16 „Čo tým myslíš?“ pýtali sa jeden druhého. Napokon sa zhodli, že akiste naráža na to, že zabudli kúpiť chlieb. 17 Ježiš vedel, o čom sa dohadujú, a povedal: „Nie, nejde o to. Ešte stále nechápate a nerozumiete? To máte také otupené srdce? 18 Nevidíte, napriek tomu, že máte oči? A napriek tomu, že máte uši, nepočujete? To ste už zabudli, 19 koľko košov zvyškov ste pozbierali, keď som rozlámal päť chlebov piatim tisícom?“ – „Dvanásť,“ odpovedali mu. 20 „A keď som nasýtil štyritisíc ľudí iba siedmimi chlebmami, koľko ešte zostalo? Spomínate si?“ – „Sedem košov,“ odvetili. 21 „A ešte vždy nechápate?“ 22 Keď sa dostali do Betsaidy, priviedli k nemu slepca a prosili, aby ho dotykou uzdravil. 23 Ježiš ho vzal za ruku a vyviedol za dedinu. Tam sa mu naslinenými prstami dotkol očí a spýtal sa ho: „Vidíš niečo?“ 24 Muž sa poobzeral a zvolal: „Áno, vidím ľudí, ale nejasne, vyzerajú ako chodiace

stromy.“ 25 Ježiš sa ešte raz dotkol jeho očí. Keď sa muž znova rozhlíadal okolo seba, videl všetko zreteľne a jasne, oči mal úplne zdravé. 26 Ježiš mu povedal, že môže ísť domov a dodať: „Cez dedinu teraz nechod.“ 27 Potom Ježiš so svojimi učeníkmi opustil Galileu a prechádzal dedinkami v okolí Cézarey Filipovej. Cestou položil svojim učeníkom otázku: „Za koho ma ľudia pokladajú?“ 28 Odpovedali mu: „Niektorí sa domnievajú, že si Ján Krstiteľ, ďalší vravia, že si Eliáš alebo iný veľký prorok.“ 29 „A vy? Kto som podľa vás?“ opýtal sa. „Ty si Kristus!“ zvolal Peter. 30 Ježiš im však prikázal, aby o tom nikomu nehovorili. 31 Vtedy im prvý raz hovoril: „Syn človeka musí veľmi trpieť. Židovskí vodcovia, veľkňazi a učitelia Zákona ho odsúdia a zabijú, ale na tretí deň vstane z mŕtvych.“ 32 Rozprával o tom celkom otvorene, preto ho Peter odviedol nabok a usiloval sa ho od toho odhovoriť. 33 Ježiš sa však obrátil k učeníkom a pokarhal Petra: „Chod' mi z cesty, satan! Pozeráš sa na veci len ľudskými očami. Nevieš, aká je Božia vôľa.“ 34 Potom sa prihovril k zástupu i k učeníkom: „Kto ma chce nasledovať, nech prestane myslieť na seba, nech sa nebojí pre mňa trpieť a ide za mnou! 35 Komu ide len o jeho vlastný život, stratí ho, ale kto je ochotný obetovať svoj život pre mňa a pre zvest' evanjelia, získa ho. 36 Čo by z toho človek mal, keby získal hoc aj celý svet, ale skutočný život stratí? 37 Čo môže vyvážiť hodnotu večného života? 38 Ak sa niekto hanbí za mňa a za moje slová pred nevernými a hriešnymi ľuďmi, za toho sa bude hanbiť aj Syn človeka, keď sa vráti so svätými anjelmi v sláve svojho Otca.“

9 Potom sa obrátil k svojim poslucháčom a pokračoval: „Niektorí z vás ešte za svojho života uvidíte, ako sa prejaví moc Božieho kráľovstva.“ 2 Asi týždeň po tomto rozhovore vzal Ježiš so sebou Petra, Jakuba a Jána a vyšli spolu na vysoký vrch, aby boli sami. Tam sa pred nimi premenil. 3 Jeho oblečenie sa stalo žiarivo bielym a skvelo sa takou belosťou, aká sa ničím na svete nedá dosiahnuť. 4 Zjavil sa im Eliáš a Mojiš a rozprávali sa s Ježišom. 5 Peter zvolal: „Ako dobre, že sme tu! Postavme tu tri stany, pre každého jeden: tebe, Mojišovi a Eliášovi!“ 6 Vravil to, lebo od strachu nevedel, čo povedať. 7 Vtom ich všetkých zastrel oblak a z neho sa ozval hlas: „Toto je môj milovaný Syn. Počúvajte ho!“ 8 Keď sa mrak rozplynul, učeníci sa rozhládli, ale okrem Ježiša nevideli už nikoho. 9 Keď zostupovali z vrchu, Ježiš ich upozornil, aby o tom, čo videli, nerozprávali nikomu dovtedy, kým Syn človeka nevstane z mŕtvych. 10 Zachovali to v tajnosti, ale medzi sebou často uvažovali, čo to znamená „vstať z mŕtvych“. 11 Spýtovali sa Ježiša: „Prečo učitelia Zákona tvrdia, že sa pred príchodom Mesiáša

musí vrátiť Eliáš?“ 12 Odpovedal im: „Správne, najprv mal prísť Eliáš, aby dal všetko do poriadku. Ale čo myslíte, o čom hovorili proroci, keď predpovedali, že Syn človeka musí mnoho vytrpieť a že ním budú pohŕdať? 13 Hovorím vám: Eliáš už prišiel, ale naložili s ním, ako sa im páčilo; ako o ňom predpovedali proroci.“ 14 Keď sa vrátili k ostatným učeníkom, našli ich obklopených veľkým zástupom. Boli tam aj učitelia Zákona, ktorí sa s nimi hádali. 15 A ľudia, len čo zazreli Ježiša, užasli, bežali mu naproti a vítali ho. 16 Spýtal sa ich: „O čom sa dohadujete?“ 17 Akýsi muž zo zástupu mu povedal: „Majstre, priviedol som k tebe svojho syna. Je nemý, lebo ho ovláda zlý duch. 18 Zakaždým, keď sa chlapca zmocní, zvrája sa v krčoch, spenia sa mu ústa, škripe zubami a celý zmeravie. Poprosil som tvojich učeníkov, aby zlého ducha vyhnali, ale nemohli.“ 19 „Čo je to s vami? Kedy konečne začnete veriť!“ zvolal Ježiš. „Dokedy mám byť s vami? Dokedy mám mať s vami trepezlivosť? Privedte chlapca ku mne!“ 20 Priviedli ho. No len čo zlý duch spoznal Ježiša, strašne zalomcoval chlapcom. Spadol na zem a zvrájal sa v krčoch s penou na ústach. 21 „Odkedy takto trpí?“ spýtal sa Ježiš otca. Ten odpovedal: „Už odmala. 22 Zlý duch ho neraz hodil aj do ohňa alebo do vody; chcel ho zahubiť. Och, zmiluj sa nad nami a pomôž nám, ak môžeš!“ 23 „Ak môžem?“ začudoval sa Ježiš. „Pre toho, kto verí, je možné všetko!“ 24 Otec ihneď zvolal: „Verím, Pane, ale pomôž mi veriť viac!“ 25 Ježiš si všimol, že sa zbiehajú ďalší ľudia, a tak prikázal: „Duch hluchoty a nemoty, vyjdi z neho a nikdy sa už nevracaj!“ 26 Zlý duch zreval, zalomcoval chlapcom a opustil ho. Chlapec zostal ležať na zemi bez známok života. Mnohí si mysleli, že zomrel. 27 Ale Ježiš chytil chlapca za ruku a pomohol mu vstať. 28 Keď potom vošiel do domu a učeníci s ním zostali sami, spýtali sa ho: „Prečo sme my nemohli vyhnat' toho zlého ducha?“ 29 Ježiš im odpovedal: „Takého ducha nemožno vyhnat' inak ako modlitbou a pôstom!“ 30 Ježiš opustil s učeníkmi tento kraj a prechádzal Galileou, ale nechcel, aby sa o tom vedelo. 31 Chcel sa venovať svojim učeníkom. Hovoril im: „Syna človeka onedlho vydajú napospas ľuďom, zabijú ho, ale na tretí deň vstane a bude žiť.“ 32 Jeho slovám však nerozumeli a neodvažovali sa ho na to ani spýtať. 33 Potom sa vrátili do Kafarnauma. Keď boli v dome, Ježiš sa opýtal učeníkov: „O čom ste sa to cestou zhovárali?“ 34 Nikto mu neodpovedal. Cestou sa totiž dohadovali o tom, kto z nich je najdôležitejší. 35 Ježiš si sadol, zavolať si ich k sebe a povedal im: „Kto chce byť najdôležitejším, ten sa musí stať posledným zo všetkých a musí byť ich služobníkom.“ 36 Potom zavolať dieťa, postavil ho medzi nich, objal ho a povedal im: 37 „Kto

prijíma čo i len jedného zdanlivo nedôležitého človeka ako je toto dieťa v mojom mene, mňa prijíma. A neprijíma len mňa, ale aj toho, ktorý ma poslal.“ **38** Ján mu povedal: „Majstre, videli sme človeka, ako v tvojom mene vyháňa démonov. Usilovali sme sa mu v tom zabrániť, lebo nepatrí medzi nás.“ **39** Ježiš namietol: „Nebráňte mu! Ved' predsa nikto, kto robí v mojom mene zázraky, nemôže sa hneď potom obrátiť proti mne.“ **40** Kto nie je proti nám, je s nami. **41** A keby vám niekto podal pohár vody len preto, že ste moji, hovorím vám, že nepríde o svoju odmenu. **42** Ale ak by niekto zvedol na hriech niekoho z tých zdanlivo bezvýznamných, čo veria vo mňa, lepšie by bolo, keby mu na krk dali mlynský kameň a hodili ho do mora. **43** Ak tá zväzda na hriech ruka, odtni ju. Je ti rozhodne lepšie byť bez ruky a získať večný život, ako mať obe ruky a ísť do neuhasiteľného pekelného ohňa, (Geenna g1067) **44** [kde červ, ktorý sa nimi sýti neumiera a ich oheň nevyhasína]. **45** A ak tá navádza na zlé noha, odtni ju. Lepšie je byť mrzákom a získať večný život, ako mať dve nohy, ktoré ťa zavedú do večnej záhuby, (Geenna g1067) **46** [kde červ, ktorý sa nimi sýti neumiera a ich oheň nevyhasína]. **47** A tak aj oko, ak je pôvodcom zla v tvojom živote, zbav sa ho. Lepšie je vojsť do Božieho kráľovstva ako jednooký, než mať obe oči a byť uvrhnutý do pekelného ohňa, (Geenna g1067) **48** kde nárek neprestáva a oheň nevyhasína. **49** Každý bude osolený ohňom a každá obeť očistená soľou. **50** Soľ je dobrá vec. Ale ak stratí svoju chuť, čo jej ju vráti? Tak dbajte, aby ste boli soľou. A žite navzájom v pokoji.“

10 Ježiš opustil Kafarnaum a cez Zajordánsko prešiel až do Judska. Aj tu sa okolo neho zhromaždili zástupy ľudí, ktoré ako zvyčajne vyučoval. **2** Prišli za ním farizeji a chceli ho nachytať. Spýtali sa ho: „Je povolený rozvod?“ **3** Namiesto odpovede im dal otázku: „Čo vám prikázal Mojžiš?“ **4** Odpovedali mu: „Podľa Mojžiša stačí, ak dá muž svojej žene rozvodový list, a manželstvo je zrušené.“— **5** „Týmto ustanovením urobil Mojžiš ústupok tvrdosti vášho srdca,“ povedal na to Ježiš a pokračoval: **6** „Už na počiatku ich Boh stvoril ako muža a ženu. **7** Preto muž opustí svojho otca i svoju matku, pripojí sa k svojej žene **8** a tí dvaja sa stanú jedným telom. Takže potom už nežijú ako dvaja jednotlivci, ale stávajú sa jedným telom. **9** A preto nech nikto nerozdeľuje, čo Boh spojil.“ **10** Neskôr, keď boli spolu v dome, učeníci sa ho na to znovu pýtali. **11** Povedal im: „Ak muž opustí svoju ženu a ožení sa s inou, dopúšťa sa cudzoložstva. **12** Tak isto aj žena: ak opustí svojho muža a vydá sa za iného, cudzoloží.“ **13** Niektorí ľudia prinášali k Ježišovi deti, aby ich požehnal. Učeníci však proti tomu

rázne zakročili. **14** Keď to Ježiš videl, nahneval sa a povedal: „Nechajte deti prísť ku mne a nebráňte im v tom, lebo práve takým ako oni patrí Božie kráľovstvo. **15** Zapamätajte si: Kto nepríde k Bohu s detskou dôverou, do nebeského kráľovstva sa nedostane.“ **16** Potom vzal každé dieťa do náručia, položil mu ruku na hlávku a požehnal ho. **17** Keď sa zase vydal na cestu, dobehol ho akýsi muž, kľakol si pred ním a spýtal sa ho: „Dobrý učiteľ, čo mám robiť, aby som získal večný život?“ (aiōnios g166) **18** Ježiš mu odpovedal: „Prečo ma nazývaš dobrým? Ved' dobrý je len Boh. **19** A poznáš predsa prikázania: Nezabiješ; Nescudzoložíš; Neukradneš; Nebudeš falošne svedčiť; Budeš si vážiť svojich rodičov.“ **20** On mu na to odpovedal: „Majstre, ale ved' podľa týchto prikázaní žijem už od svojej mladosti.“ **21** Ježiš sa na muža zahľadel a s láskou mu povedal: „A predsa ti ešte niečo chýba. Chod' a predaj všetko, čo máš, peniaze rozďaj chudobným, a poklad v nebi bude tvoj. Potom sa vráť a staň sa mojim nasledovníkom.“ **22** Muž po týchto slovách zosmutnel a odišiel so zvesenou hlavou. Bol totiž veľmi bohatý. **23** Ježiš sa rozľiadol okolo seba a povedal svojim učeníkom: „Ako ťažko sa bohatým vstupuje do Božieho kráľovstva.“ **24** Keď videl, ako ich jeho slová prekvapili, zopakoval ešte raz: „Priatelja, je ťažké dostať sa do Božieho kráľovstva. **25** Ľahšie prejde ťava uchom ihly, ako bohatý vojde do Božieho kráľovstva.“ **26** To učeníkov ešte väčšmi zmätlo a spýtovali sa jeden druhého: „Tak kto vlastne môže byť zachránený?“ **27** Ježiš sa na nich uprene pozrel a povedal: „Ľudia sa sami zachrániť nemôžu. To môže urobiť len Boh, pretože u Boha je možné všetko.“ **28** Vtom sa ozval Peter: „A ako je to s nami? My sme predsa nechali všetko a šli sme za tebou!“ **29** Ježiš mu na to odpovedal: „Budte si istí, že každý, kto sa z lásky ku mne a pre šírenie evanjelia niečoho vzdá: domova, života so súrodencami, s rodičmi a s deťmi, alebo majetku, **30** vráti sa mu to stonásobne už teraz, v tomto čase, a v budúcnosti ho čaká večný život. No tu na tomto svete musí rátať aj s prenasledovaním. (aiōn g165, aiōnios g166) **31** Mnohí, ktorých dnes obdivujú, nebudú nič znamenať. A iní, ktorých si dnes nikto nevšímne, budú patriť medzi prvých.“ **32** Keď sa uberali do Jeruzalema, Ježiš kráčal vpredu. Učeníci boli znepokojení a tí, čo ho nasledovali, boli plní úzkosti. Ježiš vzal dvanásť učeníkov stranou a znova im hovoril o tom, čo ho čaká. **33** „Ideme do Jeruzalema a Syn človeka bude vydaný do rúk veľkňazov a učiteľov Zákona. Tí ho odsúdia na smrť a vydajú pohanom. **34** Budú sa mu verejne posmievat', pľuvať na neho, zbičujú ho a zabijú. Ale na tretí deň vstane z mŕtvych.“ **35** Potom k nemu pristúpili Zebedejovi synovia Jakub a Ján a povedali mu:

„Majstre, chceme, aby si nám splnil to, o čo ťa požiadame.“
36 Ježiš sa spýtal: „A čo také by to malo byť?“ **37** Odpovedali mu: „Keď sa ujmeš vlády vo svojom kráľovstve, chceli by sme mať čo najvýznamnejšie postavenie.“ **38** Ježiš im na to povedal: „Ani netušíte, o čo žiadate. Vari môžete piť z kalicha, z ktorého musím piť ja, a prejsť krstom, ktorý ma čaká?“ **39** „Áno, môžeme,“ prisvedčili. Ježiš im na to povedal: „Je to tak. Budete piť z môjho kalicha a budete pokrstení rovnakým krstom.“ **40** Ale nie je mojou vecou určiť, kto zaujme miesto po mojej pravici či ľavici. To už rozhodol Boh.“ **41** Keď ostatní učeníci zistili, o čo žiadali Jakub a Ján, veľmi sa na nich rozhnevali. **42** Ježiš si ich však zavolať a povedal im: „Viete, že vládcovia a králi utláčajú svojich podriadených, a tí, čo majú moc, ju neraz zneužívajú.“ **43** Ale medzi vami to tak nemá byť. Naopak, kto chce byť medzi vami dôležitý, nech všetkým pokorne slúži. **44** A kto chce byť prvý, nech sa stane sluhom všetkých. **45** Ved' ani Syn človeka neprišiel na svet preto, aby mu ostatní slúžili, ale aby slúžil a dal svoj život ako výkupné za všetkých.“ **46** Ježiš potom prechádzal so svojimi učeníkmi cez Jericho. Tu sa k nim pridali veľký zástup. Keď neskôr opúšťali mesto, sedel pri ceste slepý žobrák Bartimej, syn Timejov. **47** Keď počul, že prichádza Ježiš z Nazareta, začal kričať: „Ježiš, syn Dávidov, zľutuj sa nado mnou!“ **48** Ľudia ho napomínali, aby mlčal. On však kričal ešte hlasnejšie: „Syn Dávidov, zľutuj sa nado mnou!“ **49** Ježiš sa zastavil a dal muža zavolať k sebe. Bežali poňho a povedali mu: „Máš šťastie, Ježiš ťa volá. Vstaň!“ **50** Slepý ihneď odhodil svoj plášť, vyskočil a prišiel k Ježišovi. **51** „Čo chceš, aby som pre teba urobil?“ spýtal sa Ježiš. Bartimej odpovedal: „Majstre, chcem opäť vidieť!“ **52** Ježiš mu povedal: „Tvoja viera ťa uzdravila, môžeš ísť.“ V tej chvíli sa slepému vrátil zrak a šiel po tej ceste za Ježišom.

11 Keď sa priblížili k Jeruzalemu a stúpali na Olivový vrch, zbadali pred sebou dedinky Betfage a Betánii. **2** Ježiš poslal dvoch zo svojich učeníkov dopredu a povedal im: „Chodte do dedinky pred nami. Hneď na kraji uvidíte oslíka, na ktorom ešte nikto nejazdil. Odviažte ho a priveďte sem.“ **3** A keby sa vás niekto spýtal, čo to robíte, odpovedzte mu: Pán ho potrebuje, no čoskoro ho vráti.“ **4** Učeníci odišli a naozaj našli pri akejsi bránke priviazaného oslíka. **5** Odviazali ho, ale niektorí ľudia, čo tam stáli, sa ich spýtali: „Čo to robíte? Prečo toho oslíka odvádzujete?“ **6** Odpovedali tak, ako im poradil Ježiš, a ľudia im dovolili zviera odvieť. **7** Priviedli ho k Ježišovi, prehodili mu cez chrbát plášte a Ježiš naň vysadol. **8** Mnohí ľudia zo zástupu, čo ich sprevádzal, prestierali pred neho svoje plášte, lámali zelené vetvičky zo

stromov a vystielali mu nimi cestu. **9** Pred ním i za ním sa utvoril veľký sprievod a všetci volali: „Hosana! Nech Boh požehná toho, ktorý prichádza v jeho mene!“ **10** Nech Boh požehná prichádzajúce Dávidovo kráľovstvo! Hosana na výsostiach!“ **11** Tak vstúpil Ježiš do Jeruzalema a pobral sa do chrámu. Pozoroval, čo sa tam deje. Keďže bol už večer, odišiel so svojimi dvanástimi učeníkmi na noc do Betánie. **12** Na druhý deň, keď vyšli z Betánie, Ježiš vyhľadol. Z diaľky zazrel figovník bohato obsypaný lístím. **13** Šiel sa pozrieť, či na ňom nenájde nejaké figy. Ale ovocie na ňom nebolo; len samé lístie. Figy mali ešte len dozrievať. **14** Tu počuli učeníci, ako hovorí stromu: „Nech už z teba nikto nikdy neje ovocie!“ (aiōn g165) **15** Vrátili sa do Jeruzalema a Ježiš vošiel do chrámu. Keď videl hluk, ktorý tam panoval, začal vyhŕňať tých, čo v chráme predávali a kupovali. Peňazomencom pováľal stoly a predavačom holubov stánky; **16** nedovolil ani, aby sa cez chrám čokoľvek nosilo. **17** Pripomínal im: „Neviete, že je napísané: ‚Môj chrám bude pre všetkých miestom modlitby?‘ Ale vy ste ho premenili na brloh lotrov.“ **18** Počuli to aj veľkňazi a učители Zákona a začali vymýšľať plány, ako by ho zabili. Nahŕňal im však strach, lebo ľud bol nadšený jeho učením. **19** Keď sa zvečeralo, Ježiš s učeníkmi odišiel z mesta. **20** Na druhé ráno, keď šli zasa popri figovníku, videli, že je úplne vyschnutý. **21** Peter si spomenul, čo včera povedal Ježiš, a zvolal: „Majstre, pozri! Strom, ktorému si včera zllorečil, vyschol!“ **22** Ježiš na to odpovedal: „Stačí dôverovať Bohu!“ **23** Keby niekto napríklad povedal tomuto vrchu: Zdvihni sa a hod' sa do mora, stane sa tak. Ale podmienkou je, aby nemal nijaké pochybnosti a bezvýhradne veril, že Boh jeho prosbu splní. **24** Pamätajte si: všetko, o čo vo viere Boha prosíte, ste už dostali a patrí vám to. **25** Ale keď sa za niečo modlíte, najprv odpustite ľuďom to, čo proti nim máte, aby aj vám váš nebeský Otec odpustil vaše previnenia. **26** [Ak však vy neodpustíte ľuďom, ani nebeský Otec vám neodpustí vaše previnenia.]“ **27** Ježiš a učeníci prišli opäť do Jeruzalema. Keď Ježiš prechádzal chrámom, zastavili ho veľkňazi, učители Zákona a židovskí vodcovia **28** a spýtali sa ho: „Akým právom robíš to, čo robíš? Kto ťa tým poveril?“ **29** Ježiš im odpovedal: „Aj ja sa vás na niečo spýtam. Ak mi odpoviete, poviem vám, od koho mám tú moc.“ **30** Povedzte mi: Keď Ján krstil – od koho mal poverenie? Od Boha alebo od ľudí? Odpovedzte!“ **31** Začali sa medzi sebou dohadovať: „Ak mu odpovieme, že ho poslal Boh, spýta sa nás, prečo sme mu neuverili.“ **32** Ak však povieme, že ľudia, pobúrime si proti sebe ľud, lebo všetci sú presvedčení, že Ján bol prorok.“ **33** A tak napokon

odpovedali Ježišovi: „Nevieme.“ Nato im Ježiš povedal: „Ani ja vám teda nepoviem, kto mi dal moc konať to, čo konám.“

12 Potom židovským vodcom povedal podobstvo: „Istý človek vysadil vinicu, ohradil ju plotom, postavil lis na víno a strážnu vežu. Potom vinicu prenajal vinohradníkom a sám odcestoval. 2 Keď nastal čas obračky, poslal jedného zo sluhov, aby od nájomníkov prevzal diel z úrody, ktorý mu patrilo. 3 Ale vinohradníci ho zbili a poslali preč s prázdnyimi rukami. 4 Majiteľ poslal druhého. Toho kameňovali, rozbili mu hlavu a vyhnali. 5 Poslal teda iného, no toho zabili. Majiteľ vyslal aj ďalších poslov, ale k všetkým sa správali surovo, niektorých zbili, ostatných zabili. 6 Napokon poslal posledného – svojho milovaného syna. Povedal si totiž: „Pred mojím synom určite budú mať rešpekt.“ 7 Ale vinohradníci si povedali: „To je jediný dedič. Zabijme ho a vinica bude naša.“ 8 A tak ho chytili, zmlátili na smrť a jeho mŕtve telo vyhodili z vinice. 9 Čo myslíte, čo urobí majiteľ vinice, keď sa to dozvie? Príde osobne, všetkých dá pozabíjať a vinicu prenajme iným. 10 Len si spomeňte, čo je napísané v Písme: „Kameň, ktorý zavrhol stavitelia, stal sa kameňom základným, najdôležitejším v celej stavbe. 11 Urobil to Pán a z nášho pohľadu je to čosi obdivuhodné.“ 12 Židovskí vodcovia pochopili, že tento príbeh sa vzťahuje na nich. Chceli sa ho preto zmocniť, ale báli sa naňho siahnuť zo strachu pred ľuďmi. Museli ho nechať tak a odišli. 13 Židovskí vodcovia potom poslali za Ježišom niekoľko farizejov a Herodesových prívržencov, aby ho pri rozhovore s nimi chytili do pasce a mohli ho obžalovať. 14 Povedali: „Majstre, vieme, že ti ide o pravdu a že sa vo svojich názoroch nedáš nikým ovplyvniť. Učíš ľudí pravej ceste k Bohu. Povedz nám teda: je správne platiť cisárovi dane, alebo nie? Máme to robiť, alebo nie?“ 15 Ježiš postrehol ich lest, preto im povedal: „Prečo ma pokúšate? Ukážte mi mincu!“ 16 Podali mu rímsky denár. Spýtal sa ich: „Čí obraz a meno je na tejto minci?“ Odpovedali: „Cisárove.“ 17 Ježiš im povedal: „Tak dávajte cisárovi, čo patrí cisárovi, a čo je Božie, dávajte Bohu.“ Jeho odpoveď ich zaskočila. 18 Potom za ním prišli saduceji, ktorí učia, že žiadne zmŕtvychvstanie neexistuje. Opýtali sa ho: 19 „Majstre, v Mojišiovom zákone je napísané, že ak zomrie muž, ktorého manželstvo bolo bezdetné, jeho brat je povinný oženiť sa s vdovou a splodiť bratovi potomka, aby sa zachoval jeho rod. 20 Raz bolo sedem bratov. Najstarší sa oženil, onedlho však zomrel a nezanechal po sebe nijaké deti. 21 Oženil sa s vdovou druhý brat, ale aj ten zomrel bezdetný. 22 Tak to pokračovalo, až zomrel aj posledný. Napokon zomrela aj žena. 23 Naša

otázka znie: Komu bude patriť táto žena po vzkriesení? Ved' bola manželkou všetkých siedmich bratov!“ 24 Ježiš im odpovedal otázkou: „Nespočíva váš omyl náhodou v tom, že nerozumiete Písmu a nepoznáte Božiu moc? 25 Keď ľudia vstanú z mŕtvych, nebudú sa ženit a vydávať, ale budú žiť ako anjeli. 26 A pokiaľ ide o zmŕtvychvstanie, nečítali ste v Mojišiovej knihe o tom, čo mu Boh povedal z horiaceho kra: „Ja som Boh Abrahámov, Boh Izákov a Boh Jákobov?“ 27 Boh predsa nie je Bohom mŕtvych, ale Bohom živých. V tomto sa hlboko mylite!“ 28 Bol tam aj jeden z učiteľov Zákona, ktorý videl, ako sa saduceji medzi sebou dohadujú. Keď počul, ako múdro im Ježiš odpovedal, prišiel za ním aj on s otázkou: „Ktoré prikázanie je najdôležitejšie?“ 29 Ježiš mu odvetil: „Najdôležitejšie prikázanie znie takto: „Počuj, Izrael! Pán, náš Boh je jediný Pán. 30 Budeš ho milovať z celého srdca, z celej duše, z celej mysle a z celej svojej sily!“ 31 A druhé prikázanie je: „Miluj svojho blížneho ako samého seba! Niet dôležitejších prikázaní, ako sú tieto.““ 32 „Správne si to povedal,“ súhlasil učiteľ Zákona. „Je len jeden Boh a okrem neho iného niet. 33 Milovať ho z celého srdca, celým rozumom a z celej sily svojej vôle a milovať blížneho ako samého seba, to je viac ako všetky obete zvierat na oltári.“ 34 Keď Ježiš počul, že zákonník pochopil jeho slová, povedal mu: „Nie si ďaleko od Božieho kráľovstva.“ Odtedy sa ho už nikto nesnažil nachytať žiadnymi otázkami. 35 Neskôr, keď Ježiš učil v chráme, spýtal sa: „Uvažovali ste nad tým, prečo učitelia Zákona nazývajú Mesiáša synom Dávidovým? 36 Ved' sám Dávid, vedený Duchom Svätým, napísal: „Boh povedal môjmu Pánovi: Sed' po mojej pravici, kým ti všetkých nepriateľov nepoložím k nohám.“ 37 Ak ho Dávid nazýva svojim Pánom, ako potom môže byť aj jeho synom?“ Ježiša nadšene počúval veľký zástup ľudí. 38 Ježiš im hovoril: „Dajte si pozor na učiteľov Zákona, ktorí sa radi honosne obliekajú a čakajú, že ich ľudia budú na verejnosti úctivo zdravieť a klaňať sa im. 39 Radi sedávajú na čestných miestach pri bohoslužbách i na hostinách. 40 Využívajú domy vdov a dlho sa modlievajú na verejnosti, aby ich všetci videli. Práve preto ich Boh potrestá prísnejšie než ostatných.“ 41 Ježiš si sadol oproti chrámovej pokladnici a pozoroval, ako do nej ľudia vhadzujú peniaze. Mnohí bohatí do nej vkladali vysoké sumy. 42 Keď však prišla akási chudobná vdova, vhodila do pokladnice iba dve drobné mince. 43 Ježiš na to upozornil učeníkov: „Viete, že táto chudobná vdova dala vlastne viac ako ostatní? 44 Oni všetci dávali iba to, čo im zvyšovalo, ale táto chudobná žena dala všetko, čo mala na svoje živobytie.“

13 Ked' Ježiš vychádzal z chrámu, upozornil ho jeden z učeníkov: „Pozri, Majstre, aké obrovské kamene a aká veľkolepá stavba!“ 2 Ježiš mu na to odpovedal: „Vidíš nádhernú stavbu? Všetko to bude zničené; nezostane tu kameň na kameni.“ 3 Potom spolu vyšli na Olivový vrch, odkiaľ bol výhľad na chrám. Ked' osameli, Peter, Jakub, Ján a Andrej sa ho spýtali: 4 „Povedz nám, kedy sa stanú veci, o ktorých si hovoril a čo bude znamením, že sa schýľuje k ich uskutočneniu?“ 5 Ježiš im odpovedal: „Dajte si pozor, aby vás niekto neoklamal a nezviedol. 6 Mnohí totiž prídu, budú sa za mňa vyhlasovať a tvrdiť: ‚Ja som on‘ a mnohí im uveria. 7 Na mnohých miestach vypuknú vojny a nepokoje. Ked' sa o tom dozviete a budete počuť o ich následkoch, neľakajte sa. To všetko musí prísť, ale koniec nenastane hneď. 8 Národy a krajiny budú proti sebe bojovať. V mnohých častiach sveta budú zemetrasenia a nastane hlad. To všetko však bude len začiatok, ako keď začínajú pôrodné bolesti. 9 Ked' sa to začne diať, dajte si pozor. Budú vás biť, vláčiť po súdoch a synagógach, vodiť pred vládcov a kráľov, pretože ste moji nasledovníci. No takto sa vám naskytne príležitosť vydať svedectvo o mne a o vašej viere. 10 Najprv sa však dobrú správu o mne musia dozvedieť ľudia na celom svete. 11 Kedykoľvek vás zatknú či budú vypočúvať, netrápte sa vopred, čo budete hovoriť. Svätý Duch vám v pravej chvíli dá pravé slová. 12 Brat vydá na smrť svojho brata, otec syna. Deti sa postaví proti rodičom a pripraví ich o život. 13 Všetci vás budú nenávidieť len preto, že ste moji. Ale každému, kto vytrvá až do konca, dá Boh večný život. 14 Ked' však uvidíte, že sa spustošenie a znesvätenie blíži k miestu, kde nemá byť – kto číta, nech premýšľa a porozumie, o čo ide – nech tí, čo budú v Judsku, utečú do hôr. 15 A kto bude na streche domu, nech už nebeží dnu, aby si niečo so sebou vzal. 16 Kto bude za mestom, nech sa nevracia domov pre plášť. 17 Ťažko bude v tých dňoch tehotným ženám a tým, čo majú dojčatá. 18 Proste Boha, aby sa to neudialo v zime. 19 Lebo nastanú dni ťažkého súženia, aké tu, odkedy Boh stvoril svet, nebolo a už ani nebude. 20 Keby Boh tieto dni neskrátil, nikto by sa nezachránil. Ale skrúti ich, aby zachránil svojich vyvolených. 21 Keby vám niekto hovoril: ‚Pozrite, prišiel Mesiáš‘ alebo: ‚Aha, tam je‘, neverte mu! 22 Lebo sa objavia falošní mesiáši a falošní proroci a budú robiť ohromujúce znamenia a zázraky. Nimi sa budú snažiť zvest' aj tých, čo patria Bohu; 23 vopred vás varujem: dajte si na nich pozor! 24 V dňoch, ktoré nastanú po tom veľkom utrpení, zatmie sa slnko, pohasne svit mesiaca, 25 hviezdy začnú padat' z neba a zachvejú sa nebeské mocnosti. 26 Vtedy ľudia uvidia, ako Syn človeka prichádza v

oblakoch s veľkou mocou a slávou. 27 On vyšle poslov, aby zhromaždil svojich vyvolených zo všetkých svetových strán, od jedného konca zeme po druhý. 28 Poučte sa z tohto podobenstva: Ked' sa konáre figovníka nalievajú miazgou a pučia listy, viete, že sa blíži leto. 29 A takisto keď uvidíte, že sa dejú veci, o ktorých som vám hovoril, vedzte, že je blízko, pred dvermi. 30 Je to tak – svet nepominie, kým sa to všetko nestane. 31 Nebo aj zem pomínú, ale moje slová nikdy nestratia platnosť. 32 O tom dni a o tej hodine však nevie nikto, ani anjeli v nebi, ani Syn. Iba Otec to vie. 33 A keďže nevíete, kedy ten čas príde, budte bdeli a modlite sa! 34 Bude to tak, ako keď nejaký človek odcestoval do cudzích krajov. Pred svojím odchodom poveril každého sluhu nejakou právomocou, každému určil, čo má vykonať a tomu pri bráne prikázal strážiť. 35 Aj vy budte ostrážiti. Ved' nevíete, kedy sa má Pán vrátiť. Môže to byť večer, v noci, na svitaní alebo za bieleho dňa. 36 Nebolo by príjemné, keby vás našiel pri svojom nečakanom príchode spať. 37 Tieto slová sa týkajú vás, ale aj ostatných ľudí: Bďte a budte pripravení!“

14 Boli dva dni pred Veľkou nocou a sviatkom nekvasených chlebov. Veľkňazi a učители Zákona už dávno hľadali vhodnú príležitosť, ako by sa Ježiša Ištou zmocnili a dali ho zabiť. 2 Hovorili si však: „Nesmieme to urobiť cez Veľkú noc, lebo by sa ľud mohol vzbúriť.“ 3 Ježiš bol v tom čase v Betánii hosťom Šimona, ktorý kedysi trpel malomocenstvom. Práve sedeli pri stole, keď do domu vstúpila žena s alabastrovou nádobkou drahocenného voňavého oleja z pravého nardu. Odrazila úzky otvor nádoby, olejom pomazala Ježišovi hlavu a prejavila mu tak úctu. 4 Niektorí sa rozhorčovali: „Načo také zbytočné mrhanie?“ 5 Ved' ten olej má obrovskú cenu! Mohli sme to radšej predať a peniaze rozdať chudobným!“ – osopili sa na ňu. 6 Ježiš im však povedal: „Nechajte ju. Prečo jej to zazlievate? Preukázala mi dobro. 7 Chudobných bude vždy dosť a budete mať príležitosť im pomáhať, ale ja budem s vami už len chvíľu. 8 Urobila, čo mohla: už vopred natrela moje telo, ako sa to robieva pred pohrebom. 9 Počujte, čo vám poviem: kdekoľvek na svete sa bude hlásať radostná zvesť o záchrane, tam sa bude pripomínať aj tento jej čin.“ 10 Tu vstal Judáš Iškariotský, jeden z dvanástich učeníkov, a pobral sa k veľkňazom, aby Ježiša zradil. 11 Ked' veľkňazi vypočuli Judáša, veľmi sa potešili a sľúbili mu odmenu. Odvtedy Judáš striehol na vhodnú príležitosť, aby ho zradil. 12 V prvý deň sviatkov nekvasených chlebov, keď sa zabíjal a jedol veľkonočný baránok, spýtali sa učeníci Ježiša: „Kde máme pripraviť veľkonočnú večeru?“ 13 Ježiš vybral dvoch učeníkov a povedal im: „Chodte do mesta, stretnete tam

človeka, ktorý bude niest' džbán s vodou. Chodte za ním, 14 vojďte do domu, do ktorého vstúpi, a povedzte majiteľovi: „Učiteľ sa ťa pýta, kde je miestnosť, v ktorej by mohol jest' veľkonočného baránka so svojimi učeníkmi.“ 15 A on vás zavedie do priestrannej a zariadenej miestnosti na poschodí. Tam pre nás pripravte večeru.“ 16 Dvaja učeníci šli teda do mesta, našli všetko tak, ako im povedal, a pripravili veľkonočnú večeru. 17 Večer tam prišiel Ježiš s učeníkmi. 18 Keď boli okolo stola a jedli, Ježiš prehovoril: „Jeden z vás, ktorí ste teraz so mnou pri stole, ma vydá do rúk nepriateľov.“ 19 Učeníkov to ohúrilo a jeden po druhom hovorili: „Ja to nie som, že?“ a „Nie je to pravda, však?“ 20 Zopakoval im: „Je to jeden z vás dvanástich, ktorý si nabere z jednej misy so mnou. 21 Syn človeka musí zomrieť, ako to predpovedali proroci, ale beda tomu, kto Syna človeka zrádza. Bolo by pre neho lepšie, keby sa vôbec nebol narodil.“ 22 Keď jedli, Ježiš vzal chlieb, poďakoval zaň Bohu, lámal ho a podával im ho so slovami: „Jedzte, toto je moje telo!“ 23 Potom vzal kalich, aj zaň sa poďakoval a podal ho učeníkom. Pili z neho všetci. 24 Pritom im vravel: „To je moja krv, preliata za každého ako pečať novej zmluvy medzi Bohom a človekom. 25 A hovorím vám, že odtiaľ už nebudem piť z plodu viniča až dovtedy, keď ho budem piť úplne inak v Božom kráľovstve.“ 26 Napokon zaspievali chválospev a vyšli na Olivový vrch. 27 Cestou ich Ježiš upozornil: „Túto noc ma všetci opustíte. Ako je napísané: ‚Budem biť pastiera a ovce sa rozprúchnu.‘ 28 Ale po svojom vzkriesení vás predídem do Galiley a tam sa spolu stretneme.“ 29 Peter vyhlásil: „Aj keby ťa všetci opustili, ja ťa neopustím.“ 30 Ježiš mu však povedal: „Pamätaj na moje slová, že ešte túto noc, skôr ako kohút ráno druhý raz zakikríka, tri razy ma zaprieš.“ 31 Ale Peter ešte zápalistejšie tvrdil: „Nikdy ťa nezapriem, aj keby som mal zomrieť s tebou.“ A ostatní sa k nemu pridali tiež. 32 Prišli do olivového sadu zvaného Getsemanská záhrada a Ježiš povedal učeníkom: „Počkajte na mňa, kým sa pomodlím.“ 33 Vzal so sebou iba Petra, Jakuba a Jána. Tu na neho dolahol hrôza a úzkosť. 34 Ježiš im povedal: „Prežívam smrteľnú úzkosť. Zostaňte tu a buďte bdeli.“ 35 Odišiel kúsok ďalej, padol na zem a modlil sa, aby, ak je to možné, nemusel podstúpiť strašné utrpenie, ktoré ho čaká. 36 Volal: „Otec môj, Otecko, ty môžeš všetko! Odním odo mňa tento kalich utrpenia. Ale nech sa stane, ako ty chceš, nie ako ja.“ 37 Keď sa vrátil k učeníkom, našiel ich spať. Prebudil Petra: „Šimon, ty spíš? Nevydržal si bdieť ani hodinku? 38 Bďte a modlite sa. Inak vás premôže pokušenie. Ste síce plní odhodlania, ale sami nemáte dost' síl obstáť.“ 39 Potom sa vzdialil a opäť prosil Boha o to isté. 40 Keď sa vrátil,

učeníci znova spali. Pre únavu nevládali premôcť spánok, no nevedeli, čo povedať na ospravedlnenie. 41 Keď prišiel tretí raz, povedal im: „Vari ešte stále spíte a odpočívate? Už dost! Nastal čas, keď uvidíte, ako bude Syn človeka vydaný do rúk podlých ľudí.“ 42 Vstaňte a podme. Uvidíte môjho zradcu – práve sa prichádza!“ 43 Ešte ani nedohovoril a už sa objavil Judáš, jeden z jeho dvanástich učeníkov. Spolu s ním prišiel veľký zástup mužov ozbrojených mečmi a palicami. Poslali ich veľkňazi, učelia Zákona a vodcovia ľudu. 44 Zradca si s nimi dohovril znamenie: „Bude to ten, s ktorým sa pozdravím bozkom. Toho zatknite ho a pod dozorom odvedte!“ 45 Ihneď pristúpil k Ježišovi a povedal: „Pozdravujem ťa, Majstre!“ a pobožkal ho. 46 Vtom sa na neho vrhli a zajali ho. 47 Jeden z učeníkov vytasil meč a sekol ním veľkňazovho sluhu tak, že mu odtiaľ ucho. 48 Ježiš im povedal: „Som azda nejaký nebezpečný burič, že ste ma prišli zajať s mečmi a palicami?“ 49 Každý deň som predsa učil v chráme. Tam ste si na mňa netrúfili? Ale muselo sa to stať takto, aby sa splnila predpoveď prorokov.“ 50 Vtedy ho všetci učeníci opustili a rozprúchli sa. 51 Len akýsi mladík s plachtou prehodenou cez holé telo sledoval Ježiša z diaľky. Keď sa ho strážcovia pokúsili zadržať, vytrhol sa im z rúk. 52 Plachtu im nechal a utiekol nahý. 53 Ježiša odviedli k veľkňazovi, kde sa hneď zhromaždili najvyšší kňazi, učelia Zákona a vodcovia ľudu. 54 Peter ho zďaleka nasledoval a dostal sa až na nádvorie veľkňazovho paláca. Tam sa zamiešal medzi sluuhov a zohrieval sa pri ohni. 55 Medzitým sa veľkňaz i celá veľrada usilovali nájsť dôkazy proti Ježišovi, aby ho mohli obviniť a odsúdiť na smrť. Nenašli však nič. 56 Bolo tam síce mnoho falošných svedkov, ale ich výpovede si odporovali. 57 Napokon niektorí vystúpili a krivo proti nemu svedčili: 58 „Počuli sme ho, ako hovoril: ‚Zbúram tento chrám postavený ľudskými rukami a za tri dni postavím iný bez pomoci ľudských rúk.‘“ 59 Ale ani tieto výpovede sa nezhodovali. 60 Tu sa ujal slova veľkňaz, postavil sa do stredu zhromaždenia a spýtal sa Ježiša: „Poču si obvinenia? Čo chceš povedať na svoju obhajobu?“ 61 Ježiš však veľkňazovi neodpovedal – mlčal. A tak mu veľkňaz položil ďalšiu otázku: „Hej, ty! Si Kristus, Boží Syn?“ 62 Ježiš odpovedal: „Áno, som. Uvidíte Syna človeka, ako sedí po pravici Všemohúceho a ako prichádza na nebeských oblakoch.“ 63 Vtedy veľkňaz od zúrivosti roztrhol svoje vrchné rúcho a povedal: „Potrebujeme vari ďalších svedkov?!“ 64 Sami ste počuli, ako sa rúha. Aký rozsudok si zaslúži?“ Jednohlasne ho odsúdili na smrť. 65 Niektorí naňho začali plúť, zaviazali mu oči, bili ho po tvári a pokrikovali naňho: „Kto ťa udel, ty prorok?“ Aj strážcovia

sa doňho pustili a bili ho päst'ami. **66** Medzitým prišla na nádvorie, kde bol aj Peter, jedna z veľkňazových služok **67** Keď si ho všimla sedieť pri ohni, zadávala sa na neho a povedala: „Aj ty patríš k tomu Nazaretskému Ježišovi!“ **68** Ale on to zaprel: „Vôbec netuším, o čom to hovoríš!“ Nenápadne sa vykradol z nádvorie a vtom prvý raz zakikírkal kohút. **69** Slúžka ho po chvíli opäť zazrela a upozornila okolostojacich: „Aj tento k nim patrí!“ **70** Ale Peter to znova poprel. No o chvíľu ktosi z tých, čo tam stáli, povedal Petrovi: „Určite k nim patríš, si predsa z Galiley!“ **71** Ale Peter sa začal zaklínať a zaprisahávať: „Ale ja naozaj nepoznám toho človeka, o ktorom vravíte.“ **72** Vtom kohút zakikírkal druhý raz. A tu si Peter spomenul na Ježišove slová: „Skôr ako kohút druhý raz zakikírká, tri razy ma zaprieš.“ Odišiel a rozplakal sa.

15 Zavčasu ráno sa veľkňazi, vodcovia ľudu a učítelia Zákona – celá veľrada – uzniesli, že Ježiša vydajú rímskemu miestodržiteľovi Pilátovi. Spýtali ho a odvedli k nemu. **2** „Takže ty si ten kráľ Židov...“ opýtala sa Pilát Ježiša. „Je to tak, ako hovoríš,“ odpovedal mu Ježiš. **3** Potom veľkňazi predniesli svoju rozsiahlu žalobu. **4** Keď skončili, Pilát sa znova obrátil na Ježiša: „Prečo sa nebrániš? Počul si, z čoho všetkého ťa obvinili!“ **5** Ale Ježiš na Pilátovo prekvapenie stále mlčal. **6** Cez sviatky Pilát pravidelne prepúšťal Židom jedného väzňa, o ktorého požiadal. **7** V tom čase sedel vo väzení istý Barabáš, ktorý sa spolu s inými vzbúrencami dopustil vraždy. **8** Pred Pilátovým palácom sa zhromaždil zástup a začal sa domáhať každoročnej amnestie. **9** Pilát sa ich spýtal: „Chcete, aby som vám prepustil toho židovského kráľa?“ **10** Vedel totiž, že sa proti Ježišovi zo závesti sprisahali najvyšší kňazi. **11** Tí však nahovorili zástup, aby žiadal milosť pre Barabáša. **12** Pilát sa ich spýtal: „A čo chcete, aby som urobil s mužom, ktorého voláte židovským kráľom?“ **13** Dav zakričal: „Ukrižuj ho!“ Pilát namietal: „Ale za aký zločin?“ No dav reval ešte hlasnejšie: **14** „Ukrižuj ho!“ **15** Pilát im chcel urobiť po vôli, prepustil teda Barabáša, Ježiša dal zbíčovať a vydal ho, aby ho ukrižovali. **16** Rímski vojaci odvedli Ježiša na nádvorie vládneho paláca a zvolali celú rotu. **17** Zahallili ho do purpurovej látky ako do kráľovského plášťa, uplietli z trnia veniec a nasadili mu ho na hlavu ako korunu. **18** Posmešne naňho pokrikovali: „Nech žije židovský kráľ!“ **19** Bili ho palicou po hlave, pľuvali naňho, posmešne pred ním padali na kolená a ukláňali sa. **20** Keď sa mu do vôle naposmievali, vyzliekli mu zasa plášť, obliekli mu jeho vlastné šaty a viedli ho na popravisko, aby ho ukrižovali. **21** Cestou stretli Šimona z Cyrény, otca Alexandra a Rúfa, ktorý prichádzal do mesta. Prinútili ho, aby pomohol niesť Ježišovi kríž. **22** Ježiša priviedli na popravisko, ktoré

sa volalo Golgota, čo v preklade znamená Lebka. **23** Ponúkli mu víno zmiešané s omamnou myrhou, ale odmietol. **24** Potom ho pribili na kríž a jeho odev si rozdělili medzi sebou losovaním. **25** Bolo deväť hodín ráno, keď ho ukrižovali. **26** Nad hlavu mu pripevnili tabuľku s nápisom, ktorý oznamoval, akého zločinu sa dopustil: ŽIDOVSKÝ KRÁĽ. **27** Spolu s ním ukrižovali dvoch zločincov, jedného po pravej, druhého po ľavej strane. **28** [Tak sa splnila predpoveď proroka Izaiáša: „Zaradili ho medzi zločincov.“] **29** Tí, čo prechádzali okolo, urážali ho a posmievali sa mu: „Aha! Chcel nám zbúrať chrám a za tri dni ho znova postaviť!“ **30** Pod' z toho kríža dolu a zachráň sa!“ **31** Medzi posmievačmi boli aj veľkňazi a učítelia Zákona a hovorili jeden druhému: „Iných zachraňoval, ale seba pomôcť nemôže.“ **32** Vraj Mesiáš, kráľ Izraela! Nech teda zostúpi z kríža! Keď to uvidíme, uveríme mu!“ Ešte aj zločinci, ktorí umierali spolu s ním, si z neho robili posmech. **33** Okolo obeda zrazu nastala tma v celom kraji a trvala až do tretej hodiny. **34** O tretej zvolal Ježiš silným hlasom: „Eli, Eli, lama sabachtani?“ čo v preklade znamená: Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil? **35** Niektorí z tých, čo stáli pod krížom, raveli: „Pozrite, volá Eliáša.“ **36** Pribehol jeden z nich, nastokol na tých špongiu namočenú do octu a podal mu ju a potom zvolal: „Počkajte, uvidíme, či ho Eliáš príde dať dolu!“ **37** Tu Ježiš nahlas zakričal a skončil. **38** V tej chvíli sa opona v chráme roztrhla napoly odhora až nadol. **39** Keď rímsky stotník, ktorý stál pri kríži, videl, ako Ježiš zomieral, zvolal: „Ten človek bol naozaj Syn Boží!“ **40** Obďaleč stálo niekoľko žien a pozorovalo všetko, čo sa deje. Bola medzi nimi Mária Magdaléna; Mária, matka Jakuba mladšieho a Jozefa; a Salome. **41** Tie ho sprevádzali a pomáhali mu už vtedy, keď bol v Galilei. A boli tu aj iné ženy, ktoré s ním prišli do Jeruzalema. **42** Bol deň pripravovania, čiže deň pred sobotou, a pomaly sa zvečierilo. **43** Jozef z Arimatey, väzený člen židovskej rady, ktorý tiež očakával Božie kráľovstvo, predstúpil smelo pred Piláta a požiadal ho o Ježišovo telo. **44** Pilát sa začudoval: „Vari už naozaj zomrel?“ Dal si zavolať stotníka a spýtal sa ho, či je to pravda. **45** Keď mu stotník potvrdil Ježišovu smrť, dovolil Jozefovi telo vziať. **46** Ten kúpil plátno, sňal Ježišovo telo z kríža, zavinul ho do plátna a uložil do vlastnej hrobky, vytesanej v skale. Vchod do hrobu privalil balvanom. **47** Mária Magdaléna a Mária Jozesova sa prizerali, kde Ježiša pochovali.

16 Mária z Magdaly, Jakubova matka Mária a Salome nakúpili po sobote voňavé masť, aby nimi podľa židovskej obyčaje natreli Ježišovo telo. **2** Zavčasu ráno v prvý deň týždňa, len čo vyšlo slnko, pobrali sa k hrobu. **3** Cestou si hovorili: „Kto nám odvalí kameň, ktorý je pri

vchode do hrobu?" 4 Ked' však prišli na miesto, zistili, že ten obrovský kameň je od hrobu odvalený. 5 Vstúpili do hrobky a na pravej strane videli sedieť mladého muža v bielom odeve. Veľmi sa ho zľakli. 6 On ich však upokojoval: „Nebojte sa! Viem, že hľadáte Ježiša z Nazareta, ktorého ukrižovali. Nie je tu, vstal z mŕtvych! Pozrite sa na miesto, kde ho položili: je prázdne. 7 Chodte a oznámte jeho učeníkom vrátane Petra: Ježiš ide pred vami do Galiley. Stretnete sa tam s ním, tak ako vám to oznámil pred svojou smrťou.“ 8 Ženy vybehli z hrobky a celé predesené utekali preč. Triasli sa od hrôzy a nikomu nič nepovedali, lebo sa báli. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) Ježiš Kristus vstal z mŕtvych v nedeľu zavčasu ráno. Najprv sa ukázal Márii Magdaléne, žene, z ktorej kedysi vyhnal sedem démonov. 10 Tá bežala k Ježišovým učeníkom, ktorých našla plačúcich a zúfalých, a oznámila im: „Ježiš žije! Videla som ho!“ 11 Ale neuverili jej. 12 Potom sa ukázal dvom učeníkom, ktorí šli z Jeruzalema na vidiek. 13 Vrátili sa, oznámili to ostatným, ale ani im nikto neveril. 14 Neskôr sa ukázal svojim jedenástim učeníkom, práve keď jedli. Karhal ich pre nevieru i preto, že tak tvrdohlavo odmietali uveriť, že je živý. 15 Potom ich poveril úlohou: „Chodte do celého sveta a všetkým ľuďom oznamujte radostnú správu: 16 kto uverí vo mňa a dá sa pokrstiť, bude zachránený. Ale toho, kto odmietne veriť, Boh odsúdi. 17 Tých, ktorí uveria, budú sprevádzať tieto znamenia: Budú v mojom mene vyháňať démonov a hovoriť novými jazykmi. 18 Budú brat' do rúk hady, ktoré im neublížia, a jedovatý nápoj im neuškodí. Na chorých budú vkladat' ruky a uzdravia ich.“ 19 Po týchto slovách bol Pán Ježiš vzatý do neba a zaujal svoje miesto po Božej pravici. 20 Jeho učeníci sa rozišli do sveta a všade zvestovali radostnú správu o Kristovi. A Pán bol s nimi a ich slová potvrdzoval zázračnými činmi.

Lukáš

1 Už mnohí predtým sa usilovali spísať udalosti, ktoré sa u nás odohrali. **2** Vychádzali pri tom zo slov tých, ktorí boli od začiatku očitými svedkami a zvestovateľmi Božieho slova. **3** Napriek tomu som sa rozhodol dôkladne preskúmať, roztrieť a napísať ti, vznešený Teofil, všetky dostupné správy, **4** aby si získal istotu, že to, o čom si sa dozvedel, je pravda. **5** V dobe, keď bol Herodes kráľom Judska, žil istý kňaz menom Zachariáš. Zachariáš bol členom Abiášovej skupiny. Jeho manželka Alžbeta pochádzala z Áronovho kňazského rodu. **6** Obaja boli čestní ľudia, Boha rešpektovali a žili podľa Božích príkazov a predpisov. **7** Boli to už starší ľudia a zostali bezdetní, lebo Alžbeta bola neplodná. **8** V čase, keď prišiel rad na Zachariášovu kňazskú skupinu a on konal v chráme svoje kňazské povinnosti, **9** bol práve Zachariáš vybratý losom, aby vstúpil vo svätyni a tam na oltári priniesol kadidlovú obeť. **10** Všetci zhromaždení ľudia sa v tom čase vonku modlili. **11** Zachariáš bol práve vo svätyni, keď sa mu ukázal Pánov anjel po pravej strane kadidlového oltára. **12** Keď ho Zachariáš uvidel, predesil sa a zmocnila sa ho bázeň. **13** Boží posol ho však upokojoval: „Neboj sa, Zachariáš! Prišiel som ti oznámiť, že Boh vypočul tvoju modlitbu. Manželka Alžbeta ti porodí syna, ktorému dáte meno Ján. **14** Budeš mať z neho veľkú radosť a potešenie a mnohí budú za jeho narodenie nesmierne vďační. **15** Boh ho poverí veľkou úlohou. Počas svojho života nebude piť víno ani iný opojný nápoj. Duch Svätý bude v ňom už od narodenia. **16** Mnohých z izraelského národa privedie naspäť k Bohu, ich skutočnému Pánovi. **17** On sám pôjde pred Ním a bude mať toho istého ducha a tú istú moc, ako mal Eliáš. To preto, aby obnovil lásku medzi rodičmi a deťmi, aby tých, čo konajú svojvoľne, priviedol k múdrosti spravodlivých a pripravil tak ľudí na Jeho prijatie.“ **18** Zachariáš namietol: „Ako môžem veriť, že je to pravda? Ved' sme s manželkou obaja starí a deti už mať nemôžeme.“ **19** Anjel mu však povedal: „Ja som Gabriel a prichádzam s posolstvom priamo od Boha. Mám ti oznámiť túto radosťnú správu. **20** No keďže si neuveril, budeš nemý, kým sa moje slová v určenom čase nenaplnia.“ **21** Ľudia vonku medzitým čakali na Zachariáša a čudovali sa, že je vo svätyni tak dlho. **22** Keď konečne vyšiel, nemohol prehovoriť. Posunkami im dal najavo, že mal vo svätyni videnie. **23** Keď sa skončil týždeň jeho chrámovej služby, vrátil sa domov. **24** Onedlho nato Alžbeta otehotnela, ale tajila to pred ľuďmi až do piateho mesiaca. **25** Radovala sa: „Boh sa nado mnou zľutoval a zbavil ma pohŕdania a neúcty ľudí.“ **26** Pol roka po Zachariášovom videní poslal

Boh anjela Gabriela do galilejského mestečka Nazareta **27** k dievčaťu, ktoré sa volalo Mária. Bola snúbenicou Jozefa, ktorý pochádzal z Dávidovho kráľovského rodu. **28** Anjel sa jej prihovril: „Raduj sa, lebo Boh je s tebou a obdaril ťa svojou milosťou.“ **29** Máriu jeho slová znepokojili a snažila sa pochopiť, čo to znamená. **30** Posol pokračoval: „Neboj sa, Mária! Boh ťa chce nesmierne požehnať. **31** Narodí sa ti syn a dáš mu meno Ježiš. **32** Bude mať veľkú moc a bude Synom Najvyššieho. Boh mu dá Dávidov trón, **33** naveky bude kráľom Izraela a jeho kráľovstvo sa nikdy neskončí.“ (aiōn g165) **34** Mária však namietala: „Ako sa mi môže narodiť dieťa? Ved' nežijem s mužom!“ **35** Anjel jej povedal: „Duch Svätý to spôsobí. Zjaví sa pri tebe moc Najvyššieho a sväté dieťa, ktoré sa ti narodí, bude sa volať Boží Syn. **36** Ved' aj tvoja príbuzná Alžbeta, po celý život neplodná, bude mať vo svojej starobe syna. Narodí sa jej už o tri mesiace. **37** U Boha nie je nič nemožné.“ **38** Mária na to povedala: „Som Pánovou služobníčkou. Nech sa teda stane, ako si povedal.“ Potom anjel odišiel. **39** O niekoľko dní sa Mária vydala do mestečka v judských kopcoch, kde žil Zachariáš s Alžbetou. **40** Keď vošla do ich domu a pozdravila sa, **41** pocítila Alžbeta, ako sa v nej dieťa pohlo. V tej chvíli Alžbetu prenikol Svätý Duch **42** a nadšene zvolala: „Mária, Boh ťa požehnal spomedzi všetkých žien a aj tvoj syn bude požehnaním. **43** Aká je to pre mňa česť, že ma navštívila matka môjho Pána. **44** Len čo som začula tvoj pozdrav, dieťaťko sa vo mne od radosti pohlo. **45** Si blahoslavená, lebo si uverila Božiemu zasľúbeniu. Jeho slová sa splnia.“ **46** Nato Mária povedala: „Moje srdce chváli Pána **47** a radujem sa v Bohu, mojom Spasiteľovi. **48** Mňa, bezvýznamné dievča, si všimol. Ľudia zo všetkých národov budú o mne hovoriť ako o požehnanej, **49** pretože vidím, aké veľké a úžasné veci vykonal mocný Boh. Jeho meno je sväté **50** a svoje milosrdenstvo preukazuje všetkým, ktorí ho berú vážne. **51** Vystiera svoju mocnú ruku, aby maril plány pyšných, **52** aby zosadzoval vládcov z trónu a pozdvihoval utláčaných. **53** Hladných sýtil dobrými vecami a bohatých prepúšťal s prázdnyimi rukami. **54** Ujal sa svojho ľudu, Izraela a stále mu je milosrdný. **55** Tak to naveky sľúbil našim otcom: Abrahámovi i jeho potomkom.“ (aiōn g165) **56** Mária ostala u Alžbety tri mesiace a potom sa vrátila domov. **57** Keď nastal čas, Alžbete sa narodil syn. **58** Keď sa všetci susedia a príbuzní dozvedeli, ako ju Boh požehnal, radovali sa spolu s ňou. **59** Zišli sa na ôsmy deň, keď podľa zákona chlapcov obrezávali, a chceli mu dať meno po otcovi – Zachariáš. **60** Ale Alžbeta povedala: „Nie, bude sa volať Ján.“ **61** Namietali: „Vo vašej rodine sa predsa nikto tak nevolal.“ **62** Tu sa obrátili

na otca, aké mu chce dať meno. **63** Vypýtal si tabuľku a na prekvapenie všetkých napísal: „Bude sa volať Ján.“ **64** V tej chvíli sa Zachariášovi opäť vrátila reč a začal chváliť Boha. **65** Všetci susedia pochopili, že sa deje čosi mimoriadne a naplnila ich bázeň. Hovorilo sa o tom po celej hornatej Judei. **66** Každý, kto o tom počul, uvažoval vo svojom srdci: „Z toho chlapca určite vyrastie niekto významný. Ved' je zrejmé, že ho sprevádza Božia moc.“ **67** Duch Svätý naplnil Zachariáša a dal mu tieto prorocké slová: **68** „Chvála Pánovi, Bohu Izraela, že prichádza svojmu ľudu na pomoc a vyslobodzuje ho. **69** Posiela nám mocného Záchrancu z rodu kráľa Dávida, **70** ktorého už dávno ohlasoval ústami svojich prorokov; (aiōn 9165) **71** oslobodí nás od našich nepriateľov a tých, čo nás nenávidia. **72** Boh prejavil svoje milosrdenstvo a priznáva sa k našim otcom a k svojej zmluve s nimi. **73** Ved' Boh sa prisahou zaviazal nášmu otcovi Abrahámovi, **74** že nás vyslobodí z rúk nepriateľov, aby sme mu mohli slobodne vzdávať česť a chválu **75** a mohli po celý náš život žiť čestne a spravodlivo. **76** A ty, syn môj, budeš prorokom Najvyššieho a budeš pod Pánovým vedením pripravovať ľudí na jeho príchod. **77** Budeš im hovoriť, že Boh chce ľudí zachrániť odpustením ich hriechov. **78** Ved' Boh je plný zľutovania a milosrdenstva. Slnko spásy už vychádza, **79** aby zažiarilo všetkým, čo žijú v tme a v tieni smrti. Boh nás povedie po ceste, ktorá vedie k zmiereniu a pokoju.“ **80** Chlapec rástol a jeho duch mocnel. Neskôr odišiel na púšť, kde žil v ústraní až do chvíle, keď vystúpil so svojim posolstvom pred izraelský národ.

2 V tom čase nariadil cisár Augustus, aby sa vykonalo sčítanie ľudu v celej Rímskej ríši. **2** Tento súpis sa konal pred tým, než sa rímskym miestodržiteľom v Sýrii stal Kvirinius. **3** Každý bol povinný dať sa zapísať v meste, odkiaľ pochádzali jeho predkovia. **4** Aj Jozef so svojou snúbenicou Máriou putoval z galilejského Nazareta do judského mesta Betlehem, rodiska kráľa Dávida. Jozef totiž pochádzal z jeho rodu. **5** Keď sa vydali na cestu, Mária už bola vo vysokom stupni tehotenstva. **6** Počas pobytu v Betleheme nastal čas pôrodu. **7** Márii sa narodil jej prvorodený syn. Zavinula ho do plienok a uložila do jaslí, lebo v hostinci už nebolo miesta. **8** Za mestom pásli pastieri svoje ovce. Aj v tú noc boli pri stáde a strážili ho. **9** Zrazu sa pred nimi zjavil Pánov anjel a celá krajina sa rozžiarila odleskom Božej slávy. Veľmi sa vyľakali, **10** ale anjel ich upokojoval: „Nebojte sa, nesiem vám radostnú správu, z ktorej sa môžu tešiť všetci ľudia. **11** V Dávidovom meste sa vám dnes narodil Záchranca. On je Mesiáš a váš Pán. **12** Nájdete dieťaťko zavinuté v plienkach a ležiace v jaslích: to je ten, o ktorom vám hovorím.“ **13**

Potom sa k anjelovi pripojili celé zástupy nebeského vojska. Všetci chválili Boha a hovorili: **14** „Sláva Bohu na nebi a na zemi pokoj ľuďom, ktorí našli Božiu priazeň.“ **15** Len čo sa anjeli vrátili do neba, pastieri sa rozhodli: „Podme sa pozrieť do Betlehema, aby sme videli veci, o ktorých nám Boh prostredníctvom anjela hovoril.“ **16** Ponáhľali sa do mesta a našli Máriu s Jozefom i novorodeniatko ležiace v jaslích. **17** Keď ho uvideli, všetkým rozpovedali, čo zažili a čo im anjel povedal o dieťátku. **18** Ľudia, ktorí to počuli, sa ich slovám veľmi čudovali. **19** Mária si to všetko uchovala v srdci a premýšľala o tom. **20** Pastieri sa vrátili k svojim stádam, radovali sa a velebili Bohu, že našli všetko tak, ako im anjel oznámil. **21** Na ôsmy deň dali Mária a Jozef chlapca obrezať. Dali mu meno Ježiš, ako to anjel určil už pred jeho narodením. **22** Mojžišov zákon prikazoval, aby každá žena, ktorej sa narodí dieťa, išla do chrámu a priniesla obeť. Preto aj Mária, keď bola podľa Zákona obradne čistá, prišla s Jozefom do chrámu. Vzali so sebou aj dieťa: **23** v Mojžišovom zákone je totiž napísané, že každý prvorodený chlapec bude zasvätený Bohu. **24** Priniesli aj obeť, ktorú mali podľa zákona obetovať chudobní: dve hrdličky alebo dvoch holubov. **25** V tom čase žil v Jeruzaleme zbožný stavec Simeon. Bol to čestný muž, Boha i jeho prikázania bral vážne a viedol ho Svätý Duch. Simeon očakával Božie potešenie pre Izrael. **26** Duch Svätý mu zjavil, že nezomrie, kým na vlastné oči neuvidí Bohom sľúbeného Mesiáša. **27** Vedený Božím Duchom prišiel do chrámu práve vo chvíli, keď rodičia zasväcovali Ježiša Bohu. **28** Simeon vzal dieťa do náručia a modlil sa: **29** „Pane, ďakujem ti, že si splnil svoj sľub. Teraz môžem pokojne zomrieť, **30** lebo som na vlastné oči videl toho, ktorý prinesie záchranu. **31** V ňom ponúkaš záchranu celému svetu; **32** on bude svetlom pohanom a slávou svojho ľudu Izraela.“ **33** Jozef a Mária boli z jeho slov o dieťati prekvapení. **34** Simeon im požeňnal a Márii ešte povedal: „Toto dieťa bude príčinou pádu jedných a povýšenia druhých v Izraeli. Je znamením z neba, proti ktorému sa mnohí postavia, **35** a tak prezradia svoje zmyšľanie. A tvoje srdce prenikne bolesť ako meč.“ **36** Bola tam aj prorokynia Anna, dcéra Fanuelova z rodu Aserovho. Po sedemročnom manželstve ovdovela a teraz už bola vo veľmi pokročilom veku: **37** mala osemdesiatštyri rokov. Celý svoj život prežila v chráme a jej dni aj noci boli naplnené službou Bohu, modlitbami a častými pôstmi. **38** Aj ona k nim pristúpila a ďakovala Bohu za to dieťa. Hovorila o ňom všetkým, ktorí v Jeruzaleme očakávali príchod Mesiáša. **39** Keď Jozef s Máriou splnili všetko, čo prikazoval Zákon, vrátili sa do Nazareta v Galilei. **40** Chlapec rástol, jeho duch mocnel,

nadobúdala poznanie a múdrosť. Všetci mohli vidieť, že Boh ho zahrňa svojím dobrodením. **41** Ježišovi rodičia putovali každý rok do Jeruzalema na veľkonočné sviatky. **42** Keď mal Ježiš dvanásť rokov, tiež sa vybrali na sviatky do Jeruzalema. **43** Po slávnosti sa všetci vydali na cestu domov, ale Ježiš zostal bez vedomia rodičov v Jeruzaleme. **44** Spočiatku sa ani neznepokojovali, lebo si mysleli, že zostal niekde medzi pútnikmi. Ale keď sa celý deň neukázal, začali ho hľadať medzi príbuznými a známymi. **45** Nenašli ho, a preto sa vrátili do Jeruzalema a hľadali ho tam. **46** Až po troch dňoch ho našli v chráme, ako sedí medzi učiteľmi Zákona, počúva ich a kladie im otázky. **47** Všetci, ktorí tam boli, žasli nad jeho múdrosťou a odpoveďami. **48** Rodičov prekvapilo, že je v chráme, a matka mu vyčítala: „Syn náš, čo si nám to urobil? Báli sme sa s otcom o teba a hľadali sme ťa.“ **49** Ježiš im odpovedal: „Prečo ste ma hľadali? Či neviete, že musím byť tam, kde ide o veci môjho Otca?“ **50** Oni však jeho slová nepochopili. **51** Ježiš sa potom vrátil s rodičmi do Nazareta. Bol im dobrým synom a jeho matka premýšľala o všetkom, čo sa stalo. **52** Ježiš rástol a rozvíjal sa telesne aj rozumovo a bol milý Bohu i ľuďom.

3 V pätnástom roku vlády cisára Tiberia, keď bol Pilát Pontský rímskym správcom Judei a tetrarchami boli: Herodes v Galilei, jeho brat Filip v Iturei a na území Trachonitidy a Lyzaniáš v Abiléne. **2** V čase, keď veľkňazský úrad zastávali Annáš a Kaifáš, vyzval Boh Jána, syna Zachariášovho, aby vystúpil z ústrania. **3** Ján Krstiteľ z Božieho poverenia prechádzal údolím rieky Jordán a kázal: „Zmeňte svoje myslenie a svoj život. Obráťte sa k Bohu, vyznajte svoje hriechy a na znamenie toho, že vám Boh odpustil, sa nechajte pokrstiť.“ **4** Takto sa splnila dávna predpoveď proroka Izaiáša: „Na púšti volá hlas: Pripravte cestu Pánovi a odstráňte z nej všetky prekážky. **5** Zasypte priehlbiny, zarovnajzte vrchy! Odstráňte zákruty, uhladte hrboľaté cesty. **6** A každý človek uvidí, ako Boh zachraňuje.“ **7** Zástupom, ktoré za ním vychádzali, aby ich pokrstil, hovoril: „Hadi plemeno, myslíte si, že takto môžete uniknúť Božiemu hnevu? **8** Dokážte svojím životom, že ste sa odvrátili od svojich hriechov. Nenahovárajte si, že sa vám nemôže nič stať len preto, že ste potomkovia Abraháma. Neklamte samých seba! Veď Boh môže aj tieto kamene oživiť a urobiť z nich Abrahámove deti. **9** Sekera Božieho súdu je už priložená ku koreňom stromov. Každý strom, ktorý neprináša dobré ovocie, bude vyťatý a hodený do ohňa.“ **10** Ľudia sa ho spytovali: „Tak čo máme robiť?“ **11** Ján im odpovedal: „Máte dve koše? Rozdeľte sa s tými, čo nemajú ani jednu. Máte

čo jest? Rozdeľte sa s tými, čo sú hladní.“ **12** Prichádzali k nemu aj vyberači daní, aby ich pokrstil a spytovali sa ho: „Učiteľu, čo máme robiť my?“ **13** „Nevyberajte viac, ako je stanovené,“ odpovedal im. **14** „A čo my?“ spytovali sa vojaci. „Nikomu neublížujte ani nikoho nevydierajte. A budete spokojní so žoldom, ktorý dostávate.“ **15** Ján vedel, že ľudia očakávajú príchod Mesiáša. Všetci si dokonca začali myslieť, že by ním mohol byť práve on. **16** Preto im Ján povedal: „Ja vás krstím vodou, ale prichádza ktosi mocnejší, ako som ja. Tomu nie som hoden ani remienok rozviazať na obuvi. On vás bude krstiť Svätým Duchom a ohňom. **17** On prečistí zrna, zbaví ho pliev, pšenicu zhromaždí do svojej sýpky, ale plevy spáli v neuhasiteľnom ohni.“ **18** Ján napomínal ľudí i rôznym iným spôsobom a zároveň ich povzbudzoval hlásaním radostnej zvesti. **19** Karhal i Herodesa, tetrarchu nad Galileou. Vyčítal mu, že žije s Herodiadou, manželkou svojho brata. Napomínal ho i za ostatné zlo, ktoré páchal. **20** Herodes svoje zločiny zavŕšil tým, že dal neskôr Jána uväzniť. **21** Keď sa všetok ľud dával krstiť a bol pokrstený aj Ježiš, vyšiel z vody a modlil sa. Vtom sa otvorilo nebo a **22** zostúpil naňho Svätý Duch v podobe holubice. Z neba sa ozval hlas: „Ty si môj milovaný Syn a to, čo robíš, ma naplňa radosťou!“ **23** Ježiš mal okolo tridsať rokov, keď začal verejne pôsobiť. Ľudia ho pokladali za syna tesára Jozefa, ktorého otcom bol Heli a jeho predkami boli postupne: **24** Matat, Lévi, Melchi, Janai, Jozef, **25** Matatiáš, Amos, Naum, Esli, Nagge, **26** Mahat, Matatiáš, Semein, Josech, Joda, **27** Johannan, Resa, Zorobábel, Salatiel, Neri, **28** Melchi, Adit, Kosam, Elmodam, Ér, **29** Jesus, Eliezer, Iorim, Matat, Lévi, **30** Simeon, Júda, Jozef, Jonam, Eliakim, **31** Melea, Mena, Matat, Nátan, Dávid, **32** Jesse, Obéd, Bóz, Sala, Náson, **33** Aminadab, Admin, Arni, Ezrom, Fares, Júda, **34** Jákob, Izák, Abrahám, Thara, Náchor, **35** Seruch, Ragau, Falek, Eber, Sala, **36** Kainam, Arfaxad, Sem, Noe, Lámech, **37** Matuzalem, Enoch, Jared, Maleel, Kainam, **38** Enos, Set a Adam, ktorého otcom bol Boh.

4 Ježiš sa vrátil od Jordánu naplnený Svätým Duchom. Duch ho teraz viedol na púšť, kde s ním bol štyridsať dní. Po celý ten čas nič nejedol a diabol ho pokúšal. **2** Keď uplynulo tých štyridsať dní mal veľký hlad. **3** Vtedy mu diabol povedal: „Ak si naozaj Boží Syn, prikáž tomuto kameňu, aby sa premenil na chlieb!“ **4** Ale Ježiš mu odpovedal: „Je napísané: Na to, aby človek žil, nepotrebuje len jedlo.“ **5** Potom ho diabol vyviedol na vysoký vrch, ukázal mu všetky kráľovstvá sveta **6** a povedal: „Dám ti moc i slávu týchto kráľovstiev, pretože patria mne, a môžem ich dať, komu

chcem. 7 Ak predo mnou padneš na kolená a vzdáš mi úctu ako Bohu, toto všetko bude tvoje.“ 8 Ježiš mu odpovedal: „Je napísané: Pána, svojho Boha budeš uctievať a iba jemu budeš slúžiť!“ 9 Potom ho diabol zaviedol do Jeruzalema na vežu chrámu a povedal mu: „Ak si Boží Syn, zoskoč dolu. 10 Ved' je napísané: Boh prikáže svojim anjelom, aby ťa ochránili, 11 a ponesú ťa na rukách, aby si si neporanil nohy o kameň.“ 12 Ježiš mu opäť odpovedal: „Ale je napísané aj toto: Nebudeš pokúšať Boha, je tvoj Pán!“ 13 Po týchto slovách diabol ukončil pokúšanie a na určitý čas od neho odišiel. 14 Ježiš sa vrátil vyzbrojený mocou Ducha do Galiley a zvest' o ňom sa čoskoro rozšírila po celom okolí. 15 Učil v synagógach a chválil ho každý, kto ho počul. 16 Prišiel aj do Nazareta, kde vyrastal. Keďže bola sobota, šiel – ako každú sobotu – do miestnej synagógy. Keď vstal, aby čítal z Písma, 17 podali mu zvitok, na ktorom bola napísaná kniha proroka Izaiáša. Rozvinul ho a našiel miesto, kde bolo napísané: 18 „Duch Boží ma vedie, lebo ma Boh určil, aby som chudobným priniesol radostnú správu a tých, ktorí majú zlomené srdce, uzdravil. Poslal ma, aby som oznámil väzňom vyslobodenie, slepým vrátil zrak, utláčaných oslobodil 19 a všetkým rozhlásil, že prichádza čas, v ktorom chce Boh prejaviť svoju milosť.“ 20 Ježiš zvinul zvitok, podal ho sluhovi a sadol si. Všetci, čo boli v synagóge sa na neho uprene pozreli. 21 A vtedy Ježiš doložil: „To, čo ste práve počuli, sa dnes stalo skutočnosťou.“ 22 Všetci, čo tam boli, mu prisviedčali a obdivovali, aké krásne slová plynú z jeho úst. A spýtovali sa: „Ako je to možné? Nie je to azda syn Jozefov?“ 23 Ale Ježiš pokračoval: „Asi by ste mi radi pripomenuli príslovie: 'Lekár, uzdrav sa sám! Prečo neurobiš doma také isté zázraky, ako si urobil v Kafarnaume?'“ 24 Ježiš im odpovedal: „Pravda je totiž taká, že žiadneho proroka si neuctia tam, odkiaľ pochádza! 25 Len si spomeňte, ako to bolo za čias proroka Eliáša, keď tri a pol roka nepršalo. V celej krajine nastal veľký hlad. V Izraeli bolo vtedy mnoho vdov, 26 ale ani k jednej Boh neposlal Eliáša: naopak, poslal ho k pohanskej vdove zo Sarepty v Sidone. 27 Alebo za čias proroka Elizea: v Izraeli bolo veľa malomocných, ale uzdravený bol iba Náman, pohan zo Sýrie.“ 28 Po týchto slovách sa všetci poslucháči v synagóge rozzúrili, 29 schmatli Ježiša a vyviedli ho za mesto na svah vrchu, na ktorom bolo ich mesto postavené, aby ho zhodili dolu. 30 Ježiš však zrazu prešiel pomedzi nich a pokračoval vlastnou cestou. 31 Pobral sa do mesta Kafarnaum v Galilei a každú sobotu tam vyučoval. 32 Poslucháči žasli nad jeho učením, lebo ich učil ako niekto, kto má autoritu a moc. 33 Raz, keď učil v synagóge, bol tam muž ovládaný diablovým duchom. Ten

začal vykrikovať: 34 „Hej! Chod' preč! Načo si prišiel, Ježiš z Nazareta? Chceš nás zahubiť? Ja viem, kto si: ten Svätý, čo prišiel od Boha!“ 35 Ježiš však démonovi prikázal: „Mlč a vyjd' z neho!“ Zlý duch tým mužom mocne zalomcoval, hodil ho medzi nich a vyšiel z neho, ale neublížil mu. 36 Ohromení ľudia sa medzi sebou zhovárali: „Aké mocné slová! S akou autoritou rozkazuje démonom, že ho na slovo poslúchajú?“ 37 Správa o ňom sa ihneď rozletela po celom kraji. 38 Zo synagógy sa pobral do domu rybára Šimona. Šimonova svokra bola ťažko chorá a lomcovala ňou vysoká horúčka. Prosili ho, aby ju uzdravil. 39 Ježiš sa sklonil nad chorú a na jeho slovo horúčka zmizla. Žena vstala z postele a šla im pripraviť jedlo. 40 Keď zapadlo slnko, všetci k nemu privádzali svojich blízkych, ktorí trpeli rozličnými ťažkosťami. Ježiš na nich kladol ruky a uzdravoval ich. 41 Mnohých oslobodil aj od démonov, ktorí kričali: „Ty si Syn Boží!“ Ale Ježiš im pohrozil, lebo nechcel, aby práve oni hovorili, že je Mesiaš. 42 Zavčasu ráno odišiel z domu na osamelé miesto. Ľudia ho všade hľadali, a keď ho našli, chceli mu zabrániť, aby od nich odišiel. 43 Ale on im povedal: „Aj ostatným mestám musím hlásať radostnú správu o prichádzajúcom Božom kráľovstve, ved' na to ma Boh poslal.“ 44 A tak prechádzal judskou krajinou a kázal v synagógach.

5 Jedného dňa stál Ježiš na brehu Genezaretského jazera, obklopený obrovským zástupom ľudí, ktorí sa okolo neho tlačili, lebo chceli počuť Božie slovo. 2 Všímol si na brehu dve prázdne lodky. Rybári z nich vystúpili a prali siete. 3 Ježiš nastúpil na lodku, ktorá patrila Šimonovi, a poprosil ho, aby s ním odrazil od brehu. Potom si sadol a kázal odtiaľ zástupom. 4 Keď skončil, povedal Šimonovi: „Pod' teraz s lodkou na miesto, kde je hlboká voda, a rozťahnite tam siete na lov.“ 5 Šimon odpovedal: „Učiteľ, celú noc sme tvrdo pracovali a nič sme nechytili. Ale ak je to tvoje pranie, spustíme siete do vody.“ 6 Vyplávali a vylovili také množstvo rýb, až sa im trhali siete. 7 Museli si zavolať na pomoc rybárov z druhej lodky. Čoskoro boli obe lodky také plné rýb, že sa takmer potáпали. 8 Keď to Šimon Peter videl, padol pred Ježišom na kolená a prosil: „Odíd' odo mňa, Pane, ved' ja som hriešny človek!“ 9 Peter bol totiž ohromený z takého nezvyčajného úlovku. Úžas sa zmocnil aj jeho spoločníkov: 10 Jakuba a Jána, synov Zebedejových. Ježiš Šimonovi povedal: „Neboj sa! Odteraz nebudeš loviť ryby, ale budeš zachraňovať ľudí pre večnosť.“ 11 A len čo prirazili s lodkami k brehu, všetko tam nechali a šli za Ježišom. 12 V jednom mestečku stretol Ježiš človeka postihnutého ťažkým malomocenstvom. Úbožiak si pred neho kľakol a prosil: „Pane, keby si chcel, mohol by si ma uzdraviť.“ 13

Ježiš vystrel ruku, dotkol sa ho a povedal: „Áno, chcem. Buď zdravý!“ A v tej chvíli nezostalo po malomocenstve ani stopy. **14** Ježiš mu prikázal, aby o tom nikomu nehovoril. „Chod' a ukáž sa kňazovi! Potom prines Mojžišovým zákonom predpísanú obeť vďačnosti na dôkaz, že si zdravý.“ **15** Zvest' o Ježišovi počulo čoraz viac ľudí. Prichádzali za ním veľké zástupy: chceli počúvať jeho učenie a byť uzdravení zo svojich chorôb. **16** On však často odchádzal na opustené miesto a tam sa modlil. **17** Jedného dňa, práve keď učil, zhromaždili sa farizeji a učители Zákona z rozličných miest Galiley a Judska, ba aj z Jeruzalema. Posadali si okolo neho a počúvali ho. Boh mu dal moc uzdravovať. **18** Akýsi muži priniesli na nosidlách ochrnutého človeka a chceli ho priniesť k Ježišovi. **19** Nemohli sa však k nemu cez to množstvo ľudí dostať. Vyšli teda na strechu a cez otvor spustili ochrnutého na nosidlách priamo pred Ježiša. **20** Keď Ježiš videl ich vieru, povedal: „Priateľ môj, tvoje hriechy sú odpustené.“ **21** Učители Zákona a farizeji uvažovali: „Kto si myslí, že je! To je predsa rúhanie! Ved' iba Boh má právo odpúšťať hriechy!“ **22** Ježiš dobre vedel, čo si myslia, preto povedal: „Prečo sa pohoršujete vo svojich srdciach? **23** Ved' čo je ľahšie? Povedať ochrnutému: 'Tvoje hriechy sú odpustené', alebo mu prikázať: 'Vstaň a chod'! **24** Ale aby ste vedeli, že Syn človeka má moc na zemi odpúšťať hriechy...“ Vtedy sa obrátil k ochrnutému a povedal mu: „Vstaň a vezmi si svoje lôžko. Môžeš ísť domov!“ **25** Ochrnutý hneď pred očami všetkých vstal a zbalil si rohož. Pobral sa domov a cestou hlasno chválil Boha. **26** Všetkých sa zmocnil úžas a oslavovali Boha. V bázni hovorili jeden druhému: „To, čo sme dnes videli, bolo naozaj mimoriadne!“ **27** Keď Ježiš neskôr vyšiel z domu, všimol si na colnici vyberača poplatkov, ktorý sa volal Lévi. Povedal mu: „Pod', staň sa mojím nasledovníkom!“ **28** A Lévi nechal všetko tak, vstal a šiel za ním. **29** Vo svojom dome potom usporiadal na Ježišovu počesť veľkú hostinu. Pozval na ňu aj mnoho ďalších vyberačov poplatkov. **30** Farizeji a učители Zákona sa na tom pohoršovali a vyčítali učeníkom: „Prečo si sadáte za stôl s takou spodinou?“ **31** Ježiš im na to povedal: „Lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí. **32** Neprišiel som volať k Bohu tých, čo sú presvedčení o vlastnej spravodlivosti, ale hriešnikov, aby sa odvrátili od svojich hriechov.“ **33** Niektorí ľudia Ježišovi vyčítali: „Nasledovníci Jána Krstiteľa i nasledovníci farizejov sa často postia a modlia, ale tvoji sa nepostia vôbec.“ **34** Ježiš im odpovedal: „Majú vari svadobčania, ktorých pozval ženích, dôvod smútiť, kým je s nimi? **35** Ale prídu dni, keď bude ženích od nich vzatý, a potom sa budú postiť.“ **36** Potom im povedal aj podobenstvo: „Nikto predsa neodtrhne kus látky z

nových šiat, aby ním zaplátal starý odev. Zničil by tak nové šaty a na staré by nová záplata ani nepristala. **37** A nikto nebude nalievať mladé víno do starých kožených mechov, lebo kvasiace víno by staré mechy roztrhlo, a tak by jedno i druhé vyšlo nazmar. **38** Preto mladé víno patrí do nových mechov. **39** Ale vy dávate prednosť starému vínu. Vravíte, že staré víno je lepšie.“

6 Raz v sobotu prechádzal Ježiš a jeho učeníci obilným poľom. Učeníci trhali klasy, mrvili ich a zrná jedli. **2** Videli to farizeji a pohoršovali sa: „Čo to robíte? V sobotu sa to predsa nesmie!“ **3** Ježiš im odpovedal: „Nikdy ste nečítali, čo urobil kráľ Dávid, keď on aj jeho družina boli hladní? **4** Ako vošiel do chrámu, vzal a jedol posvätné chleby, ktoré smeli jesť iba kňazi? Nečítali ste, ako z tých chlebov dal aj svojim spoločníkom?“ **5** A potom ešte dodal: „Ved' Syn človeka má právo rozhodnúť aj o tom, čo sa v sobotu smie robiť a čo nie!“ **6** V inú sobotu vošiel Ježiš do synagógy a vyučoval. Bol tam aj človek s ochrnutou pravou rukou. **7** Učители Zákona a farizeji napäto striehli, čo urobí. Ak postihnuteľného uzdraví, budú mať výbornú príležitosť vzniesť proti nemu obvinenie. **8** Ale Ježiš dobre poznal ich myšlienky. Vyzval muža s ochrnutou rukou: „Pod' sem a postav sa do prostriedku, aby ťa všetci videli.“ Muž poslúchol. **9** Nato oslovil Ježiš farizejov a učiteľov Zákona: „Mám pre vás otázku: Je dovolené konať v sobotu dobro alebo nie? Má sa život zachrániť, alebo zničiť?“ **10** Každému z nich sa pozrel do očí a potom mužovi povedal: „Vystri ruku!“ Poslúchol a ruku mal opäť zdravú. **11** Ježišových odporcov to veľmi nahnevalo a začali sa medzi sebou radiť, čo by mohli s Ježišom urobiť. **12** V tých dňoch vystúpil Ježiš na vrch a celú noc tam strávil s Bohom na modlitbe. **13** Keď sa rozvidnelo, zavolať si k sebe učeníkov, vyvolil si z nich dvanástich a nazval ich apoštolmi. Boli to: **14** Šimon, ktorého volali aj Peter; Ondrej, jeho brat; Jakub a Ján; Filip a Bartolomej; **15** Matúš a Tomáš; Jakub, syn Alfejev a Šimon, ktorého volali Horlivec; **16** Júda, syn Jakubov a Judáš Iškariotský, ktorý ho neskôr zradil. **17** Keď zostúpili z vrchu na rovinu, očakával ich už veľký zástup Ježišových stúpcov a davy ľudí z Jeruzalema i z celého Judska, ba aj z pobrežných miest Týru a Sidonu. **18** Prišli ho počúvať, ale aj dať sa uzdraviť. Vyliečil mnohých, ktorých trápili rozličné choroby spôsobené nečistými duchmi. **19** Všetci sa ho túžili aspoň dotknúť, lebo z neho vychádzala uzdravujúca moc. **20** Tu sa Ježiš obrátil na svojich učeníkov a povedal: „Radujte sa, vy chudobní, lebo vám patrí Božie kráľovstvo. **21** Radujte sa, ktorí trpíte hladom, lebo Boh vás nasýti. Radujte sa, ktorí teraz plačete, lebo príde čas, keď

sa budete smiať. 22 Radujte sa, keď vás budú nenávidieť, vylučovať' spomedzi seba, potupovať' a hanobiť vaše mená preto, že sa hlásite k Synovi človeka. 23 Tešte sa a jasajte od radosti, kedykoľvek sa to bude diať, lebo vás v nebi čaká veľká odmena: ved' tak isto zaobchádzali ich predkovia s prorokmi. 24 Ale beda vám, bohatí, lebo vy už tu na zemi máte svoje potešenie. 25 Beda vám, ktorí sa cítite nasýtení, lebo raz budete trpieť hladom. Beda vám, ktorí sa ľahkomyselne smejete, lebo raz budete trpkó nariekať. 26 A beda vám, ak vás všetci vychvaľujú, ved' kedysi sa ich otcovia rovnako správali k falošným prorokom.“ 27 „Ale vám, ktorí ma počúvate, radím: Milujte svojich nepriateľov. Robte dobre tým, ktorí vás nenávidia. 28 Žehnajte tých, ktorí vás preklínajú, a proste o Božie požehnanie pre tých, ktorí vám krivia. 29 Ak ťa niekto udrie po líci, nastav mu aj druhé. Ak od teba niekto žiada košeľu, daj mu aj kabát. 30 Každému, kto ťa o niečo prosí, daj, a ak si niekto vzal, čo patrí tebe, nevymáhaj to naspäť. 31 Správajte sa k ľuďom tak, ako chcete, aby sa oni správali k vám. 32 Aké uznanie by ste chceli za to, že budete prejavovať lásku iba tým, ktorí milujú vás? To robia aj bezbožníci. 33 Akú odmenu by ste chceli za to, že budete robiť dobre len tým, ktorí robia dobre vám? To isté predsa robia aj bezbožníci. 34 A akú by ste mali zásluhu, ak by ste požičiavali iba tým, o ktorých viete, že vám to vždy vrátia? Ved' aj bezbožní ľudia požičiavajú s tým, že sa im to ľudia vrátia. 35 Vy však konajte inak. Milujte svojich nepriateľov. Robte im dobre! Požičiavajte a nevymáhajte naspäť. Ved' je pre vás pripravená bohatá odmena a budete deťmi Boha Najvyššieho. Boh je totiž dobrý aj k ľuďom nevďačným a zlým. 36 Budte teda milosrdní, ako je milosrdný aj váš Otec.“ 37 „Nesúďte a nebudete súdení. Nikoho neodsudzujte a ani vy nebudete odsúdení. Odpúšťajte a aj vám bude odpustené. 38 Dávajte ochotne a aj Boh vás zahrnie svojimi darmi. Váš dar sa vám vráti dobre utlačenou, utrasenou, vrchovatou mierou. Lebo akou mierou dávate vy – malou či veľkou – takou bude namerané aj vám.“ 39 Ježiš im povedal aj prirovnanie: „Čo sa stane, ak slepý vedie slepého? Vari nespadnú obaja do jamy? 40 Žiak nie je väčší ako jeho učiteľ. Ale ak na sebe pracuje, môže sa mu vyrovnat'. 41 Prečo sa staráš o smietku v oku svojho brata, ale brvno vo vlastnom oku si si nevšímaj? 42 Ako sa opovážiš povedať: ‚Brat môj, dovol', nech ti vyberiem smietku z oka', a pritom brvno vo vlastnom oku nevidíš? Pokrytec, najprv odstráň brvno z vlastného oka, a až potom budeš môcť dobre vidieť, ako odstrániť triesku z oka svojho brata.“ 43 „Dobre zaštepý strom nerodí plané ovocie a planý strom nemôže rodiť ušľachtilé ovocie. 44 Každý strom sa

pozná podľa ovocia. Ved' z bodliakov sa neoberajú figy ani z trnia hrozno. 45 Dobrý človek rozdáva z dobrého pokladu svojho srdca dobré veci. Zlý človek má srdce plné zla, šíri iba zlo. Lebo jeho ústa hovoria iba to, čím je preplnené jeho srdce.“ 46 „Prečo ma stále oslovujete: ‚Pane, Pane', ale nerobíte to, čo vám hovorím? 47 Každý, kto prichádza ku mne, počúva, čo hovorím, a podľa toho aj koná, 48 podobá sa človeku, ktorý staval dom. Kopal hlboko a základy položil na skale. Keď sa prihnala povodeň a vody sa zapreli do domu, nepohol sa, lebo mal pevné základy. 49 Ale ten, kto počúva moje slová, no nežije podľa nich, podobá sa človeku, ktorý si postavil dom bez základov. Keď sa prihnala povodeň, dom sa zrútil a zostali z neho iba ruiny.“

7 Keď to všetko povedal poslucháčom, vrátil sa späť do Kafarnauma. 2 Tam mal istý rímsky dôstojník sluhu, ktorého si veľmi vážil, a ten na smrť ochorel. 3 Keď sa dôstojník dopytal o Ježišovi, poslal k nemu židovských starších s prosbou, aby prišiel a uzdravil mu sluhu. 4 Tí sa pobrali k Ježišovi a naliehavo ho prosili: „Zaslúži si, aby si mu pomohol. 5 Má rád náš národ, ba dal nám postaviť aj synagógu.“ 6 Ježiš šiel s nimi. A keď už bol neďaleko dôstojníkovho domu, ten poslal k nemu svojich priateľov s odkazom: „Pane, neobťažuj sa, nie som hoden, aby si vstúpil pod moju strechu. 7 Preto som sa ani neodvážil prísť za tebou osobne. No stačí, ak povieš slovo, a môj sluha určite vyzdravie. 8 Ved' aj ja sa musím podriaďovať rozkazom svojich veliteľov a sám dávam príkazy vojakom. Ak niektorému poviem: ‚Chod!', tak ide, a ak rozkážem inému: ‚Príď!', tak príde. A ak poviem svojmu sluhovi: ‚Urob to!', tak to urobí!“ 9 Keď to Ježiš počul, bol veľmi prekvapený. Obrátil sa k zástupu, ktorý ho sprevádzal, a povedal: „Vravím vám, že v celom izraelskom národe som nestretol človeka, ktorý by mal takú veľkú vieru!“ 10 Keď sa dôstojníkovi poslovia vrátili domov, našli sluhu zdravého. 11 Hneď nato sa Ježiš pobral do mesta Naim. Šli s ním jeho učenci a veľký zástup ľudí. 12 Keď prišli až k mestskej bráne, stretli pohrebný sprievod. Pochovávali jediného syna istej vdovy. Sprevádzalo ju mnoho ľudí z mesta. 13 Keď ju Pán videl, prišlo mu jej ľúto a povedal: „Neplač!“ 14 Potom pristúpil bližšie k márom, dotkol sa ich a tí, čo ich niesli, zastali. Ježiš povedal: „Chlapec, vravím ti, vstaň!“ 15 Ten, čo bol mŕtvy, sa zrazu posadil a začal sa zhovárať s ľuďmi okolo. Tak Ježiš vrátil matke syna. 16 Všetkých naplnila veľká bázeň a zvelebovali a oslavovali Boha: „Prišiel k nám veľký prorok! Boh navštívil svoj ľud!“ 17 Správa o tejto udalosti sa rozniesla po celom Judsku i po celom okolí. 18 Správy o

všetkom, čo Ježiš robil, priniesli Jánovi jeho učeníci. Dvoch z nich si Ján zavola 19 a poslal ich k Ježišovi s otázkou: „Si naozaj Mesiáš, ktorý mal prísť, alebo máme čakať niekoho iného?“ 20 Keď prišli za Ježišom, povedali mu: „Ján Krstiteľ nás poslal, aby sme sa ťa opýtali, či si naozaj Mesiáš, ktorý mal prísť, alebo máme čakať niekoho iného?“ 21 Práve, keď tam boli, Ježiš uzdravil mnohých trpiacich – chorých, posadnutých zlými duchmi a mnohým slepým vrátil zrak. 22 Odpovedal im: „Chodte a povedzte Jánovi, čo ste videli a čo ste počuli: slepí vidia, chromí chodia, malomocní sú uzdravení, hluchí počujú, mŕtvi sa prebúdzajú k životu a chudobným sa zvestuje radostná správa. 23 Šťastný je ten, kto mi dôveruje.“ 24 Keď Jánovi poslovia odišli, začal Ježiš rozprávať o Jánovi zástupom: „Keď ste šli na judskú púšť, čo ste chceli obdivovať? Trstinu kolísanú vetrom? 25 Alebo ste chceli vidieť človeka oblečeného do drahých šiat? Ale ved' tí žijú v prepychu v kráľovských palácoch. 26 Alebo ste chceli počuť proroka? Áno, poznali ste ešte niekoho väčšieho ako proroka. 27 Ján je ten, o ktorom prorok Malachiáš napísal: ‚Posielam svojho posla pred tebou, aby ti pripravil cestu.‘ 28 Vedzte, že medzi všetkými ľuďmi, ktorí sa kedy narodili, niet nikoho, kto by prevyšoval Jána Krstiteľa, a predsa i ten najmenší v nebeskom kráľovstve je väčší ako on.“ 29 Všetci, ktorí počuli Jána kázať – a boli medzi nimi aj ľudia pochybnej povesti – nechali sa od neho pokrstiť. Tým uznali, že spôsob, akým Boh koná, je správny. 30 Farizeji a učители Zákona však Jánov krst odmietli, lebo nepochopili, že aj oni potrebujú Božie odpustenie. 31 Ježiš pokračoval: „Ku komu mám prirovnať ľudí ako vy? Komu sa podobajú? 32 Sú ako deti, ktoré sa hrajú na námestí chvíľu na svadbu, chvíľu na pohreb a vzájomne si vyčítajú: ‚Pískali sme vám, ale netancovali ste.‘ A my sme vám zasa smutne spievali, a neplakali ste.‘ 33 Keď prišiel Ján Krstiteľ, nejedol chleba a nepil víno a vraceli, že je posadnutý, 34 ale keď prišiel Syn človeka, ktorý je a pije, vravíte pohŕdavo: ‚Pozrite sa na toho nenažranca a opilca, ktorý sa priatelí so zdieračmi a kadejakou spodinou.‘ 35 Dokonalosť Božej múdrosti dokážu tí, čo sa ňou nechajú viesť.“ 36 Jeden z farizejov pozval Ježiša na obed. Ježiš pozvanie prijal a stoloval s ním. 37 V tom meste žila žena veľmi zlej povesti. Keď sa dozvedela, že Ježiš je na návšteve u farizeja Šimona, priniesla alabastrovú nádobku so vzácnym vonným olejom. 38 S plačom prístupila odzadu k jeho nohám, zmáčala ich slzami, utierala svojimi vlasmi, bozkávala a natierala olejom. 39 Keď to videl hostiteľ, povedal si v duchu: „Keby to bol prorok, vedel by, že tá žena je veľká hriešnica a nedovolil by, aby sa ho čo i len dotkla.“ 40 V tom ho Ježiš oslovil: „Rád by som sa ťa, Šimon,

na niečo spýtal.“ – „Prosím, len vrav,“ povedal Šimon. 41 „Jeden z veriteľov mal dvoch dlžníkov. Prvý mu bol dlžný päťsto denárov, druhý päťdesiat. 42 Keďže ani jeden nemal z čoho dlžobu zaplatiť, odpustil obidvom. Čo myslíš, ktorý z tých dvoch ho bude mať radšej?“ – 43 „Myslím, že ten, ktorému viac odpustil,“ odpovedal Šimon. „Správne uvažuješ,“ odpovedal Ježiš. 44 Potom ukázal na ženu pri svojich nohách a povedal Šimonovi: „Pozri na tú ženu. Keď som prišiel do tvojho domu, nedoniesol si vodu na umytie nôh, ako je zvykom. Táto žena mi ich však umyla svojimi slzami a poutierala vlastnými vlasmi. 45 Na uvítanie si ma nebozkal, ale táto žena mi neprestáva bozkávať nohy. 46 Nepotrel si mi hlavu olejom, ale ona mi vzácnym olejom natierala nohy. 47 Veľká láska, ktorú mi táto žena prejavila, je dôkazom, že jej bolo odpustených mnoho hriechov. Ten, kto si neuvedomuje potrebu Božieho odpustenia, ten vie prejavit' len veľmi málo lásky.“ 48 Ježiš potom povedal žene: „Tvoje hriechy sú odpustené.“ 49 Ľudia, ktorí boli na hostine, si v duchu vraceli: „Kto si myslí, že je, keď si trúfa odpúšťať hriechy!“ 50 Ježiš však žene znovu povedal: „Boh ťa zachránil pre tvoju dôveru vo mňa. Môžeš ísť a Boží pokoj bude s tebou.“

8 Ježiš potom chodil z mesta do mesta, z dediny do dediny a všade prinášal radostnú zvesť o Božom kráľovstve. Sprewádzalo ho jeho dvanásť učeníkov a 2 niektoré ženy, ktoré zbavil démonov a uzdravil z rozličných chorôb. Boli to: Mária zvaná Magdaléna, z ktorej vyhnal sedem démonov; 3 Jana, žena Herodesovho správcu Chúzu; Zuzana a mnohé iné, ktoré sa o nich starali z vlastných prostriedkov. 4 Keď sa raz okolo Ježiša zhromaždilo mnoho ľudí zo všetkých kútov, vyrozprával im toto podobenstvo: 5 „Rovník vyšiel na pole zasieť obilie. Ako rozsieval, niektoré zrnko padlo na cestu, kde ho buď pošliapali ľudia, alebo ho vyzobali vtáci. 6 Iné padlo do skalnatej pôdy, vyklíčilo, ale hneď uschlo, lebo nemalo dostatok vlahy. 7 Ďalšie padlo do trnia, ktoré ho prerástlo a udusilo. 8 Jedno však padlo do úrodnej pôdy, vyrástlo klíčilo a vyhnalo do plného klasu, v ktorom bolo až sto zŕn.“ Keď dorozprával toto podobenstvo, povedal: „Kto má uši na počúvanie, nech počúva!“ 9 Neskôr sa ho učeníci spytovali, čo to podobenstvo znamená. 10 Odpovedal im: „Vám už Boh zjavil tajomstvá Božieho kráľovstva. Ostatným však hovorím v podobenstvách, aby boli nútení rozmýšľať. Oni však počúvajú, ale nerozumejú, pozerajú sa, ale nevidia. 11 Zmysel tohto podobenstva je nasledovný: 12 Zrno je Božie posolstvo ľuďom. Cesta, na ktorú padajú prvé zrná, to sú tvrdé srdcia tých, čo počúvajú Božie slovo, ale potom príde diabol a vytrhne im ho zo srdca, aby neuverili a

neboli zachránení. **13** Skalnátá pôda predstavuje tých, ktorí s radosťou prijímajú slovo, ale nedovolia, aby sa v nich zakorenilo a prinieslo úrodu. Veria, že Božie slovo je správne, no len čo prídu nejaké prekážky, odpadnú. **14** Zrno, čo spadlo do trnia, to sú tí, ktorí počúvajú Božie slovo a veria, ale ich vieru udusia starosti, honba za bohatstvom a užívaním života, takže neprinesú úžitok. **15** A napokon zrno v dobrej pôde sú tí, ktorí dychtivo počúvajú slovo, zachovávajú ho v dobrom a úprimnom srdci a prinášajú trvalý úžitok.“ **16** „Nikto predsa nerozsvieti lampu, aby ju prikryl nádobou alebo strčil pod posteľ, ale postaví ju na svietnik, aby svietila všetkým v dome. **17** Všetko, čo je teraz skryté, sa raz dostane na svetlo a všetko, čo je ešte tajomné, bude raz zjavné. **18** Dbajte teda na to, ako počúvate. Lebo ten, kto žije podľa Božieho slova, bude mu rozumieť stále viac. Ale ten, kto podľa neho nežije, čoskoro prestane rozumieť aj to, čo mu je teraz jasné.“ **19** Potom za ním prišla jeho matka a bratia, ale nemohli sa k nemu dostať pre zástup. **20** Ľudia mu oznámili: „Tvoja matka a bratia stoja vonku a chcú sa s tebou stretnúť.“ **21** On im však odpovedal: „Moja matka a moji bratia sú tí, ktorí počúvajú Božie slovo a žijú podľa neho.“ **22** Jedného dňa povedal Ježiš svojim učeníkom: „Preplavme sa na druhý breh jazera.“ Nastúpili teda spoločne do lodky **23** a odrazili od brehu. Kým sa plavili, Ježiš zaspal. Onedlho sa strhla veľká búrka s víchricou. Ocitli sa vo veľkom nebezpečenstve, lebo do lodky sa im začala naberať voda a hrozilo, že sa potopí. **24** Učeníci pristúpili k Ježišovi a budili ho: „Učiteľ! Učiteľ! Utopíme sa!“ Ježiš vstal, pohrozil vetru aj valiácim sa vlnám. Búrka utíchla a rozhostilo sa ticho. **25** Potom sa opýtal učeníkov: „Kde je vaša viera?“ Predesení sa čudovali a pýtali sa jeden druhého: „Kto to vlastne je, že dáva príkazy vetru i vode a poslúchajú ho?“ **26** Pristáli na druhom brehu jazera oproti Galilei, v kraji Gerazénov. **27** Len čo Ježiš vystúpil z lodky, vyšiel mu oproti z mesta Gadary akýsi muž posadnutý démonmi. Už dlhý čas sa potuloval neoblečený a miesto domu spával v prázdnych hrobách vytesaných do skaly. **28** Keď zbadal Ježiša, zreval, hodil sa pred ním na kolená a kričal: „Čo odo mňa chceš, Ježišu, Syn najvyššieho Boha! Prosím ťa, nemuč ma!“ **29** To povedal preto, lebo Ježiš prikázal nečistému duchu, aby vyšiel z toho človeka. Už dlho ho totiž ovládal, a hoci mal ruky aj nohy často spútané reťazami, putá popretŕhal a démon ho hnal na púste miesta. **30** Ježiš sa ho spýtal: „Aké meno ti dali?“ – „Légia, “zaznela odpoveď. Bol totiž posadnutý mnohými zlými duchmi. **31** A tí prosíkali, aby ich Ježiš neposlal do bezodnej priepasti. (Abyssos **g12**) **32** Na neďalekom svahu sa pásla veľká črieda sviň. Démoni ho požiadali, aby im dovolil vojsť do nich.

Dovolil im to. **33** Ihned' opustili úbožiaka a vošli do sviň. Črieda sa splašila, hnala sa po strmom úbočí do jazera a utopila sa v ňom. **34** Keď pastieri videli, čo sa stalo, rozutekali sa a každému o tom v meste i po dedinách hovorili. **35** Ľudia sa prichádzali pozrieť, čo sa vlastne stalo. Prišli k Ježišovi a videli, ako mu pri nohách pokojne sedí muž, z ktorého vyšli démoni, oblečený a zdravý. To ich vydesilo. **36** Tí, čo boli svedkami tejto udalosti im totiž rozprávali, ako bol tento posadnutý človek uzdravený. **37** Zmocnila sa ich taká hrôza, že všetci, čo tam bývali, začali Ježiša prosiť, aby z ich kraja odišiel. A tak nastúpil do lodky, aby sa vrátil späť. **38** Muž, ktorého Ježiš vyslobodil z moci démonov, ho prosil, aby smel zostať s ním, ale Ježiš ho poslal preč so slovami: **39** „Vráť sa domov a rozprávaj všetkým, aký zázrak Boh urobil!“ Muž poslúchol, vrátil sa do mesta a všade rozprával, aké dobrodenie mu Ježiš vykonal. **40** Na druhom brehu jazera ho srdečne uvítal zástup ľudí, ktorí ho tu čakali. **41** Bol medzi nimi aj predstavený židovskej synagógy Jairo. Padol Ježišovi k nohám a úpenlivo ho prosil, aby šiel do jeho domu, **42** lebo jeho jediná dcéra, ktorá mala iba dvanásť rokov, zomierala. Ježiš sa pobral s ním, ale zovšadiaľ sa tlačil zástup ľudí. **43** Bola tam aj istá žena, ktorá už dvanásť rokov trpela krvácaním, a hoci minula na lekárov celý svoj majetok, ani jednému sa ju nepodarilo vyliečiť. **44** Pristúpila k Ježišovi zozadu, dotkla sa okraja jeho plášt'a a v tej chvíli pocítila, že prestala krváčať. **45** „Kto sa ma to dotkol?“ spýtal sa Ježiš. Keď sa nikto nechcel priznať, Peter namietol: „Majstre, veď pozri, koľko veľa je tu ľudí. Mohlo sa stať, že niekto do teba sotil.“ **46** Ale Ježiš odpovedal: „Niekto sa ma úmyselne dotkol a viem, že moja moc mu pomohla.“ **47** Keď žena videla, že sa to nedá utajiť, prišla celá rozochvená k Ježišovi, padla pred ním na kolená a pred všetkými sa priznala, prečo sa ho dotkla, aj ako bola hneď uzdravená. **48** „Dcéra, tvoja viera ťa uzdravila. Môžeš pokojne odísť, “povedal jej Ježiš. **49** Kým sa zhováral so ženou, priniesol ktosi z Jairovho domu správu: „Tvoja dcéra už zomrela, neobťažuj Majstra.“ **50** Keď to Ježiš počul, povedal otcovi: „Neboj sa, dôveruj mi, a tvoja dcéra bude zachránená!“ **51** Keď prišli k Jairovmu domu, nedovolil nikomu vojsť dnu. Vzal so sebou iba Petra, Jána, Jakuba a rodičov dievčatka. **52** Tam už všetci oplakávali mŕtvu a srdcervúco nariekali. Ježiš im povedal: „Neplačte, veď neumrela, iba spí.“ **53** Do očí sa mu vysmiali, lebo vedeli, že je naozaj mŕtva. **54** Chytil ju za ruku a zvolal: „Dievčatko, vstaň!“ **55** A ono hneď ožilo a vstalo. Povedal: „Dajte sa mu najest!“ **56** Rodičov sa zmocnil úžas, ale Ježiš im prikázal, aby nikomu nevraveli, čo sa stalo.

9 Ježiš si zvolal svojich dvanástich učeníkov a dal im silu a právomoc vyhŕňať všetkých démonov a liečiť choroby. **2** Potom ich poslal hlásať Božie kráľovstvo a uzdravovať chorých. **3** Povedal im: „Nič si neberte na cestu; ani palicu, ani tašku, ani chlieb, ani peniaze, ba ani odev na prezlečenie. **4** Kde vám poskytnú prístrešie, tam bývajte, kým sa nepoberiete ďalej. **5** A ak vás niekde neprijmú, nevnučujte sa; odíďte a straste si pred nimi aj prach zo svojich nôh, aby ste ich tak varovali pred Božím hnevom.“ **6** Učeníci sa vydali na cestu, chodili z dediny do dediny, všade prinášali radostnú zvesť o záchrane a uzdravovali chorých. **7** Chýr o Ježišových zázrakoch sa dostal až do uší vládkára Galiley Herodesa, ktorý nevedel, čo si o tom má myslieť. Niektorí totiž tvrdili, že to vstal z mŕtvych Ján Krstiteľ, ktorého dal Herodes popraviť. **8** Iní sa nazdávali, že sa znova zjavil prorok Eliáš, ďalší usudzovali, že vstal jeden z dávnych prorokov. **9** „Ja som predsa dal Jána sťat“, vravel Herodes. „Kto len môže byť ten človek, o ktorom počúvam také zvláštne veci?“ Preto sa s ním veľmi túžil stretnúť. **10** Keď sa apoštoli vrátili, porozprávali Ježišovi všetko, čo robili. Utiahol sa s nimi do ústrania neďaleko mesta Betsaida. **11** Len čo sa však ľudia dozvedeli, kam šiel, vybrali sa za ním. Ježiš ich prijal, znova im hovoril o Božom kráľovstve a uzdravoval tých, ktorí to potrebovali. **12** Zvečerievalo sa. Prišli za ním dvanásť učeníci a pripomenuli mu: „Povedz ľuďom, aby si šli do okolitých dedín a osád najst' nocľah a jedlo, lebo tu na tejto pustatine nič nezoženú.“ **13** „Vy sa im postarajte o jedlo!“ povedal Ježiš učeníkom. „My?“ začudovali sa. „Ved' máme iba päť chlebov a dve ryby. Alebo máme azda ísť a nakúpiť potravu pre celý tento zástup?“ **14** Len mužov tam bolo asi päťtisíc. **15** „Usadte všetkých na zem do skupín asi po päťdesiatich,“ rozkázal učeníkom. Urobili podľa jeho pokynu. **16** Potom vzal tých päť chlebov a dve ryby, uprel zrak k nebu a poďakoval za ne Bohu. Rozlamoval chleby a podával učeníkom, aby ich roznášali ľuďom. **17** Všetci sa dosýta najedli a ešte sa nazbieralo aj dvanásť košov zvyškov. **18** Raz, keď sa Ježiš v súkromí modlil, opýtal sa učeníkov: „Za koho ma ľudia pokladajú?“ **19** „Niektorí za Jána Krstiteľa,“ odpovedali mu, „iní za Eliáša, ďalší vravia, že to vstal z mŕtvych jeden z dávnych prorokov.“ **20** „A vy? Kto som podľa vás?“ spýtal sa ich priamo. „Ty si Bohom zasľúbený Mesiáš,“ odpovedal Peter. **21** Ježiš im však prikázal, aby o tom nikomu nehovorili, **22** a dodal: „Syn človeka musí veľa trpieť. Židovskí vodcovia, veľkňazi a učitelia Zákona ho odsúdia, zabijú, ale na tretí deň vstane z mŕtvych.“ **23** Potom povedal aj ostatným: „Kto ma chce nasledovať, nech prestane myslieť na seba, deň čo deň

nech nesie svoj kríž a ide za mnou. **24** Každý, kto by chcel zachrániť svoj život, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, získa ho. **25** Ved' čo by mal človek z toho, keby získal hoc aj celý svet, ale svoj život premrhal alebo ho stratil? **26** Kto ma odmieta a hanbí sa za mňa i za moje slová, toho raz odmietne aj Syn človeka, keď príde v sprievode anjelov vo svojej sláve a v sláve Otcovej. **27** A niektorí z vás ešte za svojho životavidia moc Božieho kráľovstva.“ **28** Asi týždeň po tomto rozhovore vzal Ježiš so sebou Petra, Jakuba a Jána a vystúpil na vrch modliť sa. **29** Pri modlitbe sa zmenil výraz jeho tváre a jeho oblečenie sa stalo žiarivo bielym. **30** Potom sa s ním začali zhovárať dvaja muži – Mojžiš a Eliáš, **31** ktorí sa im zjavili v žiarivej nádhere. Rozprávali sa s Ježišom o jeho odchode, ktorý ho čaká v Jeruzaleme. **32** Petra a jeho druhov zmáhala únava, ale keď nakoniec premošli spánok, uvideli Ježiša žiariaceho nebeským jasom a vedľa neho tých dvoch mužov. **33** Keď Mojžiš a Eliáš od Ježiša odchádzali, Peter celý zmätený, zvolal: „Majstre, to je dobre, že sme tu! Postavme tu tri stany: tebe, Mojžišovi a Eliášovi.“ **34** Kým to dopovedal, všetkých obkolesil oblak. Učeníci sa vydesili. **35** Z oblaku sa však ozval hlas: „Toto je môj vyvolený Syn, toho poslúchajte!“ **36** Keď hlas doznal, Ježiš zostal sám so svojimi učeníkmi. V tých dňoch však učeníci nikomu nehovorili o tom, čo na vrchu prežili. **37** Keď na druhý deň zostúpili z vrchu, vyšiel im oproti veľký zástup ľudí. **38** Z davu vykrikol akýsi muž: „Majstre, prosím ťa, ujmí sa môjho syna. Je to moje jediné dieťa. **39** Často ho ovládne démon a lomcuje ním tak, že syn kričí a ústa sa mu spenia. Záchvat trvá dlho a veľmi ho vyčerpáva. **40** Prosil som tvojich učeníkov, aby mi syna uzdravili, ale nemohli.“ **41** Ježiš pokarhal učeníkov: „Ach, vy obmedzení a neveriaci ľudia! Dokedy mám byť ešte s vami a znášať vás?“ Potom tomu mužovi povedal: „Prived' mi sem syna!“ **42** Ako sa chlapec blížil k Ježišovi, démon ho hodil na zem a zmietal ním. Ježiš vyhnal démona a chlapca uzdravil. Tak Ježiš vrátil otcovi jeho syna. **43** Všetci žasli nad veľkým prejavom Božej moci. Kým sa všetci nadchýnali zázrakmi, ktoré Ježiš urobil, vravel svojim učeníkom: **44** „Počúvajte ma a dobre si pamätajte tieto slová: Syn človeka má byť vydaný do rúk ľudí.“ **45** Učeníci však jeho slovám nerozumeli. Ich myseľ bola totiž zastretá a nemali ani odvahu opýtať sa, čo má Ježiš na mysli. **46** Potom sa začali dohadovať, kto z nich je najdôležitejší. **47** Ježiš vedel, o čom premýšľajú, a preto pred nich postavil dieťa **48** a povedal: „Kto prijíma čo i len jedného zdanlivo nedôležitého človeka, ako je toto dieťa, v mojom mene, mňa prijíma. A kto mňa prijíma, prijíma aj toho, ktorý ma poslal. Ten najbezvýznamnejší medzi vami je

v Božích očiach najdôležitejší.“ 49 Vtedy pristúpil k nemu Ján a povedal mu: „Majstre, videli sme človeka, ktorý v tvojom mene vyhŕňal démonov. Usilovali sme sa mu v tom zabrániť, lebo nepatrí medzi nás.“ 50 Ježiš namietol: „Nebráňte mu! Ved' kto nie je proti vám, je s vami.“ 51 Keď sa priblížil čas, v ktorom sa mal Ježiš vrátiť hore do neba, rozhodol sa ísť do Jeruzalema. 52 Jedného dňa poslal poslov do samaritánskej dediny, aby tam zohnali nocľah. 53 Ale neprijali ho, lebo mal namierené do Jeruzalema. 54 Jakuba a Jána to rozgnevalo a povedali: „Majstre, máme na nich privolať oheň z neba ako kedysi Eliáš? Nech tá dedina zhorí!“ 55 Ale Ježiš sa k nim obrátil a pokarhal ich. (Potom im povedal: „Vravíte, akoby ste ani neboli moji učeníci.“ 56 Syn človeka predsa neprišiel ľudí zahubiť, ale zachrániť.“) A tak sa pobrali do inej dediny. 57 Ako sa uberali cestou, ktosi mu povedal: „Pôjdem za tebou všade, kamkoľvek pôjdeš.“ 58 No Ježiš mu odpovedal: „Líšky majú svoje nory a vtáci svoje hniezda, ale Syn človeka nemá kde hlavu skloniť.“ 59 Iného muža vyzval: „Pod' za mnou!“ Ale ten váhal a vyhovárал sa: „Dovoľ mi, aby som najprv pochoval otca.“ 60 Ježiš mu odpovedal: „Nech tí, čo sú mŕtvi, pochovávajú svojich mŕtvych. Ty chod' a hovor ľuďom o Božom kráľovstve.“ 61 Iný mu zase povedal: „Budem ťa nasledovať, ale najprv mi dovoľ, aby som sa rozlúčil so svojou rodinou.“ 62 Ježiš mu povedal: „Ak chce oráč vyorať brázdu, nesmie sa obracať naspäť. Kto nie je ochotný ísť hneď, nie je súci pre Božie kráľovstvo.“

10 Ježiš si potom vyvolil ešte sedemdesiatich dvoch iných učeníkov a poslal ich po dvoch do každého mesta a dediny, ktoré mienil navštíviť. 2 Pred odchodom im povedal: „Proste Pána žatvy, aby vám poslal na pomoc viacerých žencov, lebo pole, ktoré treba zožať, je obrovské a pracovníkov je málo. 3 Chodte! Posielam vás ako ovce medzi vlkov. 4 Neberte si so sebou peniaze, ani tašku, ani obuv! A cestou sa nezdržiavajte! 5 Keď vojдете do niektorého domu, najprv im zaželajte: ‚Pokoľ tomuto domu!‘ 6 Ak vás prijmú v pokoji, pokoj sa usídlí v tom dome. No ak vás odmietnu, pokoj zostane vám. 7 Tam, kde vás prijmú, zdržte sa a prijmite ich pohostinstvo, lebo pracovník má právo na svoju mzdu. Neprechádzajte z domu do domu. 8 Ak vás prijmú v niektorom meste: prijmite, čím vás ponúknu, 9 uzdravujte chorých a hlásajte: ‚Božie kráľovstvo je celkom blízko vás.‘ 10 Ale ak vás v niektorom meste neprijmú, vyjdite do jeho ulíc a rozhláste: 11 ‚Vytriasame na vás ešte aj prach zo svojich nôh. Vezmite však na vedomie, že aj k vám prichádza Božie kráľovstvo.‘ 12 Hovorím vám, že v deň Božieho súdu bude obyvateľom Sodomy ľahšie než tomuto

mestu.“ 13 Potom Ježiš začal hovoriť o galilejských mestách, kde mnohí v neho neuverili: „Beda ti, Korazim! Beda ti, Betsaida! Keby sa v pohanských mestách Týre a Sidone stali také zázraky ako u vás, ich obyvatelia by už dávno robili pokánie a prejavili by najhlbšiu úľtosť nad svojimi vinami. 14 A tak Týru a Sidonu bude v deň posledného súdu ľahšie ako vám. 15 A čo mám povedať o vás, obyvatelia Kafarnauma? Myslite si, že Boh vás vyvýši až po samé nebo? Zrútite sa do priepasti večného zahynutia!“ (Hadeš g86) 16 Potom povedal svojim učeníkom: „Kto vás počúva, mňa počúva. Kto však vás odmieta, mňa odmieta, a tým odmieta toho, ktorý ma posla.“ 17 Neskôr sa tí sedemdesiat dvaja učeníci vrátili s radosťnými správami: „Pane, aj démoni sa nám podrobujú, keď vyslovíme tvoje meno!“ 18 Odpovedal im: „Áno, videl som satana padať z neba ako blesk! 19 Dal som vám moc potláčať moc tohto nepriateľa, šliapať po hadoch a škorpiónoch. Nebojte sa, nič vám nemôže ublížiť. 20 No neradujte sa príliš z toho, že sa vám podrobujú mocnosti zla, radujte sa predovšetkým z toho, že vaše mená sú zapísané v nebesiach.“ 21 V tej chvíli naplnil Duch Svätý Ježiša veľkou radosťou a povedal: „Veľebím ťa, Otče, Pán neba aj zeme, že si schoval tieto pravdy pred vzdelanými a múdrymi tohto sveta a zjavil si ich tým, ktorí sú ako deti. Áno, ďakujem ti, Otče, lebo tak sa ti to páči.“ 22 Ježiš potom povedal zástupu: „Môj Otec mi všetko zveril do rúk. Nik iný nevie, kým Syn skutočne je, okrem môjho Otca. Ani Otca nepozná nikto, iba Syn, a ten, komu sa to Syn rozhodne zjaviť.“ 23 Potom sa obrátil k svojim dvanástim učeníkom a povedal im: „Radujte sa, že všetko smiete vidieť na vlastné oči. 24 Mnohí proroci a králi túžili vidieť, čo vy vidíte, ale nevideli; ako aj počuť, čo vy počujete, ale nepočuli.“ 25 Jeden zo znalcov Zákona chcel vyskúšať Ježiša a spýtal sa ho: „Majstre, čo mám robiť, aby som zdedil večný život?“ (aiōnios g166) 26 Ježiš mu odpovedal otázkou: „Čo o tom hovorí Mojžišov zákon? Čo tam čítaš?“ 27 Znalec mu zacitoval slová zo Zákona: „Miluj Pána, svojho Boha, z celého srdca, z celej duše, celou silou i celou svojou myslou a svojho blížneho miluj tak, ako miluješ seba samého!“ 28 „Správne,“ povedal Ježiš. „Konaj tak a budeš žiť.“ 29 Keďže znalec podľa toho nežil, hľadal výhovorku, ktorou by ospravedlnil svoje konanie. Opýtal sa preto Ježiša: „Ale kto je môj blížny?“ 30 Nato mu Ježiš vyrozprával tento príbeh: „Istý muž sa uberal z Jeruzalema dolu do Jericha. Cestou ho prepadli banditi, ukradli mu šaty aj peniaze, zbili ho a polomŕtveho nechali ležať pri ceste. 31 Náhodou šiel tadiaľ kňaz, ale keď ho videl, radšej ho obišiel. 32 Potom šiel tadiaľ aj nejaký Levita. Ale keď zbadal toho muža, aj on radšej prešiel na druhú

stranu cesty. **33** Napokon šiel po tej ceste aj Samaritán. Keď videl zraneného, prišlo mu ho nesmierne ľúto. **34** Pristúpil k nemu, ošetril mu rany olejom a vínom, obviazal mu ich, vysadil na svojho oslíka, zaviezol do hostinca a tam sa oňho staral. **35** Na druhý deň dal hostinskému dva denáre a poprosil ho: „Postaraj sa oňho, a ak ťa to bude stáť viac, doplatím ti, keď sa budem vracat’.“ **36** „Čo myslíš,“ spýtal sa Ježiš, „ktorý z tých troch mužov bol skutočným blížnym tomu úbožiacovi, čo ho prepadol banditi?“ **37** Znalec odpovedal: „Ten, čo mu pomohol.“ „Tak teraz chod' a konaj podobne,“ povedal mu Ježiš. **38** Ježiš s učeníkmi pokračovali v ceste do Jeruzalema. V jednej dedine ho pozvala do svojho domu žena, ktorá sa volala Marta. **39** Jej sestra Mária si sadla na zem a pozorne počúvala Ježišove slová. **40** Marta mala zatiaľ plné ruky práce s prípravou pohostenia. A chvíľu prišla k Ježišovi a vyčítavo mu povedala: „Pane, nezdá sa ti to nesprávne, že moja sestra si tu nečinne sedí a všetku prácu necháva na mňa? Povedz jej, aby mi pomohla!“ **41** Ale Ježiš jej povedal: „Marta, Marta, trápiš sa a znepokojuješ pre mnohé nepodstatné veci. **42** A pritom len jedno je potrebné. Mária si zvolila správne, vybrala si to, čo jej nikto nevezme.“

11 Raz sa Ježiš opäť modlil v ústraní. Keď skončil, poprosil ho jeden z učeníkov: „Pane, nauč nás, ako sa máme modliť. Ved' aj Ján to učil svojich učeníkov.“ **2** Ježiš mu povedal: „Keď sa modlíte, hovorte: „Otče, nech je vzdaná úcta a česť tvojmu menu. Nech príde tvoje kráľovstvo. **3** Dávaj nám chlieb na každý deň. **4** a odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame každému, kto sa prevíňuje voči nám. A nedovoľ, aby sme podľahli pokušeniu.““ **5** Potom ešte doložil: „Predstavte si, že niekto z vás má priateľa a o polnoci zaklope uňho so žiadosťou: „Prosím ťa, požičaj mi tri chleby. **6** Dostal som nečakanú návštevu a nemám ju čím pohostiť.“ **7** Priateľ neotvorí a namrzene odpovie: „Daj mi pokoj! Nevidíš, že je už zamknuté? Všetci sme už v posteli a deti spia. Nebudem predsa vstávať, aby som ti dal chlieb.“ **8** Povie vám: aj keď najprv odmietne vstať, hoci je to jeho priateľ, napokon mu predsa vyhovie, lebo sa nedal odbiť a naliehavo prosil. **9** Preto vám hovorím: Proste a dostanete, hľadajte a nájdete, klopte a otvorí sa vám! **10** Lebo kto prosí, dostane, kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvorí. **11** Je azda medzi vami taký otec, ktorý by dal svojmu synovi kameň, keby prosil o chlieb, alebo by mu dal hada, keby prosil o rybu? **12** Alebo by mu dal škorpióna namiesto vajca? **13** Ak teda vy, hoci ste zlí, viete dávať svojim deťom dobré dary, o čo skôr dá váš nebeský Otec Svätého Ducha tým, čo ho o to prosia.“ **14** Raz Ježiš

vyhnal zlého ducha z nemého človeka. Keď ľudia počuli, že nemý hovorí, čudovali sa. **15** Niektorí však namietali: „To mu Belzebul, knieža démonov, prepožičal moc, preto ho zlí duchovia poslúchajú.“ **16** Iní pochybovačne žiadali, aby urobil znamenie z neba, ktorým by potvrdil, že ho poslal Boh. **17** Ale on poznal ich myšlienky, a preto povedal: „Kráľovstvu, ktoré je vnútorne rozdelené, a v ktorom ľudia proti sebe bojujú, hrozí zánik. A podobne rodine, v ktorej vládne zvada a hádky. **18** Ak by teda satan bojoval sám proti sebe, ako môže obstáť jeho kráľovstvo? **19** Ak som ja dostal moc od Belzebula, od koho ju dostali vaši žiaci? Ved' tiež vyhánajú démonov! Oni sami dokážu, že sa mýlite. **20** Ale ak vyhánam démonov Božou mocou, to je dôkaz, že k vám prišlo Božie kráľovstvo. **21** Ak svoj dom stráži silný, dobre ozbrojený muž, nemusí sa báť o svoj majetok. **22** Ale ak ho napadne niekto silnejší a premôže ho, odníme mu zbraň, na ktorú sa spoliehal a zmocní sa jeho majetku. **23** Kto nie je so mnou, je proti mne, a kto nezhrádza so mnou, rozptyľuje.“ **24** „Keď je z človeka vyhnaný nečistý duch, blúdi po suchých, vyprahnutých miestach a hľadá, kam by sa utiahol. Ak také miesto nenájde, povie si: „Vrátim sa, odkiaľ som vyšiel.“ **25** Keď sa tam vráti, zistí, že jeho príbytok je uprataný a vyzdobený. **26** Ide teda, nájde sedem iných duchov, horších, ako je sám, vojdú dnu a usídlia sa tam. Taký človek je na tom horšie ako predtým.“ **27** Pri tých slovách akási žena zo zástupu nahlas zvolala: „Šťastná je žena, ktorá ťa porodila a odchovala!“ **28** Ježiš jej však na to povedal: „Ešte šťastnejší sú tí, ktorí počujú Božie slovo a žijú podľa neho.“ **29** Obklopoval ho čoraz väčší zástup a tak začal kázať: „Len bezbožní ľudia si vyžadujú zázračné dôkazy, že ma poslal Boh. Ale nedostanú iné znamenie, iba znamenie Jonášovo. **30** Tak ako bol Jonáš znamením pre obyvateľov Ninive, tak bude aj Syn človeka znamením tomuto ľudu. **31** Kráľovná z juhu vystúpi na súde a odsúdi týchto ľudí, lebo sama neváhala podniknúť dlhú cestu, aby poznala Šalamúnovu múdrosť, a tu je predsa niekto omnoho väčší ako Šalamún. **32** A podobne aj obyvatelia Ninive vystúpia na súde proti takýmto ľuďom a odsúdia ich, lebo oni oľutovali svoje činy, keď počúvali Jonáša, a tu je predsa niekto väčší, ako bol Jonáš.“ **33** „Nikto predsa nerozsvieti lampu, aby ju prikryl nádobou alebo strčil pod posteľ, ale postaví ju na stôl, aby svietila všetkým v dome. **34** Oči sú pre teba ako lampa, ktorá dáva svetlo. Ak je tvoje oko čisté, tvoj život bude naplnený svetlom, ale ak sa zakalí, bude aj celé tvoje telo v tme. **35** Dbaj teda, aby nič nebránilo prenikaniu svetla, a aby ničím nebolo zatienené. Ak bude tvoje vnútro naplnené svetlom a nebude v tebe nijaký tmavý kút, **36** vtedy aj celý tvoj život

bude plný svetla, akoby t'a svetlo prežiarilo svojím jasom.“
37 Keď dohovoriť, pozval ho jeden z farizejov k sebe na obed. Ježiš prišiel a sadol si za stôl. **38** Vynechal obradné umývanie rúk pred jedlom, čo farizeja nemilo prekvapilo. **39** Ježiš mu povedal: „Vy farizeji umývate všetko iba zvonka, ale na vnútro nedbáte, vnútri ste plní chamtivosti a zloby. **40** Zaspenci! Či ten, ktorý stvoril vonkajšok, nestvoril aj to, čo je vo vnútri? **41** Či štedrosť nie je najlepším dôkazom vašej čistoty? **42** Beda vám, farizeji, ktorí starostlivo dbáte, aby ste dávali desiatiť čiastku z máty, ruty či iných bylín, ale zabúdate na spravodlivosť a lásku, ktorú žiada Boh. Na tom vám malo záležať, desiatiť sú samozrejmosťou. **43** Beda vám, farizeji! Radi vyhľadávate čestné miesta v synagógach a vyžadujete, aby vás ľudia na ulici úctivo zdravili. **44** Beda vám! Ste ako zabudnuté hroby, po ktorých ľudia chodia a nevedia, aká nečistota sa v nich skrýva.“ **45** Nato mu jeden z učiteľov Zákona povedal: „Učiteľ, to, čo hovoríš, nás uráža!“ **46** Ježiš mu na to povedal: „Beda aj vám, učiteľom Zákona! Uvaľujete na ľudí bremená, ktoré nevládzu uniešť, ale sami pre nich nie ste ochotní ani len prstom pohnúť, aby ste im pomohli. **47** Beda vám! Staviate pomníky prorokom, ktorých zabili vaši otcovia. **48** Nijako sa od svojich predkov nelíšite – čo hovoria proroci vás nezaujímajú. **49** Boh vo svojej prozreteľnosti povedal: ‚Pošlem k nim prorokov a poslov, ale oni niektorých zabijú a ostatných budú prenasledovať.‘ **50** Preto na vašu hlavu padne vina za preliatu krv všetkých božích mužov **51** od Ábela až po Zachariáša, ktorý zahynul medzi oltárom a svätyňou. Hovorím vám, že aj vy budete brániť na zodpovednosť za to, čo sa stalo. **52** Beda vám, učiteľia Zákona! Privlastnili ste si kľúč, ktorým sa dajú otvoriť dvere pravého poznania. Sami ste nevošli, a tým, ktorí chceli vojsť, ste zabránili.“ **53** Tieto slová strašne popudili farizejov a učiteľov Zákona, **54** začali doňho dorážať a klásť mu zákerné otázky, aby ho mohli pre nejaký výrok obžalovať.

12 Medzitým sa okolo neho zhromaždili neprehľadné zástupy, dobre že sa navzájom nepošliapali. Ježiš však najprv prehovoril k svojim učeníkom: „Dajte si pozor na pokrytectvo farizejov. Je ako kvas, ktorý ľahko prenikne celým cestom. **2** Nič sa nedá navždy zatajiť, aby sa raz neodhalilo, a nič nie je natoľko utajené, aby raz nevyšlo najavo. **3** Všetko, čo ste povedali potme, bude hovorené vo svetle. A čo ste si šepkali za zatvorenými dvermi, sa bude hlásať zo striech.“ **4** „Vám, svojim priateľom, radím: Nebojte sa tých, ktorí vás môžu pripraviť o život, ale nič viac vám urobiť nemôžu. **5** Poviem vám, koho sa máte báť. Bojte sa toho, kto má moc zabiť aj uvrhnúť do pekla. Toho

berte vážne! (Geenna g1067) **6** Koľko stojí päť vrabcov? Pár halierov, nie viac. A pritom Boh nezabudne ani na jedného z nich. **7** Aj vlasy na vašej hlave sú všetky zrátané. A preto sa nebojte, lebo máte v jeho očiach väčšiu cenu ako celý krdeľ vrabcov.“ **8** „A ubezpečujem vás, že kto sa ku mne prizná pred ľuďmi, k tomu sa prizná aj Syn človeka pred Božími anjelmi. **9** Ale kto mňa zaprie pred ľuďmi, toho zapriem pred anjelmi. **10** Každý, kto hovorí proti Synovi človeka, môže získať odpustenie. Ale tomu, kto sa rúha Svätému Duchu, tomu odpustenie nebude. **11** Keď vás budú vypočúvať pred úradmi a súdmi, keď vás povedú do synagóg, netrápajte sa, čo poviete na svoju obhajobu, **12** lebo Duch Svätý vám v pravej chvíli ukáže, čo povedať.“ **13** Ktosi zo zástupu ho poprosil: „Majstre, povedz môjmu bratovi, aby sa so mnou spravodlivo rozdelil o dedičstvo.“ **14** Ježiš mu odpovedal: „Nie som tu nato, aby som vás delil alebo rozsudzoval vaše spory.“ **15** A všetkým povedal: „Varujte sa chamtivosti, lebo zmyslom života nie je hromadenie bohatstva.“ **16** A svoje slová doplnil týmto podobenstvom: „Jednému bohatému človeku polia tak zarodili, **17** že nemal kde uskladniť úrodu. Rozmýšľal, čo urobiť, **18** až napokon zvolal: ‚Už viem, čo urobím! Staré stodoly zbúram, postavím väčšie a všetky zásoby uloží do nich. **19** Potom si budem môcť povedať: Teraz máš zásoby na mnohé roky, užívaj si život, jedz, pi a zabávaj sa.‘ **20** Boh mu však povedal: ‚Blázon, už tejto noci umrieš, a komu zostane to, čo si si nahromadil?‘ **21** Tak je to s každým, kto si hromadí majetky na zemi, ale nemá bohatstvo, ktoré má v Božích očiach skutočnú hodnotu.“ **22** Potom sa obrátil k svojim učeníkom a povedal im: „Netrápajte sa o to, čo budete jesť a piť, aby ste žili, ani o to, do čoho zaodujete svoje telo. **23** Veď život je viac ako pokrm a telo je dôležitejšie ako šaty. **24** Všimnite si havrany! Nesejú, nežnú, nemajú stodoly a Boh ich živí. A vy máte predsa pre neho väčšiu cenu ako vtáci! **25** Je medzi vami niekto, kto by si vlastnou snahou dokázal čo i len o kúsok predĺžiť svoj život? **26** Ak nedokážete ani to, prečo sa potom trápate o ostatné? **27** Všimnite si poľné kvetiny. Nepradú, netkajú, a predsa ani Šalamún v celom svojom kráľovskom majestáte nebol tak skvostne oblečený ako ktorákoľvek z nich. **28** Keď teda Boh tak krásne odieva kvety, ktoré dnes kvitnú a zajtra zhoria v ohni, či sa tým skôr nepostará o vás? To mu tak málo dôverujete? **29** A tak sa toľko netrápate tým, čo budete jesť a piť. **30** Veď tým všetkým sa znepokojujú ľudia, ktorí nepoznajú Boha. Váš nebeský Otec však vie, že aj tieto veci potrebujete. **31** No usilujte sa predovšetkým o Božie kráľovstvo, a on vám pridať všetko, čo budete potrebovať. **32** A nebojte sa o budúcnosť, hoci je vás len hŕstka! Váš Otec vám chce

darovať kráľovstvo. **33** Predajte, čo máte a rozdajte tým, ktorí to potrebujú! Budete tak mať poklad v nebesiach, ktorý nijaký zlodej neukradne ani mole nerozožerú. **34** Lebo kde je váš poklad, tam bude aj vaše srdce.“ **35** „Budte pripravení slúžiť a majte rozsvietené lampy. **36** Budte ako sluhovia, ktorí čakajú na svojho pána: keď príde zo svadby, otvorí mu dvere hneď, ako zaklope. **37** Veľká radosť čaká tých, ktorí bdejú a čakajú na jeho návrat. On sám ich usadí za stôl, vezme si zásteru a bude ich obsluhovať. **38** Šťastní budú tí, ktorých Pán nájde bdieť, či príde zvečera, o polnoci alebo až na svitaní. **39** Uvedomte si, že keby pán domu vedel, kedy príde zlodej, zabránil by mu vlámať sa do svojho domu. **40** Tak aj vy budte pripravení na príchod Syna človeka. Príde vtedy, keď to budete najmenej čakať.“ **41** Peter sa ho spýtal: „Pane, toto podobenstvo vravíš len nám, alebo je určené všetkým?“ **42** Ježiš odpovedal: „Ako sa správa verný a prezieravý správca, ktorého pán poveril, aby rozdeľoval pokrm ostatným pracovníkom? **43** Ak sa pán vráti a zistí, že dobre koná svoju prácu, **44** odmení ho a zverí mu do správy všetko, čo má. **45** Ale beda správcomi, ktorí by si povedal: „Môj pán sa tak skoro nevráti“, a začal by zle zaobchádzať s tými, ktorí mu boli zverení, sám by hodoval a opíjal sa. **46** Jeho pán sa vráti nečakane v deň a hodinu, o ktorej to nečakal: vyženie ho a naloží s ním ako s neverným sluhom. **47** Kruto ho potrestá, lebo vedel, čo má robiť, ale nerobil to. **48** No sluha, ktorý nepozná vôľu svojho pána a vykoná niečo trestuhodné, dostane miernejší trest. Lebo kto mnoho dostal, od toho sa aj mnoho očakáva, a komu mnoho zverili, od toho sa bude aj mnoho požadovať.“ **49** „Prišiel som zapáliť oheň na zemi: aký by som bol rád, keby už vzbíkol. **50** Najprv však musím prejsť krstom utrpenia: ako mi je úzko, kým sa to stane! **51** Domnievate sa, že som prišiel darovať zemi pokoj? Nie, ľudia sa budú hádať a bojovať proti sebe. **52** Odteraz sa aj rodiny rozdelia: z piatich ľudí budú traja za mňa a dvaja proti mne, alebo naopak. **53** Otec bude proti synovi a syn proti otcovi; matka a dcéra budú proti sebe a nevesta proti svokre.“ **54** Potom sa obrátil k zástupom a povedal: „Keď vidíte, že sa na západe sťahujú mračná, hneď poviete, že bude pršať. A máte pravdu. **55** A keď začne fúkať južný vietor, poviete: „Dnes bude horúčava“, a naozaj je horúco. **56** Úkazy na nebi a na zemi viete posúdiť? Pokrytci! Prečo potom nechcete vidieť znamenia týchto čias? **57** Prečo nie ste ochotní prijať, čo je pravda a konať podľa nej?“ **58** „Ak ideš so svojím protivníkom na úrad, usiluj sa s nímvdohodnúť už cestou. Inak ťa zavlečie k sudcovi, sudca ťa vydá dozorcovi a dozorca ťa uvrhne do väzenia.

59 A nevyjdeš odtiaľ skôr, kým svoju dlžobu nezaplatíš do posledného haliera.“

13 V tom istom čase priniesli Ježišovi správu, že Pilát dal povraždiť niektorých Galilejčanov práve v čase, keď prinášali svoje obete. **2** Ježiš im na to povedal: „Môžete si myslieť, že títo Galilejčania boli väčší hriešnici ako ostatní z Galiley, a preto ich stihol takýto osud, **3** ale nie je to tak. Ak však neolútujete svoje hriechy, aj vy zahyniete. **4** Alebo si myslíte, že tí osemnásť nešťastníci, na ktorých sa zrútila veža v Siloe, boli najväčšími hriešnikmi v Jeruzaleme? **5** Vôbec nie! Ak však neolútujete svoje hriechy, aj vy zahyniete.“ **6** Potom im porozprával toto podobenstvo: „Istý človek mal vo svojej vinici figovník. Keď však prišiel pooberať ovocie, nič na ňom nenašiel. **7** Povedal záhradníkovi: „Pozri, už tretí rok čakám, že sa na ňom niečo urodí, ale márne. Vytni ho, lebo tu iba prekáža!“ **8** Ale záhradník sa prihovára: „Pane, nechaj ho ešte jeden rok! Okopem ho, pohnojím, **9** a ak ani na budúci rok neprinesie ovocie, potom ho vytni.“ **10** V jednu sobotu Ježiš opäť učil v synagóge. **11** Bola tam žena, ktorá už osemnásť rokov trpela ťažkou chorobou: celá bola zohnutá a nemohla sa vystrieť. **12** Keď ju Ježiš videl, zavolať ju k sebe a povedal: „Žena, tvoje trápenie skončilo.“ **13** Položil na ňu ruky a v tej chvíli sa žena narovnala a oslavovala Boha. **14** Ale predstaveného synagógy pobúrilo, že Ježiš uzdravuje v sobotu. Preto sa obrátil k ľuďom v synagóge a napomenul ich: „Šesť dní sa má pracovať. Vtedy prichádzajte a dajte sa uzdravovať, nie v sobotu.“ **15** Ježiš jemu i ostatným, čo zmyšľali podobne povedal: „Pokrytci! Či vy nepracujete v sobotu? Či každý z vás neodvážuje v sobotu voľa alebo osla a nevedie ho napojiť? **16** A vy si myslíte, že je to hriech, ak som túto ženu, ktorá je potomkom Abraháma, vyslobodil práve v sobotu? Ved' ju satan držal vo svojich putách osemnásť rokov!“ **17** Táto odpoveď zahanbila Ježišových odporcov, ale celý zástup sa nadchýnal zázračnými činmi, ktoré Ježiš konal. **18** „Ako vám ešte môžem priblížiť Božie kráľovstvo? K čomu ho mám prirovnať?“ spýtal sa Ježiš poslucháčov a pokračoval. **19** „Je ako nepatrné horčičné semienko, ktoré si človek zaseje v záhrade. Semienko vyklíči a vyrastie z neho veľký strom, na ktorom môžu hniezdiť vtáci. **20** K čomu ešte môžem pripodobniť Božie kráľovstvo? **21** Je ako kvások, ktorý žena vmiešala do troch meríc múky a celé cesto dobre vykyslo.“ **22** Ježiš pokračoval na svojej ceste do Jeruzalema. Prechádzal mestami a dedinami a všade kázal. **23** Ktosi sa ho spýtal: „Pane, naozaj je málo tých, ktorí budú zachránení?“ Ježiš mu odpovedal: **24** „Dvere do neba sú úzke. Usilujte sa

zo všetkých síl cez ne prejsť, lebo mnohí sa budú o to pokúšať, ale nedostanú sa dnu. 25 Lebo len čo Pán domu príde, zamkne dvere a vy zostanete vonku. Mnohí budete búchať na dvere a volať: 'Pane, Pane, otvor nám!' Pán vám však odpovie: 'Neviem, kto ste ani odkiaľ ste!' 26 Vtedy sa začnete brániť: 'Ale ved' sme jedávali spolu a učil si na našich uliciach!' 27 No on vám odpovie: 'Nepoznám vás a neviem, odkiaľ ste prišli! Chodte odo mňa preč, lebo ste páchali zlé veci!' 28 Keď zostanete vonku a uvidíte, že Abrahám, Izák, Jákob a všetci proroci sú v Božom kráľovstve, budete zúfalo nariakať a škrípať zubami. 29 Zo všetkých svetových strán prídu ľudia, aby zaujali miesta pri stole v Božom kráľovstve. 30 A zapamätajte si: mnohí, ktorými dnes pohŕdajú, tam zaujmú popredné miesta a mnohí, ktorí sú dnes zahŕňaní priazňou a úctou, tam budú medzi poslednými." 31 V tej chvíli za ním prišli niektorí farizeji a varovali ho: 'Mal by si odtiaľto utiecť, lebo Herodes ťa chce zabiť.' 32 Odpovedal im: 'Chodte a povedzte tomu lišiakovi, že v tieto dni budem vyhŕňať démonov a uzdravovať chorých, ale čoskoro dôjdem do svojho cieľa! 33 Čokoľvek sa stane, musím ísť svojou cestou. Ved' nie je možné, aby prorok zahynul inde ako v Jeruzaleme. 34 Jeruzalem, Jeruzalem! Zabíjaš prorokov a kameňuješ tých, ktorých Boh posielal, aby ti pomohli. Koľko rás som chcel zhromaždiť tvoje deti, ako sliepka zhromažďuje kuriatka pod ochranné krídla, ale nechceli ste. 35 Odteraz bude váš dom pústy. A neuvidíte ma skôr, ako budete volať: 'Nech je požehnaný ten, ktorý prichádza v Božom mene!'"

14 Raz v sobotu istý popredný farizej pozval Ježiša do svojho domu na obed. Všetci farizeji napäto striehli, čo Ježiš urobí. 2 Bol tam totiž aj človek chorý na vodnatieľku. Ježiš sa na neho zadíval, 3 a potom sa obrátil na farizejov a učiteľov Zákona s otázkou: 'Dovoľuje zákon v sobotu uzdraviť človeka, alebo nie?' 4 Oni však mlčali. Ježiš teda vzal chorého za ruku, uzdravil ho a poslal domov. 5 Farizejom a učiteľom zákona povedal: 'Ak niekomu z vás spadne do nádrže s vodou syn alebo vól, nevytiahnete ho z nej hneď v sobotu?' 6 Na to mu však nemali čo povedať. 7 Keď si všimol, ako sa niektorí hostia usilujú zaujať popredné miesta pri stole, povedal im takéto podobenstvo: 8 „Ak ťa niekto pozve na svadbu, nesadaj si na predné miesto. Mohlo by sa totiž stať, že príde niekto váženejší ako ty 9 a hosťiteľ by prišiel za tebou a vyzval ťa: 'Uvoľni miesto tomuto človeku!' A tebe by zostalo už len podradné miesto na konci stola. 10 Naopak, ak ťa pozvú, sadni si celkom dozadu. Keď ťa hosťiteľ uvidí, príde a povie: 'Pod', priateľ môj, presadni si dopredu! A to ťa pozdvihne v očiach ostatných hostí. 11 Lebo

ten, kto sa povyšuje, bude ponížený a ten, kto sa ponízuje, bude povýšený." 12 A hosťiteľovi povedal: 'Keď usporadúvaš obed alebo večeru, nepozývaj svojich priateľov, bratov, príbuzných či bohatých susedov. Ved' títo ľudia ti môžu tvoje pozvanie oplatiť.' 13 Radšej pozvi na hostinu chudobných, zmrzačených, chromých a slepých. 14 Tí sa ti nemajú čím odmeniť, ale ty budeš mať v srdci radosť. A pri vzkriesení spravodlivých ťa Boh za to odmení.' 15 Jeden z hostí, čo sedel pri stole s Ježišom, zvolal: 'Aké to bude šťastie pre každého, kto bude pozvaný k stolu v Božom kráľovstve!' 16 Na to mu Ježiš odpovedal týmto podobenstvom: 'Istý muž chystal veľkú hostinu a pozval na ňu mnoho ľudí. 17 Keď sa priblížil ten slávnostný deň, poslal svojho sluhu k pozvaným s odkazom: 'Príďte, všetko je už pripravené!' 18 Ale oni sa začali svorne vyhovárať. Jeden povedal: 'Kúpil som pole a potrebujem si ho ísť obhliadnuť. Ospravedlň ma, prosím.' 19 Druhý sa vyhovoriť: 'Žiaľ, nemôžem prísť. Kúpil som päť párov volov a musím ich vyskúšať. Ospravedlň ma, prosím.' 20 Ďalší povedal: 'Práve som sa oženil; nemôžem prísť.' 21 Keď sa sluha vrátil a všetko rozpovedal pánovi, ten sa rozhneval a prikázal mu: 'Chod' rýchlo do ulíc a na námestia a pozvi sem chudobných, zmrzačených, slepých a chromých.' 22 Sluha sa vrátil a povedal: 'Splnil som tvoj prikaz, ale ešte ostalo dosť miesta.' 23 Tu mu pán prikázal: 'Chod' na poľné cesty a medzi ohrady a každého, koho streneš, pozvi tak, aby prišli a naplnili môj dom. 24 A budete si istí, že ani jeden z tých, čo boli pozvaní, neokúsi nič z mojej hostiny.'" 25 Za Ježišom šli obrovské zástupy. On sa k nim obrátil a povedal: 26 „Kto ma chce nasledovať, musí ma mať radšej ako svojho otca a matku, ako svoju ženu či deti, bratov a sestry, ba väčšmi ako sám seba, inak nemôže byť mojim učeníkom. 27 Kto nie je ochotný znášať utrpenie a ťažkosti, ktoré mu nastanú, keď ma bude nasledovať, nemôže byť mojim učeníkom. 28 Kto chce stavať dom, musí si najprv urobiť rozpočet a odhadnúť, či bude mať dosť prostriedkov na jeho dokončenie. 29 Inak, ak postaví iba základy a stavbu nedokončí, všetci sa mu budú vysmievat': 30 'Pozrite, to je ten, čo začal stavať, ale nedokončil, lebo na to nemal.' 31 Alebo ak niektorému kráľovi hrozí vojna, či najprv nezvolá vojenskú radu a neporadí sa, či môže so svojimi desiatimi tisícami vojakov čeliť dvadsiatim tisícom? 32 Ak sa ukáže, že nie, či nepošle svojich poslov vyjednávať o mier skôr, ako ho nepriateľ napadne? 33 A podobne je to aj s vami: nikto z vás sa nemôže stať mojim učeníkom, ak sa nevzdá všetkého, čo má." 34 Potom Ježiš pokračoval: „Sol' je užitočná vec. Ale ak stratí svoju chuť, čo jej vráti

slanost? 35 Nie je z nej žiadny úžitok a ľudia ju vyhodia. Kto má uši na počúvanie, nech počúva.“

15 Do Ježišovej blízkosti často prichádzali výbercovia daní a ľudia zlej povesti, aby ho počúvali. 2 Farizeji a učitelia Zákona sa nad tým pohoršovali a vraveli: „S takou zberbou sa priateliť a sedáva s nimi za jedným stolom!“ 3 Ježiš im na to odpovedal podobenstvom: 4 „Keby niekto z vás mal sto oviec a jedna z nich by sa mu stratila, nepokúsil by sa ju nájsť? Nechá tých deväťdesiatdeväť pást sa a pôjde hľadať tú stratenú, kým ju nenájde. 5 A keď ju nájde, vyloží si ju na plec a 6 a radostne ju poniesie domov. Zavolá svojich priateľov i susedov a povie im: ‚Radujte sa so mnou, lebo som našiel svoju stratenú ovečku!‘ 7 Budte si istí, že v nebi bude ešte väčšia radosť nad jedným hriešnikom, ktorý oľutuje svoje hriechy a obráti sa k Bohu, ako nad deväťdesiatimi deviatimi, ktorí si myslia, že je s nimi všetko v poriadku a nič ľutovať nemusia.“ 8 „Alebo si predstavte ženu, ktorá má desať strieborných mincí a jedna sa jej doma niekde zakotúľa. Či nerozsvieti svetlo, nepovymetá všetky kúty a nebude hľadať dovtedy, kým ju nenájde? 9 A keď ju nájde, určite zavolá všetky svoje susedky a priateľky a povie im: ‚Radujte sa so mnou, lebo som našla svoju stratenú mincu!‘ 10 A takú radosť majú aj anjeli v nebi nad jedným hriešnikom, ktorý oľutuje svoje hriechy.“ 11 Potom Ježiš pokračoval ďalším podobenstvom: „Istý muž mal dvoch synov. 12 Mladší prišiel za otcom a povedal: ‚Otec, daj mi už teraz podiel z dedičstva, ktoré nám mieniš raz zanechať.‘ A tak otec rozdelil svoj majetok medzi oboch synov. 13 O niekoľko dní predal mladší syn svoj podiel a pobral sa z domu do ďalekej krajiny. Tam prehýril všetok svoj majetok. 14 Keď všetko premrhal, vypukol v tej krajine hlad a on takmer nemal čo do úst. 15 Šiel teda a začal pracovať u jedného obyvateľa tej krajiny. Ten ho poslal na svoje pole pást svine. 16 Túžil sa najesť aspoň strukov, ktorými krmili svine, ale ani tých sa mu nedostalo. 17 Napokon vstúpil do seba a povedal si: U môjho otca ešte aj robotníci majú chleba nazvyš a ja tu umieram od hladu. 18 Vrátim sa domov a poviem otcovi: ‚Otec, previnil som sa voči nebu aj voči tebe 19 a dobre viem, že si nezaslúžim, aby si ma ešte nazýval svojím synom. Ale dovoľ mi, aby som u teba mohol pracovať aspoň ako robotník.‘ 20 A tak sa pobral domov. Otec ho zbadal už z diaľky a naplnený súcitom mu vybehol oproti, objal ho a vybozkával. 21 ‚Otec môj‘, povedal syn, ‚previnil som sa voči nebu aj voči tebe, nezaslúžim si, aby som bol ešte tvojím synom.‘ 22 Ale otec prikázal svojim sluhom: ‚Rýchlo prineste najkrajšie šaty a oblečte mu ich! Na prst mu dajte pečatný

prsteň a obujte mu topánky! 23 Zarežte vykŕmené teľa a pripravte hostinu! Spoločne oslávim jeho návrat. 24 Ved’ je to, akoby bol umrel a zasa ožil; bol stratený a našiel sa.‘ A tak oslavovali jeho návrat. 25 Starší syn sa vracal z poľa a počul, ako sa z domu ozýva hudba a tanec. 26 Zavolať si jedného sluhu a spýtal sa ho, čo sa deje. 27 Sluha mu povedal: ‚Vrátil sa tvoj brat a tvoj otec od radosti, že sa vrátil živý a zdravý, dal zarezať vykŕmené teľa a pripraviť slávnostnú hostinu.‘ 28 Starší brat sa rozhneval a vôbec nechcel ísť dnu. Otec vyšiel von a prehováral ho. 29 Ale syn mu vyčítal: ‚Tolké roky som pre teba drel, vo všetkom som ťa poslúchal, no nikdy si mi nedal ani len kozľa, aby som si pozval na hostinu svojich priateľov. 30 A teraz, keď sa vrátil tvoj miláčik, ktorý všetko prehýril s ľahkými ženami, dal si zarezať vykŕmené teľa a usporiadal si mu hostinu!‘ 31 ‚Syn môj drahý‘, povedal mu otec, ‚ty si stále so mnou a všetko, čo mám, je tvoje. 32 Ale teraz máme dôvod sa radovať. Ved’ tvoj brat bol mŕtvý a ožil, bol stratený a našiel sa.“

16 Potom Ježiš porozprával učeníkom iný príbeh: „Jeden boháč mal správcu a toho obvinili, že zle hospodári so zvereným majetkom. 2 Pán si ho dal zavolať a povedal mu: ‚Čo to o tebe počúvam? Predlož mi všetky účty, u mňa si ako správca skončil!‘ 3 Správca rozmyšľal: ‚Čo teraz? S lopatou robiť nevládzem a žobrať sa hanbím. 4 Už viem, čo urobím, aby ma ľudia prichýlili a postarali sa o mňa, keď prídem o prácu.‘ 5 Zavolať si jedného po druhom dlžníkov svojho pána a spýtal sa prvého: ‚Koľko si dlžný môjmu pánovi?‘ 6 Dlžník povedal: ‚Sto batov olivového oleja.‘ Správca ho vyzval: ‚Tu máš svoj dlžobný úpis, sadni si a napíš nový na päťdesiat.‘ 7 Potom sa spýtal druhého dlžníka: ‚A ty si koľko dlžný?‘ Odpovedal: ‚Tisíc vrecí pšenice.‘ Správca mu poradil: ‚Vezmi si dlžobný úpis a napíš nový na osemsto.‘ 8 Pán napokon prefikaneho správcu pochválil, že si počínal prezieravo. Treba priznať, že ľudia tohto sveta bývajú prezieravejší, keď im ide o zisk, ako veriaci. (aiōn g165) 9 Hovorím vám, že hoci sa peniaze dajú ľahko zneužiť, môžete nimi urobiť aj mnoho dobrého a pomôcť veľa ľuďom. Keď sa raz peniaze pominú, budete prijatí do večných príbytkov v nebesiach.“ (aiōnios g166) 10 Ježiš pokračoval: „Kto je verný v drobnostiach, je verný aj v podstatných veciach. A ten, kto je nespoľahlivý v maličkostiach, zlyháva aj v závažných veciach. 11 Ak nevieť tu na zemi správne zaobchádzať s majetkom, kto vám zverí pravé bohatstvo? 12 Ak ste neboli verní v cudzom, kto vám dá, čo je vaše? 13 Ani jeden sluha nemôže slúžiť dvom pánom. Lebo buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo prvému dá prednosť a

druhým bude pohrdať. Nemôžete slúžiť Bohu i majetku.“ 14 Počuli to farizeji, ktorí sa pachtili za peniazmi, a vysmiali sa mu. 15 Ale Ježiš im povedal: „V očiach ľudí sa snažíte vyzerat' ako dobrí. Boh však pozná vaše srdce. On pohrda tým, čo ľudia obdivujú a oceňujú. 16 Obdobie Zákona a prorokov sa skončilo Jánom Krstiteľom. Teraz počujete radostnú správu, že prišlo Božie kráľovstvo, a kdektosi robí nárok na vstup do neho. 17 Ale nemýľte sa, skôr pominie nebo aj zem, ako by jediná čiarka z Božieho zákona stratila platnosť. 18 Napríklad, kto sa rozvádza so svojou ženou a berie si inú, previňuje sa proti prikázaniu „nescudzoložíš“; a kto sa ožení s rozvedenou, takisto cudzoloží.“ 19 „Bol raz jeden bohatý človek, ktorý sa honosne obliekal, každý deň hodoval a oddával sa pôžitkom. 20 Pri bráne jeho domu líhal žobrák Lazár. Telo mal samý vred. 21 Mal veľký hlad a túžil ho zahnať aspoň zvyškami z boháčovho stola. Neraz pribehli psy a oblizovali mu otvorené rany. 22 Keď Lazár zomrel, anjeli ho preniesli do Abrahámovej blízkosti. Krátko nato zomrel aj boháč. Pochovali ho a jeho duša sa dostala do ríše mŕtvych. 23 Tam v mukách zdvihol oči a v diaľke zazerel Abraháma s Lazárom sedieť spolu pri stole. (Hadēs 986) 24 „Otec Abrahám, zmiluj sa nado mnou“, zavolať. „Pošli Lazára, aby si omočil koniec prsta vo vode a zvlažil mi jazyk, lebo trpím v tomto plameni.“ 25 Ale Abrahám mu odpovedal: „Synu, rozpomeň sa, že ty si žil na zemi v prepychu a hojnosti, no Lazár v biede a utrpení. Ale teraz sa on má dobre a ty trpíš. 26 Okrem toho nás delí obrovská priepasť, ktorú nik nemôže prekonať, aj keby chcel.“ 27 Nato boháč povedal: „Tak ťa prosím, otec Abrahám, pošli ho aspoň k mojim piatim bratom, 28 nech ich varuje, aby sa aj oni nedostali na toto miesto utrpenia.“ 29 Ale Abrahám mu odpovedal: „Majú predsa Písmo, môžu žiť podľa neho.“ 30 Boháč však namietal: „Nie, otec Abrahám, na Písmo oni nedajú, ale keby niekto vstal z mŕtvych, tomu by uverili a odvrátili sa od svojich hriechov.“ 31 Abrahám povedal: „Ak nedajú na Mojžišov zákon a prorokov, nedajú sa presvedčiť, ani keby niekto vstal z mŕtvych.“

17 „Pokušeniam sa na tomto svete vyhnúť nedá,“ povedal Ježiš jedného dňa svojim učeníkom, „beda však tomu, kto ich spôsobuje. 2 Bolo by mu lepšie, keby mu dali na krk mlynský kameň a hodili ho do mora, než aby zviedol na zlé jedného z týchto maličkých. 3 Dávajte si na to pozor!“ „Ak sa niekto voči tebe previní, pokarhaj ho, a ak to oľutuje, odpusť mu! 4 A keby sa to stalo aj sedem ráz za deň a zakaždým by prišiel za tebou s prosbou: „Prepáč mi prosím, mrzí ma to“, zakaždým mu odpusť.“ 5 Učeníci povedali Pánovi: „Daj nám viac viery!“ 6 Ježiš im odvetil: „Keby ste mali vieru aspoň ako

horčičné semienko a povedali ste tejto moruši: „Vytrhni sa aj s koreňmi a zasad' sa do mora!“ stalo by sa to.“ 7 „Ak sa váš sluha vráti po celodennej práci z poľa, kde oral alebo pásol, vari mu povie: „Pod', sadni si a najedz sa?“ 8 Nie je to skôr tak, že mu prikážete: „Priprav večeru a obsluhuj ma, kým sa ja nenajem a nenapijem; keď skončím, môžeš sa navečerať ty?“ 9 Bude azda pán ďakovať svojmu sluhovi za to, že urobil, čo mu prikázal? 10 Podobne je to aj s vami. Ak urobíte všetko, čo vám Boh ukladá, povedzte: „Nie sme výnimočný sluhovia. Vykonali sme iba to, čo bolo našou povinnosťou!“ 11 Cestou do Jeruzalema prechádzal Ježiš územím medzi Samáriou a Galileou. 12 Keď prichádzal k akejsi dedine, šlo mu oproti desať malomocných. Zastavili sa 13 a zďaleka naňho volali: „Ježišu, Majstre, zmiluj sa nad nami!“ 14 Pozrel na nich a povedal: „Chodte a ukážte sa kňazom!“ Poslúchli a cestou boli zbavení svojej choroby. 15 Jeden z nich, len čo zistil, že je zdravý, vrátil sa a nahlas chválil Boha. 16 Padol Ježišovi k nohám a z celého srdca mu ďakoval. Bol to Samaritán. 17 Tu sa Ježiš spýtal: „Neuzdravil som vari desiatich? Kde je tých ostatných deväť? 18 Okrem tohto cudzinca sa nikto z nich nevrátil, aby sa poďakoval Bohu?“ 19 Samaritánovi povedal: „Vstaň, môžeš pokojne odísť. Tvoja viera ťa uzdravila.“ 20 Jedného dňa sa farizeji pýtali Ježiša, kedy príde Božie kráľovstvo. Odpovedal im: „Kráľovstvo Božie neprichádza tak, aby ste to mohli spozorovať. 21 Ani sa nedá povedať: „Je tu alebo tam.“ Ved' kráľovstvo Božie je už medzi vami!“ 22 Svojim učeníkom však povedal: „Príde čas, keď si budete túžobne želať, aby ste prežili aspoň jediný deň v kráľovstve Syna človeka. Ale táto túžba sa vám nesplní. 23 Nedajte sa mýliť, keď vám budú hovoriť: „Kristus je tam“, alebo: „Je tu!“ Nikam nechodte, nebežte za tými ľuďmi. 24 Ako keď oslepujúci blesk pretne oblohu a ožiari celý obzor, taký jasný bude návrat Syna človeka. 25 Najprv však musí mnoho vytrpieť a táto neveriaca generácia ho zavrhne. 26 Pri príchode Syna človeka bude život na zemi podobný ako za čias Noacha: 27 ľudia jedli, pili, ženili sa a vydávali až do dňa, keď Noe vošiel do korábu. Vtedy prišla potopa, v ktorej všetci zahynuli. Zachránil sa iba Noe so svojou rodinou. 28 Podobne to bolo za čias Lota: ľudia jedli, pili, kupovali, predávali, sadili a stavali 29 až do dňa, keď Lot vyšiel zo Sodomy. Vtedy Boh zoslal oheň a síru z neba a všetkých zahubil. 30 Tak to bude v deň, keď príde Syn človeka. 31 Kto bude vtedy na streche domu, nech už nebeží dnu pre veci, ktoré tam má. Kto bude za mestom, nech sa nevracia späť. 32 Spomeňte si, čo sa stalo s Lotovou ženou. 33 Každý, kto by si chcel zachrániť život, stratí ho, ale kto stratí svoj život, ten ho zachová. 34 V tú noc budú dvaja ležať

v jednej posteli: jeden bude vzatý, druhý zostane. 35 Dve ženy budú spolu mlieť: jedna bude vzatá, druhá zostane. 36 [Dvaja muži budú pracovať na poli: jeden bude vzatý, druhý zostane.]“ 37 Učeníci sa ho spýtali: „Kde, Pane?“ Ježiš im odpovedal: „Kde je mŕtvola, tam sa zlietajú aj supy.“

18 Jedného dňa Ježiš vyzroprávval učeníkom podobenstvo o tom, že Bohu treba neprestajne v dôvere predkladať svoje prosby a byť v tom vytrvalý. 2 V ktoromsi meste bol sudca, ktorý nerešpektoval Boha a nezaujímal sa ani o ľudskú mienku. 3 V tom meste žila aj istá vdova, ktorá za ním neustále chodila s prosbou: „Zastaň sa ma proti môjmu odporcovi!“ 4 Sudca síce dlho odmietal, ale napokon si povedal: „Aj keď mi je naozaj jedno, čo hovorí Boh a ľudia ma tiež nezaujímajú, 5 pomôžem jej, lebo inak ma svojou neodbytnosťou celkom umorí.“ 6 A Ježiš dodal: „Vidíte, takej neodbytnej prosebníčke vyhovel aj nespravodlivý sudca! 7 Ako by sa potom Boh nezastal svojich milovaných, ktorí k nemu volajú vo dne i v noci? Vari bude otáľať so svojou pomocou? 8 Uistujem vás, že im pomôže čo najrýchlejšie. Otázkou je, či Syn človeka pri svojom návrate na zem nájde ľudí, ktorí mu budú dôverovať.“ 9 O tých, ktorí si o sebe mysleli, že sú bez chyby, a ostatnými ľuďmi pohŕdali, porozprávval Ježiš toto podobenstvo: 10 „Dvaja muži prišli do chrámu, aby sa zhovárali s Bohom. Jeden z nich bol farizej a druhý colník. 11 Farizej sa postavil dopredu a takto sa modlil: ‚Ďakujem ti, Bože, že nie som taký chamtivec, nepoctivec alebo cudzoložník ako ostatní ľudia, a najmä, že nie som ako tento colník. 12 Dva razy do týždňa sa postím a dávam desatinu zo všetkých svojich príjmov.‘ 13 Colník však stál celkom vzadu so sklonenou hlavou, ani len oči sa neodvážil zdvihnúť k nebu. Na znamenie ľútosti sa bil do prs a hovoril: ‚Bože, som hriešnik, prosím zľutuj sa nado mnou.‘ 14 Uistujem vás, že ten, kto sa vrátil domov ospravedlnený, bol colník, nie farizej. Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený.“ 15 K Ježišovi prinášali malé deti, aby im požehnal. Učeníci však proti tomu rázne zakročili. 16 Ale Ježiš si zavolať deti k sebe a učeníkom povedal: „Nechajte deti prísť ku mne a nebráňte im v tom. lebo práve takým ako oni patrí Božie kráľovstvo. 17 Zapamätajte si, že kto nepríde k Bohu s detskou dôverou, do nebeského kráľovstva sa nedostane.“ 18 Jeden zo židovských vodcov sa spýtal Ježiša: „Dobrý učiteľ, čo musím robiť, aby som získal večný život?“ (aiōnios g166) 19 Ježiš mu odpovedal: „Prečo ma nazývaš dobrým? Veď dobrý je iba Boh. 20 A poznáš predsa prikázania: Nescudzoložíš, Nezabiješ, Neukradneš, Nebudeš

falošne svedčiť, Budeš si vážiť svojich rodičov.“ 21 Muž odpovedal: „Ale veď podľa týchto prikázaní žijem už od svojej mladosti.“ 22 Ježiš mu povedal: „A predsa ti ešte niečo chýba. Predaj všetko, čo máš, rozďaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma.“ 23 Muž po týchto slovách zosmutnel, lebo bol veľmi bohatý. 24 Keď Ježiš videl jeho smútok, povedal: „Ako ťažko sa bohatým vstupuje do Božieho kráľovstva. 25 To skôr prejde ťava uchom ihly, ako boháč vojde do Božieho kráľovstva.“ 26 Tí, čo to počuli, zvolali: „Tak kto vlastne môže byť zachránený?“ 27 Odpovedal im: „Ľudia sa sami zachrániť nemôžu, to môže urobiť len Boh.“ 28 Vtom sa ozval Peter: „A ako je to s nami? My sme predsa nechali všetko a šli sme za tebou!“ 29 Ježiš im na to odpovedal: „Budte si istí, že každý, kto sa pre Božie kráľovstvo niečoho vzdal – domova, súrodencov, rodičov alebo detí – 30 dostane bohatú odmenu: už na tomto svete získa omnoho viac a v budúcom svete dostane večný život.“ (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Ježiš vzal so sebou dvanástich učeníkov a povedal im: „Ideme teraz do Jeruzalema a tam sa splní všetko, čo proroci predpovedali o Synovi človeka. 32 Bude vydaný do rúk pohanov, budú sa mu posmievať, potupia ho a oplývajú. 33 Potom ho zbičujú a zabijú, ale na tretí deň vstane z mŕtvych.“ 34 Učeníci však nič z toho nepochopili a jeho slová pre nich ostali záhadou. 35 Keď sa blížili k Jerichu, sedel pri ceste jeden slepec a žobral. 36 Počul, že okolo prechádza množstvo ľudí, preto sa vypytoval, čo sa to deje. 37 Povedali mu: „Ide tadiaľto Ježiš z Nazareta.“ 38 Len čo to počul, zvolal: „Ježiš, Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ 39 Tí, čo šli vpredu, ho okrikovali, aby mlčal. On však volal ešte hlasnejšie: „Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ 40 Nato Ježiš zastal a kázal, aby ho k nemu priviedli. Keď slepý prišiel, Ježiš sa ho opýtal: 41 „Čo chceš, aby som pre teba urobil?“ Muž mu odpovedal: „Pane, chcem opäť vidieť!“ 42 „Dobre, nech sa ti vráti zrak! Tvoja viera ťa zachránila,“ povedal mu Ježiš. 43 Od tej chvíle muž naozaj videl, šiel za Ježišom a chválil Boha. A všetci, ktorí boli toho svedkami, takisto zvelebovali Boha.

19 Ježiš prišiel do Jericha a prechádzal mestom. 2 Istý muž zvaný Zachej, hlavný výberca daní a veľký boháč, 3 zatúžil vidieť a spoznať Ježiša. Bol však nízkej postavy a pre veľký zástup, ktorý sa tlačil okolo Ježiša, ho nevidel. 4 Predbehol teda sprievod, vykriabal sa na vysoký strom a odtiaľ ho pozoroval. 5 Keď Ježiš prišiel k stromu, pozrel sa hore a povedal: „Zachej, zlez rýchlo dolu! Dnes chcem byť tvojím hosťom.“ 6 Zachej zišiel a s radosťou ho viedol do svojho domu. 7 Ale všetci, ktorí to videli, začali reptáť a pohoršovali sa: „Ide na návštevu k jednému z najväčších

zdieračov.“ 8 Vtedy sa Zachej postavil tak, aby ho všetci videli a povedal Ježišovi: „Pane, polovicu svojho majetku rozdáam chudobným, a ak som niekoho okradol, vrátim mu to štvornásobne.“ 9 Ježiš mu povedal: „Dnes Boh zachránil túto rodinu. Ukázalo sa totiž, že aj tento človek nasleduje Abrahámov príklad viery. 10 Lebo Syn človeka, prišiel hľadať a zachrániť stratených.“ 11 Keďže bol neďaleko Jeruzalema a mnohí sa domnievali, že Božie kráľovstvo sa čochvíľa stane viditeľným, vyrozprával im toto podobenstvo: 12 „Jeden vznešený a bohatý muž odišiel do ďalekej krajiny, aby sa tam dal korunovať a vrátil sa späť ako kráľ. 13 Pred svojím odchodom si zavolał desiatich sluhov, každému z nich zveril určitú sumu a povedal: ‚Kým sa vrátim, investujte tie peniaze tak, aby priniesli úžitok.‘ 14 Ale niektorí z jeho občanov ho nenávideli a poslali poslov s odkazom: ‚Nechceme, aby sa tento stal našim kráľom.‘ 15 No on sa po nejakom čase predsa vrátil ako kráľ a dal si predvolať sluhov, ktorým zveril peniaze. Chcel zistiť, ako s nimi hospodárili. 16 Prišiel prvý a povedal: ‚Pane, získal som desatnásobne viac, ako bola pôvodná suma.‘ 17 ‚Výborne‘, pochválil ho kráľ. ‚Si dobrý hospodár. Keďže si verne zaobchádzal s tým málom, čo som ti zveril, za odmenu ťa menujem správcom nad desiatimi mestami.‘ 18 Potom pristúpil ďalší sluha: ‚Pane, získal som pätnásobne viac, ako bola pôvodná suma.‘ 19 Aj toho pán pochválil a ustanovil ho správcom nad piatimi mestami. 20 Nakoniec prišiel sluha, ktorý povedal: ‚Pozri, to je to, čo si mi zveril. Celý čas som to nosil pri sebe a ochraňoval, 21 lebo som sa ťa bál. Si totiž prísny – žiadaš aj to, čo si nedal, a žneš, čo si nezasial.‘ 22 Tomu človeku kráľ povedal: ‚Tvoje vlastné slová ťa odsudzujú, ty zlý sluha! Vedel si, že som prísny človek, beriem, čo som nedal a žnem, čo som nezasial. 23 Prečo si moje peniaze aspoň nezveril správcovi peňazí, aby priniesli nejaké úroky?‘ 24 Potom sa obrátil k tým, čo stáli okolo neho: ‚Vezmite mu tie peniaze a dajte tomu, čo získal najviac.‘ 25 Namietli: ‚Pane, ale ved’ on už má desat!‘ 26 Kráľ však odpovedal: ‚Áno, ten, čo má, dostane ešte viac; a ten, čo nemá, príde aj o to, čo má. 27 A nepriateľov, ktorí ma nechceli za kráľa, privedte sem a pred mojimi očami ich pobite.‘“ 28 Keď Ježiš dorozprával tento príbeh, pokračoval v ceste do Jeruzalema. 29 Neďaleko Betfage a Betánie pri Olivovom vrchu Ježiš vyzval svojich učeníkov: 30 „Chodte do dedinky pred nami. Hneď na kraji uvidíte oslíka, na ktorom ešte nikto nejazdil. Odviažte ho a privedte sem! 31 Keby sa vás niekto spýtal, prečo to robíte, odpovedzte: ‚Pán ho potrebuje.‘“ 32 Šli a našli všetko tak, ako im povedal. 33 Keď odväzovali osliatko, prišli majitelia a spýtali sa ich: „Prečo to osliatko odväzujete?“ 34 Odpovedali:

„Pán ho potrebuje.“ 35 Potom osliatko priviedli k Ježišovi, prestreli mu na chrbát svoje plášte a pomohli Ježišovi vysadnúť. 36 A ľudia rozprestierali svoje plášte na cestu, po ktorej šiel. 37 Keď sa priblížil k Olivovému vrchu, začal zástup učeníkov nadšene a hlasno chváliť Boha za všetky zázraky, ktoré na vlastné oči videli. 38 Volali: „Nech Boh požehná kráľa, ktorý prichádza v jeho mene! Nech je pokoj medzi nebom a zemou! Sláva Bohu na výsostiach!“ 39 Vtedy mu niektorí farizeji zo zástupu dohovárili: „Napomeň svojich učeníkov!“ 40 Ale Ježiš im odpovedal: „Ak by oni mlčali, budú kričať kamene popri ceste.“ 41 Keď už boli blízko a uvidel mesto, vstúpili mu do očí slzy a so smútkom povedal: 42 „Keby ste aspoň dnes pochopili, čo vám môže priniesť pokoj! Ale vy nič nechápete. 43 Prídu dni, keď vás nepriatelia obklúčia, oboženú valom a zovrú zo všetkých strán. 44 Napokon zrovnajú vaše mesto so zemou a tých, čo budú v ňom, pobijú. Nezostane tu kameň na kameni, pretože ste nespoznali čas, keď vám Boh priniesol záchranu.“ 45 Ježiš vošiel do priestorov chrámu a začal odtiaľ vyháňať všetkých, ktorí tam obchodovali. 46 Povedal im: „Je napísané: ‚Môj chrám bude pre všetkých miestom modlitby‘, ale vy ste z neho urobili brloh lotrov!“ 47 Ježiš potom deň čo deň vyučoval v chráme. Veľkňazi, učitelia Zákona i vodcovia ľudu ho chceli zabiť, 48 ale nevedeli, ako to urobiť, lebo ľudia ho dychtivo počúvali.

20 Jedného dňa, keď Ježiš opäť učil ľud v chráme a hlásal radostnú zvesť, prišli za ním veľkňazi, učitelia Zákona a židovskí vodcovia 2 s otázkou: „Povedz nám, akým právom robíš to, čo robíš? Kto ťa tým poveril?“ 3 „Aj ja mám pre vás otázku: 4 Keď Ján krstil, od koho mal poverenie? Od Boha alebo od ľudí?“ 5 Začali sa medzi sebou dohadovať: „Ak povieme že ho poslal Boh, spýta sa nás, prečo sme mu neuverili. 6 Ak však povieme, že ľudia, mohol by nás dav ukameňovať, lebo verí, že Ján bol prorok.“ 7 Napokon mu odpovedali: „Nevieme, kto poslal Jána.“ 8 Ježiš im na to povedal: „Ani ja vám nepoviem, kto mi dal moc konať to, čo konám.“ 9 Potom sa znova obrátil k zástupu a povedal im toto podobenstvo: „Istý človek vysadil vinicu, prenajal ju vinohradníkom a na dlhý čas odcestoval. 10 Keď nastal čas obračky, poslal k vinohradníkom svojho sluhu, aby mu odovzdali podiel z úrody. Ale vinohradníci ho zbili a poslali naspäť s prázdnyimi rukami. 11 Poslal k nim iného sluhu, ale aj toho zbili, potupili ho a nič mu nedali. 12 Nato poslal aj tretieho sluhu, ale stihol ho ten istý osud: do krvi ho zbili a vyhnali. 13 Čo mám robiť?“ spýtal sa majiteľ vinice v duchu. „Pošlem k nim svojho milovaného syna, pred ním určite budú

mat' rešpekt.' 14 Ale keď vinohradníci zazreli majiteľovho syna, zosnovali takýto plán: 'Toto je dedič, zabijeme ho a vinica bude naša.' 15 Vyliekli ho teda z vinice a zabili. 16 Čo myslíte, čo urobí majiteľ vinice, keď sa to dozvie? Príde, dá ich pozabíjať a vinicu prenajme iným. "Tí, čo ho počúvali, odpovedali: "To nech sa nikdy nestane!" 17 Ježiš sa na nich zahľadel a povedal: "Čo teda znamenajú slová Písma: 'Kameň, ktorý stavitelia odhodili ako nepotrebný, stal sa kameňom základným, najdôležitejším v celej stavbe?'" 18 A doložil: "Každý, kto spadne na ten kameň, doláme sa, ale na koho spadne, toho rozdrví." 19 Veľkňazi a učitelia Zákona ho chceli hneď zatknúť, lebo si uvedomovali, že to podobenstvo bolo o nich. Báli sa však ľudí. 20 Židovský vodcovia Ježiša urputne sledovali. Poslali za ním špehov, ktorí sa vydávali za spravodlivých ľudí. Ich úlohou bolo Ježiša pri rozhovore chytiť do pasce, aby ho mohli obžalovať a vydať do rúk rímskemu miestodržiteľovi. 21 Tí Ježišovi povedali: „Majstre, poznáme ťa ako dobrého učiteľa, ktorý sa vo svojich názoroch nedá nikým ovplyvniť. Učíš ľudí pravej ceste k Bohu. 22 Povedz nám teda: je správne platiť cisárovi dane, alebo nie?“ 23 Ježiš postrehol ich lešť, preto im povedal: 24 „Ukážte mi mincu! Čí obraz a meno je na nej?“ Odpovedali mu: „Cisárove.“ 25 Nato im Ježiš povedal: „Dávajte teda cisárovi, čo je cisárovo, a Bohu, čo je Božie.“ 26 Zmĺkli, ohromení jeho odpoveďou a zostali zarazení, lebo sa im nepodarilo prichytiť ho v reči. 27 Potom za ním prišli aj saduceji, ktorí popierajú zmŕtvychvstanie, a povedali mu: 28 „Majstre, v Mojžišovom zákone je napísané, že ak zomrie muž, ktorého manželstvo bolo bezdetné, jeho brat je povinný oženiť sa s vdovou a splodiť bratovi potomka, aby sa zachoval jeho rod. 29 Bolo raz sedem bratov. Najstarší sa oženil a zomrel bez potomka. 30 Vdovu si vzal druhý brat a tiež zomrel bez detí. 31 To sa opakovalo aj s ďalšími: všetci pomreli a nezanechali detí. 32 Napokon zomrela aj žena: 33 komu bude pri vzkriesení patriť, keď mala sedem mužov?“ 34 Ježiš im na to odpovedal: „Pre ľudí je normálne, že sa ženía a vydávajú. (aiōn g165) 35 Tí, ktorých Boh uzná za hodných žiť na novej zemi a vzkriesi ich z mŕtvych, sa už nebudú ženiť, ani vydávať (aiōn g165) 36 a nebudú ani umierať. V tomto sa budú podobat' anjelom a budú Božími synmi, lebo ich Boh vzkriesil z mŕtvych do nového života. 37 A pokiaľ ide o zmŕtvychvstanie, to naznačil už Mojžiš pri kre. Tam Pána nazýva Bohom Abraháma, Bohom Izáka a Bohom Jáкова. 38 Boh predsa nie je Bohom mŕtvych, ale Bohom živých. Z Božieho pohľadu sú teda všetci živí.“ 39 „Majstre, dobre si im odpovedal!“ poznamenali niektorí z učiteľov Zákona. 40 A už sa neodvážili dávať mu ďalšie otázky. 41 Ježiš sa opýtal tých,

čo ho počúvali: „Uvažovali ste nad tým, prečo ľudia nazývajú Mesiáša synom Dávidovým? 42 Ved' sám Dávid hovorí v knihe Žalmov: 'Boh povedal môjmu Pánovi: Sed' po mojej pravici, 43 kým ti všetkých nepriateľov nepoložíš k nohám.' 44 Ak ho Dávid nazýva svojím Pánom, ako potom môže byť aj jeho synom?“ 45 Učenikom potom pred všetkými povedal: 46 „Dajte si pozor na učiteľov Zákona, ktorí sa radi honosne obliekajú a čakajú, že ich ľudia budú na verejnosti úctivo zdraviť a klaňať sa im. Radi sedávajú na čestných miestach pri bohoslužbách i na hostinách. 47 Využívajú domy vdov a dlho sa modlievajú na verejnosti, aby ich všetci videli. Práve preto ich Boh potrestá prísnejšie, než ostatných.“

21 Ježiš pozoroval, ako zámožní ľudia vhadzujú peniaze do chrámovej pokladnice. 2 Videl aj jednu chudobnú vdovu, ako tam vhodila dve drobné mince. 3 Povedal: „Táto chudobná vdova dala viac ako ostatní. 4 Oni všetci dávali z nadbytku, ale táto chudobná žena dala všetko, čo mala – celé svoje živobytie.“ 5 Niektorí učenici obdivovali, z akého krásneho kameňa je postavený chrám a ako nádherne je vyzdobený pamätnými darmi. Ale Ježiš povedal: 6 „Prídu dni, keď zo všetkého, čo teraz obdivujete, nezostane kameň na kameni. Všetko to bude zničené – nezostane tu kameň na kameni.“ 7 „Majstre, kedy sa to všetko stane a čo bude znamením, že sa k tomu schyľuje?“ opýtali sa ho. 8 Ježiš im odpovedal: „Dajte si pozor, aby vás niekto neoklamal a nezviedol. Mnohí totiž prídu, budú sa za mňa vyhlasovať a tvrdiť 'Ja som on!' alebo 'Už nastal ten čas!', no neverte im! 9 Na mnohých miestach vypuknú vojny a nepokoje. Keď sa o tom dozviete a budete počuť o ich následkoch, neľakajte sa! To všetko musí prísť, ale koniec nenastane hneď. 10 Budú proti sebe bojovať národy a krajiny, 11 nastanú veľké zemetrasenia, v mnohých krajinách vypukne hlad a rôzne epidémie a na nebi sa budú objavovať nezvyčajné úkazy. 12 Ale tomu všetkému bude ešte predchádzať obdobie veľkého prenasledovania. Vydajú vás synagógam, budú vás vláčiť po súdoch, vodiť pred kráľov a vládcov, a to len preto, že ste uverili vo mňa. 13 No takto sa vám naskytne príležitosť vydať svedectvo o mne a o vašej viere. 14 A netrápte sa, akými slovami sa budete obhajovať, 15 lebo ja vám dám pravé slová aj vhodné dôkazy, ktoré vaši odporcovia nebudú môcť vyvrátiť. 16 Neraz vás zradia aj vlastní rodičia, súrodenci, príbuzní a priatelia. Ba niektorých z vás aj usmrtia. 17 Všetci vás budú nenávidieť len preto, že ste moji. 18 Ale nebojte sa, lebo ani jeden vlas z hlavy sa vám nestratí. 19 Ak vytrváte, získate večný život.“ 20 „Keď uvidíte, že Jeruzalem obkľučujú vojská, vedzte, že sa priblížila jeho skaza. 21 Tí, čo budú

v Judsku, nech utečú do hôr. Tí, čo budú v Jeruzaleme, nech z neho odídu, a tí, čo budú za mestom, nech sa doň nevracajú. 22 Budú to dni trestu a splní sa všetko, čo o tom napísali proroci. 23 Ťažko bude v tých dňoch tehotným ženám a tým, čo majú dojčatá. Na zemi bude veľké utrpenie a hnev proti tomuto ľudu. 24 Mnohých povražia a mnohých odvečú do vyhnanstva alebo do zajatia po celom svete a po Jeruzaleme budú šliapať pohania až dovtedy, kým sa nenaplní aj ich čas.“ 25 „A budú zvláštne úkazy na slnku, na mesiaci aj na hviezdach. 26 Ľudia na zemi budú prežívať nesmiernu úzkosť a nebudú vedieť, kam sa podieť pred hukotom rozbúreného mora. Celý svet zachváti smrtný strach z neistoty, čo sa bude diať, lebo i nebeské mocnosti sa zachvejú. 27 Vtedy ľudia uvidia, ako Syn človeka prichádza v oblakoch s veľkou mocou a slávou. 28 Keď sa to všetko začne diať, vzpriamte sa a zdvihnite hlavy. Vaša záchrana je blízko!“ 29 Svoje slová zdôraznil podobenstvom: „Všimnite si figovník alebo ktorýkoľvek iný strom. 30 Keď vypučí lístie, viete, že sa blíži leto. 31 A takisto, keď uvidíte, že sa plní, čo som predpovedal, poznáte, že Božie kráľovstvo je blízko. 32 Je to tak – svet nepominie, kým sa to všetko nestane. 33 Nebo aj zem sa raz pominú, ale moje slová nikdy nestratia svoju platnosť.“ 34 „Dávajte si pozor, aby vaša myseľ nebola otupená nestriednosťou, opilstvom a starosťami o živobytie. Inak vás ten deň prekvapí ako nastražená pasca, z ktorej niet úniku. 35 Lebo to príde na všetkých ľudí na zemi. 36 Preto buďte bdelí a neprestajte sa modliť, aby ste unikli všetkému, čo má prísť, a mohli ste napokon obstáť pred Synom človeka.“ 37 Ježiš každý deň učil v chráme, ale na noc odchádzal z Jeruzalema na Olivový vrch. 38 Hneď zrána všetci ľudia opäť prichádzali do chrámu, aby ho počúvali.

22 Priblížil sa sviatok nekvasených chlebov, ktorý sa nazýva Pascha. 2 Veľkňazi a učitelia Zákona sa pokúšali nájsť spôsob, ako Ježiša pripraviť o život, no zároveň sa báli, aby to nevyvolalo vzburu medzi ľuďmi. 3 Vtedy satan ovládol Judáša Iškariotského, jedného z Ježišových dvanástich učeníkov: 4 šiel za veľkňazmi a veliteľmi chrámovej stráže a ponúkol sa, že im pomôže zmocniť sa Ježiša. 5 Tí sa nesmiernie zaradovali a sľúbili mu za to finančnú odmenu. 6 Judáš súhlasil a od tej chvíle striehol na vhodnú príležitosť, ako Ježiša zatknúť nenápadne, bez mnohých svedkov. 7 Nastal deň sviatku nekvasených chlebov, v ktorom Židia zabíjali baránka. 8 Ježiš prikázal Petrovi a Jánovi: „Chodte a pripravte nám veľkonočnú večeru.“ 9 Spýtali sa ho: „Kde chceš, aby sme ju pripravili?“ 10 Odpovedal im: „Keď prídete do mesta, stretnete tam

muža, ktorý ponesie krčah s vodou. Chodte za ním do domu, do ktorého vojde, 11 a majiteľovi domu povedzte: „Učiteľ sa ťa pýta na miestnosť, v ktorej by mohol so svojimi učeníkmi jesť baránka.“ 12 Ukáže vám veľkú, už prichystanú miestnosť na poschodí. Tam pripravte večeru.“ 13 Učeníci odišli a našli všetko tak, ako im povedal. A pripravili tam veľkonočného baránka. 14 Keď nastal čas večere, sadol si s apoštolmi za stôl. 15 Povedal im: „Veľmi som túžil jesť s vami veľkonočné jedlo skôr, ako budem trpieť. 16 Je to naposledy, čo ho takto jeme. Lebo vám hovorím, že ho už nebudem jesť dovtedy, kým sa to, čo predstavuje, nenaplní v Božom kráľovstve.“ 17 Potom vzal kalich, poďakoval za Bohu a povedal: „Vezmite a rozdeľte si to medzi sebou. 18 Lebo ja už nebudem piť z plodu viniča, až kým nepríde Božie kráľovstvo.“ 19 Potom vzal chlieb, poďakoval sa Bohu, lámal ho a podával svojim učeníkom so slovami: „Toto je moje telo, ktoré sa za vás vydáva. To robte na moju pamiatku.“ 20 Po večeri im opäť podal kalich a povedal: „Tento kalich je znamením novej zmluvy, spečatenej mojou krvou, ktorá sa za vás vylieva. 21 Ale môj zradca je so mnou pri stole. 22 Syn človeka ide, ako je určené, ale beda tomu, kto ho zrádza.“ 23 Po týchto slovách sa začali dohadovať, kto z nich by bol schopný čosi také urobiť. 24 Napokon sa medzi učeníkmi rozpútal spor, kto z nich je najdôležitejší. 25 Ježiš im povedal: „Tu na zemi panujú vládcovia a dávajú sa nazývať dobrodincami. 26 Medzi vami nech je to inak. Ten najdôležitejší medzi vami nech je pokorný akoby bol najmladší, a kto je na čele, nech je ako ten, čo slúži ostatným. 27 Ved' kto je dôležitejší? Ten, kto sedí za stolom a dá sa obsluhovať, alebo ten, čo obsluhuje? Všeobecne platí, že ten, kto sa dá obsluhovať. No ja som medzi vami ako ten, kto slúži. 28 Až doposiaľ ste mi v mojich skúškach verne stáli po boku. 29 Dávam vám teda kráľovstvo, ako ho môj Otec dal mne, 30 aby ste v tom kráľovstve jedli a pili pri mojom stole, sedeli na trónoch a súdili dvanásť kmeňov Izraela.“ 31 Potom oslovil Petra: „Šimon, Šimon, Satan si vyžiadal, aby vás smel preosiať ako pšenicu, 32 ale ja som prosil za teba, aby tvoja viera celkom nezlyhala. A až mi opäť začneš dôverovať, posilňuj svojich bratov.“ 33 Peter mu odpovedal: „Pane, som pripravený ísť s tebou do väzenia, ba aj na smrť.“ 34 Ale Ježiš mu povedal: „Vravím ti, Peter, skôr ako ráno zakikríka kohút, tri razy ma zaprieš.“ 35 Potom sa spýtal ostatných učeníkov: „Keď som vás poslal bez peňazí, bez tašky aj bez obuvi, chýbalo vám niečo?“ Odpovedali: „Nechýbalo.“ 36 Ježiš pokračoval: „Odtiaľ však, kto má peniaze či tašku, nech si ich vezme. A kto nemá meč, nech radšej predá šaty a kúpi si ho. 37 Lebo nastal čas, keď sa na mne splní proroctvo Písma: „Budú ho

počítat' medzi zločincov. 'To, čo je o mne napísané sa vyplní.' 38 Učeníci mu povedali: „Pane, máme tu dva meče.“ To stačí, odpovedal Ježiš. 39 Potom sa ako zvyčajne pobral na Olivový vrch. Išli s ním aj učenici. 40 Keď došli na miesto, povedal im: „Modlite sa, aby ste nepodľahli pokušeniu.“ 41 Potom sa od nich vzdialil asi tak na dohodenie kameňom, kľakol si a modlil sa: 42 „Otče, ak chceš, odním odo mňa tento kalich utrpenia. Ale nech sa stane tvoja vôľa, nie moja.“ 43 Tu sa mu zjavil anjel z neba a posilňoval ho. 44 Ježiš sa v smrtelnej úzkosti modlil ešte horlivejšie. Pot mu ako krvavé kvapky stekal na zem. 45 Keď napokon vstal od modlitby a vrátil sa k učeníkom, našiel ich spať, zmorených smútkom. 46 „Ako môžete spať?“ prebudil ich. „Vstaňte a modlite sa! Inak vás premôže pokušenie.“ 47 Ešte ani nedohovoril, a už sa zjavil zástup ľudí na čele s Judášom, jedným z dvanástich učeníkov. Pristúpil k Ježišovi a pozdravil ho priateľským bozkom. 48 Ježiš sa ho spýtal: „Judáš, bozkom zrádzaš Syna človeka?“ 49 Keď ostatní učenici pochopili, čo sa deje, zvolali: „Pane, máme na nich zaútočiť mečmi?“ 50 Jeden z nich naozaj vytasil meč a odtal veľkňazovmu sluhovi pravé ucho. 51 Ježiš im však povedal: „Prestaňte s tým!“ Dotkol sa ucha zraneného a uzdravil ho. 52 Potom sa obrátil k veľkňazom, veliteľom stráže a vodcom ľudu, ktorí šli na čele zástupu: „Som azda nejaký nebezpečný burič, že ste na mňa vyšli s mečmi a palicami?“ 53 Každý deň som predsa s vami v chráme. Prečo ste ma nezajali tam? Teraz však nastala vaša chvíľa a čas, keď vláda tmy vrcholí.“ 54 Vtedy sa ho zmocnili a odviekli do veľkňazovho paláca. Peter šiel obďaleč za ním. 55 Ktosi rozložil uprostred nádvorja oheň a posadali si okolo neho. Aj Peter si k nim prisadol, aby sa zohrial. 56 Ako mu oheň osvietil tvár, všimla si ho jedna slúžka, premerala si ho a povedala: „Pozrite sa, aj tento patrí k nemu!“ 57 Ale Peter to zaprel a povedal jej: „Žena, ved' ja ho vôbec nepoznám!“ 58 Po chvíli si ho všimol ktosi iný: „Aj ty si určite jeden z nich.“ Peter sa ohradil: „Nie som!“ 59 Asi o hodinu ktosi opäť začal tvrdiť: „Ale ved' aj tento patrí k Ježišovým učeníkom, ved' je to Galilejčan!“ 60 Peter to však zasa poprel: „Človeče, vôbec neviem, o čom hovoríš!“ A vtom, ešte skôr ako dohovoric, zakikírkol kohút. 61 Vtedy sa Ježiš obrátil a zadíval sa na Petra. Peter si hneď spomenul, čo mu Pán povedal: „Skôr ako ráno zakikírika kohút, tri razy ma zaprieš.“ 62 Vyšiel z nádvorja a trpko sa rozplakal. 63 Vojaci, ktorí Ježiša strážili, sa mu začali posmievat' a biť ho. 64 Zakrývali mu oči a pýtali sa ho: „Si predsa prorok, tak uhádni, kto ťa udrél.“ 65 A predbiehali sa v tom, kto ho väčšmi urazí. 66 Len čo sa rozvidnelo, zišla sa židovská veľrada, ktorú tvorili vodcovia ľudu, veľkňazi

a učelia Zákona. Dali si Ježiša predviesť 67 a naliehali naňho: „Si Mesiáš? Povedz nám to!“ On im odpovedal: „Aj keby som vám to povedal, neuveríte mi. 68 A keby som sa ja vás na niečo spýtal, neodpoviete mi. 69 Čoskoro však Syn človeka zasadne po pravici všemohúceho Boha.“ 70 Tu všetci začali kričať: „Ty si teda Syn Boží?“ Odpovedal im: „Vy sami hovoríte, že som!“ 71 „Načo by nám boli ďalší svedkovia?“ povedali. „Ved' sme to počuli priamo od neho!“

23 Tu vstali všetci členovia rady a odviekli ho k rímskemu miestodržiteľovi Pilátovi. 2 Predniesli proti nemu obžalobu: „Tento človek, ako sme zistili, poburuje náš ľud, zakazuje odvádzať dane rímskemu cisárovi a vyhlasuje sa za Mesiáša a kráľa.“ 3 Tu sa ho Pilát spýtal: „Ty si kráľ Židov?“ Odpovedal mu: „Ty sám to vravíš.“ 4 Pilát povedal veľkňazom i zhromaždenému zástupu: „Na tomto človeku som nenašiel nič, čím by sa previnil.“ 5 Oni však namietali: „Svojím učením vyvoláva nepokoje v celom Judsku. Začalo sa to v Galilei a preniklo to až sem.“ 6 Keď to Pilát počul, spýtal sa: „Pochádza z Galilej?“ 7 A keď prisvedčili, hneď rozkázal zaviesť Ježiša ku kráľovi Herodesovi, lebo Galilea podliehala jeho právomoci. Herodes bol práve v Jeruzaleme a veľmi sa tomu zaradoval, lebo už dávno túžil Ježiša vidieť. Veľa totiž o ňom počul a dúfal, že bude svedkom nejakého zázraku. 9 Dal mu mnoho otázok, ale Ježiš na ne neodpovedal. 10 Zato prítomní veľkňazi a učelia Zákona ho neprestajne osočovali. 11 Herodes spolu s jeho vojakmi začal Ježiša ponižovať a vysmievať sa mu. Dal ho obliecť do slávnostných kráľovských šiat a poslal ho naspäť k Pilátovi. 12 V ten deň sa Herodes s Pilátom spriatelili; dovtedy totiž vládla medzi nimi nevraživosť. 13 Pilát zvolal veľkňazov, popredných mužov aj ľud 14 a predniesol im tento rozsudok: „Priviedli ste mi tohto človeka a obvinili ste ho, že poburuje ľud proti Rímu. Boli ste pri tom, keď som ho vypočúval, no nemohol som ho usvedčiť z nijakého zločinu, ktorý mu pripisujete. 15 Ani Herodes nie, inak by nám ho neposlal späť. Nespáchal teda nič, prečo by si zaslúžil smrť. 16 A tak ho dám potrestať a potom ho prepustím.“ 17 [Na každý sviatok im totiž prepúšťal jedného väzňa.] 18 Celý zástup však začal jednohlasne kričať: „Preč s ním! Prepust' nám Barabáša!“ 19 Barabáš bol uväznený pre akúsi vzburu v meste a pre vraždu. 20 Pilát sa znova pokúsil presvedčiť dav, že Ježiš je nevinný, lebo ho chcel prepustiť. 21 Ale ľudia ho prekritičali: „Ukrižuj ho! Ukrižuj!“ 22 Pilát sa ešte tretí raz pokúsil presvedčiť ich: „Akého zločinu sa vlastne dopustil? Nenašiel som nijaký dôvod, pre ktorý by si zaslúžil trest smrti. Dám ho zbíťovať a potom ho prepustím.“ 23 Ale dav sa s

čoraz väčším krikom domáhal Ježišovo ukrižovania. Ich krik nakoniec tak zmohtnel, **24** že sa im Pilát rozhodol vyhovieť. **25** Prepustil Barabáša, muža, ktorý bol uvrhnutý do väzenia za poburovanie a vraždu, a vydal im Ježiša, aby s ním urobili, čo chcú. **26** Keď Ježiša odvádzali, vojaci prinútili istého muža, aby odniesol Ježišov kríž. Bol to Šimon z Kyrény, ktorý práve prichádzal z vidieka do mesta. **27** Šiel za nimi obrovský zástup a bolo v ňom mnoho žien, ktoré nariekali a oplakávali Ježiša. **28** Ježiš sa k nim obrátil a povedal: „Dcéry jeruzalemské, neplačte nado mnou, plačte radšej nad sebou a nad svojimi deťmi, **29** lebo prichádzajú dni, keď sa bude hovoriť: ‚Šťastné sú neplodné, šťastné sú tie, ktoré nikdy nerodili ani nepridávali!‘“ **30** Ľudia budú prosieť vrchy: ‚Padnite na nás!‘ a kopce: ‚Prikryte nás!‘“ **31** Lebo ak takto nakladajú so živým stromom, čo sa potom bude diať so suchým?“ **32** Spolu s Ježišom viedli na smrť aj dvoch zločincov. **33** Keď prišli na miesto, ktoré sa volá Lebka, ukrižovali jeho aj tých zločincov: jedného sprava, druhého zľava. **34** Ježiš sa modlil za svojich nepriateľov: „Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia.“ Vojaci si losovaním rozdelili jeho odev. **35** Okolo stál a prizeral sa dav. Ozývali sa aj posmešky členov veľrady: „Iných zachraňoval, tak nech teraz zachráni sám seba, ak je naozaj Mesiáš, ktorého si vyvolil Boh.“ **36** Aj vojaci sa mu posmievali a ponúkali ho octom. **37** Pokrikovali naňho: „Ak si židovský kráľ, zachráň sa!“ **38** Nad hlavu mu pripevnili nápis v gréčtine, latinčine a hebrejčine: **TOTO JE KRÁĽ ŽIDOV.** **39** Aj jeden z ukrižovaných zločincov na Ježiša zaútočil slovami: „Čo si to za Mesiáša? Ak ním si, zachráň seba i nás!“ **40** Ale ten druhý ho okríkol: „Ani vo chvíli smrti sa nebojíš Boha? Veď si odsúdený k tomu istému trestu! **41** My si však takýto trest zaslúžime, ale tento človek nespáchal nič zlé a trpí nevinne.“ **42** Potom oslovil Ježiša: „Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.“ **43** Ježiš mu odpovedal: „Dávam ti svoj sľub, že dnes budeš so mnou v raji.“ **44** Okolo poludnia odrazu nastala tma a trvala v celej zemi až do tretej poobede. **45** Slnko sa zatmelo a chrámová opona roztrhla napoly. **46** Ježiš nahlas zvolal: „Otče, do tvojich rúk odovzdávam svojho ducha!“ Po týchto slovách naposledy vydýchol. **47** Keď rímsky stotník, videl, čo sa stalo, vzdal česť Bohu a povedal: „Tento človek bol určite spravodlivý.“ **48** A zástupy, ktoré sa prizerali tejto scéne a videli, čo sa stalo, bili sa do prs a odchádzali. **49** Ježišovi priatelia a ženy, čo prišli za ním z Galiley stáli opodiaľ a na všetko sa pozerali. **50** Jeden z členov veľrady, Jozef, čestný a šlachetný človek, **51** ktorý pochádzal z judského mesta Arimatea, nesúhlasil s postupom a rozsudkom ostatných. Patril k tým, ktorí očakávali príchod Božieho kráľovstva. **52**

Ten teraz zašiel za Pilátom a vyžiadal si Ježišovo mŕtve telo. **53** Sňal ho z kríža, zavinul do plátna a uložil do hrobu vytesaného v skale, kde ešte nik nebol pochovaný. **54** Bolo to v piatok večer, v deň, keď sa robili prípravy na sobotu. **55** Ženy, ktoré sprevádzali Ježiša z Galiley, boli pri pochovávaní Ježišovho tela a videli jeho hrob. **56** Potom sa vrátili domov a pripravili vonné masti a oleje, ktorými ho chceli natrieť. Ale v sobotu zachovali podľa prikázania sviatočný odpočinok.

24 V prvý deň týždňa sa zavčasu ráno ženy pobrali k hrobu a niesli so sebou vonné masti a oleje. **2** Keď prišli, zistili, že veľký kameň, ktorý mal zakrývať vchod do hrobu, je odvalený. **3** Vošli teda dnu, ale telo Pána Ježiša tam nenašli. **4** Ako tu bezradné stáli, zrazu sa vedľa nich zjavili dvaja muži v žiarivo bielych odevoch. **5** Ženy zachvátil strach a sklonili sa k zemi. Muži sa ich spýtali: „Prečo hľadáte živého medzi mŕtvymi?“ **6** Ježiš tu nie je! Vstal z mŕtvych! Spomeňte si, čo vám hovoril už v Galilei: **7** ‚Syn človeka má byť vydaný do rúk zlých ľudí, ukrižujú ho, ale na tretí deň vstane z mŕtvych.‘“ **8** Ženy sa na to naozaj rozepamätali. **9** Vrátili sa od hrobu a všetko vyrozprávali apoštolom i všetkým ostatným. **10** Boli to: Mária Magdaléna, Jana, Mária Jakubova, ale i ďalšie ženy. **11** Učeníci pokladali ich správu za nezmysel a neverili im. **12** Peter však vstal a bežal k hrobu. Keď sa nahol dnu, videl tam len plachty. Vrátil sa a nedokázal pochopiť, čo sa vlastne stalo. **13** V ten istý deň sa dvaja z Ježišových učeníkov uberali do dediny Emauzy, ktorá je od Jeruzalema vzdialená asi dvanásť kilometrov. **14** Hovorili spolu o všetkom, čo sa stalo. **15** Ako sa tak rozprávali a znovu o všetkom diskutovali, pripojil sa k nim samotný Ježiš a kráčal s nimi. **16** Pozerali sa na neho, čosi im však bránilo spoznať, že je to on. **17** „O čom sa to rozprávate?“ prihovoriť sa im. Zostali stáť a na tvárach sa im zračil hlboký smútok. **18** Jeden z nich, Kleofáš, mu odpovedal: „Ty si asi jediný z celého Jeruzalema, ktorý nevie, čo sa tam po tieto dni stalo!“ **19** Spýtal sa ich: „A čo?“ – „Ty si nič nepočul o Ježišovi z Nazareta?“ čudovali sa. „Bol to prorok. Mal veľkú moc, ktorá sa prejavovala v jeho činoch i slovách. Boh bol s ním a všetci ľudia ho obdivovali. **20** Naši veľkňazi a členovia rady ho však zatkli a odovzdali rímskemu panovníkovi, aby ho odsúdil na smrť: potom ho ukrižovali. **21** A my sme dúfali, že on je ten očakávaný Mesiáš, ktorý vyslobodí Izrael. Stalo sa to už predvčerom, **22** no dnes nás niektoré ženy vyľakali. Skoro ráno boli totiž pri hrobe, v ktorom bol pochovaný, **23** ale jeho telo nenašli. A vraj videli anjelov, ktorí im povedali, že Ježiš žije. **24** Niektorí z nás potom odišli k hrobu a všetko našli presne tak, ako nám

o tom hovorili ženy: jeho však nenašli.“ 25 Ježiš im na to povedal: „Akí ste nechápaví! Je také ťažké uverit' tomu, čo predpovedali proroci? 26 Vari nemal Mesiáš prejsť všetkým tým utrpením, kým sa mu nedostane sláva, ktorá mu náleží?“ 27 Počnúc Mojžišom a prorokmi im vysvetľoval všetko, čo sa o ňom hovorí v celom Písme. 28 Keď sa priblížili k dedine Emauzy, k cieľu svojej cesty, Ježiš akoby chcel ísť ďalej. 29 Oni ho však prehovárali: „Zostaň s nami, zvečeralo sa a blíži sa noc.“ Dal sa teda pozvať a vošiel s nimi do domu. 30 Keď zasadli k večeri, vzal do rúk chlieb, poďakoval Bohu, rozdelil ho a podával im. 31 V tej chvíli sa im otvorili oči a spoznali ho, ale on im zmizol. 32 Vtedy si povedali: „Či nám nehorelo srdce, keď sa s nami celou cestou zhováral a vysvetľoval nám Písma?“ 33 Nedbali na to, že je neskoro, a hneď sa pobrali naspäť do Jeruzalema, kde ich jedenásti učeníci a ostatní Ježišovi nasledovníci uvítali slovami: 34 „Ježiš naozaj vstal z mŕtvych! Ukázal sa Šimonovi!“ 35 A tí dvaja učeníkom zasa vyrozprávali, čo sa im prihodilo na ceste a ako spoznali Ježiša, keď lámal chlieb. 36 Práve keď o tom rozprávali, Ježiš sa zrazu zjavil medzi nimi a pozdravil ich: „Pokoj vám!“ 37 Všetci sa strašne preľakli, lebo sa domnievali, že vidia ducha. 38 „Prečo ste vystrašení a prečo sa rodia vo vašom srdci pochybnosti?“ napomenul ich. 39 „Pozrite na moje ruky a nohy – som to naozaj ja. Dotknite sa ma a tak sa presvedčte, že nie som duch – veď ten na rozdiel odo mňa nemá telo z mäsa a kostí!“ 40 Pri tých slovách im ukázal rany na svojich rukách a na nohách. 41 No ešte vždy tomu nemohli uverit', radovali sa aj pochybovali, a tak ich poprosil: „Máte tu niečo na jedenie?“ 42 Podali mu kúsok pečenej ryby a medového plásta. 43 Zjedol to pred ich očami. 44 Potom im povedal: „Spomeňte si, keď som ešte býval s vami, pripomínal som vám, že sa musí naplniť všetko, čo je o mne napísané v Mojžišovom zákone, v Prorokoch aj Žalmoch.“ 45 Vtedy vďaka Ježišovi konečne porozumeli slovám Písma. 46 Pokračoval: „Áno, už dávno bolo napísané, že Mesiáš musí trpieť, zomrieť a tretí deň vstane z mŕtvych. 47 A z Jeruzalema sa zvest' o záchrane musí zaniest' všetkým národom; odpustenie hriechov je pre všetkých, ktorí sa obrátia k Bohu. 48 Vy sami budete svedčiť, čo sa stalo a čoho ste boli svedkami. 49 A ja vám pošlem Ducha Svätého, ktorého vám sľúbil môj Otec. Zostaňte v Jeruzaleme, kým vás Boh nevyzbrojí touto mocou.“ 50 Potom ich viedol cestou z Jeruzalema do Betánie. Zastal, zdvihol ruky k nebu a požehnal ich. 51 A keď im žehnal, vzdiaľoval sa od nich a vznášal sa do neba. 52 Padli pred ním na kolená a potom sa s nesmiernou

radosťou vrátili do Jeruzalema. 53 Každý deň prichádzali do chrámu a velebili Boha.

Ján

1 Na počiatku bolo Slovo, to Slovo bolo u Boha, a Boh sám bol tým Slovom. **2** On, toto Slovo, bol od počiatku s Bohom. **3** Prostredníctvom neho bolo všetko stvorené a bez neho nebolo stvorené nič z toho, čo jestvuje. **4** On bol zdrojom všetkého života a tento život bol svetlom pre každého človeka. **5** To svetlo prekonáva temnotu sveta a temnota ho nikdy nepohltila. **6** Boh poslal muža, ktorý sa volal Ján. **7** Ján prišiel na svet ako svedok, ktorého úlohou bolo priniesť posolstvo o svetle. Prostredníctvom Jána mali všetci uveriť. **8** Ján sám nebol tým svetlom, jeho poslaním bolo upozorniť naň. **9** To pravé svetlo, ktoré osvecuje každého človeka, prišlo na svet. **10** Bol na svete, ktorý vznikol jeho prostredníctvom, ale svet ho nepoznal. **11** Prišiel do svojho vlastného, ale jeho vlastní ho neprijali. **12** Ale všetkým, ktorí ho prijali a uverili v neho, umožnil stať sa Božími deťmi. **13** Tí sa nenarodili bežným spôsobom, ani z ľudskej túžby po deťoch, či z rozhodnutia človeka, ale Božím pôsobením. **14** Slovo sa stalo človekom, ktorý žil medzi nami. A my sme videli jeho slávu – slávu jediného Syna nebeského Otca, ktorý bol naplnený milosťou a pravdou. **15** Ján Krstiteľ o ňom vydával jasné svedectvo. Volal k zástupom: „To je ten, o ktorom som vám hovoril: Prichádza po mne, ale je omnoho významnejší, lebo bol dávno predom mnou.“ **16** Z bohatstva jeho milosti sme prijímali jedno požehnanie za druhým. **17** Kým prostredníctvom Mojžiša dal Boh ľuďom Zákon, prostredníctvom Ježiša preukázal milosť a pravdu. **18** Boha nikto z ľudí nevidel, iba ten jediný, ktorý sám je Bohom a má s Otcom ten najužší vzťah; ten nám ukázal, aký Boh je. **19** Z Jeruzalema prišli za Jánom Krstiteľom židovskí kňazi a chrámoví služobníci s otázkou: „Kto vlastne si?“ Ján im vydal svedectvo, **20** v ktorom otvorene a jasne vyznal, že nie je očakávaným Mesiášom. **21** „A kto teda si?“ spýtali sa ho znova. „Si prorok Eliáš?“ „Nie som,“ odpovedal. „Tak si ten Prorok?“ „Nie,“ odpovedal im opäť. **22** „Tak povedz, kto si. Musíme o tebe podať správu tým, ktorí nás poslali. Za koho sa pokladáš?“ **23** „Ja som hlas, ktorý volá na púšti, ako to predpovedal prorok Izaiáš: ‚Pripravte cestu Pánovi!‘“ **24** Tí, ktorých poslali farizeji, **25** sa ho spýtali: „Ak nie si Mesiáš, ani Eliáš, ani prorok, tak akým právom krstíš?“ **26** Ján im odpovedal: „Ja vás krstím vodou, ale uprostred vás stojí ten, koho ešte nepoznáte. **27** Jemu nie som hodný ani len rozviazať remienok na obuvi.“ **28** To sa stalo v Betánii, za Jordánom, kde Ján krstil. **29** Na druhý deň videl Ján prichádzať Ježiša a povedal: „Pozrite, Boží Baránok, ktorý na seba berie hriech celého sveta. **30** Toto je ten, ktorého

som mal na mysli, keď som povedal: ‚Prichádza po mne, ale je omnoho významnejší, lebo bol dávno predom mnou.‘“ **31** Keď som bol poverený, aby som krstil a pripravoval izraelský národ na Mesiášov príchod, ešte som nevedel, kto to je.“ **32** Potom Ján ľuďom vyznal: „Videl som Božieho Ducha, ktorý zostúpil z neba ako holubica, a zostal na ňom. **33** Nevedel som, kto to bude, ale ten, ktorý ma poslal krstiť vodou mi povedal jasne: ‚Na koho uvidíš zostupovať Božieho Ducha a zostať na ňom, to je ten, ktorý krstí Duchom Svätým.‘“ **34** Videl som, že sa to stalo, a preto vydávam svedectvo, že on je Boží Syn.“ **35** Na ďalší deň stál Ján pri Jordáne s dvoma zo svojich učeníkov. **36** Tu opäť videl Ježiša, ako prechádza okolo, a zvolal: „Pozrite, to je Boží Baránok!“ **37** Keď to Jánovi učeníci počuli, vybrali sa za Ježišom. **38** Ježiš sa obrátil a videl, že idú za ním. Spýtal sa ich: „Čo by ste chceli?“ „Rabbi, kde bývaš?“ odpovedali. (Rabbi znamená Učiteľ.) **39** „Podte a uvidíte!“ vyzval ich Ježiš. Prijali jeho pozvanie a zostali v ten deň uňho. Stalo sa to okolo štvrtej popoludní. **40** Jeden z tých dvoch učeníkov bol Ondrej, brat Šimona Petra. **41** Po návšteve u Ježiša vyhľadal svojho brata Šimona a povedal mu: „Našli sme Mesiáša“ (po grécky Krista). **42** A priviedol ho k Ježišovi. Ježiš sa naňho zahľadel a povedal: „Ty si Šimon, syn Jonášov. Odteraz sa budeš volať Kéfas“ (po grécky Peter). **43** Na druhý deň sa Ježiš rozhodol, že pôjde do Galiley. Vyhľadal Filipa a vyzval ho, aby ho nasledoval. **44** Filip, podobne ako Ondrej a Peter, pochádzal z Betsaidy. **45** Filip potom zašiel za Natanaelom a povedal mu: „Našli sme toho, o ktorom písal Mojžiš, a ktorého predpovedali proroci. Je to Ježiš, syn Jozefa z Nazareta.“ **46** „Z Nazareta? Môže vari odtiaľ prísť niečo dobré?“ zapochyboval Natanael. „Podľa presvedč sa sám!“ povedal Filip. **47** Keď Ježiš uvidel Natanaela, vyhlásil: „To je pravý Izraelita, v ktorom nieto lesti.“ **48** „Odkiaľ ma poznáš?“ spýtal sa prekvapený Natanael. „Videl som ťa pod figovníkom ešte predtým, ako ťa Filip zavolať,“ odpovedal Ježiš. **49** „Majstre, ty si Boží Syn a Kráľ Izraela!“ zvolal Natanael. **50** Ježiš mu na to povedal: „Veríš mi len preto, lebo som ti povedal, že som ťa videl sedieť pod figovníkom? Uvidíš však niečo oveľa väčšie. **51** Uistujem vás, že uvidíte nebesia otvorené a Božích anjelov, ako vystupujú a zostupujú na Syna človeka.“

2 V galilejskej dedine Kána sa o tri dni nato konala svadba a bola tam aj Ježišova matka Mária. **2** Ježiš a jeho učeníci tam boli tiež, lebo boli medzi pozvanými. **3** Keď sa na hostine minulo víno, prišla matka za Ježišom: „Nemajú víno.“ **4** „Čo nás do toho?“ povedal jej. „Môj čas ešte neprišiel.“ **5** Jeho matka však obsluhujúcim povedala: „Urobte všetko, čo vám

prikáže!" 6 Na chodbe stálo šesť kamenných asi stolitrových nádob, ktoré sa používali na obradné očisťovanie. 7 Ježiš prikázal obsluhujúcim: „Naplnite nádoby vodou!“ Poslúchli a naplnili ich vodou až po okraj. 8 Ježiš ich potom vyzval: „Naberte z nich a dajte ochutnať starejšiemu.“ Urobili, ako im povedal. 9 Keď starejší ochutnal vodu, premenenú Ježišom na víno, nevedel odkiaľ služobníci víno priniesli, ale oni vedeli, kde ho nabrali. Dal si zavolať ženícha 10 a povedal mu: „Každý hosťiteľ ponúka najprv lepšie víno, a keď sa hostia riadne napijú, dá priniesť to horšie. Ale ty si odložil dobré víno až nakoniec.“ 11 V gallejskej Káne tak Ježiš vykonal prvé zo svojich znamení a zjavil svoju božskú moc. A jeho učeníci v neho uverili. 12 Potom so svojou matkou, bratmi a učeníkmi odišiel do Kafarnauma, kde strávil niekoľko dní. 13 Blížili sa židovské veľkonočné sviatky, a tak sa Ježiš vybral do Jeruzalema. 14 Na nádvorí chrámu našiel predavačov obojných býkov, oviec a holubov, i zmenárikov, ako sedia za svojimi stolmi. 15 Uplietol si z povrazov bič a vyhnal z chrámového nádvorja predavačov aj dobytok a ovce, peňazomcom poprevracal stoly a rozsypal mince 16 a tým, čo predávali holuby, povedal: „Preč s tými! Z domu môjho Otca nerobte tržnicu!“ 17 V tej chvíli si učeníci spomenuli na slová Písma: „Starostlivosť o Boží dom ma spaľuje.“ 18 „Akým znamením nás chceš presvedčiť, že máš právo takto konať?“ spytovali sa ho nahnevane židovskí vodcovia. 19 Odpovedal im: „Zbúrajte tento chrám a ja ho za tri dni znovu postavím.“ 20 „Čo to vravíš?“ zvolali Židia. „Tento chrám sa budoval celých štyridsať rokov a ty by si ho chcel postaviť za tri dni?“ 21 Ježiš však hovoril o chráme, ktorým bolo jeho telo. 22 Aj učeníci tomu porozumeli až po jeho zmŕtvychvstaní, keď si spomenuli na to, čo hovoril, a uverili Písmu i Ježišovým slovám. 23 Cez veľkonočné sviatky vykonal Ježiš v Jeruzaleme viaceré znamenania, a tak v neho mnohí uverili. 24 Ježiš im však nedôveroval, lebo dobre poznal ľudskú povahu, 25 a ani sa nepotreboval na nikoho spytovať: vedel, čo sa v každom z nich skrýva.

3 Medzi farizejmi bol aj muž menom Nikodém, člen židovskej veľrady. 2 Raz v noci prišiel za Ježišom a povedal mu: „Majstre, vieme, že ťa poslal Boh, aby si nás vyučoval. Ved' znamenania, ktoré konáš, by nemohol konať nikto, s kým by nebol Boh.“ 3 Ježiš mu odpovedal: „Uistujem ťa, že nikto, kto sa nenarodí znova, nemôže uvidieť Božie kráľovstvo.“ 4 „Ako sa môže dospelý človek narodiť?“ zvolal prekvapene Nikodém. „Nemôže sa predsa vrátiť do matkinho tela a narodiť sa po druhý raz!“ 5 Ježiš mu na to povedal: „Bud' si istý, že ak sa s človekom nestane zásadná zmena,

ktorú spôsobí Boží Duch, a ak sa na znamenie toho nedá pokrstiť, nemôže vstúpiť do Božieho kráľovstva. 6 Svojím deťom dávajú život rodičia, ale len Boží Duch privádza ľudí k duchovnému životu. 7 Nečuduj sa teda, že som ti povedal: „Musíte sa narodiť znovu.“ 8 Vietor vanie, kam chce. Počuješ, ako šumí, ale nevieš, odkiaľ sa vzal a kam veje. To je to, čo sa deje s každým, kto sa narodil z Ducha.“ 9 „Ako sa to môže stať?“ spýtal sa Nikodém. 10 „Ty, taký významný učiteľ izraelského ľudu, a nevieš to?“ povedal mu Ježiš. 11 „Uistujem ťa, že hovoríme o tom, čo vieme, a svedčíme o tom, čo sme videli, a predsa nám neveríte. 12 Ak neveríte, keď hovorím o veciach, ktoré sa dejú na zemi, ako uveríte, keď budem hovoriť o tom, čo sa deje v nebesiach? 13 Nik z ľudí nevystúpil na nebesia (a nemôže vám dať také svedectvo) iba ten, ktorý zostúpil z nebies – Syn človeka. 14 Tak ako Mojžiš na púšti vyvýšil hada, tak musí byť vyvýšený aj Syn človeka, 15 aby každý, kto v neho verí, mal večný život. (aiōnios g166) 16 Lebo tak Boh miloval svet, že dal svojho jediného Syna, aby nik, kto v neho verí, nezahynul, ale mal večný život. (aiōnios g166) 17 Boh svojho Syna neposlal nato, aby svet odsúdil, ale aby ho zachránil. 18 Kto v neho verí, nie je súdený, ale kto neverí, odsudzuje sám seba, lebo odmietol jediného Božieho Syna. 19 Toto je spôsob, akým Boh súdi: na svet prišlo svetlo, ale ľudia mali radšej tmu než svetlo, lebo žijú hriešnym životom. 20 Každý, kto koná niečo zlé, nenávidí svetlo a ani ho nevyhľadáva: bojí sa totiž, aby jeho činy nevyšli najavo. 21 Ale ten, kto žije podľa pravdy, túži po svetle, aby sa ukázalo, že jeho činy sú v súlade s Božou vôľou.“ 22 Potom Ježiš prišiel aj so svojimi učeníkmi do Judska, tam s nimi nejaký čas pobudol a krstil. 23 Ľudia však stále prichádzali aj za Jánom, aby ich krstil. Bolo to v Ainóne neďaleko Salimu, lebo tam bolo dost' vody. 24 Bolo to ešte predtým, ako Jána uvrhli do väzenia. 25 Jedného dňa sa akýsi Žid pustil do debaty s Jánovými učeníkmi ohľadom obradného očisťovania. 26 Učeníci sa obrátili na svojho učiteľa: „Majstre, ten, s ktorým si bol na druhom brehu Jordánu a o ktorom si ľuďom vydával svedectvo, teraz sám krstí a všetci idú za ním!“ 27 Ján im odpovedal: „Človek si nemôže prisvojiť nič, čo by mu nebolo dané od Boha. 28 Vy sami ste svedkami, že som vyhlásil: „Ja nie som Mesiáš, Boh ma však poslal, aby som ľudí pripravil na jeho príchod.“ 29 Nevesta patrí ženíchovi. Jeho priateľ je tiež na svadbe, počúva ženícha a raduje sa z jeho šťastia. Túto radosť teraz prežívam aj ja. 30 On sa musí dostávať do popredia a ja musím ustupovať. 31 Ježiš prišiel z neba a prevyšuje nás všetkých. My ľudia pochádzame zo zeme a hovoríme len o tom, čo sme prežili na zemi. 32 On

svedčí o tom, čo videl a počul v nebi, no jeho svedectvo nikto neprijíma. **33** Ale kto mu uveril, potvrdil tým, že Boh je dôveryhodný. **34** Lebo ten, ktorého poslal Boh, vraví Božie slová. Boh mu totiž dáva Ducha v neobmedzenej miere. **35** Ved' Otec miluje Syna a všetko zveril do jeho rúk. **36** Preto ten, kto verí v Syna, má večný život; kto však Syna odmieta, nedosiahne ozajstný život, ale zostáva na ňom Boží hnev.“ (aiōnios g166)

4 Farizeji sa dopočuli, že Ježiš získava a krstí viac učeníkov ako Ján. **2** (Aj keď v skutočnosti Ježiš sám nekrstí – krstili jeho učeníci.) **3** Keď Pán zistil, čo sa o ňom hovorí, opustil Judsko a opäť sa vrátil do Galiley. **4** Cestou však musel prejsť cez oblasť Samárie. **5** Dostal sa až k samaritánskemu mestu Sychar. V jeho blízkosti ležal pozemok, ktorý dal kedysi Jákob svojmu synovi Jozefovi. **6** Nachádzala sa tam i Jákobova studňa. Ježiš, unavený dlhou chôdzou, posadil sa ku studni, aby si odpočinul. Bolo okolo poludnia. **7** Onedlho prišla k studni samaritánska žena po vodu. Ježiš ju poprosil: „Daj sa mi napíť!“ **8** Bol sám, lebo jeho učeníci odišli do mesta nakúpiť niečo na jedenie. **9** Žena sa začudovala: „Ako to, že si odo mňa pýtaš vodu? Ved' ty si Žid a ja som Samaritánka.“ (Židia sa totiž snažili nemať so Samaritánmi nič spoločné.) **10** Ježiš jej odpovedal: „Keby si vedela o Božom dare a keby si poznala, kto je ten, čo si od teba pýta vodu, prosila by si ho, aby ti dal napíť živej vody.“ **11** „Pane, ved' nemáš ani vedro, ako chceš набраť vodu z takej hľbokej studne?“ namietla. „Odkiaľ by si vzal živú vodu?“ **12** Náš praotec Jákob dal túto studňu vykopať a sám z nej pil, aj jeho synovia, aj jeho dobytok. Si vari väčší než on?“ **13** Ježiš jej odpovedal: „Každý, kto pije túto vodu, bude opäť smädny. **14** Ale ak by niekto pil z vody, ktorú mu dám ja, navždy uhasí svoj smäd. A nielen to: voda, ktorú mu dám, stane sa v ňom prameňom životodarnej vody a dá mu večný život.“ (aiōn g165, aiōnios g166) **15** „Pane, prosím ťa, daj mi z tej vody, aby som už nebola smädna a nemusela sem chodiť čerpať,“ povedala žena. **16** „Chod' a prived' sem svojho muža,“ vyzyval ju Ježiš. **17** „Nemám muža,“ odpovedala mu. „Dobre vravíš, že nemáš muža,“ súhlasil Ježiš. **18** „V skutočnosti si ich už mala piatich a ten, s ktorým žiješ teraz, nie je tvojím manželom. To, čo si povedala, je pravda.“ **19** „Pane, vidím, že si prorok!“ zvolala žena. **20** „Naši predkovia uctievali Boha na tomto vrchu, ale vy, Židia, tvrdíte, že jediné miesto, kde sa má uctievať Boh, je v Jeruzaleme. Kde ho teda máme uctievať?“ **21** Ježiš jej odpovedal: „Ver mi, žena, blíži sa čas, keď ľudia nebudú uctievať Boha ani na tomto vrchu, ani v Jeruzaleme. **22** Vy uctieвате toho,

o ktorom príliš veľa neviete, my uctieваме, toho, ktorého dobre poznáme. Ved' Boh prostredníctvom Židov prináša posolstvo záchrany. **23** Prichádza však čas, ba už aj prišiel, keď praví Boží nasledovníci budú Otcovi prejavovať ozajstnú úctu pod vedením Ducha. Je Otcovou vôľou, aby ho ľudia takto uctievali. **24** Ved' Boh je Duch a tí, ktorí ho uctievaajú, to majú robiť vedení Duchom a v plnej vážnosti.“ **25** „Viem, že príde Mesiáš, (ktorý sa volá Kristus)“ povedala žena. „Keď príde, všetko nám vysvetlí.“ **26** „To som ja: ten istý, čo sa s tebou rozpráva,“ povedal jej Ježiš. **27** V tej chvíli sa vrátili učeníci a boli prekvapení, keď zastihli Ježiša v rozhovore so ženou. Ale neodvážili sa spýtať, prečo sa s ňou zhovára, ani o čom sa zhovára. **28** Žena nechala vedro pri studni, rozbehla sa do mesta a každému oznamovala: **29** „Podťe so mnou! Strela som človeka, ktorý mi povedal všetko, čo som v živote urobila. Nemohol by byť práve on Mesiášom?“ **30** Obyvatelia mesta sa ihneď pobrali za Ježišom. **31** Medzitým ho učeníci ponúkali, aby sa najedol. **32** On však odmietol: „Nebudem jesť. Mám na jedenie čosi, o čom vy nič neviete.“ **33** „Priniesol mu azda niekto nejaké jedlo?“ spytovali sa učeníci jeden druhého. **34** „Mojím pokrmom,“ povedal im Ježiš, „je konat' vôľu toho, ktorý ma poslal, a dovŕšiť jeho dielo. **35** Nazdávate sa, že žatva sa začne až o štyri mesiace, na sklonku leta? Rozhliadnite sa okolo seba! Obrovské lány obilia už dozrievajú. **36** To sú ľudské duše pripravené na žatvu. Ten čo bude žať a zhromažďovať úrodu pre večnosť, dostáva už teraz svoju odmenu. A ten, čo rozsieval, sa bude radovať spolu s ním. (aiōnios g166) **37** Lebo je pravda to, čo sa hovorí: Jedni sejú a ďalší žnú. **38** Ja som vás poslal žať tam, kde ste nesiali. Iní pred vami sa lopotili, a vy zbierate výsledky ich práce.“ **39** Mnoho Samaritánov z toho mesta uverilo, že Ježiš je Mesiáš. Prijali totiž svedectvo ženy, ktorá im hovorila: „Povedal mi všetko, čo som robila.“ **40** Keď prišli za ním k studni, prosili ho, aby zostal v ich meste. Zdržal sa u nich dva dni. **41** Vďaka slovám, ktoré im hovoril, uverili v neho aj mnohí ďalší. **42** Vraveli žene: „Teraz už veríme nie preto, čo si nám povedala, ale sami sme počuli a presvedčili sme sa, že je naozaj Záchranca sveta.“ **43** Po dvoch dňoch, ktoré tam strávil, sa pobral do Galiley. **44** A hoci je známy jeho výrok: „Žiadneho proroka si neuctia tam, odkiaľ pochádza!“, **45** tentoraz ho Galilejčania prijali s otvoreným náručím, lebo aj oni boli v Jeruzaleme na veľkonočných slávnostiach, a videli, čo tam vykonal. **46** Keď Ježiš prechádzal Galileou, znova zavítal do mestečka Kána, kde predtým premenil vodu na víno. Istý kráľovský úradník z mesta Kafarnaum, ktorý mal na smrť chorého syna, **47** sa dozvedel, že sa Ježiš vrátil z Judska do Galiley.

Vyhľadal ho v Káne a úpenlivo ho prosil, aby šiel s ním do Kafarnauma a uzdravil jeho umierajúceho syna. **48** „Nikto z vás mi neuverí, kým neuvidíte znamenia a divy?“ spýtal sa ho Ježiš. **49** „Pane, prosím ťa, pod' rýchlo, kým môj syn neumrie!“ naliehal úradník. **50** „Môžeš ísť domov! Tvoj syn bude žiť!“ odpovedal mu Ježiš. Ten človek Ježišovi uveril a vybral sa domov. **51** Niektorí z jeho sluhov mu bežali oproti a zvestovali mu, že jeho syn žije a má sa lepšie. **52** Spýtal sa ich, kedy sa chlapcov stav zlepšil. Odpovedali mu: „Včera poobede okolo jednej mu zrazu klesla horúčka.“ **53** A tu si uvedomil, že sa to stalo presne v tej chvíli, keď mu Ježiš povedal: „Tvoj syn bude žiť.“ A úradník i všetci v jeho dome uverili, že Ježiš je Mesiáš. **54** Toto bolo druhé znamenie, ktoré Ježiš vykonal, keď prišiel z Judska do Galiley.

5 Potom sa Ježiš pobral do Jeruzalema, lebo bol práve židovský sviatok. **2** V Jeruzaleme je neďaleko Ovčej brány vodná nádrž, židovsky nazývaná Betezda, lemovaná piatimi stĺporadiami. **3** Pod týmito prístreškami ležali mnohí chorí: slepí, chromí a ochrnutí. [Tí túžobne čakali kedy sa rozčerrí hladina vody.] **4** [Z času na čas zostupoval totiž do rybníka anjel Pánov a rozvíril vodu. Prvý, kto vstúpil do rozvírenej vody, bol uzdravený, nech trpel akoukoľvek chorobou.] **5** Medzi postihnutými ležal človek, ktorý bol chorý už tridsaťosem rokov. **6** Keď ho tam Ježiš uvidel ležať, a zistil, že je už tak dlho chorý, spýtal sa ho: „Túžiš vyzdraviť?“ **7** „Pane,“ odpovedal chorý, „nemám nikoho, kto by mi pomohol dostať sa k nádrži, keď sa zvrí voda. Kým sa tam sám dostanem, zakaždým ma niekto predbehne.“ **8** Ježiš mu odpovedal: „Vstaň, vezmi si rohož a môžeš ísť.“ **9** Chorý bol v tej chvíli uzdravený: zvinul si rohož a pobral sa preč. V ten deň však bola sobota. **10** Židovský predstavitelia preto začali uzdraveného napomínať: „Je sobota, náš zákon ti zakazuje niesť svoju rohož.“ **11** On im však povedal: „Muž, ktorý ma uzdravil, povedal: ‚Vezmi svoju rohož a môžeš ísť.‘“ **12** „A ktože ti povedal: ‚Vezmi svoju rohož a chod?‘“ rozhorčovali sa. **13** To uzdravený nevedel, lebo Ježiš sa vytratil v dave, ktorý sa tam zišiel. **14** Po nejakom čase ho Ježiš vyhľadal v chráme a povedal mu: „Vidíš, si zdravý. Ale už nehreš, aby ťa nepostihlo niečo horšie.“ **15** Ten človek sa rozbehol za židovskými vodcami a oznámil im, že to bol Ježiš, kto ho uzdravil. **16** Židovskí vodcovia začali na Ježiša útočiť, že také veci robí práve v sobotu. **17** Ale Ježiš im odpovedal: „Môj Otec neprestajne koná pre dobro ľudí a ja robím to isté.“ **18** Po týchto slovách sa židovskí vodcovia ešte väčšmi usilovali zabiť ho. Dôvodom nebolo len znesväcovanie soboty, ale aj to, že hovoril o Bohu ako o svojom Otcovi, a tým sa robil rovným Bohu. **19** Ježiš im

však povedal: „Budte si istí, že Syn nerobí nič sám od seba; robí len to, čo vidí robiť Otca. Lebo všetko, čo koná Otec, robí takisto aj Syn. **20** Ved' Otec miluje Syna a zveruje sa mu so všetkým, čo robí. A ukáže mu, že má urobiť ešte väčšie veci, než tie, ktoré ste videli – a budete sa tomu čudovať.“ **21** Otec kriesi mŕtvych a dáva im život. Rovnako aj Syn dáva život podľa vlastného rozhodnutia. **22** A navyše, Otec sám nebude súdiť nikoho. Toto právo zveril Synovi, **23** aby všetci vzdali Synovi rovnakú úctu, akú vzdávajú Otcovi. Kto nepreukazuje úctu Synovi, nepreukazuje ju ani Otcovi, ktorý ho poslal.“ **24** „Uistujem vás, že každý, kto berie vážne moje slová a dôveruje tomu, ktorý ma poslal, má večný život. Nebude odsúdený; prešiel zo smrti do života. (aiōnios g166) **25** A slávnostne vyhlasujem, že príde čas, ba už je tu, keď mŕtvi budú počuť hlas Božieho Syna; a tí, čo ho vezmú vážne, budú žiť.“ **26** Ako je Otec zdrojom života, tak aj Syna poveril, aby dával život ľuďom. **27** A dal mu aj právo súdiť, lebo on je Syn človeka. **28** Nebudte prekvapení; prichádza totiž čas, keď všetci mŕtvi budú počuť jeho hlas. **29** a budú vzkriesení. Tí, čo konali dobro, vstanú do večného života, ale tí, čo neprestali konať zlo, vstanú a budú odsúdení.“ **30** „Nič nerobím sám, nezávisle od Otca. Súdim len po porade s ním, preto súdim spravodlivo. Moja vôľa sa zhoduje s Otcovou, a tak nekonám podľa svojej vôle, ale podľa vôle toho, ktorý ma poslal. **31** Ak by som bol sám sebe svedkom toho, kým som, moje svedectvo by nemalo žiadnu hodnotu. **32** Ale je tu iný, ktorý svedčí o mne, a ja viem, že jeho svedectvo je dôveryhodné. **33** Vy sami ste poslali poslov k Jánovi, a to, čo o mne Ján povedal, bola pravda. **34** Ja však nemusím stavať na ľudskom svedectve. O Jánovi hovorím len preto, že prijatím jeho posolstva môžete byť zachránení. **35** Ján bol ako horiaca pochodňa, ktorá dáva svetlo a vy ste sa určitý čas radovali z jeho svetla. **36** Ale je tu ešte jasnejšie svedectvo ako Jánovo, a to sú skutky, ktoré ma Otec poveril vykonať, tie sú dôkazom, že ma poslal Otec. **37** Sám Otec, ktorý ma poslal, vydal o mne svedectvo. Vy ste však nikdy nepočuli jeho hlas, ani nevideli jeho tvár, **38** a jeho slovo vo vás nezostalo, lebo tomu, ktorého poslal, neveríte. **39** Skúmate Písmo a domnievate sa, že ak budete podľa jeho žiť, získate večný život. Ale aj Písmo svedčí o mne. (aiōnios g166) **40** Napriek tomu nechcete prísť ku mne, aby ste mali život. **41** Nejde mi o ľudské uznanie, **42** ale poznám vás dobre a viem, že v skutočnosti Boha nemilujete. **43** Viem to, lebo som prišiel v mene svojho Otca, no odmietli ste ma prijať. Keby však niekto prišiel vo vlastnom mene, prijali by ste ho s nadšením. **44** Nečudujem sa, že mi nemôžete uveriť, lebo vám väčšmi záleží na tom, aby ste sa páčili

ľuďom ako Bohu. **45** A nemyslite si, že to budem ja, kto vás pred Otcom obžaluje. Vaším žalobcom bude Mojžiš, do ktorého ste vložili všetky svoje nádeje. **46** No keby ste naozaj verili Mojžišovi, verili by ste aj mne, lebo on písal o mne. **47** Ale keď neveríte jemu, ako by ste mohli veriť mojim slovám?"

6 Potom sa Ježiš spolu s učeníkmi preplavil na druhý breh Galilejského jazera (ktoré sa nazýva aj Tiberiadské). **2** Hrnuli sa za ním veľké zástupy, lebo v tom, ako uzdravoval chorých, videli Božie znamenie. **3** Ježiš vystúpil na vrch a usadil sa na ňom aj so svojimi učeníkmi. **4** Bolo krátko pred veľkonočnými sviatkami. **5** Keď sa Ježiš rozhlíadal a uvidel veľké množstvo ľudí, ktorí sa k nemu blížili, opýtal sa Filipa: „Kde nakúpime toľko chleba, aby sa všetci tí ľudia najedli?" **6** Ježiš však už vedel, čo urobí a touto otázkou chcel len vyskúšať Filipovu vieru. **7** Filip mu odpovedal: „Ani keby sme nakúpili chlieb za dvesto denárov, nebolo by dost, aby sa každému ušiel aspoň kúsok.“ **8** Jeden z učeníkov, Šimonov brat Ondrej, povedal Ježišovi: **9** „Je tu jeden chlapec, ktorý má päť jačmenných chlebov a dve ryby. Ale čože je to pre toľkých ľudí!" **10** „Povedzte, aby si všetci posadali!" prikázal Ježiš učeníkom. Miesta bolo dost a tak sa všetci usadili na trávnom úbočí svahu. V zástupe bolo asi päťtisíc mužov. **11** Ježiš vzal päť chlebov, poďakoval za ne Bohu, rozlámал ich a učeníci ich roznášali sediacim. Podobne urobil aj s rybami a každý dostal, koľko chcel. **12** Keď sa všetci najedli, prikázal učeníkom: „Pozbierajte všetko čo zostalo, aby nič nevyšlo nazmar!" **13** Nazbierali dvanásť košov zvyškov, ktoré zostali z pôvodných piatich chlebov. **14** V tom, čo Ježiš urobil, ľudia videli Božie znamenie, a preto si hovorili: „To je akiste ten Prorok, ktorý má prísť!" **15** Ježiš vedel, o čom uvažujú i to, že sa ho chcú zmocniť a vyhlásiť ho za kráľa. Preto sa od nich vzdialil a opäť vyšiel až úplne na vrch, aby bol sám. **16** Keď sa zvečerilo, učeníci zišli k jazeru. **17** Bola už tma a Ježiš za nimi ešte stále neprišiel. A tak nastúpili do lodky a plavili sa na druhý breh do Kafarnauma. **18** Onedlho sa strhol prudký vietor a hladina jazera sa rozbúrila. **19** Keď sa vzdialili päť či šesť kilometrov od brehu, zrazu zbadali Ježiša, ako kráča po mori a blíži sa k lodke. Učeníci sa však veľmi sa preľakli. **20** Ježiš ich však upokojil: „Nebojte sa, to som ja!" **21** Pozvali ho, aby nastúpil do lode a čoskoro pristáli pri brehu, ku ktorému sa plavili. **22** Zástup ľudí na protihlhom brehu čakal na Ježiša až do rána. Vedeli, že Ježiš s učeníkmi nenastúpil do jedinej lodky, ktorú mali a neodplavil sa s nimi. **23** Na miesto, kde Pán ďakoval za chlieb a nasýtil zástup, sa pripravilo na druhý deň niekoľko

člnov z Tiberiady. **24** Keď ľudia zistili, že sa nedočkajú ani Ježiša, ani učeníkov, nasadli niektorí naspäť do svojich člnov a vybrali sa ho hľadať. Preplavili sa až do mesta Kafarnaum **25** na druhom brehu jazera, kde Ježiša konečne našli. Opýtali sa ho: „Majstre, kedy si sa sem dostal?" **26** Ježiš im však povedal: „Pravda je takáto: Hľadáte nie preto, že by ste pochopili znamenia ktoré konám, ale len preto, lebo som vás včera nasýtil chlebom. **27** Prečo sa ustavične staráte iba o pominuteľné veci, o jedlo a pitie? Usilujte sa o pokrm, ktorý pretrvá pre večný život. Tento pokrm vám dá Syn človeka, ktorého tým poveril Boh, jeho Otec.“ (aiōnios g166) **28** „A čo máme robiť, aby sme konali to, čo od nás Boh očakáva?" pýtali sa ho. **29** „Boh od vás očakáva iba jedno, "odpovedal im. „Verte v toho, ktorého poslal.“ **30** Oni však vraveli: „Ak ti máme uveriť, musíš nám dať jasné znamenie. Čím nás chceš presvedčiť?" **31** Keď naši otcovia putovali púšťou, dostávali mannu. Lebo o Mojžišovi je napísané: ‚Dal im chlieb z neba, aby ich nasýtil.‘“ **32** Ježiš im povedal: „Uistujem vás: Nebol to Mojžiš, kto vám dával chlieb z neba. Je to môj Otec, ktorý vám dáva skutočný chlieb z neba. **33** Tým chlebom od Boha je ten, ktorý zostupuje z neba a dáva ľuďom život.“ **34** „Pane, "prosili ho ľudia, "dávaj nám tento chlieb stále!" **35** Ježiš im povedal: „Ja som chlieb, ktorý dáva život. Kto príde ku mne a dôveruje mi, nebude už nikdy trpieť hladom ani smädом. **36** Ale hoci ste počuli moje slová a videli ste moje činy, aj tak mi neveríte. **37** Každý, koho mi Otec zveril, prichádza ku mne a ja nikoho, kto ku mne prichádza, neodmietnem. **38** Lebo ja som zostúpil z neba, aby som robil nie to, čo chcem ja, ale aby som plnil vôľu toho, ktorý ma poslal. **39** A ten, ktorý ma poslal, si želá, aby som dával pozor na všetkých, ktorých mi zveril, aby som ich v deň svojho druhého príchodu vzkriesil k večnému životu. **40** To, čo si môj otec naozaj želá je, aby každý, kto sa rozhodne pre Syna a uverí v neho, získal večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň.“ (aiōnios g166) **41** Ľudí pobúrili jeho slová: „Ja som chlieb, ktorý zostúpil z neba.“ **42** A namietali: „Ako to? Vari to nie je Ježiš, Jozefov syn? Veľmi dobre poznáme jeho otca i matku! A on sa opovažuje tvrdiť nám: ‚Zostúpil som z neba.‘“ **43** Ježiš im povedal: „Nepohoršujte sa! **44** Nikto sa nemôže stať mojim nasledovníkom bez toho, aby ho viedol Otec, ktorý ma poslal. A všetkých, ktorých mi dal, vzkriesim v posledný deň k večnému životu. **45** Ved' jeden z prorokov napísal: ‚Boh bude hovoriť ku každému človeku. ‚Kto teda počúva Otca a dá sa ním poučiť, prichádza ku mne. **46** To však neznamená, že by niekto Otca videl. Len ten, kto prišiel od Boha, ho naozaj videl. **47** Preto vám hovorím: Každý, kto mi verí, má večný život. (aiōnios g166)

48 Ja som chlieb, ktorý dáva život. 49 Vaši predkovia jedli na púšti mannu, a predsa zomreli. 50 Toto je však chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto z neho bude jesť, nezomrie. 51 Ja som chlieb, ktorý zostúpil z neba a dáva život. Ak sa niekto sýti týmto chlebom, bude žiť večným životom. Tým chlebom je moje telo a ja ho dám ako obeť, aby svet mohol žiť.“ (aiōn g165) 52 To vyvolalo medzi Židmi nový rozruch: „Vari nám môže dať tento tu jesť svoje telo? Ako?“ 53 Ježiš im na to povedal: „Uistujem vás: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nemáte večný život. 54 Iba ten, kto je moje telo a pije moju krv, bude žiť naveky a ja ho vzkriesim v posledný deň. (aiōnios g166) 55 Veď moje telo je tým pravým pokrmom a moja krv tým pravým nápojom. 56 Kto je moje telo a pije moju krv, žije v jednote so mnou a ja v jednote s ním. 57 Tak, ako môj život závisí od Otca, ktorý je zdrojom života a poslal ma sem, tak aj ja budem pre toho, kto mňa je, zdrojom života. 58 Ja som ten pravý chlieb, ktorý zostúpil z neba a každý, kto tento chlieb je, bude žiť naveky a neumrie, ako pomreli vaši otcovia, hoci jedli mannu.“ (aiōn g165) 59 Toto povedal Ježiš, keď učil v kafaernaumskej synagóge. 60 Keď to počuli Ježišovi nasledovníci, mnohí z nich povedali: „Čo sú to za nezmysly. To sa nedá počúvať!“ 61 Ježiš postrehol, že sa jeho poslucháči rozhorčujú, a spýtal sa ich: „To vás pohoršuje? 62 A čo povieť, keď uvidíte Syna človeka vystupovať tam, kde bol predtým? 63 Život dáva len Boží Duch; ľudské úsilie človeku život nedá. Slová, ktoré som vám hovoril, sú z Ducha a prinášajú život. 64 Medzi vami sú však takí, ktorí mi neveria.“ Ježiš totiž od začiatku vedel, kto v neho verí, a vedel aj to, kto ho neskôr zradí. 65 A potom dodal: „Preto som vám povedal, že nikto nemôže ku mne prísť, lebo najprv musí sám dovoliť Otcovi, aby mu to umožnil.“ 66 Po týchto slovách sa mnohí od Ježiša odvrátili a už ho nenasledovali. 67 Vtedy sa Ježiš obrátil k dvanástim učeníkom: „Vy ma nechcete opustiť, však?“ 68 Šimon Peter mu odpovedal: „Pane, ku komu by sme šli? Iba tvoje slová prinášajú večný život. (aiōnios g166) 69 My sme uverili aj poznali, že si Kristus, Boží Syn.“ 70 Ježiš im povedal: „Vari som si vás dvanástich nevyvolil ja sám? A i napriek tomu jedného z vás ovláda diabol.“ 71 Myslel tým Judáša, syna Šimona Iškariotského, ktorý ho zradil aj napriek tomu, že patrili medzi Ježišových dvanástich učeníkov.

7 Potom Ježiš navštevoval jednotlivé miesta v Galilei. Nechcel sa zdržiavať v Judske, lebo tam sa ho židovskí vodcovia usilovali zabiť. 2 Ale keď sa blížila slávnosť Stánkov, 3 jeho bratia naňho naliehali: „Chod' do Judska a ukáž svojim učeníkom, aké zázraky vieš robiť! 4 Ak niekto chce, aby sa

o ňom na verejnosti, nemôže svoje činy skrývať. Ak naozaj dokážeš konať zázraky, mal by si to všetkým ukázať.“ 5 Dokonca ani jeho bratia totiž neverili, že je Mesiáš. 6 Ježiš im odpovedal: „Môj čas ešte nenastal. Vy však môžete ísť kdekoľvek, 7 vás ľudia nemajú dôvod nenávidieť. Mňa však nenávidia, lebo ich usvedčujem z hriechnosti ich činov. 8 Chodte na sviatky sami, nebudem robiť, čo chcete vy; pôjdem, až príde ten správny čas.“ 9 A zostal ešte v Galilei. 10 Po odchode bratov sa však na sviatky pobral aj on: nie však verejne, ale tak, aby sa o tom nevedelo. 11 Židovskí vodcovia ho cez sviatky hľadali a vypytovali sa: „Kde je?“ 12 Medzi ľuďmi sa o ňom šírili všelijaké reči. Jedni vraveli: „Je to dobrý človek.“ Iní však hovorili: „Kdeže, iba ich vodí za nos.“ 13 Nikto sa však neodvážil povedať o ňom svoju mienku nahlas, lebo sa báli židovských vodcov. 14 Zrazu uprostred sviatkov vstúpil Ježiš do chrámu a začal učiť. 15 Židovskí vodcovia sa čudovali: „Ako to, že sa tak vyzná v Písme, keď na to nemá školy?“ 16 Ježiš im odpovedal: „To, čo vás učím, pochádza od Boha, ktorý ma poslal. 17 Každý, kto túži konať Božiu vôľu, pozná, či moje slová pochádzajú od Boha, alebo či hovorím len sám za seba. 18 Kto prináša svetu vlastné myšlienky, ten túži po tom, aby sa mu dostalo uznanie. Ale kto chce osláviť a zvelebiť toho, kto ho poslal, je úprimný a niet v ňom nepravosti. 19 Nedal vám vari Mojžiš zákon? Nikto z vás však podľa neho nežije. Prečo ma chcete zabiť?“ 20 „Čo si sa pomiatol na rozum? Kto ťa chce zabiť?“ ozývalo sa zo zástupu. 21 „Urobil som v sobotu zázrak a vás to vyviedlo z miery, “ vysvetľoval Ježiš. 22 „A pritom vy takisto narúšate zákon. Mojžiš vám prikázal, aby ste svoje deti obrezávali ôsmy deň; tento príkaz pochádza nie od Mojžiša, ale už od praotcov. 23 Ak neváhate vykonať obriezku, ak to pripadne na sobotu, aby ste neprestúpili Mojžišov zákon, prečo vás tak hnevá, že som v sobotu vrátil človeku zdravie? 24 Prestaňte vynášať povrchné súdy, ale súdte podľa toho, čo je skutočná pravda.“ 25 Niektorí z obyvateľov Jeruzalema sa spytovali: „Je to naozaj ten, ktorého chcú zabiť? 26 Káže verejne v chráme a nič mu nepovedia? Vari ho vodcovia začali predsa len pokladať za Mesiáša? 27 Ale to predsa nemôže byť! O Mesiášovi vraj nikto nebude vedieť, odkiaľ prišiel, ale o Ježišovi vieme, odkiaľ prichádza.“ 28 Tu zvolal Ježiš v chráme, takže ho všetci mohli počuť: „Poznáte ma a viete, odkiaľ som? Neprišiel som sám od seba, poslal ma ten, ktorému sa dá veriť. Vy ho však nepoznáte. 29 Ja ho poznám, lebo od neho prichádzam a on ma k vám poslal.“ 30 V tej chvíli sa ho židovskí vodcovia chceli zmocniť, ale nik sa neopovážal vziať naňho ruku, lebo jeho čas ešte nenastal. 31 Mnohí,

ktorí ho v chráme počúvali, uverili v Ježiša ako Mesiáša a hovorili: „Vari by mal Mesiáš vykonať viac znamení od Boha ako tento človek?“ **32** Keď sa farizejom dostalo do uší, čo ľudia rozprávajú o Ježišovi, spolu s veľkňazmi poslali chrámovú stráž, aby ho zatkla. **33** Ale Ježiš im povedal: „Zostanem s vami ešte nejaký čas a potom sa vrátim k tomu, ktorý ma poslal. **34** Keď odídem, budete ma hľadať, ale nenájdete ma. Kde som ja, tam sa vy nedostanete.“ **35** „Kam chce tento človek odísť? Kde by sme ho nenašli?“ spytovali sa vodcovia ľudu posmešne. „Mieni azda odísť medzi židov, ktorí nežijú v Izraeli a učiť tam pohanov?“ **36** A čo znamenajú jeho slová: Budete ma márne hľadať. Lebo kde pôjdem ja, tam sa vy nedostanete?“ **37** V posledný deň, keď slávnosť Stánkov vrcholila, Ježiš opäť vystúpil a hlasno zvolal: „Kto je smädný, nech príde ku mne a napije sa!“ **38** Kto verí vo mňa, zakúsi, čo hovorí Písmo: „Prúd živé vody bude vytekať z jeho vnútra.““ **39** Hovoril o Svätom Duchu, ktorého mali prijať tí, ktorí v neho uveria. Dovtedy totiž Duch ešte nebol daný, lebo Ježiš ešte nebol oslávený. **40** Po týchto slovách sa zo zástupu ozývali hlasy: „To je určite ten Prorok!“ **41** Ďalší hovorili: „Je to Mesiáš!“ Iní však namietali: „Vari by mohol Mesiáš pochádzať z Galiley!“ **42** Či nehovorí Písmo, že Mesiáš bude potomkom kráľa Dávida a narodí sa v mestečku Betleheme, z ktorého pochádzal i Dávid?“ **43** A tak sa napokon pre Ježiša pohádali. **44** Niektorí sa ho pokúšali zatknúť, ale nik sa neodhodlal naň siahnúť. **45** Chrámová stráž sa vracia k veľkňazom a farizejom bez neho. „Prečo ste ho neprivedli?“ oborili sa na nich. **46** Stráže však vraveli: „Nikdy sme nikoho nepočuli hovoriť také veci.“ **47** Farizeji im povedali: „Takže aj vy ste sa dali zvesti?“ **48** Uveril v neho azda niekto z vodcov alebo z nás, farizejov?“ **49** „Verí mu iba ten nevzdelaný dav, ktorý sa vôbec nevyzná v Zákone. Nech sú prekliaty!“ **50** Jedným z tých farizejov bol aj Nikodém, ktorý pred časom navštívil Ježiša. Ten namietol: **51** „Ako môžete odsúdiť človeka, ktorého ste predtým nevypočuli? Zodpovedá to azda nášmu Zákonu?“ **52** „Nie si náhodou aj ty Galilejčan?“ spýtali sa ho. „Len čítaj Písmo a presvedčíš sa, že z Galiley prorok nepríde.“ **53** Po týchto slovách sa rozišli domov.

8 Ježiš odišiel na Olivový vrch, z ale hneď na svitaní sa znova vrátil do chrámu. Všetci, čo prišli na chrámové nádvorie, sa zhromaždili okolo Ježiša. Sadol si a učil ich. **3** Onedlho učiteľa Zákona a farizeji priviekli ženu pristihnutú pri cudzoložstve. Postavili ju všetkým na oči **4** a povedali: „Učiteľ, túto ženu pristihli pri cudzoložstve. **5** Mojiš nám v zákone prikázal takéto ženy ukameňovať. A čo nám

povieš ty?“ **6** Bola to však pasca. Touto otázkou sa ho snažili vyprovokovať, aby povedal niečo, za čo by ho mohli obžalovať. Ale Ježiš sa zohol a písal prstom po zemi. **7** Keď neprestávali dobiedzať, vzpriamili sa a povedal: „Ten z vás, kto nikdy nezhešil, nech do nej hodí kameň ako prvý.“ **8** A znova sa sklonil a písal po zemi. **9** Keď to počuli, začali sa jeden po druhom vytrácať – prví odišli starší, po nich aj ostatní. Nakoniec Ježiš zostal v strede nádvorja so ženou sám. **10** Vtedy sa opäť vzpriamili a spýtal sa jej: „Kde sú tvoji žalobcovia? Ani jeden ťa neodsúdil?“ **11** „Nikto, pane,“ odpovedala. „Ani ja ťa neodsudzujem,“ povedal jej Ježiš. „Chod“, ale už viac nehreš!“ **12** Potom znova prehovoril k zhromaždeným poslucháčom a povedal: „Ja som svetlo sveta. Kto ide za mnou, nebude blúdiť v tme, ale bude mať svetlo, ktoré vedie k ozajstnému životu.“ **13** „Vystupuješ ako svoj vlastný svedok; tvoje svedectvo preto nemá žiadnu hodnotu!“ prerušili ho farizeji. **14** „Moje svedectvo je pravdivé, aj keď hovorím sám o sebe,“ namietol Ježiš. „Lebo ja viem, odkiaľ som prišiel a kam idem. Vy však ani len netušíte odkiaľ som prišiel a kam idem.“ **15** Vy súdite podľa ľudských meradiel, ja však takto nikoho neodsudzujem. **16** Keď ja súdim, môj súd je spravodlivý, lebo nesúdim sám, ale so mnou súdi aj môj Otec, ktorý ma poslal. **17** Vo vašom vlastnom zákone je napísané, že svedectvo je pravdivé, ak sa zhodnú vo výpovedi dvaja svedkovia. **18** Svedectvo o sebe vydávam ja sám a tým druhým svedkom je Otec, ktorý ma poslal.“ **19** „A kdeže je tvoj otec?“ spytovali sa ho. „Neviete ani kto som ja, ani kto je môj Otec,“ odpovedal im Ježiš. „Keby ste vedeli, kto naozaj som, poznali by ste aj môjho Otca.“ **20** Tento rozhovor sa odohrával na chrámovom nádvorí pri pokladniciach, do ktorých ľudia dávali svoje dary. Ale nikto ho nezatkol, lebo ešte nenastal jeho čas. **21** Ježiš sa im znova prihovril: „Odídem od vás, vy ma budete hľadať, ale zomriete vo svojom hriechu. A tam, kam idem, nemôžete ísť.“ **22** „Hádám si len nechce vziať život?“ vraveli si medzi sebou. „Prečo by inak vravel, že nemôžeme prísť tam, kam ide on?“ **23** Ježiš im povedal: „Vy ste zdola a patríte tomuto svetu. Ja som zhora a nepatrím tomuto svetu. **24** To je dôvod, prečo som vám povedal, že zomriete vo svojich hriechoch. Ak neuveríte, že JA SOM, zomriete vo svojich hriechoch.“ **25** „Tak nám povedz, kto vlastne si!“ naliehali. „Ale ved' vám o tom hovorím už od začiatku,“ odpovedal. **26** „O vás by som mohol povedať mnoho, čo vás odsudzuje. No poviem vám iba to, čo mi povedal ten, ktorý ma poslal. A on je pravda sama.“ **27** Ale nikto v tej chvíli nepochopil, že Ježiš hovorí o svojom Otcovi. **28** Preto na vysvetlenie doložil: „Keď pribijete Syna

človeka na kríž, pochopíte, že JA SOM a že nič nekonám nezávisle od Otca, ale hovorím tak, ako ma to on naučil. 29 A ten, ktorý ma poslal, je so mnou. Neopustí ma, lebo robím to, čo sa mu páči.“ 30 Po týchto slovách mnohí v neho uverili. 31 Židovským vodcom, ktorí v neho uverili, Ježiš povedal: „Ak budete žiť podľa mojich slov, budete mojimi ozajstnými učeníkmi. 32 Poznáte pravdu a pravda vás oslobodí.“ 33 „Ale ved' my sme potomkovia Abraháma a nikdy sme neboli nikoho otrokmi. Prečo teda hovoríš, že budeme slobodní?“ namietali. 34 Ježiš im odpovedal: „Pravda je taká, že každý, kto hreší, je otrokom hriechu. 35 Otrokom nemá v rodine stále miesto. Iba syn je členom rodiny navždy. (aiōn g165) 36 Ak vás teda Syn oslobodí, budete naozaj slobodní. 37 Viem, že ste Abrahámovi synovia, no napriek tomu ma chcete zabiť, pretože odmietate prijať moje slová. 38 Ja vám hovorím, čo som videl u svojho Otca. Vy však konáte podľa toho, čo ste videli a počuli od vášho otca.“ 39 „Naším otcom je Abrahám!“ ohradili sa. Ježiš im odpovedal: „Ak by ste boli Abrahámovými deťmi, konali by ste ako on. 40 Vy ma však chcete zabiť. A pritom všetko, čo som vám hovoril, bola pravda, ktorú som počul od Otca. Abrahám by tak nekonal. 41 Robíte presne to, čo váš otec.“ Odseklí mu: „My sme sa nenarodili zo smilstva ako ty! Naším jediným otcom je sám Boh.“ 42 Ježiš im povedal: „Keby bol naozaj Boh vašim otcom, milovali by ste ma. Ja som sem totiž prišiel od Boha. Neprišiel som sám od seba, ale z jeho poverenia. 43 Viete, prečo nechápate, čo vám hovorím? Lebo nemôžete zniesť moje slová. 44 Vaším otcom je diabol a vy chcete konať len to, po čom túži váš otec. Jeho lži od počiatku prinášajú smrť, lebo v ňom nie je žiadna pravda. Keď klame, robí to, čo je mu prirodzené: je to klamár a otec lži. 45 Vy však mojim slovám neveríte, pretože ja hovorím pravdu! 46 Môže ma niekto z vás usvedčiť z nejakého hriechu? Prečo mi teda neveríte, keď hovorím pravdu? 47 Kto patrí Bohu, ten rád prijíma Božie slovo. Vy však Bohu nepatríte, preto odmietate počuť jeho slová. 48 Židovskí vodcovia mu na to povedali: „Nevraveli sme správne, že si zradca, človek posadnutý zlým duchom?“ 49 „Nie som posadnutý zlým duchom,“ odpovedal im Ježiš. „Ja len vzdávam česť svojmu Otcovi, ale vy ju odmietate vzdať mne. 50 Netúžim po tom, aby sa mi dostalo uznania. Je však niekto, komu záleží na tom, aby mi bola vzdaná česť. Odsúdi každého, kto mňa odmieta. 51 Ale jedno je isté: kto prijíma moje slovo a podľa neho žije, nikdy neokúsi smrť.“ (aiōn g165) 52 Židia zvolali: „Teraz sme si istí, že si posadnutý démonom! Abrahám zomrel, aj proroci zomreli, a ty vravíš, že kto bude žiť podľa tvojho slova, nikdy neokúsi smrť.“ (aiōn g165) 53 Si azda väčší

ako náš otec Abrahám, ktorý zomrel? Aj proroci zomreli. Kto si myslíš, že si?“ 54 Ježiš im odpovedal: „Keby som chválil sám seba, nemalo by to nijakú cenu. Mne však preukazuje česť môj Otec, o ktorom tvrdíte, že je vašim Bohom. 55 Vy ste ho nikdy nepoznali, ale ja ho poznám dobre. Keby som to poprel, bol by som rovnaký luhár ako vy. Ale ja ho poznám a konám v súlade s jeho slovom. 56 Váš otec Abrahám túžil vidieť môj deň a keď ho uvidel, zaradoval sa.“ 57 „Tak ty si videl Abraháma?“ pýtali sa ho židovskí vodcovia, „ved' nemáš ani len päťdesiat rokov!“ 58 „Uistujem vás,“ povedal Ježiš, „že skôr než sa Abrahám narodil, JA SOM.“ 59 Vtom okamihu vzali kamene a chceli ho ukameňovať. Ježiš sa im však skryl a vytratil sa z chrámu.

9 Cestou stretol človeka, ktorý bol od narodenia slepý. 2 „Majstre, prečo sa narodil slepý?“ spytovali sa ho učeníci. „Je to následok jeho hriechu, alebo hriechu jeho rodičov?“ 3 „Nehľadajte vinu ani uňho, ani u jeho rodičov,“ odpovedal Ježiš. „Je slepý, aby sa v jeho živote prejavila Božia moc. 4 Kým ešte trvá deň, musíme konať dielo toho, ktorý ma poslal. Čoskoro nastane noc, keď sa už nebude dať robiť nič. 5 Kým som na svete, som svetlo sveta.“ 6 Po týchto slovách naplul na zem, urobil zo slín a prachu blato, potrel ním slepému oči 7 a povedal mu: „Chod' sa umyť k nádrži Siloe.“ (Siloe znamená Poslaný.) Slepý poslúchol, umyl sa, a keď sa vrátil, videl. 8 Jeho susedia a tí, čo ho poznali ako slepého žobráka, sa čudovali: „Vari to nie je to ten, čo tu sedával a žobral?“ 9 Jedni hovorili: „Je to on!“ Iní vraveli: „Nie je to on, len sa naňho podobá.“ Ale uzdravený povedal: „Áno, som to ja!“ 10 „Ako to, že vidíš? Čo sa stalo?“ vyzvedali sa. 11 On im odpovedal: „Nejaký človek menom Ježiš urobil blato, potrel mi ním oči blatom a povedal, aby som sa šiel umyť k nádrži Siloe. Išiel som teda, umyl som sa – a odvtedy vidím.“ 12 „A nevieš, kde je teraz?“ spytovali sa ho. „Neviem,“ odpovedal im uzdravený. 13 Človeka, ktorý bol predtým slepý, priviedli k farizejom. 14 V ten deň, keď Ježiš urobil blato a uzdravil slepého, bola totiž sobota. 15 Farizeji sa ho podrobne vypytovali, ako sa mu vrátil zrak. A muž im to vyrozprával: „Ježiš mi potrel blatom oči, potom som sa umyl – a teraz vidím.“ 16 Niektorí z farizejov vraveli: „Ten človek akiste nie je od Boha, keď nezachováva sobotu.“ Ale ako by mohol hriešny človek urobiť také zázračné znamenia?“ vraveli iní. Strhla sa medzi nimi škriepka. 17 Znova sa teda obrátili na uzdraveného: „A čo si o ňom myslíš ty? Ved' teba uzdravil.“ „Je to prorok,“ odpovedal im. 18 Farizeji však odmietali uveriť, že ten človek bol slepý a že sa mu vrátil zrak. Zavolali si teda jeho

rodičov 19 a spýtali sa ich: „Je to váš syn? A je pravda, že sa narodil slepý? Ako to, že teraz vidí?“ 20 Rodičia odpovedali: „Áno, je to náš syn a narodil sa nám slepý. To vieme určite. 21 Ale ako sa stalo, že teraz vidí, to nevieme. A nevieme nič ani o tom, kto ho uzdravil. Opýtajte sa jeho, je už dospelý, nech vám to povie sám.“ 22 Rodičia odpovedali vyhybavo, lebo sa báli židovských vodcov. Tí totiž rozhodli, že vylúčia zo židovskej obce každého, kto by uznal Ježiša za Mesiáša. 23 To bol dôvod, prečo jeho rodičia povedali: „Je dospelý, opýtajte sa jeho.“ 24 A tak si znovu zavolali bývalého slepca a povedali mu: „Prisahaj pred Bohom, že hovoríš pravdu! My totiž vieme, že ten človek je hriešny.“ 25 „Či je hriešny, alebo nie, to neviem,“ odpovedal uzdravený. „Jedno však viem: bol som slepý, no teraz vidím!“ 26 „Ale ako ti vrátil zrak? Čo s tebou urobil?“ spytovali sa ho znova. 27 „Ved' som vám to všetko už vyrozprával a nepočúvali ste. Prečo to vlastne chcete znova počuť? Chcete sa azda aj vy stať jeho učeníkmi?“ 28 „Ty si jeho učeník!“ zlostne sa naňho osopili. „My sme učeníci Mojžišovi. 29 O Mojžišovi vieme, že sa s ním zhováral Boh, ale o tomto človeku nevieme ani len to, odkiaľ je.“ 30 „To je naozaj čudné, že neviete nič o človeku, ktorý mi vrátil zrak!“ namietol uzdravený. 31 „Každý predsa vie, že Boh prosby hriešnikov nepočuje, ale vypočuje toho, kto je bohabojný a žije podľa Božej vôle. 32 Čo svet svetom stojí, nikto nikdy nepočul, že by niekto vrátil zrak slepému od narodenia. (aiōn g165) 33 Keby toho človeka neposlal Boh, nič podobné by nemohol urobiť.“ 34 „Si skrz-naskrz hriešny od svojho narodenia! Ty sa nás opovážiš poučiť?“ rozkričali sa naňho a vyhnali ho. 35 Keď sa Ježiš dozvedel, že ho vyhnali, vyhľadal uzdraveného a spýtal sa ho: „Veríš v Syna človeka?“ 36 „Pane, povedz mi, kto to je? Rád by som v neho veril,“ odpovedal. 37 „Vidíš ho pred sebou; práve sa s tebou zhovára,“ odpovedal mu Ježiš. 38 „Verím, Pane!“ zvolal a padol pred Ježišom na kolená. 39 „Prišiel som na tento svet, aby som ho súdil,“ pokračoval Ježiš, „aby som otvoril oči tým, ktorí sú slepí, a aby som ukázal tým, čo sa domnievajú, že vidia, akí sú slepí.“ 40 Počuli to farizeji, čo stáli okolo, a spýtali sa ho: „Čože? Vari sme tiež slepí?“ 41 Ježiš im odpovedal: „Keby ste boli naozaj slepí, boli by ste bez viny. Vy však hovoríte ‚Vidíme‘, a preto zostávate v hriechu.“

10 „Uistujem vás, že kto nevchádza do košiara bránou, ale prelieza cez ohradu, je určite zlodej a lupič. 2 Pastier vchádza k svojim ovciam cez bránu. 3 Strážnik otvára dvere iba jemu a ovce ho poznajú po hlase. Potom volá ovce po mene von z košiara. 4 Keď tie, ktoré mu patria vyvedie von, kráča pred nimi a ovce idú za ním, lebo poznajú

jeho hlas. 5 Za cudzím človekom by nešli, ale utiekli by od neho, lebo jeho hlas nepoznajú.“ 6 Poslucháči nepochopili toto Ježišovo prirovnanie, 7 a tak im ho vysvetlil: „Verte mi, ja som pre ovce bránou. 8 Všetci, čo prišli predou mnou, sú zlodeji a lupiči. Ale ovce ich neposlúchli. 9 Ja som brána. Kto cezo mňa vojde, bude zachránený, bude mať prežívať pokoj a bude mať dostatok. 10 Zlodej prichádza len preto, aby kradol, zabíjal a ničil. Ja som však prišiel preto, aby mali život, a prežívali ho v plnosti. 11 Ja som dobrý pastier. Dobrý pastier je ten, kto za svoje ovce aj život obetuje. 12 Ten, komu ovce nepatria a pasie ich len za mzdu, keď vidí prichádzať vlka, utečie. Vlk potom ovce napadne a rozoženie ich. 13 Tomu, kto je najatý za mzdu, na ovciach nezáleží a preto utečie. 14 Ja som dobrý pastier, poznám svoje ovce a ony poznajú mňa; 15 rovnako aj môj Otec pozná mňa a ja poznám Otca. A za svoje ovce položí aj svoj život. 16 Mám aj iné ovce, ktoré ešte nepatria do tohto košiara. Aj tie musím priviesť. Budú počuť môj hlas a stanú sa jedným stádom a budú mať jedného pastiera. 17 Otec ma miluje, lebo dávam svoj život, aby som ho znova získal. 18 Nikto mi ho neberie, dávam ho dobrovoľne. Mám právo svoj život dať a mám právo ho opäť prijať. Taký príkaz som dostal od svojho Otca.“ 19 Tieto slová opäť vyvolali medzi židovskými vodcami roztržku. 20 Niektorí vraveli: „Je posadnutý zlým duchom. Úplne sa zbláznil. Prečo ho vôbec počúvate?“ 21 Ale iní namietali: „Posadnutý človek by takto nehovoril; a môže vôbec zlý duch otvoriť oči slepým?“ 22 Boli práve sviatky vysvätenia jeruzalemského chrámu. Bolo to v zime. 23 Ježiš sa v chráme prechádzal pomedzi Šalamúnovo stĺporadie. 24 Vtedy ho obštúpili židovskí vodcovia a vyzvali ho: „Dokedy nás chceš napínať? Ak si Mesiáš, povedz nám to otvorene!“ 25 „Už som vám to neraz povedal, ale vy mi neveríte,“ odpovedal im. „Moje činy vydávajú svedectvo o tom, že som Mesiáš. Ved' ich konám z Božieho poverenia. 26 Neveríte mi, lebo nepatríte medzi moje ovce. 27 Moje ovce počúvajú, čo hovorím, ja ich poznám a ony idú za mnou. 28 Dávam im večný život, nikdy nezahynú a nikto ich z mojej ruky nevytrhne. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 Dal mi ich môj Otec a on je mocnejší ako akákoľvek mocnosť, preto ich nik nemôže vytrhnúť z jeho ruky. 30 Ja a Otec sme jedno.“ 31 Po týchto slovách začali židovskí vodcovia zbierať kamene a chceli ho ukameňovať. 32 „Z Božieho poverenia som vykonal veľa dobrých činov. Pre ktorý z nich ma chcete ukameňovať?“ spýtal sa Ježiš. 33 „Nechceme ťa zabiť pre tvoje činy, ale preto, že sa rúhaš. Ty, obyčajný človek, sa vyhlasuješ za Boha,“ vraveli mu Židia. 34 Ježiš im odvetil: „Nie sú vari vo vašom Zákone zapísané Božie slová:

„Povedal som: Ste bohovia?“ 35 Ak Boh nazýva bohmi tých, ktorým adresoval svoje slová – a Písmo musí platiť –, 36 prečo obviňujete mňa, ktorého Otec posvätil a poslal na svet, že sa rúham, keď som povedal: „Som Boží Syn?“ 37 Ak nekonám to, čo môj Otec, neverte mi; 38 ale ak konám ako môj Otec a vy mi neveríte, verte aspoň skutkom, ktoré konám, a presvedčte sa, že Otec je vo mne a ja v Otcovi.“ 39 Vtedy sa ho opäť chceli zmocniť, ale unikol im. 40 Odišiel na druhý breh Jordánu a zdržiaval sa na mieste, kde predtým Ján krstil. 41 Mnohí prichádzali za Ježišom a vraveli: „Ján síce neurobil nijaké znamenie, ale všetko, čo hovoril o tomto mužovi, je pravda.“ 42 A mnohí z tých, čo tam boli, v Ježiša uverili.

11 Muž, ktorý sa volal Lazár ochorel. Pochádzal z dediny Betánia, v ktorej bývali aj jeho sestry Mária a Marta. 2 (Bola to tá Mária, ktorá natrela vzácnym olejom Ježišove nohy a svojimi vlasmi ich vyutierala. Jej brat Lazár bol teraz chorý.) 3 Sestry poslali Ježišovi odkaz: „Pane, tvoj milovaný priateľ je ťažko chorý.“ 4 Keď sa to Ježiš dozvedel, povedal: „Neochorel preto, aby zomrel, ale aby sa prejavila Božia moc a ukázala sa sláva Syna Božieho.“ 5 Ježiš mal veľmi rád obe sestry i Lazára. 6 Ježiš teda zostal ešte dva dni na mieste, kde ho zastihla správa o Lazárovej chorobe. 7 Až potom vyzval svojich učeníkov: „Vráťme sa do Judska.“ 8 Jeho učeníci namietali: „Majstre, ved' len nedávno ťa tam chceli židovskí vodcovia ukameňovať, a ty sa tam mieniš vrátiť?“ 9 „Vari nesvieti slnko cez deň dvanásť hodín? Kto chodí za vidna, nemusí sa báť, že sa potkne, lebo svetlo tohto sveta mu osvetľuje cestu. 10 Ale keď niekto kráča v noci, potkýna sa, lebo svetlo mu neosvecuje cestu.“ 11 Potom dodal: „Náš priateľ Lazár zaspal a ja ho idem zobudiť.“ 12 „Pane, ak spí, čoskoro sa uzdraví,“ povedali mu učeníci. 13 Ježiš však hovoril o jeho smrti – i keď učeníci sa nazdávali, že hovorí o obyčajnom spánku. 14 Preto im povedal jasne: „Lazár zomrel. 15 A ja som rád, že som nebol pri ňom. Takto máte možnosť naučiť sa viac mi dôverovať. Je to pre vaše dobro. Podíme k nemu!“ 16 Tomáš, prezývaný Dvojča, povedal ostatným učeníkom: „Podíme aj my, nech zomrieme spolu s ním!“ 17 Keď prišli do Betánie, Ježiš zistil, že Lazár je už štyri dni pochovaný. 18 Betánia bola neďaleko Jeruzalema (asi tri kilometre), 19 a tak mnohí známi z mesta prišli potešiť Máriu a Martu v ich žiali za bratom. 20 Keď sa Marta dozvedela, že prichádza Ježiš, bežala mu oproti, ale Mária zostala doma. 21 Marta privítala Ježiša slovami: „Pane, keby si bol tu, môj brat by nezomrel. 22 Ale ja viem, že i teraz ti Boh dá, o čokoľvek ho poprosíš.“ 23 Ježiš jej povedal: „Tvoj brat bude

opäť žiť.“ 24 „Viem, že ožije pri vzkriesení v posledný deň,“ prisvedčila Marta. 25 „Ja som vzkriesenie a život!“ povedal jej Ježiš. „Kto vo mňa verí, bude žiť, aj keby zomrel. 26 A kto žije a verí vo mňa, nezomrie večnou smrťou. Veríš tomu, Marta?“ (aiōn g165) 27 „Áno, Pane,“ odpovedala. „Uverila som, že si Mesiáš, Boží Syn, ktorý mal prísť na svet.“ 28 Po tých slovách sa vrátila a zavolała si bokom svoju sestru Máriu. „Učiteľ je tu,“ povedala jej, „a volá ťa.“ 29 Keď to Mária počula, ihneď vstala a bežala k nemu. 30 (Ježiš ešte nevošiel do dediny – bol na tom istom mieste, kde sa s ním stretla Marta.) 31 Keď ľudia, ktorí utešovali Máriu, videli, ako náhlivo vybehla z domu, pobrali sa za ňou, lebo si mysleli, že sa šla vyplakať na Lazárov hrob. 32 Len čo Mária došla k Ježišovi, padla pred ním na kolená a nariekala: „Pane, keby si bol tu, môj brat by nezomrel!“ 33 Keď Ježiš videl jej slzy i plač tých, čo prišli s ňou, hlboko sa ho to dotklo a rozľútostene sa ich opýtal: 34 „Kde ste ho pochovali?“ „Pane, pod' a uvidíš,“ odpovedali mu. 35 Vtedy sa rozplakal aj Ježiš. 36 „Pozrite, ako ho mal rád!“ šepkali si medzi sebou. 37 Niektorí z nich však povedali: „Keď vedel uzdraviť slepého, nemohol zachrániť Lazára pred smrťou?“ 38 Ježiš sa znova zachvel a vykročil k hrobu. Bola to jaskyňa a vstupu do nej bránil veľký kameň. 39 „Odvalte ten kameň!“ rozkázal Ježiš. Ale Marta, sestra mŕtveho Lazára, povedala: „Pane, pochovali sme ho pred štyrmi dňami. Jeho telo je už určite v rozklade!“ 40 „Vari som ti nepovedal, že ak budeš veriť, uvidíš Božiu slávu?“ pripomenul jej Ježiš. 41 Vtedy odvalili kameň. Ježiš pozdvihol svoj pohľad k nebu a modlil sa: „Otče, ďakujem ti, že si ma vypočul. 42 Ja viem, ty ma vždy počuješ, ale povedal som to kvôli ľuďom, ktorí stoja okolo, aby uverili, že si to ty, kto ma poslal.“ 43 Potom nahlas zvolal: „Lazár, pod' voni!“ 44 A Lazár vyšiel. Ruky aj nohy mal ovinuté plátnom, v ktorom bol pochyvaný, a tvár mal prikrýtu šatkou. Ježiš im povedal: „Zložte mu to, nech môže odísť!“ 45 Mnohí z tých, čo prišli za Máriou, boli svedkami zázraku, ktorý Ježiš vykonal, a uverili v neho. 46 Ale niektorí sa ponáhľali rýchlo oznámiť farizejom, čo Ježiš urobil. 47 Tí spolu s najvyššími kňazmi ihneď zvolali zasadnutie veľrady. „Čo len budeme robiť?“ spytovali sa bezradne. „Ved' ten človek skutočne robí zázraky! 48 Ak proti nemu nezakročíme, všetci v neho uveria! A potom sa môže stať, že Rimania zničia chrám aj celý náš národ!“ 49 No tu sa prihlásil o slovo Kaifáš, ktorý bol v tom čase veľkňazom: „Vari vôbec nerozmyšľáte? 50 Nepochopili ste, že je pre vás lepšie, aby zomrel jeden človek namiesto všetkých, než aby bol kvôli jednému človeku zničený celý národ?“ 51 A aj keď Kaifáš ako veľkňaz vyslovil tie slová s iným zámerom,

vyznali ako prorockto, že Ježiš má byť obetovaný za národ. 52 A nielen za jeho národ, ale aj za všetky Božie deti, ktoré žijú po celom svete, aby sa stali jednou rodinou. 53 V ten deň sa židovskí vodcovia pevne rozhodli, že ho zabijú. 54 Preto sa Ježiš prestal verejne pohybovať po Judei a utiahol sa aj s učeníkmi do mesta Efraim na okraji púšte. 55 Opäť sa priblížila Veľká noc. Ľudia z celej krajiny putovali do Jeruzalema, aby ešte pred hlavnými sviatkami mohli vykonať predpísané očistné obrady. 56 Snažili sa nájsť Ježiša a pýtali sa jeden druhého: „Čo myslíte? Príde na sviatky?“ 57 Najvyšší kňazi a farizeji totiž vydali rozkaz, že každý, kto by vedel, kde sa Ježiš zdržiava, musí to oznámiť, aby ho mohli zatknúť.

12 Šesť dní pred Veľkou nocou sa Ježiš vrátil do Betánie, kde žil Lazár, ktorého vzkriesil z mŕtvych. 2 Na Ježišovu počesť pripravili slávnostnú večeru. Marta obsluhovala pri stole, zatiaľ čo Lazár bol medzi tými, čo sedeli s Ježišom pri stole. 3 Mária vzala nádobu s drahým olejom vyrobeným z nardu, natierala ním Ježišovi nohy a utierala ich vlastnými vlasmi. Vôňa nardu naplnila celý dom. 4 Jeden z učeníkov – Judáš Iškariotský, ktorý Ježiša neskôr zradil – poznamenal: 5 „Prečo sa taký vzácny olej radšej nepredal? Mohlo sa zaň získať tristo denárov a peniaze sa mohli rozdať chudobným.“ 6 Ale nepovedal to preto, že by mu záležalo na chudobných, ale že bol zlodej. Mal totiž na starosti spoločnú pokladnicu a neraz si z nej vzal niečo pre seba. 7 Ježiš mu na to povedal: „Nechaj ju, odložila si to na deň môjho pohrebu. 8 Chudobných budete mať medzi sebou vždy, ale ja s vami nebudem stále.“ 9 Keď sa rozchýrilo, že Ježiš je v Betánii, pobrali sa za ním z Jeruzalema celé zástupy. Neprišli však len kvôli nemu, ale aj preto, aby videli vzkrieseného Lazára. 10 Preto sa veľkňazi uzniesli, že zabijú aj Lazára: 11 mnohí ľudia ich totiž začali odmietať a uverili Ježišovi. 12 Na druhý deň sa po celom Jeruzaleme, v ktorom bolo už aj mnoho ľudí, čo prišli na sviatky, rozniesla správa, že do mesta prichádza Ježiš. 13 Ľudia nalámali palmové konáre a nadšene volali: „Hosana! Nech Boh požehná toho, ktorý prichádza v jeho mene! Nech Boh požehná kráľa Izraela!“ 14 Ježiš vstúpil do mesta na oslíkovi, tak ako je napísané: 15 „Nebojte sa, ľudia Jeruzalema. Váš kráľ prichádza. Skromne sa nesie na osľati.“ 16 Ježišovi učeníci si vtedy túto súvislosť neuvedomili. Až potom, keď bol Ježiš oslávený, pochopili, že sa vtedy pred ich očami naplnilo to, čo o ňom bolo napísané. 17 V zástupe boli svedkovia toho, ako Ježiš zavolať Lazára z hrobu a vzkriesil ho z mŕtvych. Teraz o tom hovorili ostatným. 18 Aj správy o tomto znamení spôsobili, že ho prišlo vítať

mnoho ľudí. 19 Keď to videli farizeji, hovorili jeden druhému: „Vidíte to? S tým si neporadíme! Pozrite! Celý svet ide za ním!“ 20 Medzi tými, čo prišli do Jeruzalema na blížiaci sa sviatok, aby sa poklonili Bohu, boli aj Gréci. 21 Obrátili sa na Ježišovho učeníka Filipa, ktorý bol z Betsaidy v Galilei a poprosili ho: „Pane, chceli by sme vidieť Ježiša!“ 22 Filip to šiel povedať Ondrejovi a potom to spolu oznámili Ježišovi. 23 Ježiš im povedal: „Nastal čas, keď má byť Syn človeka oslávený. 24 Počúvajte pozorne: Ak pšeničné zrno nepadne do pôdy a nezomrie, neprinesie úžitok a zostane samo. Ak však zomrie, prinesie mnoho úžitku. 25 Kto žije len pre seba, príde o svoj život. Ale ten, kto žije pre druhých ľudí, o svoj život nepríde – získa večný život. (aiōnios g166) 26 Ak mi chce niekto slúžiť, musí ma nasledovať, lebo moji služobníci musia ísť tou istou cestou ako ja. Takému služobníkovi prejaví česť aj môj Otec.“ 27 „Moju dušu teraz zvierá úzkosť. Mám preto azda poprosiť: ‚Otče, zachráň ma pred tým, čo ma čaká?‘ Ale veď práve preto som prišiel. 28 Otče, osláv svoje meno!“ A vzápätí zaznel hlas z neba: „Už som oslávil a ešte oslávim!“ 29 Ježiš v tej chvíli stál uprostred veľkého zástupu. Niektorí tvrdili, že zahmelo, iní sa nazdávali, že to k nemu prehovoril anjel. 30 „Hlas, ktorý ste počuli, nezaznel kvôli mne, ale kvôli vám!“ povedal Ježiš. 31 „Teraz prebieha súd nad týmto svetom. Satan, vládca tohto sveta, bude vyhnaný. 32 Ale keď ja budem vyvýšený zo zeme, všetkých pritiahnem k sebe.“ 33 (Týmito slovami Ježiš naznačil, akou smrťou zomrie.) 34 Zástup mu odpovedal: „Zo Zákona sme sa predsa dozvedeli, že Mesiáš má zostať naveky. Prečo teda hovoríš, že Syn človeka musí byť vyvýšený? A kto je vlastne ten Syn človeka?“ (aiōn g165) 35 Ježiš im na to povedal: „Ešte malú chvíľu bude svetlo medzi vami. Žite vo svetle, kým ešte svieti, aby vás nezastihla tma. Ten, kto kráča potme, nevie, kam ide. 36 Dôverujte tomu svetlu, kým je ešte s vami, aby z vás svietilo ďalej, až tu nebude.“ Po týchto slovách sa Ježiš vytratil zo zástupu a skryl sa pred nimi. 37 Napriek všetkým tým znameniam, ktoré Ježiš urobil, ľudia mu ešte stále neuverili. 38 Tak sa potvrdili slová proroka Izaiáša: „Pane, kto uveril našim slovám? Kto poznal Božiu moc?“ 39 Prorok Izaiáš ďalej ukazuje, aký bol dôsledok ich nevery. 40 „Boh im oslepil oči a zatvrdil srdce, preto očami nevidia, ich srdcia nechápu a neobráti sa ku mne, aby som im pomohol.“ 41 To povedal Izaiáš, pretože videl Jeho slávu. 42 A predsa aj medzi židovskými vodcami boli mnohí, ktorí v neho uverili. Verejne sa však k nemu nepriznali, lebo sa báli, že ich farizeji vylúčia zo synagógy. 43 Viac im totiž záležalo na sláve, ktorej sa im dostávalo od ľudí, než na sláve, ktorú im chcel dať Boh. 44 Ježiš hlasno zvolal: „Kto verí vo mňa,

neverí len vo mňa, ale aj v toho, ktorý ma poslal. 45 A kto mňa vidí, vidí toho, ktorý ma poslal. 46 Prišiel som na svet ako svetlo, aby ten, kto vo mňa verí, nezostal v tme. 47 Kto počuje moje slová, ale nekoná podľa nich, toho nesúdim. Neprišiel som na svet, aby som ho súdil, ale zachránil. 48 Kto mňa odmieta a nežije podľa mojich slov, ten už má svojho sudcu: moje slová ho budú súdiť v posledný deň. 49 Nehovoril som zo svojej vlastnej moci; hovorím len to, čo mi prikázal Otec, ktorý ma poslal. 50 A jeho prikázanie vedie k večnému životu. A tak vám hovorím len to, čo mi povedal Otec.“ (aiōnios g166)

13 V predvečer sviatkov Paschy Ježiš vedel, že nastal čas, aby opustil tento svet a odišiel k Otcovi. Tak veľmi miloval tých, ktorí ho nasledovali, že im prejavoval lásku až do konca. 2 Pri večeri, keď už diabol vnukol Judášovi, synovi Šimona Iškariotského, aby ho zradil, 3 a keď si bol Ježiš vedomý, že Otec všetko zveril do jeho rúk a že od Boha prišiel a k nemu sa teraz vracia, 4 vstal od večere, odložil si vrchný odev, vzal uterák a prepásal sa ním. 5 Potom nalial vodu do umývadla a začal učeníkom umývať a utierať nohy. 6 Keď prišiel k Šimonovi Petrovi, ten mu povedal: „Pane, vari chceš ty umyť moje nohy?“ 7 Ježiš mu odpovedal: „Teraz nechápeš, prečo to robím, ale neskôr to pochopíš.“ 8 „Nikdy nedovoliť, aby si mi umyl nohy!“ vyhlásil Peter. „Ale ak ťa neumyjem, nebudeš mať so mnou podiel!“ odpovedal mu Ježiš. (aiōn g165) 9 „Pane, tak mi umy nielen nohy, ale aj ruky a hlavu!“ zvolal Peter. 10 „Kto sa vykúpal, je celý čistý,“ odpovedal mu Ježiš. „Stačí mu iba zmyť prach z nôh. Aj vy ste čistí, ale nie všetci!“ 11 (Ježiš totiž vedel, kto ho zradí. Preto povedal: „Nie všetci ste čistí.“) 12 Keď im umyl nohy, opäť si obliekol vrchný odev, vrátil sa k stolu a spýtal sa ich: „Chápete, čo som urobil? 13 Oslavujete ma Majster a Pane a vravíte správne, lebo ním naozaj som. 14 Ak som vám teda ja, váš Majster a Pán, umyl nohy, aj vy ste povinní takto si navzájom umývať nohy. 15 Dal som vám príklad, aby ste konali tak ako ja. 16 Uistujem vás, že žiadny sluha nie je dôležitejší ako jeho pán a ani posol nie je dôležitejší ako ten, čo ho poslal. 17 Ak to viete, budete šťastní, keď podľa toho budete aj konať. 18 To, čo som povedal, neplatí o vás všetkých. Ja viem, ktorých som si vyvolil. Ale má sa naplniť výrok Písma: ‚Ten, ktorý jedáva so mnou chlieb, stane sa mojím nepriateľom.‘ 19 Vravím vám to už teraz, aby ste potom, keď sa to stane, uverili, že JA SOM. 20 Uistujem vás, že kto prijíma toho, koho pošlem, mňa prijíma. A kto prijíma mňa, prijíma toho, ktorý mňa poslal.“ 21 Po týchto slovách Ježiša zovrela úzkosť a otvorene im povedal:

„Hovorím vám pravdu, jeden z vás ma zradí.“ 22 Učeníci sa v rozpakoch pozerali jeden na druhého, pretože netušili, o kom hovorí. 23 Po Ježišovom boku, opretý o jeho hrud', sedel učeník, ktorého mal Ježiš veľmi rád. 24 Tomu dal Šimon Peter pokyn, aby sa spýtal, o kom to hovorí. 25 Naklonil sa teda bližšie k Ježišovi a spýtal sa ho: „Pane, kto je to?“ 26 „Je to ten, pre ktorého namočím kúsok chleba a podám mu ho,“ povedal Ježiš. Namočil chlieb a podal ho Judášovi, synovi Šimona Iškariotského. 27 Keď vzal Judáš chlieb, vstúpil doňho satan. Vtedy mu Ježiš povedal: „To, čo chceš urobiť, urob rýchlo!“ 28 No nik pri stole nechápal, prečo mu to hovorí. 29 Keďže Judáš mal na starosti spoločnú pokladnicu, niektorí sa domnievali, že ho posielajú nakúpiť veci potrebné na sviatky, alebo dať niečo chudobným. 30 Judáš si vzal chlieb a hneď nato odišiel. A bola noc. 31 Keď Judáš odišiel, Ježiš povedal: „Teraz je oslávený Syn človeka a Boh je oslávený prostredníctvom neho. 32 Syn človeka oslávi Boha a čoskoro aj Boh oslávi Syna človeka. 33 Moji drahí, zostanem s vami už len veľmi krátko. Budete ma hľadať, ale márne. Čo som povedal vodcom ľudu, to vravím aj vám, že kam idem ja, vy ísť nemôžete. 34 No dávam vám nové prikázanie: Milujte sa navzájom. Lásku, ktorou som vás ja miloval, preukazujte aj vy jeden druhému. 35 Podľa lásky, ktorú budete mať jeden k druhému všetci spoznajú, že ste moji učeníci.“ 36 Šimon Peter sa ho spýtal: „Pane, kam chceš vlastne ísť?“ Ježiš mu odpovedal: „Nemôžeš ísť so mnou tam, kam teraz idem, ale prídeš za mnou neskôr.“ 37 „Ale prečo ťa nemôžem nasledovať teraz?“ spýtal sa Šimon Peter. „Som pripravený za teba hoc aj zomrieť!“ 38 „Ty si pripravený za mňa zomrieť?“ spýtal sa Ježiš. „Vravím ti, že ma tri razy zaprieš ešte skôr, ako ráno zakikríka kohút.“

14 „Nech sa vaše srdce nechveje úzkosťou! Veríte v Boha, verte aj vo mňa! 2 V dome môjho Otca je mnoho príbytkov; keby to tak nebolo, povedal by som vám to. Odchádzam, aby som pre vás všetko pripravil. 3 Keď bude všetko hotové, zase sa vrátim, vezmem vás k sebe a zostanete so mnou. 4 A cestu, kam idem, poznáte.“ 5 „Nie, Pane,“ namietol Tomáš, „nevieme, kam ideš, tak ako by sme mohli poznať cestu?“ 6 „Ja som tá Cesta, Pravda i Život!“ povedal mu Ježiš. „A nikto nemôže prísť k Otcovi inak ako cezo mňa. 7 Keby ste ma naozaj poznali, poznali by ste aj môjho Otca. Odteraz ho však už poznáte, lebo ste ho videli.“ 8 „Pane, ukáž nám Otca a budeme spokojní!“ poprosil Filip. 9 „Tak dlho som s vami, Filip, a ešte vždy ma nepoznáš?“ povedal mu Ježiš. „Kto videl mňa, videl Otca. Prečo teda hovoríš: ‚Ukáž nám Otca?‘ 10 Neveríš,

že ja som v Otcovi a Otec je vo mne? Slová, ktoré vám hovorím, nemám len sám zo seba – Otec, ktorý prebýva vo mne, on robí tie skutky. **11** Verte mi, že ja som v Otcovi a Otec je vo mne. Ak vám nestačia moje slová, verte mi aspoň pre skutky, ktoré konám. **12** Uistujem vás, že každý, kto verí vo mňa, bude konať také isté činy ako ja, ba aj väčšie, lebo ja odchádzam k Otcovi. **13** O čokoľvek budete prosiť v mojej moci, dám vám, aby Otec bol oslávený v tom, čo Syn koná. **14** A ak budete o niečo prosiť v mojom mene, ja to urobím.“ **15** „Ak ma milujete, žite podľa mojich príkázaní. **16** A ja poprosím Otca, aby poslal iného Pomocníka, ktorý s vami bude navždy. (aiōn g165) **17** Bude to Duch pravdy. Svet ho nemôže prijať, lebo ho nevidí ani nepozná. Ale vy ho poznáte, lebo žije s vami a raz bude aj vo vás. **18** Nie, neopustím vás a nezanemám vás tu ako siroty; znova prídem k vám. **19** Onedlho ma už nik na tomto svete neuvidí, ale vy ma uvidíte. A pretože ja žijem, aj vy budete žiť.“ **20** V ten deň poznáte, že som vo svojom Otcovi, že vy ste vo mne a ja som vo vás. **21** Kto prijíma moje príkázania a žije podľa nich, ten ma miluje. A kto miluje mňa, toho bude milovať aj môj Otec; budem ho milovať i ja a zjavím mu seba.“ **22** Tu sa ho spýtal Júda, ale nie ten Iškariotský: „Pane, prečo sa chceš zjaviť nám, a nie svetu?“ **23** Ježiš mu odpovedal: „Lebo sa dám poznať iba tomu, kto ma miluje. Ten bude žiť podľa môjho slova a môj Otec ho bude milovať. K takému človeku obaja – môj Otec i ja – prídem a budeme uňho bývať.“ **24** Ale kto ma nemiluje, ten nežije podľa mojich slov. A slová, ktoré vám hovorím, nepochádzajú odo mňa, ale od Boha, ktorý ma poslal. **25** Toto všetko vám vravím, kým som ešte s vami. **26** Ale Pomocník, Svätý Duch, ktorého pošle Otec v mojej moci, pripomenie vám všetko, čo som vám povedal, a on vás aj všetko naučí. **27** Zanechám vám svoj pokoj, ktorý vám nemôže dať nik na svete. Preto sa nebojte ani nestrachujte! **28** Pamätajte na to, čo som vám povedal: ‚Odchádzam, ale opäť sa vrátim. Ak ma naozaj milujete, mali by ste sa radowať, že odchádzam k Otcovi, lebo on je väčší ako ja.‘ **29** Povedal som vám o tom už dopredu, aby ste uverili, keď sa to všetko stane. **30** Už nezostáva veľa času na rozhovor, lebo prichádza zlý vládca tohto sveta. Nemá však nado mnou nijakú moc, **31** Robím to preto, aby svet pochopil, že Otca milujem a konám podľa toho, čo mi prikázal. A teraz vstaňme a odídme odtiaľto.“

15 „Ja som pravý kmeň viniča a môj Otec je vinohradník.

2 Odrezáva na mne každý výhonok, ktorý nenesie ovocie, ale ten výhonok, ktorý ovocie prináša, dôkladne strihá a čistí, aby prinášal ešte väčšiu úrodu. **3** Vy ste už očistení, lebo ste prijali moje slová. **4** Zostaňte spojení so

mnou a ja zostanem s vami. Ved' tak, ako výhonok oddelený od kmeňa nemôže prinášať nijaké ovocie, nemôžete ho prinášať ani vy, ak nezostanete vo mne. **5** Ja som vínný kmeň a vy ste výhonky. Každý, kto zostáva vo mne a ja v ňom, prináša mnoho ovocia. Bezo mňa nemôžete konať nič. **6** Kto nežije so mnou, bude vyhodенý ako výhonok: uschne a potom ho hodia na oheň a spália. **7** Ale ak ste so mnou pevne spojení a moje slová sú vo vás a žijete podľa nich, smiete prosiť Boha o čokoľvek a dá vám to. **8** Sláva môjho Otca sa najlepšie prejaví tak, že budete prinášať veľa ovocia a žiť ako moji učeníci. **9** Ako mňa miluje Otec, tak i ja milujem vás. Zostaňte so mnou a budete prežívať moju lásku. **10** Ak budete zachovávať to, čo som vám prikázal, budete žiť v mojej láske; tak ako som ja poslúchol to, čo mi Otec prikázal a žijem v jeho láske. **11** Povedal som vám to, aby vás moja radosť napĺňala a aby ste sa mohli radowať naplno. **12** Moje prikázanie znie: ‚Milujte sa navzájom tak, ako ja milujem vás.‘ **13** Nikto nemiluje viac než ten, kto za svojich priateľov obetuje svoj život. **14** Vy ste moji priatelia, ak robíte to, o čo vám prikazujem. **15** Už vás nevolám sluhami, lebo sluha nevie, aké zámery má jeho pán. Stali ste sa mojimi priateľmi, lebo som vám dal poznať všetko, čo som prijal od svojho Otca. **16** Ja som si vybral vás, nie vy mňa. A poveril som vás, aby ste išli a prinášali ovocie, ktoré bude trvalé. A potom vám Otec dá všetko, o čo ho požiadate v mojom mene. **17** To je moje prikázanie: Milujte jeden druhého.“ **18** „Ak vás ľudia nenávidia, pamätajte, že mňa nenávideli skôr ako vás. **19** Ak by ste žili tak, ako všetci ostatní, ľudia by vás považovali za svojich priateľov. Ja som vás však povolal, aby ste boli iní ako sú oni, preto vás nenávidia. **20** Spomeňte si na to, čo som vám hovoril: ‚Sluha nie je väčší ako jeho pán.‘ Ak mňa prenasledovali, budú prenasledovať aj vás. A ako prijímali moje slová, tak budú prijímať aj vaše. **21** Ale to všetko vám budú robiť pre moje meno, pretože nepoznajú toho, ktorý ma poslal. **22** Keby som nebol prišiel a neprihovárал sa im, boli by bez viny, ale teraz nemajú ako ospravedlniť svoj hriech. **23** Tí, čo pohrdajú mnou, pohrdajú aj mojím Otcom. **24** Keby som pred ich očami nebol vykonal toľko zázrakov, ktoré nik iný nemôže vykonať, boli by bez viny. Oni ich však videli na vlastné oči, a predseda nenávidia mňa i môjho Otca. **25** Takto sa naplnili slová napísané v ich Zákone: ‚Nenávideli ma bez príčiny.‘ **26** Ale ja vám od Otca pošlem Pomocníka. Bude to Duch pravdy, ktorý príde od Otca a bude o mne vydávať svedectvo. **27** Aj vy budete mojimi svedkami, lebo ste boli so mnou od počiatku.“

16 „Toto všetko som vám povedal, aby ste sa nevzdali svojej viery. 2 Lebo prichádza čas, keď vás budú nielen vylučovať zo synagóg, ale aj zabíjať v presvedčení, že tým slúžia Bohu: 3 to preto, že nepoznali Otca ani mňa.“ 4 „Povedal som vám to, aby ste si spomenuli na moje slová, keď ten čas príde. Doteraz som o tom nehovoril, lebo som bol s vami. 5 Teraz však odchádzam k tomu, ktorý ma poslal. No nik z vás sa nepýta: ‚Kam ideš?‘ 6 Vaše srdcia sú totiž plné zármutku nad tým, čo som vám hovoril. 7 Pravda je však taká, že je pre vás lepšie, aby som odišiel. Ak by som neodišiel, neprišiel by k vám Pomocník. Ale keď odídem, pošlem ho k vám. 8 A keď príde, bude usvedčovať ľudí z ich hriechu, ale ukáže im aj spravodlivosť a súd. 9 Hriech je v tom, že ľudia vo mňa neveria. 10 Spravodlivosť je v tom, že odchádzam k Otcovi a už ma neuvidíte. 11 A súd je v tom, že vládca tohto sveta je už odsúdený. 12 Je toho ešte veľa, čo by som vám mohol povedať, lenže teraz by ste to nezniesli. 13 Ale keď príde Duch pravdy, bude vás viesť k plnému poznaniu pravdy o Bohu. Nebude hovoriť sám od seba, ale oznámi vám to, čo počul. Ba zjaví vám aj to, čo sa má stať v budúcnosti, 14 a tak ukáže moju slávu, lebo všetko, čo vám zjaví, prijme odo mňa. 15 Všetko, čo má Otec, patrí aj mne; preto som vám povedal, že vám bude zvestovať, čo prijme odo mňa.“ 16 „Onedlho ma už neuvidíte, ale potom ma o krátky čas opäť uvidíte.“ 17 „Čo to znamená: ‚Onedlho ma už neuvidíte, ale potom ma o krátky čas opäť uvidíte?‘ A čo to znamená: ‚Odchádzam k Otcovi?‘“ dohadovali sa niektorí učeníci medzi sebou. 18 „Čo má na mysli, keď hovorí ‚onedlho?‘ Vôbec nerozumieme, čo hovorí.“ 19 Ježiš vedel, že sa ho na to chcú opýtať a preto im povedal: „Premýšľajte, čo znamenajú moje slová, že ma už onedlho neuvidíte, ale potom ma o krátky čas opäť uvidíte. 20 Uistujem vás, že budete plakať a smútiť, ale svet sa bude radovať. Vaša bolesť sa však zmení na radosť. 21 Žena, pri pôrode prežíva bolesť, lebo prišiel čas jej utrpenia. Ale keď sa už dieťa narodí, nemyslí viac na bolesť, ktorú prežila: naopak, raduje sa, že dieťaťko prišlo na svet. 22 Teraz ste smutní, no keď sa opäť stretneme, vy sa budete radovať. A vašu radosť vám už nik nevezme. 23 V ten deň sa ma už nebudete musieť na nič pýtať. Znova vás ubezpečujem: Mój Otec vám dá, o čokoľvek by ste ho v mojom mene prosili. 24 Doteraz ste ho v mojom mene o nič neprosili, pretože vás dostanete, aby vaša radosť bola úplná. 25 Doposiaľ som vám o všetkom hovoril obrazne. Ale teraz nastáva čas, keď to už nebude potrebné a budem vám o Otcovi hovoriť celkom otvorene. 26 Vtedy budete Otca prosiť v mojom mene. A vedzte, že nebude potrebné, aby

som sa za vás u Otca nejako prihovárал. 27 Sám Otec vás totiž miluje, lebo vy ma milujete a uverili ste, že som prišiel od Boha. 28 Áno, prišiel som na svet od Otca a teraz zasa opúšťam svet a vraciam sa k Otcovi.“ 29 „Teraz konečne hovoríš jasne, nie v obrazoch,“ povedali mu učeníci. 30 „Teraz sme pochopili, že vieš o všetkom a nepotrebuješ, aby sa ťa niekto na niečo spytoval. Preto naozaj veríme, že si prišiel od Boha.“ 31 „Naozaj mi teraz veríte?“ spýtal sa ich Ježiš. 32 „Čoskoro, naozaj o malú chvíľu, nastane čas, keď sa rozprchnete do svojich domovov a necháte ma samého. Ale ja nebudem sám, lebo Otec je so mnou. 33 Toto všetko som vám povedal, aby vám spoločenstvo so mnou prinášalo pokoj. Tu na svete budete mať mnoho trápenia. Ale nestrácajte odvahu, ja som zvíťazil nad svetom.“

17 Po týchto slovách Ježiš pozdvihol svoj zrak k nebu a modlil sa: „Otcе, prišiel čas. Zjav slávu svojho Syna, aby tvoj Syn mohol odhaliť tvoju slávu. 2 Ved' ty si mu dal moc nad všetkými ľuďmi, aby tým, ktorých si mu zveril, dal večný život. (aiōnios g166) 3 A večný život je založený na osobnom poznaní teba – jediného pravého Boha a Ježiša Krista, ktorého si poslal. (aiōnios g166) 4 Vykonal som všetko, čo si mi uložil, a tým som ukázal tvoju slávu. 5 A teraz, Otcе, zjav ty moju slávu, ktorú som mal u teba pred stvorením sveta. 6 Ľuďom, ktorých si mi dal zo sveta, som ukázal, kto si. Patria tebe – zveril si mi ich a oni prijali tvoje slovo a žili podľa neho. 7 Teraz vedia, že všetko, čo si mi dal, je naozaj od teba. 8 Ved' všetko, čo si mi povedal, som im zvestoval. A oni prijali tvoje slová a sú presvedčení, že som prišiel na zem od teba, a uverili, že si ma ty poslal. 9 Prosím teraz za nich, nie za všetkých ľudí, ale za tých, ktorých si mi dal, lebo patria tebe. 10 Ved' všetko, čo mám, je tvoje, a čo je tvoje, patrí aj mne. A tak nech sa prostredníctvom nich zjaví moja sláva. 11 Ja teraz opúšťam tento svet a odchádzam k tebe, no oni tu zostávajú. Svätý Otcе, staraj sa o nich svojou mocou, aby boli jednotní, ako sme my spolu jedno. 12 Kým som bol s nimi, chránil som ich tvojou mocou, ktorú si mi dal. Dával som na nich pozor, takže sa nik nestratil, okrem toho, ktorý dospel k zatrateniu, ako to bolo predpovedané v Písme. 13 A teraz odchádzam k tebe. Toto všetko im ešte raz zdôrazňujem, kým som s nimi, aby ich moja radosť celkom naplnila. 14 Naučil som ich tvojimi prikázaniami a svet ich nenávidel, lebo podobne ako ja nesplynuli s prúdom. 15 Neprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale chráň ich pred mocou zla. 16 Nepatria svetu, ako ani ja mu nepatrím. 17 Daj, nech ich tvoje slovo, ktoré je pravda, očistí a posväť. 18 Ako si ty mňa poslal do sveta, tak ja posielam ich. 19 Ja za nich posväcujem svoj život, aby oni mohli rást' v pravde a v

svätosti. **20** Ale neprosím iba za nich, no aj za všetkých, ktorí budú počúvať posolstvo mojich učeníkov a uveria vo mňa. **21** Daj, nech sú všetci jedno srdce a jedna myseľ, ako aj my sme, Otče, jedno. Tak ako si ty vo mne a ja v tebe, aj oni nech sú s nami pevne spojení. Potom sa svet presvedčí, že si ma poslal. **22** Preto som im dal aj slávu, ktorú si mi daroval, aby žili v takej istej jednote ako ja s tebou. **23** Nech zostanú vo mne a ja v tebe, tak budeme dokonale jednotní. A vtedy svet pozná, že ty si ma poslal a že miluješ mojich učeníkov tak ako mňa. **24** Otče, chcem, aby všetci, ktorých si mi dal, prišli tam, kde ja idem, a poznali ma v plnej sláve. Dal si mi ju z lásky, prv ako bol svet. **25** Spravodlivý Otče, aj keď ťa svet nepozná, ja ťa poznám a aj oni poznali, že si ma poslal. **26** Ukázal som im teba a ešte aj ukážem, aby tvoja láska ku mne naplnila aj ich a ja aby som v nich žil."

18 Po tejto modlitbe odišiel Ježiš so svojimi učeníkmi do olivovej záhrady za údolie Kedrón. **2** Toto miesto dobre poznal aj Judáš, ktorý Ježiša zradil. Ježiš sa totiž práve tu so svojimi učeníkmi často stretával. **3** Teraz sem Judáš viedol chrámovú stráž aj s oddielom rímskeho vojska: boli ozbrojení a svietili si na cestu fackami a lampášmi. **4** Ježiš vedel, čo sa má stať. Šiel im oproti a spýtal sa: „Koho hľadáte?“ **5** „Ježiša z Nazareta,“ odpovedali mu. „Ja som,“ odpovedal im. Judáš, jeho zradca, stál medzi vojakmi. **6** Keď im Ježiš povedal: „To som ja,“ ustúpili dozadu a padli na zem. **7** „Koho hľadáte?“ spýtal sa ich znovu. „Ježiša Nazaretského!“ zopakovali. **8** „Veď som vám už povedal, že som to ja,“ povedal Ježiš. „Ak hľadáte mňa, týchto ostatných nechajte odísť.“ **9** Tak sa naplnili slová, ktoré Ježiš už predtým vyslovil vo svojej modlitbe: „Nestrátim ani jedného z tých, ktorých si mi zveril.“ **10** Tu Šimon Peter vytasil meč a odťal Malchusovi, jednému z veľkňazových sluhov, pravé ucho. **11** Ale Ježiš prikázal Petrovi: „Schovaj svoj meč! Mám sa azda vyhnúť utrpeniu, ktoré mi určil Otec?“ **12** Vtedy sa rímski vojaci na čele so svojim veliteľom a židovská stráž zmocnili Ježiša a spýtali ho. **13** Odviedli ho najprv k Annášovi, svokrovi Kaifáša, ktorý bol v tom čase veľkňazom. **14** Práve on navrhol židovským vodcom, že je lepšie, aby zomrel jeden človek namiesto všetkých. **15** Peter šiel spolu s iným učeníkom za Ježišom. Ten učeník sa poznal s veľkňazom, a tak mu dovolil vstúpiť až na nádvorie veľkňazovho paláca. **16** Peter musel zostať vonku. Ten druhý učeník sa po chvíli vrátil, povedal čosi slúžke pri dverách a voviedol Petra dnu. **17** Vtedy sa slúžka spýtala: „Nepatríš aj ty medzi učeníkov toho človeka?“ „Nie, nepatrím,“ odpovedal jej. **18** Bolo chladno, preto si strážcovia a vojaci rozložili oheň

a hriali sa okolo neho. Aj Peter sa zamiešal medzi nich a zohrieval sa. **19** Medzitým sa začal výsluch. Veľkňaz Annáš sa vypytoval Ježiša na jeho učeníkov i na to, čo učil. **20** Ježiš mu odpovedal: „Vždy som hovoril k ľuďom verejne. Kázal som otvorene v synagógach i v chráme a každý to mohol počuť. Nie je nič, čo by som tajil. **21** Prečo sa teda pýtaješ mňa? Spýtaj sa tých, ktorí ma počúvali. Oni predsa vedia, čo som hovoril.“ **22** „Ako sa to zhováraš s veľkňazom?“ oboril sa na Ježiša jeden zo strážcov a udrel ho do tváre. **23** „Ak som povedal niečo nesprávne, tak to dokáž!“ bránil sa Ježiš. „Ale ak som povedal pravdu, prečo ma biješ?“ **24** Annáš potom poslal spútaného Ježiša ku Kaifášovi. **25** Ako sa Šimon Peter zohrieval pri ohni, opýtali sa ho: „Aj ty si jedným z jeho učeníkov, však?“ „Nie, nie som,“ zaprel Peter. **26** Jeden z veľkňazových sluhov, príbuzný toho, ktorému Peter odťal ucho, povedal: „Vari som ťa s ním nevidel v záhrade?“ **27** Peter to znova poprel a vzápätí zakikírkal kohút. **28** Zavčasu ráno odviedli Ježiša od Kaifáša do paláca rímskeho miestodržiteľa. Židovskí vodcovia nevstúpili do paláca, lebo by sa podľa židovských predpisov poškvrnili a nemohli by sa zúčastniť slávnosti Paschy. **29** Preto Pilát, rímsky miestodržiteľ, vyšiel von a spýtal sa ich: „Z čoho obviňujete tohto človeka? Čo vykonal?“ **30** „Keby to nebol zločinec, nedoviedli by sme ho k tebe!“ odpovedali mu. **31** Pilát im však povedal: „Tak si ho zasa odvedte a súdte podľa vlastných zákonov!“ „Ale my nemáme právo nikoho popraviť!“ naliehali židovskí vodcovia. **32** (Takto sa mali naplniť Ježišove slová, ktorými predpovedal, akým spôsobom zomrie.) **33** Pilát sa vrátil do paláca, dal si Ježiša predvolať a spýtal sa ho: „Ty si kráľ Židov?“ **34** „Zaujímam sa o to sám od seba, alebo ti o mne povedali iní?“ odpovedal mu Ježiš. **35** „Som ja azda Žid?“ odvetil Pilát. „Tvoj vlastný národ a tvoji veľkňazi ťa vydali. Čím si sa previnil?“ **36** „Moje kráľovstvo nie je pozemským kráľovstvom,“ odpovedal Ježiš. „Keby to tak bolo, moji služobníci by ma bránili a nedovolili by, aby ma židovskí vodcovia zajali. V mojom kráľovstve však ide o niečo iné.“ **37** „Tak predsa len si kráľ,“ zvolal Pilát. „Ty sám si povedal, že som kráľ,“ povedal Ježiš. „Ja som sa narodil a prišiel na tento svet preto, aby som ľuďom ukázal, čo je pravda. A každý, kto miluje pravdu, žije podľa mojich slov.“ **38** „A čo je vlastne pravda?“ povedal Pilát. Potom sa vrátil k židovským vodcom a vyhlásil: „Ja som na ňom nenašiel nijakú vinu. **39** A keďže je zvykom, že vám vždy cez sviatok Paschy prepustím na slobodu jedného väzňa, pýtam sa vás: Chcete, aby som vám prepustil židovského kráľa?“ **40** „Nie! Tohto nechceme! Prepust' Barabáša!“ kričali. Barabáš patril medzi vzbúrencov.

19 Nato dal Pilát prikaz, aby Ježiša odvedli a zbičovali ho.

2 Vojaci uplietli z trnia korunu, nasadili mu ju na hlavu a cez plecía mu prehodili purpurový plášť. 3 Potom pred neho predstupovali, bili ho po tvári a posmievali sa mu: „Nech žije židovský kráľ!“ 4 Pilát opäť vyšiel k zhromaždenému zástupu a povedal: „Pozrite, vediem vám ho, aby ste sa presvedčili, že som na ňom nenašiel žiadnu vinu.“ 5 Ježiš vyšiel von s trňovou korunou a v purpurovom plášti. Pilát naňho ukázal a povedal: „Hľa, človek!“ 6 Keď ho veľkňazi a ich stráž zarezli, začali kričať: „Na kríž s ním! Ukrižuj ho!“ „Ukrižujte si ho sami! Ja na ňom nijakú vinu nenachádzam,“ odpovedal im Pilát. 7 „Ale podľa nášho zákona musí zomrieť, lebo sa vyhlasoval za Božieho Syna!“ namietali Židia. 8 Keď to Pilát počul, jeho nepokoj ešte väčšmi vzrástol. 9 Odviedol Ježiša späť do paláca a spýtal sa ho: „Odkiaľ vlastne si?“ Ale Ježiš mlčal. 10 Pilát Ježišovi povedal: „Prečo sa so mnou nechceš zhovárať? Neuvedomuješ si, že ja mám moc prepustiť ťa aj ťa ukrižovať?“ 11 „Nemal by si nado mnou nijakú moc, keby ti ju nedal Boh,“ odpovedal Ježiš. „Preto ten, kto ma vydal do tvojich rúk, má väčšiu vinu ako ty.“ 12 Po tých slovách sa Pilát znova pokúšal Ježiša oslobodiť. Ale židovský vodcovia kričali: „Ak ho prepustiš, staneš sa cisárovým nepriateľom! Kto sa vyhlasuje za kráľa, stavia sa na odpor cisárovi!“ 13 Keď to Pilát počul, dal Ježiša vyvieť na nádvorie zvané Kamenná dlažba (po aramejsky sa to miesto nazývalo Gabbatha) a sadol si do sudcovského kresla. 14 Keďže bol deň prípravy na slávnosť Paschy a bolo už okolo obeda, povedal Pilát židovským vodcom: „Tu je váš kráľ!“ 15 „Preč s ním! Preč s ním!“ spustili veľký krik. „Ukrižuj ho!“ „Mám ukrižovať vášho kráľa?“ ešte raz sa spýtal Pilát. „Nemáme žiadneho kráľa! Máme predsa cisára!“ odpovedali veľkňazi. 16 Vtedy im ho Pilát vydal, aby ho ukrižovali. Vojaci Ježiša vzali a viedli preč. 17 Ježiš si musel niesť kríž sám. Viedli ho z mesta na kopec zvaný Lebka (po aramejsky nazývané Golgota). 18 Tam ho ukrižovali. Spolu s ním ukrižovali z každej strany aj dvoch ďalších a Ježiš bol uprostred. 19 Nad Ježišovu hlavu dal Pilát pripevniť tabuľku s nápisom: JEŽIŠ Z NAZARETA – ŽIDOVSKÝ KRÁĽ. 20 Popravisko bolo blízko mesta, takže ten nápis, písaný aramejsky, latinsky a grécky, čítalo mnoho ľudí. 21 Židovskí veľkňazi protestovali u Piláta: „Nemal si napísať ‚židovský kráľ‘, ale ‚vyhlasoval sa za židovského kráľa‘.“ 22 Ale Pilát ich odbil: „Čo som napísal, to som napísal.“ 23 Keď vojaci ukrižovali Ježiša, podľa zvyku roztrhli jeho plášť na štyri diely, pre každého vojaka jeden diel. Ale jeho spodný odev, utkaný vcelku, bez jediného šva, 24 nechceli roztrhať a povedali si: „Losujeme, komu pripadne.“ Tak sa naplnila predpoveď Písma: „Rozdelili

si môj plášť a losovali o môj odev.“ Vojaci to naozaj urobili. 25 Pod krížom, na ktorom visel Ježiš, stála jeho matka, sestra jeho matky Mária Kleofášova a Mária Magdaléna. 26 Keď Ježiš videl matku a vedľa nej učeníka, ktorého mal tak rád, povedal jej: „Ujmi sa ho ako svojho syna.“ 27 A učeníkovi povedal: „Ujmi sa jej ako svojej matky!“ Odvtedy ju prijal do svojho domu. 28 Keď Ježiš vedel, že vykonal všetko, čo mal vykonať, povedal: „Žízňim.“ (To povedal, aby sa naplnilo, čo bolo napísané v Písme.) 29 Vojaci namočili špongiu do nádoby s kyslým vínom a na stonke yzopu mu ju podali k ústam. 30 Ježiš si ovlážil ústa a povedal: „Je dokonané.“ Hlava mu klesla a skonala. 31 Keďže bol deň prípravy a židovskí vodcovia nechceli, aby telá zostali cez sobotu na kríži, lebo táto sobota bola veľkým sviatočným dňom, požiadali Piláta, aby dal odsúdencom polámať nohy a aby boli sňať z kríža. 32 Prišli teda vojaci a polámali nohy tým, ktorí boli ukrižovaní s Ježišom. 33 Ale keď pristúpili k Ježišovi, videli, že je už mŕtvy. Preto mu nelámali kosti, 34 ale jeden z vojakov mu kopijou prebodol bok. Z rany hneď vytiekla zrazená krv a voda. 35 Ten, ktorý všetko videl na vlastné oči, hovorí o tom preto, aby ste aj vy mohli uveriť. To, o čom hovorí, sa naozaj stalo a jeho svedectvo je pravdivé. 36 Stalo sa to preto, aby sa naplnili predpovede Písma: „Ani kosť mu nebude zlomená,“ 37 a „Budú hľadiet na toho, ktorého prebodli.“ 38 Potom požiadal Jozef z Arimatey Piláta, aby mu dovolil sňať Ježišovo telo z kríža. Jozef bol Ježišovým tajným učeníkom – mal totiž strach zo židovských vodcov. Pilát mu dal súhlas, a tak šiel a zložil Ježišovo mŕtve telo. 39 Pomáhal mu pritom aj Nikodém, ktorý kedysi v noci navštívil Ježiša. Priniesol veľké množstvo vzácných vonných masť – zmes myrhy a aloe. 40 Ježišovo telo nabalzamovali a zavinuli do ľanového plátna, ako to Židia robievajú pri pochovávaní. 41 Neďaleko miesta, kde ho ukrižovali, bola záhrada a v nej ešte nepoužitá hrobka vytesaná do skaly. 42 Keďže bol židovský deň prípravy a hrobka bola blízko, Ježiša uložili do nej.

20 V prvý deň týždňa, ešte pred svitaním, šla Mária Magdaléna k hrobu a videla, že kameň, ktorý mal zakrývať vchod do hrobu, je odvalený. 2 Bežala k Petrovi a k učeníkovi, ktorého mal Ježiš tak rád, a oznámila im: „Nášho Pána vzali z hrobu a nevieme, kde ho uložili.“ 3 Peter s učeníkom sa vybrali k hrobu. 4 Cestou bežali, ale druhý učeník Petra predbehol a pri hrobe bol prvý. 5 Naklonil sa, nazrel do hrobu a videl tam ležať plátno; dnu však nevošiel. 6 Vtom pribehol aj Peter: vstúpil do hrobky a našiel tam ležať ľanové plátno 7 a pohrebnú šatku, ktorou mal Ježiš prikrytý

hlavu. Tá však ležala zložená na inom mieste ako ľanové plátno. **8** Vtedy vstúpil dnu aj učeník, ktorý pribehol k hrobu ako prvý. Všetko si prehliadol a tiež uveril. **9** Vtedy totiž ešte nechápali, čo hovorí Písmo, že Ježiš vstane z mŕtvych. **10** Obaja učeníci sa potom vrátili späť do Jeruzalema. **11** Medzitým sa vrátila Mária. Ako tak stála pred hrobom a plakala, naklonila sa do hrobky **12** a zbadala dvoch anjelov v bielom. Sedeli na tom mieste, kde predtým ležalo Ježišovo telo, jeden pri hlave, druhý pri nohách. **13** „Žena, prečo plačeš?“ spýtali sa jej. „Odniesli môjho Pána a neviem, kam ho uložili,“ odpovedala. **14** Keď to povedala, obrátila sa dozadu a uvidela tam kohosi stáť. Bol to Ježiš, ale Mária nevedela, že je to on. **15** „Prečo plačeš?“ spýtala sa jej Ježiš. „Koho hľadáš?“ Mária sa domnievala, že je to záhradník, preto mu povedala: „Pane, ak si ho odniesol, povedz, kde si ho položil, a ja poňho pôjdem.“ **16** „Mária!“ prihovoril sa jej Ježiš. Obrátila sa a po aramejsky zvolala: „Rabbuni!“ (To znamená Učiteľ.) **17** „Nedotýkaj sa ma!“ povedal jej Ježiš. „Ešte som nevystúpil k Otcovi. Choď a povedz mojim bratom, že odchádzam k svojmu Otcovi a k vášmu Otcovi, k svojmu Bohu a vášmu Bohu.“ **18** Mária Magdaléna prišla za učeníkmi a oznámila im: „Videla som Pána!“ A porozprávala im všetko, čo jej povedal. **19** V ten istý deň večer – prvý deň po sobote – sa zhromaždili všetci jeho učeníci. Dvere mali zamknuté, lebo sa báli židovských vodcov. Zrazu sa zjavil Ježiš, postavil sa doprostred miestnosti a povedal im: „Pokoj vám!“ **20** Potom im ukázal rany na rukách a na boku. Keď učeníci videli svojho Pána, veľmi sa zaradovali. **21** Ježiš im opäť povedal: „Pokoj vám. Ako mňa poslal Otec, tak ja posielam vás.“ **22** Potom na nich dýchol a povedal: „Prijmite Svätého Ducha. **23** Komu odpustíte hriechy, tomu budú odpustené, komu ich neodpustíte, tomu odpustené nebudú.“ **24** Tomáš, prezývaný Dvojča, jeden z dvanástich učeníkov, nebol s nimi, keď prišiel Ježiš. **25** Keď mu ostatní hovorili: „Videli sme Pána!“, Tomáš im povedal: „Kým neuvidím stopy po klincoch na jeho rukách a kým nevloží do jeho rán prst a svoju ruku do jeho boku, neuverím, že vstal z mŕtvych.“ **26** O týždeň boli učeníci znovu spolu a tentoraz bol s nimi aj Tomáš. A hoci mali dvere zamknuté, Ježiš opäť prišiel, postavil sa medzi nich a povedal: „Pokoj vám!“ **27** Potom sa obrátil k Tomášovi a povedal mu: „Dotkni sa prstami mojich prebodnutých rúk a môjho boku. A už nepochybuj, ale ver!“ **28** Tomášovou odpoveďou však boli slová: „Môj Pán a môj Boh!“ **29** Ježiš mu povedal: „Uveril si preto, lebo si ma videl. Ale šťastní sú tí, ktorí nevideli, a uverili!“ **30** Ježišovi učeníci boli svedkami ešte mnohých iných Ježišových zázrakov, ktoré nie sú opísané v tejto knihe. **31** Ale tieto správy sú

zapísané, aby ste uverili, že Ježiš je Mesiáš, Boží Syn a aby ste prostredníctvom viery v neho mali večný život.

21 Neskôr sa Ježiš opäť zjavil učeníkom pri Tiberiadskom jazere. Stalo sa to takto: **2** Šimon Peter, Tomáš (prezývaný Dvojča), Natanael z galilejskej Kány, synovia Zebedejovi a ešte ďalší dvaja učeníci boli spolu. **3** Šimon Peter im povedal: „Idem loviť.“ „Ideme s tebou!“ pridali sa k nemu ostatní. Nastúpili do člna, vyplávali na jazero, ale v tú noc nechytli nič. **4** Na svitaní si všimli, že ktosi stojí na brehu. Bol to Ježiš, ale učeníci nevedeli, že je to on. **5** „Priatelia, však ste nič nechytli?“ zavola na nich Ježiš. „Nič“ odpovedali mu. **6** „Tak hodte siete na druhú stranu člna. Tam ich ulovíte!“ poradil im. Poslúchli jeho radu a do siete sa im chytilo toľko rýb, že ju nevládali vytiahnuť. **7** Učeník, ktorého mal Ježiš tak rád, povedal Petrovi: „To je Pán!“ Len čo to Šimon Peter počul, obliekol si plášť, pri práci ho mal totiž vyzlečený, a skočil do vody. **8** Ostatní učeníci priplávali na lodi, za ktorou ťahali siete s rybami. Neboli ďaleko od brehu, len okolo sto metrov. **9** Keď vystúpili na breh, videli ohnisko a na ňom rybu i chlieb. **10** „Prineste niekoľko rýb zo svojho úlovku,“ povedal im Ježiš. **11** Šimon Peter šiel a vytiahol na breh siete plné veľkých rýb. Bolo ich stopäťdesiattri, a hoci ich bolo tak veľa, siete sa neroztrhla. **12** „A teraz sa podte naraňajkovat“, pozval ich Ježiš. Nikto z učeníkov sa ho neopovážal spýtať: „Kto si?“, lebo vedeli, že je to Pán. **13** Ježiš k nim pristúpil, vzal chlieb a podal im ho. Podobne im podal aj rybu. **14** Bolo to už tretí raz, čo sa Ježiš po svojom vzkriesení ukázal učeníkom. **15** Keď sa najedli, opýtal sa Ježiš Petra: „Šimon, syn Jánov, miluješ ma viac ako ostatní?“ „Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.“ „Tak pas moje jahniatka!“ povedal mu Ježiš. **16** Potom sa ho Ježiš opýtal opäť: „Šimon, syn Jánov, naozaj ma miluješ?“ „Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád,“ odpovedal. „Tak sa staraj o moje ovce!“ **17** Spýtala sa ho i tretí raz: „Šimon, syn Jánov, máš ma rád?“ Peter zosmutnel, že sa tretí raz spýtal, či ho má rád. „Pane, ty vieš všetko, dobre vieš, že ťa mám rád.“ „Tak pas moje ovečky!“ odpovedal mu Ježiš. **18** „Ale na jedno nezabudni: Keď si bol mladý, sám si sa opásaval a chodil si, kam si chcel. Ale keď zostarneš, vystrieš svoje ruky a iný ťa poviaže a povedie, kam nebudeš chcieť.“ **19** Tým mu chcel naznačiť, akou smrťou oslávi Boha. A potom ešte dodal: „Nasleduj ma!“ **20** Peter sa obrátil a videl, že za nimi ide učeník, ktorého Ježiš tak veľmi miloval, a ktorý sa ho pri večeri, sediac vedľa neho, opýtal: „Pane, ktorý z nás ťa zradí?“ **21** Keď ho teda Peter videl, spýtal sa Ježiša: „Pane, čo bude s ním?“ **22** Ježiš mu povedal: „Ak bude moja

vôľa, aby zostal nažive, až kým znovu neprídem, nemusíš sa s tým trápiť. Ty ma nasleduj!" 23 A tak sa medzi veriacimi roznieslo, že tento učeník nezomrie. Ale Ježiš nepovedal, že ten učeník nezomrie, ale: „Ak bude moja vôľa, aby zostal nažive, až kým znovu neprídem, nemusíš sa s tým trápiť.“ 24 Je to učeník, ktorý vydal svedectvo o týchto udalostiach a zapísal ich. A my vieme, že jeho svedectvo je spoľahlivé. 25 Ježiš vykonal ešte veľa ďalších vecí. Keby sa to malo všetko dopodrobna spísať, myslím si, že na celom svete by nebolo dost' miesta pre knihy, ktoré by sa o tom napísali.

Skutky

1 Milý Teofil, vo svojej prvej knihe som sa usiloval opísať všetko, čo Ježiš konal a učil od počiatku **2** až do svojho odchodu k Bohu do neba. Vtedy dal aj pokyny prostredníctvom Ducha Svätého svojim učeníkom, ktorých si na to vyvolil. **3** Od svojho umučenia a ukrižovania sa im zjavoval štyridsať dní; tak im mnohokrakým spôsobom dokázal, že naozaj žije, a rozprával im o Božom kráľovstve. **4** Keď boli ešte spolu, povedal im: „Neodchádzajte z Jeruzalema, ale čakajte, kým Boh splní svoj sľub, o ktorom ste odo mňa počuli: **5** Ján krstil vodou, ale vás Boh v najbližších dňoch pokrstí Svätým Duchom.“ **6** Keď boli zasa spolu, spýtali sa ho jeho učeníci: „Pane, teraz je ten čas, keď obnovíš kráľovstvo pre Izrael?“ **7** Odpovedal im: „Nie je vaša starosťou poznať čas či vhodnú dobu, kedy to bude. Boh koná podľa vlastného rozhodnutia. **8** Dostanete však moc Ducha Svätého, ktorý na vás zostúpi a stanete sa mojimi svedkami v Jeruzaleme, v celom Judsku, v Samárii a po celom svete.“ **9** Po týchto slovách sa pred ich očami vzniesol dohora a zastrel ho oblak. **10** Kým uprene hľadeli na oblohu, ako odchádza, postavili sa k nim dvaja muži v bielom **11** a oslovili ich: „Galilejčania, prečo tu stojíte a dívate sa do neba? Ten Ježiš, ktorý bol od vás vzatý do neba, sa jedného dňa znova vráti tak, ako ste ho videli odchádzať.“ **12** Potom sa z Olivového vrchu vrátili do Jeruzalema: je to približne vzdialenosť, ktorú bolo dovolené prejsť v sobotu. **13** Vrátili sa do mesta, kde v hornej miestnosti domu spoločne bývali Peter, Ján, Jakub, Andrej, Filip, Tomáš, Bartolomej, Matúš; Jakub, syn Alfejev; Šimon, prezývaný Horlivec a Júda, syn Jakubov. **14** Tí všetci sa zomknuto a vytrvalo modlili s niektorými ženami, Ježišovou matkou Máriou a jeho bratmi. **15** Pri jednom zhromaždení, kde sa zišlo asi stodvadsať Ježišových nasledovníkov, vystúpil Peter a povedal: **16** „Bratia, naplnila sa predpoveď Písma o Judášovi. Duch Svätý predpovedal Dávidovými ústami o Judášovi, ktorý priviedol tých, čo zatkli Ježiša. **17** A to napriek tomu, že Judáš bol jedným z nás dvanástich apoštolov a že dostal rovnaké poverenie ako my.“ **18** Za peniaze, ktoré dostal ako odmenu za svoju nepravosť, si kúpil pozemok. Potom skončil svoj život strašným spôsobom: spadol dolu hlavou, telo sa mu roztrhlo a vypadli mu vnútornosti. **19** Jeruzalemcovia, ktorí sa o tom dozvedeli, nazvali to miesto Hakeldamach – Pole krvi. **20** „Ved’ v knihe Žalmov je napísané: ‚Jeho obydlie nech spustne a nech v ňom nik nebýva.‘ A na inom mieste: ‚Jeho poverenie nech prevezme iný.‘“ **21** Musíme teda nahradiť Judáša. Vyberme muža, ktorý bol spolu s

nami s Pánom Ježišom celý čas **22** od chvíle, keď ho Ján pokrstil, až do jeho odchodu do neba; ten spolu s nami bude svedčiť, že Ježiš vstal z mŕtvych.“ **23** Vybrali teda dvoch: Jozefa, ktorého volali Barsabáš (a bol známi aj pod menom Justus – Spravodlivý), a Mateja. **24** Potom sa modlili: „Pane, ty poznáš srdce každého človeka. Ukáž, ktorého z týchto dvoch si si vyvolil **25** do služby ako svojho apoštola namiesto Judáša, zradcu, čo odišiel na miesto, ktoré si sám zvolil.“ **26** Potom ťahali lós a ten označil Mateja, ktorý sa pripojil k jedenástim apoštolom.

2 Keď nadišiel deň Turíc, mali Kristovi nasledovníci opäť spoločné stretnutie. **2** Zrazu sa strhol hukot z neba, ako keď sa ženie silný vietor, a naplnil celý dom, v ktorom sa zišli. **3** Potom uvideli čosi ako ohnivé jazyky, ktoré sa rozdelili a spočinuli na každom z nich. **4** Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi tak, ako ich na to Duch zmocňoval. **5** V tom čase bolo v Jeruzaleme veľa zbožných Židov, ktorí prišli na sviatky z mnohých krajín a národov. **6** Keď zaznel z neba ten zvláštny šum, prilákal mnohých pútnikov. Tí ostali ohromení, keď počuli hovoriť Ježišových učeníkov v ich rodnom jazyku. **7** Čudovali sa a žasli: „Ako je to možné? Vari nie sú všetci, ktorí tu hovoria, Galilejčania? **8** Ako to, že ich každý z nás počuje hovoriť vo svojom rodnom jazyku? **9** My, Partovia, Médovia a Elamčania, obyvatelia Mezopotámie, Judska, Kapadócie, Pontu a Ázie, **10** Frýgie a Pamfýlie, Egypta a krajov Líbye, z okolia Cyrény, ľudia z Ríma, **11** rodení Žida aj na židovskú vieru obrátení pohania, Kréťania i Arabi – každý z nás ich počuje hovoriť o veľkých Božích veciach v našom rodnom jazyku.“ **12** Všetci žasli a zmätene sa spýtovali jeden druhého: „Čo sa to deje?“ **13** Ale poniektorí sa smiali a hovorili: „Sú opití.“ **14** Tu vystúpil Peter s jedenástimi učeníkmi a mocným hlasom prehovoril k zástupu: „Pozorne ma počúvajte všetci, návštevníci aj obyvatelia Jeruzalema! **15** Niektorí z vás si myslia, že títo muži sú opití. To však nie je pravda! Ved’ je iba deväť hodín ráno. **16** Ale splnilo sa to, čo predpovedal prorok Joel: **17** ‚V posledných dňoch, hovorí Boh, zošlem svojho Ducha na všetkých ľudí a vaši synovia a dcéry budú prorokovať, vaši mladí ľudia budú mať videnia a starým sa budú snívať sny. **18** V tých dňoch zošlem Svätého Ducha na mojich služobníkov, na mužov aj ženy, a budú prorokovať. **19** Na nebi aj na zemi sa zjavia zvláštne znamenia, krv, oheň a stĺpy dymu. **20** Slnko sa zatmie a mesiac bude červený ako krv skôr, než príde veľký a slávny deň Pánov. **21** Len ten, kto ho uznáva za svojho Pána, bude zachránený.‘“ **22** A pokračoval: „Mužovia izraelskí, počujte: Žil tu medzi vami

Ježiš z Nazareta, ktorého Boh preslávil veľkými zázrakmi a znameniami. Mnohí z vás by to mohli dosvedčiť. 23 A tohto muža ste sa vy zmocnili a rukami pohanov ste ho pribili na kríž. No tým ste vlastne splnili Boží úmysel. 24 Boh ho však vytrhol z moci smrti, ktorá ho nemohla udržať, a vzkriesil ho z mŕtvych. 25 To o ňom spieva Dávid v žalme: „Pána mám ustavične pred očami, stojí pri mne, a tak nezakolíšem. 26 Preto sa moje srdce raduje a moje ústa spievajú chválu, veď aj pre moje telo je nádej. 27 Nezanecháš ma v ríši smrti a nedopustíš, aby sa telo tvojho vyvoleného rozpadlo na prach. (Hadeš g86) 28 Dal si mi poznať cestu, ktorá vedie k životu, a tvoja prítomnosť ma naplní radosťou.“ 29 Milí bratia! Môžem vám smelo povedať, že náš praotec Dávid zomrel, bol pochovaný a jeho hrob tu máme až dodnes. 30 Ale Dávid bol prorok a vedel o Božom sľube, že jeden z jeho potomkov bude sedieť na jeho tróne. 31 A tak, keď hovoril, že nezostane v ríši smrti a jeho telo sa nerozpadne na prach, prorokoval vlastne Kristovo vzkriesenie z mŕtvych. (Hadeš g86) 32 Áno, práve Ježiša Boh vzkriesil a my všetci to môžeme dosvedčiť. 33 Teraz je v nebesiach po Božej pravici, prijal Ducha Svätého, ktorého Boh sľúbil, a teraz ho zosla na nás, ako to vidíte a počujete. 34 A Dávid nehovoril o sebe ani vtedy, keď napísal: „Boh povedal môjmu Pánovi: Sed' po mojej pravici, 35 kým ti nepoložím nepriateľov pod nohy.“ 36 Nech teda vie každý Izraelita, že toho Ježiša, ktorého ste vy ukrižovali, urobil Boh Pánom a Mesiášom.“ 37 Petrove slová sa hlboko dotkli srdc mnohých poslucháčov a začali sa spytovať apoštolov: „Bratia, čo máme robiť?“ 38 Peter im odpovedal: „Nech sa každý z vás odvráti od hriechu, navráti sa k Bohu a dá sa pokrstiť v mene Ježiša Krista na odpustenie hriechov a prijmete dar Svätého Ducha. 39 Ved' to zaslúbenie patrí vám, vašim deťom, ba aj ľuďom po celom svete, ktorých si Pán, náš Boh, povolá.“ 40 Ešte dlho im Peter hovoril o Ježišovi a naliehavo ich vyzýval: „Zachráňte sa pred týmito zvrátenými ľuďmi!“ 41 Tí, ktorí prijali Petrove slová, dali sa pokrstiť. V ten deň sa pripojilo k Ježišovým nasledovníkom okolo tritisíc ľudí. 42 Trávili spolu čas pri vyučovaní apoštolov a vo vzájomnom zdieľaní sa, mali vzájomné spoločenstvo, jedli spolu a modlili sa. 43 Všetkých sa zmocnila bázeň, lebo Boh prostredníctvom apoštolov konal mnohé zázraky a znamenania. 44 Veriaci akoby tvorili jednu rodinu a so všetkými sa delili, 45 ba aj majetok mali spoločný. Predávali svoje majetky a peniaze delili medzi všetkých, ako kto potreboval. 46 Všetci sa spoločne každý deň zhromažďovali v jeruzalemskom chráme a v menších skupinách sa schádzavali po domoch, kde spolu jedávali. Ich srdcia boli naplnené radosťou a úprimnosťou 47

a nadšene vyjadrovali svoju vďačnosť Bohu. Všetci ľudia ich mali radi a Pán im denne pridával ďalších, ktorí uverili a boli zachránení.

3 Raz popoludní okolo tretej sa Peter a Ján uberali do chrámu na pravidelné modlitby. 2 Práve ta prinášali nejakého človeka od narodenia chromého. Každý deň ho položili k chrámovej bráne, ktorá sa volala Krásna, a tam prosil o almužnu tých, čo vchádzali do chrámu. 3 Keď videl prichádzať Petra a Jána, aj ich poprosil o almužnu. 4 Zastali pri ňom a Peter povedal: „Pozri sa na nás!“ 5 Žobrák sa na nich zahľadel v očakávaní, že niečo dostane. 6 Ale Peter pokračoval: „Žiadne peniaze nemám, ale dám ti to, čo mám. V mene Ježiša Krista Nazaretského vstaň a chod!“ 7 Nato chytil žobráka za pravú ruku, zdvihol ho a v tom okamihu do ochrnutých nôh a kĺbov chromého vstúpila sila. 8 Vyskočil na nohy a začal chodiť. Spolu s apoštolmi vošiel do chrámu, skákal od radosti a chválil Boha. 9 Všetci ľudia ho mohli vidieť, ako chodí a chváli Boha. 10 Keď zistili, že je to ten chromý mrzák, ktorý sedával pri Krásnej bráne a žobral, boli ohromení a žasli nad tým, čo sa stalo. 11 Uzdravený zostával v blízkosti Petra a Jána a čoskoro sa okolo nich v Šalamúninom stĺporadí zhromažďilo mnoho ľudí naplnených údivom. 12 Keď to Peter videl, prihovril sa zástupu: „Drahý Izraelčania, čo sa čudujete? Hádam si nemyslíte, že sme toho chromého uzdravili vlastnou mocou alebo zbožnosťou? 13 To Boh, ktorého vyznávate, Boh našich praotcov – Abraháma, Izáka a Jáka – týmto zázrakom oslávil a dokázal moc svojho Syna Ježiša. Toho Ježiša, ktorého ste vy vydali Rimanom a verejne ste sa ho zriekli pred Pilátom, hoci Pilát ho chcel oslobodiť. 14 A keď vám dal na výber, koho má prepustiť, vy ste sa zriekli Svätého a Spravodlivého a vyžiadali ste milosť pre vraha. 15 Pôvodcu života ste zabili. Ale Boh ho vzkriesil z mŕtvych a my sme toho svedkami. 16 Viera v Ježišovo meno uzdravila tohto človeka; poznáte ho a viete, že bol chromý. To, že celkom vyzdravel pred vašimi očami, je výsledkom viery v Ježiša Krista. 17 Bratia, uvedomujem si, že to všetko ste konali v nevedomosti, rovnako ako vaši vodcovia. 18 Boh tak vlastne dopustil, aby sa naplnilo, že Kristus bude trpieť, tak ako to už dávno predpovedal ústami všetkých prorokov. 19 Preto teraz zmeňte svoje zmyšľanie a svoj postoj k Bohu, aby vám boli odpustené viny. 20 A príde čas odpočinutia od Pána a pošle vám Ježiša, zaslúbeného Mesiáša. 21 Teraz je v nebi a zostane tam až dovtedy, kým nepríde čas, aby bolo všetko obnovené, ako o tom Boh oddávna hovoril ústami svojich svätých prorokov. (aiōn g165) 22 Mojžiš povedal: „Z

vášho národa si raz Pán, náš Boh, povolá Proroka, podobne ako k vám poslal mňa. Počúvajte pozorne, čo vám bude hovoriť. 23 Kto však tohto Proroka neposlúchne, bude vyhladený z ľudu. 24 Aj ostatní proroci, počnúc Samuelom, často hovorili o dobe, ktorú práve prežívame. 25 Vy ste synmi tých prorokov a máte dedičský podiel na zmluve, ktorú Boh uzavrel s vašimi otcami. Abrahámovi sľúbil: 'Cez tvoje potomstvo budú požehnané všetky národy zeme.' 26 Vám predovšetkým poslal Boh svojho Syna Ježiša, ktorý vás požehná a urobí šťastnými tým, že zmeníte svoj život a zanecháte zlo."

4 Kým Peter a Ján hovorili k ľudu, kňazi a saduceji na nich priviedli veliteľa chrámovej stráže: 2 boli totiž veľmi rozhorčení, že Peter a Ján učia v chráme a hlásajú, že Ježiš vstal z mŕtvych. 3 Zatkli ich teda, a keďže už bol večer, uvrhli ich do druhého dňa do väzenia. 4 Ale mnohí, ktorí počuli Božie slovo, uverili, takže počet veriacich vzrástol asi na päťtisíc. 5 Na druhý deň zasadla v Jeruzaleme židovská veľrada – politickí a náboženský predstavitelia a znalci Zákona – 6 za prítomnosti veľkňaza Kaifáša, jeho predchodcu Annáša, Jána, Alexandra a ostatných príslušníkov z veľkňazského rodu. 7 Dali si predvolať Petra a Jána a začali ich vypočúvať: „Akou mocou a v mene koho ste to urobili?“ 8 Tu Peter, keďže bol naplnený Duchom Svätým, odpovedal: „Vážení vodcovia a predstavitelia ľudu! 9 Ak nás vyšetrujete pre dobro, ktoré sme spôsobili chromému človeku, a chceli by ste vedieť, kto ho uzdravil, 10 tak vyhlasujeme pred vami aj pred celým izraelským národom, že sa to stalo v mene Mesiáša, Ježiša z Nazareta, ktorého ste ukrižovali, ale Boh ho vzkriesil z mŕtvych. Vďaka jeho moci stojí tento človek pred vami zdravý. 11 Na Ježiša sa vzťahujú slová Písma: 'Kameň, ktorý staviteľia zavrhli, stal sa kameňom základným, najdôležitejším v celej stavbe.' 12 Len v ňom je záchrana. A niet na celom svete iné meno, ktorého by sa mohli ľudia dovolávať, ak chcú byť zachránení pre večnosť." 13 Členovia veľrady boli prekvapení, akí sú Peter a Ján smelí a presvedčiví. Poznali ich totiž ako Ježišových spoločníkov – jednoduchých a nevzdelaných. 14 A keď videli uzdraveného človeka, ktorý tam stál s apoštolmi, nedokázali proti nim nič povedať. 15 Prikázali apoštolom, aby opustili zasadanie a začali sa medzi sebou radit'. 16 „Čo s nimi urobíme? Nemôžeme poprieť, že vykonali veľký zázrak, ved' to videl celý Jeruzalem. 17 Ale musíme zabrániť, aby sa tie ich reči ďalej šírili. Prísne im pohrozíme a zakážeme hovoriť o Ježišovi." 18 Zavolali ich späť a zakázali im o Ježišovi hovoriť a učiť o ňom. 19 Ale Peter a Ján odpovedali:

„Posúďte sami, či je v Božích očiach správne, aby sme viac poslúchali vás ako Boha? 20 Nemôžeme predsa mlčať o tom, čo sme videli a počuli!" 21 Znovu im pohrozili, ale napokon ich prepustili, lebo nenašli nič, za čo by ich mohli potrestať. A navyše sa báli, že by sa ľudia mohli búriť, lebo všetci oslavovali Boha za to, čo sa stalo. 22 Ved' ten chromý, ktorý bol zázračne uzdravený, mal už vyše štyridsať rokov. 23 Len čo sa Peter a Ján dostali na slobodu, vrátili sa medzi svojich a porozprávali všetko, čo im veľkňazi a vodcovia ľudu povedali. 24 Keď to veriaci počuli, jednomyselne sa modlili: „Pane Bože, ty si stvoril nebo, zem, more i všetko, čo len jestvuje. 25 Ty si ústami nášho otca Dávida, tvojho služobníka, ktorý bol vedený Duchom Svätým, povedal: 'Prečo sa búria pohanovia a národy kujú márne plány? 26 Pozemskí králi povstávajú a vládovia sa spočujú proti Bohu a jeho Pomazanému.' 27 A naozaj sa v tomto meste spojil kráľ Herodes s miestodržiteľom Pilátom Pontským a Izraeliti sa spriahli s pohanmi, aby zabili tvojho svätého služobníka Ježiša, ktorého si si vyvolil. 28 Ale vykonali iba to, čo tvoja moc a vôľa dávno rozhodli, že sa stane. 29 Pane, a teraz sa vyhrážajú aj nám. Prosíme, daj nám odvahu, aby sme ako tvoji služobníci hovorili tvoju zvesť ľuďom smelo a bez zábran. 30 Dokáž svoju moc! Daj, aby sa diali uzdravenia, znamenania a zázraky v moci tvojho svätého služobníka Ježiša!" 31 Keď sa domodlili, zatriasol sa dom, v ktorom boli zhromaždení, a všetkých naplnil Svätý Duch. A odvážne a neohrozene hlásali ďalej Božie slovo. 32 Všetci veriaci boli jednomyselní a nazívali v láske. Nik z nich nepokladal nič z toho, čo mal, za vlastné, ale všetko mali spoločné. 33 Svedectvo apoštolov o vzkriesení Pána Ježiša bolo veľmi mocné a všetci zakúšali Božiu milosť. 34 Nikto medzi nimi netrpel núdzu, lebo tí, čo mali domy a pozemky, ich predávali a peniaze, ktoré utŕžili, 35 prinášali apoštolom. Tí ich rozdeľovali podľa toho, ako kto potreboval. 36 Jedným z takýchto darcov bol napríklad levita Jozef z Cypru, ktorého apoštoli nazvali Barnabáš, to znamená Syn potešenia. 37 Ten vlastnil pole, ktoré predal a peniaze odovzdal apoštolom.

5 Aj istý muž, ktorý sa volal Ananiáš, a jeho žena Zafira predali svoj pozemok. 2 Ananiáš si však s vedomím svojej manželky časť utŕžených peňazí nechal pre seba a zvyšok doniesol apoštolom. 3 Peter mu však povedal: „Ananiáš, prečo si dovolil satanovi, aby ťa ovládol? Ak si si nechal časť peňazí, ktoré si dostal za to pole, klameš nie nás, ale Svätého Ducha. 4 To pole bolo predsa tvoje a mohol si si ho nechať. A keď si ho predal, s peniazmi si mohol naložiť podľa

vlastného uváženia. Prečo si sa rozhodol takto klamať? Neoklamal si nás, ale samého Boha!" 5 Keď to Ananiáš počul, zrútil sa a na mieste bol mŕtvý. Všetci, čo to počuli, sa zdesili. 6 Mladší z mužov ho prikryli plachtou, vynesli a pochovali. 7 Asi o tri hodiny prišla jeho žena Zafira, ktorá netušila, čo sa stalo. 8 Peter sa jej spýtal: „Počuj, Zafira, za toľko a toľko ste predali pole?“ Odpovedala: „Áno, presne za toľko.“ 9 Peter jej na to povedal: „Ako ste sa len mohli dohodnúť a pokúšať Božieho Ducha. Pozri, práve sa vracajú tí, ktorí pochovali tvojho muža. Ten istý údel stihne aj teba.“ 10 A v tom okamihu Zafira padla Petrovi k nohám a umrela. Keď mládenci vošli dnu, našli ju už mŕtvu. Odniesli ju a pochovali k jej mužovi. 11 Celej cirkvi i všetkých, čo to počuli, sa zmocnil veľký strach. 12 Prostredníctvom apoštolov sa v národe diali veľké divy a znamenia. Všetci sa pravidelne schádzali v Šalamúnovom stĺporadí v chráme. 13 Ostatní sa k nim neodvážili pripojiť, ale všetci ľudia o nich hovorili s veľkou úctou. 14 Pribúdalo čoraz viac mužov a žien, ktorí uverili v Pána. 15 Došlo to tak ďaleko, že ľudia vynášali na ulice chorých na rohožiach a nosidlách, aby na nich mohol padnúť aspoň Petrov tieň, keď bude prechádzať okolo. 16 Ba mnohí prichádzali do Jeruzalema aj zo širšieho okolia a prinášali svojich chorých a posadnutých zlými duchmi. A všetci boli uzdravení. 17 Pribúdanie veriacich vyvolalo veľkú žiarlivosť a strach vo veľkňazovi a jeho prívržencoch, saducejoch. 18 A tak dali apoštolov znova zatknúť, tentoraz do mestského väzenia. 19 Ale Pánov anjel otvoril v noci dvere žalára, vyviedol apoštolov von a povzbudil ich: 20 „Chodte naspäť do chrámu a hovorte všetkým ľuďom o novom živote.“ 21 Poslúchli ho a už na svitaní boli v chráme a učili. Medzitým sa zišiel veľkňaz so svojimi stúpenkami, zvolali veľradu a za prítomnosti predstaviteľov izraelského národa kázali predvolať apoštolov z väzenia. 22 Ale keď strážcovia prišli do väzenia, našli ho prázdne. Vrátili sa teda a oznámili: 23 „Dvere žalára boli zamknuté aj dobre strážené, ale keď sme odomkli, nikoho sme vnútri nenašli.“ 24 Tieto slová vyvolali u veliteľa chrámovej stráže aj veľkňazov poriadny zmätok. Nedokázali si totiž vysvetliť, ako sa to mohlo stať. 25 Vtom však ktosi pribehol a oznámil: „Tí muži, ktorých ste včera uväznili, sú zasa v chráme a pokojne vyučujú ľudí.“ 26 Veliteľ odišiel aj so strážcami, ale nezmocnili sa ich násilne, lebo sa báli, že ich ľud ukameňuje; apoštoli sa pred židovskú radu dali predviesť dobrovoľne. 27 Veľkňaz ich obvinil: 28 „Prísne sme vám zakázali hovoriť o tom človeku. Ale vy ste naplnili celý Jeruzalem svojím učením. A navyše na nás zvalujete zodpovednosť za jeho smrť!“ 29 Peter odpovedal aj v mene ostatných apoštolov: „Boha

predsa musíme poslúchať viac ako ľudí! 30 To Boh našich praotcov vzkriesil z mŕtvych Ježiša, ktorého ste vy potupne pribili na kríž a usmrtili. 31 Ale práve jemu zveril veľkú úlohu Vodcu a Záchrancu, aby Izrael priviedol k zmene života a odpustil mu hriechy. 32 A my sme jeho svedkami a takisto Duch Svätý, ktorého Boh dal každému, kto ho poslúcha.“ 33 Tieto slová rozzúrili všetkých v rade a chceli ich zabiť. 34 No tu sa o slovo prihlásil známy farizej, zvaný Gamaliel, učiteľ Zákona a človek veľmi vážený medzi ľuďmi. Dal pokyn, aby obžalovaných na chvíľku odvedli, 35 a potom povedal: „Izraeliti, dobre si rozmyslite, čo urobíte s týmito ľuďmi. 36 Spomínate si na rozruch okolo Teuda? Robil zo seba veľkú osobnosť a podarilo sa mu zhromaždiť okolo seba štyristo ľudí. Ale keď ho zabili, jeho stúpenci sa rozpáchali a bolo po všetkom. 37 Alebo si spomeňte na Júdu Galilejského, ktorý vystúpil počas sčítania ľudu. Aj on zahynul a jeho prívržencov rozohnali. 38 A tak vám radím: Nechajte týchto ľudí na pokoji, nech si idú. Ak je to zasa len nejaké ľudské hnutie, čoskoro sa samo rozpadne. 39 Ale ak za ním stojí Boh, nebudete ich môcť zastaviť, veď by ste bojovali proti samému Bohu.“ 40 Jeho reč ich presvedčila. Predviedli apoštolov, dali ich zbičovať a znova im prísne zakázali hovoriť o Ježišovi. Potom ich prepustili. 41 Apoštoli odchádzali z veľrady naplnení radosťou, že smeli trpieť pre Ježiša. 42 Naďalej učili každý deň v chráme i po domoch a šíрили radosnú zvesť o tom, že Ježiš je Mesiáš.

6 S rýchlym rastom cirkvi sa začali vyskytovať aj nezhody. Kresťania, pochádzajúci z Grékov, sa ponosovali, že ich vdovám sa pri rozdeľovaní prostriedkov na obživu nedáva spravodlivý diel. 2 A tak dvanásť apoštolov zvolali všetkých veriacich a predložili im tento návrh: „Určite by nebolo správne, aby sme sa prestali venovať hlásaniu Božieho posolstva, a namiesto toho dávali pozor, či sa všetko rozdeľuje spravodlivo. 3 Preto vám navrhujeme, bratia, aby ste si zvolili spomedzi seba sedem rozvážnych mužov, ktorí sa už osvedčili a sú naplnení Svätým Duchom. Im zveríme tieto úlohy 4 a my sa budeme môcť aj naďalej venovať predovšetkým modlitbám a kázaniu Božieho slova.“ 5 S týmto návrhom všetci zhromaždení súhlasili a hneď aj pristúpili k voľbe. Vyvolili si Štefana, muža neochvejnej viery, ktorý bol plný Svätého Ducha, ďalej Filipa, Prochora, Nikanora, Timona, Parména a Mikuláša z Antiochie, pôvodom pohana, ktorý prestúpil na židovstvo. 6 Siedmich zvolených bratov predstavili apoštolom, ktorí na nich položili ruky a vyprosili pre nich Božie požehnanie. 7 Božie Slovo sa rýchlo šírilo ďalej a počet učeníkov v Jeruzaleme veľmi rástol. Dokonca

aj mnohí z kňazov uverili v Krista. **8** Štefana Boh obdaril mimoriadnou vierou a mocou, takže konal medzi ľuďmi veľké zázraky. **9** Jedného dňa sa dostal do sporu so Židmi, ktorí patrili k takzvanej synagóge prepustencov, ľuďmi z Cyrény a Alexandrie, a tiež so Židmi z Cilície a z Malej Ázie. **10** Keď videli, že ich argumenty neobstoja pred Štefanovou múdrosťou a Božím Duchom, v ktorého moci hovoril, **11** naviedli proti nemu falošných žalobcov, ktorí vaveli: „Počuli sme, ako sa rúha Mojžišovi, ba aj samému Bohu!“ **12** Touto obžalobou poštvali proti Štefanovi nielen ľud, ale aj vodcov a učiteľov Zákona. Napokon Štefana zatkli a predviedli pred veľradu. **13** Falošní svedkovia tam zopakovali svoju obžalobu: „Tento človek neprestajne hovorí proti chrámu aj proti Mojžišovmu zákonu. **14** Na vlastné uši sme počuli, ako hovoril, že Ježiš z Nazareta zborí chrám a zmení poriadky, ktoré nám dal Mojžiš.“ **15** Po tomto obvinení sa všetci zahľadeli na Štefana a videli, že jeho tvár bola ako tvár anjela.

7 Veľkňaz sa ho spýtal: „Je to, čo hovoria, pravda?“ **2** „Bratia a otcovia, vypočujte ma!“ oslovil ich Štefan. „Slávny Boh sa kedysi zjavil nášmu predkovi Abrahámovi už v Mezopotámii, skôr, ako sa presídlil do Cháranu **3** a dal mu príkaz: ‚Opusť svoju rodnú krajinu a svojich príbuzných a chod’ do zeme, ktorú ti ukážem!‘ **4** Vystáhoval sa teda z Chaldejskej krajiny a býval v Chárane v Sýrii až do smrti svojho otca. Odtiaľ ho potom Boh priviedol do tejto krajiny, v ktorej bývate teraz aj vy. **5** No nedal tu Abrahámovi do vlastníctva ani kúsok zeme, hoci mu sľúbil, že ju dá natrvalo jemu a jeho potomkom, i keď vtedy ešte nemal syna. **6** Ďalšia Božia predpoveď bola: ‚Tvoji potomkovia sa odtiaľto vysťahujú do cudzej krajiny a budú tam štyristo rokov otročiť za veľmi ťažkých podmienok. **7** Ale ja potrestám národ, ktorý si ich zotročí, a potom ich vyvediem a budú ma uctievať na tomto mieste.‘ **8** Boh uzavrel s Abrahámom zmluvu a jej viditeľným znamením sa stala obriezka. Keď sa podľa Božieho sľubu narodil Abrahámovi Izák, na ôsmy deň ho obrezal. Práve tak obrezal Izák Jáкова a Jákob svojich dvanásť synov, našich praotcov. **9** Jeden z nich, Jozef, sa stal terčom závidosti svojich bratov, a preto ho predali ako otroka do Egypta. Ale Boh bol s ním a **10** vyslobodil ho zo všetkých útrap. Pre jeho prezieravosť a múdrosť si ho veľmi obľúbil sám faraón, egyptský vládca a zveril mu úlohu správcu Egypta i kráľovského paláca. **11** Potom vypukol v Egypte aj v Palestíne veľký hlad a naši praotcovia trpeli núdzou, lebo nemali čo jesť. **12** Vtedy sa Jákob dopyčul, že v Egypte majú zásoby obilia, a poslal tam dvakrát svojich

synov. **13** Pri druhej návšteve sa dal Jozef svojim bratom poznať, a tak sa faraón dozvedel o Jozefovom pôvode. **14** Jozef potom poslal po otca Jáкова a presťahoval do Egypta celú rodinu, dokopy sedemdesiatpäť ľudí. **15** Usadili sa tam a Jákob i naši praotcovia zostali v Egypte až do smrti. **16** Ich pozostatky preniesli do Sichemu a pochovali ich do hrobky, ktorú si kedysi Abrahám kúpil od synov Emorových a zaplatil za ňu striebrom. **17** Medzitým sa priblížil čas naplnenia Božieho sľubu Abrahámovi. Náš ľud sa v tom čase v Egypte veľmi rozmnožil. **18** Na trón však nastúpil faraón, ktorý už o Jozefovi nevedel nič. **19** Ten zaobchádzal s našim národom nepriateľsky a prikázal našim otcom, aby sa zriekli novonarodených detí a usmrtili ich. **20** V tom čase sa narodil Mojžiš, s ktorým mal Boh svoje plány. Rodičia sa o chlapca starali tri mesiace doma. **21** Keď ho už nemohli mať viac pri sebe, ujala sa ho faraónova dcéra a starala sa oňho, akoby to bol jej vlastný syn. **22** Mojžiš dostal najlepšie egyptské vzdelanie a vyrástol z neho výrečný a schopný muž. **23** Keď mal štyridsať rokov, zatúžil navštíviť svojich izraelských bratov. **24** Vtedy sa stal svedkom toho, ako Egyptan jednému z nich nespravodlivo ubližuje. Zastal sa ho a pomstil utláčaného tým, že Egyptana zabil. **25** Myslel si, že bratia pochopia, že im Boh posielala pomocou neho záchranu, ale nepochopili to. **26** Na druhý deň sa usiloval zmieriť dvoch Židov, ktorí sa hádali. ‚Čo to robíte? Ste predsa bratia. Prečo si navzájom ubližujete?‘ upokojoval ich. **27** Ale ten, ktorý ubližoval svojmu blížnemu, odstrčil Mojžiša a povedal: ‚Kto ťa poveril, aby si nám vládol a súdil nás?‘ **28** ‚Hádám ma len nechceš zabiť ako včera toho Egyptana?‘ **29** Mojžiš sa tých slov zľakol a utiekol do Madiánskej krajiny. Žil tam ako cudzinec, oženil sa a mal dvoch synov. **30** Po štyridsiatich rokoch vyhnanstva sa mu v plameňoch horiaceho kríka zjavil na púšti pri vrchu Sinaj anjel. **31** Keď sa chcel udivený Mojžiš zblízka pozrieť na ten nezvyčajný úkaz, počul Boží hlas: **32** ‚Ja som Boh tvojich otcov, Boh Abraháma, Izáka a Jáкова.‘ Mojžiš sa roztriasol od strachu a neodvážil sa ísť ďalej. **33** Ale Boh pokračoval: ‚Vyzuj sa, lebo stojíš na svätom mieste! **34** Dobré som videl trápenie svojho ľudu v Egypte a počul som jeho ston. Preto som zostúpil, aby som ho vyslobodil. A teraz podí, pošlem ťa do Egypta.‘ **35** Bol to ten istý Mojžiš, ktoré predtým odmietli slovami: ‚Kto ťa poveril, aby si nám vládol a súdil nás?‘ Práve jeho Boh poslal prostredníctvom anjela ako vládcu a vysloboditeľa. **36** A Mojžiš ich vyviedol z Egypta a konal veľké divy a znamenania v Egypte, pri Červenom mori i počas štyridsaťročného putovania po púšti. **37** Práve Mojžiš povedal Izraelitom: ‚Pán Boh vám pošle proroka z

vášho národa ako som ja.' **38** Mojžiš bol sprostredkovateľom medzi anjelom, ktorý k nemu hovoril na vrchu Sinaj, a našimi otcami na púšti. Prijal pre nás slová života, aby nám ich oodvzdal. **39** A napriek tomu ho naši otcovia neposlúchali, búrili sa proti nemu a túžili sa vrátiť do Egypta. **40** Vyzvali preto Árona: 'Urob nám bohov, aby nás viedli na ďalšej ceste. Ved' nevieme, čo sa stalo s tým Mojžišom, ktorý nás vyviedol z Egypta.' **41** A tak si urobili sochu teľaťa, obetovali jej a s radosťou oslavovali výtvor vlastných rúk. **42** Ale Boh sa od nich odvrátil, aby sa klaňali nebeskému vojsku, ako sa o tom píše v prorokoch: 'Či ste to mne prinášali dary a obete počas štyridsaťročného putovania po púšti, národ izraelský?' **43** Nosili ste so sebou stánok Molocha a hviezdu boha Remfana, ktoré ste si sami vytvorili, a tým ste sa klaňali. Preto pôjdete do vyhnanstva až za Babylon.' **44** Na púšti mali naši otcovia stánok svedectva. Boh totiž Mojžišovi prikázal, aby ho urobil podľa vzoru, ktorý mu ukázal. **45** Tento stánok prenášali naši otcovia pri svojom putovaní púšťou a za Jozuu ho doniesli do zeme pohanov, ktorých Boh odtiaľ vyhnal. Stánok zmluvy slúžil až do čias kráľa Dávida, **46** ktorého Boh obdaril svojou priazňou. Dávid ho prosil, aby mohol zaobstarat' miesto pre príbytok Jákobovmu Bohu. **47** Až Šalamún však vystaval Bohu chrám. **48** Ale Najvyšší nebýva v chrámoch postavených ľudskými rukami! Ako hovorí prorok: **49** 'Nebesia sú mojím trónom a zem je podnožou mojich nôh. Aký chrám mi chcete vystavať, hovorí Pán? Je vôbec miesto, kde by som mohol bývať?' **50** Či to všetko nestvorila moja ruka?' **51** No vy ste takí istí ako vaši otcovia: ste tvrdošíjni, vaše srdcia sú ako srdcia tých, ktorí neveria v Boha, nepočúvate ho a neustále odporujete Svätému Duchu. **52** Našiel by sa prorok, ktorého vaši otcovia neprenasledovali? Zabíjali tých, ktorí predpovedali príchod Spravodlivého, ale vy ste sa ho úplne zriekli a zavraždili ste ho! **53** Prijali ste Boží zákon z rúk anjelov, ale sami ste ho nezachovávali!" **54** Keď to členovia veľrady počuli, rozzúrili sa na neho a od zlosti až škripali zubami. **55** Ale Štefan, plný Ducha Svätého, hľadel uprene do neba. Uvidel Božiu slávu a Ježiša stát' po Božej pravici. **56** "Vidím otvorené nebesia, "zvolal, "a Syna človeka, ako stojí po Božej pravici!" **57** Tu prehlušili Štefana krikom a zapchávali si uši, aby už nič nepočuli. Spoločne sa na neho vrhli, **58** odviekli ho za hradby mesta, aby ho ukameňovali. Tí, čo počuli Štefanove slová, vyzliekli si plášte a dali ich strážiť mladému Saulovi. **59** No Štefan, kým ho kameňovali, prosil Pána: "Pane Ježišu, prijmi môjho ducha!" **60** Potom padol na kolená a nahlas zvolal: "Pane, odpusť im tento hriech!" Po týchto slovách skončil.

8 Saul schvaľoval, že Štefana zabili. V ten deň vypuklo veľké prenasledovanie cirkvi v Jeruzaleme. Všetci, okrem apoštolov, sa rozprchli po Judsku a Samárii. **2** Niektorí zbožní muži pochovali Štefana a hlboko za ním žiaľili. **3** A Saul sa pustil do ničenia cirkvi: vtrhával do domov, zatýkal veriacich mužov aj ženy, ktorí sa tam schádzali, a dával ich do väzenia. **4** Ale veriaci, ktorí utiekli z Jeruzalema, všade, kam prišli, šíрили dobrú správu o Ježišovi. **5** Filip sa dostal do mesta Samária a tam kázal o Kristovi. **6** Všetkých veľmi zaujalo jeho posolstvo – slová i zázraky, ktorých sa stali svedkami. **7** Uzdravil totiž mnohých posadnutých démonmi, ochrnutých aj chromých. **8** V celom meste zavládla veľká radosť. **9** V Samárii žil istý Šimon, ktorý svojimi čarodejnými trikmi a mágiou uchvacoval ľudí a samého seba považoval za výnimočného. **10** Mal veľký vplyv na jednoduchých i významných ľudí a všeobecne sa o ňom hovorilo: „V Šimonovi na zem zostúpil boh nazývaný Veľká Moc.“ **11** Ľudia sa ním nechali ovplyvniť aj preto, lebo svoju mágiu konal medzi nimi už veľmi dlho. **12** Ale keď uverili Filipovej zvesti o Božom kráľovstve a o Ježišovi Kristovi, dávali sa krstiť muži aj ženy. **13** Uveril dokonca aj Šimon a dal sa pokrstiť. Takmer sa nepohol od Filipa, uchvátený znameniami a mocnými činmi, ktoré Filip robil. **14** Keď sa apoštoli v Jeruzaleme dozvedeli, že v Samárii prijali Božiu zvesť, vyslali tam Petra a Jána. **15** Keď prišli do Samárie, prosili Boha, aby aj im daroval Svätého Ducha, **16** lebo doposiaľ ho ešte nik z nich neprijal, hoci boli pokrstení v meno Pána Ježiša Krista. **17** Peter a Ján vložili teda ruky na týchto veriacich a prijali Ducha Svätého. **18** Keď Šimon videl, že veriaci dostávajú Svätého Ducha, keď na nich apoštoli vkladajú ruky, ponúkol im peniaze **19** s prosbou: „Dajte aj mne túto moc, aby každý, na koho položím ruky, dostal Svätého Ducha!“ **20** Peter mu odpovedal: „Nech sú tie peniaze zatratené spolu s tebou! Myslíš si azda, že sa Boží dar dá kúpiť?“ **21** Nemôžeš dostať tento dar, lebo tvoje srdce nie je úprimné pred Bohom. **22** Odvráť sa od tejto ohavnosti, zanechaj ju a pros Boha – možno ti odpustí tvoje zámery, **23** lebo vidím, že si plný trpkkej závesti a že si v zajatí hriechu.“ **24** Šimon zahanbene prosil: „Proste za mňa Boha, aby ma nepostihlo to, o čom ste hovorili.“ **25** Peter a Ján pokračovali vo vydávaní svedectva a kázali slovo Pánovo. Potom sa vrátili do Jeruzalema, no cestou sa zastavili vo viacerých samaritánskych mestečkách a šířili aj tam radostnú zvesť o Kristovi. **26** Filip dostal pokyn od Božieho anjela: „Pober sa smerom na juh, na osamelú cestu, ktorá vedie z Jeruzalema do Gazy.“ **27** Filip sa vydal na cestu. Onedlho zazrel sprievod etiópskeho hodnostára, správcu pokladu etiópskej kráľovnej.

Bol sa v Jeruzaleme pokloniť Bohu 28 a teraz sa vracal vo svojom voze a čítal zvitok proroka Izaiáša. 29 Boží Duch vnukol Filipovi: „Dobehni ten voz a chod' vedľa neho!“ 30 Filip k nemu pribehol, a začul, ako si muž nahlas číta Izaiášovo proroctvo. Spýtal sa ho: „Rozumieš tomu, čo čítaš?“ 31 Etiópčan odpovedal: „Nerozumiem. Potreboval by som, aby mi to niekto vysvetlil.“ Pozval Filipa, aby si k nemu prisadol. 32 Práve čítal slová: „Bol ako ovca vedená na zabitie; ako baránok, ktorý onemie, keď ho strihajú; ani on neotvoril ústa. 33 Vo svojom ponížení bol zbavený všetkých svojich práv. Kto môže hovoriť o jeho potomkoch? Ved' bol vzatý preč zo zeme.“ 34 Dvoran sa spýtal Filipa: „Povedz mi, prosím, o kom to hovoril prorok? O sebe, alebo o niekom inom?“ 35 A tak Filip nadviazal na tieto prorocké slová a ukázal, ako sa splnili na Ježišovi. 36 Cestou sa dostali k akejsi vode. Dvoran zvolal: „Pozri, voda! Prečo by som nemohol byť aj ja pokrstený?“ 37 [Filip mu odpovedal: „Ak si uveril celým srdcom, prečo nie?“ Dvoran vyznal: „Verím, že Ježiš Kristus je Boží Syn.“] 38 Dal zastaviť koč, vstúpil s Filipom do vody a Filip ho pokrstil. 39 Keď vyšli na breh, Pánov Duch sa Filipa zmocnil a dvoran ho viac nevidel. Pokračoval teda vo svojej ceste a jeho vnútro bolo naplnené radosťou. 40 Filip sa potom ocitol v Azote, prešiel celým krajom až do Cézarey a v každom meste šíril radostnú zvesť o Ježišovi.

9 Saul sa ešte stále vyhrážal Pánovým učeníkom a dychtivo túžil po ich vyvraždení. Zašiel preto za veľkňazom 2 a vyžiadal si poverovacie listiny pre židovské synagógy v Damasku. Ak by tam našiel stúpcov tohto nového učenia, mužov alebo ženy, chcel ich zajať a spútaných priviesť do Jeruzalema. 3 Vybral sa teda do Damasku, a keď už bol neďaleko, ožiariho ho zrazu svetlo z neba. 4 Padol na zem a počul, ako mu nejaký hlas hovorí: „Saul, Saul, prečo ma prenasleduješ?“ 5 Saul sa spýtal: „Kto si, Pane?“ Hlas odpovedal: „Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ. 6 Teraz vstaň, chod' do mesta a tam sa dozvieš, čo máš ďalej robiť!“ 7 Mužovia, čo sprevádzali Saula, ostali stát' v nemom úžase, počuli síce nejaký hlas, ale nikoho nevideli. 8 Saul vstal, ale keď otvoril oči, zistil, že nič nevidí. Chytili ho za ruky a odviekli do Damasku. 9 Tri dni trvala jeho slepota a po celý čas nejedol ani nepil. 10 V Damasku žil veriaci muž zvaný Ananiáš. Tomu sa vo videní zjavil Pán Ježiš a oslovil ho: „Ananiáš!“, „Tu som Pane,“ odpovedal. 11 Pán mu povedal: „Chod' do Priamej ulice. Tam sa v Júdovom dome spýtaj na Saula, ktorý pochádza z Tarzu. Práve sa modlí 12 a má videnie, ako k nemu prichádza muž menom Ananiáš, kladie naňho ruky a ako sa mu vracia zrak.“ 13 Ananiáš

namietol: „Pane, počul som od mnohých, koľko zla napáchal tento muž tvojim verným v Jeruzaleme. 14 A aj sem vraj prišiel s poverením od veľkňazov, aby zatkol každého, kto ťa nasleduje.“ 15 Pán mu však povedal: „Len chod' a urob všetko, ako ti vravím. Ja som si ho vybral ako zvláštny nástroj, ktorý ponesie zvesť o mne pohanským národom, vládcom a takisto aj Izraelitom. 16 A zároveň mu ukážem, ako veľmi bude musieť trpieť pre moje meno.“ 17 A tak Ananiáš šiel a vyhľadal Saula. Položil naňho ruky a povedal: „Saul, brat môj, poslať ma k tebe Pán Ježiš, ktorý sa ti ukázal na ceste sem. Má sa ti opäť vrátiť zrak a máš byť naplnený Svätým Duchom.“ 18 A tu zrazu, akoby mu spadli šupiny z očí, Saul opäť videl. Vstal a dal sa pokrstiť. 19 Potom sa najedol a vrátila sa mu sila. Saul zostal niekoľko dní s damaskými veriacimi 20 a od prvého okamihu začal v synagógach zvestovať radostnú správu, že Ježiš je naozaj Boží Syn. 21 Všetci poslucháči sa čudovali a vraveli: „Vario to nie je ten, ktorý tak kruto prenasledoval v Jeruzaleme Ježišových vyznávačov? Ved' aj sem predsa prišiel, aby ich pochytil a spútaných doviedol pred veľkňazov.“ 22 Ale Saul čoraz presvedčivejšie dokazoval, že Ježiš je zasľúbený Mesiáš, až napokon celkom zmiatol Židov v Damasku. 23 Keď to trvalo už príliš dlho, niektorí z nich sa dohodli, že Saula zabijú. 24 On sa však dozvedel, aké plány proti nemu kujú. Vo dne v noci dali strážiť mestské brány, aby ho mohli chytiť a zabiť, 25 no kresťania ho raz v noci spustili v koši cez mestské hradby. 26 Keď sa Saul vrátil do Jeruzalema, pokúšal sa pripojiť k Ježišovým nasledovníkom. Ale všetci sa ho báli – nikto totiž neveril, že sa naozaj stal učeníkom Ježiša. 27 Ujal sa ho však Barnabáš, priviedol ho k apoštolom a vyzrozprával im, ako sa Saulovi ukázal Pán na ceste do Damasku, ako sa s ním zhováral a ako potom Saul v Damasku odvážne kázal v Ježišovom mene. 28 A tak mohol mať Saul účasť na všetkom, čo robili a aj tu smelo hovoril o Ježišovi. 29 Kázal aj grécky hovoriacim Židom, hádal sa s nimi, až ho napokon chceli zabiť. 30 Keď sa ostatní bratia dozvedeli, aké nebezpečenstvo mu hrozí, odviekli ho tajne do Cézarey a odtiaľ ho poslali do rodného Tarzu. 31 Pre zbory v Judsku, Galilei a Samárii nastalo teraz pokojné obdobie. Cirkev vnútorne silnela, Duch Svätý ju povzbudzoval a viedol, rástla početne a všetci žili v Božej bázni. 32 Peter navštevoval zbory po okolí a zavítal aj medzi veriacich v meste Lydda. 33 Tam sa stretol s Eneášom, človekom, ktorý bol už osem rokov pripútaný na lôžko, lebo bol ochrnutý. 34 Peter mu povedal: „Eneáš, Ježiš Kristus ti vracia zdravie. Vstaň a usteľ si lôžko!“ A Eneáš hneď vstal. 35 Keď to obyvatelia Lyddy a neďalekého Sárону videli, uverili

v Pána Ježiša. **36** V meste Joppa žila veriaci žena, ktorá sa volala Tabita, po grécky Dorkas. Bola známa tým, že konala veľa dobra a pomáhala najmä chudobným. **37** Práve v tých dňoch však ochorela a zomrela. Umyli ju a uložili v podkrovnej izbe. **38** Keďže Joppa je blízko Lyddy, učeníci sa dozvedeli že je tam Peter. Poslali k nemu dvoch mužov s naliehavou prosbou: „Príd' k nám čo najskôr!“ **39** Peter sa ihneď pobral s nimi. Keď prišiel do Joppy, zaviedli ho do hornej miestnosti, kde ho ihneď obklopil zástup plačúcich vdov a ukazovali mu šaty, ktoré im šila ich milá Tabita, kým ešte žila. **40** Peter požiadal, aby všetci odišli, kľakol si a modlil sa. Potom sa obrátil k mŕtvej a povedal: „Tabita, vstaň!“ Otvorila oči, uvidela Petra a sadla si. **41** Podal jej ruku a pomohol jej vstať. Potom všetkých zavolať hore a ukázal im Tabitu živú. **42** Správa o tom sa ihneď rozletela po celej Joppe a mnoho ľudí uverilo v Pána Ježiša. **43** Peter zostal dlhší čas v Joppe v dome garbiara Šimona.

10 V Cézarey žil istý Kornélius, stotník vojenského oddielu, nazývaného Italský. **2** Bol to zbožný človek, ktorý uveril s celou svojou rodinou. Bral Boha vážne. Štedro podporoval chudobných a pravidelne sa modlieval. **3** Raz popoludní okolo tretej sa mu vo vídení zjavil Boží posol, ktorý k nemu prišiel a oslovil ho: „Kornélius!“ **4** Vystrašene sa naň pozrel a spýtal sa: „Čo si želaš, Pane?“ Anjel mu odpovedal: „Boh vypočul tvoje modlitby a vie o tvojej dobročinnosti. **5** Pošli teraz do Joppy svojich sluhov a pozvi k sebe Šimona zvaného Peter. **6** Býva v dome garbiara Šimona pri mori. Peter ti povie, čo máš robiť.“ **7** Potom anjel odišiel. Kornélius si hneď zavolať dvoch sluhov a zbožného vojaka zo svojho sprievodu. **8** Vyrozprával im, čo sa mu prihodilo, a poslal ich do Joppy. **9** Na druhý deň okolo poludnia, keď sa Kornéliovi poslovia približovali k mestu, vyšiel Peter na plochú strechu domu a modlil sa tam. **10** Ako sa modlil, vyhladol a chcel si zajesť. Kým mu pripravovali jedlo, upadol do vytrženia. **11** Videl otvorené nebo a z neho akoby niekto spúšťal čosi ako prestieradlo uviazané za štyri rohy. **12** V prestieradle boli všelijaké štvornohé zvieratá, plazy i vtáci. **13** Vtom začul hlas: „Peter vstaň, zabíjaj a jedz!“ **14** „Za nič na svete, Pane, jakživ som nevzal do úst nič, čo poškvrňuje a znečisťuje.“ **15** Ale hlas sa ozval znovu: „To, čo Boh očistil, nepokladaj za nečisté!“ **16** To sa opakovalo tri razy a napokon to všetko bolo opäť vyzdvihnuté do neba. **17** Peter bol zarazený, a kým rozmyšľal, čo má to videnie znamenať, Kornéliovi poslovia našli dom garbiara Šimona a práve stáli pred bránou. **18** Spytovali sa, či tu býva Šimon, ktorého volajú aj Peter. **19** Peter si ešte vždy lámal hlavu, čo asi znamená to videnie,

keď mu Svätý Duch povedal: „Hľa, hľadajú ťa traja muži. **20** Zíd' dolu a chod' bez váhania s nimi, ja som ich poslal za tebou.“ **21** A tak Peter zišiel dolu a povedal im: „Ja som ten, koho hľadáte. Prečo ste za mnou prišli?“ **22** Odpovedali: „Posiela nás stotník Kornélius, spravodlivý človek, ktorý berie Boha vážne a má v židovskom národe dobrú povesť. Zjavil sa mu totiž anjel a dal mu pokyn, aby ťa pozval do svojho domu a vypočul, čo mu máš povedať.“ **23** Peter pozval hostí dnu a ponúkol im, aby uňho prenocovali. Na druhý deň sa Peter aj s niekoľkými veriacimi z Joppy pobral s nimi. **24** Ďalší deň došli do Cézarey, kde ich už Kornélius čakal. Na stretnutie s Petrom pozval svojich príbuzných a dobrých priateľov. **25** Keď Peter vchádzal do jeho domu, Kornélius si pred ním pokľakol a hlboko sa mu poklonil. **26** Ale Peter ho zdvihol so slovami: „Vstaň, veď ja som len človek.“ **27** Začali sa spolu rozprávať a keď Peter vošiel do domu, zistil, že sa tam zišlo mnoho ľudí. **28** Peter ich oslovil: „Vy iste viete, že ako Žid by som sem nemal chodiť a že máme zakázané priateľiť sa s ľuďmi iného pôvodu. Mne však Boh ukázal, aby som si o žiadnom človeku nemyslel, že kontakt s ním je niečo poškvrňujúce alebo nečisté. **29** Preto som bez váhania prijal vaše pozvanie a prišiel som. No rád by som vedel, prečo ste ma vlastne zavolať.“ **30** Kornélius mu vysvetlil: „Pred tromi dňami som sa postil a modlil vo svojom dome. Boli asi tri hodiny popoludní, tak ako teraz, keď sa zrazu zjavil predom mnou muž v bieloskvúcom rúchu **31** a oslovil ma: „Kornélius, Boh počuje tvoje modlitby a vie o tvojej dobročinnosti. **32** Pošli poslov do Joppy a pozvi k sebe Šimona, zvaného Peter. Býva pri mori v dome garbiara Šimona.“ **33** Nuž som hneď po teba poslal a som rád, že si ochotne prišiel. A tak sme tu všetci pred Bohom a tvoje slová prijímame ako jeho odkaz.“ **34** Peter sa ujal slova: „Teraz som konečne pochopil pravdu, že Boh nerobí rozdiel medzi ľuďmi, **35** ale že mu je milý každý človek z ktoréhokolvek národa, ak ho berie vážne a žije podľa jeho vôle. **36** Boh zveril Izraelitom svoje poslanstvo, radostnú správu o zmierení prostredníctvom Ježiša Krista, ktorý je Pánom všetkých. **37** Azda už viete, aké udalosti sa diali po celom Judske. Začalo to v Galilei, kde Ján volal ľudí ku pokániu a krstil ich. **38** Potom Boh obdaril Ježiša z Nazareta zvláštnou mocou a Svätým Duchom. Všade, kam len prišiel, pomáhal ľuďom a uzdravoval všetkých, ktorí boli v diablovej moci, lebo Boh bol s ním. **39** A my sme očitými svedkami všetkého, čo robil v Judskej krajine i v Jeruzaleme. Napriek tomu ho tam popravili na kríži, **40** ale Boh ho na tretí deň vzkriesil a my sme sa s ním opäť stretli. **41** Neukázal sa všetkým, len svojim vyvoleným učeníkom a my sme s ním po jeho

zmŕtvychvstání dokonca jedli a pili. 42 Poveril nás, aby sme hlásali a svedčili, že je to on, ktorého Boh ustanovil za sudcu živých aj mŕtvych. 43 Už proroci o ňom predpovedali, že každému, kto v neho uverí, Boh odpustí hriechy.“ 44 Peter ešte ani nedohovoril a Duch Svätý už zostúpil na všetkých poslucháčov. 45 Obrátení Židia zo zboru v Joppe žasli, že dar Svätého Ducha dostávajú aj ľudia pohanského pôvodu. 46 Počuli ich dokonca hovoriť inými jazykmi a chváliť Boha. Peter im povedal: 47 „Môžeme azda zabrániť, aby boli pokrstení vodou tí, ktorí prijali od Boha Svätého Ducha tak ako aj my?“ 48 A dal pokyn, aby všetci noví veriaci boli pokrstení v mene Pána Ježiša. Potom ho pozvali, aby u nich zostal ešte niekoľko dní.

11 Apoštoli i bratia v Judsku sa čoskoro dozvedeli, že aj pohania uverili Božej zvesti. 2 Ale keď sa Peter vrátil do Jeruzalema, niektorí kresťania židovského pôvodu mu vyčítali: 3 „Ty si navštevoval pohanov, ba ešte si aj s nimi jedával!“ 4 A tak Peter vyrozprával, ako sa to stalo: 5 „Bol som v meste Joppa. Jedného dňa, práve keď som sa modlil, mal som videnie: čosi ako obrovské prestieradlo sa uviazané za štyri rohy spúšťalo z neba a zastalo práve pri mne. 6 Keď som sa doň pozorne zahľadel, uvidel som v ňom najrozmanitejšie zvieratá – divú zver, plazy i vtáky. 7 A počul som hlas: ‚Vstaň, Peter, zabíjaj a jedz!‘ 8 Odpovedal som: ‚Za nič na svete, Pane! Jakživ som nevzal do úst nič, čo poškrvňuje a znečisťuje.‘ 9 Ale znova zaznel hlas z neba: ‚To, čo Boh očistil, nepokladaj za nečisté!‘ 10 To sa zopakovalo tri razy a potom sa všetko vyzdvihnuté späť do neba. 11 A práve v tej chvíli pred domom, kde som býval, zastali traja muži, čo prišli po mňa z Cézarey. 12 Duch mi povedal, aby som bez pochybovania išiel s nimi. So mnou sa vydali na cestu aj títo šiesti bratia a spolu sme vošli do domu muža, ktorý po nás poslal. 13 Porozprával nám, ako vo svojom dome uvidel anjela, ktorý mu povedal: ‚Pošli niekoho do Joppy a pozvi k sebe Šimona zvaného Peter. 14 On ti prinesie posolstvo, ako môžeš byť spasený ty aj všetci v tvojom dome.‘ 15 Začal som im teda hovoriť, ale čoskoro na nich zostúpil Svätý Duch, tak ako na nás vtedy na počiatku. 16 Vtedy som si spomenul na slová Pána Ježiša: ‚Ján vás krstil vodou, ale vy budete pokrstení Svätým Duchom.‘ 17 Ak teda Boh dal pohanom rovnaký dar ako nám, ktorí sme uverili v Pána Ježiša Krista, kto som ja, aby som sa staval proti Bohu?“ 18 Po týchto slovách bratia prestali namietat a začali oslavovať Boha: „Teda aj pohanov prebúdza Boh k pokániu, aby sa obrátili k nemu a získali večný život!“ 19 Po Štefanovej smrti nastalo v

Jeruzaleme veľké prenasledovanie. Veriaci, ktorí sa odtiaľ rozišli, sa dostali až do Fenície, na Cyprus a do Antiochie v Sýrii. S radosťou zvestou o záchrane však zoznamovali iba Židov. 20 Ale niektorí z nich, rodáci z Cypru a Cyrény, začali po svojom príchode do Antiochie zvestovať Krista aj pohanom. 21 Moc Božia bola s nimi a veľké množstvo ľudí uverilo a obrátilo sa k Pánovi. 22 Správy o tom sa dostali do jeruzalemského zboru. Bratia teda vyslali do Antiochie Barnabáša. 23 Keď tam prišiel a uvidel, ako Božia milosť pôsobí, veľmi sa z toho tešil a povzbudzoval všetkých, aby vo svojom rozhodnutí vytrvali a zostali Pánovi verní. 24 Barnabáš bol vzácny muž, plný Ducha Svätého a viery. Tak v Antiochii uveril v Pána Ježiša veľký počet ľudí. 25 Barnabáš sa odtiaľ pobral do Tarzu, vyhľadal Saula 26 a priviedol ho so sebou do Antiochie. Zostali tam spolu celý rok a vyučovali veľké množstvo veriacich. Práve v Antiochii sa začalo Kristovým nasledovníkom prvý raz hovoriť kristovci – kresťania. 27 Do antiochijského zboru prišli z Jeruzalema niektorí kresťania, ktorí mali prorocký dar. 28 Jednému z nich, Agabovi, ukázal Duch, že v celej ríši vypukne hlad. To sa aj neskôr splnilo za vlády cisára Klaudia. 29 Kresťania v Antiochii sa preto rozhodli, že každý podľa svojich možností pomôže bratom v Judsku. 30 Tak aj urobili a zbierku poslali po Barnabášovi a Saulovi predstaveným zboru v Jeruzaleme.

12 V tom čase začal kruto prenasledovať niektorých z cirkvi aj kráľ Herodes. 2 Apoštola Jakuba, Jánovho brata, dal popraviť mečom. 3 Keď videl, že sa tým zapáčil Židom, dal zatknúť aj Petra. Bol práve Sviatok nekvasených chlebov, 4 keď Petra uvrhol do žalára, ktorý strážili štyri štvorice vojakov. Po sviatkoch Veľkej noci ho mienil verejne súdiť. 5 Zatiaľ čo bol Peter vo väzení, cirkev sa zaňho bez prestania modlila k Bohu. 6 V noci pred chystaným procesom spal Peter medzi dvoma vojakmi spútaný dvoma reťazami a stráže pred dvermi strážili väzenie. 7 Tu zrazu svetlo ožiarilo celu a pri Petrovi stál Pánov anjel. Potriasol ho za bok a zobudil slovami: „Rýchlo vstaň!“ a Petrovi spadli zo zápästí reťaze. 8 Anjel mu rozkázal: „Obleč sa a obuj!“ Peter poslúchol a anjel ho vyzval: „Vezmi si plášť a pod’ za mnou!“ 9 Vyšiel z cely a šiel za anjelom. Vôbec netušil, že to, čo sa s ním prostredníctvom anjela deje, je skutočnosť. Myslel si totiž, že to celé je len videnie, sen. 10 Prešli popri prvej aj druhej strážii a prišli k železnej bráne, ktorá viedla do mesta. Tá sa im otvorila sama od seba. Vyšli von, prešli jednou z ulíc, a vtom anjel zmizol. 11 Až teraz sa Peter spamätal a povedal si: „Teraz už viem, že Pán poslal svojho anjela a vytrhol ma z Herodesových rúk, a tak zmaril plány

Židov.“ 12 Keď si to uvedomil, zamieril do domu Márie, matky Jána, zvaného Marek. Tam sa zhromaždilo mnoho veriacich a modlili sa. 13 Peter zabúchal na dvere. Slúžka, ktorá sa volala Rodé, sa pribehla spýtať, kto to je. 14 Poznala Petrov hlas, ale od veľkej radosti ani neotvorila, ale bežala dnu oznámiť, že pred bránou stojí Peter. 15 „Ty si sa zbláznila!“ povedali jej. Ona však trvala na svojom. „Tak potom to musí byť jeho anjel,“ povedali jej. 16 Ale Peter znova zabúchal. Išli teda otvoriť a keď ho zbadali, neverili vlastným očiam. 17 Peter im pokynul rukou, aby ich upokojil, a vyrozprával im, ako ho Boh vyslobodil z väzenia. Napokon ich poprosil: „Oznámte to Jakubovi a ostatným bratom.“ Potom odišiel schovať sa na iné miesto. 18 Ráno sa strhol medzi strážcami poplach. Začali sa dohadovať, kam sa podel Peter. 19 Herodes ho dal hľadať, ale márne. Vypočul strážcov, a keď sa od nich nič nedozvedel, dal ich popraviť. Nato Herodes opustil Judsko, pobral sa do Cézarey a nejaký čas tam zostal. 20 Počas pobytu v meste Cézarea prijal delegáciu zástupcov z miest Týrus a Sidon. Bol na tieto mestá veľmi nazlostý, ale ich zástupcovia si úplatkami získali priazeň kráľovského dvora. Blaša a žiadali uzavrieť prímerie, lebo ich kraj bol zásobovaný potravinami z Herodesovho územia. 21 V deň audiencie zasadol Herodes v kráľovských šatách na trón a predniesol reč. 22 Keď skončil, ľud ho zahrnul ováciami a volal: „To nehovoril človek, to hovoril sám Boh!“ 23 V tom okamihu ho potrestal Boží anjel, pretože prijal pocty, ktoré patrili Bohu. Postihla ho choroba a umrel rozožraný červami. 24 Božia zvesť sa rýchlo šírila a k cirkevi sa pridávali noví kresťania. 25 Barnabáš a Saul splnili svoje poslanie v Jeruzaleme a vrátili sa do Antiochie, kam so sebou vzali aj Jána, zvaného Marek.

13 Medzi členmi zboru v Antiochii boli proroci i učitelia: Barnabáš, Simeon zvaný Čierny, Lucius z Cyrény, Manahen, ktorý bol vychovávaný spolu s tetrarchom Herodesom Antipom, a Saul. 2 Raz, keď sa pripravovali pôstom a modlitbami na službu Bohu, dostali pokyn od Svätého Ducha: „Oddelte spomedzi seba Barnabáša a Saula, lebo im chceme zveriť zvláštne poslanie.“ 3 Znova sa teda modlili a postili, potom na nich položili ruky, aby pre nich vyprosili požehnanie a vyslali ich na cestu. 4 Podľa pokynu Svätého Ducha sa vybrali do prístavu Seleukia a odtiaľ sa odplovili na Cyprus. 5 Spolu s nimi šiel ako ich pomocník aj Ján Marek. Pristáli v meste Salamina a v židovských synagógach kázali o Kristovi. 6 Potom putovali cez ostrov, až sa napokon dostali do Pafu. Narazili tam na

istého židovského čarodejníka, ktorý sa volal Barjesus a bol falošným prorokom. 7 Zdržoval sa u rímskeho miestodržiteľa Sergia Paula, vzdelaného muža. Ten si k sebe pozval Barnabáša a Saula, lebo chcel počuť slovo od Boha. 8 Ale čarodejník Elymas (také bolo jeho grécke meno) sa proti nim tvrdo postavil a zo všetkých síl chcel odvrátiť Sergia od viery. 9 Saul, teraz väčšmi známy pod menom Pavol, sa naňho prenikavo zahľadel a naplnený Svätým Duchom 10 povedal: „Si synom diabla, plný klamu a fašle! Ty nepriateľ všetkého, čo je spravodlivé, vari nikdy neprestaneš prevracat' Božie cesty na lož? 11 Teraz ťa postihne Boží trest: oslepneš a istý čas neuvidíš ani slnko!“ A naozaj sa mu zatmelo pred očami, začal šmátrať okolo seba a hľadal, kto by mu podal ruku a viedol ho. 12 Keď miestodržiteľ videl, čo sa stalo, uveril a žasol nad tým, akú moc má Božie slovo. 13 Z Pafu sa Pavol a jeho spoločníci plavili do Pergy v Pamfýlii. Ján Marek sa však od nich oddelil a vrátil sa do Jeruzalema. 14 Z Pergy pokračovali do Antiochie v Pisidskej provincii, kde vošli v sobotu do synagógy a posadili sa. 15 Najprv sa ako zvyčajne čítali oddiely z Mojžišových kníh a z prorokov a potom predstavení synagógy vyzvali Pavla a Barnabáša: „Bratia, ak máte pre nás nejaké slová povzbudenia, môžete hovoriť!“ 16 Tu vystúpil Pavol, dal pokyn rukou a začal: „Mužovia izraelskí aj vy ostatní, ktorí ctíte Boha, počúvajte! 17 Boh Izraela si vyvolil našich praotcov a za pobytu v Egypte dal ich potomkom vyrásť na veľký národ. Potom ich odtiaľ svojou veľkou mocou vyviedol. 18 Štyridsať rokov putovali po púšti a Boh sa o nich staral. 19 Neskôr im podmanil sedem národov, ktoré obývali Kanaán, a daroval im tú krajinu do dedičstva. 20 Takmer štyristopäťdesiat rokov im dával múdrych vodcov až po proroka Samuela. 21 Vtedy naši predkovia zatúžili po kráľovi a Boh im dal kráľa Saula, syna Kišovho z Benjamínovho kmeňa. Vládal im štyridsať rokov. 22 Boh sa však od neho odvrátil a dal Izraelovi za kráľa Dávida, o ktorom povedal: ‚Dávid, syn Jesseho, je muž podľa mojich predstáv, lebo bude konať moju vôľu.‘ 23 A z Dávidovho rodu dal, tak ako sľúbil, izraelskému ľudu Spasiteľa Ježiša. 24 Jeho príchod ohlasoval Ján a vyzýval všetkých Izraelitov, aby sa odvrátili od svojich hriechov a dali sa pokrstiť. 25 Keď Ján skončil svoje poslanie, pripomenul: ‚Nie som ten, za koho ma pokladáte. Po mne však prichádza ten, ktorému nie som hodný ani len rozviazať remienok na obuvi.‘ 26 Bratia, ktorí ste z Abrahámovho rodu, aj vy ostatní, ktorí spolu s nami ctíte jediného Boha, zvesť o záchrane je určená nám všetkým. 27 Obyvatelia Jeruzalema ani ich vodcovia však v Ježišovi nespoznali Spasiteľa. Odsúdili ho a tak splnili, čo o ňom napísali proroci, ako si to čítame

každú sobotu. **28** Nenašli na ňom nijaký dôvod, aby ho mohli odsúdiť na smrť, a predsa naliehali na Piláta, aby ho dal popraviť: **29** tak sa naplnili všetky predpovede Písma. Potom jeho telo zložili z kríža, pochovali, **30** ale Boh ho vzkriesil z mŕtvych. **31** Mnoho dní sa zjavoval tým, ktorí s ním prišli z Galiley do Jeruzalema. Tí o tom teraz všetkým osobne svedčia. **32** A my vám prinášame radostnú správu, že sľub, ktorý Boh dal našim praotcom, **33** splnil teraz nám, ich deťom, a potvrdil ho Ježišovým vzkriesením. Naňho sa vzťahujú slová druhého žalmu: ‚Ty si môj Syn, dnes som sa stal tvojím Otcou.‘ **34** To, že Ježiš vstane z mŕtvych a už nikdy nezemrie, predpovedal Boh v Písme slovami: ‚Splním vám zasľúbenie, ktoré som dal Dávidovi.‘ **35** A v inom žalme to vysvetľuje ešte jasnejšie: ‚Nedopustíš, aby sa telo tvojho vyvoleného rozpadlo na prach.‘ **36** To sa netýkalo Dávida, ktorý keď vykonal svoje poslanie podľa Božej vôle, zomrel, bol pochovaný vedľa svojich predkov a potom zotlel na prach. **37** Ten však, ktorého Boh vzkriesil, nerozpadol sa na prach. **38** Bratia, počúvajte! V Ježišovi vám zvestujeme odpustenie hriechov. **39** Každý, kto mu dôveruje, je oslobodený od všetkých previnení a je ospravedlnený; to je niečo, čo Mojžišov zákon nikdy nemohol urobiť. **40** Dajte si však pozor, aby sa na vás nesplnila prorocká predpoveď: **41** ‚Vy, ktorí mnou pohŕdajte, otvorte oči a zahýňte, lebo vykonám za vášho života niečo veľké, čomu neuveríte, aj keď vám o tom budú rozprávať iní.‘“ **42** Keď vychádzali zo synagógy, poslucháči prosili Pavla a Barnabáša, aby im o týchto veciach prišli hovoriť aj nasledujúcu sobotu. **43** Mnohí Židia aj obrátení pohanovia, ktorí uctievali jediného Boha, sa pripojili k Pavlovi a Barnabášovi, a tí ich povzbudzovali, aby žili naplnení Božou milosťou. **44** Nasledujúcu sobotu sa zhromaždilo skoro celé mesto, aby počuli Božie slovo. **45** Keď židovskí vodcovia videli taký zástup ľudí, pochytili ich závisť. Skákali Pavlovi do reči, odporovali mu a rúhali sa všetkému, čo povedal. **46** Napokon im teda Pavol a Barnabáš smelo a otvorene povedali: „Túto dobrú správu sme mali zvestovať najprv vám Židom. Keďže ju však odmietať a vzdávať sa večného života, obraciame sa k pohanom. (aiōnios g166) **47** Ved' tak nám to Pán prikázal: ‚Určil som ťa, aby si bol svetlom pohanom a niesol spásu až na koniec sveta.‘“ **48** Keď to pohania počuli, veľmi sa tešili a zo srdca ďakovali za počuté Božie slovo. Tí, v ktorých Boh prebudil túžbu po večnom živote, uverili. (aiōnios g166) **49** Radostná správa o Kristovi sa širila po celom kraji. **50** Ale židovským vodcom sa podarilo popudziť zbožné urodzené ženy aj vplyvných mužov proti Pavlovi a Barnabášovi, až ich napokon vyhnali z mesta. **51** Pavol a Barnabáš striasli prach

zo svojich nôh a odišli do mesta Ikonium. **52** Ale Boh napíňal veriacich radosťou i Svätým Duchom.

14 Aj v Ikonii kázal Pavol s Barnabášom v synagóge, a to tak mocne, že uverilo mnoho Židov aj pohanov. **2** Ale tí Židia, ktorí odmietli Božie poslanstvo, pobúrili pohanov a vyvolali nenávisť voči kresťanom. **3** Pavol a Barnabáš napriek prekážkam zostali v meste dosť dlho a neohrozene zvestovali Krista. Ich slová o milosti Boh potvrdzoval tým, že dal apoštolom moc konať znamení a zázraky. **4** Obyvatelia mesta sa rozdelili na dva tábory: niektorí boli na strane Židov, ktorí odmietli Ježiša, iní držali s kresťanmi. **5** Keď sa Pavol a Barnabáš dozvedeli, že pohania, Židia a židovskí vodcovia kujú proti nim plány a chcú ich ukameňovať, **6** utiekli a zdržiavali sa v lykaonských mestách v Lystre, v Derbe a v okolí. **7** Aj tam hlásali radostnú správu o Kristovi. **8** V Lystre žil istý človek, ktorý sa nemohol postaviť. Bol chromý od narodenia a nikdy nechodil. **9** Aj on bol medzi Pavlovými poslucháčmi. Pavol si ho všimol, a keď videl, že má vieru, aby bol vyličený, **10** hlasno naňho zavolať: „Postav sa na rovné nohy!“ A muž hneď vyskočil a chodil. **11** Ľudia, ktorí boli svedkami tohto zázraku, nahlas volali vo svojom jazyku: „Zostúpili k nám bohovia v ľudskej podobe!“ **12** O Barnabášovi vraveli, že je grécky boh Zeus, a o Pavlovi, že je Hermes, posol bohov, lebo väčšinou hovoril on. **13** Kňaz Diovoho chrámu, ktorý stál pred hradbami, dal dokonca priviesť k bráne ovenčené býky a chcel ich spolu s ostatnými apoštolom obetovať. **14** Keď sa to apoštolí dozvedeli, roztrhli svoj odev, vbehli medzi zástup a volali: **15** „Priatelia, čo to robíte? Ved' aj my sme len smrteľní ľudia ako vy. Prinášame vám dobrú správu a vyzývame vás, aby ste sa opustili tieto márnosti a obrátili sa k živému Bohu, ktorý stvoril nebo i zem i more i všetko, čo je v nich. **16** V minulosti dovolil všetkým národom chodiť po vlastných cestách, **17** ale dával o sebe vedieť tým, že vám preukazoval dobro: zosielať vám dážď z neba i úrodu v pravý čas, dával vám jedlo a napíňal vás radosťou.“ **18** Týmito slovami sa im len horko-tažko podarilo prehovorit' zástupy, aby im nepriniesli obeť. **19** No o pár dní prišli z Antiochie a Ikonie niekolkí Židia, strhli ľudí na svoju stranu a poštvali ich proti apoštolom a Pavla kameňovali. Keď sa im zdalo, že je už mŕtvy, vyviekli jeho nevládne telo za hradby. **20** Keď sa okolo neho zbegli učenici, Pavol sa prebral a vrátil sa do mesta. Na druhý deň však odišli aj s Barnabášom ďalej do Derby. **21** Tu takisto hlásali radostnú zvesť o Kristovi a získali mnoho nasledovníkov. Potom sa vracali cez Lystru, Ikonium a Pisidskú Antiochiu. **22** Všade posilňovali veriacich a povzbudzovali ich, aby vytrvali vo

viere. Vraveli: „Kým vojdeme do Božieho kráľovstva, musíme prejsť cez mnohé utrpenia.“ 23 Pavol a Barnabáš zároveň ustanovili starších a po pôste a modlitbách ich všetkých zverili do ochrany Pána, v ktorého uverili. 24 Vydali sa na spiatočnú cestu cez Pisidiu a Pamfýliu 25 a opäť kázali v meste Perga. Potom odišli do Atálie, 26 odkiaľ sa plavili späť do Antiochie v Sýrii, kde im pred časom vyprosili Božiu milosť pre prácu, ktorú práve zakončili. 27 Po ich príchode sa zišiel celý zbor a oni im rozprávali, čo všetko prostredníctvom nich Boh vykonal a ako otváral dvere viery aj pohanom. 28 Pavol a Barnabáš zostali s kresťanmi v Antiochii dlhší čas.

15 Kým boli Pavol a Barnabáš v Antiochii, prišli niektorí ľudia z Judska a začali poučať bratov: „Ak sa nedáte obrezať, ako to predpisuje Mojžišov zákon, nebudete zachránení.“ 2 Pavol a Barnabáš s tým nesúhlasili a vypukol medzi nimi spor. Napokon sa rozhodli, že Pavol a Barnabáš aj s niekoľkými bratmi z Antiochie odcestujú do Jeruzalema a predložia tento problém apoštolom a starším. 3 Zbor ich teda vyslal na cestu. Išli cez Feníciu a Samáriu a všade rozprávali o tom, ako aj pohanovia začínajú veriť v Pána Ježiša. Táto správa spôsobovala všetkým veriacim veľkú radosť. 4 V Jeruzaleme ich srdečne prijal celý zbor, starší i apoštoli. Aj tým rozprávali, čo všetko Boh prostredníctvom nich vykonal. 5 Ale hneď sa ozvali niektorí kresťania, bývalí farizeji, a upozornili: „Aj obrátení pohanovia sa musia dať obrezať a treba im prikázať, aby sa riadili Mojžišovým zákonom.“ 6 A tak sa apoštoli a starší zišli, aby sa o tom poradili. 7 Po dlhej a náročnej debate sa prihlásil o slovo Peter: „Milí bratia, viete veľmi dobre, že si ma Boh pred časom vybral, aby som zvestoval evanjelium pohanom a oni tak mohli uveriť. 8 A Boh, ktorý vidí do srdca človeka, sa k nim priznal a dal im Svätého Ducha takisto ako nám. 9 A nerobil nijaký rozdiel medzi nami a nimi, lebo aj ich srdce očistil vierou. 10 Prečo teraz pokúšate Boha a chcete vložiť na chrbát nových kresťanov bremeno, ktoré nevládali uniesť ani naši otcovia, ani my? 11 Veríme predsa, že sme rovnako ako oni zachránení milosťou Pána Ježiša.“ 12 Po tejto reči celé zhromaždenie stíchlo a pozorne vypočulo Pavla aj Barnabáša, aké veľké zázraky konal Boh prostredníctvom nich medzi pohanmi. 13 Keď dohovorili, ujal sa slova Jakub: „Bratia, rád by som vám niečo povedal. 14 Práve sme počuli od Šimona Petra, ako Boh prvý raz prejavil pohanom svoju milosť a povolal ich za svoj ľud. 15 To sa celkom zhoduje so slovami proroka: 16 ‚Navrátim sa zase a znovu postavím Dávidov zbořený príbytok, z jeho ruín ho znovu postavím a obnovím ho, 17 aby aj ostatní ľudia hľadali Pána, všetky

národy, ktoré mi patria. Tak hovorí Pán, ktorý to činí 18 a ktorý to oznámil už pred vekmi.‘ (aiōn g165) 19 Mój názor teda je, že by sme nemali na pohanov, ktorí sa obrátili k Bohu, nakladať zbytočné bremená. 20 Radšej im napíšme, aby sa vyhýbali všetkému, čo súvisí s pohanskou modloslužbou, aby sa chránili smilstva a nejedli mäso zadusených zvierat, ani ich krv. 21 Veď Mojžišov zákon sa už oddávna vyučuje každú sobotu v synagógach a má dosť kazateľov.“ 22 S týmto návrhom súhlasilo celé zhromaždenie. Apoštoli a starší rozhodli, že zvolia dvoch zástupcov a pošlú ich s Pavlom a Barnabášom do Antiochie, aby im oznámili, na čom sa uzniesli. Vybrali dvoch popredných bratov z vedenia zboru, a to Júdu nazývaného Barsabáš a Sílasa. 23 Poslali po nich list s týmto znením: „My, apoštoli a starší, vaši bratia, posielame srdečný pozdrav vám, svojim bratom v Antiochii, Sýrii a Cilícii, ktorí ste boli kedysi pohanmi. 24 Dozvedeli sme sa, že vás niektorí naši bratia svojimi rečami znepokojili a spochybnilí vaše spasenie, hoci ich tým nikto nepoveril. 25 Preto sme sa jednomyseľne rozhodli, že zvolíme dvoch zástupcov a pošleme ich k vám s našimi milovanými bratmi Barnabášom a Pavlom, 26 ktorí v službe pre nášho Pána Ježiša Krista nasadzujú vlastné životy. 27 Posielame vám tiež Júdu a Sílasa, ktorí vám to, čo píšeme, potvrdia aj ústne. 28 Duch Svätý i my považujeme za dobré, aby vás nikto nezaťažoval povinnosťami, ktoré nie sú pre spasenie nevyhnutné. 29 Je však potrebné, aby ste sa zdržiavali všetkého, čo bolo obetované modlám, krvi, mäsa udusených zvierat, nezbavených krvi, a napokon smilstva. Ak sa toho všetkého vyvarujete, budete konať správne. Majte sa dobre.“ 30 Poverení zástupcovia sa teda vybrali do Antiochie, kde zvolali celé zhromaždenie a odovzdali im list. 31 Keď ho bratom prečítali, veľmi sa zaradovali, lebo ich upokojil. 32 Aj Júda a Sílas, ktorí mali dar proroctva, posilňovali a povzbudzovali celý zbor vo viere. 33 Nejaký čas tam zostali a potom sa s nimi bratia so želaním pokoja rozlúčili, aby sa mohli vrátiť späť. 34 [Ale Sílas zostal radšej v Antiochii.] 35 Pavol a Barnabáš zostali ešte v Antiochii a spolu s mnohými ďalšími vyučovali a zvestovali Božie slovo. 36 Po nejakom čase navrhol Pavol Barnabášovi: „Navštívme opäť našich bratov vo všetkých mestách, kde sme kázali o Pánovi Ježišovi. Rád by som videl, ako sa im darí.“ 37 Barnabáš súhlasil a radil, aby so sebou opäť vzali Jána zvaného Marek. 38 Ale Pavol bol proti tomu, lebo Marek ich opustil už v Pamfýlii a nepokračoval s nimi v práci. 39 Došlo medzi nimi k takej ostrej výmene názorov, že sa radšej rozdelili. Barnabáš vzal so sebou Marka a odplavil sa na Cyprus. 40 Pavol si vybral Sílasa a vydali sa na cestu s požehnaním bratov, ktorí ich

zverili do Božej milosti. **41** Putovali Sýriou a Cilíciou a všade upevňovali zbory.

16 Pavol navštívil najprv mesto Derby a odtiaľ sa dostal do Lystry. Tam stretli mladého veriaceho Timoteja. Jeho matka bola Židovka, ktorá uverila v Krista, ale otec bol Grék. **2** Bratia v Lystre aj v Ikoniu sa veľmi pochvalne vyjadrovali o Timotejovi. **3** Pavol chcel, aby sa s ním vydal na cestu. Z ohľadu na tamjších Židov, ktorí vedeli, že jeho otec je Grék, ho Pavol obrezal. **4** Potom Pavol, Sílās a Timotej putovali spoločne z mesta do mesta a všade zoznamovali kresťanov s ustanoveniami, ktoré prijali apoštoli a starší jeruzalemského zboru. **5** A tak sa zbory upevňovali vo viere a každý deň pribúdali noví veriaci. **6** Po svojom pobyte v Lystre prešli cez provinciu Frýgia naspäť do Galácie. Svätý Duch ich totiž zastavil, aby nešli kázať do provincie Ázia. **7** Keď prišli do Mýzie, chceli putovať ďalej na sever do provincie Bitýnia. Ježišov Duch im to opäť neumožnil. **8** Prešli teda Mýziou a dostali sa do Troady. **9** Tam mal Pavol v noci videnie. Stál pred ním akýsi Macedónec a prosil ho: „Preplav sa do Macedónska a pomôž nám!“ **10** Po tomto Pavlovom videní sme sa usilovali odísť do Macedónska, lebo sme usúdili, že Boh nás tam posielá hlásať radostnú zvesť. **11** Z Troady sme sa teda plavili rovno na ostrov Samotráke a na druhý deň sme doplávali do Neapola. **12** Potom sme pokračovali už po súši do Filíp, najvýznamnejšieho mesta východného Macedónska, ktoré bolo Rímskou kolóniú. Tam sme strávili niekoľko dní. **13** V sobotu sme sa vybrali za bránu mesta popri rieke, lebo sme predpokladali, že sa tam miestni Židia schádzajú na modlitby. Prisadli sme si ku skupinke žien, ktoré sa tam zišli, a hovorili sme im o Kristovi. **14** Medzi poslucháčkami bola aj Lýdia, obchodníčka s purpurovými látkami z Tyatír, ktorá verila v Boha. Boh jej otvoril srdce a prijala všetko, čo Pavol hovoril. **15** Dala sa pokrstiť a spolu s ňou aj všetci, čo bývali v jej dome. Potom nás pozvala do svojho domu. Naliehala na nás: „Ak ste presvedčení, že som uverila v Pána, budte hosťami v mojom dome.“ **16** Raz, keď sme opäť išli na miesto modlitieb, stretla nás mladá otrokyňa, ktorá mala vešteký dar a predpovedaním budúcnosti prinášala svojim pánom značný zisk. **17** Chodila za Pavlom a za nami a neustále volala: „Toto sú služobníci najvyššieho Boha a prišli sem, aby vám povedali, ako môžete byť zachránení.“ **18** To sa opakovalo deň čo deň, až to Pavol nezniesol a prikázal démonovi v nej: „V mene Ježiša Krista ti prikazujem, aby si z nej vyšiel!“ A v tej chvíli ju ten zlý duch opustil. **19** Jej páni si uvedomili, že tým prišli o svoj zisk, chytili Pavla a Sílāsa a vliekli ich na námestie pred

predstaviteľov mesta. **20** Keď ich predviedli pred úradníkov, povedali: „Títo Židia poburujú naše mesto! **21** Zavádzajú tu zvyky, ktoré sú proti našim rímskym zákonom.“ **22** Aj dav sa obrátil proti nim. Sudcovia nariadili, aby z nich postfhali šaty a dali ich zbičovať. **23** Poriadne ich zbičovali, vrhli ich do väzenia a žalárnikovi prikázali, aby ich prísne strážil. **24** Dal ich do najvzdialenejšej cely a nohy im spútal do klady. **25** Okolo polnoci, keď sa Pavol a Sílās modlili a spevom oslavovali Boha, a ostatní väzni ich počúvali, **26** nastalo zrazu veľké zemetrasenie. Celá budova sa otriasala až do základov. Všetky dvere sa pootvárali a väzňom spadli okovy. **27** Keď sa žalárnik prebudil a videl pootvárané dvere, vytasil meč a chcel sa zabiť, lebo si myslel, že väzni utiekli. **28** Ale Pavol zvolal: „Nerob to! Sme tu všetci!“ **29** Žalárnik teda rozkázal, aby mu priniesli svetlo, vbehol dnu a trasúc sa od strachu, padol pred Pavlom a Sílāsom na kolená. **30** Potom ich vyviedol von a spýtal sa: „Páni, čo mám robiť, aby som bol zachránený?“ **31** Odpovedali mu: „Uver v Pána Ježiša a budeš spasený ty i všetci v tvojom dome.“ **32** A začali jemu i všetkým v jeho domácnosti zvestovať Božie slovo. **33** Hneď v tú nočnú hodinu sa ich žalárnik ujal, umyl a ošetril im rany a dal sa pokrstiť aj s celou svojou rodinou. **34** Potom ich zaviedol do svojho domu, pohostil ich a všetci sa tešili, že mohli uveriť v Boha. **35** Na druhé ráno poslali sudcovia sluhov s odkazom: „Prepusť tých ľudí!“ **36** Žalárnik oznámil Pavlovi: „Sudcovia nariadili, aby som vás prepustil. Ste slobodní – môžete v pokoji odísť.“ **37** Ale Pavol odpovedal: „Nás rímskych občanov verejne a bez súdu zbili a zavreli do väzenia. Teraz sa nás chcú tajne zbaviť? Nech prídu osobne a prepustia nás!“ **38** Sluhovia to oznámili sudcom. Keď počuli, že Pavol a Sílās sú rímski občania, náramne sa preľakli; **39** prišli sa ospravedlniť, vyviedli ich z väzenia a pekne ich požiadali, aby opustili mesto. **40** Pavol a Sílās po prepustení z väzenia navštívili Lýdiu. Tam sa stretli s ďalšími, ktorí uverili, a keď ich povzbudili, z Filíp odišli.

17 Pobrali sa cestou, ktorá vedie cez mestá Amfipolis a Apolóniu do Tesaloniky, kde bola židovská synagóga. **2** Pavol ako zvyčajne prišiel do ich zhromaždenia a po tri soboty s nimi diskutoval o Písmach, **3** vysvetľoval im a dokazoval, že Mesiáš musel trpieť a vstať z mŕtvych. Na záver dodal: „Tým Mesiášom je Ježiš, o ktorom vám hovorím.“ **4** Niektorí zo Židov sa dali presvedčiť a pripojili sa k Pavlovi a Sílāsovi. Pripojilo sa k nim aj veľa Grékov a nemálo vplyvných žien. **5** To však prebudilo závisť židovských vodcov. Zavolali povaláčov z trhoviska, vytvorili hlučný dav a pobúrili celé mesto. Zaútočili na Jasonov dom, hľadali v ňom

Pavla a Sílasa a chceli ich predviesť pred zhromaždený dav. 6 Nenašli ich však, preto dovliekli Jasona a niekoľkých veriacich pred mestskú radu a kričali: „Pavol a Sílás, ktorí poburujú celý svet, prišli aj k nám 7 a Jason ich prijal do svojho domu. Všetci porušujú cisárove nariadenia, lebo tvrdia, že pravým kráľom je Ježiš.“ 8 Tieto slová popudili dav aj členov mestskej rady. 9 Ale keď Jason aj ostatní zaplatili záruku, prepustili ich. 10 Hneď v tú noc vypravili bratia Pavla a Sílasa do Berei. Keď tam prišli, zamierili rovno do židovskej synagógy. 11 Tamojší Židia boli omnoho prístupnejší ako v Tesalonike. S veľkým záujmom prijímali zvestované slovo, každý deň študovali Písmo a skúmali, či všetko to, čo Pavol hovorí, je pravda. 12 Mnohí z nich uverili, medzi nimi aj nemálo Grékov, mužov i žien z vyšších vrstiev. 13 Keď sa však Židia v Tesalonike dozvedeli, že Pavol káže v Berei, hneď tam prišli a začali proti nim poburovať a štváť ľudí. 14 Preto bratia vypravili Pavla na pobrežie, zatiaľ čo Sílás a Timotej zostali v Berei. 15 Pavol im po svojich sprievodcoch, ktorí ho odprevadili až do Atén, odkázal, aby čo najskôr prišli za ním. 16 Kým Pavol v Aténach čakal na Sílasa a Timoteja, bol hlboko znepokojený pri pohľade na množstvo pohanských modiel, s ktorými sa stretával v meste na každom kroku. 17 Deň čo deň sa zhováral so Židmi aj bohobojnými Grékmi v synagóge, ale vychádzal aj na námestia a debatoval so všetkými, čo tam práve boli. 18 Tak sa dostal do rozhovoru aj s epikurejskými a stoickými filozofmi. Hovoril im o Ježišovi a o tom, že vstal z mŕtvych, no reagovali rozlične. Jedni vraveli: „Čo sa nám to tu ten táraj snaží nahovoriť?“ Iní zasa: „Chce tu zaviesť akési nové náboženstvo!“ 19 Zaviedli ho teda na stretnutie na Areopágu. Tam sa ho spýtali: „Smieme sa dozvedieť, aké nové učenie to hlásaš? 20 Hovoríš nezvyčajné veci a radi by sme sa o tom dozvedeli čosi viac.“ 21 Najväčšou záľubou Aténčanov, ako aj v meste žijúcich cudzincov bolo totiž hovoriť a dozvedieť sa o nových veciach. 22 Pavol teda vystúpil pred všetkými, ktorí sa zhromaždili na Areopágu, a oslovil ich: „Vážení Aténčania! Všimol som si, že ste veľmi nábožensky založení ľudia. 23 Keď som sa totiž prechádzal po meste a prezeral si vaše posvätné miesta, našiel som aj oltár s nápisom ‚Neznámemu Bohu.‘ A tohto Boha, ktorého uctievať, hoci ho nepoznáte, vám dnes chcem zvestovať. 24 Je to Boh, ktorý stvoril svet aj všetko, čo je na ňom. On je Pánom neba aj zeme. Nebýva však v chrámoch, ktoré si ľudia postavili, 25 ani si nedáva od ľudí slúžiť, akoby bol od nich závislý. Ved' je to on sám, kto dáva ľuďom život, dýchanie i všetko ostatné. 26 On stvoril všetkých ľudí na zemi z jedného muža, a umožnil im bývať na celej zemi.

On určil, ako dlho a kde majú žiť. 27 To všetko urobil, lebo chcel, aby ho ľudia hľadali, pátrali po ňom a našli ho. Ved' je nám tak blízko. 28 Vďaka nemu žijeme, pohybuje sa i jestvujeme, tak ako to vyjadrili aj niektorí z vašich básnikov: ‚Aj my sme jeho rodina.‘ 29 Ak teda pochádzame z Boha, je nezmyselné sa domnievať, že sa Boh podobá modle, ktorú človek vytvoril zo zlata, zo striebra, alebo vytesal z kameňa. Ved' je to iba výtvor ľudského umenia a zručnosti. 30 Boh prepáčil ľuďom túto nevedomosť z minulosti, ale teraz prikazuje všetkým ľuďom na celom svete, aby sa odvrátili od svojho predchádzajúceho spôsobu zmýšľania. 31 Lebo už sa blíži deň, keď bude spravodlivo súdiť svet prostredníctvom muža, ktorého na to určil. Všetkým ľuďom o tom poskytol dôkaz, keď ho vzkriesil z mŕtvych.“ 32 Keď poslucháči počuli, že niekto, kto zomrel, vstal z mŕtvych, poniektorí sa začali Pavlovi posmieváť. Iní mu však povedali: „Niekedy inokedy nám o tom môžeš porozprávať aj viac.“ 33 Po týchto slovách Pavol stretnutie opustil. 34 Ale niektorých jeho reč predsa zaujala a uverili. Bol medzi nimi aj člen Areopágu Dionýz, žena menom Damaris, a niektorí ďalší.

18 Po týchto udalostiach Pavol opustil Atény a prišiel do Korintu. 2 Tam sa zoznámil so židovskými manželmi Akvilom a Priscilou. Akvila bol rodák z Pontu, nedávno sa prisťahoval aj s manželkou z Itálie. Cisár Klaudius totiž vydal rozkaz, aby všetci Židia opustili Rím. 3 Pavol u nich býval aj pracoval, lebo mali rovnaké remeslo ako on; vyrábali stany. 4 Každú sobotu uvádzal v synagóge dôvody, ktorými sa snažil získať Židov aj Grékov. 5 Príchod Sílasa a Timoteja do Macedónska posilnil Pavlovo šírenie evanjelia. Začal ešte viac presvedčať Židov, že Ježiš je zaslúbený Mesiáš. 6 Židia mu však odporovali a začali sa rúhať. Pavol si preto vytriasol prach z odevu a povedal: „Ak zahyniete, nebude to moja vina, sami ste si za to zodpovední. Odteraz sa budem venovať pohanom.“ 7 Potom sa presťahoval k Títovi Justovi, ktorý býval hneď vedľa synagógy. Justus bol pohan, ktorý uveril v Boha. 8 Uveril aj predstavený synagógy Krispos s celou svojou rodinou. Aj mnohí ďalší z Korintu, ktorí počúvali Pavla, uverili a dali sa pokrstiť. 9 Raz v noci sa Pavlovi ukázal vo videní Pán a povedal mu: „Neboj sa! Len smelo hovor a nemlč! 10 Ved' ja som s tebou a nikto ti neublíži. V tomto meste mi patrí mnoho ľudí.“ 11 A tak zostal Pavol ešte rok a pol v Korinte a hlásal tam Božie slovo. 12 Keď sa stal rímskym miestodržiteľom v Achajsku Gallio, Židia sa spojili proti Pavlovi, predviedli ho pred súd 13 a obžalovali ho: „Tento muž navádza ľudí, aby uctievali Boha spôsobom, ktorý je v rozpore so zákonom.“ 14 Zatiaľ čo sa

Pavol chystal prehovorit', Gallio sa obrátil na jeho žalobcov: „Židia, keby šlo o nejaké bezprávie alebo zločin, vypočul by som vás. 15 Ale spory o slová, mená osôb alebo vaše zákony, vyriešte si to sami. Ja sa tým ako sudca zaoberať nebudem.“ 16 A vyhnal ich zo súdnej siene. 17 Tu sa všetci vrhli na Sostena, predstaveného židovskej synagógy, a bili ho rovno pred Galliovými očami. On však do toho nezasiahol. 18 Pavol v Korinte ešte určitý čas zostal. Potom sa rozlúčil s bratmi a pobral sa loďou do Sýrie. Spolu s ním odišli aj manželia Priscila a Akvila. Predtým si dal Pavol v Kenchreách, východnom korintskom prístave, ostrihať vlasy podľa sľubu, ktorý urobil. 19 V Efeze sa rozlúčil s priateľmi a pobral sa do synagógy, kde debatoval so Židmi. 20 Prehovárili ho, aby sa u nich zdržal dlhšie, ale neprijal ich pozvanie. 21 Pri lúčení im však povedal: „Ak to bude Božia vôľa, ešte sa k vám vrátim.“ 22 Z Efezu sa odpísal do Cézarey v Judsku a odtiaľ sa pešo vydal do Jeruzalema, aby sa pozdravil s miestnym zborom. Potom odcestoval do sýrskej Antiochie. 23 Strávil tam nejaký čas a znova sa pobral do Galácie a Frýgie. Ponavštevoval rad za radom všetky zbory a povzbudzoval veriacich vo viere. 24 Medzitým prišiel do Efezu Žid z Alexandrie, ktorý sa volal Apollo. Bol to výborný rečník a znalec Písma. 25 Už sa zoznámil s Ježišovým učením, o ktorom rozprával nadšene a správne, hoci poznal iba krst Jánov. 26 Odvážne kázal o Ježišovi aj v efezskej synagóge. Tam ho počuli Priscila a Akvila, pozvali ho k sebe a dôkladnejšie ho zoznámili s Božou cestou. 27 Apollo sa rozhodol ísť zvestovať radostnú správu do Acháje. Efezskí kresťania ho v tom povzbudili a dali mu aj odporúčajúci list pre tamojších kresťanov, aby ho srdečne prijali. Keď tam prišiel, bol veľkou pomocou pre všetkých, ktorí vďaka Božej milosti uverili. 28 Vedel totiž vynikajúco vyvracať argumenty Židov a na základe Písma dokazovať, že Ježiš je Mesiáš.

19 Kým bol Apollo v Korinte, prešiel Pavol hornatým vnútrozemím a prišiel do Efezu. Tu sa zoznámil so skupinou učeníkov. 2 Spýtal sa ich: „Keď ste uverili, prijali ste Ducha Svätého?“ Odpovedali mu: „Nie, o Duchu Svätom sme ani len nepočuli.“ 3 Pavol pokračoval: „Čomu ste teda uverili, keď ste sa dali pokrstiť?“ „Tomu, čo učil Ján,“ odpovedali. 4 Tu im Pavol vysvetlil: „Ján krstil tých, ktorí oľutovali svoje hriechy a odvrátili sa od nich, ale nabádal ľudí, aby uverili v toho, kto príde po ňom, v Ježiša.“ 5 Keď to počuli, dali sa pokrstiť v mene Ježiša Krista. 6 A len čo na nich Pavol položil ruky, zostúpil na nich Duch Svätý a hovorili cudzími jazykmi a prorokovali. 7 Tých mužov bolo

asi dvanásť. 8 Potom išiel Pavol do synagógy. Tri mesiace tam každú sobotu smelo učil, diskutoval a presviedčal, že to, čo hovorí o Božom kráľovstve, je pravda. 9 Ale keď niektorí neústupne trvali na svojom, ba dokonca verejne hanobili Krista, Pavol od nich odišiel a odvieďol so sebou aj tých, čo uverili. Každý deň potom kázal a diskutoval v prednáškovej sieni filozofa Tyrana, 10 čo trvalo dva roky, takže všetci obyvatelia provincie Ázia, Židia aj Gréci, počuli o Ježišovi. 11 A Boh konal prostredníctvom Pavla nezvyčajné zázraky. 12 Stačilo dokonca, ak ľudia vzali šatky alebo časti odevu, ktorých sa Pavol dotkol, priložili ich s vierou na chorých a tí boli uzdravení. Aj mnohých zlých duchov takto vyhнали. 13 Niektorí židovskí zaklínači, ktorí cestovali z mesta do mesta, sa pokúsili používať pri vyhánaní zlých duchov novú zaklínaciu formulu: „Zaklínam ťa v mene Ježiša, ktorého káže Pavol.“ 14 Tak to robilo sedem synov židovského veľkňaza Skevu. Raz sa pokúsili takto uzdraviť človeka posadnutého démonmi. 15 Ale démon im odpovedal: „Ježiša aj Pavla poznám, ale kto ste vy?“ 16 Potom sa na nich ten posadnutý človek vrhol, postŕhal z nich šaty a zmlátil tak, že napokon nahý a doráňaný museli utekať z domu. 17 To sa hneď rozchýrilo medzi Židmi aj Grékmi v Efeze, takže sa všetkých zmocnila bázeň a meno Pána Ježiša bolo vo veľkej úcte. 18 Prichádzali mnohí, ktorí už uverili a pred všetkými vyznávali, že aj oni sa kedysi venovali zaklínaniu. 19 Mnohí, ktorí sa zaoberali mágiou, prinášali svoje knihy a pred všetkými ich pálili. Odhadovalo sa, že mali cenu päťdesiat tisíc drachiem. 20 Aj to bol dôkaz, že Božie slovo zasahovalo čoraz viac ľudí a malo na nich mocný vplyv. 21 Po týchto udalostiach sa Pavol rozhodol, že precestuje Macedónskom a cez Achájsko sa vráti do Jeruzalema. „Keď tam nejaký čas pobudnem, určite sa vyberiem do Ríma,“ povedal si. 22 Dvomi svojimi pomocníkmi, Timotejom a Erastom, poslal napred do Macedónska a sám zostal ešte nejaký čas v Ázii. 23 Práve v tom čase vypukli v Efeze vážne nepokoje kvôli novému učeniu. 24 Vyvolal ich zlatník Demeter, ktorý vyrábala strieborné napodobeniny chrámu gréckej bohyně Artemis, a poskytoval tak remeselníkom nemalé zisky. 25 Demeter ich zvolal spolu s ostatnými, ktorí vyrábali podobné veci, a povedal im: „Priatelia, veľmi dobre viete, že naše remeslo nám veľmi dobre vynáša. 26 No teraz, ako iste vidíte a počujete, príde si nejaký Pavol a popletie a zvedie mnohých ľudí nielen v Efeze, ale aj po celej Ázii. Vrávi, že bohovia vytvorení ľudskými rukami nie sú nijakí bohovia. 27 Hrozí nám, že nielen príde o svoje zisky a že sa našim remeslom začne pohrdáť, ale že aj chrám veľkej bohyně Artemis stratí svoju vážnosť a sama bohyňa, ktorú

si ctí celá Ázia, ba aj celý svet, príde o svoju slávu.“ **28** Tieto slová rozzúrili zhromaždených remeselníkov a začali kričať: „Veľká je Artemis Efezanov!“ **29** Pobúrenie postupne zachvátilo celé mesto. Ľudia sa hrnuli do amfiteátra a vliekli so sebou aj Gája a Aristarcha, Pavlových macedónskych sprievodcov. **30** Pavol chcel predstúpiť pred zhromaždený dav, ale učeníci mu v tom zabránili. **31** Aj niektorí vysokí úradníci provincie, ktorí mu boli naklonení, ho varovali, aby do amfiteátra nechodil. **32** Každý kričal niečo iné, vládol tu náramný zmätok a väčšina ani nevedela, načo sa vlastne zišli. **33** Židia postrčili dopredu Alexandra a niektorý z davu na neho začali pokrikovať. Zakýval rukou a chcel povedať niečo na obhajobu. **34** Ale keď zástup zistil, že je to Žid, znova spustil krik a takmer dve hodiny volali: „Veľká je Artemis Efezanov! Veľká je Artemis Efezanov!“ **35** Konečne došiel predstavený mestskej rady a podarilo sa mu utíšiť dav: „Občania Efezu! Našiel by sa na svete niekto, kto by nevedel, že mesto Efez je strážcom chrámu veľkej Artemidy a kameňa, ktorý padol z neba? **36** Keďže o tom niet pochyb, upokojte sa a neurobte nič unáhlené. **37** Priviedli ste sem týchto ľudí. Ale oni predsa neznesvätili chrám, ani sa nerúhali našej bohyni. **38** A ak sa Demeter a ostatní remeselníci chcú na niekoho ponosovať, na to sú verejné súdne zasadnutia a sú tu aj rímske úrady, tam sa to môže prerokovať. **39** A ak máte nejaké iné požiadavky, môže sa to vyriešiť na riadne zvolanom stretnutí občanov. **40** Inak hrozí nebezpečenstvo, že budeme za dnešné udalosti obvinení zo vzbury. Nie je totiž nič, čím by sme mohli toto stretnutie obhájiť.“ **41** Po týchto slovách rozpustil zhromaždenie.

20 Keď rozruch utíchol, zvolal Pavol učeníkov, aby ich povzbudil. Zároveň sa s nimi rozlúčil a vybral sa do Macedónska. **2** Prechádzal krajinou a všetkých učeníkov povzbudzoval. Dostal sa takto do Grécka, **3** kde strávil tri mesiace. Odtiaľ sa chystal odplavieť do Sýrie, no dozvedel sa, že Židia na neho pripravili pascu, preto sa rozhodol vrátiť naspäť do Macedónska. **4** Sprevádzali ho Sopatros, Pyrrhov syn z Berei, Aristarchos a Sekundus z Tesaloniky, Gájus z Derbe, Timotej, Tychikos a Trofimos z Ázie. **5** Tí šli napred a čakali na nás v Troade. **6** Hneď po sviatkoch nekvaseného chleba sme vyplávali z Filíp a o päť dní sme sa dostali do Troady, kde sme sa zdržali týždeň. **7** V sobotu večer sa tamojší zbor spolu s nami zišiel na spoločné stretnutie spojené s jedlom. Pavol kázal, a keďže mal na druhý deň odcestovať, hovoril až do polnoci. **8** V hornej miestnosti, v ktorej boli zidení, bolo veľa lúč. **9** Jeden mladík, zvaný Eutychus, sedel na obloku, a pretože Pavol hovoril dlho,

zadriemal a spadol z druhého poschodia. Keď ho zdvihli, bol mŕtvý. **10** Pavol zbehol k nemu, sklonil sa nad ním, objal ho a povedal: „Neznepokojujte sa, žije.“ **11** Vrátili sa hore a pri spoločnom jedle s nimi Pavol diskutoval až do svitania a potom odišiel. **12** Eutychus sa vrátil domov živý a to ich nesmierne povzbudilo. **13** Nastúpili sme na loď a odplavili sme sa do Assa, kde sa k nám mal pripojiť Pavol. Šiel totiž po súši, kým my ostatní sme na jeho príkaz cestovali loďou. **14** V Asse sme sa stretli, vzali sme ho na loď a pokračovali loďou do Mitylény. **15** Odtiaľ sme plávali ďalej a na druhý deň sme sa dostali do blízkosti ostrova Chios, ďalší deň k ostrovu Samos a na tretí deň sme zakotvili v Miléte. **16** Pavol sa úmyselne vyhol Efezu, lebo nechcel stratiť v Ázii veľa času. Veľmi chcel, ak by to bolo len trochu možné, stráviť Turíce v Jeruzaleme. **17** Z Miléty poslal Pavol odkaz do Efezu, že by sa rád stretol a pohovárал so staršími zboru. **18** Keď prišli, povedal im: „Dobre viete, ako som žil po celý ten čas, čo som bol s vami, odkedy som prišiel do Ázie. **19** Slúžil som Pánovi so všetkou pokorou, neraz so slzami, vystavený skúškam, ktoré som musel znášať pre nástrahy Židov. **20** A nikdy som sa vám verejne ani po rodinách nezdráhal hovoriť to, čo by pre vás mohlo byť užitočné. **21** Židom aj Grékom som rovnako zdôrazňoval, že musia zanechať svoje hriechy, obrátiť sa k Bohu a uveriť v Ježiša Krista, nášho Pána. **22** A teraz ma Duch Svätý nabáda, aby som išiel do Jeruzalema, hoci neviem presne, čo ma tam čaká. **23** Viem len to, že mi Duch Svätý v každom meste, ktorým sme prechádzali, pripomínal, že ma tam čaká väzenie a útrapy. **24** Ale môj život nemá pre mňa žiadnu cenu. Záleží mi len na tom, aby som dokončil svoje poslanie a úlohu, ktorou ma Ježiš poveril: niesť ľuďom radostnú zvesť o Božej milosti. **25** A teraz viem, že nikto z vás, ktorým som na svojich cestách hlásal Božie kráľovstvo, ma už neuvidí. **26** S čistým svedomím môžem povedať, že ak niekto zahynie, nebudem niesť na tom vinu, **27** lebo som vám oznámil celý Boží plán na záchranu človeka a nič som nezamlčal. **28** A tak dávajte pozor na seba aj na celé spoločenstvo, ktoré vám ako pastierom, zveril Duch Svätý. Budte pastiermi Božej cirkvi, ktorú si Boh získal krvou vlastného Syna. **29** Viem, že po mojom odchode sa medzi vás vkradnú draví vlci a narobia v stáde škody. **30** Dokonca aj niektorí z vás začnú prekrúcať pravdu, len aby učeníkov strhli za sebou. **31** Budte preto ostražití! Majte na pamäti tie tri roky, ktoré som s vami strávil, a že som celý čas, vo dne v noci, vychovával aj so slzami v očiach každého z vás. **32** Teraz vás zverujem Bohu a slovu jeho milosti, ktoré má moc vás zdokonaľovať a zabezpečiť vám dedičský podiel medzi jeho vernými. **33**

Nikdy som od nikoho nežiadal zlato, striebro, ani odev. **34** Viete, že som si vlastnými rukami zarábala na to, čo som potreboval ja i moji druhovia. **35** Chcel som vám zároveň ukázať príklad, ako máme pracovať, pomáhať slabým a pamätať na slová Pána Ježiša: ‚Blahoslavenejšie je dávať ako prijímať.‘“ **36** Keď dohovoriť, kľakol si a modlil sa s nimi. **37** Všetci sa nahlas rozplakali, objímali ho a lúčili sa s ním. **38** Najväčšími ich rozžialili jeho slová, že ho už nikdy neuvidia. Napokon ho vyprevadili až k lodi.

21 Keď sme sa rozlúčili s bratmi z Efezu, nastúpili sme na loď a plavili sme sa priamo na ostrov Kós, na druhý deň na Rodos a odtiaľ do prístavu Patara. **2** Tam sme našli loď, ktorá sa plavila do Fenície; nastúpili sme na ňu a vyplávali sme. **3** Priblížili sme sa na dohľad k Cypru, ale minuli sme ho z južnej strany, a zamierili sme k Sýrii. Pristáli sme v prístave Týrus, kde mala loď vyložiť náklad. **4** Vyhľadali sme tam miestnych kresťanov a strávili sme s nimi sedem dní. Oni však, vedení Svätým Duchom, varovali Pavla, aby do Jeruzalema nechodil; **5** no keď náš čas uplynul, vydali sme sa znova na cestu. Všetci učeníci i so ženami a deťmi nás vyprevadili až za mesto. Na brehu sme si spoločne kľakli a modlili sa. **6** Potom sme sa rozlúčili, nastúpili sme na loď a oni sa vrátili domov. **7** Z Týru sme pokračovali v plavbe až do Ptolemaidy, kde sme tiež pozdravili bratov, no zostali sme tam iba jeden deň. **8** Z Ptolemaidy sme teda na druhý deň odišli ďalej do Cézarey. Tam sme bývali v dome evanjelistu Filipa, ktorý bol jedným zo siedmich diakonov. **9** Jeho štyri slobodné dcéry mali prorocký dar. **10** Po niekoľkých dňoch nášho pobytu pricestoval z Judska Agabus, ktorý mal tiež prorocký dar. **11** Prišiel k nám, vzal Pavlov opasok, spútal si ním ruky aj nohy a povedal: „Duch Svätý hovorí, že majiteľa tohto opasku Židia v Jeruzaleme takto spútajú a vydajú pohanom.“ **12** Keď sme to počuli, začali sme všetci, my aj tamojší bratia, prehovárať Pavla, aby nešiel do Jeruzalema. **13** Ale on nás napomenul: „Prečo plačete a zraňujete tak moje srdce? Ved' ja som odhodlaný dať sa v Jeruzaleme nielen spútať, ale aj zomrieť pre Pána Ježiša!“ **14** Videli sme, že je márne ho prehovárať, prestali sme a povedali: „Nech sa stane Božia vôľa.“ **15** Potom sme sa pripravili na cestu a vydali sme sa do Jeruzalema. **16** Spreádzali nás niektorí učeníci z Cézarey a dovedli nás k Mnázonovi, ktorý pochádzal z Cypru a bol jedným z prvých kresťanov. U neho sme sa mali ubytovať. **17** Po našom príchode do Jeruzalema nás tamojší bratia prijali veľmi srdečne. **18** Hneď na druhý deň sme prišli k Jakubovi, kde sa zišli aj všetci starší. **19** Pavol sa s nimi zvitl a potom podrobne vyrozprával, aké záračné veci konal Boh jeho prostredníctvom medzi

pohanmi. **20** S radosťou ho počúvali a oslavovali za to Boha. Ale potom povedali Pavlovi: „Vieš, milý brat, aj tu tisícky Židov uverili v Krista, no sú pritom horlivými zástancami zákona. **21** O tebe sa však pováha, že presvedčaš Židov, ktorí žijú medzi pohanmi, aby sa vzdali Možišovho zákona, nedávali obrezať svojich synov a celkom zavrhlí staré židovské obyčaje. **22** Čo teraz? Nepochybné sa dozvedia, že si prišiel. **23** Radíme ti preto urobiť nasledovné: Medzi nami sú štyria muži, ktorí sa zaviazali plniť sľub. **24** Pridaj sa k nim, podrob sa očistnému obradu a zaplať za nich, čo je predpísané. Potom si budú môcť dať ostrihať hlavu. Takto budú vidieť, že to, čo o tebe počuli, nie je pravda, ale naopak, že si Zákon vážiš a žiješ podľa neho. **25** Pre obrátených pohanov však platí naše rozhodnutie, v ktorom sme im písomne oznámili, že nemajú jesť mäso obetované modlám, krv, ani mäso zo zadusených zvierat, a aby sa vystríhali smilstva.“ **26** Na ďalší deň sa Pavol spolu s tými mužmi podrobil očistnému obradu. Potom šiel do chrámu a oznámil, kedy sa skončia očistné dni a že za každého z nich bude prinesená obeť. **27** Keď sa končilo tých sedem dní, uvideli Pavla v chráme Židia z Malej Ázie. Poštvali proti nemu okolostojacich, chytili ho. **28** a kričali: „Jzraeliti! Podte sem! Tu máte toho odpadlíka! Všade hlása bludy a nič mu nie je sväté: ani naše vyvolenie, ani Zákon, ani chrám. Teraz sem dokonca priviedol pohanov, aby zneuctil toto sväté miesto.“ **29** Predtým totiž zazreli v meste Pavla s Trofimom z Efezu a nazdávali sa, že ho Pavol priviedol do chrámu. **30** V celom meste vznikol obrovský rozruch a ľudia sa zbíjali zo všetkých strán. Medzitým vyviedli Pavla z vnútorného chrámového nádvorja a hneď za ním zavreli brány. **31** Už by ho chceli zabiť, no veliteľ rímskej posádky dostal hlásenie, že sa celý Jeruzalem búri. **32** Ihneď vyslal na nádvorie dôstojníkov a vojakov. Keď ľudia zbadali veliteľa a vojakov, prestali Pavla biť. **33** Veliteľ pristúpil k Pavlovi, dal ho zatknúť a rozkázal, aby ho spútali dvoma reťazami. Potom začal vyšetrovať, kto je to a čo urobil. **34** Z davu vykrikoval každý čosi iné. Veliteľ videl, že sa pre obrovský hluk nič rozumné nedozvie, preto dal Pavla odviesť do pevnosti. **35** Keď sa Pavol dostal ku schodom, dav doroh tak dorážal, že ho vojaci museli niesť. **36** Celý ten rozzúrený dav sa totiž hrnul za nimi a kričal: „Zabite ho!“ **37** Kým ho odviedli do pevnosti, spýtal sa Pavol veliteľa: „Mohol by som ťa o niečo poprosiť?“ Veliteľ sa začudoval: „Ty vieš po grécky? **38** Ja som si myslel, že si ten Egyptan, čo sa nedávno pokúsil vyvolať povstanie a vyviedol na púšť štyri tisíc rebelantov.“ **39** Pavol mu odpovedal: „Ja som Žid z významného mesta Tarzu v Cilícii. Dovoľ mi, prosím, prehovoriť k tým ľuďom.“

40 Veliteľ súhlasil. Pavol, sa postavil na schody a dal pokyn rukou na znamenie, že chce hovoriť. Dav stíchol a Pavol začal po hebrejsky:

22 „Bratia a otcovia! Vypočujte si teraz, prosím, moju obhajobu.“ 2 Keď počuli, že sa im prihovoriť v ich rodnom jazyku, nastalo ešte väčšie ticho. 3 „Som Žid, narodil som sa v Tarze v Cilícii, ale vychovaný som bol tu, v Jeruzaleme. Ako žiak Gamaliela som sa naučil zachovávať zákony našich otcov. Horlil som za Boha rovnako, ako to robíte vy dnes. 4 Preto som až na smrť nenávidel učenie Ježiša Krista a jeho vyznávačov, mužov aj ženy som dával zatýkať a väzniť.“ 5 To mi môže dosvedčiť veľkňaz aj celá najvyššia rada. Raz som si od nej dokonca vyžiadal odporúčajúce listy pre židovskú obec v Damasku. Vybral som sa tam, aby som tamojších stúpcov novej viery priviedol v putách do Jeruzalema a dal ich potrestať. 6 No počujte, čo sa stalo: Keď som sa okolo poludnia blížil k Damasku, zrazu sa okolo mňa rozžiarilo oslepujúce svetlo z neba. 7 Padol som na zem a počul som hlas: ‚Saul, Saul, prečo ma prenasleduješ?‘ 8 Ozval som sa: ‚Kto si, Pane?‘ Odpovedal mi: ‚Som Ježiš z Nazareta, ktorého ty prenasleduješ.‘ 9 Moji sprievodcovia boli takisto oslepení tým svetlom, ale nepočuli toho, ktorý ku mne prehovoril. 10 Spýtal som sa: ‚Čo mám robiť, Pane?‘ A Pán mi povedal: ‚Vstaň! Chod’ do Damasku, a tam sa dozvieš, čo máš ďalej robiť.‘ 11 Jas toho svetla ma celkom oslepil, preto ma museli moji druhovia vziať za ruku a doviesť až do Damasku. 12 Tam žil istý muž, ktorý sa volal Ananiáš. Bol veľmi zbožný a usiloval sa svedomite dodržiavať všetky Božie príkazy, takže sa tešil dobrej povesti u všetkých Židov v Damasku. 13 Ten ma vyhľadal a povedal mi: ‚Milý brat Saul, opäť budeš vidieť.‘ V tej chvíli sa mi vrátil zrak a uvidel som ho. 14 A ešte mi povedal: ‚Boh našich otcov si ťa vyvolil, aby si poznal jeho vôľu, videl toho Spravodlivého a počul ho hovoriť.‘ 15 Staneš sa jeho svedkom pred celým svetom a všade budeš rozprávať, čo si videl a počul. 16 Neváhaj teda, daj sa pokrstiť na znamenie, že si očistený od hriechov, a vyznávaj, že je tvojím Pánom.‘ 17 Keď som sa potom vrátil naspäť do Jeruzalema a modlil som sa v chráme, dostal som sa do vytrženia. 18 Uvidel som Pána, ktorý mi povedal: ‚Čo najrýchlejšie odíď z Jeruzalema, lebo tvojmu svedectvu o mne nik neuverí.‘ 19 Odpovedal som: ‚Pane, oni predsa vedia, že práve ja som dával zatvárať do žalára a biť v synagógach tých, ktorí v teba veria. 20 A keď tiekla krv tvojho svedka Štefana, aj ja som bol pri tom, schvaľoval som to a strážil som šaty tým, ktorí ho kameňovali.‘ 21 Ale Pán mi povedal: ‚Chod’, lebo ťa chcem

poslať ďaleko k pohanom.“ 22 Počúvali ho až do chvíle, kým sa nezmienil o pohanoch. Potom však opäť začali kričať: „Preč s tým zradcom. Nesmie zostať nažive!“ 23 A naďalej kričali, strhávali si zo seba šaty a hádzali do vzduchu prach. 24 Veliteľ dal Pavla rýchlo odviesť do pevnosti, rozkázal, aby ho zbičovali a vypočuli. Chcel sa dozvedieť, prečo sa dav naňho tak rozzúril. 25 Keď ho už priviazali, obrátil sa Pavol na veliaceho dôstojníka: „Smiete bičovať rímskeho občana a navyše bez súdneho vyšetrenia?“ 26 Dôstojník zašiel za veliteľom a hlásil mu to: „Čo to chceš robiť? Ten človek je rímsky občan!“ 27 Veliteľ pristúpil k Pavlovi a spýtal sa ho: „Je pravda, že si rímsky občan?“ Odpovedal: „Áno, som.“ 28 Veliteľ namietol: „Aj ja som. No ja som za to občianske právo zaplatil ťažké peniaze!“ „A ja som sa ako rímsky občan už narodil,“ povedal Pavol. 29 Tu sa vojaci, ktorí ho mali biť a vypočúvať, ihneď stiahli. Aj veliteľ sa preľakol, keď sa dozvedel, že Pavol je rímsky občan a on ho dal spútať. 30 Veliteľ chcel zistiť, z čoho Židia vlastne Pavla obviňujú. Na druhý deň ho dal vyvieť z väzenia a rozkázal, aby sa zišli veľkňazi i celá veľrada.

23 Pavol sa zahľadel členom veľrady do očí a povedal: „Bratia! Až dodnes žijem s čistým svedomím pred Bohom.“ 2 Po týchto slovách rozkázal veľkňaz Ananiáš tým, čo stáli pri Pavlovi, aby ho udreli po ústach. 3 Ale Pavol zvolal: „Boh bude biť teba, ty pokrytec! Aký si to sudca? Chceš ma súdiť podľa zákona, a pritom proti Zákonu prikazuješ, aby ma bili.“ 4 No tí, čo stáli vedľa Pavla, ho napomenuli: „Ako si dovoľuješ urážať veľkňaza?“ 5 Pavol sa ospravedlnil: „Nevedel som, bratia, že je to veľkňaz. A v Písme sa naozaj hovorí: ‚Nehovor zle o vládcovi svojho ľudu!‘“ 6 Pavol vedel, že vo veľrade sú zastúpené dve strany: saduceji a farizeji. Preto nahlas zvolal: „Bratia, som farizej ako všetci moji predkovia. Stojím dnes pred súdom, lebo verím vo vzkriesenie mŕtvych!“ 7 Hneď ako to povedal, rozpútala sa hádka medzi farizejmi a saducejmi a veľrada sa rozdelila. 8 Saduceji totiž popierajú vzkriesenie i existenciu duchovného sveta, kým farizeji toto všetko vyznávajú. 9 Strhol sa veľký krik. Niektorí učitelia zákona spomedzi farizejov sa postavili a začali rázne namietat: „Nič zlé na ňom nevidíme. Čo ak k nemu naozaj prehovoril duch alebo anjel?“ 10 Hádku sa tak vyostrila, až sa veliteľ zľakol, že Pavla roztrhajú na kúsky. Dal preto príkaz, aby vojaci zišli dolu, násilím vytrhli Pavla z ich rúk a odviekli ho do pevnosti. 11 Tej noci sa Pavlovi ukázal Pán a povzbudil ho: „Neboj sa, Pavol! Ako si o mne svedčil v Jeruzaleme, tak musíš svedčiť aj v Ríme.“ 12 Na druhé ráno sa stretli Židia a zaprisahali

sa, že nebudú jesť ani piť, kým Pavla nezabijú. **13** Bolo ich viac ako štyridsať. **14** Zašli k veľkňazom a starším, oznámili im: „Zaviazali sme sa prisahou, že nevezmeme nič do úst, kým Pavla nezabijeme. **15** Vy a veľrada si u veliteľa vyžiadať, aby dal znova Pavla predviesť pod zámienkou, že chcete dôkladnejšie vyšetriť jeho prípad. A my sa ho zmocníme a zabijeme ho skôr, ako príde na miesto.“ **16** O týchto úkladoch sa dozvedel syn Pavlovej sestry. Zašiel za Pavlom do pevnosti a oznámil mu. **17** Pavol si zavolať službukonajúceho dôstojníka a požiadal ho: „Zaved' tohto mladíka k veliteľovi, má pre neho dôležitú správu.“ **18** Dôstojník ho teda vzal k veliteľovi a povedal: „Zavolať ma väzeň Pavol so žiadosťou, aby som tohto mladíka zaviedol k tebe. Vraj má nejakú dôležitú správu.“ **19** Veliteľ chlapca prijal a medzi štyrmi očami sa ho opýtal: „O čo ide?“ **20** „Židia sa dohodli, že ťa požiadajú, aby si zajtra dal predviesť Pavla pred veľradu. Budú sa tváriť, že ho chcú dôkladnejšie vypočuť.“ **21** Never im! cestou bude totiž na Pavla striechnúť viac ako štyridsať mužov. Zapisovali sa, že nebudú ani jesť, ani piť, kým ho nezabijú. Sú odhodlaní na všetko a čakajú iba na tvoj súhlas.“ **22** Veliteľ prepustil chlapca a povedal mu: „Pred nikým ani len nemukni, čo si mi prezradil.“ **23** Veliteľ si ihneď zavolať dvoch dôstojníkov a prikázal im: „Pripravte na deviatu hodinu večer dvesto pešakov, sedemdesiat jazdcov a dvesto kopijníkov na cestu do Cézarey. **24** Dajte koňa aj Pavlovi a postarajte sa, aby ste ho dopravili k miestodržiteľovi Felixovi.“ **25** Potom napísal list tohto znenia: **26** „Klaudius Lyziáš pozdravuje veľaváženého miestodržiteľa Felixa. **27** Muža, ktorého ti posielam, chytili Židia a chceli ho zabiť. Keď som sa dozvedel, že je to rímsky občan, zakročil som so svojím oddielom a vytrhol im ho z rúk. **28** Aby som zistil, z čoho ho vlastne obviňujú, predviedol som ho pred ich veľradu. **29** Ukázalo sa, že nejde o nijaký vážny zločin, ktorý by si zasluhoval väzenie alebo smrť, ale iba o spory okolo ich zákona. **30** Dostal som však správu, že ho chcú úkladne zavraždiť, preto ho posielam k tebe. Zároveň som dal na vedomie žalobcom, aby sa so žalobou proti nemu obrátili na teba.“ **31** Ešte v tú noc sa vojaci s Pavlom podľa rozkazu dostali do Antipatridy. **32** Ráno sa vrátili do pevnosti a Pavla sprevádzali na ďalšej ceste už len jazdci. **33** Keď dorazili do Cézarey, odovzdali miestodržiteľovi list aj Pavla. **34** Felix si prečítal odkaz a spýtal sa Pavla, z ktorej provincie pochádza. Keď sa dozvedel, že je z Cilície, **35** povedal: „Vypočujem ťa, až prídu tvoji žalobcovia.“ Potom dal príkaz, aby Pavla strážili v Herodesovom paláci.

24 O päť dní prišiel do Cézarey sám veľkňaz Ananiáš v sprievode niekoľkých členov veľrady a právneho zástupcu Tertula, aby podali u miestodržiteľa žalobu na Pavla. **2** Predvolali Pavla a Tertulus predniesol obžalobu: „Vznešený Felix! Tvojou zásluhou žijeme v mieri a vďaka tvojej prezieravej starostlivosti sa nášmu národu žije čoraz lepšie. **3** To vždy a všade uznávame s nesmiernou vďačnosťou. **4** Nechcem ťa dlho zdržiavať, no prosím ťa, aby si bol taký láskavý a krátko nás vypočul. **5** Zistili sme totiž, že tento človek je veľmi nebezpečný, po celom svete vyvoláva medzi Židmi nepokoje a je vodcom nazarejskej sekty. **6** Pokúsil sa dokonca znesvätiť chrám. [Pritom sme ho chytili a chceli súdiť podľa našich zákonov. **7** Ale veliteľ Lyziáš nám ho násilne vytrhol z rúk **8** a rozkázal, aby jeho žalobcovia prišli k tebe a aby bol súdený podľa rímskych zákonov.] Keď ho budeš vypočúvať, sám sa môžeš presvedčiť, že naša obžaloba sa zakladá na pravde.“ **9** Aj ostatní Židia sa pripojili k obžalobe a potvrdili, že všetko, čo Tertulus povedal, je pravda. **10** Na miestodržiteľov pokyn sa Pavol začal obhajovať: „Viem, že už dlhé roky vykonávaš úrad sudcu v tomto národe. Preto sa budem pred tebou obhajovať s dôverou. **11** Môžeš si presne zistiť, že len pred dvanástimi dňami som prišiel do Jeruzalema vzdať Bohu poklonu v chráme. **12** Ale ani v chráme, ani v synagógach, ani na uliciach ma nikto nepristihol, že by som s niekým debatoval, alebo dokonca vyvolával vzburu medzi ľuďmi. **13** Tí, ktorí na mňa teraz žalujú, nemajú proti mne žiadny dôkaz. **14** Ale k jednému sa priznávam otvorene: slúžim Bohu našich predkov spôsobom, ktorý oni pokladajú za sektárstvo. Pevne verím všetkému, čo je napísané v Mojžišovom zákone a v prorockých knihách. **15** A pevne dúfam, rovnako ako títo muži, že Boh raz vzkriesi z mŕtvych spravodlivých aj nespravodlivých. **16** Práve táto viera ma nabáda, aby som sa usiloval zachovať si čisté svedomie pred Bohom aj pred ľuďmi. **17** A tak po mnohých rokoch som sa vrátil, aby som svojmu národu odovzdal peňažnú podporu od iných národov a priniesol obeť v chráme. **18** A vtedy ma tam pri očistnom obrade zazreli. No nebol tam ani zhluk ľudí, ani nedošlo k nijakým výtržnostiam. **19** Boli tam, pravda, niektorí Židia z Malej Ázie. Tí by mali byť teraz tu, ak niečo proti mne majú. **20** Alebo nech tí, čo sú tu prítomní, povedia, z akého zločinu ma usvedčili, keď som stál pred veľradou. **21** Iba ak by mali na myslí tú jedinou vec, ktorý som zakričal, keď som stál pred nimi: „Pre vieru vo vzkriesenie ma dnes súdiť!“ **22** Felix, ktorý už bol oboznámený s kresťanským učením, odročil preto rokovanie s odôvodnením: „Váš spor rozhodnem až potom, keď príde veliteľ Lyziáš.“ **23** Dôstojníkov potom

prikázal, aby Pavla držal len v ľahkej väzbe a nebránil jeho priateľom, keby mu chceli nejako poslúžiť. 24 O niekoľko dní prišiel Felix so svojou manželkou Druzilou, ktorá bola Židovka. Dal si zavolať Pavla a nechal si od neho rozprávať o viere v Ježiša Krista. 25 Keď sa však Pavol dotkol problému spravodlivosti, sebaovládania a budúceho súdu, Felix znervóznel a povedal: „Nadnes stačí. Keď budem mať čas, dám si ťa zase zavolať.“ 26 A naozaj, často posielal po Pavla a debatoval s ním, ale zrejme najmä preto, že čakal od neho nejaký úplatok. 27 Aby si získal priazeň Židov, nechával Pavla naďalej vo väzení. Tak to trvalo dva roky, kým Felixa nevystriedal v úrade Porcius Festus.

25 Na tretí deň po prevzatí úradu odcestoval Festus z Cézarey do Jeruzalema. 2 Tam ho vyhľadali veľkňazi a ďalší židovskí predstavitelia a predniesli mu svoju žalobu proti Pavlovi. 3 Usilovali sa získať jeho priazeň a prehovoriť ho, aby dal previesť Pavla naspäť do Jeruzalema. Chceli však Pavla cestou prepadnúť a zavraždiť. 4 Festus im odpovedal: „Pavol je vo väzbe v Cézarey, kam sa ja sám čoskoro vrátim. 5 Vyšlite so mnou tých, čo majú medzi vami moc, a ak toho človeka z niečoho obviňujete, vzneste žalobu tam.“ 6 Po ôsmich či desiatich dňoch sa Festus vrátil do Cézarey. Hneď na druhý deň zvolal súd a rozkázal predviesť Pavla. 7 Len čo ho priviedli, zástupcovia z Jeruzalema ho obklúčili a zasypali mnohými vážnymi obvineniami, ktoré však nemohli nijako dokázať. 8 Pavol sa však obhajoval: „Neporušil som ani židovské zákony, ani som neznesvätil chrám, ani som sa nestaval proti rímskej vláde.“ 9 Festus sa chcel zapáčiť Židom, preto navrhol Pavlovi: „Chceš ísť do Jeruzalema a tam byť súdený v mojej prítomnosti?“ 10 Pavol však povedal: „Stojím teraz pred cisárskym súdom, ktorý ma má súdiť. Proti Židom som sa ničím neprevinil a ty to veľmi dobre vieš. 11 Ak som vinný a vykonal som niečo, čo si zasluhuje smrť, som ochotný zomrieť. Ale ak sú ich žaloby proti mne nepodložené, nik nemá právo vydať ma do ich rúk. Preto sa odvolávam k cisárovi!“ 12 Festus sa šiel poradiť so svojimi radcami a potom oznámil: „Keďže si sa odvolal k cisárovi, pôjdeš k cisárovi.“ 13 O niekoľko dní zavítal do Cézarey kráľ Herodes Agrippa so svojou sestrou Berenikou. Prišli pozdraviť Festa 14 a zdržali sa uňho niekoľko dní. Pri jednej príležitosti im Festus predložil Pavlov prípad: „Zdedil som tu po Felixovi zvláštneho väzňa. 15 Keď som bol v Jeruzaleme, žalovali naňho veľkňazi a ostatní židovskí vodcovia a žiadali odo mňa rozsudok smrti. 16 Pravdaže, poučil som ich, že rímske právo nikoho neodsúdi, kým nevypočuje obidve strany, a že každý musí dostať

možnosť obhajovať sa. 17 Keď sem prišli z Jeruzalema jeho žalobcovia, ihneď som zvolal súd a rozkázal som priviesť toho muža. 18 Predpokladal som, že jeho žalobcovia predložia obvinenia z nejakých zločinov, no nestalo sa tak. 19 Išlo len o nejaké ich náboženské spory a o nejakého mŕtveho Ježiša, o ktorom Pavol tvrdí, že žije. 20 Keďže som si nebol istý, ako celú vec vyriešiť, navrhol som mu, aby sa súd konal priamo v Jeruzaleme. 21 Ale Pavol sa odvolal a žiadal, aby zostal vo väzbe až do cisárovho rozhodnutia. A tak je tu vo väzení, kým budem mať príležitosť poslať ho do Ríma.“ 22 Agrippa povedal: „Ten človek ma zaujíma, rád by som ho vypočul.“ Festus mu slúbil: „Zajtra budeš mať možnosť.“ 23 Na druhý deň prišli Agrippa a Berenika s celou kráľovskou pompou do veľkej siene. Spreádzali ich vysokí dôstojníci a poprední mestskí hodnostári. Festus dal príkaz, aby priviedli Pavla. 24 Povedal: „Kráľ Agrippa a vážení prítomní! Toto je človek, na ktorého sa sťažovali Židia v Jeruzaleme aj tu. Veľmi hlasno naliehajú, že musí zomrieť. 25 Ja som však zistil, že tento človek nevykonal nič, za čo by si zaslužil smrť. Ale keďže sa odvolal na jeho cisárske veličenstvo, rozhodol som, že ho k nemu pošlem. 26 Nemám však nič, čo by som mohol uviesť do obžaloby, ktorú musím cisárovi poslať. Preto som ho dal znova predvolať pred vás, najmä pred teba, kráľ Agrippa, aby ste ho vypočuli a aby som mohol uviesť dôvod obžaloby. 27 Pokladám totiž za nerozumné poslať väzňa k cisárovi bez udania viny.“

26 Agrippa vyzval Pavla: „Je ti dovolené prehovoriť na svoju obhajobu.“ Pavol zdvihol ruku na spôsob rečníkov a začal hovoriť: 2 „Pokladám sa za šťastného, kráľ Agrippa, že sa môžem práve pred tebou obhajovať proti žalobám Židov. 3 A to zvlášť preto, že výborne poznáš židovské obyčaje i sporné otázky. Preto prosím, aby si ma trpezlivo vypočul. 4 Môj život poznajú od mladosti všetci Židia. Vedia, ako som žil v mojom kraji i v Jeruzaleme. 5 Poznajú ma už dlho a keby chceli, mohli by dosvedčiť, že som patril k nášmu najprísnejšiemu náboženskému smeru, k farizejom. 6 A dnes stojím pred súdom práve preto, lebo pevne verím, že Boh splní zaslúbenie, ktoré dal našim predkom. 7 Dvanásť kmeňov nášho národa dúfa, že toto zaslúbenie dosiahne, a vo dne aj v noci horlivo slúži Bohu. Pre túto nádej ma Židia obžalovali zo zločinu. 8 Prečo sa vám zdá neuveriteľné, že Boh kriesi mŕtvych? 9 Pravda, vtedy som sa aj ja nazdával, že musím všemožne bojovať proti Ježišovi Nazaretskému 10 To som v Jeruzaleme aj konal. A keď som dostal od veľkňazov splnomocnenie, dal som mnohých kresťanov uväzniť. A ak mali byť usmrtení, súhlasil som s tým. 11

V synagógach som dával ľuďi trestať a snažil som sa ich prinútiť, aby sa rúhali Kristovi. Ako zmyslov zbavený som ich chcel prenasledovať aj v iných mestách. **12** Preto som sa vybral so splnomocnením a poverením veľkňazov do Damasku. **13** A tu zrazu, kráľu, za bieleho dňa, práve napoludnie, svetlo z neba, jasnejšie ako slnko, oslepilo mňa aj mojich sprievodcov. **14** Všetci sme padli na zem a ja som počul hlas v hebrejčine: „Saul, Saul, prečo ma prenasleduješ? Márne sa proti mne vzpieraš!“ **15** Spýtal som sa: „Kto si, Pane?“ A on mi odpovedal: „Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ. **16** Ale teraz vstaň! Zjavil som sa ti preto, aby si bol mojim služobníkom a aby si svedčil o tom, čo si zažil a čo ti dám ešte poznať. **17** Budem ťa chrániť pred tvojím vlastným národom aj pred pohanmi, ku ktorým ťa posielam. **18** Budeš im otvárať oči, aby sa obrátili od tmy k svetlu, od moci satanovej k Bohu. Vierou vo mňa príjmu odpustenie svojich hriechov a dostanú miesto medzi jeho vyvolenými.“ **19** Kráľ Agrippa, toto nebeské zjavenie som nemohol neposlúchnuť. **20** Preto som musel najprv v Damasku, potom v Jeruzaleme, v celom Judsku a napokon aj medzi pohanmi nabádať ľudí, aby zmenili svoje myslenie a obrátili sa k Bohu a dosvedčili to novým životom. **21** To je ten „zločin“, pre ktorý sa ma Židia zmocnili v chráme a chceli ma zabiť. **22** Ale Boh ma zakaždým vytrhol z ich rúk, a tak tu dnes môžem stáť a vydávať svedectvo ľuďom vznešeným i obyčajným. Nehlásam nič iné, len čo predpovedali proroci a Mojžiš, **23** že Mesiáš bude trpieť, ako prvý vstane z mŕtvych, a tak prinesie svetlo Židom aj pohanom.“ **24** Tu Festus prerušil Pavlovu obhajobu: „Pavol, ty si sa zbláznil. Tá tvoja veľká učenosť ťa pripravila o rozum.“ **25** Pavol sa však bránil: „Nezbláznil som sa, vznešený Festus. Moje slová sú pravdivé a jasné. **26** Ved’ aj kráľovi Agrippovi sú tieto veci známe a môžem o nich hovoriť otvorene. Som totiž presvedčený, že mu nič z toho neuniklo. Ved’ sa to nedialo niekde v ústraní. **27** Kráľ Agrippa, veríš tomu, čo predpovedali proroci? Ja viem, že tomu veríš.“ **28** Agrippa Pavlovi odpovedal: „Takmer si ma presvedčil, aby som sa stal kresťanom.“ **29** A Pavol odpovedal: „Kiežby dal Boh, aby si sa nielen ty, ale aj všetci, čo ma dnes počúvajú, stali skôr či neskôr tým, čím som ja; pravda, bez týchto reťazí.“ **30** Kráľ, miestodržiteľ, Berenika aj ostatní vstali **31** a keď odchádzali, zhodli sa: „Tento človek neurobil nič, za čo by si zasluhoval smrť alebo väzenie.“ **32** A Agrippa povedal Festovi: „Keby sa nebol odvolal k cisárovi, mohol byť už na slobode.“

27 Konečne sa rozhodlo, že sa budeme plaviť loďou do Itálie. Pavla a ešte niekoľkých väzňov zverili dôstojníkovi Júliovi z cisárskeho oddielu. **2** Nastúpili sme na adramytskú loď, ktorá sa mala plaviť do prístavov pozdĺž pobrežia Ázie. Bol s nami aj Aristarchos Macedónec z Tesaloniky. **3** Na druhý deň sme pristáli v Sidone. Július sa správal k Pavlovi veľmi láskavo a dovolil mu navštíviť v meste svojich priateľov, ktorí mu dali všetko, čo potreboval. **4** Vial nepriaznivý vietor, preto sme sa ďalej plavili medzi Cyprom a pevninou: **5** preplavili sme sa popri Cilícii a Pamfýlii a napokon sme pristáli v Myre v Lýcii. **6** Tam dôstojník našiel alexandrijskú loď, ktorá sa plavila do Itálie, a nalodil nás na ňu. **7** Niekoľko dní bola plavba veľmi namáhavá a horkotiažko sme sa dostali do miest oproti Knidu. Pre nepriaznivý vietor sme tam nemohli pristáť, preto sme pokračovali v ceste okolo Salmony chránení Krétou. **8** S ťažkosťami sme sa plavili pozdĺž pobrežia, až sme sa dostali na miesto zvané Dobré prístavy neďaleko mesta Lasaia. **9** Medzitým sme stratili veľa času, a keďže bolo už po Dni zmierenia a plavba cez šíre more bola v tomto období nebezpečná, Pavol ich varoval: **10** „Priatelía, vidím, že ďalšia plavba bude veľmi namáhavá a ohrozí nielen náklad a loď, ale aj životy nás všetkých.“ **11** Lenže dôstojník dal väčšmi na kapitána a na majiteľa lode ako na Pavlove slová. **12** Keďže prístav nebol vhodný na prezimovanie, väčšina sa rozhodla plaviť ďalej, podľa možnosti sa dostať do Fénixu a tam zostať cez zimu. Je to prístav na Kréte, otvorený len na severozápad a juhovýchod. **13** Práve začal viať od juhu mierny vietor, preto sa nazdávali, že je to ideálny čas na vyplávanie, a tak zdvihli kotvu a plavili sa pozdĺž Kréty. **14** Onedlho sa však od Kréty prihnal prudký nárazový vietor zvaný Eurakylón. **15** Vietor bol taký silný, že sa loď nedala ovládať, preto sme sa pustili po vetre a dali sme sa ním unášať. **16** Dostali sme sa takto do závetria ostrovčeka Kauda a len s veľkou námahou sa nám podarilo dostať záchranný čln do bezpečia. **17** Potom námorníci zabezpečili loď tým, že ju previazali. Báli sa, aby nenarazili na nebezpečné syrtské plytčiny, preto stiahli plachty a dali sa unášať vetrom. **18** Na druhý deň, keď sa vlny nebezpečne dvíhali a búrka prudko zmietala loďou, námorníci začali vyhadzovať náklad **19** a na tretí deň aj vybavenie lode. **20** Búrka zúrila niekoľko dní, nebolo vidieť slnko ani hviezdy a postupne sme strácali všetku nádej, že vyvážneme živí. **21** Keď už dlhší čas nikto na jedlo ani len nepomyslel, zašiel Pavol medzi námorníkov a povedal im: „Priatelía, mali ste ma poslúchnuť a prezimovať na Kréte. Boli by ste si ušetrili toto nebezpečenstvo a vyhli sa škode. **22** Vyzývam vás však: neklesajte na ducha a nestrácajte

nádej, lebo nik z vás nezahynie, prideme iba o loď. 23 Dnes v noci sa mi zjavil anjel od Boha, ktorému patrím a ktorému slúžim, 24 a povedal mi: „Neboj sa, Pavol, určite budeš stáť pred cisárom. Boh ti daroval aj životy všetkých, ktorí sa plavia s tebou.“ 25 A tak hlavy hore, priatelia! Verím totiž Bohu, že svoj sľub splní. 26 Vietor nás odveje k nejakému ostrovu.“ 27 Už štrnástu noc nás víchor hnal Stredozemným morom do neznáma, keď okolo polnoci sa zrazu lodníkom zamarilo, že sa na obzore sa ukázala nejaká pevnina. 28 Náborníci spustili olovnicu a namerali hĺbku okolo štyridsať metrov a o kúsok ďalej už len tridsať metrov. 29 Báli sa, že by sme mohli potme naraziť na nejaké skaliská, preto vzadu spustili štyri kotvy a túžobne vyčkávali, kedy sa rozbieždi. 30 Náborníci chceli zradne opustiť ohrozenú loď. Spustili na more záchranný čln, akože chcú spustiť kotvy z predku lode, 31 ale Pavol povedal dôstojníkovi a vojakom: „Pozor na nich! Ak nezostanú na lodi, nepodarí sa vám zachrániť.“ 32 Tu vojaci presekli laná člna a nechali ho odplávať preč. 33 Ešte skôr ako sa rozvidnelo, povzbudzoval Pavol všetkých na lodi, aby sa najedli: „Už štrnásty deň takto vyčkáвате na záchranu, trpíte hladom, a pritom nič nevezmete do úst. 34 Radím vám, aby ste sa najedli. Budete to potrebovať, aby ste sa zachránili. Ved' som vám povedal, že sa nikomu ani vlas na hlave neskriví.“ 35 Vzal chlieb, pred všetkými zaň nahlas poďakoval Bohu, odlomil si z neho a začal jesť. 36 Všetkých to povzbudilo a takisto sa dali do jedenia. 37 Na lodi nás bolo spolu dvestosedemdesiatšesť osôb. 38 Keď sme sa najedli, náborníci začali vyhadzovať do mora obilie, aby zmenšili ponor lode. 39 Konečne sa rozvidnelo. Zazreli sme pred sebou pás plochého pobrežia so zálivom, ale nik nepoznal, o akú pevninu ide. Náborníci sa rozhodli, že ak sa bude dať, pristanú s loďou v zátok. 40 Odsekli kotvy a nechali ich v mori a zároveň uvoľnili povrazy kormidiel. Potom nastavili prednú plachtu vetru a zamierili k brehu. 41 Nabehli však na plytčinu a na nej loď zaviazla. Prova sa pevne zaborila do dna; kormo lode bola vystavená náporu prudkých vln a pomaly sa začala rozpadávať. 42 Vojaci už chceli pozabíjať všetkých väzňov, aby niektorý z nich nedoplával na breh a neutiekol. 43 Ale dôstojník chcel zachrániť Pavla, preto im to nedovolil. Nariadil, aby najprv skočili do vody tí, čo vedia plávať, 44 a ostatní nech si zadovážia dosky alebo nejaké trosky z lode a na nich nech sa pokúsia dostať na breh. Takto sa nikto neutopil a všetci sa dostali v poriadku na breh.

28 Keď sme boli v bezpečí, dozvedeli sme sa, že sme na ostrove Malta. 2 Tamojší ľudia sa k nám správali

neobyčajne láskavo. Keďže bolo chladno a začalo pršať, rozložili veľký oheň a ujali sa nás. 3 Pavol nazbieral za náruč raždia a prikladal na oheň. Vtom vyliezla z raždia zmija, ktorá utekala pred horúčavou, a zahryzla sa mu do ruky. 4 Keď domorodci videli, ako mu z ruky visí zmija, vraveli si medzi sebou: „Ten človek je určite vrah! Pred utopením sa zachránil, no pred spravodlivosťou neutečie!“ 5 Ale Pavol pokojne striasol hada do ohňa a nič zlé sa mu nestalo. 6 Ľudia čakali, že opuchne, alebo odrazu padne mŕtv. Keď však uplynul dosť dlhý čas a videli, že je celkom v poriadku, začali si šepkať pravý opak, že Pavol je akiste nejaký boh. 7 Nedáľeko toho miesta mal svoj majetok Publius, správca ostrova. Prijal nás a tri dni sa o nás staral ako o svojich hostí. 8 Publiov otec bol práve chorý: drvila ho zimnica a úplavica. Pavol zašiel za ním, pomodlil sa, položil na neho ruky a uzdravil ho. 9 Po tejto udalosti začali za Pavlom prichádzať zo všetkých strán chorí a on ich uzdravoval. 10 Za to si nás nesmierne vážili a pred odchodom nás zahrnuli všetkým, čo sme len potrebovali. 11 Prešli tri mesiace, kým sme mohli pokračovať v ceste. Vzala nás loď, ktorá vyplávala z Alexandrie a na ostrove prezimovala. Ako znak mala Bližencov Kastora a Poluxa. 12 Pristála najprv v Syrakúzach na Sicílii, kde sme sa zdržali tri dni. 13 Odtiaľ sme sa plavili popri pobreží a dostali sme sa do Regia a s južným vetrom, ktorý nám vial do chrbta, sme po dvoch dňoch pristáli v Puteoloch. 14 Tam sme sa stretli s bratmi a na ich naliehanie sme sa u nich zdržali celý týždeň. 15 Odtiaľ sme sa pobrali pešo do Ríma. Dovoľujú sa o nás tamojší bratia, niektorí nám prišli naproti na Appiovo trhovisko, iní aspoň k Trom hostincom. Len čo Pavol zazrel bratov, ďakoval Bohu a nesmierne ho to povzbudilo. 16 V Ríme mu potom dovolili bývať v súkromnom byte, ale vždy s jedným vojenským strážcom. 17 Tri dni po príchode do Ríma si Pavol pozval k sebe tamojších popredných Židov. Keď sa zišli, povedal im: „Bratia, ničím som sa neprevinil proti nášmu národu, ani proti obyčajom našich predkov, a predsa ma v Jeruzaleme zatkli a spútaného vydali do rúk Rimanom. 18 Tí ma po vypočutí chceli prepustiť, lebo som nevykonan nič, za čo by som si zasluhoval smrť. 19 Ale Židia sa proti tomu rázne postavili, a tak mi nezostalo nič iné, iba sa odvolať k cisárovi. Nemienim tu však žalovať na svoj národ. 20 Preto som túžil stretnúť sa s vami a pohovárať sa o tom. Pre našu spoločnú vieru v Mesiáša nosím tieto reťaze!“ 21 Odpovedali mu: „Z Judska sme o tebe nedostali žiadnu správu, ani nikto nehovoril o tebe nič zlé, 22 no radi by sme vedeli, aké sú tvoje názory, lebo vieme, že táto sekta sa všade stretáva s odporom.“ 23 Dohodli si teda ďalšie stretnutie

a zišlo sa ich uňho ešte omnoho viac. Pavol im celý deň hovoril o podstate Božieho kráľovstva. Hovoril im o Ježišovi Kristovi a presviedčal ich dôkazmi z Mojžišovho zákona a z prorockých kníh. 24 Niektorých jeho slová presvedčili, iní však odmietali uveriť. 25 Keď sa v nezhode rozchádzali, Pavol im povedal: „Presne tak to Duch Svätý predpovedal vašim predkom ústami proroka Izaiáša: 26 ‚Budete počúvať, ale neporozumiete, budete sa dívať, ale neuvidíte. 27 Lebo srdce tohto ľudu otupelo, ušami ťažko počujú a zavreli oči, aby nevideli, nepočuli a neporozumeli, aby sa neobrátili k Bohu, ktorý by ich mohol uzdraviť.‘ 28 Preto sa nečudujte, že radostnú zvest’ o Božej záchrane hlásame pohanom. A tí ju budú prijímať.“ 29 [Po tých slovách Židia odišli a veľmi sa medzi sebou hádali.] 30 Celé dva roky zostal Pavol vo svojom prenajatom byte a mohol prijímať každého, kto ho navštívil. 31 A tak slobodne a bez prekážok hlásal Božie kráľovstvo a učil o Pánovi Ježišovi Kristovi.

Rimanom

1 Ja, Pavol, som služobníkom Ježiša Krista, ktorý si ma povolal za svojho apoštola a poveril ma, aby som šíril Božiu dobrú správu. **2** V svätých písmach ju Boh už dávno zaslúbil prostredníctvom svojich prorokov. **3** Je to evanjelium o jeho Synovi, ktorý je ako človek potomkom Dávida, **4** zároveň však o ňom Duch svätosti dosvedčil, že je Božím Synom, obdareným Svätým Duchom a mocou, čo dokazuje jeho vzkriesenie. Tým Synom je Ježiš Kristus, náš Pán. **5** Od neho som prijal milosť a poverenie privádzať ľudí všetkých národov k poslušnosti viery. **6** Aj vy ste z tých, ktorí boli povolani, aby patrili Ježišovi Kristovi. **7** A tak všetkým v Ríme, ktorých si Boh zamiloval a ktorých si povolal ako svoj svätý ľud, želám milosť a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista. **8** Predovšetkým ďakujem Bohu za každého z vás. Ved' vďaka Ježišovi sa o vašej viere hovorí po celom svete. **9** Sám Boh, ktorému z celého srdca slúžim a šírim radostnú zvest' o jeho Synovi, vie, ako často na vás myslím **10** a neprestajne ho prosím, aby mi dožičil navštíviť vás, ak to bude jeho vôľa. **11** Túžim vás uvidieť osobne a upevniť vašu vieru tým, čo mi Svätý Duch daroval. **12** Zároveň túžim po tom, aby sme sa navzájom povzbudili vierou vašou i mojou. **13** Milí bratia, bol by som rád, aby ste vedeli, že som k vám plánoval prísť už neraz. Chcel som, aby som aj u vás ako u iných národov mohol získať ľudí pre Krista, ale zakaždým mi v tom niečo zabránilo. **14** Cítim sa totiž dlžníkom národom, vyspelým aj barbarským, vzdelaným aj nevzdelaným, **15** a z toho pramení moja túžba šíriť dobrú správu aj u vás v Ríme. **16** Nehanbím sa za evanjelium, lebo je v ňom Božia moc na záchranu každého, kto verí: najprv pre Židov a teraz aj pre pohanov. **17** V ňom sa zjavuje Božia spravodlivosť, ktorá sa prijíma vierou a k viere vedie. Ved' už prorok Habakuk napísal: „Spravodlivý bude žiť z viery.“ **18** Ale Boh odhaľuje svoj hnev voči všetkým, ktorí vedú hriešny a nespravodlivý život, a tým potláčajú pravdu. **19** Ved' všetko, čo môže človek o Bohu poznať, zjavil Boh aj im. **20** Jeho večnú moc aj božstvo, ktoré sú neviditeľné, môžu ľudia poznávať uvažovaním nad celým stvoreným svetom. Nikto sa nebude môcť vyhovárať, že o Bohu nevedel. **(aiōnios g126)** **21** Hoci ľudia oddávna poznali Boha, neuctievali ho, ani mu neboli vďační. Vlastné myšlienky ich zviadli do márnosti a nerozumné srdce sa im zatemnilo. **22** Tvrdia o sebe, že sú múdri, ale upadli do bláznovstva. **23** Namiesto toho, aby uctievali večného Boha, vytvorili si modly z dreva alebo kameňa v podobe smrteľného človeka, alebo aj vtákov, štvornožcov a plazov. **24** Preto ich Boh nechal napospas

nečistým vášňam ich srdca, takže zneuctievajú svoje vlastné telá. **25** Vymenili Božiu pravdu za lož a namiesto Stvoriteľovi sa klaňajú a slúžia Bohom stvoreným veciam. Jemu jedinému patrí česť a sláva naveky! Amen. **(aiōn g165)** **26** Preto ich Boh ponechal samých na seba a dovolil, aby upadli do hanebných náruživostí. Ich ženy zamenili prirodzený styk za neprirodzený. **27** Aj muži namiesto prirodzeného styku so ženami zahoreli túžbou po sebe, navzájom sa oddávajú hanebnostiam, a tak sami na sebe znášajú trest za svoju zvrátenosť. **28** Keďže odmietli to, čo môže človek o Bohu naozaj poznať, vydal ich Boh napospas ich zvrátenej mysli a nechal ich robiť všetko, čo sa nepatrí. **29** Ich život je plný nepravosti, podlosti, chamtivosti a nevraživosti. Sú plní závesti, vraždenia, konfbdtov, intrigánstva a zlomyseľnosti. **30** Ohovárajú sa navzájom, nenávidia Boha, sú nafúkaní, spupní, vymýšľajú hriešne veci, nectia si rodičov. **31** Sú nerozumní, zradní, nepoznajú lásku ani zľutovanie. **32** Vedia, že si podľa Božieho rozhodnutia za svoje správanie zaslúžia smrť, a predsa nielenže sami tak konajú, ale takéto konanie schvaľujú aj u iných.

2 Vynášaš súd, človeče, nad druhými? Ved' tebe samému nemôže byť odpustené, lebo v tom, v čom súdiš druhého človeka, odsudzuješ samého seba; lebo to, čo odsudzuješ, robíš sám. **2** Vieme, že spravodlivý Boh nenechá bez trestu nikoho, kto takto koná. **3** Iných súdiš a dúfaš, že sám unikneš súdu, hoci robíš to isté? **4** Nepohrdaš aj ty nesmiernou Božou dobrotou, trpezlivosťou a zhovievavosťou? Neuvedomuješ si, že práve Božia láskavosť sa ťa snaží viesť k zmene myslenia? **5** Ale ty sa naďalej zaťato vzpieráš Bohu a nechceš sa odvrátiť od hriechu, a takto len zväčšuješ hnev, ktorý sa zjaví v deň spravodlivého Božieho súdu. **6** V ten deň Boh spravodlivo odplatí každému podľa jeho zásluhy. **7** Večný život dá tým, ktorí sa neúnavným konaním dobra usilujú o nepominuteľnú slávu a česť. **(aiōnios g166)** **8** Tých však, ktorí myslia len na seba, odmietajú pravdu a nasledujú zlo, stihne hnev a spravodlivý trest. **9** Súženie a úzkosť dopadnú raz na každého, kto pácha zlo, na Židov a aj na pohanov. **10** Ale tých, čo konajú dobro, čaká sláva, česť a pokoj, nezáleží, či je to Žid, alebo niekto iný. **11** Boh totiž nikoho neuprednostňuje. **12** Tí, čo hrešili a nemali zákon, zahynú bez zákona. A tých čo zákon poznali, ale hrešili proti nemu, budú odsúdení podľa zákona. **13** Aby bol človek uznaný za spravodlivého, na to nestačí zákon iba poznať, treba podľa neho aj žiť. **14** Ak pohanovia, hoci Boží zákon nepoznajú, konajú podľa svojho svedomia tak, že je to v súlade s Božími príkazmi, sami ukazujú, že

vedia ako žiť, hoci zákon nemajú. **15** Svojím životom tak dávajú najavo, že to, čo zákon požaduje, majú napísané vo svojom srdci, čo im dosvedčuje ich svedomie. Ich myšlienky ich bud' obviňujú, alebo ospravedlňujú. **16** To, čo je dnes v ľuďoch skryté, zjaví sa v deň súdu, ktorý Boh vykoná prostredníctvom Ježiša Krista, ako som to zvestoval v evanjeliu. **17** Ak sa teda považuješ za Žida, spoliehaš sa na Zákon a chváliš sa Bohom; **18** ak poznáš jeho vôľu a vieš rozoznať, na čom záleží, lebo si vyučený v Zákone; **19** ak si namýšľaš, že by si mohol byť vodcom slepých a svetlom tým, čo blúdia v tme **20** a že by si mohol vychovávať nevzdelaných a učiť nedospelých, lebo zo Zákona čerpáš všetko poznanie a pravdu; **21** ty, ktorý iných učíš, sám seba neučíš? Hlásaš, že sa nesmie kradnúť, a pritom sám kradneš? **22** Hovoríš, že sa nesmie cudzoložiť, a pritom sa sám dopúšťaš cudzoložstva? Modlárov zatracuješ, ale dopúšťaš sa svätokrádeže? **23** Oháňaš sa Zákonom, ale sám ho prestupuješ, a tým zneuctievaš Boha, **24** ako je napísané: „Kvôli vám svet každý deň potupuje moje meno.“ **25** Obriezka má zmysel, len ak žiješ podľa toho, čo prikazuje Zákon. Ak však Zákon prestupuješ, stávaš sa človekom, ktorý je ako pohan. **26** Ale ak pohan zachováva požiadavky Zákona, vari sa na neho Boh nebude pozerat' ako na obrezaného? **27** Ten, kto nie je obrezaný, ale žije podľa Zákona, bude súdiť teba, ktorý Zákon prestupuješ, hoci ho poznáš a nosíš viditeľné znamenie svojej viery. **28** Pravým Židom totiž nie je ten, kto je ním navonok, ani obrezaným človek nie je ten, kto má viditeľné znamenie na tele. **29** Pravým Židom je ten, kto je ním vo svojom srdci a skutočnou obriezku je zmena srdca, ktorú môže spôsobiť iba Boží Duch, a nie dodržiavanie Zákona. Taký človek si získa chválu nie od ľudí, ale od Boha.

3 Je teda nejaká prednosť byť Židom? Má obriezka nejaký význam? **2** Áno, v každom prípade má! V prvom rade ten, že Židom zveril Boh svoje slová. **3** A čo keď niektorí z nich neuverili? Myslíte si, že ich nevera ukončí Božiu vernosť? **4** Určite nie! Nech sa ukáže, že Boh je dôveryhodný a každý človek klamár. Ako je napísané: „Aby sa ukázalo, že si spravodlivý a vo svojich súdoch si nestranný.“ **5** Nieкто však môže namietnuť: „Ak naša nespravodlivosť ukazuje Božiu spravodlivosť, nie je vari Boh nespravodlivý, keď nás stíha svojím hnevom?“ (Hovorím teraz tak, ako rozmyšľa človek.) **6** Určite nie! Ak Boh nie je spravodlivý, ako by potom mohol súdiť svet? **7** Ved' ak moja neprávosť spôsobila, že sa odhalila Božia dôveryhodnosť a vyzdvihla sa Božia sláva, prečo by som mal byť naďalej považovaný za hriešnika?

8 Potom by sme mohli povedať (ako nám to aj niektorí podsúvajú, že vraj tvrdíme): „Konajme zlo, aby mohlo prísť dobro.“ Takí hriešnici budú spravodlivo odsúdení. **9** Takže ako? Sme ako Židia vo výhode? Vôbec nie! Ved' práve sme Židov i pohanov usvedčili, že nad nimi vládne hriech. **10** Ako hovorí Písmo: „Na svete niet spravodlivého, niet ani jedného. **11** Niet rozumného, kto by Boha hľadal. **12** Všetci zblúdili, oddali sa zvrátenosti. Niet nikoho, kto by dobro konal, niet ani jedného. **13** Z hrdla im páchne ako z otvoreného hrobu, jazykom svojím rozširujú lešť, hadí jed majú na perách. **14** Ich ústa sú plné kľatby a horkosti. **15** Ich nohy sa náhlia preliať krv, **16** kam sa len pohnú, zanechajú spúšť a biedu, **17** nevedia, čo je to pokoj. **18** Nevedia, čo je to mať bázeň pred Bohom.“ **19** Vieme, že všetko, čo Zákon hovorí, hovorí proti tým, čo sú pod jeho vplyvom. Umlčí každé ústa a celý svet usvedčí pred Bohom z viny. **20** Ved' nikto nebude v Božích očiach ospravedlnený konaním toho, čo požaduje Zákon. Prostredníctvom Zákona totiž len poznávame vlastnú hriešnosť. **21** Teraz nám však Boh ukázal inú cestu, ako získať jeho spravodlivosť. Hoci ju nie je možné dosiahnuť prostredníctvom zákona, hovorili o nej už Mojžiš i proroci. **22** Je to spravodlivosť od Boha, ktorá je pre všetkých veriacich prostredníctvom viery v Ježiša Krista. V jednom sú si totiž všetci ľudia rovní: **23** všetci ľudia zhešili a nikto neodráža slávny Boží charakter. **24** Teraz sú však považovaní za spravodlivých zadarmo, jeho milosťou, prostredníctvom vykúpenia, ktoré uskutočnil Ježiš Kristus. **25** Boh poslal svojho Syna, aby sa svojou vlastnou smrťou stal obeťou zmierenia pre tých, ktorí veria. Tak Boh ukázal svoju spravodlivosť, keď už predtým s nekonečnou zhovievavosťou prehliadal hriechy ľudí. **26** Teraz však Boh dokázal svoju spravodlivosť (tým, že hriechy vložil na Ježiša Krista). Takto ukázal, že je spravodlivý a že ospravedlňuje toho, kto vierou prijíma to, čo vykonal Ježiš. **27** A to sa človek nemá čím pochváliť? Nie! Ani tým, že dodržiava Zákon? Nie, pretože človek je ospravedlnený len prostredníctvom svojej viery. **28** A tak je isté, že sme ospravedlnení prostredníctvom viery, a nie dobrými skutky, ktoré konáme. **29** Je Boh len Bohom Židov? Vari nie je aj Bohom pohanov? Určite je! **30** Boh je iba jeden a bez rozdielu ospravedlní Židov i pohanov na základe ich viery. **31** Takže vierou zbavujeme Zákon platnosti? Určite nie! Naopak, platnosť zákona tým potvrdzujeme.

4 Aká bola Abraháмова skúsenosť? Čo o ňom môžeme povedať ako o našom praotcovi? **2** Keby Abrahám dosiahol spravodlivosť na základe svojich skutkov, možno by sa v očiach ľudí mal čím pochváliť, ale nie pred Bohom. **3** Ved' Písmo hovorí: „Abrahám Bohu dôveroval a Boh

ho preto považoval za spravodlivého.“ **4** Ak niekto koná nejakú prácu, svoju mzdu nedostáva ako dar, ale ako niečo, na čo má nárok. **5** Tomu však, kto sa neusiluje dosiahnuť spravodlivosť skutkami, ale dôveruje Bohu, tomu sa jeho viera počíta za spravodlivosť. To je spôsob, akým Boh ospravedľuje bezbožných. **6** O tom hovorí aj kráľ Dávid, ktorý nazýva šťastným toho človeka, ktorého Boh ospravedlnil bez jeho vlastnej zásluhy: **7** „Šťastní sú tí, ktorým Boh odpustil previnenia a ktorých hriechy prikryl. **8** Šťastný je človek, ktorému Boh nepočíta hriechy!“ **9** Vztahuje sa toto zaslúbenie iba na tých, ktorí sa podrobili obradu obriezky, alebo aj na ostatných? O Abrahámovi sme predsa povedali, že ho Boh považoval za spravodlivého, lebo mu Abrahám uveril. **10** Kedy sa to stalo? Po jeho obrezaní, alebo ešte predtým? Áno, bolo to ešte predtým, ako sa dal obrezať. **11** Znamenie obriezky prijal ako spečatenie svojho ospravedlnenia na základe viery. Ospravedlnený však bol už pred svojím obrezaním. Tak sa stal Abrahám praotcom tých, čo síce neboli obrezaní, ale ktorých Boh pre ich vieru považuje za spravodlivých. **12** Zároveň je aj predchodcom tých, ktorí sú nielen obrezaní, ale podobne ako on žijú životom viery, tak ako Abrahám pred svojím obrezaním. **13** Abrahámovi a jeho potomkom zaslúbil Boh slávnú budúcnosť nie preto, že dodržiavali prikázania zákona, ale preto, že ho Boh na základe jeho viery považoval za spravodlivého. **14** Ak by sa dedičmi Božích zaslúbení stali tí, ktorí sa spoliehajú na zákon, viera by bola zbytočná a Božie zaslúbenie dané Abrahámovi by stratilo zmysel. **15** Zákon so sebou prináša Boží hnev a naopak: kde nie je zákon, tam nie je ani jeho prestúpenie. **16** Toto zaslúbenie je založené na viere, aby bolo jasné, že je darom Božej milosti. Takto je isté, že zaslúbenie platilo pre všetkých Abrahámových potomkov; nielen tých, čo stavajú na Zákone, ale aj tých, ktorých s Abrahámom spája rovnaká viera. On je otcom všetkých nás. **17** Tak treba rozumieť Písmu, ktoré hovorí: „Určil som ťa za otca mnohých národov.“ V Božích očiach je preto Abrahám našim otcom. Abrahám totiž uveril Bohu, ktorý oživuje mŕtvych, o tom, čo ešte nie je, hovorí, akoby sa to už stalo. **18** Abrahám napriek beznádeji uveril, že sa stane otcom mnohých národov podľa slov: „Také početné bude tvoje potomstvo.“ **19** Nechochol vo viere ani vtedy, keď si pomyslel na svoje neduživé telo, keď mal bezmála sto rokov, a jeho žena Sára takisto prekročila vek, keď mohla mať deti. **20** Abrahám o Božom zaslúbení nepochyboval. Uveril Bohu, jeho viera bola čoraz pevnejšia a tým vzdal chválu Bohu. **21** Bol neochvejne presvedčený, že Boh má moc vykonať všetko, čo zaslúbil. **22** A práve pre takúto vieru

Boh označil Abraháma za spravodlivého. **23** Slová „bolo mu to počítané za spravodlivosť“ nie sú zaznamenané len kvôli Abrahámovi, **24** ale aj kvôli nám. Aj nás ospravedlní, ak uveríme v toho, ktorý vzkriesil z mŕtvych Ježiša, nášho Pána. **25** On bol vydaný za naše hriechy a vstal z hrobu, aby nás ospravedlnil.

5 Prostredníctvom viery sme teda ospravedlnení, a tak máme vo vzťahu s Bohom pokoj, ktorý nám daroval náš Pán Ježiš Kristus. **2** On nám umožnil, aby sme vierou získali prístup k Božej milosti, ktorú teraz prežívame a radujeme sa z nádeje na Božiu slávu. **3** Radujeme sa však nielen z nádeje, ale aj z utrpenia. Vieme totiž, že utrpenie prináša trpezlivosť, **4** trpezlivosť prináša zrelosť a tá vedie k nádeji. **5** A táto nádej nás nikdy nesklame, lebo Boh nám prostredníctvom svojho Ducha dal poznať, ako veľmi nás miluje. **6** Ved' pre našu bezmocnosť Kristus zomrel v určený čas za hriešnych. **7** Málokto by bol ochotný obetovať svoj život aj za najušľachtilejšieho človeka, i keď niekto by sa možno predsa len našiel. **8** Nám však Boh dokázal svoju lásku práve tým, že Kristus za nás zomrel, keď sme boli hriešnikmi. **9** Tým skôr teraz, keď nás Kristus svojou obetou ospravedlnil, budeme prostredníctvom neho zachránení od konečného trestu. **10** Ak nás Kristova smrť zmierila s Bohom už vtedy, keď nás delilo nepriateľstvo, tým skôr nás teraz, keď sme už zmierení, zachráni Kristov život. **11** A nielen to, môžeme sa radowať aj zo vzťahu s Bohom, s ktorým nás zmieril náš Pán, Ježiš Kristus. **12** Cez jedného človeka, cez Adama, vstúpil na svet hriech aj dôsledok hriechu – smrť. A pretože všetci zhrešili, smrť zasiahla každého človeka. **13** Už pred vydaním Zákona ľudia neposlúchali Boha, ale nemohli byť odsúdení podľa Zákona, lebo ešte nebol vydaný. **14** Výsledkom neposlušnosti ľudí, ktorí žili v čase od Adama do Mojžiša, bola však takisto smrť, i keď nešlo o to isté previnenie ako Adamovo. Aký protiklad je medzi Adamom a Kristom, ktorý ešte len mal prísť! **15** A aký rozdiel je medzi ľudským hriechom a Božou milosťou! Ved' tento jediný človek, Adam, priniesol smrť všetkým pre svoj hriech. No jediný človek, Ježiš Kristus, priniesol dar Božej milosti pre všetkých ľudí. **16** S darom milosti je to inak ako s následkami Adamovho hriechu. Kým súd nad jediným hriechom priniesol odsúdenie, dar milosti aj napriek mnohým hriechom prináša ospravedlnenie. **17** A ako pre hriech jediného človeka, Adama, ovládla smrť celý svet, o čo skôr prostredníctvom Ježiša Krista budú vládnuť v živote večnom tí, ktorým on jediný vydobyl milosť a odpustenie. **18** Áno, tak ako hriech jedného priniesol

odsúdenie pre všetkých, tak Kristova spravodlivosť zmierila ľudí s Bohom a dovoľuje im žiť. **19** Ako sa neposlušnosťou jedného človeka stali všetci hriešnikmi, tak im poslušnosť toho jedného priniesla ospravedlnenie. **20** Boh dal ľuďom svoj Zákon, aby sa odhalila veľkosť hriechu. Ale čím väčší sa hriech ukazuje, tým viac sa zviditeľňuje aj Božia milosť. **21** Predtým všetkých ľudí ovládal hriech, ktorý ich hnal do smrti, ale teraz vládne Božia milosť a prináša večný život prostredníctvom Ježiša Krista, nášho Pána. (aiōnios g166)

6 Čo z toho pre nás vyplýva? Budeme ďalej hrešiť, aby Boh mohol ešte viac prejavit' svoju milosť? **2** Určite nie! Ved' vo vzťahu k hriechu sme sa stali mŕtvi. Ako by sme teda mohli naďalej žiť v hriechu? **3** Alebo azda neviete, že každý, kto sa dal pokrstiť v Ježiša Krista, spolu s ním aj zomrel? **4** Prostredníctvom krstu sme teda boli pochovaní a zomreli sme spolu s Kristom, aby tak, ako Kristus bol vzkriesený slávnou mocou svojho Otca, aj my sme žili novým životom. **5** Keďže sme v krste zomreli podobne ako on, budeme, podobne ako on, aj vzkriesení. **6** Vieme predsa, že naše staré hriešne „ja“ bolo ukrižované spolu s ním. Naša hriešna podstata tým bola vyslobodená z nadvlády zla, aby sme už ďalej nemuseli byť otrokmi hriechu. **7** Ved' ten, kto zomrel, je vyslobodený z moci hriechu. **8** Keď sme teda svoje „ja“ nechali s Kristom zomrieť, veríme, že budeme spolu s ním aj žiť. **9** Vieme, že Kristus vstal z mŕtvych a už nikdy nezomrie. Smrť už nemá nad ním nijakú moc. **10** On zomrel, aby zlomil moc hriechu, a teraz žije v neporušiteľnom spojení s Bohom. **11** A to isté platí aj o vás: ste mŕtvi hriechu, ale živí pre Boha prostredníctvom vašej viery v Ježiša Krista, nášho Pána. **12** Nedovoľte, aby vaše smrteľné telo ovládal hriech a aby ste podliehali jeho zlým žiadostiam. **13** Nevydávajte samých seba za nástroje neprávosti, ale oddajte sa úplne Bohu. Ved' vás Boh vyviedol zo smrti do života, a preto budte nástrojom spravodlivosti v Božích rukách. **14** Hriech stratil nad vami svoju moc, preto už nepodliehate zákonu, ale žijete z Božej milosti. **15** Znamená to azda, že môžeme pokojne ďalej hrešiť, keďže nad nami nepanuje Zákon, ale Božia milosť? Určite nie! **16** Ved' viete, že komu sa dávate do služieb, ten sa stane vaším pánom. Bud' sa teda stanete otrokmi hriechu a ten vás privedie k večnej smrti, alebo sa rozhodnete poslúchať Boha, a tým získate spravodlivosť. **17** Vďaka Bohu, že hoci ste kedysi boli otrokmi hriechu, teraz ste sa celým srdcom priklonili k učeniu, ktoré ste prijali. **18** A tak ste boli oslobodení od hriechu a dali ste sa do služieb spravodlivosti. **19** Tento príklad používam, aby ste to lepšie pochopili. Ako ste predtým otročili všelijakým hriechom, nečistote a bezbožnosti, tak sa teraz dajte do

služby všetkému, čo je správne a sväté. **20** Kým ste boli otrokmi hriechu, nestarali ste sa priveľmi o to, čo je dobré. **21** A čo vám to prinieslo? Len hanbu. Ved' za to všetko ste si zaslúžili iba smrť. **22** Ale teraz ste slobodní od moci hriechu a slúžite Bohu. Odmenou za to je svätosť a nakoniec večný život. (aiōnios g166) **23** Lebo mzdou hriechu je smrť, ale darom Božej milosti je večný život, v spoločenstve s Ježišom Kristom, naším Pánom. (aiōnios g166)

7 Milí bratia, vy sa predsa dobre vyznáte v zákone, a tak viete, že je platný len dovtedy, kým človek žije. **2** Vydaná žena je zákonom viazaná k žijúcemu manželovi. Ak však jej muž zomrie, je oslobodená spod zákona, ktorý ju viazal k jej mužovi. **3** Pokiaľ by sa však za manželovho života oddala inému mužovi, stala by sa cudzoložnicou. Po manželovej smrti je však podľa zákona slobodnou ženou a nik ju nebude viniť z cudzoložstva, ak by sa znova vydala. **4** A podobne je to aj s vami, bratia moji, Kristovou smrťou ste sa stali pre zákon mŕtvymi, aby ste mohli patriť inému Pánovi; tomu, ktorý bol vzkriesený, a žili životom, ktorý sa Bohu páči. **5** Keď sme ešte žili podľa svojej hriešnej prirodzenosti, ovládali nás hriešne žiadosti po tom, čo zákon zakazuje a robili sme to, čo vedie do záhuby. **6** Ale teraz, keď sme zomreli tomu, čím sme boli spútaní, sme oslobodení od zákona a môžeme slúžiť Bohu celkom novým spôsobom, ako nás vedie Svätý Duch, a nie podľa starej litery zákona. **7** Chceme tým azda povedať, že Božie zákony sú zlé? Určite nie! Ved' bez Božích prikázaní by som ani nevedel, čo hriech je a čo nie. Keby Božie prikázanie nehovorilo: „Nepožiadáš!“, ani by som nevedel, že žiadostivosť je zlá. **8** Ale hriech zneužil zákon, aby vo mne podnietil všetky druhy žiadosti. Ak by nebolo zákona, hriech by túto moc nemal. **9** Kedysi som žil bez zákona, ale s jeho príchodom do môjho života hriech ožil a ja som sa stal mŕtvym. **10** Ukázalo sa, že prikázanie, ktoré mi malo dať život, prinieslo mi smrť. **11** Hriech využil prikázanie, aby ma oklamal, a tak namiesto života mi priniesol smrť. **12** Zákon sa však sám osebe zhoduje s Božou vôľou; každé prikázanie je sväté, správne a dobré. **13** Mohlo byť teda to, čo je dobré, príčinou mojej smrti? Určite nie! Ale tým, že hriech využil dobro, aby mi prinieslo smrť, prejavil sa ako hriech, a práve zákon ukázal celú hĺbku jeho hriešnosti. **14** Vieme, že zákon bol inšpirovaný Božím Duchom, ale ja som len slabý človek, ktorý je otrokom hriechu. **15** Sám seba som záhadou, lebo nerobím to, čo chcem, ale to, čo sa mi protiví. **16** Ak však to, čo robím, je proti mojej vôli, potom uznávam, že Zákon je dobrý. **17** To vlastne znamená, že zlo nekonám ja, ale hriech, ktorý je vo mne. **18** Viem, že vo mne,

v mojej hriešnej prirodzenosti, neprebýva nič dobré. Ja by som síce chcel robiť to, čo je dobré, ale nedokážem to. 19 Ved' nekonám dobro, ktoré chcem, ale zlo, ktoré nechcem. 20 Ak teda robím to, čo nechcem, nerobím to už vlastne ja, ale hriech, ktorý je mojou súčasťou. 21 A tak objavujem v sebe takúto zákonitosť: Keď chcem konať dobro, hriech je to prvé, čo sa vo mne prejaví. 22 Vo svojej najvnútornejšej bytosti nadšene súhlasím s Božím zákonom, 23 a predsa konám podľa iného zákona, ktorý je vo mne. Tento zápas medzi mojím dobrým predsavzatím a hriešnym konaním dokazuje, že som otrokom hriechu. 24 Ja nešťastný človek! Je niekto, kto ma vyslobodí z tohto tela, ktoré ma odsudzuje na smrť? 25 Vďaka Bohu, áno! Náš Pán Ježiš Kristus ma vyslobodil. Vo svojej myslí teda slúžim Božiemu zákonu, ale v konaní som stále otrokom hriechu.

8 A tak pre tých, ktorí veria v Krista Ježiša, už nejestvuje žiadne odsúdenie. 2 Pre nich neplatí zákon hriechu a smrti, lebo oživujúci Duch ich prostredníctvom Ježiša Krista spod tohto zákona vyslobodil. 3 Boh vykonal to, čo pre ľudskú hriešnosť nemohol vykonať zákon: poslal vlastného Syna v ľudskom tele, ako má hriešny človek, aby zlomil vládu hriechu nad nami tým, že sa sám obetoval za naše hriechy. 4 A tak Kristovou zásluhou môže byť na nás vykonané to, čo požaduje zákon, keď nekonáme podľa našej ľudskej prirodzenosti, ale dáme sa viesť Duchom. 5 Tí, ktorí žijú podľa toho, čo sami chcú, majú svoje mysle naplnené hriešnymi túžbami. Tí však, ktorí sa dajú viesť Božím Duchom, majú svoje mysle naplnené túžbami Ducha. 6 Telesné zmyšľanie prináša smrť, ale zmyšľanie vedené Božím Duchom prináša život a pokoj. 7 Človek, ktorý myslí iba na seba, žije v nepriateľstve voči Bohu; nechce sa totiž, ba ani nemôže, podvoliť jeho prikázaniám. 8 Je ovládaný svojou hriešnou prirodzenosťou, a preto sa Bohu nemôže páčiť. 9 Ak však vo vás prebýva Boží Duch, nežijete zo svojej vlastnej sily, ale z moci Ducha. Kto nemá Ducha Kristovho, nepatrí Kristovi. 10 Ak je vo vás Kristus, vaše telo je síce mŕtve a pre hriech podlieha smrti, ale Duch dáva život, lebo ste ospravedlnení. 11 Ak je vo vás Duch toho, ktorý vzkriesil Ježiša z mŕtvych, potom ten, ktorý ho vzkriesil, oživí aj vaše smrteľné telo svojím Duchom, ktorý je vo vás. 12 Preto, milí bratia, nemáme žiadny dlh voči našej starej prirodzenosti, aby sme podľa nej žili. 13 Lebo naše žiadosti nás ženú do smrti. Ale ak mocou Ducha umŕtvujete zlé skutky, budete žiť. 14 Všetci, ktorí sa dajú viesť Božím Duchom, sú Božími deťmi. 15 Od Boha sme totiž neprijali Ducha, ktorý by z nás robil ustráchaných otrokov, ale Ducha,

ktorý z nás robí členov Božej rodiny a dáva nám právo volať Boha: „Otec! Otecko!“. 16 Sám Boží Duch nám dáva vnútornú istotu, že sme Božie deti. 17 A ako deti sme Božími dedičmi a Kristovými spoludedičmi. A ak teraz trpíme s Kristom, budeme raz mať podiel aj na jeho sláve. 18 Som totiž presvedčený, že terajšie utrpenie sa nedá ani porovnať so slávou, ktorou nás Boh raz zahrnie. 19 Ved' celé stvorenstvo túžobne očakáva zjavenie Božích synov. 20 Celé stvorenstvo je podrobené pominuteľnosti, no nie dobrovoľne, ale z vôle toho, ktorý si ho podrobil. Je tu však nádej 21 na vyslobodenie všetkého stvorenstva z otroctva skazy do slobody a slávy Božích detí. 22 Ved' vidíme, že všetko stvorenstvo až doteraz vzdychá a stoná ako v pôrodných bolestiach. 23 Ba aj my, ktorým Boh ako prísľub budúcej slávy už dal svojho Ducha, túžobne očakávame, kedy nás ako svoje deti prijme k sebe a naše telo oslobodí od všetkej porušiteľnosti. 24 Zachránení sme nádejou. Nádej je čakaním na to, čo ešte nemáme. Ak to, na čo čakáme, vidíme pred sebou, nepotrebujeme už dúfať. 25 My však máme nádej a trpezlivo očakávame to, čo ešte nevidíme. 26 Podobne k nám prichádza aj Svätý Duch, aby nám pomáhal v našej slabosti. Ved' ani nevieme, ako a za čo by sme sa mali modliť. Vtedy sa za nás prihovára Svätý Duch so stonmi, ktoré sa nedajú vyjadriť slovami. 27 A Boh, ktorý vidí do srdca človeka, vie, že Svätý Duch prosí za nás o to, čo sa zhoduje s jeho vôľou. 28 Jedno vieme určite: Boh koná tak, aby všetko, čokoľvek sa deje, slúžilo na dobré tým, ktorí ho milujú a ktorých si povolal podľa svojho odvekého plánu. 29 Tých, o ktorých Boh vopred vedel, tých aj vopred určil, aby sa stali podobní jeho Synovi a on bol tak prvý medzi mnohými bratmi. 30 A ktorých Boh takto určil, tých aj povolal, ospravedlnil ich a dal im svoju slávu. 31 Môžeme si želať ešte niečo viac? Keď je Boh s nami, kto môže byť proti nám? 32 Boh, ktorý neušetril svojho vlastného Syna, ale dal ho za nás všetkých, vari nám spolu s ním nedaroval všetko? 33 Kto by sa odvážil obžalovať tých, ktorých si Boh povolal? Ved' sám Boh nás zbavil všetkej viny. 34 Kto by sa odvážil nás odsúdiť? Ved' Kristus za nás nielen zomrel, ale aj vstal z mŕtvych a teraz je po Božej pravici a obhaja je nás. 35 Čo by nás teda mohlo odlúčiť od Krista a jeho lásky? Utrpenie alebo strach? Prenasledovanie? Hlad? Bieda? Nebezpečenstvo alebo sama smrť? 36 Je napísané: „Denne nás pre teba vydávajú na smrť, sme ako ovce na zabitie.“ 37 A predsa nad tým všetkým víťazíme v moci Ježiša Krista, ktorý nás tak veľmi miluje. 38 Som presvedčený, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani démonské sily, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani nijaká moc, 39 nič čo je na nebi, nič čo je na

zemi, ani čokoľvek iné v celom stvorení nás nemôže odlúčiť od Božej lásky, ktorú Boh zjavil v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi.

9 Hovorím pravdu v Kristovi. Neklame a Duch Svätý mi to cez moje svedomie dosvedčuje: 2 mám veľký zármutok a srdce ma neprestajne bolí. 3 Chcel by som byť totiž radšej sám prekliaty a odlúčený od Krista, než aby to postihlo mojich bratov, ľud, z ktorého pochádzam. 4 Sú to predsa Izraeliti! Ich si Boh osvojil za synov, im patrí Božia sláva, s nimi uzavrel zmluvu, im dal svoj Zákon, oni mali tú prednosť slúžiť mu a im boli dané zaslúbenia. 5 Oni mali slávnych praotcov a z ich národa pochádza aj Kristus, Vládca všetkého, Boh požehnaný naveky! Amen.

(aiōn g165) 6 Božie slovo však neprestalo platiť, lebo nie všetci tí, čo sú z Izraela, sú aj Božím ľudom. 7 Ani detmi nie sú len preto, že sú Abrahámovými potomkami. Ved' Boh povedal: „Podľa Izáka sa bude volať tvoje potomstvo.“ 8 To znamená, že nie všetci potomkovia Abraháma sú Božími deťmi, ale iba tí, čo sa narodili z Božieho sľubu. 9 A Božie zaslúbenie znelo: „V určený čas prídem a Sára bude mať syna.“ 10 Podobne to bolo aj s Rebekou, ktorá mala obe deti s jedným mužom – naším praotcom Izákom. 11 Ešte skôr, ako sa narodili – a teda než mohli urobiť niečo dobré či zlé (aby sa potvrdilo, že Boh je zvrchovaný vo svojom pláne, deje sa jeho vôľa 12 a je to on, kto povoláva) –, oznámil Rebeke: „Starší zo synov bude slúžiť mladšiemu.“ 13 V Písme sa o tom hovorí: „Miloval som Jáкова, ale Ezaua som nenávidel.“ 14 Znamená to azda, že Boh je nespravodlivý? Určite nie! 15 Mojžišovi predsa povedal: „Zmilujem sa, nad kým sa zmilujem a zľutujem sa, nad kým sa zľutujem.“ 16 Nezáleží teda na tom, či niekto stojí o Božiu priazeň, alebo sa o ňu tvrdo usiluje, ale na Božej milosti. 17 Písmo napríklad hovorí o egyptskom faraónovi: „Zachoval som ťa preto, aby som na tebe ukázal svoju moc a aby sa hlásalo moje meno v celej krajine.“ 18 Boh sa teda zmiluje, nad kým chce, a komu chce, tomu milosť odoprie. 19 Možno niekto namietne: Prečo nás teda Boh karhá? Môže sa azda niekto vzoprieť jeho vôli? 20 Ale, človeče, kto si, že si trúfaš hádať sa s Bohom? Hovorí azda dielo svojmu tvorcovi: Prečo si ma urobil práve takto? 21 Vari nemá hrnciar právo vyrobiť z hlíny čo sám uzná za vhodné – či už nádobu na slávnostný účel alebo nádobu obyčajnú? 22 A to isté možno povedať o Božom konaní. Rozhodol sa zjaviť svoj hnev a odhaliť svoju moc. Napriek tomu s trepezlivosťou znášal tých, ktorí mali okúsiť jeho hnev, lebo si zaslúžili záhubu. 23 A podobne sa rozhodol prejaviť svoju veľkú slávu na

tých, ktorým prejavil svoje milosrdenstvo, aby prijali jeho slávu. 24 Povolal nás nielen zo Židov, ale aj z pohanských národov, 25 ako to hovorí už prostredníctvom Ozeáša: „Ľud, ktorý nie je môj, povolám za svoj ľud a memilovanú nazvem milovanou. 26 A stane sa, že tým, ktorým sa hovorilo: ‚Vy nie ste môj ľud‘, budú nazvaní ‚synmi živého Boha.‘“ 27 O Izraelovi hovorí Izaiáš: „Aj keby bolo synov Izraela ako morského piesku, len ostatok bude zachránený. 28 Lebo Hospodin vykoná svoj súd na zemi rýchlo a úplne.“ 29 A ešte predtým Izaiáš predpovedal: „Keby nám Hospodin zástupov nebol ponechal potomstvo, boli by sme spustli ako Sodoma a podobali by sme sa Gomore.“ 30 Čo teda povieme nakoniec? To, že pohaniam, ktorí nehľadali správny vzťah s Bohom, spravodlivosť dosiahli, a to spravodlivosť prostredníctvom viery; 31 ale Izrael, vyvolený národ, ktorý sa usiloval dosiahnuť správny vzťah s Bohom zachovávaním Zákona, spravodlivosť nedosiahol. 32 Prečo? Lebo sa usiloval získať spravodlivosť svojimi skutkami, ale nie vierou. Preto narazili na „kameň úrazu“. 33 Ako je napísané: „Hľa, kladím na Sion kameň úrazu a skalu pohoršenia, ale kto v neho verí, nebude zahanbený.“

10 Milí bratia, z celého srdca túžim a neprestajne prosím Boha, aby aj môj národ bol zachránený. 2 Lebo môžem dosvedčiť, že nadšene a horlivo chce slúžiť Bohu, ale chýba mu správne poznanie. 3 Nezaujímam ich spôsob, akým Boh ľudí ospravedľuje. Namiesto toho si chcú vlastným úsilím získať ospravedlnenie v Božích očiach, preto Božiu spravodlivosť neprijali. 4 Kristus je naplnením zákona, takže ospravedlnený je každý, kto verí. 5 Ale ak by predsa chcel niekto obstať pred Bohom plnením zákona, na toho sa vzťahujú Mojžišove slová: „Človek, ktorý plní moje ustanovenia, bude žiť.“ 6 Ale kto našiel cestu k Bohu vierou v Krista, ten môže povedať: „Nezaoberaj sa myšlienkou, kto vstúpi do neba?“, aby Krista priviedol dolu, 7 ani nehovor: „Kto zostúpi do hlbín?“, aby Krista vyviedol z ríše mŕtvych. **(Abyssos g12)** 8 Kto verí, ten povie: „Blízko teba je slovo, je v твоich ústach a v tvojom srdci.“ Je to slovo o viere, ktorého zvestujeme. 9 Lebo ak ústami vyznáš Ježiša ako svojho Pána a ak celým srdcom uveríš, že Boh ho vzkriesil z mŕtvych, budeš zachránený. 10 Lebo ak uveríme, získame ospravedlnenie pred Bohom, ak svoju vieru vyznáme, sme zachránení. 11 Boh už ústami proroka Izaiáša povedal: „Kto verí v neho, nebude zahanbený.“ 12 A tu nie je nijaký rozdiel medzi Židmi a pohanmi. Ved' ten istý Pán je Pánom všetkých a zo svojho bohatstva štedro dáva všetkým, čo ho o to prosia. 13 „Lebo každý, kto vyznáva meno Pánovo,

bude zachránený, "predpovedal už prorok Joel. **14** Ako však budú vzývať toho, v ktorého neuverili? A ako môžu uveriť, ak o ňom nepočuli? A ako počujú, keď im Božie slovo nikto nezvestoval? **15** A ako budú zvestovať, ak ich nikto neposlal? Je to tak, ako hovorí Písmo: „Aký krásny je príchod tých, ktorí prinášajú radostnú správu o dobrých veciach.“ **16** Ale nie všetci radostnú správu prijali. Už Izaiáš povedal: „Pane, kto uveril našej zvesti?“ **17** Človek teda môže uveriť na základe počutia radostnej zvesti o Kristovi. **18** Ale ako je to so Židmi? Azda Božie slovo nikdy nepočuli? Pravdaže počuli. Je napísané: „Ich hlas sa rozlieha po celej zemi a ich slová až na okraj sveta.“ **19** Zostáva teda otázka: Nepochopil Izrael toto posolstvo? Ved' už v Mojžišovi Boh hovorí: „Prebudím vo vás žiarlivosť voči tým, ktorí nie sú národom a popudím vás voči nerozumným národom.“ **20** A neskôr Izaiáš odvážne hovorí: „Dal som sa nájsť tým, ktorí ma nehládali, ukázal som sa tým, ktorí sa na mňa nepýtali.“ **21** O Izraeli však hovorí: „Celý deň som vystieral ruky k národu neposlušnému a vzdorovitému.“

11 Pýtam sa teda: Zavrhoľ azda Boh svoj národ? Rozhodne nie! Ved' aj ja som Izraelita, potomok Abrahámov z Benjamínovho kmeňa. **2** Boh nezavrhoľ svoj ľud, o ktorom vedel už od počiatku. Ved' viete, čo Písmo hovorí v časti o Eliášovi, keď sa ponosoval Bohu na Izrael: **3** „Pane, tvojich prorokov povraždili a tvoje oltáre zbúrali. Už som zostal len ja sám a teraz chcú zabiť aj mňa.“ **4** A čo mu na to odpovedá Boh? „Ponechal som si sedemtisíc verných, ktorí sa nesklonili na kolená pred Baálom.“ **5** Tak aj dnes je tu zostatok ľudu, ktorý si však Boh vyvolil zo svojej milosti. **6** A keďže z milosti, znamená to, že nie na základe dobrých skutkov, lebo milosť by viac nebola milosťou. **7** Čo z toho vyplýva? Izraelský ľud nedosiahol to, o čo sa tak snaží. Dosiahol to len malý počet tých, ktorých si Boh vyvolil. Ostatní sa však voči Božiemu volaniu zatvrdili, **8** ako je napísané: „Boh im dal ducha otupenosti. Majú síce oči, ale nevidia, majú uši, ale nepočujú. A tak je to až dodnes.“ **9** Dávid hovorí: „Obetný oltár nech sa im stane osídлом a pascou, do ktorej sa sami chytia a dostanú zaslúženú odplatu. **10** Oči nech sa im zatmnia, aby nevideli, a chrbát nech majú navždy zohnutý.“ **11** Znovu sa pýtam: Potkli sa azda preto, aby padli úplne? Určite nie! Ich previnenie však umožnilo záchranu pohanov, a to potom prebudilo u Židov žiarlivosť. **12** Ak teda ich previnením svet získal a ich úpadok obohatil pohanov, o čo väčšie bohatstvo to prinesie, keď sa aj oni úplne obrátia k Bohu? **13** Vám, ktorí ste z pohanských národov, by som chcel povedať ja, apoštol pohanov: Slávu

svojej služby vidím v tom, **14** že azda vyvolám žiarlivosť u svojich pokrvných bratov a aspoň niektorých privediem k záchrane. **15** Ak to, že sa Boh od nich odvrátil, viedlo k zmiereniu sveta, čo iné bude znamenať ich prijatie? To akoby mŕtvi znova ožili! **16** S prvým chlebom, ktorý sa obetuje Bohu pri slávnosti prvej úrody, sa totiž posväcuje všetko cesto. A ak niekto zasväť Bohu korene stromu, patria mu potom aj jeho vetvy. **17** Ale niektoré vetvy toho stromu boli odlomené. Na ich miesto si bol zaštepovaný ty ako konár planej olivy, takže berieš silu z koreňa ušľachtilej olivy. **18** Nenamýšľaj si preto, že si čosi viac ako odlomené vetvy. Ak by si sa predsa len začal vyvyšovať, spomeň si, že koreň nesie teba, nie ty koreň. **19** Mohol by si povedať: „Vetvy boli predsa vylomené, aby som ja mohol byť zaštepovaný na ich miesto.“ **20** Dajme tomu. Boli vylomené, lebo neverili. A ty si na ich mieste len vďaka viere. Nebuď namyslený, ale radšej sa maj na pozore. **21** Lebo ak Boh neušetril vetvu ušľachtilej olivy, tým skôr neušetrí teba. **22** Pamätaj na Božiu dobrotu, ale aj na jeho prísnosť: prísnosť k tým, ktorí odpadli, a na dobrotu k tebe, ak sa budeš Božej dobroty aj naďalej pridržať, inak odťme aj teba. **23** A takisto Židia, ak sa odvrátia od svojej neviery, budú zaštepovaní naspäť. Ved' Boh má moc to urobiť. **24** Lebo ak Boh zaštepil vás, vetvy planej olivy, na ušľachtilý strom, čo sa nikdy nerobievalo, o čo ochotnejšie zaštepí odlomené konáre na olivu, na ktorú pôvodne patrili. **25** Nechcel by som, milí bratia, aby pre vás zostalo tajomstvom, aké úmysly má Boh so židovským národom; nechcem vás v tom nechať vlastným predstávám. Časť Židov prepadla zatvrdeniu a bude to tak, kým do Božieho kráľovstva nevojdu všetci, ktorí budú zachránení z pohanov. **26** A takto bude zachránený celý Izrael, ako je napísané: „Z Jeruzalema príde Vysloboditeľ a odvráti bezbožnosť od Jáкова. **27** Toto bude moja zmluva s nimi, keď ich zbavím vín.“ **28** Ako sa teda dívať na Židov? Pokiaľ ide o evanjelium, neprijali ho a stali sa tak Božími nepriateľmi, ale vás to privedlo k Božiemu milosrdenstvu. Boh ich však stále miluje, lebo sú deťmi svojich predkov, ktorých si vyvolil. **29** Keď Boh niečo daruje, neberie to späť, a ak si niekoho povolá, sám to neruší. **30** Vy ste kedysi Boha odmietli, ale teraz sa vám dostalo Božie milosrdenstvo, keď ho odmietli Židia. **31** V podobnej situácii sú teraz oni. Postavili sa odmietavo k milosti, ktorú ste získali vy a teraz ju môžu získať aj oni. **32** Lebo Boh všetkých – Židov aj pohanov – ponechal ich nevere, aby mohol všetkých obdarit svojou milosťou. **(elešē g1653)** **33** Aké nesmierne je Božie bohatstvo, aká hlboká je jeho múdrosť a poznanie! Aké nevyspytateľné sú jeho rozhodnutia a nepredvídateľné jeho zábery! **34** Ved' kto môže pochopiť Božie myslenie, kto by

mu mohol byť radcom? **35** Kto mu niečo dal zo svojho, aby mu to Boh musel vrátiť? **36** Ved' z Boha všetko pochádza, vďaka nemu a pre neho všetko trvá. Jemu nech je sláva naveky. Amen. (aiōn g165)

12 Prosím vás preto, bratia, keďže nás Boh zahrňa svojim veľkým milosrdenstvom, aby ste samých seba prinášali Bohu. Nech je váš život ako svätá, Bohu príjemná obeť, ako vaša pravá bohoslužba. **2** Neprisťahujte sa tomu, ako žije svet okolo vás, ale zmeňte celé svoje zmýšľanie. Len tak budete schopní rozoznávať, čo je Božia vôľa, čo je správne, dokonalé a jemu milé. (aiōn g165) **3** Z poverenia, ktoré som z milosti dostal od Boha, kladiem na srdce každému z vás, aby si nemyslel o sebe viac, ako skutočne je. Nech o sebe každý zmýšľa v závislosti od viery, ktorú mu Boh daroval. **4** Lebo tak, ako sa telo skladá z mnohých orgánov a každý má v ňom inú úlohu, **5** tak je to aj s Kristovým telom: hoci je nás veľa, tvoríme jedno telo, kde všetky jeho časti sú závislé jedna od druhej. **6** Dostali sme však rozličné dary milosti. Ak je tvojím darom sprostredkovať Božie poslanstvo, rob to v súlade s vierou, ktorú máš. **7** Ak je niekto obdarený schopnosťou slúžiť, nech slúži. Kto má schopnosť vyučovať, nech sa venuje vyučovaniu. **8** Kto má dar povzbudzovať, nech povzbudzuje. Kto dáva, nech to robí úprimne. Komu bol zverený dar viesť ostatných, nech to robí poctivo. Kto pomáha núdznym, nech to robí s radosťou. **9** Láska nech je bez pretvácky. Zlo nech sa vám protiví, milujte dobro. **10** Majte sa radi, ako sa na bratov patrí, buďte k sebe láskaví. Každý nech si ctí iného väčšími ako seba. **11** V horlivosti neochabujte, slúžte Pánovi s vrúcnosťou a zápalom. **12** Tešte sa z toho, že máte nádej; trápenie znášajte trpezlivo a modlite sa vytrvalo. **13** Pomáhajte ostatným veriacim, ak sa ocitnú v núdzi, a majte dom vždy otvorený pre hostí. **14** Tým, čo vám robia zle, želajte len dobré. Dobrorečte, neživte v sebe nenávisť. **15** Radujte sa s radujúcimi, plačte s plačúcimi. **16** Žite vo vzájomnej zhode. Nevvyšujte sa, ale venujte sa aj zdanlivo nepatrným ľuďom a drobným úlohám. Nepokladajte sa za najmúdrejších a najšikovnejších. **17** Zlo nikdy neodplácajte zlom, ale usilujte sa o dobro pre všetkých ľudí. **18** Nakoľko to závisí od vás, nech sú vaše vzťahy s ostatnými naplnené pokojom. **19** Nebudte pomstychtiví, moji drahí, ale nechajte miesto Bohu na jeho súd. Ved' je napísané: „Mne patrí pomsta, ja všetkým odplatím, vraví Pán.“ **20** V Písme je totiž aj: „Ak je tvoj nepriateľ hladný, daj sa mu najesť. Ak je smädný, daj sa mu napiť. Takto ho zahanbíš.“ **21** Nedajte sa premôcť zlom, ale dobrom premáhajte zlo.

13 Každý nech sa podriadiuje vrchnosti, ktorá vládne. Ved' každá vláda jestvuje len s Božím zvoľením. **2** Kto sa teda stavia proti vláde, stavia sa proti zriadeniu, ktoré Boh ustanovil, a privoláva na seba odsúdenie. **3** Vláda predsa nemá naháňať strach tým, čo robia dobre, ale tým, ktorí robia zle. Kto koná v súlade so zákonmi, nemusí sa báť vlády. Naopak, kto robí dobre, dostane od nej pochvalu. **4** Ved' Boh ju používa na tvoje dobro. Ale ak sa dopúšťaš zla, máš sa čoho báť, lebo nie nadarmo má právo aj trestať. Lebo jej úlohou od Boha je aj to, aby trestala zlo. **5** Preto sa jej treba podriaďiť: nielen zo strachu pred trestom, je to aj vec svedomia. **6** Z rovnakého dôvodu platíme aj dane. Ved' ak si vláda plní svoje povinnosti, stáva sa Božím služobníkom. **7** Dávajte teda každému, čo mu patrí: komu daň, tomu daň; komu clo, tomu clo; komu úctu, tomu úctu; komu česť, tomu česť. **8** Nikomu nebudte nič dlžní, okrem vzájomnej lásky, lebo iba ten, kto ostatných miluje, naplnil Zákon. **9** Ved' všetky prikázania, ako: „nebudeš cudzoložiť“, nebudeš zabíjať, nebudeš kradnúť, nebudeš túžiť po cudzom vlastníctve“ či ktorékoľvek iné, všetky sú obsiahnuté v tomto jedinom: „Milovať budeš svojho blízkeho ako seba samého.“ **10** Láska neurobí blížnemu nič zlé, preto je naplnením zákona. **11** Pamätajte na to najmä teraz, keď viete, v akých vážnych časoch žijeme. Je najvyšší čas prebrať sa z ľahostajnosti, lebo Pánov príchod je bližšie ako vtedy, keď sme uverili. **12** Noc sa chýli ku koncu a čoskoro svitne deň. Zanechajme preto skutky tmy a vezmime na seba zbrane svetla. **13** Žime slušne a správne: neodďavajme sa hýreniam, opilstvám, nemravnostiam a zmyselnostiam, vyhýbajme sa zvadám a závisť. **14** Vezmite na seba charakter Ježiša Krista, ako keď sa obliekate. A nevenujte sa svojmu telu natoľko, aby sa v ňom prebúdzali zlé žiadosti.

14 Prijímajte každého, aj keď je jeho viera ešte slabá, ale nedohadujte sa o sporných názoroch. **2** Niekto je presvedčený, že môže jesť všetko, iný však prijíma len rastlinnú stravu. **3** Ten, kto je všetko, nech sa nedíva vysoko na toho, kto neje. A kto nejedáva všetko, nech zasa neodsudzuje toho, kto jedáva všetko, ved' Boh aj jeho prijal. **4** Akým právom chceš odsudzovať sluhu iného pána! On nie je zodpovedný tebe, ale svojmu pánovi. A ten je dosť silný, aby ho ochránil od pádu. **5** Niektorí ľudia pripisujú niektorým dňom mimoriadny význam, pre iných sú zase všetky dni rovnaké. Dôležité je, aby každý konal podľa vlastného presvedčenia. **6** Kto napríklad dodržiava pôstne dni, chce si tým uctiť Boha. A kto v týchto dňoch jedáva, takisto si uctí Boha, lebo mu v modlitbe za jedlo ďakuje. A

tak či sa postíme alebo jeme, robíme to na česť Pánovi. 7 Ved' nikto z nás nežije pre seba, ani neumiera pre seba. 8 Lebo ak žijeme, žijeme pre Pána, ak zomrieme, zomrieme pre Pána. A tak či žijeme, alebo zomierame, patríme Pánovi. 9 Preto Kristus zomrel aj vstal z mŕtvych, aby sa stal Pánom mŕtvych i živých. 10 Akým právom teda odsudzuješ svojho brata? A ty, prečo ním pohŕdaš? Nezabúdajme, že všetci sa raz musíme postaviť pred Bohom a on nás bude súdiť. 11 Ved' je napísané: „Akože som živý, hovorí Pán, každé koleno raz predou mnou pokľakne a každý jazyk vyzná, že ja som Boh.“ 12 Každý sám za seba sa bude skladať úcty Bohu. 13 Nesúdime teda jeden druhého, ale radšej dbajme, aby sme bližnemu neurobili nikdy nič také, čo by ho pohoršilo alebo spôsobilo jeho pád do hriechu. 14 Viem, ba som o tom presvedčený v Pánovi Ježišovi, že nič nie je nečisté samo osebe. Nečistými sa stávajú veci len tomu, kto ich za nečisté pokladá. 15 Ak sa tvoj brat trápi pre to, čo ješ, už nekonáš na základe lásky. Nech sa tvoj pokrm nestane príčinou záhuby toho, za ktorého Kristus zomrel. 16 Nedovoľte, aby sa o tom dobrom, čo ste prijali, hovorilo ako o zlom. 17 V Božom kráľovstve predsa nejde o jedlo a pitie, ale o spravodlivosť, pokoj a radosť, ktoré dáva Duch Svätý. 18 Kto takto slúži Kristovi, je milý Bohu a vážia si ho aj ľudia. 19 A tak sa zo všetkých síl usilujeme o to, čo nám prináša pokoj a čo nás vzájomne posilňuje. 20 Nekazme Božie dielo pre pokrm. Niektorí z vás povedia: „Bohu je všetko čisté.“ To je pravda, ale zlé je, ak niekto pohoršuje iného jedlom. 21 Je teda dobré, ak nejeme mäso, nepijeme víno ani nerobíme nič, čím by sme mohli niekoho zraniť alebo oslabiť jeho vieru. 22 To, v čo veríš, nech je medzi tebou a Bohom. Šťastný je ten, kto sa necíti vinný, keď robí niečo, čo pokladá za správne. 23 Ale toho, kto má pochybnosti pre pokrm, ktorý je, Boh odsúdi, lebo taký človek nekoná na základe viery. A čokoľvek, čo nie je z viery, je hriech.

15 My silní vo viere sme povinní pomáhať slabým niest' ich slabosti, a nie sa len samolúbo pozerat' na seba. 2 Každý z nás sa má správať tak, aby bol jeho osobný príklad povzbudením pre bližných a pomáhal im rásť vo viere. 3 Ani Kristus nehľadal svoj prospech, ale podľa slov Písma: „Urážky tých, čo teba, Bože, tupili, padli na moju hlavu.“ 4 Všetko, čo je tam napísané, bolo napísané na naše poučenie, aby sme z trpezlivosti a povzbudení, ktoré nám dáva Písmo, čerpali nádej. 5 A Boh, ktorý dáva trpezlivosť a povzbudenie, nech nám pomôže nažívať vo vzájomnej zhode, ako nám to ukázal Ježiš Kristus. 6 A potom budeme môcť všetci spoločne a jednomyselne oslavovať Boha a Otca

našho Pána Ježiša Krista. 7 Preto sa prijímajte navzájom, ako Kristus prijal vás, aby bol Boh oslávený. 8 Hovorím vám, že Kristus bol poslaný k Židom, aby ukázal Božiu vernosť a potvrdil sľuby, ktoré dal praotcom. 9 Súčasne priniesol milosť aj všetkým ostatným národom, aby aj oni oslavovali Boha, ako je napísané: „Preto ťa budem oslavovať medzi národmi a ospevovať tvoje meno.“ 10 A na inom mieste hovorí: „Tešte sa, pohania, spolu s jeho národom!“ 11 A inde zasa hovorí: „Chváľte Pána, všetky pohanské národy! Velebte ho všetci ľudia!“ 12 A Izaiáš prorokuje: „Príde potomok Izaiho, povstane, aby vládol národom, a pohania budú v neho dúfať.“ 13 Nech vás Boh, zdroj nádeje, naplní pre vašu vieru všetkou radosťou a pokojom, aby mocou Svätého Ducha vaša nádej čoraz väčšími rástla. 14 Priatelí, som pevne presvedčený, že moje napomenutie ani nepotrebuje, lebo vy sami ste okúsili Božie dobrodenia, máte poznanie, a preto si môžete navzájom ukazovať cestu ako žiť. 15 A predsa som vám písal o niečo smelšie, lebo som vám niektoré veci chcel pripomenúť. Boh ma obdaril svojou milosťou 16 a povolal ma, aby som bol služobníkom Ježiša Krista medzi všetkými národmi. Plním túto úlohu ako kňaz kázaním Božej radostnej zvesti, aby pohania priniesli Bohu radosť ako úprimnú obeť, posvätenú Duchom Svätým. 17 Účasť na Božom diele, ktoré konám v spojení s Ježišom Kristom, je mojou najväčšou chválou. 18 Neodvážoval by som sa totiž hovoriť o niečom, čo by Kristus cezo mňa nevykonával, aby sa stali pohania poslušní slovom aj skutkom, 19 mocou znamení a divov, mocou Ducha Božieho. Radostnú správu o Kristovi som rozšíril po celom okolí Jeruzalema a vo všetkých krajoch až po Ilýriu. 20 Usiloval som sa zvestovať Krista tým, ktorí o ňom dosiaľ nič nepočuli. Nechcel som stavať na cudzích základoch, 21 ale pridržam sa slov Písma: „Uvidia ho tí, ktorí o ňom nič nevedeli, a poznajú ho tí, ktorí o ňom nepočuli.“ 22 A práve to mi neraz zabránilo, aby som k vám prišiel. 23 Teraz však už nemám nijaké voľné pole v tých končinách a už mnoho rokov sa teším, že vás navštívim, 24 keď budem cestovať do Španielska. Dúfam, že sa mi toto želanie splní, prežijeme spolu radostné spoločenstvo, a potom ma vypravíte na ďalšiu cestu. 25 Predtým sa však ešte chystám do Jeruzalema, aby som pomohol tamajším kresťanom. 26 V Macedónsku a v Achajsku usporiadali totiž zbierku pre núdzných bratov v Jeruzaleme. 27 Rozhodli sa pomôcť im hmotnými darmi, lebo sa im túžia odvdáčiť za duchovné bohatstvo, ktoré od nich prijali. 28 Keď vykonám túto úlohu a odovzdám im výťažok zo zbierky, vyberiem sa do Španielska a cestou sa zastavím u vás. 29 Som si istý, že keď k vám prídem, budem sa s vami môcť podeliť o bohatstvo

požehnanie Ježiša Krista. **30** Chcem vás ešte poprosiť, milí bratia, pre nášho Pána Ježiša a pre lásku, ktorá je z Ducha, aby ste mi pomáhali bojovať na modlitbách a prihovárali sa za mňa u Boha, **31** aby ma ochránil pred neveriacimi v Judsku a aby v Jeruzaleme moju službu tamojší veriaci uvítali. **32** Potom, ak to bude vôľa Božia, budem môcť s radosťou prísť k vám, aby som si medzi vami odpočinul. **33** Boh, darca pokoja, nech je so všetkými vami. Amen.

16 Odporúčam vám našu sestru Fébu, obetavú služobníčku zboru v Kenchreách. **2** Ochotne pomáhala mne aj iným. Ak sa na vás obráti, pomôžte jej vo všetkom, čo bude potrebovať, ako sa na kresťanov patrí. **3** Pozdravte Prisku a Akvilu, mojich spolupracovníkov v službe pre Ježiša Krista, **4** ktorí boli pre mňa ochotní obetovať aj svoj život. Vďačím im nielen ja, ale aj všetky zbory z bývalých pohanov. **5** Aj všetkých veriacich, ktorí sa schádzajú v ich dome, srdečne pozdravujem. Pozdravte aj môjho milovaného Epaineta, ktorý ako prvý v Ázii uveril v Krista. **6** Pozdravte Máriu, ktorá pre vás toľko vykonala. **7** Srdečne pozdravujem aj Andronika a Júnio, pôvodom Židov, ako som ja, a kedysi spoluväzňov, apoštolov, ktorí sa tešia veľkej vážnosti a uverili v Krista skôr ako ja. **8** Ďalej pozdravte Ampliáta, môjho dobrého priateľa a spoločníka v Pánovi, **9** ale aj Urbana, nášho spolupracovníka v diele Kristovom, a Stachysa, ktorý je pre mňa veľmi vzácny. **10** Pozdravujte Apella, ktorý je známy svojou oddanosťou Kristovi. Takisto všetkých z Aristobulovho domu. **11** Pozdravte aj môjho krajana Herodiona. Pozdravte tých z domu Narcisa, čo sa odovzdali Pánovi. **12** Takisto pozdravte Tryfinu a Tryfózu, ktoré mnoho pracovali pre Pána. Pozdravte mne veľmi drahú Persidu, ktorá horlivo pracovala v diele Pánovom. **13** Pozdravujte Rúfa, pozoruhodného veriaceho, a jeho matku, ktorá i mne bola matkou. **14** Ďalej pozdravujem Asynkrita, Flegóna, Hermesa, Patroba, Hermasa a ostatných tamojších bratov, **15** Filológa a Júliu, Nerea a jeho sestru, Olympa i všetkých kresťanov u nich. **16** Pozdravte sa navzájom láskavým objatím. Pozdravujú vás aj všetky kresťanské zbory. **17** Ešte jedno vám chcem položiť na srdce: dajte si pozor na ľudí, ktorí vyvolávajú roztržky a chceli by vás odvieť od učenia, ktoré ste prijali. Vyhýbajte sa im! **18** Takí totiž neslúžia Kristovi, ale pre svoj vlastný prospech. Krásnymi a zbožnými rečami sa usilujú zmiasť srdcia nič netušiacich ľudí. **19** Všade sa hovorí o vašej oddanosti evanjeliu. Mám z toho veľkú radosť a želám vám múdrosť v konaní dobra a zlo nech sa vás ani nedotkne. **20** Boh, darca pokoja, už čoskoro rozdrví satana pri vašich nohách. Nech

je s vami milosť Ježiša, nášho Pána. **21** Pozdravuje vás aj môj spolupracovník Timotej a moji krajania Lucius, Jason a Sosipatros. **22** I ja, Tercius, ktorý som zapísal tento list, pripájam svoj pozdrav ako váš brat. **23** I Gájus, ktorý otvoril svoj dom mne i celému zboru, vás úprimne pozdravuje, a takisto Erastos, správca mestskej pokladnice, a brat Kvartus. **24** [Milosť nášho Pána Ježiša Krista nech je s vami všetkými.] **25** Sláva tomu, ktorý má moc upevniť vás vo viere podľa slov, ktoré som vám zvestoval o Ježišovi Kristovi. Bolo vám zjavené tajomstvo, ktoré bolo od dávnych čias pred ľuďmi skryté. (aiōnios g166) **26** Už proroci o ňom hovorili a na príkaz večného Boha majú teraz ľudia zo všetkých národov počuť evanjelium, prijať ho vierou a žiť podľa neho. (aiōnios g166) **27** Tohto jediného pravého Boha, chceme za jeho múdrosť, v mene Ježiša Krista, zvelebovať a oslavovať celú večnosť. Amen! (aiōn g165)

1 Korint'anom

1 Od Pavla, ktorého Boh podľa svojej vôle povolal za apoštola Ježiša Krista a od nášho brata Sostena **2** Božej cirkvi v Korinte, tým, ktorých Boh pozval, aby sa stali jeho svätým ľudom a vďaka jednote s Ježišom Kristom mu patria, a všetkým, ktorí kdekoľvek slúžia nášmu Pánovi Ježišovi Kristovi – Pánovi nášmu aj ich. **3** Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista. **4** Neprestajne ďakujem Bohu za milosť, ktorou vás obdaroval prostredníctvom Ježiša Krista. **5** V ňom sa vám dostalo bohatstvo vo všetkom – v slove múdrosti i v každom poznaní. **6** Tak sa medzi vami potvrdila jeho pravdivosť, **7** takže nemáte nedostatok v žiadnom obdarovaní a očakávate zjavenie nášho Pána Ježiša Krista. **8** On vám dá silu byť čestní až do konca – do dňa nášho Pána Ježiša Krista. **9** Bohu môžete dôverovať, veď je to on, kto vás povolal do spoločenstva so svojím Synom Ježišom Kristom, naším Pánom. **10** V moci nášho Pána Ježiša Krista vás napomínam: žite vo vzájomnej zhode a nehádajte sa! Budte jednotní v zmýšľaní a majte spoločný cieľ. **11** Dopočul som sa totiž od niektorých z domu Chloe, milí bratia, že sú medzi vami spory. **12** Mám na mysli to, ako každý z vás hovorí niečo iné. Jedni tvrdia: „Ja som Pavlov nasledovník“, iní „Ja som Apollov“, ďalší „Ja sa hlásim k Petrovi“ a ešte iní „Ja som Kristov“. **13** Je vari Kristus rozdelený? Bol azda Pavol za vás ukrižovaný? Či som krstil niekoho z vás vo svojom vlastnom mene? **14** Som Bohu vďačný, že som u vás nekrstil nikoho okrem Krispa a Gája, **15** takže sa nikto nemôže odvolávať na môj krst. **16** Vlastne som pokrstil aj Štefanovu rodinu, inak už neviem o nikom. **17** Kristus ma totiž neposlal krstiť, ale hlásať radostnú zvesť. Nie však slovami ľudskej múdrosti, aby sa nestalo, že Kristova smrť na kríži stratí zmysel. **18** Posolstvo o kríži je totiž pre tých, ktorí sa rúčia do záhuby, bláznovstvom; ale pre nás, ktorí prijímame záchranu, je prejavom Božej moci. **19** Písmo hovorí: „Zničím múdrosť múdrych a zmariť rozumnosť rozumných.“ **20** Kde ste, mudrci, znalci Zákona a všetci filozofi dneška? Či Boh nedokázal, aká pochabá je všetka múdrosť sveta? (aiōn g165) **21** Keďže svet vlastnou múdrosťou nepoznal Boha v jeho múdrosti, rozhodol sa zachrániť „bláznivou“ zvesťou o kríži tých, ktorí mu uveria. **22** Židia očakávajú ako dôkaz znamenia, pohania chcú všetko pochopiť svojou múdrosťou. **23** My však kážeme ukrižovaného Krista: Židov to uráža, pohania to pokladajú za bláznovstvo, **24** ale pre tých, ktorí prijali Božie pozvanie, či už sú Židia alebo pohania, je Kristus Božou mocou a Božou múdrosťou. **25** Božie „bláznovstvo“ je totiž múdrejšie a Božia

„bezmocnosť“ je mocnejšia ako ľudia. **26** Len sa obzrite okolo seba, bratia, koho si Boh povolal. Zistíte, že podľa ľudských meradiel medzi vami nie je veľa múdrych ani vplyvných či vážených ľudí. **27** A predsa si Boh vyvolil práve to, čo svet považuje za bláznivé, aby zahanbil múdrych. Čo svet považuje za slabé, to si Boh vybral, aby zahanbil mocných. **28** To, čo ľudia považujú za obyčajné či menejcenné, to si Boh vyvolil. Vyvolil si to, čo v očiach ľudí akoby nebolo, aby zmenil na ničotu to, čo podľa nich má hodnotu. **29** A to všetko preto, aby sa nikto pred Bohom nevyvyšoval. **30** To, že patríte Kristovi, je len vďaka Božej moci. Vďaka nemu sa nám Kristus stal múdrosťou, spravodlivosťou, posvätením a vykúpením. **31** Je to tak, ako hovorí Písmo: „Kto sa chváli, nech sa chváli tým, čo vykonal Pán.“

2 Bratia, keď som k vám prišiel, nehovoril som vám o Božích tajomstvách nejakými vznešenými slovami ani učeními výkladmi. **2** Rozhodol som sa totiž, že kým budem u vás, nebudem myslieť na nič, iba na Ježiša Krista a jeho smrť na kríži. **3** Keď som bol u vás, chvel som sa úzkosťou, prežíval som obavy a strach. **4** Moja reč a moje posolstvo neboli založené na presvedčivých slovách ľudskej múdrosti, ale spoliehal som sa na Božieho Ducha a jeho moc. **5** Vaša viera sa teda nezakladá na ľudskej múdrosti, ale na Božej moci. **6** Je aj múdrosť, o ktorej hovoríme kresťanom so zrelou vierou. Nie je to však múdrosť tohto sveta, ani jeho vládcov, ktorý prichádzajú o svoju moc. (aiōn g165) **7** Hovoríme o Božej múdrosti, skrytej v tajomstve, o ktorej Boh už pred stvorením sveta určil, že nás ňou privedie do svojej slávy. (aiōn g165) **8** Nikto z dnešných vládcov nemal o tejto múdrosti ani tušenie. Veď keby o nej vedeli, neukrižovali by Pána slávy. (aiōn g165) **9** Ale tak, ako je napísané: „Čo ľudské oko nikdy nevidelo, ani ucho nepočulo, čo človeku ani nenapadlo, to Boh pripravil tým, ktorí ho milujú.“ **10** Nám to však Boh odhalil svojím Duchom, lebo iba Duch má preskúmané všetko – aj hĺbku Božích myšlienok. **11** Ako ľudia nevidia do myšlienok človeka a vie o nich len on sám, tak aj Božie myslenie je známe len Božiemu Duchu. **12** My sme však neprijali ducha sveta! Prijali sme Ducha, ktorého nám poslal Boh, aby sme pochopili, čo všetko nám daroval. **13** Nerozprávame o tom naučenými slovami ľudskej múdrosti, ale hovoríme tak, ako nás vyučuje Boží Duch; duchovné veci vysvetľujeme duchovným ľuďom. **14** Neveriaci človek nemôže prijať veci Božieho Ducha. Zdajú sa mu bláznivé a nepochopiteľné, pretože ich význam sa dá vidieť len s pomocou Ducha. **15** Kto však je preniknutý Božím Duchom, vie ku všetkému zaujať jasný postoj, ale sám nemôže byť nikým správne posúdený. **16** Ako je napísané:

„Kto môže pochopiť Božie myslenie a kto by mu mohol byť radcom?“ My sme však prijali Kristovho Ducha a môžeme mu preto rozumieť’.

3 Bratia, ak som sa vám prihovárал vo veciach viery ako k deťom, malo to svoju príčinu. Nemohol som k vám totiž pristupovať ako k tým, ktorých vedie Boží Duch, ale len ako k ľuďom patriacim tomuto svetu. **2** Krmil som vás akoby len mliekom, nie riadnou stravou, lebo by ste ju ešte nevedeli prijať. A zdá sa, že ani teraz to nedokážete, **3** a že ešte vždy žijete ako bez Božieho Ducha. Ved’ ak sú medzi vami spory a žiarlivosť, nie je príčinou vaša telesnosť? Nekónáte ako ostatní ľudia? **4** Keď niekto zdôrazňuje: „Ja som Pavlov nasledovník“ a iný zase „Ja nasledujem Apolla“, nie je to príliš ľudské? **5** Ved’ kto je Apollo? A kto je Pavol? Iba služobníci, ktorí vás priviedli k viere, a to každý podľa toho, ako mu to Boh určil. **6** Ja som zasadil, Apollo polieval, ale vzrast dal Boh. **7** To on dáva všetkému rásť, a nie ten, kto sadi alebo kto polieva. **8** Niet rozdielu medzi tým, ktorý sadi a ktorý polieva; každý dostane odmenu podľa vykonanej práce. **9** My sme iba Boží spolupracovníci; vy ste Božie pole, Božia stavba. **10** Z Božej milosti som mohol ako múdry staviť položiť základ Božej stavby, na ktorom ďalej stavia už iný. Ale každý nech si dáva pozor, ako na ňom stavia. **11** Nik totiž nemôže položiť iný základ, než ten, ktorý už stojí, a tým je Ježiš Kristus. **12** Avšak na tomto základe stavia niekto zo zlata, striebra, drahého kameňa alebo z dreva, sena či slamy, **13** a to sa ukáže v súdny deň. Vtedy vyjde najavo každé dielo a prejde ohňom, aby sa ukázalo, ako kto staval. **14** Ak stavba vydrží, dostane staviťel odmenu. **15** Ak zhorí, stratí všetko a sám sa zachráni len ako ktosi, kto unikol plameňom. **16** Vari neviete, že ste Božím chrámom a пребýva vo vás Boží Duch? **17** Ak niekto ničí Boží chrám, toho zničí Boh, lebo Boží chrám je svätý, a tým chrámom ste vy! **18** Nežite v sebaklame! Ak si niekto o sebe namýšľa, že je podľa meradiel tohto sveta ktovieako múdry, potrebuje sa stať bláznom, aby našiel ozajstnú múdrosť. (aiōn g165) **19** V Božích očiach je to, čo ľudia považujú za múdrosť, len obyčajným bláznovstvom. Je predsa napísané: „On chytá múdrych v ich chytráctve“, **20** alebo: „Pán dobre pozná myšlienky múdrych, že sú nanič“. **21** Nech si teda nikto nezakladá na ľuďoch, ved’ všetko ste len dostali. **22** Pavol či Peter alebo Apollo – aj oni vám boli daní. Patrí vám svet, život i smrť, všetko v prítomnosti i všetko v budúcnosti – **23** vy však patríte Kristovi a Kristus je Boží.

4 Nepozerajte sa teda na nás inak než ako na Kristových služobníkov a správcov Božích tajomstiev. **2** Od

služobníkov sa očakáva, že budú vo všetkom, čo robia, verní. **3** Preto mi nezáleží na tom, čo o mne súdite vy či ktokoľvek z ľudí. Súd nad sebou nevynášam ani ja sám. **4** A hoci je moje svedomie čisté, neznamená to, že som nevinný; len Pán je ten, kto o mne môže vyniesť súd. **5** Nerobte preto o nikom predčasné závery, kým sa nevráti Kristus. On vynesie na svetlo to, čo bolo ukryté v tme, a odhalí aj tie najtajnejšie pohnútky. Až potom dostane každý od Boha spravodlivú odmenu. **6** Bratia, to čo som hovoril, sa síce vzťahovalo na mňa a na Apolla, ale chcel som tým len zdôrazniť slová: „Nemysliet nad to, čo je napísané.“ Nemáte sa pýšiť a vyzdvihovať jedného z nás pred druhým. **7** Ved’ kto z teba robí dôležitého? Máš vari niečo, čo by si nebol dostal? A ak si to dostal ako dar, prečo sa chváliš, akoby si si to zaslúžil? **8** Vy ste teda presvedčení, že máte všetko, čo potrebujete? Naozaj ste už zbotali? Už ste začali kráľovať? A to všetko bez nás? Kiež by ste sa naozaj stali kráľmi, aby sme mohli kráľovať spolu s vami. **9** Tak sa mi zdá, akoby nám apoštolom určil Boh posledné miesto; ako odsúdencom na smrť. Stali sme sa divadlom svetu, anjelom i ľuďom. **10** Nás považujú za bláznov pre Krista, vy ste však tí rozumní! Nami každý pohŕda, vás však uznáva; my sme slabí, vy ste silní. **11** Neustále trpíme hladom a smädom, zimou a chorobami, bijú nás, ako bez domova blúdime z miesta na miesto. **12** a musíme si zarábať ťažkou prácou. Žehnáme tým, ktorí nás preklínajú; ak nás prenasledujú, trpezlivo to znášame; **13** ak nás ohovárajú, odpovedáme láskavo. Stali sme sa spodinou tohto sveta a ešte stále nás považujú za odpad spoločnosti. **14** To však nepíšem preto, že by som vám chcel niečo vyčítať, ale napomínam vás ako vlastné deti. **15** Keby ste mali hoc aj tisíce vodcov, otcov toľko mať nemôžete. V spojení s Ježišom Kristom som sa stal akoby vaším otcom, keď som vám priniesol evanjelium. **16** Preto vás nabádam, aby ste žili podľa môjho príkladu. **17** Práve preto k vám posielam svojho milovaného a Pánovi verného Timoteja, ktorý mi je ako syn. Ten vám pripomenie zásady života s Ježišom Kristom, ako ich vyučujem v každom zbore. **18** Niektorí sa začali povyšovať, akoby som už ani nemal prísť do Korintu. **19** Ja však čoskoro prídem – ak to Bude Pánova vôľa –, a potom uvidím, či je v tých vystatovačných ľuďoch Božia moc, alebo len prázdne slová. **20** Božie kráľovstvo totiž nestojí na rečnení, ale na moci Božieho ducha. **21** Tak čo teda chcete? Mám k vám prísť s palicou, alebo s láskou a vľúdnosťou?

5 Hovorí sa o tom, že je u vás taký prípad nemravnosti, aký by človek ťažko hľadal aj medzi pohanmi, že totiž

jeden z vás žije s nevlastnou matkou ako jej muž. 2 A to sa ešte nehanebne vystatujete, namiesto aby ste sa zhrozili a vylúčili takého človeka zo svojho spoločenstva! 3 Hoci nie som s vami osobne, duchom som stále pri vás. A rozhodol som, čo treba urobiť s človekom, ktorý sa niečoho takého dopustil. 4 V mene nášho Pána Ježiša Krista zvolajte zhromaždenie všetkých veriacich, moc Pána Ježiša bude s vami – i ja v jeho Duchu – 5 a ten človek nech je vylúčený zo spoločenstva kresťanov a odovzdaný do satanových rúk na záhubu tela, aby jeho duch mohol byť zachránený v Pánov deň. 6 Vaša chvála naozaj nie je na mieste. Či nevíete, že trocha kvasu nakvasí celé cesto? 7 Odstráňte starý kvas, aby ste boli novým cestom. Máte byť totiž nekvaseným chlebom; ved' Kristus, náš veľkonočný Baránok, bol za nás obetovaný. 8 Slávme teda sviatky nie so starým kvasom hriechu a zla, ale s nekvaseným chlebom úprimnosti a pravdy. 9 Napísal som vám v liste, že s nemorálnymi ľuďmi sa nemáte dávať dohromady. 10 Nemyslel som to však tak, že sa máte vyhýbať všetkým nemravníkom, chamtivcom, podvodníkom a modloslužobníkom. Ved' to by ste sa museli vysťahovať preč z tohto sveta. 11 Ak sa však niekto vydáva za kresťana, ale je nemravník a chamtivec, modloslužobník, ohovárač, opilec alebo podvodník, nesadajte s ním ani za jeden stôl. 12 Súdiť nekresťanov nie je našou úlohou. My by sme mali zaujať postoj k tým, čo sú medzi nami. 13 Tých, ktorí neveria, nech súdi Boh. Ale zlo zo svojho streda odstráňte vy sami!

6 Ako to, že keď má niekto s niekým spor, rieši to pred pohanským sudcom a nie pred veriacim? 2 Či vari Boží ľud, ktorému raz bude zverený súd nad celým svetom, nie je schopný dohodnúť sa na takých maličkostiach? 3 Neviete, že raz máte súdiť aj anjelov? Čo sú proti tomu nejaké každodenné záležitosti? 4 Keď sa súdite vo veciach všedného života, prečo si beriete za sudcov ľudí, ktorí nemajú v cirkvi žiadnu vážnosť? 5 Hanbite sa, že vám to musím vyčítať! Či sa medzi vami nenájdete ani jeden rozumný, kto by rozsúdil spor medzi svojimi bratmi? 6 Namiesto toho sa súdi brat s bratom, a to pred neveriacimi! 7 Už to je vaša prehra, že máte medzi sebou spory. Prečo netrpíte radšej krivdu? Prečo neznášate radšej škodu? 8 Ale namiesto toho sami krivdíte a spôsobujete škody, a to bratom! 9 Vyri nevíete, že nespravodliví sa nedostanú do Božieho kráľovstva? Neklamte samých seba. Nijakí nemravníci ani modlári, ani cudzoložníci či tí, ktorí sa oddávajú iným mužom, 10 ani zlodeji, chamtivci, opilci, ohovárači alebo podvodníci nevkrúčia do Božieho kráľovstva! 11 Aj niektorí z vás boli

takí. Teraz ste však z moci nášho Pána Ježiša Krista a Duchom nášho Boha očistení od hriechu, zasvätení Bohu a vyhlásení za spravodlivých. 12 Niektorí môžu povedať: „Všetko smiem.“ Áno, ale nie všetko je osožné. „Všetko je dovolené.“ Áno, ale nestaň sa otrokom toho, čo robíš. 13 Potrava je na to, aby bolo čo do žalúdka a žalúdok je na to, aby bolo kam dať potravu. Boh však raz urobí obom koniec. So smilstvom je to však inak: telo nám nebolo dané na to, aby sme ho zneužívali, patrí Pánovi a má mu slúžiť. 14 Tou istou mocou, ktorou vzkriesil Boh Krista, vzkriesi aj nás. 15 Vari nevíete, že naše telá sú časťami Kristovho tela? Máme teda časti Kristovho tela spojiť s predajnou ženou? Určite nie! 16 Ved' kto sa oddáva smilnici, je s ňou jedno telo, ako je napísané: „A tí dvaja sa stanú jedným telom“. 17 A každý, kto sa oddáva Pánovi, je s ním jeden duch. 18 Vyhýbajte sa teda smilstvu! Ostatné priestupky sa netýkajú tela priamo, ale smilstvom sa prevrhujete proti vlastnému telu. 19 Neviete vari, že vaše telo je chrámom Svätého Ducha, ktorý v ňom prebýva a ktorého vám dal Boh? Nepatríte už sami sebe! 20 Bolo za vás zaplatené vysoké výkupné! Tak teda nech aj vaše telo je Bohu na slávu!

7 A teraz k ďalším otázkam z vášho listu. Ak muž dokáže žiť bez ženy, je mu to na dobré. 2 Aby ste však predišli nemorálnostiam, nech má každý muž svoju manželku a žena svojho manžela. 3 Manželia nech si navzájom plnia svoje manželské povinnosti. 4 Žena ani muž nemajú v manželstve svoje telá sami pre seba, ale pre svojho partnera. 5 Preto si vzájomne vychádzajte v ústrety, iba ak po vzájomnej dohode na nejaký čas zachováte zdržanlivosť kvôli stíšeniu sa na modlitbách; potom sa zas odovzdajte jeden druhému, aby ste sa nevystavovali satanovým pokušeniam, keby ste sa nemohli ovládnuť. 6 To, čo tu píšem, považujte za možnosť, nie za príkaz. 7 Bol by som samozrejme rád, keby mal každý silu žiť ako ja. Ale Boh nedáva každému rovnaký dar: jednému dá to, inému ono. 8 Slobodným ľuďom a vdovám odporúčam, aby už nevstupovali do manželstva, tak ako ja. 9 Ale keby im zdržanlivosť pôsobila ťažkosť, nech sa radšej oženia alebo vydajú. Je lepšie žiť v manželstve, než sa trápiť túžbou po partnerovi. 10 Pre manželov však platí jednoznačne (a to nie je môj príkaz, ale Pánov), aby žena neodchádzala od svojho muža. 11 Ak by predsa odišla, nech zostane nevydatá alebo nech sa s manželom zmieri (a vráti sa k nemu). Takisto ani muž sa nesmie rozviesť so ženou. 12 O ďalších problémoch nemám priame pokyny od Pána. Ja by som však radil toto: Ak má niekto z bratov neveriacu ženu a ona s ním chce žiť, nech sa s ňou nerozvádza. 13

A podobne ak má žena za muža neveriaceho a on s ňou chce žiť, nech sa s ním nerozvádza. **14** Lebo viera veriaceho muža či ženy má v manželstve vplyv aj na jeho neveriaceho partnera. A takto sú aj ich deti pod vplyvom viery veriaceho rodiča. **15** Ale ak neveriaci chce z manželstva odísť, nechajte ho. Takýto veriaci brat či sestra nie sú slobodní vo svojom konaní. Boh nás predsa povolal, aby sme žili v pokoji. **16** Či môžeš viesť, veriaci muž alebo žena, aký vplyv budeš mať na svojho manželského partnera a jeho cestu k záchrane? **17** Každý by mal zostať v takom stave, v akom bol, keď ho Pán povolal k viere. Tak o tom hovorím vo všetkých kresťanských zboroch. **18** Kto sa napríklad dal podľa židovského spôsobu obrezať, nemá sa prečo hanbiť a tajiť to. A kto nebol obrezaný, nemusí sa tomu obradu podrobovať ani teraz. **19** Pre kresťana nie je dôležité, či sa podrobil obradu obriezky, alebo nie. Dôležité je, aby žil podľa Božích prikázaní. **20** Zostaň teda tým, čím si bol, keď si počul Božie volanie. **21** Zastihlo ťa ako otoka? Nič si z toho nerob. Ale ak sa ti naskytne možnosť stať sa slobodným, využij ju. **22** Ved' koho Boh povolal ako otoka, ten môže prežívať slobodu, ktorú mu daroval. A naopak, ak si niekoho Boh povolal ako slobodného občana, je Kristovým otrokom. **23** Bolo za vás zaplatené vysoké výkupné. Nedávajte sa teda zotročovať inými ľuďmi! **24** Veriaci, každý z vás nech zostáva v spoločenstve s Bohom v takom postavení, do akého ho Boh povolal. **25** O nevydatých dievčatách mi Kristus nedal nijaké osobitné pokyny. No keď smiem byť vďaka Božiemu milosrdenstvu považovaný za dôveryhodného, poviem vám svoju osobnú mienku. **26** Myslím, že s ohľadom na súženia, ktoré sa dajú očakávať, je múdrejšie zostať tak, ako ste. **27** Si zosobášený? Nehľadaj rozliuku. Si slobodný? Nevyhľadávaj vstup do manželstva. **28** Kto sa aj napriek tomu rozhodne vstúpiť do manželstva – či muž alebo slobodné dievča – ten samozrejme nehreší. Musíte však potom rátať s tým, že vás v živote stretnú mnohé problémy a tých by som vás rád ušetril. **29** Mám tým na mysli toto: Pred nami je už len krátky čas. A tak tí, ktorí sú ženatí, nech to nepovažujú za prvoradé **30** Tí, čo plačú, nech sú, akoby neplakali; tí, čo sa radujú, akoby sa neradovali; tí, čo kupujú, akoby nič nevlastnili. **31** Využívajte teda všetko dobré, čo ponúka život, ale pamätajte, že nič z toho nepotrvá večne. **32** Bol by som rád, keby ste nemali zbytočné starosti. Neženatý sa môže naplno venovať Božím veciam a tomu, aby bol svojím konaním milý Bohu. **33** Ženatý sa musí starať o všedné veci a o to, aby sa zapáčil svojej žene, **34** a preto je jeho pozornosť rozdelená medzi Boha a rodinu. Rovnako nevydatá žena alebo mladé dievča sa môže starať o Božie veci; chce Bohu patriť telom i dušou.

Vydatá sa však musí starať o všedné veci a o to, aby sa páčila manželovi. **35** To všetko vám hovorím, aby som vám pomohol, nie aby som vás priviedol do problémov. Chcem vám ukázať, ako slúžiť Pánovi čo najlepšie a tak, aby vás od neho nič neodvádzať a mohli ste mu byť oddaní. **36** Ale ak má niekto snúbenicu a zdá sa mu dobré, aby sa (vzhľadom na jej vek) zosobášili, nech tak urobí – nie je to hriech. Nech sa zosobášia! **37** A tak ten, kto sa rozhodol zosobášiť so svojou snúbenicou, dobre robí, ale ten kto sa rozhodol zostať slobodný, urobil lepšie rozhodnutie. **38** Tak teda oboje je správne, ale to druhé je lepšie. **39** Žena je viazaná vernosťou, kým žije jej muž. Keď ovdovie, je voľná a môže sa opäť vydat', no iba za kresťana. **40** Podľa môjho názoru však bude šťastnejšia, ak to neurobí, a nazdávam sa, že aj ja sa môžem odvolávať na vedenie Božím Duchom.

8 A teraz k otázke jedenia mäsa zo zvierat obetovaných pohanským modlám. Pravdou je, že všetci vieme ako to je. Poznanie však nie je všetko – môže viesť človeka k povýšenosti, ale len láska povznáša. **2** Ak má niekto pocit, že pozná odpoveď na každú otázku, pravdepodobne toho ešte veľa nevie. **3** Ale ak niekto Boha miluje, Boh o ňom vie a pozná ho. **4** Čo sa týka mäsa zasväteného pohanským modlám, vieme, že modly nič neznamenajú. Nie je iný Boh okrem toho jediného. **5** Ak sa im tiež hovorí „bohovia“ – a takých „bohov“a „pánov“je na nebi i na zemi naozaj mnoho – **6** my máme len jedného Boha, nášho Otca, od ktorého všetko pochádza a ktorému my všetci patríme. A máme len jedného Pána, Ježiša Krista, prostredníctvom ktorého bolo všetko stvorené a aj nám dal život. **7** Avšak nie všetci dospeli k tomuto poznaniu. Niektorí ešte len nedávno sami uctievali modly, a preto v prijímaní takého mäsa vidia náznak modloslužby. Oslabuje to ich svedomie a cítia sa poškvrnení. **8** Je pravda, že jedlo nás v Božích očiach nerobí lepšími. Ak mäso obetované modlám nejeme, o nič neprichádzame, ak ho jeme, nič tým nezískavame. **9** Musíte však byť opatrní, aby váš slobodný postoj nepohoršil slabších vo viere. **10** Keď totiž teba, ktorý vieš o čo ide, uvidí niekto sedieť za stolom v pohanskom chráme, môžeš tým ovplyvniť jeho slabé svedomie a bude tiež jesť mäso obetované modlám. **11** A keď bude robiť niečo proti hlasu svojho svedomia, budeš to vlastne ty, kto svojho slabšieho brata, za ktorého tiež Kristus umrel, priviedeš do záhuby. **12** Prehrešovať sa takto proti bratom a útočiť na ich neisté svedomie znamená hrešiť proti samotnému Kristovi. **13** Ak by teda moje jedlo malo byť príčinou bratovho pádu, radšej sa toho jedla zrieknem, aby som ho neprivedol k pádu do hriechu. (aiōn g165)

9 Nie som vari slobodný? Či vari nie som apoštol Ježiša Krista? Či som sa vari nestretol s Ježišom, naším Pánom? Nie ste vari výsledkom toho, čo Pán cezo mňa vykonal? **2** Ak ma aj niektorí nepovažujú za apoštolu, pre vás ním som. Ved' vy ste dôkazom, že som Pánovým apoštolom. **3** Keď ma súdia, obhajujem sa takto: **4** „Či nemáme právo na jedlo a pitie za našu prácu? **5** Nemáme právo brať so sebou veriacu manželku ako ostatní apoštoli a Ježišovi bratia či Peter? **6** Prečo si iba ja a Barnabáš máme zarábať na živobytie? **7** Či ste už videli vojaka, ktorý by slúžil v armáde za vlastné peniaze? Alebo hospodára, ktorý by nejedol hrozno z vinice, ktorú sám vysadil? Alebo niekoho, kto sa stará o stádo a nepije mlieko, ktoré získa? **8** Myslíte, že sú to len moje vlastné myšlienky? Nehovorí to isté i Zákon?“ **9** Ved' v Mojžišovom zákone je napísané: „Nedáš náhubok volovi, ktorého používaš pri mlatbe.“ Keď dal Boh takýto príkaz, mal na mysli iba zvieratá? **10** Netýka sa to vari aj nás? Áno, bolo to napísané aj pre nás: ved' aj ten, kto orie, alebo ten, kto mláti, robia tak v nádeji, že budú mať podiel na úrode. **11** Ak sme medzi vami rozsievali večné hodnoty, či nemáme právo očakávať, že budeme mať podiel na vašich všedných veciach? **12** Ak majú u vás toto právo iní, nemáme naň vari oveľa skôr nárok aj my? A napriek tomu sme toto svoje právo nikdy nevyužili: radšej budeme znášať biedu, len aby sme neboli prekážkou v šírení evanjelia o Kristovi. **13** Alebo vari nevíete že tí, ktorí konajú službu v chráme, dostávajú z chrámu svoje jedlo a tí, čo slúžia pri oltári, dostávajú svoj diel z obetí? **14** Tak to ustanovil aj Pán, že tí, ktorí zvestujú evanjelium, majú mať z neho aj svoje živobytie. **15** Napriek tomu som túto možnosť nikdy nevyužil a ani teraz to nepíšem preto, že by som sa niečoho takého dožadoval. Radšej by som zomrel, než by mal niekto zmariť to, na čo som bol až dosiaľ hrdý. **16** Tým, že hlásam dobrú správu, sa však nechválim; je to moja povinnosť a beda mi, keby som evanjelium nezvestoval. **17** Ak to robím z vlastného rozhodnutia, mám nárok na odmenu. Boh si ma však povolal a ja plním zverenú úlohu. **18** Čo je teda mojou odmenou? Mám tú prednosť, že som sa rozhodol prinášať dobrú správu zadarmo a nevyužívať to, čo mi ako kazateľovi evanjelia právom patrí. **19** A tak, hoci som slobodný od všetkých, dobrovoľne som sa dal do služby všetkým, aby som čo najviac ľudí získal pre Krista. **20** Aby som získal Židov, žil som medzi nimi ako Žid. Aby som získal tých, ktorí dbajú na ustanovenia Mojžišovho zákona, podriadil som sa im aj ja (hoci nimi už nie som viazaný). **21** A aby som získal tých, čo sú zákonu úplne vzdialení, bol som medzi nimi, akoby som aj ja bol bez zákona (hoci nežijem bez Božieho zákona –

zaväzuje ma predsa zákon Kristov). **22** Pre slabých som sa stal slabým, aby som získal slabých. Každému som sa snažil priblížiť na jeho úrovni, aby som aspoň niektorých zachránil. **23** Ale k tomu všetkému ma vedie snaha, aby šírenie evanjelia napredovalo a aby som aj ja mohol mať podiel na jeho požehnaniach. **24** Či nevíete, že tí, ktorí bežia na pretekoch, bežia síce všetci, ale iba jeden môže dostať cenu? Bežte teda tak, aby ste ju získali! **25** Každý pretekár sa potrebuje cvičiť v zdržanlivosti. Oni to robia preto, aby získali pozemské vavríny, nám však ide o večnú odmenu. **26** Keď teda bežím, nie bez cieľa; keď bojujem, nie tak, akoby som bil do prázdna. **27** Ale krotím svoje telo a cvičím ho v zdržanlivosti, aby sa nestalo, že by som druhým kázal, no sám zlyhal.

10 Chcem bratia, aby ste pochopili, čo sa stalo našim otcom. Nad všetkými sa vznášal Boží oblak a všetci prešli cez more. **2** Takto boli pokrstení v oblaku a mori ako Mojžišovi nasledovníci. **3** Všetci sa sýtili tým istým duchovným pokrmom **4** a všetci pili z toho istého duchovného prameňa. Pili totiž z duchovnej skaly, ktorá ich stále sprevádzala, a tou skalou bol Kristus. **5** A predsa väčšina z nich Bohu radosť nespravila; ich mŕtve telá naplnili púšť. **6** Nech sa nám stanú výstražným príkladom, aby sme netúžili po zlom ako oni. **7** Preto nebudte modlármi ako tí, o ktorých je napísané: „Urobili si veľkú slávnosť, jedli a pili a potom tancovali okolo zlatého teľaťa.“ **8** Ani sa neodďavajte smilstvu ako niektorí z nich, a za jediný deň ich zomrelo dvadsaťtisíc. **9** Nesnažte sa zistiť, ako ďaleko môžete zájsť vo svojom hriechu proti Pánovi ako tí na púšti a potom hynuli od uštipnutia hadov; **10** ani nereptajte, ako to niektorí z nich robili a zahynuli rukou zhubcu. **11** To, čo sa im stalo, je akoby predobrazom a je to zapísané na naše napomenutie. Ved' žijeme blízko času konca. (aiōn g165) **12** Dávajte si pozor, aby ste nepadli; najmä tí, ktorí si myslia, že stoja pevne. **13** Ved' doteraz ste boli vystavení len obyčajným ľudským pokušeniam. Bohu však môžete dôverovať. Ak aj prídu skúšky, nedopustíte, aby ste podľahli, ale ukáže vám z nich východisko a dá vám silu obstáť. **14** Preto, moji milovaní, utekajte pred modloslužbou! **15** Hovorím s vami ako s rozumnými ľuďmi. Urobte si svoj názor na to, čo hovorím: **16** Je vari kalich požehnania, za ktorý ďakujeme, niečím iným, než našou účasťou na krvi Kristovej? Je vari chlieb, ktorý lámeme, niečím iným, než našou účasťou na Kristovom tele? **17** A keďže je jeden chlieb, hoci je nás veľa, tvoríme jedno telo, lebo všetci jeme z toho istého chleba. **18** Pozrite sa na izraelský národ: Nespája vari tých, čo jedia obete, spoločná služba pri obetovaní Bohu? **19** Čo tým chcem povedať? Že

modla je bohom? Alebo mäso obetované modle má nejakú moc? **20** Vôbec nie! Ved' obete, ktoré pohania prinášajú, obetujú démonom, nie Bohu. Hovorím to, lebo nechcem, aby ste mali s démonmi čosi spoločné. **21** Nemôžete sa predsa súčasne hlásiť k Bohu aj k zlým mocnostiam. **22** Alebo chcete Boha vyprovokovať k prejavu žiarlivosti? Ste snáď mocnejší ako on? **23** Áno, kresťanovi je všetko dovolené, ale nie všetko je na osoh. Všetko je dovolené, ale nie všetko slúži na dobro aj ostatným. **24** Nikto nech nesleduje svoj vlastný prospech, ale dobro toho druhého. **25** Všetko, čo sa predáva u mäsiarov, pokojne jedzte a nezaťažujte svoje svedomie zbytočne tým, či to náhodou nebolo obetované modlám. **26** Lebo: „Pánova je zem, i všetko, čo je na nej.“ **27** A keď vás pozve neveriaci na návštevu a rozhodnete sa tam ísť, jedzte s pokojným svedomím všetko, čo vám predloží a nezisťujte pôvod toho jedla. **28** Keď vás však niekto upozorní, že to jedlo bolo obetované pohanským božstvám, nejedzte to kvôli tomu, ktorý vám to oznámil a jeho svedomiu. **29** Áno, mám na mysli jeho svedomie, nie vaše. Prečo by mala byť moja sloboda obmedzená cudzím svedomím? **30** Či ma niekto môže odsudzovať za to, čo vďačne prijímam z Božej ruky? **31** Všetko, čo robíme – či už je to jedenie, či pitie, alebo čokoľvek iné – všetko má slúžiť na Božiu oslavu. **32** Nebudte preto pohoršením ani Židom, ani pohanom, ani kresťanom. **33** Aj ja sa vždy usilujem vyjsť každému v ústrety a nesledujem svoj prospech, ale dobro tých druhých, aby ich bolo zachránených čo najviac.

11 Nasledujte môj príklad, ako aj ja nasledujem Krista. **2** Inak vás musím pochváliť, že na mňa nezabúdate a držíte sa toho, čo som vás naučil. **3** Bol by som však rád, keby ste pochopili, že hlavou každého muža je Kristus, hlavou ženy je jej manžel a hlavou Krista je Boh. **4** Každý muž, ktorý sa modlí alebo prorokuje so zakrytou hlavou, zneuctieva svoju hlavu – Krista. **5** A každá žena, ktorá sa modlí alebo prorokuje s nezakrytou hlavou, zneuctieva toho, kto je jej hlavou; je to, akoby si dala vyholiť svoju hlavu. **6** Keď si teda žena nezaháľuje hlavu, môže si rovno ostrihať vlasy. Ak to však považuje za potupu, nech sa radšej zaháľuje. **7** Muž si nemá zakrývať hlavu, lebo je obrazom Boha a jeho charakteru a žena je mužovou pýchou. **8** Ved' nebol stvorený muž zo ženy, ale žena z muža. **9** A preto bola žena stvorená pre muža, nie muž pre ženu. **10** Z tohto dôvodu – a tiež kvôli anjelom – má mať žena na svojej hlave znamenie autority. **11** Ale ak žijeme v Kristovi, potom žena nie je nezávislá od muža a ani muž nie je nezávislý od ženy. **12** Ved' ako žena pochádza z muža, tak sa aj

muž rodí zo ženy, ale všetko pochádza od Boha. **13** Sami teda posúďte, či sa patrí, aby sa žena modlila k Bohu s neprikrytou hlavou. **14** Či nie je všeobecným pravidlom, že keď má muž dlhé vlasy, nepridáva mu to na vážnosti, **15** pričom ženu dlhé vlasy ctia? Ved' jej boli dané ako závoj. **16** Ale ak by sa o tom chcel niekto škriepiť, nech vie, že nič podobné nemáme vo zvyku ani my, ani ostatné Božie zbory. **17** Keď už vám dávam tieto príkazy, nemôžem vás pochváliť za to, že vaše spoločné stretnutia sú vám skôr na škodu, než na prospech. **18** Počul som, a niečo pravdy na tom asi bude, že keď sa ako spoločenstvo veriacich stretávate, sú medzi vami roztržky. **19** Takéto rozdelenie je dobré akurát tak na to, aby sa ukázalo, kto to myslí s Bohom naozaj vážne. **20** Ale vaše spoločné stolovanie sa potom nemôže nazývať večera Pánova. **21** Každý sa ponáhľal, aby zjedol a vypil, čo si sám priniesol, a tak sa niektorí prejedajú, ba aj sa pripijú, kým iní zostávajú hladní. **22** To sa nemôžete najesť doma? Alebo chcete znevažovať Božiu cirkev a ponížiť chudobných? Za to vás naozaj nemôžem chváliť. **23** Ja som vám predsa odovzdal, čo mi Pán zveril: V tú noc, keď bol Pán Ježiš zradený, vzal chlieb, **24** poďakoval zaň Bohu, lámal ho a povedal: „Toto je moje telo, ktoré sa obetuje za vás. To robte na moju pamiatku.“ **25** Podobne po večeri zdvihol kalich a povedal: „Tento kalich je nová zmluva medzi Bohom a vami, spečatená mojou krvou. Robte to na moju pamiatku, kedykoľvek budete z neho piť.“ **26** Vždy, keď takto spoločne budete jesť a piť, zvestujete Pánovu smrť až do jeho príchodu. **27** Preto ak niekto je tento chlieb a pije z kalichu Pánovho ľahkovážne, znevažuje obet' Kristovu a berie tak na seba spoluvinu za jeho smrť. **28** Skúmajte teda každý sám seba a až potom nech je z toho chleba a pije z kalicha. **29** Lebo kto si pritom neuvedomí, že tu ide o telo Pána Ježiša, je a pije na vlastné odsúdenie. **30** Preto je u vás toľko chorých, slabých a niektorí umierajú. **31** Keby sme boli ochotní posúdiť samých seba, neboli by sme súdení. **32** Ale keď nás súdi Pán, chce nám tým pomôcť, aby nás potom nemusel odsúdiť s ostatným svetom. **33** Preto vás prosím, bratia, aby ste pri spoločných stretnutiach čakali, až sa zídete všetci a až potom jedli. **34** Kto by nemohol vydržať od hladu, nech sa naje doma, aby vaše stretnutia neboli dôvodom na odsúdenie. Ostatné zariadim, keď prídem.

12 Čo sa týka duchovných darov, bol by som nerád, aby ste v tej veci nemali jasno. **2** Sami viete, že keď ste ešte boli neveriaci, uctievali ste mŕtve a nemé modly, ku ktorým vás to ťahalo. **3** Preto vám oznamujem, že nikto, koho vedie Boží Duch, nepohŕda Kristom. A Ježiša ako

svojho Pána vyznáva len ten, koho vedie Svätý Duch. **4** Je mnoho rozmanitých obdarovaní, ale Duch je ten istý. **5** Je mnoho rôznych spôsobov služby, ale Pán je stále ten istý. **6** Je mnoho rôznych prejavov moci, ale Boh je ten istý a on to všetko pôsobí. **7** Každému človeku je daný zvláštny prejav Ducha na spoločný úžitok. **8** Jednému Boží Duch dáva slovo múdrosti, inému dáva ten istý Ducha slovo poznania. **9** Ďalšiemu dáva ten istý Duch zvláštny dar viery, inému schopnosť uzdravovať v tom istom Duchu. **10** Niekomu zasa dáva schopnosť konať zázraky, ďalšiemu prorokovať, niekomu možnosť rozlišovať duchov, niekomu rôzne druhy jazykov a inému schopnosť tľmočiť tieto jazyky. **11** To všetko je dielom jedného a toho istého Ducha, ktorý rozdeľuje každému jednotlivo podľa svojej vôle. **12** Ved' s Kristom je to tak, ako s telom, ktoré je síce jedno, ale skladá sa z mnohých častí a tie, hoci ich je veľa, tvoria spolu jeden celok. **13** Tak aj každý z nás – Žid alebo pohan, otrok alebo slobodný občan – bol pokrstený do jedného spoločného tela prostredníctvom jedného Ducha a všetci sme sa napili z toho istého Ducha. **14** Telo predsa nie je jediný orgán, má mnoho častí. **15** Ak by noha povedala: „Ja nepatrím k telu, lebo nie je ruka“, neznamená to, že by prestala patriť k telu. **16** Alebo keby ucho povedalo: „Ja nepatrím k telu, keď nie som oko“, či preto prestane byť časťou tela? **17** Ved' keby celé telo bolo okom, ako by mohlo počuť? A keby celé bolo uchom, kde by bol čuch? **18** Boh však dal do tela rôzne orgány a každému z nich určil jeho úlohu podľa svojho uváženia. **19** Keby bolo všetko tvorené jediným orgánom, kde by bolo telo? **20** Takto máme mnoho rozličných orgánov, ale všetky dovedna tvoria jedno telo. **21** Oko nemôže povedať ruke: „Nepotrebujem ťa!“, ani hlava nohám: „Zaobídem sa bez vás!“ **22** Skôr naopak: práve tie zdanlivo podradné orgány sú nenahraditeľné. **23** a práve tým častiam tela, ktoré pokladáme za menejcenné, venujeme najväčšiu pozornosť a tie, ktoré považujeme za neslušné, zaodievame zvlášť pozorne – **24** na rozdiel od ostatných častí tela. Boh ustrojil naše telo tak, aby sa prehladaným častiam dostalo viac pozornosti. **25** To preto, aby v tele nedochádzalo k hádkam, ale aby sa jednotlivé časti o seba navzájom starali. **26** Keď trpí jeden orgán, trpia spolu s ním aj všetky ostatné. Keď je jeden z nich vyznamenaný, radujú sa s ním všetky. **27** Vy ste Kristovo telo a každý z vás je časťou jeho tela. **28** V cirkvi Boh ustanovil ako prvých apoštolov, druhých prorokov, tretích učiteľov, ďalej dal moc konať obdivuhodné činy, potom schopnosť uzdravovať, dar pomáhať, dar spravovať cirkev či hovoriť rôznymi jazykmi. **29** Vari sme všetci apoštolmi? Sú všetci prorokmi či učiteľmi? Majú všetci moc robiť zázraky? **30**

Všetci majú dar uzdravovať? Všetci hovoria rôznymi jazykmi a všetci ich vedia vykladať? **31** Usilujte sa dosiahnuť oveľa dôležitejšie dary. Chceme vám však ukázať oveľa lepšiu cestu.

13 Ak hovorím jazykmi ľudskými i anjelskými, ale lásku nemám, som iba cvendžiaci zvon a duniaci gong. **2** Ak mám dar prorokovať, rozumiem všetkým tajomstvám a každej múdrosti a ak mám takú veľkú vieru, že môžem aj vrchy prenášať, ale lásku nemám, nie som ničím. **3** Ak rozdám všetok svoj majetok, aby som nasýtil chudobných, keď sa dám pre vieru hoc aj upáliť, ale lásku nemám, nič mi to neosoží. **4** Láska je trpezlivá, láska je vládna, nezávidí. Láska sa nevystatuje a nie je domýšľavá, **5** nekoná nečestne, neusiluje sa o vlastný prospech, nie je zlostná, nespomína na krivdy, **6** neraduje sa zlým veciam, ale teší sa z pravdy. **7** Všetko znáša, za každých okolností verí, má nádej a všetko vydrží. **8** Láska nikdy neprestáva, no prorocktá pominú, jazyky umlknú, poznanie sa rozplynie. **9** Ved' všetky naše vedomosti sú neúplné a všetko prorokovanie čiastočné. **10** Keď ich miesto zaujme dokonalosť, všetko neúplné sa pomíne. **11** Kým som bol dieťaťom, hovoril som ako dieťa, premýšľal som ako dieťa, uvažoval som ako dieťa. Keď som však dospel, zanechal som všetko detské. **12** Teraz vidíme len čosi ako zahmlený obraz v zrkadle, ale potom uvidíme tvárou v tvár. Zatiaľ poznám iba čiastočne, potom však budem poznať v plnosti tak, ako Boh pozná mňa. **13** Teraz zostávajú tri veci: viera, nádej a láska. Ale najväčšia z nich je láska.

14 Nech vám teda záleží na láske. O duchovné dary sa tiež usilujte, ale predovšetkým, aby ste prorokovali. **2** Keď niekto hovorí neznámym jazykom, nehovorí to ľuďom, ale Bohu; nikto mu nerozumie a tak to, čo pod vplyvom Ducha hovorí, zostáva tajomstvom. **3** Ak však niekto prehovorí zrozumiteľne, je to pre jeho poslucháčov posilnením, povzbudením a potešením. **4** Neznámy jazyk má význam len pre toho, kto ním hovorí, kým zvestovanie Božej vôle buduje kresťanské spoločenstvo. **5** Prajem si, aby ste všetci hovorili inými jazykmi, ale dávam prednosť tomu, aby ste prinášali zrozumiteľné posolstvo. Ten, kto prináša zrozumiteľné posolstvo, je dôležitejší než ten, kto hovorí v jazykoch; ved' takéto hovorenie môže byť cirkvi na úžitok, len ak to niekto aj vysvetlí. **6** Bratia, aký úžitok by ste mali z toho, keby som k vám prišiel a hovoril v rôznych jazykoch, ale nepriniesol by som žiadne odhalenie, ani poznanie, ani zrozumiteľné posolstvo od Boha, ani poučenie? **7** Podobne ako neživé hudobné nástroje ako flauta či harfa musia hrať

tóny čisto, inak by nikto nerozoznal melódiu. **8** A keby trúbka vydala nejasný zvuk, kto v tom rozozná signál do boja? **9** Tak je to aj s vami: ak vaša reč nie je zrozumiteľná, ako ľudia zistia, čo hovoríte? Budete hovoriť len do vetra. **10** Na svete sa hovorí najrôznejšími jazykmi a každému z nich sa dá rozumieť. **11** Ak však niekto bude hovoriť jazykom, ktorému nerozumiem, budeme si navzájom cudzincami – ja pre neho a on pre mňa. **12** Keď ste takí horliví v získavaní duchovných darov, usilujte sa o také dary, ktoré pomáhajú budovať cirkev. **13** Preto ten, kto hovorí neznámym jazykom, nech sa modlí, aby to vedel aj vyložiť. **14** Keď sa totiž niekto modlí takým jazykom, jeho duch sa síce modlí, ale jeho myseľ z toho nemá žiadny úžitok. **15** Nuž čo robiť? Budem sa modliť duchom aj myslou, budem spievať „duchom“, ale aj „myslou“. **16** Ako by mohol obyčajný človek pripojiť svoje amen k modlitbe, keby nevedel, čo si hovoril? **17** Áno, ty krásne ďakuješ, ale iný z toho nič nemá. **18** Som vďačný Bohu, že hovorím jazykmi väčšími než ktokoľvek z vás, **19** ale v zhromaždení poviem radšej päť zrozumiteľných slov, ktoré ostatných poučia, než tisíce slov v nezrozumiteľnom jazyku. **20** Bratia, nebudte detinskí. Nech je vám zlo cudzie ako bábätkám, ale inak myslíte ako dospelí ľudia. **21** V Písme sa hovorí: „Budem sa tomuto ľudu prihovárať inými jazykmi a ústami cudzincov, ale ani tak ma nebudú poslúchať,“ hovorí Pán. **22** Jazyky sú znamením nie pre veriacich, ale pre neveriacich, proroctvo nie je pre neveriacich, ale pre veriacich. **23** Keď sa všetci zídete ako spoločenstvo veriacich a každý z vás bude hovoriť cudzím jazykom a príde medzi vás nezasvätený alebo neveriaci človek, nepovie vari, že ste sa pomiatli? **24** No keď všetci budete zrozumiteľne hovoriť Božiu pravdu a príde niekto nezasvätený alebo neveriaci, to, čo počuje, ho bude usvedčovať z hriechu a odsudzovať. **25** Najavo vyjdú jeho najtajnejšie myšlienky, takže padne na kolená, pokorí sa pred Bohom a vyzná: „Naozaj je Boh s vami!“ **26** Čo z toho vyplýva, bratia? Keď sa zídete, jeden posluží chválospevom, druhý slovami učenia či zjavením od Boha, iný svedectvom v cudzom jazyku ďalší jeho výkladom. Všetko má však slúžiť na spoločný rast všetkých. **27** Ak niekto hovorí cudzím jazykom, nech hovoria najviac dvaja alebo traja, ale jeden po druhom, a zároveň nech to niekto vysvetľuje. **28** Ak sa nenájde vykladač, nech taký človek počas zhromaždenia mlčí a nech hovorí len sebe a Bohu. **29** Tí, ktorí dostali proroctvo, nech tiež hovoria len dvaja alebo traja, ostatní nech o tom uvažujú. **30** Ak Boh odhalí niečo ďalšiemu z prítomných, kým druhý ešte hovorí, treba mu dať slovo. **31** Tak môže proroctvo tľmočiť každý, kto má ten dar, a pre všetkých to bude slúžiť na poučenie a povzbudenie. **32**

Veď kto hovorí z Božieho poverenia, vie sa aj ovládať. **33** Boh nemá rád zmätok, je Bohom pokoja. Tak sa to deje vo všetkých zhromaždeniach kresťanov. **34** Ženy vo vašom zhromaždení nech mlčia – nie je im dovolené hovoriť. Majú sa podriaďovať, ako im to prikazuje aj Zákon. **35** Ak sa chcú na niečo opýtať, nech im to doma vysvetlí manžel. Nie je vhodné, aby žena hovorila v zhromaždení. **36** Zdá sa vám, že posolstvo od Boha pochádza od vás? Alebo máte pocit, že ste jediní, kto ho obdržal? **37** Ak niekto z vás tvrdí, že je obdarený slovom od Boha, alebo má iné dary Božieho Ducha, mal by tým skôr poznať, že to, čo vám hovorím, je Pánov príkaz. **38** Kto to odmieta uznať, sám nemá nárok na uznanie. **39** Tak teda, milí bratia, proste Boha o to, aby ste mohli hlásať jeho pravdy a nebráňte hovoriť ani cudzími jazykmi. **40** Všetko nech sa však deje v poriadku a slušnosti.

15 Rád by som vám, bratia, pripomenul radostné posolstvo, ktoré som vám zvestoval, vy ste ho prijali a tvorí základ vašej viery. **2** Ak sa evanjelia pridržate tak, ako som vám ho zvestoval, prináša vám záchranu. Inak by vaša viera bola zbytočná. **3** Odovzdal som vám to, čo som sám prijal: že Kristus zomrel za naše hriechy – tak, ako hovorí Písmo, **4** bol pochovaný a na tretí deň vzkriesený – ako hovorí Písmo. **5** Potom sa ukázal Petrovi, a potom dvanástim. **6** Neskôr sa ukázal viac než päťsto veriacim naraz. Väčšina z nich ešte žije, hoci niektorí už zomreli. **7** Potom sa ukázal Jakubovi, a potom ostatným apoštolom. **8** A úplne nakoniec sa ako nedonosnému dieťaťu ukázal aj mne. **9** Veď ja som najmenší medzi všetkými apoštolmi a nie som vlastne ani hoden nazývať sa apoštolom po tom, ako som prenasledoval Božiu cirkev. **10** Len vďaka Božej milosti som tým, čím som. Jeho milosť voči mne nebola márna – vykonal som oveľa viac ako všetci ostatní. Nerobil som to však ja, ale, milosť Božia, ktorá sa pri mne prejavila a sprevádzala ma. **11** Napokon, či už som to ja alebo niekto iný, všetci hlásame to isté posolstvo, vďaka ktorému ste uverili aj vy. **12** Ak sa však zvestuje dobrá správa o Kristovi a jeho zmŕtvychvstaní, ako potom môžu niektorí z vás tvrdiť, že mŕtvi už nikdy neožijú? **13** Ak by nebolo zmŕtvychvstanie, potom ani Kristus nebol vzkriesený. **14** Ak Kristus nevstal z mŕtvych, boli by všetky naše svedectvá zbytočné a vaša viera by bola márna. **15** A nielen to: museli by sme byť považovaní za falošných svedkov o Bohu. Veď by sme vydávali svedectvo o tom, že Boh vzkriesil Krista, hoci by ho nevzkriesil, ak vzkriesenie nie je možné. **16** Ak totiž vzkriesenie z mŕtvych nejestvuje, potom nebol vzkriesený ani Kristus. **17** A ak Kristus nevstal z mŕtvych, vaša viera je márna a vy ste ešte stále vo svojich

hriechoch. **18** A potom sú stratení aj tí, ktorí verili v Krista a zomreli. **19** Ak je Kristus našou nádejou iba pre tento život, tak sme najúbohejšími zo všetkých ľudí. **20** Ale Kristus vstal z mŕtvych ako záruka toho, že aj ďalší mŕtvi budú vzkriesení. **21** Tak, ako prišla na svet smrť cez človeka, tak cez človeka prišlo aj vzkriesenie z mŕtvych. **22** Lebo ako v Adamovi všetci zomierajú, tak aj v Kristovi dostanú večný život. **23** Všetko však má svoju postupnosť: najprv vstal Kristus, a potom pri jeho príchode tí, ktorí mu patria. **24** Koniec nastane vtedy, keď Kristus zničí vládu všetkých mocností a sil a odovzdá kráľovstvo Bohu Otcovi. **25** On totiž musí kralovať, kým Boh nepodrobí všetkých nepriateľov pod jeho nohy, **26** a ako posledný nepriateľ bude zničená smrť. **27** Ved' „Boh mu podrobí všetko.“ Keď je však napísané, že mu podrobí „všetko“, je zrejmé, že s výnimkou Boha, ktorý to všetko Kristovi podriadil. **28** A až bude Kristus pánom nad všetkým, potom sa aj on ako Syn podrobí svojmu Otcovi, a tak bude Boh zvrchovaným vládcom nad všetkým. **29** Ale ak by nebolo vzkriesenia z mŕtvych, aký by potom malo zmysel, keď sa niektorí dávajú krstiť za mŕtvych? Ak mŕtvi nevstanú, načo sa za nich dávajú krstiť? **30** Ak nie je vzkriesenie, prečo sa aj my vystavujeme stálemu nebezpečenstvu? **31** Uistujem vás pri všetkom, čo pre mňa vďaka Ježišovi Kristovi, našom Pánovi znamenáte, že každý deň hľadím smrti do tváre. **32** Keď som v Efeze podstúpil také ťažké protivenstvá, a bolo by to len z ľudských pohnútok, aký by to všetko malo zmysel? Ak nie je zmŕtvychvstanie, tak potom: „Jedzme, pime, ved' zajtra zomrieme!“ **33** Takými názormi sa však nedajte zviest'. „Zlá spoločnosť kazí dobré mravy.“ **34** Uvažujte teda triezvo a prestaňte hrešiť! Hovorím to na vaše zahanbenie, lebo niektorí z vás o Bohu nevedia vôbec nič! **35** Nieкто by sa akiste mohol spýtať: „Ako budú vzkriesení mŕtvi? Aké budú mať telo?“ **36** Detinská otázka! Keď semeno zapadne do zeme, vyklíči z neho nová rastlinka, ono samo však zomrie, zanikne. **37** Nerozsievaš hotovú rastlinku, ktorá potom vyrastie, ale iba holé zrno, pšeničné alebo hocaké iné. **38** Boh mu však dáva telo, aké sám určil; každému semienku jeho vlastné telo. **39** A tie telá nie sú rovnaké: iné telo majú ľudia, iné domáce zvieratá či vtáky a ryby. **40** Existujú telá pozemské a telá nebeské. Krása tých nebeských je úplne iná, než krása pozemských. **41** A iný je jas slnka, iný je jas mesiaca a aj každá hviezda má svoju jedinečnú jasnosť. **42** Tak nejako si môžeme predstaviť aj vzkriesenie z mŕtvych. Čo je zasiat ako pomínelé, vstáva ako nepomínelé; **43** čo sa zasieva ako ponížené, vstane v sláve; a čo sa zasieva v slabosti, vstane v moci. **44** Naše pozemské telo pochovávajú, vstaneme v tele duchovnom. Lebo ako existuje

telesné, existuje aj duchovné telo. **45** Ako je napísané, že prvý človek „Adam sa stal živou bytosťou“, ale posledný Adam je oživujúcim Duchom. **46** Telo nie je na začiatku duchovné, ale telesné, a až potom bude duchovné. **47** Prvý človek pochádzal z prachu zeme, druhý bude pochádzať z neba. **48** Aký je ten, ktorý je pozemský, takí sú všetci pozemskí; a aký nebeský, takí sú všetci nebeskí. **49** A tak, ako sme niesli podobu toho pozemského (Adama), tak budeme mať raz podobu toho nebeského (Krista). **50** Chcem vám povedať, milí bratia, že naše pozemské telo z mäsa a krvi nezdedí Božie kráľovstvo, ani pomínelé nebude mať podiel na nepomínelom. **51** Prezradím vám však tajomstvo: Nie všetci umrieme, ale všetci budeme premenení; **52** všetci naraz, rýchlo – akoby žmurknutím oka, pri zvuku posledného trúbenia. Keď zaznie, mŕtvi budú vzkriesení neporušení a my ostatní budeme premenení. **53** Lebo toto pomínelé musí na seba vziať neporušiteľnosť, smrteľné nesmrteľnosť. **54** A keď si pomínelé oblečie nepomínelosť a smrteľné nesmrteľnosť, vtedy sa naplní to, čo je napísané: „Smrť je zničená, víťazstvo je dovŕšené!“ **55** Ó, Smrť, kde sú tvoje víťazstvá? Smrť, kde zmizol tvoj osten?“ (HdĚs g86) **56** Ostrhom smrti je hriech, jeho moc pochádza zo zákona. **57** Ale ďakujeme Bohu, ktorý nám dáva víťazstvo prostredníctvom nášho Pána Ježiša Krista. **58** A tak, milovaní bratia, zostaňte pevní a nedajte sa otriast'! Budte neustále odovzdaní práci na Božom diele! Vezďte, že nič z toho, čo konáte pre Pána, nie je márne.

16 Teraz ešte niekoľko slov k zbierke pre jeruzalemských kresťanov. Odporúčam vám rovnaký postup, aký som navrhol v Galácii: **2** v prvý deň týždňa si doma odložte zo svojho týždenného príjmu toľko, koľko môžete ušetriť, aby sa zbierka nerobila až pri mojom príchode. **3** Keď prídem, vyšlem so sprievodným listom tých, ktorých odporučíte, aby priniesli váš dar do Jeruzalema. **4** Ak bude potrebné, aby som šiel aj ja, pripojím sa k nim. **5** Prídem k vám, keď skončím svoje putovanie po Macedónsku, ktorým len prechádzam. **6** U vás by som sa rád zdržal trochu dlhšie, možno celú zimu. Vy mi potom pomôžete s ďalšou cestou. **7** Nechcem vás vidieť iba letmo, len tak prejsť cez Korint, dúfam, že Pán mi dovolí pobudnúť medzi vami dlhšie. **8** V Efeze zostanem pravdepodobne až do Turíc, **9** lebo sa mi tu otvorili dvere pre veľkú a účinnú službu, i keď protivníkov je tiež mnoho. **10** Keď k vám príde Timotej, dbajte, aby sa medzi vami cítil príjemne, ved' pracuje pre Pána rovnako ako ja. **11** Nech ním teda nikto nepohŕda. Na spiatočnú cestu ho potom vypravte s prianím pokoja. Budem ho čakať a tešiť

sa na všetkých, ktorí prídu s ním. 12 Čo sa týka brata Apolla, dlho som ho prehováral, aby k vám odcestoval s ostatnými, ale tentoraz cítil povinnosť zostať inde. Príde k vám hneď, len čo bude môcť. 13 Bdejte, stojte verne vo viere, majte odvahu a buďte silní! 14 Všetko nech sa medzi vami deje v láske. 15 Mám k vám ešte jednu prosbu: Pamätáte sa, že Štefan a jeho rodina sa prví v Acháji stali kresťanmi a svoj život zasvätili službe ostatným veriacim. 16 Vážte si ich a rešpektujte všetkých, ktorí pracujú na spoločnom diele. 17 Som veľmi rád, že Štefan, Fortunát a Achaikos prišli, aby mi svojou prítomnosťou vynahradili vašu neprítomnosť. 18 Veľmi ma tým povzbudili, ako iste aj vás. Takých ľudí si treba vážiť. 19 Srdečne vás všetkých pozdravujú kresťanské zbory v Ázii. Zvlášť vás pozdravujú Akvila s Priskou a spoločenstvo veriacich, ktoré sa u nich schádza. 20 Od všetkých tunajších bratov vám odovzdávam pozdravy. Pozdravte sa navzájom láskavým objatím! 21 Napokon pripisujem pozdrav vlastnou rukou. 22 Kto nemiluje Pána, nech je prekliaty! Maranatha! 23 Nech je s vami milosť Ježiša, nášho Pána. 24 Zostávam s vami spojený v láske Ježiša Krista.

2 Korint'anom

1 Od Pavla, z vôle Božej apoštola Ježiša Krista, a od nášho brata Timoteja Božej cirkvi v Korinte a Božiemu ľudu v celej Achácii: **2** Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca a od Pána Ježiša Krista. **3** Nech je vzdaná chvála nášmu Bohu a Otcovi nášho Pána Ježiša Krista, Otcovi plnému milosrdenstva a Bohu všetkého potešenia. **4** On nám pomáha v každom trápení, aby sme aj my mohli potešovať tých, ktorí prechádzajú akýmkoľvek trápením. Pomáhať im môžeme tak, ako aj Boh pomáha nám. **5** Veď ako do nášho života prichádzajú Kristove utrpenia, tak sa prostredníctvom Krista zväčšuje naše povzbudenie. **6** Keď prežívame súženie, je to pre vaše potešenie a záchranu; keď sme potešovaní, je to na vaše povzbudenie, aby ste trpezlivo znášali to isté utrpenie ako my. **7** A pokiaľ ide o vás, máme pevnú nádej; vieme totiž, že ako sa vás dotýka utrpenie, tak môžete prežívať aj povzbudenie. **8** Bratia, nechcem pred vami tajiť súženie, ktoré sme prežili tu, v Malej Ázii. Doľahlo na nás veľmi ťažko a bolo to viac, než sme boli schopní uniesť. Boli sme zúfalí a báli sme sa o svoj život. **9** Už sme sa dokonca zmierili s rozsudkom smrti; to preto, aby sme sa nespoliehali sami na seba, ale len na Boha, ktorý kriesi mŕtvych. **10** Vytrhol nás doslova z náručia smrti a vyslobodil nás opäť. On sa stal našou nádejou, áno, on nás vyslobodil! **11** Potrebujeme však aj vašu pomoc: modlite sa za nás. Ak sa za nás bude modliť mnoho ľudí a my obdržíme dar milosti, mnohí za nás budú vďační. **12** Sme hrdí na to, že môžeme s čistým svedomím povedať, že na tomto svete, a zvlášť medzi vami, sme žili čestne a úprimne, tak ako nás viedol Boh. Nechali sme sa viesť Božou milosťou, nie ľudskou múdrosťou. **13** V našich listoch nie je nejaké skryté posolstvo, dá sa im porozumieť, keď ich čitate. Dúfam, že raz celkom pochopíte, **14** čo ste už vari pochopili aspoň čiastočne: v deň príchodu nášho Pána Ježiša budeme my vašou chválou a vy zasa našou. **15** V tejto dôvere som vás chcel navštíviť dvakrát, aby ste mali dvojnásobné požehnanie. **16** Mal som v úmysle zastaviť sa u vás už na ceste do Macedónska a potom ísť do Judska opäť cez Korint. **17** Myslíte, že som bol pri svojom rozhodovaní ľahkovážny? Máte pocit, že konám ako ľudia v tomto svete; hovorím vari „áno, áno“, ale dá sa to vysvetliť aj ako „nie, nie“? **18** Boh je mojím svedkom, že keď vám hovorím „áno“, nemyslím tým „nie“. **19** Ani Boží Syn, Ježiš Kristus, tak ako sme vám zvestovali so Silvánom a Timotejom, nebol mužom dvoch tvárí; vždy hovoril jasne. **20** Jeho osoba je hmatateľným „áno“ na všetky Božie zaslúbenia. Preto aj

prostredníctvom neho znie naše „amen“ na Božiu slávu. **21** Veď je to Boh, kto nás spolu s vami robí pevnými v Kristovi a povolal nás do služby. **22** To on nám dal znamenie svojho vlastníctva a dal nám do sŕdc svojho Ducha ako záruku všetkého, čo pre nás pripravil. **23** Pán Boh vie, že to nebolo inak, ako vám tu píšem: do Korintu som nakoniec neprišiel len zo súcitu k vám. **24** Nie sme totiž pánni, ktorí vám chcú určovať, ako máte veriť, ale vám pomáhame, aby ste mohli prežívať radosť, veď vo viere stojíte pevne.

2 Rozhodol som sa totiž, že vám nechcem opäť priniesť zármutok. **2** Ak by vám moja návšteva mala priniesť zármutok, kto by ma potom potešil? Vari vy, keď vás zarmútím? **3** Preto som vám písal, aby som pri svojom príchode nebol zarmútený tými, ktorí by ma mali potešiť. Spolieham sa totiž na vás, že moja i vaša radosť bude spoločná. **4** Keď som vám písal, trpel som, mal som bolesť v srdci a slzy v očiach. Nechcel som vás raniť, ale naopak, ukázať vám hĺbku mojej lásky k vám. **5** Ak niekto spôsobil zármutok, nespôsobil ho iba mne, ale čiastočne aj vám všetkým. (Hovorím to takto, lebo na neho nechcem byť príliš tvrdý.) **6** Myslím, že takému človeku stačí pokarhanie, ktorého sa mu už od väčšiny z vás dostalo. **7** Teraz zase vy prejavte ochotu odpustiť mu a povzbudte ho, aby ho jeho zármutok úplne nepohltil. **8** Prosím vás, aby ste mu prejavili svoju lásku. **9** Svojím listom som vlastne chcel zistiť, či ste vo všetkom poslušní. **10** Komu odpustíte vy, tomu odpúšťam aj ja. A keď odpúšťam (ak vôbec mám čo), odpúšťam mu pred Kristovou tvárou preto, **11** aby nás satan neoklamal; veď jeho zámary poznáme. **12** Keď som prišiel do Troady, našiel som tam pripravenú pôdu pre posolstvo o Kristovi. **13** Znepokojilo ma však, že som sa tam nestretol s bratom Títom. Rozlúčil som sa teda s nimi a vydal sa ďalej do Macedónska. **14** Ďakujem Bohu, že nám za každých okolností dáva víťaziť v Kristovi a že prostredníctvom nás sa dáva poznať, ako keď sa šíri vzácna vôňa. **15** My sme akoby Kristovou, Bohu príjemnou vôňou, ktorá sa šíri medzi všetkých ľudí: tých, čo nachádzajú záchranu, i tých, ktorí kráčajú do záhuby. **16** Pre jedných sme smrtonosnou vôňou, ktorá vedie k záhube, pre druhých životodarnou vôňou, ktorá vedie k životu. Je vôbec niekto schopný plniť takéto poslanie? **17** My nie sme ako mnohí, ktorým sa hlásanie evanjelia stalo zdrojom zisku. Hovoríme úprimne, ako z Boha pred Bohom v Kristovi.

3 Myslíte, že opäť potrebujeme dokazovať, kým sme? Vari nám treba (ako niektorým iným) nejaké odporúčenie, na základe ktorého nás prijmete alebo ktoré nám vy sami vystavíte? **2** Naším najlepším listom ste predsa vy, ktorých

máme zapísaných vo svojich srdciach! Tento list pozná každý a všetci ho môžu čítať. 3 Na vás je predsa zrejmé, že ste Kristovým listom, ktorý sme písali nie atramentom, ale Duchom živého Boha; nie na kamenné dosky, ale do ľudských srdíc. 4 Niečo také vieme povedať len vďaka dôvere v Boha, ktorú máme prostredníctvom Krista. 5 Nie je v nás nič, prečo by sme mohli tvrdiť, že máme schopnosti konať túto prácu. Ak vieme v tejto službe niečo vykonať, je to len vďaka Bohu. 6 On nás urobil schopnými byť služobníkmi novej zmluvy, ktorá sa nezakladá na litere, ale na Duchu. Litera zabíja, ale Duch dáva život. 7 Keď Mojžiš odovzdával izraelskému národu Božie zákony vytesané na kamenných doskách, na tvári sa mu skvel odlesk Božej slávy tak veľmi, že oči všetkých prítomných boli oslepené; a to išlo o zákony, ktorých nedodržiavanie prinášalo smrť. 8 Nie je vari služba, ktorú Boh koná prostredníctvom svojho Ducha, omnoho slávnejšia? 9 Ak bola služba, ktorá viedla k odsúdeniu, taká slávna, o čo väčšia je sláva služby, ktorá môže človeka ospravedlniť! 10 To, čo kedysi oplývalo slávou je dnes ničím v porovnaní so slávou, ktorá všetko prevýšila. 11 Ak už to, čo bolo iba dočasné, prišlo s takou slávou, o koľko slávnejšie bude to, čo trvá naveky. 12 Keďže máme takúto nádej, môžeme konať úplne otvorene. 13 Nemusíme konať ako Mojžiš, ktorý si pred synmi Izraela zahaloval tvár, aby nevideli, ako sa jej jas postupne stráca. 14 Mojžišov národ však postihla ešte iná slepota: dodnes, kedykoľvek sa v synagógach číta stará zmluva, zostáva im jej pravý zmysel zahalený – a odkryť ho môže len Kristus. 15 A tak až dodnes, keď čítajú z Mojžiša, ich srdcia sú akoby zahalené závojom. 16 Kto sa však obráti k Pánovi, tomu sa otvoria oči. 17 Ten Pán je Duch a kde vládne Pánov Duch, tam je sloboda. 18 Na našej nezakrytej tvári sa odráža Pánova sláva ako v zrkadle. Postupne sa stávame jeho čoraz slávnejším obrazom tak, ako nás svojou mocou pretvára Duch Pánov.

4 Sám Pán Boh nám zo svojej milosti zveril túto službu, preto neklesáme na mysl. 2 Nepotrebuje skrývať nič nečestné, nepočíname si ľstivo, neprekrúcame Božie slovo, veď Boh je naším svedkom, že hovoríme len pravdu, takže všetci môžu mať istotu, že sme dôveryhodní. 3 Ak naše poslanstvo zostáva niekomu nezrozumiteľným, tak iba tým, čo sa rútia do záhuby. 4 Im boh tohto sveta oslepil neveriacu myseľ, aby nevideli svetlo radostnej zvesti o sláve Krista, ktorý je Božím obrazom. (aiōn g165) 5 Cieľom našich kázní nie je upútať pozornosť na seba, ale na Ježiša Krista ako Pána. My sme iba vašimi služobníkmi podľa Ježišovej vôle. 6 Veď ten istý Boh, ktorý povedal: „Nech je svetlo uprostred

tmy, “zažal svoje svetlo aj v našich srdciach, aby sme videli a poznali Božiu slávu v tvári Ježiša Krista. 7 My sme iba hlinené nádoby, do ktorých Boh vložil svoj nádherný poklad. Každý musí hneď poznať, že tá zvláštna moc nepochádza z nás, ale z Boha. 8 Hoci na nás útočia zo všetkých strán, nepodliehame, niekedy nevieme ako ďalej, ale nie sme zúfalí. 9 Prenasledujú nás, ale nie sme opustení. Ak nás zrazia až na zem, nezničí nás to. 10 Vždy znovu zakúšame Ježišovo umieranie, aby bol aj Ježišov život zjavený na našom tele. 11 Veď kým žijeme, dennodenne sme vydávaní na smrť pre Ježiša, aby sa na našom smrteľnom tele zjavil Ježišov život. 12 My čelíme smrti, aby ste vy žili. 13 Máme však ducha viery, o ktorej je napísané „Uveril som, preto hovorím.“ Aj my veríme, a preto hovoríme. 14 Vieme totiž, že ten, ktorý vzkriesil z mŕtvych Pána Ježiša, rovnako vzkriesi aj nás a spolu s vami uvedie do svojej prítomnosti. 15 To všetko sa deje pre vás, aby prehojná milosť zasiahla čo najviac ľudí. O to viac bude vďačnosti a tým viac bude Boh oslávený. 16 Preto sa netreba poddávať malomyselnosti. Náš prirodzený život smeruje ku koncu, ale život, ktorý nám dáva Boh, sa obnovuje deň čo deň. 17 Veď dočasné a ľahké súženie nám prinesie večnú slávu, ktorá to všetko preváži. (aiōnios g166) 18 Svoj pohľad upierame na neviditeľné veci, nie na viditeľné. Lebo to, čo sa dá vidieť, je len dočasné, ale veci neviditeľné sú večné. (aiōnios g166)

5 Vieme predsa, že až bude príbytok nášho pozemského života zničený, čaká na nás príbytok od Boha, večný dom v nebesiach, ktorý nepostavila ľudská ruka. (aiōnios g166) 2 Preto tu na zemi stonáme túžbou, aby sme mohli byť oblečení do nebeských šiat, 3 aby keď raz budeme vyzlečení, neocitli sme sa nahí. 4 Kým sme totiž v tomto pozemskom stane, stonáme a je nám ťažko. Nechceme byť totiž vyzlečení, ale prijať odev, aby to, čo je smrteľné, bolo pohltené životom. 5 Je to Boh, kto nás pripravil na túto zmenu, a ako preddavok nám dal svojho Ducha. 6 Preto sa môžeme s dôverou tešiť na náš nebeský domov. Kým žijeme ako hostia tu na zemi, sme vzdialení od nášho domova u Pána. 7 Žijeme z viery, nie z toho, čo vidíme. 8 Preto by sme v plnej dôvere a radi opustili tento život a boli už doma u svojho Pána. 9 Preto sme plní túžby žiť tak, aby z nás mal radosť, už či to znamená zostať tu v cudzine, alebo odísť do svojej vlasti. 10 Veď nakoniec sa všetci musíme postaviť pred Kristov súd, kde sa spravodlivo zhodnotí každý dobrý i zlý skutok, ktorý sme počas života vykonali. 11 A práve táto bázeň pred Pánom nás nabáda presvedčať ostatných. Boh o nás vie všetko a dúfam, že aj vy vo svojom srdci viete,

aké sú moje pohnútky. **12** Nie, nejdeme opäť hovoriť o tom, prečo by ste nám mali dôverovať. Chceme vám iba ukázať, že sa za nás nemusíte hanbiť, a tak sa mohli brániť pred ľuďmi, ktorí sa vystatujú tým, čo je vidieť a nezáleží im na tom, čo je v srdci človeka. **13** Ak to prospeje Božej sláve, nech nás ľudia pokladajú aj za bláznov. A že v skutočnosti bláznami nie sme, je užitočné pre vás. **14** Vo všetkom, čo konáme, nás vedie Kristova láska. Poznali sme totiž, že keď jeden zomrel za všetkých, je to, ako keby zomreli všetci. **15** A za všetkých zomrel preto, aby tí, čo žijú, nežili už viac len sami pre seba, ale pre toho, ktorý za nich zomrel a vstal z mŕtvych. **16** Neposudzujeme preto už nikoho podľa vonkajších znakov. Aj my sme kedysi takto posudzovali Krista, ale teraz už tak nerobíme. **17** A preto kto patrí Kristovi, stal sa novým stvorením. Čo bolo predtým, pominulo, začalo sa niečo celkom nové. **18** To všetko je z Boha, ktorý nás prostredníctvom Ježiša Krista zmieril so sebou a zveril nám službu zmierenia. **19** Z Božieho poverenia preto prinášame posolstvo zmierenia: Boh prostredníctvom Krista zmieril svet so sebou a nepočíta ľuďom ich previnenia. **20** Ako Kristovi vyslanci, cez ktorých hovorí Boh, vás v Kristovom mene prosíme: Zmierte sa s Bohom! **21** Lebo toho, v ktorom nebol žiaden hriech, urobil hriechom pre nás, aby sme prostredníctvom neho mohli prijať Božiu spravodlivosť.

6 Ako Boží služobníci vás naliehavo prosíme: nepremárnite milosť, ktorú ste prijali od Boha! **2** Ved' Boh hovorí: „V čase milosti som vypočul tvoju modlitbu a v deň záchrany som ti pomohol.“ Hovorím vám, že teraz je čas milosti, dnes je deň záchrany. **3** Nikomu nedávame žiadny dôvod na pohoršenie, aby naša služba nebola spochybnená. **4** Vo všetkom sa predstavujeme ako Boží služobníci: vo veľkej vytrvalosti, v ťažkostiach, v utrpení, v bolestiach, **5** v ranách, vo väzení, pri nepokojoch, pri ťažkej práci, v bezsenných nociach či v pôste. **6** Sme povestní svojou bezúhonnosťou, znalosťami, trpezlivosťou, dobrotou, prítomnosťou Ducha Svätého v nás a úprimnou láskou, **7** posolstvom o pravde a Božou mocou. Spravodlivosť je našou zbraňou pre obranu aj útok. **8** Prechádzame slávou i hanobením, predchádza nás dobrá aj zlá povest', považujú nás za podvodníkov, ale tiež za pravdovravných, **9** sme neznámi, a predsa o nás všetci vedia, umierame, ale stále sme na žive, trestajú nás, ale nie až na smrť. **10** Prežívame zármutok, a predsa sa vždy radujeme, sme chudobní a predsa mnohých obohacujeme, nič nemáme a predsa nám všetko patrí. **11** Korint'ania, boli sme k vám úprimní, vyliali sme si pred vami naše srdcia. **12** Nie sme to my, kto sa pred vami uzatvára – vy sami nás

odmietate. **13** Vravím vám to ako svojim deťom: prijmite nás do svojich srdcí. **14** Nespriahajte sa s neveriacimi. Čo môže mať spoločné spravodlivosť a bezprávie? Aké spolužitie môže byť medzi svetlom a temnotou? **15** Je azda možná nejaká zhoda medzi Kristom a diablom? **16** Aká jednota môže byť medzi Božím chrámom a modlami? A čo iné sme, ak nie chrám živého Boha? Ved' Boh povedal: „Budem žiť uprostred nich a s nimi budem bývať, ja budem ich Bohom a oni budú mojim ľuďom.“ **17** A ďalej hovorí Pán: „Oddelte sa a odíďte od nich, preč od všetkého nečistého a ja vás prijmem **18** a budem vaším Otcom a vy mojimi synmi a dcérami,“ vraví všemocný Pán.

7 Pamätajte, moji milovaní, že tieto sľuby patria práve nám. Preto odstráňme všetko, čo znečisťuje telo alebo ducha. Berme Boha vážne a privedme k úplnosti svoju svätosť. **2** Otvorte pre nás svoje srdcia! Nikomu z vás sme neublížili, nikoho nezviedli na zlé, nikoho neoklamali. **3** Nehovorím to preto, aby som vás odsúdil. Ved' som vám už povedal, že v mojom srdci máte také miesto, že sme spojení na život a na smrť. **4** Dôverujem vám a viem, že s vami môžem hovoriť otvorene. Som na vás naozaj hrdý. Ste pre mňa veľkým povzbudením a aj napriek ťažkostiam, ktorými prechádzame, prekypujem radosťou. **5** Ani príchod do Macedónska nám nepriniesol úľavu: okolo nás samé nepriateľstvo, v našom vnútri úzkosť. **6** Ale Boh vie potešiť sklúčených. Aj nám dodal odvahu Titovým príchodom **7** a nielen jeho príchodom, ale aj povzbudením, ktorým ste ho potešili. Rozprával nám o vašej túžbe stretnúť sa s nami, o vašej ľútosti a o vašom odhodlaní brániť ma. To všetko ma naplnilo veľkou radosťou. **8** Aj keď som sa s vami svojím listom dotkol, predsa som rád, že som ho napísal. Keď som videl váš smútok, najprv som svoje slová ľutoval, **9** teraz sa však radujem: nie pre vaše slzy, ale preto, že vás privedli k zmene. Boh použil bolesť ako liek na vašu nápravu, takže sme vám nijako neublížili. **10** Lútosť, ktorej pôvodcom je Boh, vedie človeka k zmene, a tým aj k jeho záchrane; preto je na mieste. Ale zármutok, ktorý je len ľudský, vedie človeka k záhube. **11** Vidíte, čo vo vás vyvolala lútosť podľa Božej vôle? Preč je ľahostajnosť: ste naplnení horlivosťou, záujmom, bážňou, túžbou a pripravenosťou potrestať zlo. Ukázali ste, že ste pripravení urobiť pre nápravu všetko čo môžete. **12** Keď som vám písal, nebolo to kvôli tomu, kto sa dopustil krivdy, ani kvôli tomu, komu ukrivdili, ale aby ste pred Bohom ukázali svoju oddanosť voči nám. **13** A to nás povzbudilo. Ešte viac nás však potešilo, akú radosť z vás mal Títus a koľko duchovnej sily u vás načerpal. **14**

Nič som nemusel odvolávať z chvály, ktorú o vás počul odo mňa. Vždy som hovoril iba pravdu, aj Títus sa mohol teraz presvedčiť, že som nezveličoval. 15 Jeho srdcu ste teraz ešte bližší, keď si spomína, ako ste ho v pokore prijali a ako ochotne ste konali podľa jeho pokynov! 16 Som šťastný, že vám môžem vo všetkom dôverovať.

8 Chceme, bratia, aby ste vedeli, ako veľmi sa prejavila

Božia milosť v kresťanských zboroch v Macedónsku. 2 Hoci sa museli borit s mnohými ťažkosťami a podstúpiť nejednu tvrdú skúšku, z ich nesmiernej radosti a veľkej chudoby vzišla bezhraničná štedrosť. 3 Bol som svedkom toho, ako dobrovoľne dávali podľa svojich možností, ba často dokonca oveľa viac. 4 Oni sami nás prosili, aby mali možnosť zúčastniť sa tejto pomoci pre Boží ľud v Jeruzaleme. 5 Ich obetavosť predstihla všetky naše očakávania. Nechali sa viesť Bohom, a tak sa najprv úplne odovzdali Pánovi, a potom aj nám. 6 Preto sme vyzvali Títa, aby u vás dokončil dielo lásky, ktoré už predtým začal. 7 Ako ste vo všetkom bohatí: vo viere, v slove, v poznaní, v horlivosti aj v láske k nám, budete bohatí aj v tomto diele milosti. 8 Neberte to ako príkaz. O nadšení ostatných vám hovorím, aby som vyskúšal úprimnosť vašej lásky. 9 Viete predsa o milosti nášho Pána Ježiša Krista, že hoci bol bohatý, kvôli vám sa stal chudobným, aby ste vy jeho chudobou zbohatli. 10 Môj názor je, že by ste mali dokončiť dielo milosti, ktoré ste minulý rok začali. Ved' ste to boli vy, kto ho túžil uskutočniť. 11 Vykonajte teda to, čo ste vykonať chceli. Každý nech dá podľa toho, koľko môže. 12 Ak dávate ochotne, váš dar Boh prijíma: ved' záleží na tom, čo môžete dať, nie na tom, čo dať nemôžete. 13 Nejde o to, aby sa iným uľahčilo a vám priťažilo, ale aby sa vyrovnali rozdiely. 14 Ak máte teraz viac, pomôžte tým, ktorí majú nedostatok. Ved' oni zasa môžu pomôcť vám, keď vy budete potrebovať. Tak bude každý mať práve toľko, koľko potrebuje. 15 Ved' je napísané: „Kto nazbieral mnoho, nemal nadbytok, a kto nazbieral málo, nemal nedostatok.“ 16 Som vďačný Bohu za to, že dal Títovi do srdca rovnako horlivú starostlivosť o vás, ako mám ja. 17 Nielenže prijal našu výzvu, aby vás navštívil –, ist' k vám bolo jeho vlastným nadšeným rozhodnutím. 18 Posielame s ním ešte jedného brata, ktorého si pre jeho oddanosť v službe radostnej zvesti vážia vo všetkých zboroch. 19 A nielen to – zbory si ho vybrali, aby nás sprevádzal do Jeruzalema so zbierkou, ktorá má osláviť nášho Pána a verejne dokázať našu horlivosť v službe. 20 Chceme tak predísť prípadným podozreniam, či sme s vyzbieraným obnosom zaobchádzali zodpovedne. 21 Dbáme o to, aby bolo všetko v poriadku

nielen pred Bohom, ale aj pred ľuďmi. 22 Posielame s ním ešte jedného brata, ktorý sa už neraz osvedčil ako úprimný kresťan. Teší sa na vás, lebo vám veľmi dôveruje. 23 Títus je v tejto veci mojím spoločníkom a spolupracovníkom v práci pre vás. Ďalší dvaja sú vyslancami zborov a ich životy sú Kristovi na slávu. 24 Ukážte im svoju lásku a pred ostatnými zbormi im dokážte, že sme na vás právom hrdí.

9 Myslím, že o pomoci jeruzalemskému zboru som vám ani nemusel písať. 2 Poznáam predsa vašu ochotu a v Macedónsku som hrdó vyhlasoval, že vy v Acháji ste boli na zbierku pripravení už vlni. Práve vaša horlivosť povzbudila mnohých z nich. 3 Teraz k vám posielam týchto bratov, aby slová chvály na vašu adresu neboli prázdne. Budte teda pripravení tak, ako som im o tom hovoril. 4 Ako by sme vyzerali, keby so mnou prišli aj niektorí z Macedónska a zistili by, že nie ste na pomoc pripravení? Aké zahanbenie by sme prežili my – nehovoriac o vašom – zvlášť, keď vo vás vkladáme takú dôveru. 5 Preto som pokladal za potrebné poprosiť týchto bratov, aby k vám prišli vopred a zhromaždili váš dávno sľúbený dar ešte pred mojím príchodom. Nech je všetko pripravené a je vidieť, že ste to dali ochotne a nie z donútenia. 6 Pamätajte však: skúpa seja – skromná žatva. Bohatú úrodu zožne ten, kto štedro seje. 7 Každý nech dáva podľa toho, ako sa vo svojom srdci vopred rozhodol: nie s donútenia ani s nechutou. Boh miluje radostného darcu. 8 Boh má moc pozhnať vás takou mierou, že vždy budete mať dost' nielen pre seba, ale aj pre pomoc tým, ktorí to budú potrebovať, 9 ako je napísané: „On rozdeľuje štedro, dáva chudobným, jeho spravodlivosť trvá naveky.“ (aiōn g165) 10 On, ktorý dáva roľníkovi zrnó i chlieb na jenie, dá všetko potrebné na seju aj vám, spôsobí jej vzrast a rozmnoží tak vašu štedrosť. 11 Vo všetkom budete obohacovaní, aby ste mohli byť veľkoryso štedrý. To privedie mnohých k chválení Boha. 12 Vykonávanie tejto služby, nielen že prinesie bratom to, v čom majú nedostatok, ale aj ich srdcia naplní vďačnosťou Bohu. 13 Prostredníctvom vašej služby budú oslavovať Boha za to, že ste sa nechali viesť radostnou správou o Kristovi, ktorá je vašim vyznaním, i za štedrosť, ktorú preukazujete im aj všetkým ostatným. 14 Budú sa za vás modliť a ich srdcia budú naplnené láskou k vám pre nesmiernu milosť, ktorou vás Boh naplnil. 15 Vďaka Bohu za jeho neopísateľný dar!

10 Láska vo vás ako Kristus vás chcem napomenúť ja, Pavol, vraj mierny, keď s vami hovorím tvárou v tvár, a trúfalý, keď som preč. 2 Prosim vás, nenúťte ma, aby som vás presvedčil, že mi nechýba odvaha na ráznejší postup

proti tým, čo môjmu konaniu prisudzujú iba ľudské pohnútky. **3** Áno, som iba obyčajný človek, ale nebojujem vo vlastnej sile. **4** Zbrane, ktoré používam, nie sú zbrane tohto sveta. Máme účinné Božie zbrane, schopné zbúrať každú pevnosť. Nimi boríme ľudské výmysly **5** a pýchu človeka namierenú proti každému poznaniu Boha. Nimi si podmaňujeme naše zmýšľanie, aby sa nechalo viesť Kristom. **6** Sme pripravení potrestať každú neposlušnosť – až kým nepreukážete svoju úplnú oddanosť Kristovi. **7** Pozeráte sa len na to, čo je vidieť očami. Ak je niekto z vás presvedčený, že patrí Kristovi, nech si uvedomí, že o nič menším Kristovým vlastníctvom sme aj my. **8** A keby som sa aj trochu viac pochválil mocou, ktorú som dostal od Krista, aby som u vás staval a nie boril, nebudem sa musieť hanbiť. **9** Ale nerád by som, aby sa zdalo, že vás chcem svojimi listami zastrašovať. **10** Niektorí hovoria: „Jeho listy sú prísne a tvrdé, ale osobná prítomnosť nevýrazná a ani jeho reč nestojí za veľa.“ **11** Kto takto uvažuje, nech očakáva, že ako sa prejavujeme slovami vo svojich listoch, keď sme ďaleko od vás, takí budeme aj vo svojich skutkoch, keď prídem. **12** Nemáme ani len odvahu zaradiť sa medzi tých, alebo porovnávať sa s tými, ktorí vychvaľujú samých seba. Ved' byť sám sebe meradlom i vzorom na porovnávanie je pochabosťou. **13** My sa však nechceme chváliť väčšmi, ako sa patrí. Naším cieľom je splniť úlohy, ktoré nám Pán Boh prideliť, a k nim patrí aj naša práca pre vás. **14** Až do vášho mesta nás Boh poslal s radosťou správou o Kristovi a nechceme ísť ďalej, ako nám určil. **15** Ani sa nechceme chváliť cudzou prácou, ale veríme, že keď sa vaša viera upevní, porastie naša vážnosť medzi vami v súlade s určenou mierou **16** a budeme môcť zvestovať evanjelium aj za vaše územie až tam, kam dosiaľ nepreniklo. Rozhodne si však nechceme privlastňovať výsledky práce iných. **17** Písmo hovorí: „Kto sa chváli, nech sa chváli tým, čo koná Pán.“ **18** Keď niekto vyhlasuje, aký je schopný, to ešte nič neznamená. Rozhodujúce je to, o kom Boh vydá dobré svedectvo.

11 Verím, že budete trepezliví k tej mojej malej nerozumnosti. Vydržte to so mnou! **2** Mám vás totiž tak túžobne rád ako Boh. Ako sa neskazené mladé dievča zasnubuje so svojim budúcim manželom, tak som vás ja zaslúbil Ježišovi Kristovi. **3** Teraz mi však srdce zviera úzkosť, aby tak, ako keď had zviedol svojou prefikanosťou Evu, nebola aj vaša myseľ poškvrnená a neodvrátili ste sa od vernej a úprimnej oddanosti Kristovi. **4** A vy tak pokojne dávate príležitosť každému, kto vám predkladá iného Krista ako my a vnáša medzi vás iného ducha, ako ste prijali a šíri

akúsi inú „dobrú“ zvest', než ste počuli od nás. **5** Myslím si, že nie som niečo menej ako títo „velkoapoštoli!“ **6** Možno nie som taký zručný rečník ako oni, ale určite mi nechýba poznanie. O tom sme vás už presvedčili mnohokrát pri rôznych príležitostiach. **7** Alebo som zhrešil, keď som voči vám vystupoval pokorne, aby ste vy mohli byť vyvýšení? Bola to chyba, keď som vám zvestoval dobrú správu bez nároku na odmenu? **8** Iné zbory som okrádal, keď som od nich prijímal podporu, len aby som vám mohol slúžiť. **9** A aj keď som bol u vás a mal som nedostatok, nebol som nikomu na ťarchu. Ved' v čom som mal nedostatok, doplnili kresťania z Macedónska. Vždy som konal tak, aby som pre vás nebol bremenom a mienim sa toho držať aj naďalej. **10** A ako že som vedený Kristovou pravdou, túto moju chválu nikto v celom Achajsku neumlčí. **11** Prečo? Azda preto, že vás nemám rád? Boh vie, že mám! **12** Chcem vám i naďalej slúžiť bez akejkoľvek odmeny, aby tí ľudia nemali možnosť vychvaľovať sa, že sú takí ako my. **13** Ved' sú to podvodníci, falošní apoštoli, ktorí sa iba vydávajú za Kristových apoštolov. **14** Netreba sa tomu, čudovať, ved' aj satan na seba berie podobu anjela svetla. **15** Nikoho teda neprekvapí, že aj jeho pomáhači sa vydávajú za služobníkov spravodlivosti, no ich koniec bude zodpovedať ich skutkom. **16** Opakujem znovu: nech si nikto nemyslí, že som blázon. A ak ma niekto za takého považuje, potom nech prijme aj moju maličkú samochválu. **17** Keby som konal podľa Pána, nehovoril by som tak, ale ako nerozumný chvastúň to vari smiem. **18** Keď sa toľkí chvália meradlami tohto sveta, pochválím sa aj ja. **19** Vy ste predsa takí múdri, že radi strpíte aj slová blázna. **20** Ved' dokážete znášať, keď vás niekto zotročuje, utráca vaše peniaze, zmocňuje sa vás, vyvyšuje sa nad vás alebo vás bije priamo do tváre. **21** Zahanbene priznávam, že na niečo také som príliš slabý. Ak však na to niekto má odvahu – opäť hovorím ako blázon –, potom si trúfam aj ja. **22** Tak oni sú Hebreji? Ja tiež! Patria do izraelského národa? Ja tiež! Sú Abrahámovými potomkami? Ja tiež! **23** Sú Kristovými služobníkmi? O tom väčším som ja! (Ak mám hovoriť ako pomätenec.) Prežil som viac námahy ako oni, viackrát som bol vo väzení, rán pri bití som utŕžil viac ako oni, často som bol v ohrození života. **24** Päť ráz mi dali Židia naložiť tridsaťdeväť rán bičom, **25** trikrát ma zbili palicami, raz dokonca kameňovali. Trikrát som zažil stroskotanie lode a z toho raz som noc a deň strávil vo vlnách mora. **26** Často som bol na cestách – ohrozovaný rozvodnenými riekami, lupičmi, vlastnými súkmeňovcami i pohanmi. Smrť mi hrozila v rozbesnených davoch i na ľudoprázdnych púšťach, na rozbúrenom mori, ba aj medzi

falošnými bratmi. 27 Viem, čo je to práca a námaha, časté bdenie, mučivý hlad a smäd, časté pôsty, čo je to na kost' premrznúť a nemať si čo obliecť. 28 A navyše na mňa stále doliehajú starosti o všetky kresťanské zbory. 29 Stalo sa niekedy, že by sa ma nedotkla slabosť kohokoľvek z vás tak, že by som ju neprežíval ako vlastnú slabosť? Netrápil som sa vari, keď niekto podliehal pokušeniu? 30 Ak už sa teda mám chváliť, budem sa chváliť svojou slabosťou. 31 Boh a Otec Pána Ježiša – nech je mu vzdávaná večná chvála – vie, že neklamem. (aiōn g165) 32 V Damasku dal miestodržiteľ kráľa Areta strážiť mestské brány, aby ma chytil. 33 Dal som sa teda spustiť v koši po lane otvorom v mestských hradbách, a tak som unikol z jeho rúk.

12 A keď sa už mám chváliť, hoci to nie je na nič dobré, prejdem ešte k znameniam a videniam od Pána. 2 Viem o človeku, patriacom Kristovi, ktorý bol pred štrnástimi rokmi prenesený až do tretieho neba. Nevieť však, či to bolo len v duchu, alebo aj fyzicky – to vie len Boh. 3 Ale či už v tele alebo mimo tela, viem, že ten človek 4 bol vychvátený do raja a počul nevypovedateľné veci. Človek niečo také nemôže ani vysloviť. 5 Takýto človek by bol dôvodom na chválu; ja sa však nechcem chváliť sám sebou, iba ak svojimi slabosťami. 6 Mohol by som sa chváliť ešte aj inými vecami a nebola by to odo mňa pochabosť – hovoril by som pravdu. Radšej to však robiť nebudem. Nech ma každý posudzuje iba podľa toho, čo na mojom živote vidí a v mojom poslanstve počuje. 7 Pán Boh mi dal také výnimočné zjavenie, že bolo treba pridať aj jedno trápenie, aby som nebol príliš namyslený: je to telesná bolesť, ktorá mi ako satanov posol svojimi ranami pripomína, aby som sa nevyvyšoval. 8 Trikrát som Pána prosil, aby ma od toho oslobodil, 9 ale on mi povedal: „Stačí ti moja milosť. Ved' moja moc sa prejaví práve v tvojej slabosti.“ A tak sa radšej budem chváliť slabosťami, aby na mne spočinula Kristova moc. 10 Preto rád prijímam aj slabosť, príkorie, biedu, prenasledovanie a bolesť, lebo tým všetkým slúžim Kristovi. Ved' práve vtedy, keď som slabý, som silný. 11 Teraz som sa teda predstavil ako nerozumný človek. Ale vy sami ste ma k tomu prinútili. Vy ste tí, od ktorých som mal dostať odporúčanie. Lebo hoci vo vlastnej sile nič neznamenám, za tými „velkoapoštolmi“ som nezaostal v žiadnej oblasti. 12 Keď som bol medzi vami, dôkazy môjho apoštolstva sa prejavili prostredníctvom trpezlivosti v znameniach, zázrakoch a nadprirodzených prejavoch moci. 13 V čom som vás ukrátil oproti ostatným cirkevným zborm? Vari v tom, som od vás nežiadal hmotnú podporu? Ó, tak potom mi túto krivdu

opustte! 14 Pripravujem sa teraz na tretiu návštevu u vás – a ani teraz pre vás nebudem bremenom. Nejde mi o vaše peniaze, ale o vás! Ved' nie deti majú sporit' pre rodičov, ale rodičia pre deti. 15 Pre vašu záchranu rád obetujem všetko čo mám – aj samého seba. Máte ma radi stále menej len preto, že rastie moja láska k vám? 16 Nebol som vám teda na obtiaž, ale niektorí z vás si myslia, že som prešibaný a že som vás dobehol. 17 Žiadal som vari od vás niečo prostredníctvom tých, ktorých som k vám poslal? 18 Poslal som za vami Títa spolu s ďalším bratom. Pripravil vás Títus o niečo? Nepridržal sa azda rovnakých zásad ako ja? Nekonal vari v rovnakom duchu? 19 Stále si myslíte, že máme potrebu sa pred vami obhajovať? Milovaní, Boh je mi svedkom, že nás vedie Kristus a všetko, čo hovoríme, má prispieť k vášmu rastu. 20 Obávam sa, aby som vás nenašiel, až zase prídem, takých, akých by som nechcel, a vám zase aby som sa nevidel takým, akým vy ma nechcete mať. Bol by som nerád, keby došlo k sporom, závisti, hádkam, k bezohľadnému sebecku, osočovaniu, klebeteniu, k bezočivému povyšovaniu sa či k rozbrojom. 21 Nechcel by som, aby ma Boh pred vami pokoril tak, že by som sa musel trápiť nad tými, ktorí už predtým žili v hriechu a doteraz sa neodvrátili od nečistoty, nemravnosti a hriešnej zmyselnosti, do ktorej padli.

13 Toto bude už moja tretia cesta k vám. A vy viete, že každá výpoveď musí byť potvrdená dvoma alebo tromi svedkami. 2 Varoval som vás už pri svojej druhej návšteve a aj teraz to vo svojom liste opakujem tým, ktorí zostávajú v hriechu, ale aj všetkým ostatným: keď opäť prídem, nikoho nebudem šetriť. 3 Potom dostanete dôkaz, že cezo mňa hovorí Kristus, ktorý sa vám nepredstaví ako slaboch, ale ako niekto, kto má moc. 4 Zomrel síce na kríži ako bezmocný človek, ale teraz z moci Božej žije! Aj my sme tak ako on slabí, ale rovnako ako on budeme žiť z Božej moci, aby sme vám mohli slúžiť. 5 Skúmajte svoje vnútro, pýtajte sa samých seba, či naozaj žijete život viery. Vari ste nezistili, že Kristus žije vo vás? Mohlo by sa to stať, ak ste v tejto skúške neobstáli. 6 Dúfam, že ste postrehli, že my sme v tejto skúške neprepadli. 7 Modlíme sa však, aby ste nevykonali nič zlé; nie však preto, aby sa ukázalo, že my máme pravdu. Ide nám o to, aby ste konali správne, aj keby sa zdalo, že my sme neobstáli. 8 Proti pravde predsa nemôžeme bojovať, môžeme konať len v prospech pravdy. 9 Radujeme sa, že vy ste silní, hoci my prežívame svoje slabosti. Ved' preto sa aj modlíme, aby ste boli dokonalí. 10 Píšem vám to preto, aby som pri svojom príchode nemusel

postupovať prísne a využívať tak právomoc, ktorý mi Pán dal na budovanie, nie boreníe. **11** Nakoniec, bratia moji, radujte sa, naprávajte svoje nedostatky, povzbudzujte sa, žite v jednomyselnosti a vzájomnom pokoji a Boh lásky a pokoja bude s vami. **12** Pozdravte sa navzájom láskavým objatím. **13** Pozdravujú vás všetci, ktorí patria k Božiemu ľudu. **14** Nech je s vami všetkými milosť Pána Ježiša Krista, Božia láska a spoločenstvo svätého Ducha.

Galat'anom

1 Pavol – apoštol nie z poverenia ľudí či z rozhodnutia človeka, ale z vôle Ježiša Krista a Boha Otca, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych – **2** a všetci bratia a sestry, ktorí sú tu so mnou, zborom v Galácii: **3** nech vás Boh náš Otec, a Pán Ježiš Kristus obdarí pokojom a milosťou. **4** My sme zhrešili, ale on sa obetoval z nás, aby nás vytrhol z tohto skazeného sveta. Taká bola vôľa nášho Boha a Otca. (aiōn g165) **5** Jemu patrí sláva na večné veky. (aiōn g165) **6** Som udivený, že ste sa tak rýchlo odvrátili od Boha, ktorý vás povolal Kristovou milosťou a prijali ste inú „dobrú“správu. **7** Ved' žiadne iné evanjelium nie je, to len niektorí sa vás snažia zmiasť a chcú poprekrúcať Kristovo evanjelium. **8** Nech je prekliaty každý, kto by vám prišiel hlásať iné evanjelium, či už by sme to boli my alebo sám anjela z neba. **9** Hovorili sme o tom už skôr a teraz to opakujem: nech je prekliaty každý, kto hlása iné evanjelium, než to, ktoré ste prijali! **10** Usilujem sa teraz o priazeň u ľudí alebo u Boha? Snažím sa zapáčiť ľuďom? Ak by mi išlo o prijatie u ľudí, nebol by som Kristovým služobníkom. **11** Bratia, uistujem vás, že dobrá správa, ktorú som vám zvestoval, nemá ľudský pôvod. **12** Od žiadneho človeka som ju neprevzal, ani som sa o nej nenaučil. Zjavil mi ju Ježiš Kristus. **13** Vy predsa viete, ako som sa správal, keď som bol ešte oddaný židovstvu, a ako neúprosne som prenasledoval Božiu cirkev a usiloval sa ju zničiť. **14** Svojím židovstvom som prevyšoval všetkých vrstovníkov svojho ľudu – tak veľmi som horlil za tradície našich otcov. **15** Bohu si ma vybral už pred mojím narodením, povolal ma svojou milosťou **16** a s potešením mi zjavil svojho Syna, aby som radostnú správu o ňom hlásal všetkým národom. Vtedy som sa neradil s ľuďmi, **17** ba ani som sa nešiel do Jeruzalema za tými, ktorí sa stali apoštolmi skôr ako ja. Odišiel som do Arábie, a potom som sa zase vrátil do Damasku. **18** Až po troch rokoch som sa vypravil do Jeruzalema, aby som sa osobne zoznámil s Petrom. Pobudol som u neho dva týždne, **19** ale okrem Jakuba, Ježišovho brata, som sa už s inými apoštolmi nestretol. **20** Boh mi je svedkom, že to, čo vám píšem, je pravda. **21** Potom som putoval do Sýrie a Cilície, **22** ale v Judsku ma kresťania ešte stále osobne nepoznali. **23** Dopyčuli sa len, že ich niekdajší prenasledovateľ teraz zvestuje evanjelium, ktoré sa kedysi snažil zničiť. **24** A chválili za mňa Boha.

2 Až o štrnásť rokov som sa znova vybral do Jeruzalema s Barnabášom a vzal som so sebou aj Títa. **2** Šiel som tam na Boží pokyn a uznávaným apoštolom som predložil

evanjelium, ktoré zvestujem pohanom, aby som sa uistil, že moje predchádzajúce i terajšie úsilie nie je márne. **3** Dokonca ani Títa nenútili dať sa obrezať, hoci je pôvodom Grék, **4** ako sa o to usilovali tí kresťania, ktorí svoju vieru len predstierali. Nenápadne sa vtreli medzi nás s úmyslom vyšpehovať, na čom je založená naša sloboda, ktorú máme ako veriaci v Ježiša Krista. Chceli by nás totiž opäť zotročiť. **5** Ani na v najmenšom sme im však neustúpili, ani sa im nepodriadili, aby sa pravda evanjelia zachovala aj pre vás. **6** Nikto z tých, ktorých názor sa v cirkvi cení (vôbec mi nezáleží na tom, kým boli predtým – ved' pred Bohom sme si všetci rovní) a tešia sa zvláštnej vážnosti, nič ďalšie k môjmu evanjeliu nepridali. **7** Naopak, videli, že Boh mi dal dôveru kázať evanjelium pohanom, podobne ako Petrovi Židom – **8** ved' ten, ktorý pôsobil prostredníctvom Petra, aby bol apoštolom u obrezaných, dal aj mne moc slúžiť pohanom. **9** Keď teda Jakub, Kéfas a Ján, považovaní za stĺpy cirkvi, videli milosť, ktorou som obdarovaný, podali mne a Barnabášovi pravicu na znak dohody, že my pôjdeme k pohanom a oni medzi Židov. **10** Odporúčali nám iba, aby sme nezabúdali na chudobných. Práve o to som sa vždy usiloval aj ja. **11** Keď však Peter prišiel do Antiochie, musel som ho verejne pokarhať, pretože si to naozaj zaslúžil. **12** Najprv totiž pokojne stoloval s kresťanmi z pohanov, ale keď prišli niektorí bratia od apoštola Jakuba, ktorí boli obrezaní, začal sa zo strachu pred nimi vyhybať kresťanom z pohanov a obchádzal ich. **13** S ním sa pretvarovali aj ďalší kresťania zo Židov a dokonca aj Barnabáš sa dal strhnúť týmto pokrytectvom. **14** Keď som videl, že nekonajú v súlade s pravdou evanjelia, povedal som Petrovi pred všetkými: „Ty si rodom Žid, ale pokiaľ ide o Mojžišov zákon, žiješ ako pohan, nie ako Žid. Prečo teda nútiš pohanov, aby žili podľa židovských predpisov? **15** My obaja sme rodom Židia a nie „hriešni“pohania. **16** Vieme však, že človek sa pred Bohom nemôže ospravedlniť plnením nariadení zákona. Ved' aj my sme uverili v Ježiša Krista, aby sme mohli byť ospravedlnení pred Bohom z viery v Krista, a nie poslušným plnením zákona. Ved' konanie skutkov, ktoré vyžaduje zákon, neospravedlní nikoho. **17** Keď teda túžime po ospravedlnení v Kristovi, a predsa zisťujeme, že sme hriešnikmi, je to vari Kristus, kto nás vedie do hriechu? Určite nie! **18** Ved' by som hrešil, keby som teraz staval to, čo som práve zbúral. **19** Zákon ma totiž odsúdil na smrť a rozsudok bol vykonaný. To znamená, že môj starý život sa skončil a ja žijem teraz novým životom pre Boha: s Kristom som bol ukrižovaný aj ja. **20** Žijem síce, ale to už nie je môj život, to vo mne žije Kristus. Žijem vo viere v Syna Božieho, ktorý si ma

zamiloval a obetoval za mňa svoj život. **21** Nepohrdám touto Božou milosťou. Keby totiž na ospravedlnenie stačilo plniť nariadenia zákona, bola by Kristova smrť zbytočná.“

3 Ach, vy nerozumní Galaťania, vari vás ktosi počaroval?

Ved' vám bol vykreslený priamo pred očami ukrižovaný Ježiš Kristus **2** Rád by som sa od vás dozvedel jednu vec: Ducha Svätého ste dostali na základe konania skutkov, ktoré vyžaduje Zákon, alebo preto, že ste uverili zvesti evanjelia? **3** To ste naozaj takí zaslepení? Začali ste žiť z Ducha Božieho, a nakoniec chcete skončiť pri ľudskej snahe? **4** Tolko ste vytrpeli a nadarmo? A keby len nadarmo! **5** Daroval vám Boh svojho Ducha a urobil tolko zázrakov medzi vami preto, že ste dodržiavali Zákon, alebo preto, že ste uverili zvesti o záchrane? **6** Spomeňte si na Abraháma: „dôveroval Bohu a on ho preto považoval za spravodlivého.“ **7** Pochopte, že skutočnými potomkami Abraháma sú tí, ktorí Bohu dôverujú. **8** Písmo už dávno poukazovalo na to, že Boh aj pohanov ospravedlní na základe ich viery. Už Abrahám dostal zaslúbenie: „Prostredníctvom teba budú požehnané všetky národy.“ **9** Teda tí, čo uveria, získajú rovnaké požehnanie ako Abrahám, muž viery. **10** Na druhej strane tí, čo sa spoliehajú na svoje záslužné skutky v plnení Zákona, sú pod kliatbou, lebo je napísané: „Prekliaty je každý, kto nezotrváva vo všetkom, čo je napísané v knihe Zákona, a nekoná podľa toho.“ **11** Je teda jasné, že na základe skutkov zákona nebude pred Bohom ospravedlnený nikto, pretože „spravodlivý bude žiť z viery.“ **12** Viera a poslušnosť príkazov však nie je to isté. Zákon hovorí: „Človek, ktorý plní moje ustanovenia, bude žiť.“ **13** Z tejto kliatby Zákona nás vykúpil Kristus tým, že sa sám stal kliatbou. Lebo je napísané: „Prekliaty je každý, kto visí na dreve.“ **14** Stalo sa to, aby prostredníctvom Ježiša Krista dostali požehnanie dané Abrahámovi aj pohanovia a aby sme vierou mohli prijať zaslúbeného Ducha Svätého. **15** Bratia, ved' sami viete, že ak sa raz napíše závet a stane sa právoplatným, nemôže ho už nikto zrušiť alebo k nemu niečo pridať. **16** Boh sa zaviazal sľubom Abrahámovi a jeho potomkovi a všimnite si, nehovorí sa tu o potomkoch, akoby hovoril o mnohých, ale o jednom potomkovi a myslí sa tým Kristus. **17** A tak ani zákon, vydaný až o štyristotridsať rokov neskôr, nemôže zrušiť zmluvu uzavretú s Abrahámom a zbaviť zaslúbenie platnosti. **18** Keby sa totiž dedičstvo dalo získať plnením ustanovení Zákona, nemohlo by byť založené na zaslúbení. Boh ho však z milosti dal Abrahámovi prostredníctvom svojho sľubu. **19** Načo bol potom ešte pridávaný Zákon? Na to, aby sme poznali, ako sme sa od

Boha vzdialili. Bol vyhlásený anjelmi a zverený ľudskému prostredníkov, kým nepríde ten zaslúbený potomok. **20** S Abrahámom však Boh hovoril bez prostredníka, osobne. Ved' Boh je jeden. **21** Znamená to, že sú Božie zaslúbenia a Boží zákon v rozpore? Určite nie! Keby tu bol Zákon, ktorý by mohol dať život, potom by naozaj bolo možné dosiahnuť ospravedlnenie plnením Zákona. **22** Podľa Písma je však celý svet v zajatí hriechu, a tak to zaslúbené bolo dané prostredníctvom viery v Ježiša Krista všetkým, ktorí veria. **23** Kým neprišla viera, boli sme zajatcami Zákona. Ten nás strážil pre chvíľu, keď sa zjaví viera. **24** Zákon bol teda naším prísnyim vychovávateľom, kým neprišiel Kristus, aby sme mohli byť ospravedlnení na základe viery. **25** Keď však prišla viera, nepodliehame už prísnemu vychovávateľovi. **26** Ved' v Ježišovi Kristovi sme prostredníctvom viery Božími deťmi. **27** Vy všetci, ktorí ste boli pokrstení do spoločenstva s Kristom, ste na seba vzali Kristov charakter. **28** Už nielo rozdielu medzi Židom a pohanom, otrokom a slobodným, mužom a ženou. Všetci ste jedno v Kristovi Ježišovi. **29** A tak, ak ste Kristovi, ste aj potomkami Abraháma, a teda aj dedičmi toho, čo Boh zaslúbil.

4 Chcem tým povedať, že aj s dedičstvom je to podobne:

Kým dedič nie je plnoletý, nielo rozdielu medzi ním a sluhom, hoci mu patrí všetko. **2** Musí poslúchať svojich poručníkov a správcov otcovho majetku až do času, ktorý určil otec. **3** Tak je to aj s nami. Kým sme boli nedospelí, boli sme otrokmi mocností tohto sveta. **4** Keď však nadišiel určený čas, poslal Boh svojho Syna, ktorý sa narodil ako každý iný človek a bol podriadený Zákonom, **5** aby nás, ktorí sme boli otrokmi zákona, vykúpil a prijal tak opäť práva detí. **6** A keďže ste Božími deťmi, Boh dal do našich sŕdc Ducha svojho Syna, Ducha, ktorý volá: „Otec, Otecko!“ **7** A tak už nie si otrokom, ale Božím dieťaťom, a ako taký aj dedičom jeho kráľovstva. **8** Kým ste ešte nepoznali Boha, slúžili ste tým, ktorí vo svojej prirodzenosti bohmi nie sú. **9** Ale teraz, keď ste spoznali Boha, alebo skôr, keď on spoznal vás, ako je možné, že sa chcete znova vracieť k tým slabým a biednym pravidlám a stať sa ich otrokmi? **10** Prečo pripisujete taký význam dodržiavaniu dní, mesiacov, období a rokov? **11** Bojím sa o vás, aby úsilie, ktoré som vám venoval, nebolo nakoniec zbytočné. **12** Žiadam vás, bratia, budte ako ja, ved' aj ja som ako vy. Doteraz ste mi v ničom neublížili. **13** Viete, že som bol chorý, keď som vám prvý raz zvestoval evanjelium. **14** A hoci môj stav vo vás mohol vzbudiť pokušenie odmietnuť ma či opovrhnuť mnou, vy ste ma prijali ako Božieho posla, ba priam ako samého Ježiša

Krista. **15** Akí ste boli vtedy šťastní. Čo sa stalo? Ved' by som mohol dosvedčiť, že keby to bolo možné, vlastné oči by ste si boli vylúpili a darovali ich mne! **16** A teraz iba preto, že vám hovorím pravdu, stal som sa vaším nepriateľom? **17** Falošní učitelia, ktorí sa tak horlivo uchádzajú o vašu priazeň, to s vami nemyslia dobre; chcú vás od nás odlúčiť, aby ste horlili pre nich. **18** Je správne horliť, ale pre dobrú vec a vždy, nie iba vtedy, keď som s vami. **19** Deti moje, znovu pre vás trpím, ako keď žena privádza na svet dieťa a bude to tak, kým nebudete podobní Kristovi. **20** Ako rád by som bol teraz medzi vami a našiel pre vás to pravé slovo, lebo už naozaj neviem, čo s vami. **21** Počujte vy, čo si myslíte, že je nevyhnutné dodržiavať predpisy židovského zákona: či nerozumiете, čo hovorí Zákon? **22** Je napísané, že Abrahám mal dvoch synov: jedného so svojou otrokyňou, druhého so slobodnou, so svojou manželkou. **23** Syn otrokyne sa narodil z vôle človeka, druhý však podľa Božieho zaslúbenia. **24** Je to obrazná reč – dve ženy tu predstavujú dve zmluvy. Tá prvá je z hory Sinaj, Hagar, ktorá rodí deti do otroctva. **25** Hagar z hory Sinaj v Arábii predstavuje v tomto obraze terajší Jeruzalem, ktorý so svojimi deťmi žije v otroctve. **26** Ale Jeruzalem, ktorý je hore, je slobodný – ten je našou matkou podobne, ako ňou bola Sára. **27** Je totiž napísané: „Raduj sa, neplodná, ktorá nerodíš, jasaj a krič ty, ktorá nemáš pôrodné bolesti. Lebo opustená má viac detí ako tá, ktorá má muža.“ **28** Vy, bratia, ste rovnako ako Izák zaslúbenými deťmi. **29** Ale ako už vtedy syn narodený z otrokyne prenasledoval toho, ktorý sa narodil z vôle Božieho Ducha, tak je to aj dnes. **30** Čo však vraví Písmo? „Vyžeň otrokyňu aj jej syna! Lebo syn otrokyne nebude dedičom spolu so synom slobodnej!“ **31** Bratia, my nie sme synmi otrokyne, ale synmi slobodnej.

5 Sme slobodní – ved' Kristus nám vydobyl slobodu. Žite preto slobodne a nedajte sa zase spútať otročkým jarmom. **2** Ja, Pavol, vám vravím, že ak sa dávate obrezávať podľa židovského zákona, Kristova obeť pre vás stráca svoj zmysel. **3** Znova zdôrazňujem každému z vás, aby ten, kto sa dáva obrezávať, dôsledne plnil celý Zákon. **4** Vy všetci, ktorí chcete získať ospravedlnenie na základe dodržiavania Zákona, odlúčili ste sa od Krista a unikli ste spod vplyvu jeho milosti. **5** My však prostredníctvom Ducha vo viere netrpezlivo očakávame spravodlivosť, ktorá je našou nádejou. **6** Ved' keď patríme Kristovi, nezáleží na tom, či je niekto obrezaný alebo nie: dôležitá je viera, ktorá sa prejavuje nesebeckou láskou. **7** Bratia, tak dobre ste začali! Kto vám zabránil, aby ste žili podľa pravdy? **8** Určite to

nevyšlo do toho, ktorý vás povoláva. **9** Viete, že trochu kvasu stačí, aby nakyslo celé cesto. **10** Ja však dôverujem Bohu, že sa neodchýlite k inému zmýšľaniu. Ten však, kto vnáša medzi vás zmätok, neujde trestu, nech je to ktokoľvek. **11** Niektorí tvrdia, že stále učím nutnosť obriezky. Prečo by som bol potom terčom prenasledovania? Ved' by som tak odstránil pohoršenie, ktoré prináša kríž. **12** Nech tí, čo vás znepokojujú kvôli obriezke, sa dajú hoci aj vykastrovať! **13** Milovaní bratia, Kristus vás predsa povolal, aby ste boli slobodní. To však neznamená, že by ste mali teraz užívať a konať všetko, čo sa vám len zachce. Radšej si vedení láskou slúžite navzájom. **14** Ved' celý zákon sa dá zhrnúť do jedinej vety: Miluj svojho blížneho ako seba samého! **15** Ak sa však namiesto toho hryziete a žeriete, dajte pozor, aby ste sa navzájom neprivedli do záhuby! **16** Radím vám: Dajte sa viesť Duchom Svätým, tak odoláte tomu, na čo vás navádza vaša hriešna prirodzenosť. **17** Lebo človek vo svojej prirodzenosti koná proti Božiemu Duchu a Duch proti hriešnym túžbam človeka. Je to protiklad, ktorý vedie k tomu, že človek robí to, čo nechce. **18** Ak vás však vedie Duch Svätý, nie ste otrokmi zákona. **19** U toho, kto sa dáva viesť telesnými túžbami, prejavujú sa tieto skutky: nemravnosť, nečistota, hriešna zmyselnosť, **20** modlárstvo, čarodejníctvo, spory, roztržky, hádky, hnevy, bezohľadné sebecko, rozdelenie a rozkol, **21** závisť, opilstvo, obžerstvo a im podobné necnosti. Už raz som povedal a opakujem znova, že tí, ktorí takéto veci robia, nebudú mať podiel na Božom kráľovstve. **22** Ovocím života, ktorý vedie Boží Duch je: láska, radosť, pokoj, trpezlivosť, láskavosť, dobrota, vernosť, **23** nežnosť a sebaovládanie. Kto takto žije, nepríde do konfliktu so žiadnym zákonom. **24** Tí, ktorí patria Kristovi, nechali svoje prirodzené zlé žiadosti a vášne zmrieť s ním na kríži. **25** Ak nám Duch dal nový život, má to byť zrejme v našom konaní. **26** Neusilujme sa o prázdnu slávu, neprovokujeme sa navzájom, nezávidíme si.

6 Bratia, ak by sa stalo, že niekoho ovládne hriech, usilujte sa vy, ktorí ste vedení Božím Duchom, priviesť ho späť na pravú cestu v duchu miernosti. Dávajte si na seba pozor, aby ste aj vy nepodľahli pokušeniu. **2** Pomáhajte si navzájom niesť svoje bremená, a tak naplníte Kristov zákon. **3** Ak si niekto o sebe namýšľa, aký je dôležitý, a pritom nič neznamená, klame sám seba. **4** Každý nech skúma svoje vlastné konanie. Možno bude mať dôvod byť na niečo hrdý, ale nech sa s nikým neporovnáva. **5** Každý sa bude zodpovedať sám za seba. **6** S tými, ktorí vás vyučujú Božím cestám, sa ochotne delte so všetkým dobrým. **7** A nemýľte

sa! Boha nikto nemôže podviesť. Čo človek rozsievá, to bude aj žat'. **8** Kto všetko svoje úsilie zameriava na uspokojenie svojich hriešnych túžob, ženie sa do záhuby, lebo telo je smrteľné. Kto však svoje úsilie venuje budovaniu kráľovstva Ducha, získa večný život, lebo Duch dáva život. (aiōnios **g166**) **9** Nedajme sa pri konaní dobra premôcť únavou, lebo keď vytrváme, čaká nás slávna žatva. **10** A tak kým je čas, preukazujeme dobro všetkým, najmä však tým, s ktorými nás spája viera v Ježiša Krista. **11** Vidíte tie veľké písmená? Píšem vám svojou vlastnou rukou! **12** Tým, ktorí vás nútia dávať sa obrezať, ide len o to, aby získali priazeň Židov a aby ich neprenasledovali pre Kristov kríž. **13** Sami však, hoci obrezaní, neplnia všetky ustanovenia zákona, chcú len, aby sa mohli pochváliť, že získali nových prívržencov zákona. **14** Mne je však podobné chvastanie sa cudzie. Ja sa chválím iba krížom Pána Ježiša Krista. Kríž spôsobil, že svet je pre mňa mŕtvy a ja som mŕtvy pre svet. **15** Lebo pred Bohom nezaváži, či je niekto obrezaný, alebo nie. Dôležité je iba to, či sa stal človek novým stvorením. **16** Pokoj a milosrdenstvo nech sprevádza každého, kto žije podľa tohto pravidla – celému Božiemu vyvolenému ľudu. **17** Nech mi už nikto nespôsobuje ďalšie ťažkosti. Ved' ja na svojom tele nosím jazvy toho, že patrím Ježišovi. **18** Nech je s vami všetkými milosť nášho Pána Ježiša Krista, milí bratia! Amen.

Efezanom

1 Od Pavla, z Božej vôle apoštola Ježiša Krista, Božiemu ľudu, verným nasledovníkom Ježiša Krista v Efeze. **2** Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca a od Pána Ježiša Krista. **3** Nech je vzdaná chvála Bohu a Otcovi nášho Pána Ježiša Krista za všetko duchovné požehnanie jeho kráľovstva, ktoré nám dal v Kristovi. **4** V ňom si nás už pred stvorením sveta vybral, aby sme boli svätí a bez poškvrny. **5** Vo svojej láske nás vopred určil, že nás vďaka svojej dobrej vôli a prostredníctvom Ježiša Krista prijme za svoje deti. **6** Chváľme preto Boha za jeho úžasnú milosť, ktorou nás obdaril v milovanom Synovi. **7** V ňom sme prijali prostredníctvom jeho obete vykúpenie a sú odpustené naše hriechy pre jeho prebohatú milosť, **8** ktorou nás zahrnul vo všetkej svojej múdrosti a rozumnosti. **9** Boh nám odhalil tajomstvo svojho zámeru, svojej dobrej vôle, ktorou si v Kristovi predsavzal, **10** že keď nastane ten správny čas, v Kristovi zjednotí všetko, čo je na nebi i na zemi. **11** V Kristovi sme sa stali dedičmi Boha, ktorý koná všetko podľa svojej vôle. **12** Boží zámer je, aby sme ho chválili a zvelebovali za všetko, čo urobil pre nás, ktorí sme už skôr mali nádej v Krista. **13** Jeho zásluhou ste do tohto zámeru boli zahrnutí aj vy, keď ste počuli zvest' o spasení a uverili ste jej. Na dôkaz toho vám Boh vtisol svoju pečať, totiž dal vám Ducha Svätého, ktorého sľúbil už dávno. **14** Jeho prítomnosť v nás je zárukou, že Boh nám skutočne dá všetko, čo sľúbil. Je to aj akási pečať, že sme jeho vlastníctvom a že si nás vezme k sebe. Nemáme ho za to chváliť a oslavovať? **15** Práve preto odvtedy, ako som počul o vašej viere v Pána Ježiša aj o vašej láske k všetkým jeho vyznávačom, **16** neprestávam za vás vo svojich modlitbách ďakovať Bohu. **17** Prosím slávneho Otca nášho Pána Ježiša Krista o Ducha múdrosti pre vás, aby ste mohli poznať, aký v skutočnosti je. **18** Modlím sa, aby vaše srdce ožiaril odlesk slávnej budúcnosti, do ktorej sme pozvaní, a aby ste pochopili, vy, ktorí patríte Kristovi, **19** aké nesmierne bohatstvo nám slávny Boh dáva. Ved' všetko, čo patrí Bohu, je aj vaše! A prosím aj o to, aby ste sa presvedčili, aká neuveriteľne veľká je moc, ktorá vo vás pôsobí. **20** Je to tá istá moc, ktorá vzkriesila Krista z mŕtvych **21** a vyzdvihla ho vysoko nad všetkých kráľov a vlády, nad veliteľov a diktátorov, až na čestné miesto po Božej pravici. Jeho sláva nemá obdoby v minulosti a nebude mať ani v budúcnosti. (aiōn g165) **22** Boh mu všetko podriadil a urobil ho hlavou cirkvi. **23** Cirkev je jeho telom, naplnená ními samým, pôvodcom a darcom všetkého.

2 Kedysi ste boli mŕtvi, navždy odsúdení pre svoje hriechy. **2** Šli ste spolu s davom a ako ostatní ste boli ponorení do hriechu, poslúchali ste satana, knieža moci, čo sa rozprestiera nad svetom a doposiaľ pôsobí v ľuďoch, ktorí Boha neposlúchajú. (aiōn g165) **3** Práve takí sme boli aj my. Žili sme podľa vlastnej vôle, pre svoje vlastné sebecké záujmy a podliehali sme vášňam a nečistým myšlienkam. Boli sme zlí od počiatku, lebo sme sa už narodili so zlou povahou, a preto sme boli tak ako ostatní vystavení Božiemu hnevu. **4** Ale Božie milosrdenstvo je veľké. **5** Pre naše hriechy boli sme v Božích očiach mŕtvi. A predsa nás tak veľmi miloval, že spolu s Kristom nám daroval nový život – spasení ste jedine z Božej milosti! **6** Skrze vieru v Krista sme premohli smrť a získali sme miesto v Božom kráľovstve. **7** Takto chce Boh svojou láskou k nám, ktorá sa prejavila v Ježišovi Kristovi, ukázať aj pre budúce veky, aká nekonečne veľká je jeho milosť. (aiōn g165) **8** Boli ste teda spasení iba z milosti, tým, že ste uverili v Krista. A ani táto viera nepochádza z vás, je to Boží dar. **9** Spasenie nie je odmena za naše dobré skutky, aby sa nik nechváľil, že si ho zaslúžil. **10** Boh sám urobil z nás to, čím sme, daroval nám nový život prameniáci z Krista, a tým aj schopnosť konať dobro, ktoré od nás právom očakáva. **11** Pamätajte na to, že ste kedysi žili bez viery, vzdialení od Boha, a že ste nepatrili ani k spoločenstvu Židov, ktorí vás pohrdavo nazývali neobrezancami, hoci obriezka sa vykonáva ľudskou rukou a je iba vonkajším znamením zbožnosti. **12** Vtedy ste žili bez Krista a odlúčení od spoločenstva Izraela. Preto sa na vás nevzťahovali nijaké zaslúbenia, ktoré Boh dal svojmu ľudu – žili ste bez nádeje i bez Boha na svete. **13** Ale Ježiš vylial na kríži svoju krv aj za vás, preto teraz patríte jemu, a hoci ste predtým žili ďaleko od neho, ste mu teraz blízko. **14** V Kristovi sme získali pokoj. On vniesol pokoj medzi nás Židov a vás pohanov a spojil to, čo bolo nezmieriteľne rozdelené múrom židovských zákonov, ktorý delil svet na dva tábory. **15** Kristus svojou smrťou tento múr zbúral a oba tábory, až doposiaľ nepriateľské, spojil v jednu Božiu rodinu, v jedno telo, a tak konečne zavládol mier. **16** Ježišov kríž obe strany zmieril s Bohom, a preto zahladil aj vzájomné nepriateľstvo. **17** Ježiš prišiel a zvestoval pokoj vám, ktorí ste boli ďaleko, a pokoj tým, ktorí boli blízko, **18** a preto môžeme teraz všetci predstupovať pred Boha Otca. **19** Už teda nie ste cudzincami ani prisťahovalcami, ale ste občanmi Božieho kráľovstva a spolu s ostatnými kresťanmi ste časťou Božieho domu, **20** ktorého hlavným uholným kameňom je sám Kristus. **21** On spája všetkých svojich verných v jeden duchovný chrám. **22** Aj vy ste časťou tohto príbytku, v ktorom býva Boh prostredníctvom svojho Ducha.

3 Ja, Pavol, som sa dostal do väzenia kvôli vám, pohanom.

2 Iste ste už počuli o pláne Božej milosti pre vás – 3 v zjavení mi totiž bolo odhalené tajomstvo, o ktorom som sa už zmienil. 4 Keď to prečítate, môžete pochopiť, ako tomu tajomstvu rozumiem. 5 Kedysi človek nemal možnosť nazrieť do Božích plánov, teraz však Boh prostredníctvom Svätého Ducha zjavil svojim apoštolom a prorokom tajomstvo, 6 že aj pohanovia, ktorí prijali zvest' evanjelia, sú súčasťou toho istého tela a spoludedičmi všetkých Božích zaslúbení takisto ako Židia. 7 Spoluúčastníkom tohto evanjelia som sa z Božej milosti stal aj ja. 8 Mne, najmenšiemu a najúbohejšiemu zo všetkých kresťanov, dal Boh tú slávnú výsadu a radostnú úlohu, aby som pohanom priniesol správu o nekonečnom bohatstve, ktoré aj oni získali v osobe Pána Ježiša Krista. 9 A práve ja im smiem vysvetľovať, že Boh, ktorý stvoril všetko, mal už od začiatku v pláne aj spasenie pohanov. (aiōn g165) 10 A tak všetky vlády aj nebeské mocnosti môžu prostredníctvom cirkvi poznať jeho dokonalú múdrosť 11 a večný plán, ktorý uskutočnil v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi. (aiōn g165) 12 Preto teraz môžeme bez strachu a bez zábran pristupovať k Bohu vo viere v Ježiša Krista. 13 Nech vás teda nemrzí, že musím kvôli vám teraz trpieť, naopak, buďte na to hrdí. 14 Preto padám na kolená a prosím Otca, 15 ktorý dal život každej pozemskej i nadzemskej bytosti, 16 aby svojou nekonečnou mocou vnútorne posilnil a upevnil aj vás. 17 A modlím sa, aby Kristus žil vo vašich srdciach a aby ste boli zakorenení a upevnení v láske. 18 Len tak poznáte, spolu so všetkými kresťanmi, aká je Kristova láska vo svojej plnej šírke, hĺbke aj výške, 19 a presvedčíte sa, aká je nezmerateľná a nedosiahnuteľná, a tak vás Boh naplní sebou samým. 20 Toho, ktorý pôsobením svojej moci môže vykonať nad všetko omnoho viac, než vieme prosieť alebo dokázať pochopiť, 21 toho nech cirkev v Ježišovi Kristovi slávi po celé generácie na veky vekov. (aiōn g165)

4 Prosím vás zo svojho väzenia: žite a spravajte sa tak, ako sa patrí na ľudí povolanych k slávnej budúcnosti. 2 Buďte pokorní a nežní, trpezliví a zhovievaví, znášajte sa navzájom v láske 3 a usilujte sa o jednotu Ducha, spojení navzájom vzťahmi pokoja. 4 Tvoríme predsa jedno telo, a ten istý Duch nás všetkých vedie k slávnej budúcnosti. 5 Máme jedného Pána, jednu vieru, jeden krst, 6 máme jedného Boha a Otca, ktorý je nad nami i v nás a ktorý pôsobí našim prostredníctvom. 7 Každému z nás dal Kristus určité schopnosti podľa toho, ako sám uznal za potrebné. 8 Preto Písmo hovorí: „Vystúpil si na výšiny, viedol si so sebou zajatcov, priniesol si ľuďom dary.“ 9 Tomu, aby vystúpil,

musela predchádzať cesta opačným smerom – z nebeských výšin do najhlbších končín zeme. 10 Ten, ktorý zostúpil dolu, je ten istý, čo vystúpil hore, aby naplnil celý vesmír. 11 A on určil niektorých za apoštolov, iných za prorokov, niekomu dal schopnosť získavať ľudí pre Krista, inému starať sa o nich, ako sa pastier stará o svoje ovce, a niekto zasa dostal dar vyučovať iných. 12 Ich úlohou je pripraviť veriacich na službu, na budovanie tela Kristovho, 13 aby sme všetci dosiahli jednotu vo viere a v poznaní Syna Božieho a aby sme dospeli k duchovnej zrelosti, ktorej mierou je Kristus. 14 Potom už nebudeme ako deti podliehať kadejakým názorom svojho okolia, jeho falošnosti a prefíkaným zvodom. 15 Namiesto toho sa vždy budeme držať pravdy a lásky – budeme hovoriť pravdu, láskavo konať a žiť, – a tak budeme stále podobnejší Kristovi, ktorý je našou hlavou. 16 V ňom je celé telo dokonale skĺbené a každá jeho časť slúži svojím vlastným spôsobom ostatným, aby sa celé telo zdravo vyvíjalo a žilo v láske. 17 Nežite už ako tí, ktorí nepoznajú Boha a nerozumejú Božím cestám. 18 Ich myslenie je zmätené, v ich srdci je tma, lebo nechcú o Bohu nič vedieť. 19 Nevidia rozdiel medzi dobrým a zlým, oddávajú sa nízkym vášňam, ženie ich chamtivosť. 20 Ale Kristus nás učí čosi iné. 21 Ak ste naozaj počuli jeho hlas a poznali jeho pravdu, 22 musíte zanechať doterajší spôsob života – honbu za klamnými žiadosťami vlastného skazeného „ja“, ktoré sa končí záhubou. 23 Zmeňte svoje zmýšľanie 24 a staňte sa novými ľuďmi, stvorenými na Boží obraz v spravodlivosti a pravej svätosti. 25 Preto už neklamte, ale hovorte si navzájom pravdu. Všetci sme predsa časťou jedného tela. 26 Ak sa aj niekedy neubránite hnevu, nehrešte tým, že by ste ho v sebe živilí, alebo dokonca rozduchávali. Odstráňte ho zo svojho srdca skôr, ako zapadne slnko, 27 aby vás diabol nemohol ovládnuť. 28 Kto kradol, nech prestane kradnúť a začne si poctivo zarábať vlastnými rukami, aby mal z čoho pomôcť tým, čo majú nedostatok. 29 Nevypustte z úst nijaké nepekne slovo. Usilujte sa radšej, aby vaše slová boli pre každého v pravej chvíli pomocou a povzbudením. 30 Nezarmucujte svojím správaním Ducha Svätého, ktorého ste dostali ako znamenie svojho dokonalého vykúpenia. 31 Nech sú vám cudzie zatrpknutosť, prchkosť, hnev, hádky a rúhanie, rovnako ako všetka iná zloba. 32 Buďte k sebe láskaví, zhovievaví a odpúšťajte si, ako aj vám Boh odpustil pre Krista.

5 Všetko, čo robíte, konajte podľa Božieho vzoru, tak ako milované dieťa napodobňuje svojho otca. 2 Milujte sa navzájom tak, ako Kristus miloval vás. Z lásky k nám dal

dobrovoľne za nás svoj život, priniesol obeť, ktorej vôňa je Bohu príjemná. **3** Pohlavná neviazanosť, nečistota a chamtivosť nech sa medzi vami ani len nespomínajú, ako sa sluší na Božie deti. **4** Takisto oplzlé vtipy, vulgárne reči a dvojsmyšelné historky kresťanovi nepristanú – naše ústa majú chváliť Boha. **5** Pamätajte na to, že do nového sveta, kde vládne Boh, nevstúpi nijaký skazený a zvrhlý človek, ba ani lakomec, ktorý je vo svojej podstate modlár, lebo dáva veciam prednosť pred Bohom. **6** Nedajte sa oklamať tými, ktorí sa usilujú ospravedlniť tieto hriechy. Boží hnev proti ľuďom tohto druhu je a bude hrozný. **7** Radšej sa s nimi ani nestýkajte. **8** Kedysi vládla aj vo vašom srdci tma, ale teraz tam žiari Božie svetlo a vaše správanie ho musí odzrkadľovať. **9** Toto svetlo vás predsa vedie k добрôte, spravodlivosti a pravde. **10** Skúmajte, čo sa páci Pánovi. **11** Nezáúčastňujte sa na činoch splodených tmou, naopak, pranierujte ich. **12** Ved' je hanbou aj hovoriť, čo všetko sa pácha potajme. **13** Ale keď sa na tieto veci posvieti, zjaví sa ich pravá podstata. **14** Preto sa hovorí: „Prebud' sa, ty, kto spíš, vstaň z mŕtvych a zažiarí ti Kristus.“ **15** Dávajte teda dobrý pozor na to, ako žijete. Nebudte ľahkomyselní, ale múdri. **16** Využite každú príležitosť, keď môžete niečo dobré vykonať. Časy sú veľmi zlé, **17** preto nekonajte bezmyšlienkovite, ale usilujte sa vo všetkom rozpoznať Božiu vôľu a plniť ju. **18** Neholdujte alkoholu, lebo vedie k rozpustilosti, radšej sa dajte naplniť Svätým Duchom a ním sa viesť. **19** Hovorte medzi sebou veľa o Pánovi, spievajte žalmy, chválospevy a duchovné piesne. Nech vám aj v srdci zaznieva vďačná pieseň Pánovi **20** a za všetko neprestajne ďakujte nášmu Bohu a Otcovi v mene nášho Pána Ježiša Krista. **21** Podriadujte sa jeden druhému, tým vzdáte česť Kristovi. **22** Manželky, podriadujte sa svojim mužom, akoby ste sa podriaďovali Pánovi. **23** Lebo muž je zodpovedný za svoju ženu takisto, ako je Kristus zodpovedný za svoje telo – **24** cirkev, za ktorú umrel, aby ju zachránil. Preto má žena poslúchať svojho muža tak, ako cirkev poslúcha Krista. **25** A vy, manželia, milujte svoje ženy takisto, ako Kristus miloval svoju cirkev, keď pre ňu obetoval svoj život, **26** aby ju posvätil svojim slovom ako očistným kúpeľom vody. **27** Takto si pripravil pre seba cirkev slávnú, bez poškvrny či iného kazu, svätú a dokonalú. **28** Tak by mal zaobchádzať aj muž so svojou manželkou a mal by ju milovať ako seba samého. Kedže obaja tvoria jednu bytosť, preukazuje milujúci manžel vlastne lásku sám sebe. **29** Nikto predsa nemá v nenávisti vlastné telo, ale s láskou sa oň stará práve tak, ako sa Kristus stará o telo cirkvi, **30** ktorej sme časťami. **31** Písmo jasne hovorí, že muž a jeho manželka tvoria jedno telo:

„Preto muž opustí svojho otca i matku a pripojí sa k svojej žene a tí dvaja sa stanú jedným telom.“ **32** Je to veľké tajomstvo, ale ukazuje na vzťah Krista a cirkvi. **33** Preto znova opakujem: muž má milovať svoju ženu ako seba samého a žena si má svojho muža cítiť a vážiť.

6 Deti, poslúchajte svojich rodičov, lebo tak to chce Boh. **2** „Cti svojho otca i svoju matku, “to je prvé z desiatich prikázaní, ktoré sľubuje odmenu: **3** „Aby sa ti dobre darilo a aby si dlho žil na zemi.“ **4** A vy rodičia nepopudzujte svoje deti k vzdoru neustálym napomínaním a karhaním, ale pri výchove používajte dobré rady a ponaučenia, aké schvaľuje náš Pán. **5** Vy podriadení poslúchajte svojich predstavených s úctou a zverené úlohy plňte svedomite a ochotne, akoby vám ich prikázal sám Kristus. **6** Nepracujte usilovne, len keď vás niekto vidí, ale aj keď vás nik nekontroluje. **7** A slúžte ochotne ako Pánovi, nie ako ľuďom. **8** Pamätajte, že za vykonané dobro dostane každý od Pána svoju odmenu, či už pracoval ako podriadený, alebo ako predstavený. **9** Preto aj vy, nadriadení, správajte sa k svojim podriadeným v tom istom duchu. Nevyhrážajte sa im. Pamätajte, že aj vy máte Pána v nebesiach, ktorý rovnako posudzuje nadriadeného ako podriadeného. **10** Nakoniec vám chcem ešte pripomenúť, že budete silní iba v spojení s Kristom – potom bude jeho veľká moc aj vo vás. **11** Preto sa vyzbrojte celou výzbrojou Božou, aby ste mohli odolat' diablovým nástrahám. **12** Ved' nezápasíme s obyčajnou ľudskou mocou, ale vedieme zápas proti silám neviditeľnej duchovnej ríše, proti mocnostiam zla a tmy, ktoré pôsobia v tomto svete. (aiōn g165) **13** Nech teda vo vašej výzbroji nechýba nič z Božích zbraní; len tak odoláte nepriateľovi, keď na vás zaútočí. **14** Opaskom, na ktorom visí váš meč, nech je pravda a vašim pancierom Božia spravodlivosť. **15** Vašou obuvou nech je ochota vždy niesť radostnú zvesť o Božom pokoji. **16** Vierou ako štítom odrážajte ohnivé strely toho zlého. **17** Prilbou, ktorá chráni vašu hlavu, vaše myslenie, nech je istota spasenia. A napokon k plnej výzbroji patrí aj meč, meč Ducha, ktorým je Božie slovo. **18** Modlite sa vždy a neprestajne a dajte sa pritom viesť Svätým Duchom. Modlite sa za kresťanov na celom svete **19** a proste aj za mňa, aby mi Boh dal vždy pravé slovo a aby som bez strachu hlásal tajomstvo evanjelia, **20** pre ktoré som teraz poslom v putách. Modlite sa, aby som aj tu vo väzení mohol statočne plniť svoje poslanie. **21** Brat Tychikus vám o mne povie všetko ostatné. Je to môj milovaný a verný pomocník v Božom diele. **22** Preto posielam práve jeho, aby vám o nás priniesol správu, a tak vás povzbudil. **23** Nech vás, drahí moji, obdaruje

Boh Otec i Ježiš Kristus, náš Pán, svojím pokojom, láskou a vierou **24** a nech dá svoju milosť všetkým, ktorí z celého srdca milujú Pána Ježiša Krista.

Filipanom

1 Milí kresťania vo Filipách, vedúci zboru aj ich pomocníci, prijmite pozdrav od nás, Pavla a Timoteja, služobníkov Ježiša Krista. **2** Želáme vám milosť a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista. **3** Vždy, keď si na vás spomeniem, ďakujem za vás svojmu Bohu **4** a v každej svojej modlitbe sa za vás s radosťou modlím. **5** Od chvíle, ako ste prvý raz počuli radostné posolstvo o Kristovi, neprestali ste mi pomáhať v jeho šírení, a za to som vám veľmi vďačný. **6** Nepochybujem, že keď Boh svoje dobré dielo u vás začal, dovŕši ho až do slávneho konca v deň Kristovho návratu. **7** Nemôžem o vás zmyšľať inak, stali ste sa mi nesmierne blízki tým, že ste so mnou prežívali všetku Božiu milosť, ktorá ma sprevádzala, či už tu vo väzení, alebo na slobode, keď som obhajoval a utvrdzoval pravdu o Kristovi. **8** Sám Boh vie, ako túžim po vás, a mám vás rád ako sám Kristus. **9** Prosím Boha, aby ste aj vy boli prežiarení jeho láskou, poznaním a vnímavosťou, **10** aby ste vždy vedeli správne rozlíšiť, na čom skutočne záleží a nepoškvrnili sa ničím zlým až do Ježišovho príchodu. **11** Nech každý váš čin svedčí o Kristovej moci vo vás a tak oslavuje Boha. **12** Chcem vám oznámiť, bratia, že moje uväznenie veľmi prospelo Božej veci. **13** I ten posledný pisár na súde totiž vie, že mojím jediným previnením je, že som kresťan. **14** Moje okovy pomohli aj ostatným bratom zbaviť sa strachu, takže teraz hlásajú Božie slovo omnoho smelšie ako predtým. **15** Je síce pravda, že niektorí kážu Krista iba zo závidosti a ctižiadosti, aby si získali povest' neohrozených kazateľov, a myslia si, že im tu vo väzení budem závidieť ich úspechy. **16** Jedni to robia z lásky, lebo vedia, že obraňujem evanjelium. **17** Iní však ohlasujú Krista z neznášanlivosti, nie úprimne, lebo si myslia, že mi spôsobia v mojich putách súženie. **18** Už či je to z pohnútok pravých alebo nepravých, som vďačný, že sa šíri zvest' o Kristovi, a z toho sa budem vždy úprimne radowať. **19** Ved' viem, že sa za mňa modlíte a že s pomocou Ducha Ježiša Krista mi všetko slúži na moju záchranu. **20** Preto dúfam a teším sa, že budem môcť hovoriť rovnako smelo, ako som to robil doposiaľ, a že oslávim Krista, už či zostanem nažive, alebo nie. **21** Lebo Kristus je pre mňa všetkým, a tak môj život je Kristus, a smrť bude pre mňa ziskom. **22** Pravda, ak zostanem nažive, mohol by som k nemu priviesť ešte mnohých. **23** Takže, keby som si mal možnosť zvoliť, sám neviem, čomu by som dal prednosť: zomrieť a byť s Kristom (to by ma lákalo najväčšmi), **24** alebo žiť ďalej kvôli vám, čo by bolo potrebné. **25** Ale akosi cítim, že ma medzi vami čaká ešte práca, a tak sa prikláňam

k presvedčeniu, že tentoraz tu ešte zostanem, **26** aby ste rástli v radostnej viere a aby moje oslobodenie bolo pre vás ďalším dôvodom oslavovať Krista, keď zas prídem k vám. **27** Nech sa so mnou stane čokoľvek, dbajte o to, aby ste žili, ako sa patrí na Kristových vyznávačov. Aby som videl, keď vás navštívim, alebo aby som sa dozvedel od iných, že ste svorní a že spojením jednotným úsilím zápasíte o šírenie Kristovho posolstva **28** aj napriek zúrivým útokom nepriateľa. Ten v tom bude vidieť svoju záhubu, ale pre vás je to dôkaz, že Boh je s vami a že vám dal večný život. **29** Ved' ste získali výsadu nielen v Krista uveriť, ale pre neho aj trpieť. **30** Vediete predsa ten istý zápas ako ja. Boli ste svedkami, ako som v ňom obstál predtým, a teraz o ňom počúvate.

2 Ak je vám jednota v Kristovi povzbudením a vzájomná láska potešením, ak jestvuje spoločenstvo Ducha a súcitiť a milosrdenstvo, **2** potom budte svorní, majte sa radi, zápaste o jednotu a porozumenie. Tým mi urobíte najväčšiu radosť. **3** Nebudte láskavi a jednomyselní iba z vypočítavosti, nechcete žat' vďačnosť a uznanie, ale dožičte ho aj iným. **4** Nemyslite iba na seba a na vlastné blaho, radšej rozmyšľajte, ako prospieť iným. **5** Osvojte si zmyšľanie Ježiša Krista, **6** ktorý – hoci sám bol Boh – nedomáhal sa božských nárokov, **7** zriekol sa slávy a moci a ochotne prijal úlohu najobyčajnejšieho človeka. **8** Vo svojom ponížení sa stal poslušný až na smrť, a to smrť na kríži. **9** Ale práve preto ho Boh povýšil a dal mu takú slávu, **10** že sa pri jeho mene raz skloní všetko, čo je na nebi, na zemi i pod zemou a **11** v úcte a na slávu Boha Otca každý vyzná, že Ježiš Kristus je Pán. **12** Moji drahí, kým som bol u vás, vždy ste poslúchali moje slová. Tým skôr teraz, keď nemôžem byť s vami, sa s bážňou a chvením usilujte o záchranu svojich duší. **13** Boh, ktorý pôsobí vo vás, povzbudí vašu vôľu a dá vám silu premeniť ju v činy. **14** Všetko, čo robíte, robte bez reptania a pochybovania. **15** Ste predsa Božie deti a váš bezúhonný a príkladný život má žiarit' ako hviezdy v hustej tme vašim blúdiacim a strateným spoluobčanom a má ich privádzať k pravému životu. **16** Až sa Kristus zjaví, budem šťastný, že som nebežal nadarmo a nenamáhal sa zbytočne! **17** A aj keby som mal svoje poslanie spečatiť vlastnou krvou, pre vašu obetavú vieru sa radujem. **18** Aj vy majte radosť a radujte sa spolu so mnou! **19** Dúfam, ak Pán bude chcieť, že budem môcť čoskoro poslať k vám Timoteja, aby som sa aj ja potešil a dozvedel sa, ako sa máte. **20** Inak tu nemám nikoho, kto by sa o vás tak úprimne zaujímal. **21** Všetci ostatní myslia skôr na svoje záujmy ako na záujmy Kristove. **22** Ale Timoteja ste už poznali, keď mi v službe evanjelia

pomáhal ako vlastný brat. **23** Hneď, ako sa rozhodne, čo bude so mnou, pošlem ho k vám. **24** Ale spolieham sa na Pána, že čoskoro prídem k vám aj ja osobne. **25** Zatiaľ však pokladám za potrebné poslať Epafrodita. Jeho služby boli pre mňa veľmi užitočné, stál mi po boku ako brat v práci aj v boji. **26** Ale teraz sa mu veľmi začnelo po všetkých vás, najmä keď sa dopočul, že ste sa dozvedeli o tom, že bol chorý. **27** A naozaj, ochorel takmer na smrť, ale Boh sa nad ním zľutoval. Ale aj mňa tým ušetril od veľkého zármutku. **28** Preto som ho poslal čo najskôr k vám, aby vás osobne upokojil, a aj mňa tým zbavil veľkej starosti. **29** Uvítajte ho teda čo najsrdečnejšie, ako sa na kresťanov patrí. **30** Vážte si ho, veď pre Kristovo dielo vzal na seba veľké riziko a v úsilí nahradiť mi vás všetkých by sa bol vysilil takmer na smrť.

3 A tak nech sa deje čokoľvek, radujte sa v Pánovi. Musím to opakovať znova a znova, lebo v tej radosťi je vaša sila. **2** Dajte si pozor na psov, podliakov a rozriezku. **3** Božími deťmi nás predsa nerobí ten kúsok kože odrezaný z nášho tela, ale Duch, v ktorom slúžime Bohu, a chválim sa tým, čo pre nás urobil Ježiš Kristus. **4** Tým a iba tým sa máme chváliť! Napokon, keby Bohu stačil iba rodový pôvod a náboženská príslušnosť, kto by mohol mať u neho väčšiu prednosť ako ja? **5** Narodil som sa z pravoverných židovských rodičov, ktorých rodokmeň siaha až k Benjamínovi, obrezaný som bol týždeň po narodení. Vo vzťahu k zákonu som bol farizejom **6** a pri prenasledovaní kresťanov bol sotva niekto horlivejší ako ja. Ak ide o spravodlivosť podľa zákona, nemožno mi nič vyčítať. **7** Ale to všetko, na čom som si kedysi zakladal, stratilo pre mňa akúkoľvek cenu, keď som poznal Krista. **8** V porovnaní s ním je mi všetko ostatné ničím a patriť jemu, získať ho a dôverovať mu je mi nadovšetko. **9** Nespolieham sa už na vlastnú spravodlivosť, ktorá je zo zákona, ale iba na tú, ktorú mi dáva Kristus prostredníctvom viery. **10** Všetkého som sa vzdal, a to len preto, aby som mohol skutočne poznať Krista aj moc jeho vzkriesenia i pravdaže, jeho utrpenie **11** Lebo mať účasť na jeho slávnom zmŕtvychvstaní znamená najprv zakúsiť jeho umieranie a smrť. **12** Nechcem tým o sebe tvrdiť, že som to už všetko dosiahol alebo že už som taký, akého ma Boh chce mať. Ale neprestávam sa usilovať o cieľ, ku ktorému ma povolal Ježiš Kristus. **13** Nie, milí bratia, ešte nie som taký, ale všetky svoje sily upínam na jediné: bez ohliadania sa do minulosti žienim sa dopredu, **14** k cieľu, aby som získal nebeskú odmenu – život v Božej sláve. Ved' k tomu nás Boh prostredníctvom Ježiša Krista povolal. **15** Všetci, ktorí sme už vo svojej viere dorástli do

dospelosti, zmyslíame podobne. Ak by ste mali ešte nejaké pochybnosti, Boh vám aj to časom objasní. **16** Ale držme sa pevne pravdy, ktorú už poznáme. **17** Milí bratia, vezmite si príklad zo mňa a z ľudí, ktorí žijú ako ja. **18** Lebo už neraz som vám hovoril a teraz s plačom opakujem: Chráňte sa tých, ktorí o sebe tvrdia, že sú Kristovi, ale svojím životom ukazujú, že sú nepriateľmi Kristovho kríža. **19** Ich cesta vedie do zahynutia, zbožňujú len svoj vlastný žalúdok, pýšia sa tým, za čo by sa mali hanbiť, a myslia iba na to, ako sa mať na svete dobre. Tí svoju večnosť prehrali. **20** Ale naša pravá vlasť je tam, kde je Ježiš Kristus, a tešíme sa, že sa k nám odtiaľ vráti, **21** aby premenil naše smrteľné telá a odial ich takou slávou, akou je odiate aj jeho telo. On je schopný to urobiť, lebo má moc nad všetkým.

4 Bratia moji milí, milujem vás a túžim po vás, ste mojou radosťou aj odmenou. Preto zostaňte Pánovi verní, moji drahí. **2** Evodiu a Syntychu veľmi prosím, aby sa zmierili a nehádali. **3** A teba, môj verný spolupracovník, prosím, pomôž im v tom. Ved' obe mi horlivo pomáhali pri šírení Kristovho posolstva spolu s Klementom a ostatnými, ktorých Pán zapísal do knihy života. **4** Radujte sa v Pánovi vždycky! Znovu vravím: radujte sa! **5** Nech všetci vidia, že ste zhovievaví a láskaví! Pamätajte na to, že Pán čoskoro príde. **6** O nič sa priveľmi netrápte, ale všetky svoje žiadosti predkladajte Bohu v modlitbách s ďakovaním a prosbou. **7** Uvidíte, že vaše srdce zaplaví pokoj, aký si ľudský rozum nevie ani predstaviť. **8** A napokon, bratia, rád by som vám položil na srdce ešte toto: premýšľajte o veciach, ktoré sú pravdivé, čestné, spravodlivé; zapodievajte sa vecami čistými, milými, chvályhodnými; pestujte cnosti a usilujte sa o dobrú povest'. **9** Žite tak, ako som vás učil, ako ste ma počuli a videli. A Boh, darca pokoja, bude s vami. **10** Urobili ste mi, bratia, nesmiernu radosť a som za to Pánovi vďačný, že ste ma opäť zahrnuli svojou starostlivosťou. Viem, že ste na to mysleli už skôr, ibaže ste nemali príležitosť. **11** Neponosujem sa na nedostatok, naučil som sa byť spokojný s tým, čo mám. **12** Viem žiť v odriekaní aj v hojnosti, som naučený byť sýty aj trpieť hladom. **13** To všetko môžem v Kristovi, ktorý mi dáva silu. **14** Ale dobre ste urobili, že ste mi pomohli v mojich ťažkostiach. **15** Nemusím vám akiste pripomínať, že ani vtedy, keď som prvý raz odišiel z Macedónska hlásať Krista, neprispel okrem vás, Filipania, nikto na moje výdavky. **16** Ved' aj do Tesaloniky ste mi dva razy poslali, čo som potreboval. **17** Nejde mi o dary, omnoho viac ma teší vedomie, ako rastie vaše ovocie u Boha každou takou obeťou. **18** Všetko som teda v poriadku dostal a nič mi nechýba, keď mi Epafroditos odovzdal vaše dary. Verte, že

táto vaša obeť je ako príjemná vôňa, ktorá je Bohu práve taká milá ako mne. **19** Môj Boh aj vám dá pre zásluhy Ježiša Krista všetko, čo potrebujete, lebo on je bohatý a slávny. **20** Jemu, nášmu Bohu a Otcovi, nech je sláva na veky! (aiōn g165) **21** Pozdravujte odo mňa všetkých kresťanov u vás. Vás pozdravujú bratia, ktorí sú tu so mnou. **22** Aj ostatní tunajší kresťania, najmä tí, čo slúžia v cisárskom paláci, posielajú svoje pozdravy. **23** Milosť nášho Pána Ježiša Krista nech je s vami.

Kolosanom

1 Milí bratia, pozdravujem vás v mene Ježiša Krista, ktorého z Božej vôle zvestujem. **2** Spolu s Timotejom želáme vám, verným kresťanom v Kolosách, milosť a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista. **3** Kedykoľvek na vás spolu s Timotejom myslíme vo svojich modlitbách, zakaždým ďakujeme Bohu, Otcovi nášho Pána Ježiša Krista. **4** Počuli sme o vašej pevnej viere aj o vašej láske k všetkým bratom. **5** Právom sa tešíte na nebeskú odmenu od tej chvíle, ako ste o nej prvý raz počuli. **6** To radostné posolstvo sa šíri po celom svete a všade mení životy ľudí takisto ako u vás, keď ste ho po prvý raz počuli a poznali Božiu milosť v pravde. **7** Túto radostnú zvesť vám priniesol Epafras, náš milovaný spolupracovník. Vieme, že bol vaším verným a dobrým učiteľom. **8** Od neho sme sa dozvedeli, ako vo vás Boží Duch prebúda pravú kresťanskú lásku. **9** Od tých čias sa za vás neprestávame modliť, aby ste boli naplnení poznaním Božej vôle a aby vás Boh vyzbrojil všestrannou duchovnou múdrosťou. **10** Tak bude váš život plný ušľachtilých činov, budete robiť Bohu česť a budete ho poznávať čoraz hlbšie. **11** Prosíme ho, aby vás naplnil svojou mocou a silou prekonávať všetky skúšky. **12** a aby vás ani v nich neopustila radostná vďačnosť, že smiete mať podiel na dedičstve tých, ktorí žijú v kráľovstve svetla. **13** Ved' on nás vytrhol z moci tmy a uviedol do kráľovstva svojho milovaného Syna, **14** ktorý svojou krvou zaplatil za našu slobodu a odpustil nám všetky viny. **15** Kristus je obrazom neviditeľného Boha, prvorodený všetkého stvorenstva. **16** Len vďaka nemu a skrze neho bolo stvorené všetko hmotné aj duchovné, svet viditeľný aj neviditeľný, ríša pozemská aj nadpozemská, všetky sily a mocnosti. Všetko je stvorené prostredníctvom neho a pre neho. **17** V ňom má všetko svoj počiatok i trvanie. **18** On je hlavou cirkvi, ktorá je jeho telom. On je počiatkom všetkého a je aj prvý, kto zvíťazil nad smrťou, aby tak bol vo všetkom prvý. **19** Lebo Boh chcel, aby všetka jeho plnosť bola aj v jeho Synovi. **20** Všetko na nebi aj na zemi našlo zmierenie s Bohom v Kristovi. Kristus vylial na kríži svoju krv, a tým nám získal pokoj s Bohom. **21** Aj vy ste boli kedysi vzdialení od Boha a pre svoje zlé myšlienky a činy ste boli jeho nepriateľmi. **22** Ale teraz vás zmieril prostredníctvom smrti Kristovho ľudského tela, takže môžete pred ním stáť svätí, čistí a bezúhonní. **23** Pravda, musíte zostať vo svojej viere pevní a vytrvalí. Nedajte sa ničím odvieť od nádeje evanjelia, ktoré ste prijali, ktoré sa zvestuje každému stvoreniu na svete a ktorého som sa stal ja, Pavol, služobníkom. **24** Teraz za vás trpím vo väzení,

ale radujem sa, lebo takto môžem mať podiel na utrpení, ktoré Kristus podstúpil za svoje telo, za cirkev. **25** Ja som jej služobníkom: Boh ma poveril, aby som vám oznámil jeho slovo vo všetkej plnosti. **26** a zvestoval vám tajomstvo, ktoré bolo od vekov skryté pred ľuďmi, teraz však (aiōn g165) **27** zjavené jeho svätým. A toto slávne tajomstvo platí aj pre vás a znie: Kristus je vo vás, v ňom máte nádej na Božiu slávu. **28** Tohto Krista aj vám zvestujeme. So všetkou duchovnou múdrosťou, ktorou nás Boh obdaril, napomíname ľudí a vzdelávame ich vo viere, aby každý v spojení s Kristom mohol dospieť k dokonalosti. **29** O to sa usilujem a bojujem jeho silou, ktorá vo mne pôsobí.

2 Chcem totiž, aby ste vedeli, aký boj zvädzam za vás, za veriacych v Laodicee aj za mnohých iných, ktorí ma osobne nepoznajú. **2** Prosím o to, aby ste povzbudení a spojení pevným putom lásky hlboko pochopili a naplno poznali Božie tajomstvo, ktorým je Kristus. **3** V ňom sú obsiahnuté všetky poklady múdrosti a poznania. **4** Hovorím to preto, aby vás nikto nezviedol ľstivými rečami. **5** Aj keď som od vás ďaleko, v duchu som s vami. Teším sa, že u vás vládne poriadok a že nechovne veríte v Krista. **6** Prijali ste Krista ako svojho Pána, žíte teda s ním a konajte jeho vôľu. **7** Ako je strom zakorenený v zemi, tak doň máte zapustiť korene a postaviť svoj život na ňom ako na pevnom základe. Pevne sa držte viery, ako vám ju vstúpili, a denne ďakujte Bohu za všetko, čím vás obdaril. **8** Dajte si pozor, aby ste nepodľahli filozofickým špekuláciám, založeným na ľudskom dôvtipe namiesto na Kristovi. **9** Ved' v ňom je vtelená všetka plnosť Boha. **10** Takže kto má Krista, má všetko, lebo má aj Boha. On je zvrchovaný vládca nad všetkými silami a mocnosťami. **11** V ňom ste obrezaní obriezku – nie však ľudskou rukou, ale obriezku Kristovou – vyzlečením z telesnosti. **12** Pri krste ste boli spolu s Kristom pochovaní. Ale prostredníctvom viery ste s ním boli vzkriesení do nového života, lebo ste uverili slovu mocného Boha, ktorý Krista vzkriesil z mŕtvych. **13** Pre svoje hriechy ste boli mŕtvi a ovládali vás vaše hriešne túžby. Potom vám Boh daroval život, aký bol v Kristovi, lebo vám odpustil všetky viny. **14** a zničil dlžobný úpis, ktorý svedčil proti vám. Ten úpis dal pribiť na kríž, a tým ho raz navždy vymazal. **15** Tak odzbrojil, zneškodnil a na pranie postavil všetky démonické mocnosti a sily a oslávil nad nimi víťazstvo. **16** Nik teda nemá právo odsudzovať vás za to, čo jete alebo pijete, alebo za to, že nedodržiavate sviatky, novy mesiaca alebo soboty. **17** Všetky tieto predpisy boli len dočasné a s Kristovým príchodom stratili zmysel. Boli iba tieňom skutočného Krista. **18** A nik vás nesmie zatracovať za

to, že nevzývate anjelov, ako by vám niektorí radi nadiktovali, a pritom sa oháňajú svojimi „videniami“. Radi sa pokladajú za pokorných, ale opak je pravdou. **19** Nedržia sa totiž Krista – hlavy, ku ktorej sme všetci, ako časti toho istého tela, pripojení; jeho pevné šľachy nás držia spolu a rásť môžeme iba vtedy, ak berieme výživu a silu z Boha. **20** Keď ste teda s Kristom raz zomreli, nie ste už viazaní predpísanými obradmi a pravidlami. Prečo si teda ešte vždy dávate predpisovať? **21** neberte to do rúk, toto nesmieš jesť, nedotýkaj sa toho!? **22** Ved' sú to iba ľudské predpisy o veciach, ktoré sa použitím ničia. **23** Navonok sa taká zbožnosť môže zdať dobrá, lebo vyžaduje pokoru a sebadisciplínu, ale týka sa len telesnej oblasti – zlých myšlienok a túžob nikoho nezbaví.

3 Keď ste teda Kristovým vzkriesením aj vy získali nový život, zamerajte sa na to, čo je hore, kde Kristus vládne spolu s Bohom. **2** Myslite na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi. **3** Svoje ja ste nechali zomrieť. Váš skutočný život je s Kristom u Boha. **4** A až sa Kristus, náš pravý život, opäť ukáže na zemi, aj vy budete žiarit' jeho slávou. **5** Preto potláčajte svoje telesné sklony, smilstvo, nečistotu, vášeň, zlé túžby a chamtivosť. Holdovať takým chútkam nie je nič iné ako modloslužba. **6** a kto to robí, privoláva na seba Boží hnev a trest. **7** Aj vy ste kedysi viedli takýto spôsob života, **8** ale teraz je najvyšší čas zanechať zlobu, nenávisť, rúhanie a škaredé reči. **9** Hovorte vždy iba pravdu; lož a neúprimnosť boli vlastnosťami vášho starého života, ktorý ste už zanechali. **10** Vy teraz žijete celkom novým životom, ktorý vedie k čoraz vyššiemu poznaniu dobra a k čoraz vernejšej podobe s Kristom, ktorý ho stvoril. **11** V tomto novom živote sa už nerozlišuje, či bol niekto Grék alebo Žid, obrezaný alebo neobrezaný, barbar či Skýta, otrok či slobodný, pretože všetko a vo všetkých je Kristus. **12** Keď si vás teda Boh vybral, miluje vás a chce, aby ste žili čistým životom, buďte k iným láskaví a milosrdní, zahrňajte sa navzájom ochotou, pokorou, skromnosťou a trepezlivosťou. **13** Buďte znášaliví a odpúšťajte tomu, kto vám ublížil; ved' aj vám Boh odpustil. **14** Ale najmä nech vo všetkom rozhoduje láska – potom bude všade vládnuť dokonalá zhoda. **15** A vaše srdce nech vždy naplňa Boží pokoj: to je úloha a zároveň dar pre tých, ktorí patria k jeho telu. Buďte vdáční! **16** Slovo Kristovo nech vo vás bohato prebýva; so všetkou múdrosťou sa navzájom učte a napomínajte. A keď spievate žalmy, chválospevy a duchovné piesne, nech sú vaše srdcia naplnené vdáčnosťou voči Bohu. **17** Čokoľvek hovoríte a konáte, robte tak, ako by na vašom mieste robil sám Kristus. A prostredníctvom neho ďakujte Otcovi. **18** Manželky nech

sa podriaďujú svojim mužom, ako sa na kresťanky patrí. **19** Vy muži, milujte svoje ženy a buďte k nim láskaví. **20** Deti, vy vždy poslúchajte svojich rodičov, lebo je to milé Bohu. **21** A vy otcovia, nevyžadujte od svojich detí to, čo by bolo nad ich schopnosti. **22** Kto je podriadený, má svojmu nadriadenému slúžiť ochotne, nielen z donútenia alebo naoko. Poslúchajte ich pre lásku k svojmu nebeskému Pánovi. **23** a pracujte statočne a radostne, akoby ste pracovali pre neho. **24** Ved' pre neho aj pracujete a od neho nakoniec dostanete za odmenu podiel na jeho kráľovstve, lebo vaším pravým pánom je on. **25** Kto sa dopúšťa krivdy, dočká sa svojej odplaty. Boh má na všetkých rovnakú mieru.

4 Na druhej strane – od vás, nadriadených, Boh očakáva, že budete spravodliví, a nie krutí k svojim podriadeným. Nezabúdajte, že aj vy máte Pána v nebesiach. **2** V modlitbách buďte vytrvalí a v ďakovaní neúnavní. **3** A proste aj za nás, aby nám Boh otvoril dvere pre slovo a mohli sme hovoriť o Kristovom tajomstve. Ved' práve preto som sa dostal do väzenia; **4** modlite sa, aby som na tomto mieste vykonal svoje poslanie tak jasne a smelo, ako mi to Pán uložil. **5** Využite každú príležitosť vydat' svedectvo o Kristovi tým, ktorí o ňom ešte nepočuli, buďte však pritom rozvážni a múdri. **6** Vaša reč nech je vždy láskavá, ale rozhodná, aby ste každému odpovedali správne. **7** Môj drahý priateľ Tychikus vám podrobne porozpráva, ako sa mám. Horlivo so mnou slúžil Pánovi a verne mi pomáha. **8** Od neho budete mať najpresnejšie správy, preto ho posielam, aby ste sa o mňa zbytočne netrápili. **9** Posielam s ním aj vášho krajana Onezima, verného a milovaného brata. Oni vám povedia všetko, čo sa tu deje. **10** Pozdravuje vás môj spoluväzeň Aristarchos a Barnabášov bratranec Marek, o ktorom som vám už písal. Ak k vám niekedy príde, prijmite ho čo najsrdečnejšie. **11** A pozdravuje vás aj Jezus Justus. Títo traja sú jediní zo Židov, ktorí s nami pracujú a pomáhajú zvestovať Krista. Sú mi veľkou oporou a útechou. **12** Pozdravuje vás aj váš krajan Epafras. Je to naozaj horlivý Kristov služobník a modlí sa za vás neprestajne, aby ste boli pevní vo viere a aby ste vedeli rozoznať Božiu vôľu vo všetkom, čo konáte. **13** A rovnako ako vy ležia mu na srdci aj kresťania v Laodicei a v Hierapole. **14** I náš milý lekár Lukáš vás pozdravuje a taktiež Démas. **15** Pozdravujte bratov v Laodicei, ako aj Nymfu a zbor, ktorý sa zhromažďuje v jej dome. **16** Keď si prečítate tento list, mohli by ste ho poslať do Laodicei, aby si ho prečítali aj tam. A vy si zasa môžete vyžiadať a prečítať list, ktorý som napísal im. **17** A Archippovi odkážte, aby svedomite vykonával službu, ktorou

ho Pán poveril. 18 Napokon pripisujem pozdrav vlastnou rukou. Pamätajte na to, že som v putách. Boh vám žehnaj!

1 Tesaloničanom

1 Milí bratia, Pavol, Silván a Timotej posielame úprimné pozdravy všetkým v tesalonicnom zbore, ktorí sú spojení s Ježišom Kristom, naším Pánom, a s Bohom, jeho Otcom. Želáme vám milosť a pokoj. **2** Stále sa za vás modlíme a vždy za vás ďakujeme, **3** keď si pred Bohom pripomíname vašu činnosť vieru, horlivú lásku a vytrvalú nádej na nášho Pána Ježiša Krista. **4** Vieme, milí bratia, že vás Boh miluje a že si vás vyvolil. **5** Keď sme vám zvestovali radostné Božie poslanstvo, počúvali ste ho s nepredstieraným záujmom. A naše slová na vás hlboko zapôsobili, lebo Boží Duch vám potvrdil ich pravdivosť. A aj na našom správaní ste si mohli overiť, že to nie je falošné učenie. **6** Tak ste začali nás aj Krista napodobňovať, a hoci prechádzate mnohým súžením, Duch Svätý vás naplňuje radosťou, **7** takže ste vzorom aj ostatným kresťanom po celom Macedónsku i v Achajsku. **8** Božie slovo a správa o vašej viere sa všade rozšírili tak, že kdekoľvek príde, všade nám o vás rozprávajú ešte skôr, ako stačíme niečo povedať. **9** Všetci vravia o tom, ako ste nás prijali a ako ste sa od svojich modiel obrátili k Bohu, aby sa stal vašim jediným, živým a pravým Pánom, **10** aj ako sa tešíte na príchod jeho Syna Ježiša, ktorého Boh vzkriesil. Jedine on nás zachraňuje pred prichádzajúcim Božím hnevom.

2 Milí bratia, sami najlepšie viete, že naša návšteva u vás nebola márna. **2** Viete, ako sme trpeli a akú potupu sme znášali vo Filipách. A predsa nám Boh dal odvahu zvestovať vám Božie radostné poslanstvo, hoci sme boli obklopení nepriateľmi. **3** Vidíte teda, že za naším kázaním neboli nijaké pochybné ciele ani bočné úmysly, naša reč bola priama a úprimná. **4** Boh nás poveril úlohou hlásať jeho radostné poslanstvo, a preto nechceme byť pekní v očiach ľudí, ale chceme sa páčiť Bohu, ktorý pozná aj najtajnejšie myšlienky nášho srdca. **5** Nikdy sme sa nepokúšali získať niekoho lichôtkami, ako dobre viete, ani sme predstieraným priateľstvom nemámili od nikoho peniaze, Boh nám je svedok. **6** Ani sme pre seba nepožadovali nijaké zvláštne počty, hoci sme ako apoštoli mali akiste na vašu úctu nárok. **7** Skôr sme dali prednosť matersky láskavému a nežnému prístupu, **8** a tak sme si vás zamilovali, že by sme vám dali nielen Božie poslanstvo, ale aj vlastné životy. **9** Spomínate si ešte, milí bratia, ako tvrdo sme si zarábali u vás na každodenný chlieb? Vo dne v noci sme pracovali, aby sme pri hlásaní radostnej zvesti neboli nikomu na ťarchu. **10** Sami môžete dosvedčiť, aj Boh je svedkom, že sme s

každým veriacim zaobchádzali poctivo, spravodlivo a čestne. **11** Sami však viete, že sme vás ako otec vlastné deti **12** povzbudzovali, usmerňovali a nabádali, aby ste žili na česť a radosť Bohu, ktorý vás povolal do svojho kráľovstva a do svojej slávy. **13** Preto znovu a znovu musíme Bohu ďakovať, že ste od nás prijali slovo Božej zvesti nie ako slovo ľudské, ale ako slovo Božie, ktorým skutočne je a že pôsobí vo vašich životoch. **14** A potom sa vám stalo to isté, čo predtým zažili kresťania v Judsku: trpeli ste od vlastných krajanov. **15** Tam zabíjali Židia svojich vlastných prorokov, zabili aj Ježiša Krista a teraz zasa prenasledujú nás a odšťadli nás vyhŕňajú. Škodí Bohu aj ľuďom. **16** My kážeme pohanom, ako sa môžu zachrániť, a oni nám v tom bránia. Ale miera ich hriechov sa čoskoro dovŕši a Boží trest ich neminie. **17** Bratia, aj keď sme museli od vás na nejaký čas odísť – no v duchu sme stále s vami – rozmyšľali sme, ako sa k vám zasa čo najskôr vrátiť. **18** Ja, Pavol, som sa o to pokúšal už niekoľko ráz, ale vždy mi to satan prekazil. **19** Lebo kto bude našou radosťou, našou nádejou, našou odmenou, až budeme raz stáť pred Kristom v deň jeho návratu? **20** Áno, vy ste naša sláva aj radosť!

3 Keď sme už v Aténach nemohli ďalej znášať neistotu, ako sa máte, **2** rozhodli sme sa poslať Timoteja, nášho brata a Božieho spolupracovníka v hlásaní Kristovej radostnej zvesti, aby vás navštívil a povzbudil vo vašej viere, **3** aby ste pri prenasledovaní nezakolísali. Trpieť patrí ku kresťanskému údely. **4** To sme vám predsa už hovorili, keď sme boli u vás, tak by ste teraz nemali byť prekvapení, že sa to naozaj stalo. **5** Preto som teda poslal Timoteja k vám, aby som sa tu nemusel trápiť úzkosťou, či vás satan predsa len nezviedol a či všetka naša práca nevyšla nazmar. **6** Ale práve teraz sa Timotej vrátil s dobrými správami, že ste vo viere ani v láske neochabli, že na nás stále myslíte a túžite po novom stretnutí takisto ako my. **7** Tak ste nás, milí bratia, vo všetkej našej tiesni a súžení potešili správou, že ste verní Pánovi. **8** Vydržíme všetko, len keď vieme, že pevne stojíte v Pánovi. **9** Ako sa Bohu môžeme odvdáčiť za všetku tú radosť, akú máme z vás? **10** Vo dne v noci vrúcne prosíme, aby sme vás mohli znovu vidieť a povzbudiť vás, aby ste ďalej napredovali vo viere. **11** Kiež nám Boh, náš Otec, a Ježiš Kristus, náš Pán, umožní cestu k vám. **12** A nech dá, aby rástla vaša vzájomná láska i láska k ostatným, ako aj my vás milujeme. **13** Tak sa z vás stanú silné, bezúhonné, sväté Božie deti, ktoré obstoja pred Bohom, naším Otcom, až sa náš Pán Ježiš Kristus vráti so všetkými, ktorí mu patria.

4 Napokon, milí bratia, ešte o jedno vás chcem poprosiť.

Už sme vám hovorili, ako máte žiť, aby ste sa páčili Bohu. **2** A vieme, že sa pridržate našich pokynov. Ale teraz vás prosíme a dôrazne napomínáme v mene Pána Ježiša, aby ste sa v tom neprestajne cvičili a zdokonaľovali. **3** Lebo Boh chce, aby ste boli čistí a bezúhonní, nepoškvrnení smilstvom. **4** Teda tak ovládajte svoje telo, aby ste žili svätý a čestný život. **5** Vyhybajte sa necudnosti a nepodliehajte vášnivosti ako pohanovia, ktorí nepoznajú Boha. **6** Majte v úcte manželský zväzok svojho blížneho. Kto by ho rozvracal, neujde trestu, opakujem to znovu so všetkou vážnosťou. **7** Boh nás predsa nepovolal k nemravnosti, ale k svätosti a čistote. **8** Kto týmito zásadami pohŕda, pohŕda nie človekom, ale samým Bohom, darcom Svätého Ducha. **9** O tom, že sa máte ako kresťania navzájom mať radi, vám už nemusím písať. Viete, že vám sám Boh ukázal, ako veľmi sa máte navzájom milovať. **10** A túto lásku aj prejavujete svojim bratom po celom Macedónsku. Len vás prosíme, milí bratia, aby ste v tom boli čoraz horlivejší. **11** Dbajte všemožne o to, aby ste žili pokojne, plnili si povinnosti a živilí sa vlastnými rukami, ako sme vás k tomu už predtým nabádali. **12** Tak si získate úctu svojho okolia a nebudete od nikoho závislí. **13** Ešte vám chcem napísať o tom, ako je to s kresťanmi, ktorí zomreli, aby ste v tomto mali jasno a nemuseli sa trápiť ako tí, čo nemajú nijakú nádej. **14** Ak totiž veríme, že Ježiš zomrel a potom znovu ožil, môžeme rátať s tým, že Boh tých, ktorí zomreli ako veriaci v Ježiša Krista, privedie spolu s ním k životu. **15** A podľa slov Pánových vám môžem oznámiť, že nikto z tých, ktorí zomreli pred Kristovým príchodom, sa neoneskorí pri stretnutí s ním za tými, ktorí sa ho dočkajú ešte za živa. **16** Sám Pán zostúpi z neba, vydá mocný povel, ozve sa hlas archanjela a Božia trúba. Nato vstanú všetci kresťania, čo už pomreli, **17** spolu s tými, ktorí zostali nažive, a budú uchvátení do oblakov. Tam sa stretneme všetci s Pánom, aby sme s ním zostali už naveky. **18** Týmto sa navzájom povzbudzujte a potešujte.

5 Kedy sa to má stať? O tom vám naozaj nemusím hovoriť,

milí bratia. **2** Ved' sami dobre viete, že tá chvíľa príde nečakane ako zlodej v noci. **3** Vtedy, keď si ľudia budú vraviť: „Je pokoj, nijaké nebezpečenstvo nehrozí,“ vtedy ich z čista jasna zastihne záhuba, ako keď pôrodné bolesti prídu na tehotnú ženu. Nik neunikne, nik sa neschová. **4** Ale vy, bratia, nie ste vo tme, aby vás ten deň mohol prekvapiť ako nočný zlodej. **5** Vy ste deti svetla a dňa, nie noci a tmy. **6** Budte teda bdelí a nespíte ako ostatní. Čakajte a budte triezvi. **7** Noc je čas spáčov a opilcov. **8** Ale my, ktorí

žijeme vo svetle, zostaňme triezvi, oblečení do brnenia viery a lásky a ako prilbu majte radostnú nádej záchranu. **9** Nás predsa neurčil Boh na to, aby sme boli vystavení jeho hnevu, ale aby sme boli zachránení pre zásluhy nášho Pána Ježiša Krista. **10** On za nás zomrel, aby sme s ním mohli žiť večne, už či sa jeho príchodu dožijeme, alebo nie. **11** Preto sa navzájom povzbudzujte a vychovávajte sa, ako ste to robili doposiaľ. **12** Milí bratia, žiadame vás, aby ste si vážili svojich predstavených v cirkvi, ktorí sa pre vás namáhajú a napomínajú vás. **13** Veľmi si ich vážte a milujte ich pre ich službu. A medzi sebou žite v pokoji. **14** Neporiadnych napomínajte, malomyselných povzbudzujte, ujímajte sa slabých a so všetkými majte trpezlivosť. **15** Krivdy neodplácajte, vždy sa usilujte konať dobro sebe navzájom aj ostatným ľuďom. **16** Budte radostní, **17** neochabujte v modlitbách **18** a za každých okolností ďakujte. To očakáva Boh od všetkých, ktorí patria Ježišovi Kristovi. **19** Neuháňajte Božieho Ducha, **20** nepohŕdajte tými, ktorí majú prorocký dar. **21** Skúmajte každé ich slovo, a ak je pravdivé, prijmite ho. **22** Zlého sa chraňte v každej podobe. **23** Nech vás Boh pokoja sám dokonale očistí a posväť pre seba. Vášho ducha, dušu aj telo nech uchráni od akejkolvek poškvrny až do Kristovho príchodu. **24** Boh, ktorý vás prijal za svoje deti, to pre vás akiste urobí, ako vám sľúbil. **25** Bratia, aj vy sa modlite za nás. **26** Pozdravte všetkých bratov svätým bozkom. **27** A všetkým dajte prečítať tento list, je to moje želanie a vaša povinnosť pred Pánom. **28** Milosť nášho Pána Ježiša Krista nech je stále s vami!

2 Tesaloničanom

1 Milí bratia v tesalonicom zbore, ktorí žijete v spojení s Bohom, naším Otcom, a s Pánom Ježišom Kristom, **2** želáme vám, Pavol, Silván a Timotej, milosť a pokoj od Boha Otca a Pána Ježiša Krista. **3** Bratia, nemôžeme inak, ako stále za vás Bohu ďakovať. A aj sa to patrí, lebo robíte vo viere i vo vzájomnej láske veľké pokroky. **4** Chválime sa vami a môžeme vás dať za príklad ostatným zborom v tom, ako neochvejne znášate prenasledovanie a utrpenie. **5** V tom sa práve prejaví spravodlivý Boží súd: **6** tým, ktorí vás teraz trápia, odplatí utrpením, **7** kým vás, ktorí teraz trpíte, vyslobodí spolu s nami. To bude vtedy, keď Pán Ježiš zostúpi so svojimi anjelmi z neba v ohnivom plameni, **8** aby potrestal tých, ktorí nechcú Boha poznať a odmietajú jeho ponuku záchrany v obeti Ježiša Krista. **9** Ich trest bude večné odlúčenie od Pána, od jeho moci a slávy, (aiōnios g166) **10** keď príde v ten deň, aby ho oslávil jeho ľud a zvelebovali tí, ktorí v neho uverili, a vy takisto patríte medzi nich. **11** Preto sa za vás neprestajne modlíme, aby vás náš Boh zdokonaľoval a pomáhal vám dosiahnuť cieľ, ku ktorému vás povolal. Prosíme ho, aby vám svojou mocou pomohol uskutočniť každé dobré predsavzatie, a tak odmenil vašu vieru. **12** Vtedy každý uvidí vo vás Krista a bude oslavovať jeho meno a vašou slávou bude to, že patríte jemu. To všetko vám umožnila jeho milosť a moc.

2 A teraz k tomu očakávanému príchodu Pána Ježiša Krista. **2** Prosím vás, nedajte si popliesť hlavu nejakými chýrmi, že ten deň už nastal. Aj keby to niekto tvrdil na základe nejakého prejavu ducha, alebo sa azda oháňal nejakým naším listom v tomto zmysle, **3** neverte mu a nedajte sa oklamať. Prv ako ten deň príde, musia sa stať dve veci: nastane obdobie veľkej vzbury proti Bohu a mnohí od neho odpadnú; potom sa zjaví človek nepravosti, syn zatratenia. **4** Ten sa postaví na odpor proti všetkému, čo pripomína Božie meno, a bude vyžadovať božské pocty pre seba. Dokonca vojde do Božieho chrámu a tam sa sám vyhlási za Boha. **5** Nespomínate si, že som vám to hovoril už pri svojej prvej návšteve? A vy viete, čo mu bráni, aby mohol prísť skôr ako v určený čas. **6** Jeho dielo vzbury sa síce už začalo, **7** ale on sám nemôže vystúpiť, kým je tu prekážka, ktorá mu v tom bráni. **8** No len čo zmizne, zjaví sa ten „bezbožník, ktorého Pán spáli dychom svojich úst“ a zničí svojím slávnym príchodom. **9** Ten bezbožník príde ako satanov nástroj a vyzbrojený satanskou mocou bude konať všelijaké klamstvá a zázraky, **10** aby oklamal tých, ktorí

povedali pravde „nie“ a uberajú sa do záhuby, lebo odmietli pravdu, ktorá ich mohla zachrániť. **11** Preto ich Boh nechá napospas tej lživej moci, aby ich ovládla, **12** a tak zožnú spravodlivé odsúdenie tí, ktorí si namiesto pravdy obľúbili lož a hriech. **13** Ale za vás, bratia milovaní Pánom, musíme stále ďakovať Bohu, ktorý si vás ako prvých vyvolil, aby ste boli zachránení, očistil vás svojím Duchom a dal vám uveriť pravde. **14** Nás poslal zvestovať vám radostnú zvesť, aby aj vás ožiarila sláva nášho Pána Ježiša Krista. **15** A tak teda stojte pevne, bratia, a držte sa pravdy, ktorú sme vám odovzdali osobne alebo v listoch. **16** Nech Pán Ježiš Kristus a Boh Otec, ktorý si nás zamiloval a dal nám trvalú útechu a nezaslúženú nádej, (aiōnios g166) **17** povzbudí vaše srdcia a dá vám silu ku každému dobrému slovu i činu.

3 Napokon, bratia, prosíme, modlite sa za nás, aby sa Božie posolstvo rýchlo šírilo a víťazilo všade ako u vás **2** a aby sme boli oslobodení od zvrátených a zlých ľudí, lebo nie všetci sú ochotní veriť. **3** Ale Pán je verný. On vás posilní a ochráni od zlého. **4** Spoliehame sa na Pána, že konáte a budete konať, čo vám prikazujeme. **5** Nech Pán dá, aby ste čoraz hlbšie chápali Božiu lásku a trpezlivosť, ktorá pramení z Krista. **6** Ďalej vám prikazujeme, milí bratia, v mene Pána Ježiša Krista, aby ste sa vyhýbali tým, ktorí si neberú k srdcu naše napomenutia a vedú záhľadný život. **7** Dali sme vám predsa sami príklad, ako máte žiť: **8** nikdy ste nás nevideli zaháľat a prižívať sa na iných. Vo dne v noci sme si tvrdou prácou zarábali na chlieb, aby sme nikomu ne boli na ťarchu. **9** Nie že by sme na to nemali právo, ale chceli sme vám dať príklad. **10** A takisto sme vám vždy zdôrazňovali: kto nechce pracovať, nech ani nejde! **11** A predsa teraz počúvame, že sa niektorí medzi vami oddávajú nečinnosti a namiesto poctivej práce sa miešajú do vecí, do ktorých ich nič nie je. **12** Takých napomíname a v mene Pána Ježiša Krista im nariadujeme, aby žili slušne a zarábali si na živobytie vlastnou prácou. **13** A vám, bratia, pripomíname: v konaní dobra neochabujte! **14** Keby niekto odmietal podriaďovať sa tomu, čo tu píšeme, dajte mu pocítiť, že medzi vás nepatrí. Možno sa potom zahanbí. **15** Ale nesprávjajte sa k nemu ako k nepriateľovi, skôr ho napomínajte ako brata, na ktorom vám záleží. **16** Nech Pán, ktorý je zdrojom pokoja, dá vám svoj pokoj za každých okolností a nech zostáva s vami! **17** Tento pozdrav píšem vo všetkých listoch vlastnou rukou na dôkaz, že sú naozaj odo mňa. **18** Milosť Pána Ježiša Krista nech vás sprevádza!

1 Timotejovi

1 Môj drahý syn vo viere, milý Timotej, tento list ti píšem ako apoštol poverený tou službou Bohom, naším Spasiteľom a Ježišom Kristom, ktorý je našou nádejou. **2** Želám ti milosť, zľutovanie i pokoj od Boha Otca i Ježiša Krista, nášho Pána. **3** Keď som odchádzal do Macedónska, prosil som ťa, aby si zostal v Efeze a usiloval sa umlčať tých, čo hlásajú falošné nauky **4** a rozvíjajú nekonečné diskusie o mýtoch a rodokmeňoch. Vyvolávajú tým iba škriepky miesto toho, aby sa vzdelávali vo viere. **5** Cieľom nášho úsilia musí byť láska, ktorá pramení z čistého srdca, dobrého svedomia a nepokryteckej viery. **6** Od tohto cieľa sa niektorí odchyľili a dali sa na prázdne rečenie. **7** Chcú byť učiteľmi Božieho zákona, a pritom nechápu ani jeho zmysel, ani význam vlastných slov. **8** Zákon je dobrý, ak správne chápeme, aký zámer s ním Boh má. **9** Uvedomme si však, že zákon nie je proti tým, ktorí žijú podľa Božej vôle, ale proti zlým a spurným, ktorí Boha neuznávajú; proti neposlušným, klamárom, krivoprišačníkom; proti tým, ktorí vzťahujú ruku na svojich rodičov, majú záľubu vo zvrátenostiach; **10** proti homosexuálom, smilníkom, kupcom s otrokmi a vrahom; ako aj všetkým, ktorí konajú proti Božiemu poriadku. **11** Tak učí evanjelium, ktoré mi zveril Boh a ktoré zjavuje Božiu slávu. **12** Som vďačný Ježišovi Kristovi, nášmu Pánovi, že si ma vybral za svojho služobníka. **13** Predtým som sa jeho menu rúhal a jeho vyznávačov prenasledoval a zabíjal! Ale Boh sa nado mnou zmiloval, lebo som to robil z nevedomosti, keď som ešte Krista nepoznal. **14** Vo svojej добрote ma zastavil, dal mi do srdca vieru a naplnil ma láskou. **15** Je to čistá pravda a ja túžim, aby ju všetci prijali. Ježiš Kristus prišiel na svet, aby nás, vzdialených od Boha a odsúdených na smrť, zachránil. A ak bol niekto od Boha ďaleko, bol som to predovšetkým ja. **16** Ale Boh sa nado mnou zmiloval a Ježiš Kristus na mne ukázal, aký je zhovievavý aj k najhoršiemu hriešnikovi, aby si každý uvedomil, že večný život môžu dosiahnuť všetci, ktorí v neho veria. (aiōnios g166) **17** Sláva a česť Bohu naveky! On je večný Kráľ, neviditeľný, nesmrteľný, jediný a slávny Boh. (aiōn g165) **18** Môj milý syn Timotej, kladím ti na srdce, aby si podľa proroctiev, ktoré o tebe povedali, bojoval dobrý boj. **19** Drž sa pevne svojej viery a zachovaj si čisté svedomie, ktorým niektorí pohrdli, a tak v živote viery stroskotali. **20** Patria k nim Hymenaios a Alexander, ktorých som musel vylúčiť z cirkvi, aby sa naučili nerúhať sa.

2 Žiadam, aby sa cirkev neprestávala modliť. Proste za všetkých ľudí a ďakujte za nich. **2** Myslite aj na vládnych činiteľov, na tých, čo rozhodujú o dôležitých veciach, aby sme v mieri a pokoji mohli žiť v pravej zbožnosti a vážnosti. **3** Tak je to dobré a milé nášmu Pánovi, **4** ktorý si želá, aby všetci ľudia boli zachránení a poznali pravdu, **5** že je iba jeden Boh a iba jeden prostredník medzi Bohom a ľuďmi – človek Ježiš Kristus. **6** On dal sám seba ako výkupné za všetkých, čo Boh vo vopred určenom čase oznámil svetu **7** a mňa poveril, aby som to ako Boží posol verne a pravdivo zvestoval iným národom. Pravdu hovorím, neklamem! **8** Chceme teda, aby sa muži všade modlili so zdvihnutými rukami a s čistým srdcom, bez hnevu a hádok. **9** Taktiež ženy nech sa obliekajú nenápadne a ozdobujú sa jednoducho a triezvo, pozornosť nech vzbudzujú radšej svojou láskavosťou ako zložitým účesom, drahými šatami a šperkami. **10** Ich najkrajšou ozdobou nech je konanie dobra. Tým dokážu, že milujú a ctia Boha. **11** Poučenie nech prijímajú v tichosti a pokore. **12** V zhromaždení nech verejne nevystupujú. Žena nemá vládnuť nad mužom, ale má sa ním dať viesť. **13** Lebo Boh najprv stvoril Adama a potom Evu. **14** A nebol to Adam, čo sa dal zvestiť satanovi, ale Eva prvá prekročila Boží zákaz. **15** Aj ženy však budú spasené, lebo plnia dôležitú úlohu zachovať ľudský rod. Musia však zotrvať vo viere a žiť v láske, svätosti a pokore.

3 Pravdou je, že kto chce mať vedúce postavenie v cirkvi, túži po dobrej veci! **2** Taký človek musí byť bezúhonný, v manželstve verný, striedmy, rozvážny, pohostinný. Potrebná je aj schopnosť učiť, ohľaduplnosť, privetivosť, nezištnosť. **3** Kto vedie veriacich, nesmie byť lakomý, mať záľubu v pití a v svároch, **4** má mať usporiadanú rodinu a deti vychované k poslušnosti a poctivosti. **5** Ved' ako môže viesť cirkev ten, kto si nevie urobiť poriadok vo vlastnej rodine? **6** Nech to nie je nováčik vo viere, aby mu sláva nestúpila do hlavy a nespôsobilá jeho pád. **7** Aj vo svojom okolí musí mať dobrú povest', aby jeho prácu nemarilo ohováranie. **8** Rovnako aj diakoni: nech sú čestní, nie dvojtvárni v reči, nech neholdujú alkoholu, nech sa neženú za majetkom. **9** Tajomstvo viery nech uchovávajú v čistom srdci. **10** Ale aj oni sa majú najskôr osvedčiť ako bezúhonní, a až potom vykonávať svoju funkciu. **11** Takisto ich manželky nech nie sú klebetné, ale počestné, striedme a verné. **12** Manželská vernosť, usporiadané rodinné vzťahy a dobre vychované deti sú na vykonávanie všetkých funkcií v cirkvi samozrejým predpokladom. **13** Odmenou toho, kto dobre vykonáva svoju službu, bude úcta bratov a sestier a pevná istota vo viere v

Ježiša Krista. **14** Dúfam, že sa čoskoro uvidíme, no píšem ti toto všetko, aby si vedel, **15** ak by mi niečo prišlo do cesty a oneskoril som sa, ako viest' cirkev živého Boha, ktorá je stĺpom a oporou pravdy. **16** Tajomstvo našej viery je skutočne veľké: Prišiel na zem ako človek, no Duch potvrdil, že je Boží Syn, ukázal sa anjelom, zvestovaný bol národom, uverili v neho na celom svete, korunovaný je večnou slávou.

4 Duch Svätý nám jasne hovorí, že v našich časoch sa niektorí odvrátia od Krista, priklonia sa k bludným učeniám a budú nasledovať hlásateľov satanských náuk, **2** luhárov a pokrytco, na ktorých svedomí je jazva ako po rozžeravenom železe. **3** Budú zakazovať ženit' sa a vydávať, jest' niektoré pokrm, ktoré Boh stvoril na to, aby ich s vďačnosťou užívali tí, ktorí veria a poznajú pravdu. **4** Všetko, čo Boh stvoril, je dobré a nič nie je na zavrnutie, ak sa prijíma s vďačnosťou. **5** Jeho slovom a našou modlitbou sa to posväčuje. **6** Ak budeš takto učiť, bude z teba dobrý služobník Ježiša Krista. Sýť sa slovami viery a pravým učením, ktoré si si osvojil. **7** Nenačúvaj bohapustým rečiam a nezaoberaj sa kadejakými mýtmi a legendami, radšej svoj čas a silu venuj duchovnému rastu. **8** Telesné cvičenie je síce na niečo užitočné, ale budovanie vzťahu s Bohom je to, čo naozaj potrebujeme; ovplyvňuje náš terajší i večný život. **9** To je pravda, ktorú by mal každý prijať. **10** Na to vynakladáme všetko svoje úsilie, pretože máme nádej v živom Bohu, ktorý je záchrancom všetkých, ktorí v neho uverili. **11** To vyučuj a dbaj, aby si to všetci dobre osvojili! **12** Nech ťa nikto nepodceňuje zato, že si mladý. Musíš však byť vzorom v reči i v činoch lásky, viery a v čistom myslení. **13** Kým prídem, čítaj a vysvetľuj Písmo, zvestuj Božie slovo. **14** Nezanedbávaj schopnosti, ktoré ti dal Boh, keď na teba podľa prorockého spôsobu starší s modlitbou kládli ruky. **15** Usiluj sa rozvíjať ich v práci, aby každý videl, že rastieš a robíš pokroky. **16** Sústavne kontroluj svoje myslenie i učenie. Neuchýľuj sa od pravdy a Boh zachráni teba aj tých, ktorých ti zveril.

5 Ak musíš napomenúť alebo pokarhať staršieho človeka, hovor s ním úctivo, akoby to bol jeden z tvojich rodičov. **2** K mladším sa správaj ako k bratom, k dievčatám ako k sestrám bez akýchkoľvek bočných myšlienok. **3** Maj v úcte vdovy, ktoré sú osamelé. **4** Ak majú deti alebo vnukov, tí nech sa najskôr učia konať Božiu vôľu vo vlastnej rodine: starať sa o svojich príbuzných a odplácať sa svojim rodičom, lebo to je Bohu milé. **5** Sú však vdovy, ktoré nemajú nikoho. Všetku svoju nádej upierajú na Boha a svoj čas trávia modlitbami vo dne aj v noci. **6** Sú však aj také, ktoré sa nazdávajú, že teraz si môžu užívať život: tie sú mŕtve, hoci

žijú. **7** Varuj ich, nech na ne neprichádzajú sťažnosti. **8** Kto sa nestará o svojich príbuzných, najmä o členov vlastnej rodiny, nemá právo nazývať sa kresťanom. Je horší ako ten, čo Boha vôbec nepoznal! **9** Do zoznamu vdov, o ktoré sa treba starať zapíš iba tú, ktorá má viac ako šesťdesiat rokov, bola iba raz vydatá **10** a má svedectvo, že žila dobrým životom, vychovávala deti, bola pohostinná, preukazovala pokornú službu veriacim, pomáhala núdznym a bola ochotná v každej službe. **11** Mladšie vdovy odmietaj. Niektoré časom podľahnú telesným žiadostiam, zatúžia znovu sa vydať **12** a záväzok k službe rušia. **13** Okrem toho sú aj záľahlivé, rady vysedávajú na návštevách, klebetia a pchajú nos do cudzích problémov. **14** Myslím, že mladá vdova urobí lepšie, ak sa znova vydá, má deti a stará sa o vlastnú domácnosť. Potom jej nemôže nikto nič vyčítať. **15** Bojím sa však, že niektoré už zišli z Kristovej cesty. **16** Ešte raz opakujem: o vdovy nech sa starajú predovšetkým ich príbuzní a nenechajú ich jednoducho na starosť zboru. Iba tak bude mať zbor dost' prostriedkov, aby sa staral o vdovy, ktoré naozaj nemajú nikoho. **17** Svedomiti pracovníci v cirkvi si zasluhujú dvojité odmenu: úctu i náležitú mzdu. A to najmä tí, ktorí zvestujú Slovo Božie a vyučujú iných. **18** Ved' aj Písmo hovorí: „Nedaj náhubok zvieraťu, ktoré používaš pri mlatbe, “a „kto pracuje, má nárok na odmenu.“ **19** Sťažnosti proti starším prijímaj iba na základe výpovede dvoch alebo troch svedkov. **20** Ale toho, kto sa naozaj previnil, pokarhaj verejne pred celým zborom na výstrahu ostatným. **21** Zaväzujem ťa pred Bohom, pred Pánom Ježišom Kristom i všetkými anjelmi: riad' sa týmto pravidlom, či ide o tvojho priateľa, alebo nepriateľa. Bud' vždy dôsledne nestranný. **22** Neunáhli sa, ak niekoho poveruješ službou v cirkvi. Nemaj podiel na hriechoch ostatných. A najmä sám sa vyvaruj každého poklesku. **23** Keďže máš slabý žalúdok a často bývaš chorý, namiesto vody požívaj trocha vína. **24** Pri posudzovaní ľudí maj na pamäti, že hriechy niektorých ľudí sú zjavné každému, u iných ich však odhalí až deň súdu. **25** Práve tak je to s dobrými skutkami: niektoré sú zjavné hneď, zatiaľ čo o iných ani nevieme. Ale ani tie nezostanú naveky skryté.

6 Kresťanskí otroci a sluhovia nech rešpektujú svojich pánov, aby sa nemohli ponosovať na ich zlú prácu, lebo tým by sa znevažovalo Božie meno a kresťanské učenie. **2** Ak má niekto veriaceho pána, nech si ho nectí menej len zato, že je jeho brat vo viere. Práve naopak, nech mu slúži tým ochotnejšie a svedomitejšie ako milovanému bratovi. To zdôrazňuj všetkým veriacim! **3** Toto je zdravé učenie Ježiša Krista a základ zbožného života. **4** Kto učí

niečo iné, je namyslený, ničomu nerozumie a vyvoláva iba škriepky, roztržky plodiace urážky, krivé obvinenia a ustavičné sváry. 5 Títo majstri rozvratu majú zakalený rozum, neschopný poznať pravdu, a zo zbožnosti chcú vytĺcť kapitál a obohatiť sa. Takým sa vyhýbaj! 6 Pritom zbožnosť je naozaj nesmiernym bohatstvom, lebo prináša spokojnosť v každej situácii. 7 Nič sme si predsa na svet nepriniesli a nič si z neho neodnesieme. 8 Malo by nám teda stačiť, keď máme čo jesť a čo si obliecť. 9 Kto však túži po bohatstve, ľahko podľahne pokušeniu použiť na to aj nepoctivé prostriedky, ktoré ho môžu priviesť do záhuby. 10 Koreňom všetkého zla je totiž láska k peniazom. Mnohým už uzavrela prístup k Bohu a spôsobila veľa utrpenia. 11 Ty však, Timotej, patríš Bohu. Vyhybaj sa takým veciam a usiluj sa o spravodlivosť, zbožnosť, vieru, lásku, trpezlivosť a miernosť. 12 Byť kresťanom znamená viesť ustavičný duchovný zápas. Bojuj dobrý boj viery, aby si dosiahol večný život, ku ktorému ťa Boh povolal. Zaväzuje ťa k tomu aj slávnostné vyznanie, ktoré si urobil pred mnohými svedkami. (aiōnios g166) 13 Vyzývam ťa pred Bohom, ktorý všetkému dáva život, a pred Ježišom Kristom, ktorý svoje svedectvo povedal pred Pilátom Pontským: 14 Plň zverenú úlohu, aby si zostal čistý a bezúhonný až do príchodu Ježiša Krista. 15 Až príde jeho čas, zjaví ho celému svetu ten požehnaný a jediný Vládca, Kráľ nad všetkými kráľmi a Pán nad všetkými pánmi; 16 jediný, ktorý má nesmrteľnosť a býva v neprístupnom svetle a ktorého ľudské oko nevidelo, ani nemôže vidieť. Jemu patrí česť a vládca na veky vekov! (aiōnios g166) 17 Dôrazne vystríhaj bohatých, aby si nezakladali na svojom bohatstve, ale radšej upierali nádej na Boha, ktorý nás štedro zahŕňa všetkým, čo potrebujeme. (aiōn g165) 18 Napomínaj ich, nech konajú dobro a ochotne a obetavo sa delia s tými, ktorí majú núdzu. 19 To je najlepšia investícia pre večnosť, to je pravý a plodný kresťanský život. 20 Timotej, starostlivo si chráň, čo ti Boh zveril! 21 Vyhybaj sa prázdnyň rečiam a falošným náukam, pre ktoré už tak mnohí stratili to najdôležitejšie – vieru. Milosť Božia s tebou!

2 Timotejovi

1 Timotej, môj milý syn! Píšem ti ako apoštol Ježiša Krista, ktorý z Božieho poverenia zvestuje zaslúbený večný život. **2** Želám ti pokoj a milosť. **3** Som za teba veľmi vďačný Bohu, ktorému slúžim celým svojím životom, ako to robili aj moji predkovia. Vo dne v noci na teba myslím pri svojich modlitbách. **4** Keď si spomeniem, ako si plakal pri našej rozlúčke, rastie moja túžba znova ťa vidieť – viem, že by ma naše stretnutie naplnilo radosťou. **5** Pripomínam si tvoju úprimnú vieru, ktorú ti vstúpala už tvoja stará matka Loida i tvoja matka Eunike. Viem, že táto viera v tebe žije. **6** Preto ťa prosím, aby si rozvíjal Božie dary, ktoré si prijal, keď som na teba skladal ruky. **7** Svätý Duch, ktorého nám Boh dal, nie je duchom bojzlivosti, ale duchom moci, lásky a múdrosti. **8** A tak sa nehanbi hovoriť s ľuďmi o Kristovi a neboj sa ani priznať k priateľstvu so mnou, i keď som pre Krista vo väzení. Naopak, buď aj ty hotový znášať príkorie pre evanjelium, Boh ti k tomu dá silu. **9** On nás zachránil a povolal pre túto svätú službu, nie že by sme si to boli zaslúžili, ale preto, že už pred stvorením sveta bolo v Božom pláne darovať nám milosť v jeho Synovi Ježišovi Kristovi. **(aiōnios g166)** **10** Keď prišiel na zem, zlomil moc smrti a ukázal nám, ako vierou v neho môžeme získať večný život. **11** A mňa Boh ustanovil, aby som túto milosť zvestoval a učil o nej. **12** Preto aj teraz trpím vo väzení, ale nehanbím sa za to, lebo viem, komu som uveril, a som si istý, že všetko, čo mi zveril, má moc zachovať až do svojho príchodu. **13** Pridrži sa verne toho, čo si počul odo mňa. Nech ti je to vzorom, ako máš hovoriť s láskou vo viere v Ježiša Krista. **14** S pomocou Svätého Ducha, ktorý v nás prebýva, si chráň duchovný poklad, ktorý ti Boh zveril. **15** Ako vieš, opustili ma tu všetci, čo so mnou prišli z Ázie. Aj Fygelos a Hermogenes. **16** Iba Onezifor ma chodil navštevovať a vždy ma veľmi povzbudilo, že sa za mňa, vážna, nehanbil. Prosím Boha, aby bohato požehnal jeho aj celú jeho rodinu. **17** Keď prišiel do Ríma, usilovne ma hľadal, kým ma nenašiel. **18** Nech mu Pán odplatí svojim milosrdenstvom, keď príde súdiť svet. A čo pre mňa znamenala jeho pomoc v Efeze, vieš najlepšie ty sám.

2 Môj milý Timotej, nech milosť Ježiša Krista je tvojou silou.

2 A to, čo si počul odo mňa, zver spoľahlivým ľuďom, schopným učiť zase iných. **3** Ako dobrý vojak Ježiša Krista buď preňho ochotný spolu so mnou znášať aj ťažkosti a protivenstvá. **4** V boji sa vojak nemôže zaoberať súkromnými záležitosťami, aby sa zapáčil veliteľovi. **5** Ani pretekár

nezíska cenu, ak nedodrží pravidiel. **6** A takisto aj roľník, ktorý namáhavo pracuje, má ako prvý dostať podiel z úrody. **7** Premýšľaj, čo ti tým chcem povedať. Pán ti pomôže, aby si všetko správne pochopil. **8** Nikdy nezabudni na Ježiša Krista z rodu Dávidovho, ktorý bol vzkriesený z mŕtvych. To je moje radostné posolstvo – evanjelium, **9** ktoré zvestujem a pre ktoré som ako nejaký zločinec v putách vo väzení. No Božie slovo sa spútať nedá! **10** A tak to všetko trpezlivo znášam kvôli tým, ktorých Boh chce zachrániť, aby v Ježišovi Kristovi dosiahli večný život a mohli tak naveky žiť v jeho sláve. **(aiōnios g166)** **11** Je isté, že platí slovo, že ak sme s Kristom zomreli, budeme s ním aj žiť; **12** ak s ním znášame utrpenie, budeme s ním aj kraľovať; ak ho zaprieme, aj on zaprie nás; **13** keď sme neverní, on zostáva verný, lebo nemôže zaprieť sám seba. **14** To pripomínaj vždy znova a s Božou autoritou ich varuj pred hádkami o slovíčka. Nie je to na nič dobré, iba to pôsobí zmätok u poslucháčov a rozvracia jednotu. **15** Usiluj sa byť užitočným pracovníkom, ktorý sa nemusí hanbiť za svoju prácu, lebo Božie pravdy hlása správne a pravdivo. **16** Vyhýbaj sa ľuďom, ktorí majú záľubu v jalových debatách, a tým odvádzajú od Boha. **17** Ich bludy pôsobia zhubne ako rakovina. K nim patrí Hymenaios a Filétos, **18** ktorí veľa kresťanov pomýlili učením, že vzkriesenie z mŕtvych už nastalo. **19** Božia pravda však stojí pevne ako skala, ktorou nič nepohne, ako základný kameň, na ktorom je napísané: „Boh pozná tých, ktorí sú jeho“ a „Nech sa odvráti od nepravosti každý, kto vyznáva meno Ježiša Krista.“ **20** Vo veľkých domácnostiach býva nielen zlatý a strieborný riad na slávnostné príležitosti, ale aj drevený a hlinený na každodenné používanie. **21** Ak to falošné učenie zavrhnáš, budeš vzácnou nádobou, ktorú sám Kristus bude môcť použiť na svoje vznešené dielo. **22** Vyhýbaj sa žiadostiam a pokušeniam, ktoré prichádzajú na mladých ľudí. Usiluj sa byť spravodlivý, roznečuj v sebe vieru, lásku a šír pokoj spolu s tými, ktorí Pána vzývajú z čistého srdca. **23** Znovu ti pripomínam, nepripusť také debaty, ktoré ľudí plodia rozbroje. **24** Služobník Ježiša Krista sa nemá hádať, má byť prívetivý a trpezlivo poučať toho, kto mu odporuje. **25** Azda Boh dá, že pozná pravdu a spamätá sa, **26** a tak unikne z diablovho osídla, v ktorom musel otrocky vykonávať jeho vôľu.

3 Vezď, že pred Kristovým príchodom nastanú ťažké časy. **2** Ľudia budú sebeckí a chamtiví, namyslení a márnomyseľní, budú sa vysmievať Bohu a pohŕdať rodičmi, budú nevďační a bezbožní, bezcitní, nezmierliví, bez lásky. **3** Budú mať záľubu v ohováraní, hrubosti, bezohľadnosti a

zrade. **4** Rozkoše budú vyhľadávať väčšmi ako Boha. **5** Niektorí sa pritom budú tváriť pobožne, ale ich život bude dokazovať opak. Tým sa vyhýbaj! **6** Patria k nim aj tí, čo chodia po domoch a pokúšajú sa získať ľahkoverné ženy, plné hriechov a ovládané rozličnými túžbami. **7** Tie sa stále učia, ale nikdy nemôžu spoznať pravdu. **8** Tak ako sa egyptskí mágovia Janes a Jambres postavili proti Možišovi, tak sa títo falošní učitelia stavajú proti pravde. Sú to ľudia prevrátenej mysle a nespoľahliví vo viere. **9** Dlho však nebudú klamať ľud svojimi bludmi, nezmyselnosť ich učenia vyjde na svetlo. **10** Ty si však zostal pri tom, čo som učil. Vieš, ako som žil, poznáš moje myslenie, moju vieru, lásku a trpezlivosť. **11** Bol si svedkom môjho prenasledovania a útrap, ktoré ma postihli v Antiochii, v Ikonii a v Lystré. Čo všetko som tam musel vytrpieť! Ale Pán ma zo všetkého vytrhol. **12** A tak všetci, čo chcú zbožne žiť v Kristu Ježišovi, musia rátať aj s prenasledovaním, **13** kým klamstvo zlých ľudí a falošných učiteľov sa bude vzmáhať. Oklamú mnohých, ale nakoniec sa sami stanú obeťou klamstva. **14** Ty sa však pevne drž toho, čo si sa naučil a o čom si sa presvedčil. Ved' vieš, od koho si sa to naučil. **15** Okrem toho poznáš už od detstva Sväté písmo, v ktorých je múdrosť, ako dosiahnuť spasenie vierou v Ježiša Krista. **16** Celé Písmo je inšpirované Bohom: vyučuje, usvedčuje z hriechu, ukazuje, ako začať nový život, vychováva k spravodlivosti, **17** aby bol Boží človek dokonale pripravený konať vždy dobro.

4 Pred Bohom a Ježišom Kristom, ktorý znova príde na túto zem, aby súdil živých i mŕtvych a zjavil tu svoje kráľovstvo, ťa zaväzujem: **2** Neúnavne zvestuj Božie slovo, či sú okolnosti priaznivé, alebo nepriaznivé, kde treba, napomínaj a karhaj, povzbudzuj a trpezlivo hlásaj Božie pravdy. **3** Lebo príde čas, keď ľudia nebudú chcieť počuť zdravé učenie. Zoznenú si učiteľov, ktorí im budú vraviť to, čo budú chcieť počuť oni, odvrátia sa od Božieho slova a dajú sa strhnúť najnezmyslenejšími ideami. **5** Ty však buď triezvy, pevný a neboj sa pre Krista aj trpieť. Neohrozene hlásaj evanjelium a verne konaj svoju službu. **6** Už nastáva čas, keď mám svoj život položiť ako obeť pre Krista. **7** Bojoval som dobre, uloženú úlohu som splnil, vieru som si zachoval. **8** A teraz ma čaká veniec víťaza, ktorý mi položí na hlavu v deň svojho príchodu Pán, ten spravodlivý sudca. A nie iba mne, ale všetkým, čo túžobne očakávajú jeho príchod. **9** Prosim ťa, len čo budeš môcť, príd' za mnou. **10** Lebo Démas ma opustil, dal prednosť svetským záujmom a odišiel do Tesaloniky, Krescens do Galácie a Títus do Dalmácie. (aiōn g165) **11** Iba Lukáš zostal pri mne. Vezmi so

sebou aj Marka, potrebujem ho. **12** Tychika som poslal do Efezu. **13** Cestou sa zastav v Troade u Karpa a prines mi plášť, ktorý som tam nechal; tiež knihy, a najmä pergamen. **14** Mnoho zla mi spôsobil kováč Alexander. Tvrdí proti nám vystupoval. Pán mu iste odplatí podľa zásluhy. **15** Daj si naňho pozor, lebo sa veľmi staval proti našim slovám. **16** Keď som stál prvý raz pred súdom, nik z bratov so mnou nebol, všetci ma opustili. Nech im to Boh odpustí. **17** No Pán so mnou bol a dal mi silu, aby som radostné posolstvo o spasení v Ježišovi Kristovi zvestoval pred všetkými, ktorí sa tu zišli z rôznych národov Rímskej ríše. A dal mi milosť, že ma neodsúdili na smrť v aréne. **18** Verím, že ma Pán aj naďalej bude chrániť od zlého a uvedie ma do svojho nebeského kráľovstva. Jemu nech je sláva na veky vekov! Amen. (aiōn g165) **19** Pozdrav odo mňa Prisku a Akvilu, tiež Oneziforovu rodinu. **20** Erastos zostal v Korinte, Trofima som nechal v Miléte, lebo ochorel. **21** Usiluj sa prísť skôr, ako nastane zima. Pozdravuje ťa Eubulos, Pudens, Linus, Klaudia a všetci ostatní veriaci. **22** Pán Ježiš Kristus nech je s tebou a Boh nech vás všetkých obdarí svojou milosťou.

Títovi

1 Milý Títus, môj duchovný syn, Pán Boh ma poslal, aby som hlásal vieru tým, ktorých si vyvolil, a učil ich poznávať Božie pravdy, ktoré premieňajú život. **2** Kto ich prijme, získa večný život, zaslúbený už pred dávnymi vekmi. (aiōnios g166) **3** Teraz Boh svoj sľub potvrdil skrze Krista a po celom svete rozhlasuje správu o večnom živote. Na jeho príkaz som bol aj ja poverený účasťou na tomto diele. **4** Želám ti, syn môj, aby ťa Boh Otec i Ježiš Kristus, náš Spasiteľ, obdaroval svojím pokojom a milosťou. **5** Nechal som ťa na Kréte, aby si tam dal do poriadku, čo som ja už nestihol, a aby si podľa mojich pokynov ustanovil v každom meste starších. **6** Pripomínam, že to majú byť muži s bezúhonnou povestou, v manželstve verní, aj ich deti nech sú veriace, nech majú v úcte svojich rodičov a nepohoršujú samopašnosťou a neposlušnosťou. **7** Predstavený zboru je predsa Boží správca, preto to musí byť muž bezúhonný: nie namyslený, ani zlostný, ani pijan, ani bitkár, ani ziskuchtivec. **8** Naopak, má byť pohostinný, dobrosrdečný, rozvážny, spravodlivý, zbožný a zdržanlivý. **9** Jeho život musí byť v dokonalom súlade s vierou, ktorú hlása, aby mal právo nabádať k zdravému učeniu a umlčovať odporcov. **10** Lebo je mnoho tých, ktorí neustále prekrucujú pravdu, najmä medzi bývalými Židmi. **11** Tým treba zavrieť ústa, pretože do mnohých rodín vniesli zmätok, učia veci, aké sa nesmú, a ešte si za to dávajú platiť. **12** Jeden z nich, ktorého dokonca vyhlasujú za proroka, sa vyjadril o svojich krajanoch takto: „Kréťania sú samí luhári, zlé hovädá, leniví darmožráči.“ **13** Ozaj výstižné! Bud' na nich čo najprísnejší, aby konečne dostali rozum a vrátili sa k viere. **14** Ved' tie židovské bájk y a vymyslené predpisy zatemňujú pravdu. **15** Čistým je všetko čisté, ale poškvrneným a neveriacim sa zdá všetko skazené, lebo aj ich myseľ i svedomie sú skazené. **16** Takí vyhlasujú, že poznajú Boha, ale ich konanie ich usvedčuje z klamstva. Sú protivní, spupní a neschopní nijakého dobrého skutku.

2 Ty sa však vo svojich pokynoch pridržaj zdravého učenia. **2** Starší muži nech sú striedmi a vážení, pevní vo viere, v láske a trepezlivosti. **3** Podobne aj staršie ženy nech sa správajú dôstojne, nech neohovárajú, neoddávajú sa pijatike, **4** nech vedú k dobrému mladšie ženy, aby milovali svojich mužov a deti, **5** ovládali svoje nálady, starali sa o čistotu tela i duše, riadne viedli domácnosť, rešpektovali svojich manželov, aby im nedali nijakú príčinu rúhať sa Božiemu slovu. **6** Takisto mladých mužov napomínaj, aby boli vo všetkom rozvážni. **7** Ty sám im bud' vzorom v dobrých

skutkoch. **8** Všetko, čo učíš, nech je pravdivé a zdravé, aby protivník nemohol nič namietat' a bol zahanbený. **9** Podriadení nech počúvajú svojich predstavených, nech sú ochotní, neodvrávajú, **10** nepodvádzajú a nech sú vo všetkom spoľahliví. Tak budú ozdobou učenia o našom Spasiteľovi, Bohu. **11** V osobe Pána Ježiša Boh ukázal, že miluje všetkých ľudí a chce ich zachrániť. **12** To nás vedie k tomu, aby sme sa zriekli bezbožnosti a telesných žiadostí a žili múdro, spravodlivo a v úcte pred Bohom. (aiōn g165) **13** Ved' očakávame splnenie našej nádeje, že sa ukáže vo svojej sláve náš veľký Boh a Spasiteľ Ježiš Kristus. **14** On sa za nás obetoval, aby sme už nepodliehali moci hriechu, ale stali sa jeho ľuďom, zapáleným za všetko dobré. **15** Tak uč, naliehavo presvedčaj a naprávaj, kde to treba ako ten, kto má na to plné právo. Nech tebou nik nepohŕda.

3 Pripomínaj bratom, aby uznávali vrchnosť a boli ochotní priložiť ruku ku každému prospešnému dielu. **2** O nikom nech nehovorila zle, nehádajú sa, ale k všetkým nech sa vždy správajú vládne. **3** Ved' aj my sme boli kedysi nerozumní, spurní, blúdili sme bez cieľa, boli sme otrokmi rozličných vášní a naše srdcia boli plné hnevu, závisť a nenávisť. **4** Ale Boh zjavil svoju lásku a dobrotu k ľuďom **5** a zachránil nás. Nebolo to preto, že by sme si to niečím zaslúžili, ale pre jeho lásku a milosrdenstvo. Duch Svätý nás očistil a znovu zrodil k novému životu. **6** Tohto Ducha sme dostali v hojnosti zásluhou Ježiša Krista a len z jeho dobroty. **7** A tak ospravedlnení jeho milosťou už teraz môžeme byť jeho dedičmi podľa nádeje večného života. (aiōnios g166) **8** Všetko, čo som ti napísal, je pravda a môžeš sa na to spoľahnúť. Trvaj na tom, aby sa všetci, ktorí veria v Boha, usilovali konať dobré skutky. Je to nielen správne, ale aj užitočné. **9** Vyhýbaj sa zbytočným rečiam o neriešiteľných otázkach, rodokmeňoch a sporných teologických myšlienkach, najmä ak sa týkajú židovského zákona. Je to neužitočné a nikam to nevedie, iba k hádkam. **10** Toho, kto má v tom záľubu, raz, dva razy napomeň. Ak to nepomôže, rozíď sa s ním; **11** taký človek ide po zlej ceste, vedome hreší, a tým sám seba odsudzuje. **12** Chcem k tebe poslať Artema alebo Tychika. Len čo dôjdu, príd' za mnou čo najskôr do Nikopola; rozhodol som sa, že prezimujem tam. **13** Učiteľov zákona Zéna a Apolla starostlivo vystroj na cestu, aby im nič nechýbalo. **14** I veriaci sa musia učiť pomáhať tým, čo to potrebujú, a tak svoju vieru dokazovať činmi. **15** Všetci odtiaľto ťa pozdravujú. Pozdrav aj ty všetkých našich priateľov vo viere. Milosť Božia s vami.

Filemonovi

1 Pavol, väzeň Ježiša Krista, a brat Timotej milovanému Filemonovi, nášmu spolupracovníkovi, 2 sestry Apfii, nášmu spolubojovníkovi Archippovi i všetkým veriacim v tvojom dome: 3 milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, a od Pána Ježiša Krista. 4 Neprestajne ďakujem v modlitbách Bohu 5 za tvoju vernosť Pánovi Ježišovi a lásku ku všetkým veriacim 6 a modlím sa, aby si poznal, koľko dobra môžeme vykonať pod vplyvom Pána Ježiša Krista. 7 Tvoja láska, brat môj, mi spôsobila veľkú radosť a povzbudila ma, lebo si potešil srdcia všetkých veriacich. 8 Chcem ťa o niečo poprosiť. Mohol by som ti síce v mene Krista prikázať, čo máš robiť, ale to by odo mňa nebolo príliš láskavé. 9 Preto dávam prednosť prosbe: som už starý človek a teraz pre Krista ešte aj v žalári. 10 Týka sa to Onezima, ktorého som tu vo väzení priviedol k viere a mám ho rád ako vlastného syna. 11 Doteraz ti spôsobil viac škody ako osohu, ale teraz bude užitočný nám obidvom. 12 Posielam ti ho späť, akoby som ti posielal vlastné srdce. 13 Rád by som si ho nechal tu, aby mi uľahčoval môj pobyt vo väzení. 14 Nechcem to však urobiť bez tvojho súhlasu, aby ten dobrý skutok nebol vynútený, ale aby vyšiel od teba. 15 Azda preto sa musel Onezimus od teba na krátky čas vzdaliť, aby sa stal navždy твоjím; už nie otrokom, ale milovaným bratom. (aiōnios g166)

16 Ak je taký drahý mne, o to väčšími bude milý tebe – ako človek, aj ako kresťan. 17 Ak som skutočne твоjím priateľom, prijmi ho tak, ako by som to bol ja sám. 18 Ak ťa nejako poškodil alebo je ti niečo dlžný, pripíš to na môj účet. 19 Ja, Pavol, potvrdzujem vlastnoručne, že ti to zaplatím. Asi ti nemusím pripomínať, že si mi dlžný aj sám seba. 20 Brat môj, myslí na Pána a urob mi tú láskavosť. 21 Nežiadal by som ťa o to, keby som si nebol istý, že urobíš ešte viac, ako ťa prosím. 22 Zároveň mi priprav aj prístrešie, lebo dúfam, že sa vďaka vašim modlitbám budem môcť čoskoro vrátiť k vám. 23 Pozdravuje ťa Epafras, ktorý je tu so mnou vo väzení pre vieru v Ježiša Krista, a tiež moji spolupracovníci Marek, Aristarchos, Démas a Lukáš. 25 Milosť Pána Ježiša Krista nech je s vami.

Židom

1 Mnoho ráz a mnohokrakým spôsobom sa Boh oddáva na prihovárал našim otcom ústami prorokov. **2** Ale teraz, v týchto posledných dňoch, prehovoril k nám vo svojom Synovi. Jeho ustanovil za dediča všetkého a cez neho stvoril aj svet. (aiōn g165) **3** On je odbleskom Božej slávy a obrazom Božej podstaty. Jeho slovo je sila, ktorá udržiava celý vesmír. Svojou smrťou nás zbavil t'archy hriechu, zaujal najčestnejšie miesto po boku Božieho majestátu v nebesiach **4** a stal sa o tolko vyšším od anjelov, o koľko vznešenejšie meno zdedil ako oni. **5** Ved' komu z anjelov kedy Boh povedal: „Ty si môj Syn, ja som t'a dnes splodil?“ Alebo na inom mieste: „Ja budem jeho Otcom a on bude mojím Synom?“ **6** A keď uvádza Prvorodeného do sveta, hovorí zasa: „Nech sa mu klaňajú všetci Boží anjeli.“ **7** A o anjeloch hovorí ako o vanutí vetra a ohnivých plameňoch. **8** Ale o svojom Synovi hovorí: „Bože, tvoja vláda bude trvať na večné veky a bude v nej panovať spravodlivosť.“ (aiōn g165) **9** Lebo ty miluješ právo a nenávidíš bezprávie. Preto t'a tvoj Boh vyvýšil nad ostatných a obdaril radosťou.“ **10** A na inom mieste o ňom hovorí: „Ty si, Pane, na počiatku stvoril zem a nebesia sú dielom tvojich rúk. **11** Nebesia pominú, ale ty zostaneš naveky; ony zostanú ako odev, **12** zvinieš ich ako plášť a zmenia sa; ale ty si ten istý a tvoje roky neprestanú.“ **13** Alebo povedal Boh niektorému z anjelov: „Sed' po mojej pravici, kým nepoložím tvojich nepriateľov za podnožku tvojim nohám?“ **14** Všetci anjeli sú iba bytosti, ktoré slúžia Bohu. Posiela ich, aby pomáhali všetkým, ktorým chce darovať spásu.

2 Preto musíme dávať tým väčší pozor na to, čo sme počuli o Kristovi, aby nás prúd nestrhol mimo. **2** Lebo ak už slovo, ktoré vyslovili anjeli, bolo pevné a každý, kto ho prestúpil a neposlúchol, bol spravodlivo potrestaný, **3** ako by sme unikli trestu my, ak odmietneme takú veľkú ponuku záchrany? Prvý nám ju oznamoval sám Pán a svedčili o nej aj tí, ktorí ju počuli na vlastné uši. **4** Boh sám potvrdzoval ich svedectvo znameniami, zázrakmi a darmi Svätého Ducha, ktoré udeľoval podľa svojej vôle. **5** Budúci svet, o ktorom hovoríme, nepodriadil Boh anjelom, ale Kristovi. **6** Na jednom mieste o ňom Písmo hovorí: „Čo je človek, že naňho pamätáš, a Syn človeka, že sa oňho takto staráš? **7** Len na krátky čas si ho postavil nižšie ako anjelov, ale potom si ho ovenčil slávou a ctou **8** a všetko si položil pod jeho nohy.“ Keď mu teda podriadil všetko, tak to platí o všetkom bez výnimky. Zatiaľ ešte nevidíme, že by sa tak naozaj stalo. **9** Ale vidíme, že Boh svojho Syna Ježiša

Krista, ktorého na krátky čas postavil nižšie ako anjelov, ovenčil slávou a ctou – to bola odmena za jeho smrť na kríži. Lebo Boh vo svojej veľkej láske rozhodol, aby Kristus za nás všetkých okúsil smrť. **10** Preto nie je protirečením, že Boh, pre ktorého a prostredníctvom ktorého je všetko stvorené, urobil svojho Syna utrpením na kríži dokonalým, a tak Kristus mnohých priviedol do slávy. **11** A tí, ktorých Ježiš posvätil, majú toho istého Otca ako on. Preto sa ich nehanbí nazývať svojimi bratmi, keď hovorí: **12** „Tvoje meno budem zvestovať svojim bratom, uprostred zhromaždenia t'a budem velebiť.“ **13** A na inom mieste hovorí: „Ja budem v neho dúfať.“ A ďalej: „Hľa, ja a deti, ktoré mi dal Boh.“ **14** Pretože súrodencov spája telo a krv, aj Ježiš sa stal človekom, aby svojou smrťou zlomil moc diabla, ktorý smrťou vládne, **15** a aby tak vyslobodil tých, ktorí sú celý život zotročení strachom zo smrti. **16** Neprišiel predsa pre anjelov, ale pre ľudí, potomkov Abrahámových. **17** Preto sa nám musel vo všetkom pripodobniť, aby sa stal milosrdným a verným veľkňazom pred Bohom, a mohol tak zmieriť hriechy ľudu. **18** A pretože sám prešiel skúškou utrpenia, môže pomáhať tým, ktorí prechádzajú skúškami.

3 Preto, svätí bratia, ktorí máte účasť na nebeskom povolaní, hľadte na Ježiša, apoštola a veľkňaza vášho vyznania. **2** Bol verný tomu, ktorý ho ustanovil, tak ako aj Mojžiš verne slúžil v Božom dome. **3** Ale Ježiš si zaslúži väčšiu slávu ako Mojžiš, tak ako si stavitel' domu zaslúži väčšie uznanie ako dom, ktorý postavil. **4** Lebo každý dom musí niekto postaviť a ten, kto postavil všetko, je Boh. **5** Mojžiš bol iba verný služobník v národe izraelskom, v dome, ktorý mu Boh zveril, a len naznačuje udalosti, ktoré sa v budúcnosti majú stať. **6** Ale Kristus je verný Boží Syn v dome, ktorý mu patrí. Týmto domom sme my, jeho cirkev, ak si až do konca zachováme smelú istotu a radostnú nádej. **7** Preto nás Svätý Duch napomína: „Dnes, ak počujete jeho hlas, **8** nezatvrdzujte svoje srdcia **9** ako vaši otcovia pri vzbure v deň, keď ma pokúšali na púšti. **10** Štyridsať rokov som ich viedol, a predsa žiadali stále nové dôkazy. Preto som sa rozhneval na tento ľud a povedal som: „Ich srdce ustavične blúdi a cestám, ktorými som ich chcel viesť, nerozumejú.“ **11** Vo svojom hneve som prisahal: „Nikdy nezískajú pokoj, ktorý som im pripravil.“ **12** Dávajte si pozor, bratia, aby nik z vás nemal zlé a neverné srdce a neopadol od živého Boha. **13** Naopak, povzbudzujte sa navzájom deň čo deň, kým ešte trvá to „dnes“, aby sa nik z vás, oklamáný hriechom, nezatvrdil. **14** Lebo iba ak zostaneme verní až do smrti a zachováme si istotu, ktorú sme mali na počiatku,

budeme mať účasť na všetkom, čo je Kristovo. **15** Preto platí: „Ak dnes počujete jeho hlas, nezatvrdzujte svoje srdcia ako pri onej vzbure.“ **16** No kto boli tí, čo počuli a zatvrdili sa? Neboli to všetci, čo vyšli z Egypta pod Mojžišovým vedením? **17** A na koho sa Boh hneval štyridsať rokov? Nie na tých, čo zhrušili a ich telá pohynuli na púšti? **18** A komu prisahal, že nevojdú do krajiny, ktorú im zaslúbil a kde mali nájsť odpočinok? **19** Boli to tí, ktorí ho neposlúchali, a preto do nej nemohli vojsť pre neveru.

4 Varujeme sa teda, aby o niekom z vás neplatilo, že v čase, kým ešte zaslúbenie trvá, nezískal Božie odpočinutie. **2** Ved' aj nám sa hlása radostná zvesť – tak ako tým na púšti. Zvesť, ktorú počuli, im však neprospeľa, lebo ju vierou neprijali. **3** Ale my, ktorí sme uverili, získame skutočné odpočinutie, ako povedal Boh: „Prisahal som vo svojom hneve, že tí, čo mi neveria, nikdy nevojdú do zaslúbenej krajiny.“ To povedal Boh, hoci toto miesto odpočinku trvá od chvíle, keď stvoril svet. **4** O siedmom dni sa predsa v Písme hovorí takto: „V siedmy deň si Boh odpočinul od všetkých svojich diel.“ **5** Ale tu čítame: „Nikdy nevojdú do zaslúbenej krajiny, kde by našli odpočinok.“ **6** To znamená, že možnosť získať Božie odpočinutie trvá dodnes. Naši otcovia, ktorým toto zaslúbenie najprv platilo, ho pre svoju neposlušnosť nenašli. **7** Ale Boh určil iný deň, ktorý sa volá „dnes“. Hovorí o ňom už kráľ Dávid: „Ak dnes počujete jeho hlas, nezatvrdzujte svoje srdcia!“ **8** Keby ich bol Jozue voviedol na miesto odpočinku, nehovoril by Boh o inom neskoršom dni. **9** Tak Boží ľud na pravý sobotný odpočinok ešte len čaká. **10** Lebo kto získa Božie odpočinutie, odpočinie si od svojho diela podobne, ako si Boh odpočinul od svojho. **11** A tak sa usilujeme získať toto odpočinutie, aby nik pre svoju neposlušnosť neminul cieľ. Naši otcovia na púšti sú nám výstražným príkladom. **12** Božie slovo je živé, účinné a ostrejšie ako akýkoľvek dvojsečný meč: preniká až na rozhranie duše a ducha, kostí a špiku a rozsudzuje túžby a myšlienky srdca. **13** Niet tvora, ktorý by sa pred ním mohol skryť. Všetko je obnažené a odkryté pred očami toho, ktorému sa budeme zodpovedať za všetko, čo sme vykonali. **14** Keď teda máme takého vznešeného veľkňaza, ktorý vstúpil až pred Božiu tvár, Ježiša, Syna Božieho, držme sa toho, čo vyznávame. **15** On má pochopenie pre naše slabosti, lebo sám musel zápasíť s tým istým pokušením ako aj my, ibaže sa nedopustil hriechu. **16** Preto sme smeľo a bez strachu pristupovať rovno k Bohu, ktorý nás zahrnie svojím milosrdenstvom a milosťou, keď budeme jeho pomoc potrebovať.

5 Každý veľkňaz, vybraný spomedzi ľudí, je ustanovený ako zástupca ľudí pred Bohom, aby prinášal ich dary a obete za hriechy. **2** Keďže sám je človek so všetkými slabosťami, môže spolúčiť s tými, čo sú nechápaví a blúdia. **3** Preto je povinný prinášať obete nielen za hriechy ľudu, ale aj za seba. **4** Za veľkňaza sa nikto nemôže vymenovať sám. Touto úlohou ho poveruje Boh ako kedysi Árona. **5** Ani Kristus si neprisvojil čestnú hodnosť veľkňaza sám, poctil ho ňou ten, ktorý povedal: „Ty si môj Syn, ja som ťa dnes splodil.“ **6** A na inom mieste hovorí: „Naveky budeš kňazom, ako bol kedysi Melchizedech.“ (aiōn g165) **7** Ježiš za svojho pozemského života s bolestným utrpením a slzami prednášal modlitby a prosby tomu, ktorý ho mohol zachrániť pred smrťou. A Boh ho pre jeho pokoru počul. **8** A hoci bol Božím Synom, naučil sa poslušnosti v utrpení, ktoré podstúpil. **9** Tak dosiahol dokonalosť a všetkým, ktorí ho poslúchajú, stal sa Záchrancom a Vykupiteľom. (aiōnios g166) **10** Boh sám ho ustanovil za veľkňaza, ako bol kedysi Melchizedech. **11** O tom by sa dalo veľa hovoriť, ale je to ťažké vysvetliť, lebo nie ste ochotní počúvať. **12** Po takom dlhom čase už by ste sami mohli byť učiteľmi, no opäť potrebujete, aby vás niekto učil duchovnej abecede. Potrebujete ešte mlieko a nie výdatný pokrm. **13** A ten, ktorý znesie iba mlieko, je ako dieťa, a nechápe teda slovo o spravodlivosti. **14** Výdatný pokrm je pre vyspelých, pre tých, čo si cvičením vypestovali zmysly tak, že rozoznajú dobré od zlého.

6 Preto už nezostávajú len pri základoch Kristovho učenia, ako je pokánie z hriechnych skutkov (ktoré vedú k smrti), viera v Boha, **2** učenie o očisťovaní, vkladaní rúk, vzkriesení z mŕtvych a večnom súde, ale smerujeme k dospelosti, (aiōnios g166) **3** a ak Boh dovolí, budeme duchovne rásť. **4** Pre tých, ktorých jasné svetlo evanjelia už raz osvietilo, **5** ktorí na sebe okúsili, aké nádherné sú Božie nebeské dary, ktorí boli obdarení Svätým Duchom, počuli Božie spásne slovo a zakúsili niečo z moci budúceho sveta – (aiōn g165) **6** pre tých nie je možné, aby znova robili pokánie a opäť sa obrátili k Bohu, ak sa vedome od neho odvrátili a boli mu neverní. Svojou neverou totiž znova priblížili Božieho Syna na kríž a vystavili ho posmechu nepriateľov. **7** Ved' zem, ktorá je výdatne zavlažovaná dažďom a dáva užitočné plodiny tým, ktorí ju obrábajú, prijíma Božie požehnanie. **8** Ale ak rodí iba trnie a bodľačie, je nepotrebná, súca na zavrnutie, a napokon ju vypália. **9** Keď takto hovoríme, sme o vás presvedčení, milovaní bratia, že ste na dobrej ceste k spásu. **10** Lebo Boh nie je nespravodlivý. Nezabudne, čo ste vykonali a ako ste z lásky k nemu pomáhali iným

veriacim a ešte aj pomáhate. 11 Túžime len, aby každý z vás prejavoval neochabujúcu horlivosť až do konca, keď sa naplní naša nádej. 12 Preto neklesajte vo viere, ale napodobňujte tých, ktorí sa vierou a trpezlivosťou stali dedičmi zaslúbení. 13 Keď Boh dával zaslúbenie Abrahámovi a nemal nikoho väčšieho, na koho by prisahal, prisahal na seba samého slovami: 14 „Veľmi ťa požehnám a dám ti veľké potomstvo.“ 15 A tak Abrahám trpezlivo čakal, kým Boh svoj sľub nesplnil. 16 Ľudia sa totiž prisahou dovolávajú kohosi väčšieho od seba a prisaha je pre nich zárukou, ktorou sa končí každý spor. 17 Boh chcel tým, ktorým dával zaslúbenie, presvedčivo dokázať nemeniteľnosť svojho rozhodnutia, preto svoje zaslúbenie potvrdil ešte prisahou. 18 A tak tieto dve nezmeniteľné veci – zaslúbenie a prisaha – v ktorých Boh predsa nemôže klamať, sú mocným povzbudením pre nás, ktorí k nemu upíname svoju nádej. 19 Táto nádej je pre nás istou a pevnou kotvou duše, ktorá nás spája so samým Bohom až „za oponou“ v nebi, 20 kam nás predišiel Ježiš. Je naším veľkňazom naveky, ako bol Melchizedech. (aiōn g165)

7 Tento Melchizedech bol kráľom v meste Sáleme a zároveň bol kňazom najvyššieho Boha. Keď sa Abrahám vracal po víťaznej vojne proti mnohým, vyšiel mu Melchizedech naproti a požehnal ho. 2 Vtedy Abrahám oddelil desiaty diel zo všetkej koristi a dal mu ho. Meno Melchizedech možno preložiť ako Kráľ spravodlivosti i kráľ Sálema, čo znamená Kráľ pokoja. 3 O otcovi a matke Melchizedecha nič nevieme, nepoznáme jeho rodokmeň. Jeho život teda akoby nemal začiatok ani koniec. V tom je pripodobnený Božiemu Synovi a zostáva kňazom naveky. 4 Aký vznešený musel byť tento kráľ a kňaz, keď mu Abrahám, praotec Izraela, dal desiaty diel zo svojej koristi. 5 Leviti, poverení kňazskou službou, majú totiž podľa zákona príkaz brať desiatky od Božieho ľudu, to znamená od svojich bratov, hoci všetci pochádzajú z Abrahámovho rodu. 6 Od Abraháma však dostal desiatok ten, ktorý nepochádzal z rodu Léviho, a Abrahám, ktorý mal zaslúbenie, prijal od neho požehnanie. 7 A je nesporné, že väčší požehnáva menšieho. 8 Židovskí kňazi dostávajú desiatky ako smrteľní ľudia. Melchizedech však dostal ako ten, o kom Písmo svedčí, že žije. 9 Dalo by sa povedať, že prostredníctvom Abraháma dal desiatky aj Lévi, ktorý sám desiatky prijímal. 10 Ešte sa totiž nenarodil a bol v tele svojho praotca Abraháma, keď mu Melchizedech vyšiel oproti. 11 Keby nás židovskí kňazi a ich zákony mohli spasť, či by Boh musel poslať Krista ako veľkňaza na spôsob Melchizedecha a nestačilo by menovať kňaza podľa poriadku Áronovho? 12 Lebo ak sa zmení kňazstvo, musí sa zmeniť

aj zákon. 13 A Kristus, o ktorom sa toto hovorí, pochádzal z iného kmeňa, z ktorého nikto nekonal službu pri oltári. 14 Je známe, že náš Pán pochádzal z Júdovho kmeňa, hoci sa Mojžiš nezmienil, že by z toho kmeňa pochádzali kňazi. 15 Boh nám posielal iného kňazu, ktorý podobne ako Melchizedech 16 nie je ustanovený podľa zákona o telesnom pôvode, ale preto, že je v ňom večný, nezničiteľný život. 17 Ved' tak znie svedectvo o ňom: „Ty si kňaz naveky, ako bol Melchizedech.“ (aiōn g165) 18 Tým sa predchádzajúci systém kňazstva, založený na rodokmeni, zrušil ako neúčinný a neužitočný. 19 Zákon totiž nebol schopný spasť človeka a zmieriť ho s Bohom. Na jeho miesto prichádza lepšia nádej, vďaka ktorej sa môžeme priblížiť k Bohu. 20 Toto Boh potvrdil aj prisahou. Leviti sa totiž stávali kňazmi bez Božej prisahy. 21 Len o Kristovi Boh povedal: „Hospodin prisahal a nebude to ľutovať. Ty si kňaz naveky.“ (aiōn g165) 22 Takto sa pre nás Ježiš stal zárukou novej, lepšej zmluvy s Bohom. 23 V čase starej zmluvy muselo byť veľa kňazov, lebo umierali a nemohli slúžiť trvale. 24 Ježišovo kňazstvo však neprechádza na iného, lebo on zostáva naveky. (aiōn g165) 25 Ježiš Kristus žije večne a prihovára sa za nás u Boha, preto môže stále zachraňovať všetkých, ktorí cez neho prichádzajú k Bohu. 26 Ježiš je veľkňaz, akého potrebujeme: je svätý, nevinný, nepoškvrnený, oddelený od hriešnikov, vyvýšený nad nebesia 27 a nemusí ako niekdajší veľkňazi denne prinášať obete najprv za vlastné hriechy a až potom za hriechy ľudu. Ježiš to urobil raz navždy, keď obetoval seba samého. 28 Zákon totiž ustanovoval za veľkňazov ľudí podliehajúcich slabosti, ale slovom prisahy, ktorá odznela po zákone, bol ustanovený Syn za veľkňazu, ktorý je dokonale naveky. (aiōn g165)

8 Z toho, čo sme povedali, vyplýva, že máme veľkňazu, ktorý si zasadol po pravici Božieho trónu v nebesiach. 2 Slúži tak ako v pravej svätyni a v stánku, ktorý postavil sám Pán, a nie človek. 3 Každý veľkňaz je ustanovený na to, aby prinášal dary a obete, preto aj Kristus musel priniesť obeť. 4 Tu na zemi by Kristus nemohol byť kňazom, lebo tu sú kňazi, ktorí prinášajú dary podľa zákona. 5 Tí však slúžili vo svätyni, ktorá je len náznakom a tieňom nebeskej svätyně. Ved' Boh prísne uložil Mojžišovi, keď mal postaviť stánok: „Dbaj, aby si urobil všetko podľa vzoru, ktorý som ti ukázal na vrchu Sinaj.“ 6 No Ježiš dostal vznešenejšiu službu, práve tak ako je prostredníkom vyššej zmluvy, založenej na lepších zaslúbeniach. 7 Keby totiž tá pravá zmluva bola bez chyby, nebolo by ju treba nahradiť druhou. 8 Ale keď Boh karhá svoj ľud, hovorí: „Hľa, prichádzajú dni, keď s

národom izraelským a s národom judským uzavriem novú zmluvu. **9** Táto nová zmluva bude iná ako tá, čo som uzavrel s ich otcami v deň, keď som ich vzal za ruku, aby som ich vyviedol z egyptskej krajiny. Lebo oni ju nedodrжали, a tak som sa ich zriekol. **10** Ale toto je nová zmluva, ktorú uzavriem s národom izraelským po tých dňoch, "hovori Pán. „Svoje zákony vložím do ich mysle a vpišem im ich do srdca. Budem im Bohom a oni budú mojim ľuďom. **11** A nik už nebude poučat svojho druha ani brat brata slovami: „Poznaj Pána“, lebo ma budú poznať všetci – od najmenšieho až po najväčšieho. **12** Zľutujem sa nad ich previneniami a ich hriechy už ani nespomeniem.“ **13** Keď Boh hovorí o novej zmluve, naznačuje tým, že prvá je zastaraná a stratila platnosť. A čo je zastarané a prežitú, blíž sa k zániku.

9 Aj prvá zmluva mala bohoslužobné predpisy a svätostánok. **2** Svätostánok mal podobu stanu a oponou bol rozdelený na dve časti. Predná časť sa volala svätyňa. Bol tam sedemramenný svietnik a stôl na obetné chleby. **3** Za oponou bola druhá časť svätostánku a volala sa svätyňa svätých. **4** Bol tam zlatý kadidlový oltár a zlatom okovaná truhla zmluvy, v nej bola zlatá nádoba s mannou a Áronova palica, ktorá sa kedysi zazelenala, a tabule s Desatorom. **5** Prikrývalo ju zlaté veko, ktoré sa volalo zľutovnica. Nad ňou boli cherubíny Božej slávy, ktorí zatíeňovali zľutovnicu. Ale o tom netreba tak podrobne hovoriť. **6** Odkedy je to takto ustanovené, do prednej časti stánku každodenne vchádzajú kňazi, ktorí konajú bohoslužbu. **7** Do svätyne svätých smel vstúpiť len raz do roka veľkňaz. Prinášal krv ako obeť za svoje priestupky i za priestupky ľudu. **8** Touto bohoslužbou Duch Svätý naznačoval, že ešte nebola otvorená cesta, ktorá by viedla rovno k Bohu. **9** To bolo predobrazom dnešných čias, lebo dary a obete, ktoré sa tam prinášali, nemohli dokonale očistiť svedomie toho, kto ich obetoval: **10** išlo iba o pokrmu, nápoje a rozličné obradné umývania, teda o vonkajšie predpisy, platné iba dovtedy, kým Boh neurčí nové úpravy. **11** Ale keď prišiel Kristus, veľkňaz všetkého dobrého, čo nám Boh zaslúbil, neslúžil v stánku vystavanom rukami, patriacemu tomuto svetu, ale v stánku väčšom a dokonalejšom. **12** Namiesto krvi capov a teliat obetoval raz navždy svoju vlastnú krv: tak nám získal večné vykúpenie. **(aiōnios g166)** **13** Podľa predpisov starej zmluvy bol každý, kto bol poškvrnený hriechom, opäť čistý, ak bol pokropený krvou capov a býkov alebo vodou zmiešanou s popolom obetovanej jalovice. **14** O čo väčšmi očistí krv Ježiša Krista naše svedomie od našich hriechov, aby sme mohli slúžiť živému Bohu. Ved' Kristus s pomocou večného Ducha priniesol sám seba ako nepoškvrnenú obeť Bohu. **(aiōnios**

g166) **15** Kristus zomrel, a tak sa stal prostredníkom novej zmluvy, aby tí, čo sú povolaní Bohom, prijali večné dedičstvo, ktoré im bolo zaslúbené; jeho smrť totiž priniesla vykúpenie z hriechov, spáchaných za prvej zmluvy. **(aiōnios g166)** **16** Pri záвете sa musí dokázať smrť toho, kto ho urobil. **17** Ved' závet nadobúda účinnosť až smrťou, neplatí, kým žije ten, kto závet urobil. **18** Preto bola potrebná krv i pri uzatváraní prvej zmluvy. **19** Keď totiž Mojžiš oznámil zhromaždenému ľudu všetky prikázania podľa zákona, zmiešal krv teliat a capov s vodou, vzal šarlátovú vlnu a vetvičkou yzopu pokropil knihu i všetok ľud. **20** a povedal: „Toto je krv zmluvy, ktorú s vami uzavrel Boh.“ **21** Podobne pokropil krvou aj stánok a všetko bohoslužobné náčinie. **22** Podľa zákona sa skoro všetko očisťuje krvou a bez preliatia krvi niet odpustenia vín. **23** Takto bolo treba očisťovať to, čo nebeskú svätyňu iba pripomínalo, ale nebeská svätyňa vyžaduje vzácnejšiu obeť. **24** Ved' Kristus nevošiel do svätyne urobenej ľudskými rukami ako napodobeniny tej pravej, ale vošiel do samého neba, aby sa za nás postavil pred Božou tvárou. **25** Nie je treba, aby sám seba obetoval vždy znova a znova ako veľkňaz, keď rok čo rok vchádza do svätyne s cudzou krvou. **26** Inak by musel trpieť mnohokrát od stvorenia sveta. Ale on prišiel až teraz, aby raz navždy svojou obeťou zmazal hriech. **(aiōn g165)** **27** A ako každý človek umiera len raz, a potom príde pred Boží súd, **28** tak aj Kristus sa raz obetoval, aby vzal na seba hriechy mnohých. Druhý raz príde už nie preto, aby nás oslobodil od hriechov, ale aby vzal do svojho kráľovstva všetkých, ktorí ho očakávajú.

10 V zákone starej zmluvy je len náznak dobra, ktoré pre nás Boh pripravil, preto obeť prinášané rok čo rok nemôžu nikdy dokonale očistiť tých, ktorí s nimi prichádzajú. **2** Keby tí, ktorí ich prinášajú, stratili pocit viny, pretože boli raz navždy očistení, dávno by boli tieto obeť prestali. **3** Ale práve tieto obeť každoročne pripomínajú ľuďom ich hriechy. **4** Nie je totiž možné, aby krv býkov a capov odstránila hriechy. **5** Preto Kristus pri príchode na svet vyhlásil: „Obeť ani dary si nechcel, ale dal si mi telo. **6** Zápalné obeť ani obeť za hriech sa ti nepáčili. **7** Vtedy som povedal: Tu som, aby som konal tvoju vôľu, Bože, ako je v Písme napísané o mne.“ **8** Písmo najprv hovorí: „Obete ani dary, zápalné obeť ani obeť za hriech si nechcel a nepáčili sa ti, “totiž také, ktoré sa prinášajú podľa zákona. **9** Ale potom dodáva: „Tu som, aby som konal tvoju vôľu, Bože.“ To znamená, že namiesto starej obeť priniesol Kristus vlastnú obeť. **10** Svojou smrťou na kríži splnil Božiu vôľu, a tým nás raz navždy posvätil. **11** Za starej zmluvy kňazi konali bohoslužbu, prinášali znova a znova tie isté obeť, ale tie nikdy nemôžu

odstrániť hriechy. 12 Ale Kristus priniesol za hriechy jedinou obeť a navždy zasadol po Božej pravici. 13 A teraz už čaká, kým mu nebudú jeho nepriatelia položení ako podnožka pod nohy. 14 Tak jedinou obeťou navždy zdokonalil všetkých tých, ktorých posvätil. 15 O tom, že je to pravda, svedčí aj Svätý Duch, keď hovorí: „Toto je zmluva, ktorú uzavriem s ľudom izraelským po tých dňoch, hovorí Pán: Svoje zákony vložím do ich srdca a vpišem im ich do mysle. 17 A ich hriechy a prestúpenia už nikdy nespomeniem.“ 18 Ak sú teda hriechy odpustené, nie je už potrebné prinášať obete. 19 A tak, milí bratia, môžeme teraz pre Ježišovu smrť, ktorý obetoval za nás svoju krv, smelo vstúpiť do svätyne a pristúpiť rovno k Bohu. 20 Kristus obetoval svoj život, a tým roztrhol oponu, ktorá nás delila od Boha. Takto nám k nemu otvoril novú a živú cestu. 21 Ale veľkňaz vládne teraz nad celým Božím domom, nad svojou cirkvou, 22 preto pristupujeme pred Boha s opravdivým srdcom a v plnej istote viery, so srdcom očisteným od zlého svedomia a s telom obmytým čistou vodou. 23 Neochvejne sa držíme nádeje, ktorú vyznávame, lebo ten, kto nám dal zaslúbenie, je verný. 24 Majme záujem jeden o druhého a povzbudzujme sa k láske a k dobrým skutkom. 25 Nezanedbávajte spoločné zhromaždenia, ako to majú niektorí vo zvyku, ale povzbudzujte sa, a to tým viac, čím viac badáte, že sa blíži Pánov príchod. 26 Lebo ak by niekto dobrovoľne hrešil aj po tom, čo poznal pravdu, nemôže rátať s nijakou obeťou za hriechy, 27 ale iba s hrozným súdom a páfovou ohňa, ktorý strávi Božích odporcov. 28 Kto prestúpil Mojžišov zákon, bol bez milosti potrestaný smrťou, ak jeho previnenie dosvedčili dvaja alebo traja svedkovia. 29 Pomyslite si, o čo hroznejší trest si zaslúži ten, kto zneuctí Božieho Syna a znevažuje krv zmluvy, ktorou bol posvätený, a tak sa vysmieva Duchu milosti. 30 Poznáme predsa toho, ktorý povedal: „Mne patrí pomsta, aj odplata.“ A inde: „Pán bude súdiť svoj ľud.“ 31 Je hrozné padnúť do rúk živého Boha. 32 Len sa rozpomeňte na dni, keď ste uverili a vzápätí ste museli trpezlivo a vytrvalo zápasit s mnohým utrpením. 33 Boli ste verejne vystavení urážkam a prenasledovaniu, inokedy ste zasa podopierali tých, ktorí znášali to isté trápenie. 34 Trpeli ste spolu s uväznenými a s radosťou ste zniesli aj to, keď vás pripravili o majetok, lebo viete, že máte lepšie a trvalé bohatstvo. 35 Preto nestrácajte dôveru, za ktorú vás čaká veľká odmena. 36 Vyzbrojte sa trpezlivosťou, aby ste splnili Božiu vôľu a dosiahli to, čo bolo zaslúbené. 37 Ved' už len chvíľku, celkom krátku, a „príde ten, ktorý má prísť“, a nebude meškať. 38 Ale môj spravodlivý bude žiť, pretože uveril. Kto však cúvne, v tom nenájde moja duša záľubu.“ 39 My však nepatríme k tým, ktorí odpadávajú

a zahynú, ale patríme k tým, ktorí veria a dosiahnu večný život.

11 Čo je viera? Viera je podstatou toho, v čo dúfame, dôkazom toho, čo nevidíme. 2 Takouto vierou si naši predkovia získali dobré svedectvo. 3 Vierou chápeme, že vesmír bol stvorený Božím slovom, a všetko, čo vidíme, vzniklo z neviditeľného. (aiōn g165) 4 Ábel veril, preto priniesol Bohu hodnotnejšiu obeť ako Kain. Boh jeho dary prijal a vyhlásil ho za spravodlivého. Hoci je Ábel už dávno mŕtvý, svojou vierou hovorí stále. 5 Henoch veril, preto ho Boh ušetril smrti a vzal si ho rovno k sebe. Písmo potvrdzuje, že Henoch žil tak, ako sa Bohu páčilo. 6 Bez viery sa totiž nikto nemôže páčiť Bohu. Kto k nemu prichádza, musí veriť, že Boh je a že odmeňuje tých, ktorí ho hľadajú. 7 Noe veril, a preto pokorne prijal Boží pokyn, aby postavil koráb na záchranu svojej rodiny, hoci nebezpečenstvo ešte nebolo vidieť. Svojou vierou vyniesol súd nad svetom a stal sa dedičom spravodlivosti, ktorá je z viery. 8 Abrahám veril, preto poslúchol, keď ho Boh vyzval, aby sa pobral do krajiny, ktorú mal dostať do dedičstva. Vydal sa na cestu, hoci nevedel, kam ide. 9 S vierou sa usadil v zaslúbenej krajine a spolu s Izákom a Jákobom, pre ktorých platilo to isté zaslúbenie, žili v stanoch ako kočovníci. 10 No tešil sa na mesto s pevnými základmi, ktorého tvorcom a staviteľom je sám Boh. 11 Aj Abraháмова manželka Sára neochvejne verila Božiemu zaslúbeniu, že bude mať dieťa, hoci bola na to už pristará. Pevne verila, že Boh svoje zaslúbenia splní. 12 A tak z jedného muža – a to už starca – vzišlo toľko potomkov, ako je hviezd na nebi a piesku na morskom brehu, a ten sa nedá zrátať. 13 Títo všetci Bohu pevne dôverovali, a hoci aj pomreli a nedožili sa splnenia sľubov, zazreli ich iba z diaľky a tešili sa na ne. Vyznávali, že sú na zemi len cudzinci a prisťahovalci, 14 a tým dávali najavo, že po pravej vlasti iba túžia. 15 Keby mali na mysli vlast', z ktorej odišli, mali možnosť sa ta vrátiť. 16 Ale oni túžili po lepšej vlasti, po vlasti nebeskej. Preto sa ani Boh nehanbí volať sa ich Bohom; ved' im pripravil svoje mesto. 17 Abrahám neochvejne veril Bohu, aj keď Boh podrobil jeho vieru veľkej skúške. Bol ochotný obetovať svojho jediného syna, hoci prijal zaslúbenie, 18 a Boh mu povedal: „Z Izáka bude pochádzať tvoje potomstvo.“ 19 Rátal s tým, že Boh má moc vzkriesiť aj mŕtvych. Preto dostal Izáka späť ako predobraz budúceho vzkriesenia. 20 Izák veril, preto požehnal najprv Jáka, potom Ezaua, a tým nevedomky naplnil Božie budúce úmysly. 21 Jákob veril, a keď umieral, požehnal jednotlivo Jozefových synov. Opretý o svoju palicu sa pokorne poklonil Bohu. 22 Jozef

veril a na sklonku svojho života predpovedal, že izraelskí synovia vyjdú z Egypta, a povedal, kde majú pochovať jeho kosti. **23** Mojžišovi rodičia verili, preto sa nebáli postaviť proti kráľovskému rozkazu a tri mesiace po narodení dieťaťa ho ukrývali, lebo videli, že je krásne. **24** Mojžiš veril, a preto, keď dospel, odoprel volať sa synom faraónovej dcéry. **25** Radšej chcel znášať príkoria s Božím ľudom, ako žiť dočasne v hriešnych radovánkach. **26** Ako sa Kristus zriekol slávy u Boha a vzal na seba pohanenie kríža, tak sa aj Mojžiš zriekol všetkého bohatstva Egypta, lebo sa v mysli upínal na Božiu odmenu. **27** Veril, preto opustil Egypt a nedal sa zastrašiť kráľovým hnevom. Zostal pevný, akoby videl Neviditeľného. **28** Veril, preto ustanovil Veľkú noc, slávnosť baránka, a dal pokropiť dvere jeho krvou, aby sa zhubca nemohol dotknúť prvorođených. **29** Izraeliti verili, preto prešli Červeným morom po suchej zemi, ale keď sa o to pokúsili Egypťania, pohltili ich vlny. **30** Izraeliti verili, preto pred nimi padli múry Jericha, keď ich obchádzali sedem dní. **31** Nevieстка Rachab verila, preto priateľsky prijala izraelských vyzvedačov, a nezahynula s neveriacimi. **32** Mám ešte pokračovať? Ved' by mi nestačil čas, keby som mal rozprávať o Gedeonovi, Barakovi, Samsonovi, Jeftem, Dávidovi, Samuelovi a o prorokoch, **33** ktorí svojou vierou dobývali kráľovstvá, vykonávali spravodlivosť a dosiahli to, čo im bolo zasľúbené. Levom zapchávali tlamy, **34** uháňali moc ohňa, unikali ostriu meča, v slabosti získavali novú silu, hrdinsky si počínali v boji a cudzie šíky zaháňali na útek. **35** Ženám sa ich mŕtvi vracali vzkriesení. Iných mučili, ale odmietli sa zachrániť, lebo chceli dosiahnuť čosi lepšie, vzkriesenie. **36** Iní zasa zakúsili výsmech a bičovanie, ba aj okovy a väzenie. **37** Kameňovali ich, rezali pílou, umierali pod ostrím meča. Túlili sa v ovčích a kozích kožiach, trpeli núdzu, zakúšali útlak a súženie. **38** Svet ich nebol hoden: blúdili po púštiach a vrchoch, skrývali sa v jaskyniach a zemských roklích. **39** A títo všetci, hoci sa vo viere osvedčili, nedočkali sa za svojho života toho, čo im Boh zasľúbil. **40** Boh pripravoval pre nás niečo lepšie: chcel, aby sme došli do cieľa spoločne.

12 Keďže máme okolo seba taký zástup hrdinov viery, odhodme všetku príťaž aj hriech, ktorý nás tak ľahko opantáva, a vytrvajte v behu, ktorý máme pred sebou. **2** Upierajme zrak na Ježiša, lebo on nám vložil vieru do našich sŕdc a až do konca nám ju zachová. On namiesto radosti, ktorá sa mu núkala, vzal na seba kríž, nedbajúc na potupu. Teraz ako víťaz sedí po pravici Božieho trónu. **3** Myslite na to, čo všetko musel zniesť od hriešnikov, aby ste

neochabovali a neklesali na duchu. **4** V zápase s hriechom ste ešte nemuseli preliať krv. **5** Či ste zabudli na slová, ktorými vás Boh povzbudzuje ako svojich synov: „Syn môj, nepohŕdaj Pánovou výchovou, ani neklesaj, keď ťa karhá. **6** Lebo koho Pán miluje, toho tresce, a šľahá každého, koho prijíma za syna.“ **7** Vytrvajte v jeho výchove, lebo Boh s vami zaobchádza ako so svojimi synmi. A ktorého syna by otec netrestal? **8** Ak by vás Boh nekarhal, ako ste vy karhali svojich synov, tak nie ste synovia, ale nemanželské deti. **9** Naši telesní otcovia nás trestali, a predsa sme si ich vážili. Nemáme sa azda tým viac podriaďovať tomu Otcovi, ktorý dáva ducha a život? **10** A to nás naši telesní otcovia vychovávali podľa vlastného uváženia a len krátky čas, kým náš nebeský Otec prísne vychováva preto, aby nám to prospelo a aby sme sa mu podobali v svätosti. **11** Prísna výchova nikdy nebýva príjemná, skôr v nás vzbudzuje odpor. Až neskôr prinesie ovocie pokoja a spravodlivosti tým, ktorí sa jej podriadili. **12** Preto vystrite ochabnuté ruky a podlomené kolená! **13** A vykročte istým krokom, aby sa to, čo je chromé, celkom nevyklánilo, ale radšej uzdravilo. **14** Usilujte sa o pokoj so všetkými a o svätosť, bez ktorej nik neuvidí Pána. **15** Dbajte o to, aby nik z vás neprepásol Božiu milosť, aby sa medzi vami nezakorenila nejaká horkosť a nestala sa zdrojom nákazy pre mnohých. **16** Nech nik nie je smilník alebo ľahkomyselný ako Ezau, ktorý za trochu jedla predal svoje práva prvorođeného. **17** Ved' viete, že neskôr, keď sa chcel stať dedičom požehnanja, bol odmietnutý. Bolo totiž už príliš neskoro, hoci sa o to so slzami usiloval. **18** Nepriblížili ste sa ako Izrael k tomu, čo je hmatateľné: k plápolajúcemu ohňu, tme, čierňave, búrke, **19** zvukom trúby a hlasu Božích slov, pri ktorom poslucháči prosili, aby im viac nebolo hovorené. **20** Nemohli totiž zniesť výstrahu: „Ak sa tohto vrchu dotkne čo i len zviera, bude ukameňované.“ **21** Pohľad na to, čo videli, bol taký strašný, že Mojžiš povedal: „Až sa trasiem od hrôzy a desu.“ **22** Ale vy ste sa priblížili k duchovnému vrchu Sion a mestu živého Boha, k nebeskému Jeruzalemu, k myriádám anjelov **23** a slávnostnému zhromaždeniu cirkvi prvorođených, ktorých mená sú zapísané v nebi, k Bohu, sudcovi všetkých, a k zosnulým veriacim, ktorí už dosiahli cieľ. **24** Áno, pristúpili ste k samému Ježišovi, prostredníkovi novej zmluvy, a k jeho krvi, ktorá naše viny očisťuje, namiesto aby volala po pomste ako krv Ábelova. **25** Dajte si pozor, aby ste neodmietli toho, kto k vám hovorí. Ak neunikli trestu Izraeliti, ktorí odmietli počúvať Mojžiša, tlmochníka Božích príkazov na zemi, akému nebezpečenstvu by sme sa vystavovali my, keby sme sa odvrátili od toho, ktorý hovorí z neba? **26** Jeho hlas vtedy

otriasol zemou, teraz však sľubuje: „Ešte raz zatrasiem nielen zemou, ale aj nebom.“ 27 Týmto slovami naznačuje, že otrasie celým stvorením a premení ho, aby zostalo len to, čo je neotrasiteľné. 28 Budme vďační za to, že dostávame neotrasiteľné kráľovstvo, a slúžme preto Bohu tak, ako sa jemu páči, s bážňou a úctou, 29 lebo náš Boh je „oheň stravujúci“.

13 Bratská láska nech trvá. 2 Nezabúdajte na pohostinnosť, lebo niektorí takto nevedomky prijali ako hostí anjelov. 3 Pamätajte na väzňov, akoby ste boli uväznení s nimi. Pamätajte aj na tých, ktorí trpia, ved' aj vás môže stihnúť podobné trápenie. 4 Manželstvo nech majú všetci v úcte a manželia nech sú si verní, lebo smilníkov a cudzoložníkov bude súdiť Boh. 5 Nech sa vás nezmocní láska k peniazom; buďte spokojní s tým, čo máte. Ved' Boh povedal: „Nikdy ťa neopustím, ani sa ťa nezrieknem!“ 6 Preto môžeme s dôverou hovoriť: „Pán mi pomáha, nebudem sa báť. Čo mi môže urobiť človek?“ 7 Pamätajte na tých, ktorí vás viedli a hlásali vám Božie slovo. Všímajte si, ako žili a ako odišli zo života, a nasledujte ich vieru. 8 Ježiš Kristus je ten istý včera, dnes i naveky! (aiōn g165) 9 Nedajte sa strhnúť všelijakými cudzími náukami. Je dobré spoľahnúť sa na Božiu milosť a nie na predpisy o pokrmoch; ich dodržiavaním sa nič nezíska. 10 My máme nový spôsob služby Bohu, na ktorom nemajú podiel tí, ktorí lipnú na pôvodných obradoch. 11 V starej obetnej praxi sa telá zvierat, obetovaných za hriech, ktorých krv prinášal veľkňaz do svätyne, spaľovali za táborom. 12 To je predobraz Ježiša, ktorý trpel za bránami Jeruzalema, aby posvätil ľud svojou vlastnou krvou. 13 Vykročme teda za ním von za hradby, opustme náš starý spôsob života a nebojme sa pre neho znášať potupu. 14 Ved' tu na zemi nemáme trvalý domov – tešíme sa na ten, ktorý má prísť. 15 Prinášajme teda cez Ježiša stálu obeť chvály – naše ústa nech vyznávajú jeho meno. 16 Ale nezabúdajme ani na dobročinnosť a štedrosť, lebo také obete sa Bohu páčia. 17 Poslúchajte tých, ktorí vás vedú, a podriadujte sa im, lebo oni bdejú nad vami a budú sa za vás zodpovedať. Kiežby to mohli robiť s radosťou, a nie so vzdychaním, lebo to by vám neosožilo. 18 Modlite sa za nás. Sme si istí, že máme čisté svedomie, lebo si chceme vo všetkom správne počínať. 19 Modlite sa predovšetkým za to, aby som sa k vám čo najskôr vrátil. 20 A tak teraz nech vám Boh pokoja, ktorý vzkriesil nášho Pána Ježiša z mŕtvych, pomáha konať dobro a plniť jeho vôľu. 21 Nech vám on, ten veľký pastier oviec, ktorý svojou krvou spečatil novú večnú zmluvu, dá silu konať to, čo sa Bohu páči. Jemu nech

je sláva na veky vekov. (aiōn g165, aiōnios g166) 22 Prosim vás, bratia, prijmite toto napomenutie; ved' som vám napísal iba krátko. 23 Oznamujem vám, že náš brat Timotej je už na slobode. Ak skoro príde, navštívim vás spolu s ním. 24 Pozdravte všetkých svojich predstavených i všetkých bratov. Pozdravujú vás bratia a sestry z Itálie. 25 Božia milosť nech je s vami!

Jakuba

1 Jakub, služobník Boha a Pána Ježiša Krista, pozdravuje dvanásť pokolení Izraela, ktoré žijú rozptýlené po svete. **2** Drahí bratia, je váš život plný ťažkostí a pokušení? Radujte sa z toho, **3** lebo čím namáhavejšia bude cesta vašej viery, tým väčšia bude rásť vaša vytrvalosť. **4** Nech sa vaša vytrvalosť prejavuje činmi, aby ste boli naozaj dokonalými a zreými kresťanmi bez charakterových nedostatkov. **5** Ak by niekto nevedel, ako si má počínať, nech prosí Boha o múdrosť a on vám ju dá štedro a rád. **6** Proste o múdrosť s dôverou a bez pochybovania. Ten, kto pochybuje, podobá sa morskej vlne, hnanej a zmietanej vetrom. **7** Taký človek je rozpoltený a jeho rozhodnutia sú nestále. **8** Kto neprosí s vierou, nemôže od Pána čakať odpoveď. **9** Kresťan, ktorý nemá významné postavenie v tomto svete, nech sa raduje z toho, že je veľký v Božích očiach. **10** Bohatý nech si uvedomuje, že jeho bohatstvo pred Pánom nič neznamená, lebo je dočasné ako kvet, **11** ktorý v prudkej letnej horúčave zvädnie a jeho krása pomíne. Tak aj bohatý človek o všetko príde uprostred svojho pachtenia. **12** Šťastný je človek, ktorý obstojí v skúškach a jeho viera sa nezlomí. Boh ho korunuje vencom víťazstva, ktorým je večný život. Pán ho zaslúbil všetkým, ktorí ho milujú. **13** Ak je niekto vystavený skúške, nech nehovorí, že ho pokúša Pán. Veď Boh, ktorému sa protiví zlo, nikoho nenavádza na zlé. **14** Pokušenie sa rodí z našich vlastných myšlienok a zlých túžob. **15** Tie, keď počnú, porodí hriech a vykonaný hriech splodí smrť. **16** Nedajte sa oklamať, drahí bratia: **17** všetko, čo je dobré a dokonalé, pochádza od Boha, od tvorcu svetla. On síce stvoril striedanie svetla a tmy, ale uňho samého niet kolísania medzi dobrom a zlom. **18** Zo svojej dobrej vôle otvára v Ježišovi Kristovi dvere do života a vy ste prví, ktorí ste nimi vošli. **19** Moji drahí, nezabúdajte, že človek má vždy s ochotou načúvať, s rozvahou hovoriť a nemá sa dať vyprovokovať k hnevu. **20** Hnev vám nepomáha žiť spravodlivý život, ktorý si Boh želá. **21** Odstráňte zo svojho života všetku špinavosť a zlobu a v pokore prijmite zasiate Božie slovo, ktoré má moc zachrániť vás. **22** Ale pozor! Toto slovo musíte nielen počúvať, ale aj podľa neho konať. **23** Ak niekto Božie slovo iba počúva, ale nespráva sa podľa toho, čo počuje, podobá sa človeku, ktorý sa pozrie na seba do zrkadla, **24** ale potom sa obráti, a hneď zabudne, ako vyzerá. **25** Ale kto sa pozorne zahľadí do Božieho zákona, pochopí, že ho ním Boh nechce spútať, ale oslobodiť. Nezostane len zábudlivým poslucháčom, ale koná skutky, ktoré mu prinesú radosť a šťastie. **26** Kto sa pokladá za kresťana,

ale nevie ovládať svoj ostrý jazyk, klame sám seba a jeho zbožnosť je bezcenná. **27** Viete, čo Boh pokladá za pravé a rýdze náboženstvo? Starat' sa o osamelých, pomáhať znášať sirotám a vdovám ich ťažký údel a seba chrániť pred špinou sveta.

2 Bratia moji, ak veríte v Ježiša Krista, Pána slávy, potom nemôžete nikoho uprednostňovať. **2** Predstavte si, že do vášho zhromaždenia príde elegantne oblečený hosť so zlatým prsteňom na ruke a hneď za ním obyčajný človek v obnosených šatách. **3** Prvého zahrniete pozornosťou a zavediete ho na popredné miesto, kým druhého si ani nevšimnete a necháte ho niekde stáť. **4** Čoho ste sa dopustili? Urobili ste rozdiel medzi ľuďmi a navyše podľa zvrátených meradiel. **5** Nezabudnite, milí bratia, že Boh často bezvýznamných ľudí vierou mení na duchovných boháčov a otvára dvere do svojho kráľovstva tým, ktorí ho milujú, a nie tým, čo na to majú. **6** A vy by ste takým človekom pohrdli! Či vás azda práve vplyvní ľudia neutľáčajú a nevláčia po súdoch? **7** Veď práve oni sa tak často posmievajú menu toho, ktorý je pre vás všetkým! **8** Korunou Božích prikázaní je láska. Konáte správne, ak dodržiavate kráľovský príkaz Písma: „Miluj svojho blížneho ako seba samého!“ **9** Ak jednému človeku nadŕžate a druhým pohŕdate, páchate hriech, a zákon vás odsudzuje ako previnilcov. **10** Človek, ktorý chce prísne dodržiavať Boží zákon, ale v jednom prikázaní sa potkol, je vinný práve tak ako ten, kto porušuje celý zákon. **11** Boh, ktorý povedal: „Nezabíjaj!“, povedal takisto „Nescudzoložíš!“. A tak aj keď si nikoho nezabil, ale dopustil si sa cudzoložstva, prestúpil si zákon. **12** Hovorte a konajte ako tí, ktorí majú byť súdení podľa zákona, ktorý dáva slobodu! **13** Kto sa správa nemilosrdne, hrozí mu tvrdý súd. Ale milosrdenstvo víťazí nad súdom. **14** Na čo by vám bola viera, milí bratia, keby ste podľa nej nežili? Myslíte si, že vás taká viera spasí? **15** Povedzme, že niekto z vašich priateľov bude hladovať a nebude si mať čo obliecť. **16** Poviete mu azda: „Maj sa dobre a dbaj, aby si neprechladol a netrpel hladom!“ No ak mu nedáte ani jedlo, ani šatstvo, akú to má cenu? **17** Viera, ktorá sa neprejavuje v činoch, je sama osebe mŕtva a bezcenná. **18** Ak máte len takú vieru, môže vám niekto namietnuť: „Ty hovoríš o svojej viere, no dokáž ju svojimi činmi. O mne vravíš, že vieru nemám, avšak o mojej viere svedčia činy.“ **19** Veríš, že je Boh. To je dobre. Ale nezabudni, že v Boha verí aj diabol, no nič mu to nepomôže – trasie sa pred Božím súdom. **20** Vy pochabí, ešte chcete, aby som vás presviedčal, aká bezcenná je viera, ktorá sa neprejavila skutkami? **21** Čím prejavil svoju

vieru Abrahám? Tým, že bol odhodlaný na oltári obetovať Bohu aj vlastného syna Izáka. 22 Uňho šla viera ruka v ruke s činom a dozrela poslušnosťou. 23 O takú vieru ide v Písme, keď čítame: „Abrahám uveril Bohu, preto ho Boh vyhlásil za spravodlivého a nazval ho svojim priateľom.“ 24 Vidíte, že človek nachádza v Božích očiach ospravednenie nielen pre svoju vieru, ale aj preto, ako ju dokazuje svojimi činmi. 25 Poslušný čin viery zachránil aj prostitútku Rachab, keď ukryla izraelských vyzvedačov a umožnila im útek. 26 Tak ako je mŕtve telo bez ducha, tak je i viera mŕtva bez skutkov.

3 Bratia moji, nechcíte byť mnohí učiteľmi, lebo viete, že tí, ktorí učia, budú prísnejšie súdení. 2 A pravdou je, že každý z nás sa dopúšťa mnohých pokleskov. Kto vie krotiť svoje slová, dokazuje, že je dokonalým človekom a vie ovládať sám seba. 3 Aj veľkého koňa donútite poslúchať, keď mu do pysku vložíte malé zubadlo. 4 Alebo predstavte si loď: hoci je veľká a ženie ju prudký vietor, kormidelník ju ovláda malým kormidlom. 5 Aj jazyk je malý úd, ale môže spôsobiť veľké veci. Malý plamienok môže podpáliť celý les. 6 Aj jazyk je takým plamienkom v našom tele, ktorý môže spustošiť celého človeka a rozdúchavaný pekelným plameňom napáchať i v jeho okolí veľa zla. (Geenna g1067) 7 Človek vie skrotiť rôzne druhy zvierat, vtákov, plazov i morských živočíchov, 8 ale svoj vlastný jazyk skrotiť schopný nie je. Ak raz vypustí z úst niečo zlé, vymkne sa to jeho vôli a šíri sa to ako smrteľný jed. 9 Bratia moji, jedným a tým istým jazykom nemožno chváliť nášho Pána a Otca a zároveň nenávisťne útočiť na ľudí, jeho deti. 10 Tak ako z jedného prameňa nevyviera zároveň sladká aj horká voda, 11 tak nemôže ani z jedných úst vychádzať chvála aj osočovanie. 12 Môžete si azda natrhať olivy z figovníka a figy z viniča? Takisto nemôže slaný prameň dávať sladkú vodu. 13 Pokladá sa niekto z vás za múdreho a rozumného? Nech teda dokáže svoju múdrosť skromným a krotkým správaním. 14 Ale ak máte v srdci plno horkosti, závisť a sebeckta, nechváľte sa múdrosťou, lebo je to v rozpore s pravdou. 15 Vaše myslenie neovláda Boh, ale vaše pudy a diabol. 16 Ved' tam, kde sa vyskytne závisť a sebecké záujmy, vyskytnú sa aj sváry a iné zlo. 17 Múdrosť, ktorá pochádza od Boha, je predovšetkým čistá, mierumilovná, láskavá a ústupčivá. Je vždy milosrdná a vedie k dobrým skutkom. Je úprimná a bez akéhokoľvek pokrytectva. 18 Ovocie spravodlivosti dostávajú od Boha tí, ktorí rozsievajú pokoj.

4 Čo vyvoláva vzájomné hádky a boje medzi vami? Nie je to azda žiadostivosť, ktorá vás ovláda? 2 Po mnohom

túžite, a predsa nič nemáte. Chcete mať to isté čo ostatní – a to aj za cenu, že ich zničíte, ale nemôžete to dosiahnuť. Bojujete a uchylujete sa k úskokom, zatiaľ čo by ste sa mali modliť. 3 A aj keď sa modlíte, nič nedostávate, lebo prosíte zo zlých pohnútok, aby ste upokojili vlastné túžby. 4 Podobáte sa nevernej žene, ktorá koketuje s nepriateľom svojho muža. Neviete azda, že ak sa priatelíte so svetom, nevyhnutne sa odcudzujete Bohu? Znovu vám opakujem, že nemôžete byť ľuďmi blízkymi Bohu, ak túžite tešiť sa z priazne tohto sveta. 5 Myslíte si, že Boh, ktorý si nás stvoril pre seba, môže súhlasiť s tým, keď koketujeme s jeho nepriateľom? Ale Božia láska je predsa väčšia ako naša sprenevera. 6 Ved' Písmo hovorí: „Boh sa stavia proti pyšným, ale pokorným dáva milosť.“ 7 Preto sa pred Bohom v pokore skloňte. Postavte sa na odpor diablu a utečie od vás. 8 Priblížte sa k Bohu a Boh sa priblíži k vám. Umyte si ruky, hriešnici, a očistite svoje srdcia, ľudia dvojakej tváre! 9 Uvedomte si, akí ste úbohí, nariekajte a plačte nad sebou! Pri takomto poznaní nie je čas na smiech a na radosť, ale na pokánie. 10 Pokorte sa pred Pánom a on vás povýši. 11 Bratia, neohovárajte a nesúďte sa navzájom. Kto tak robí, stavia sa nad zákon. Namiesto toho, aby si ho plnil, hráš sa na sudcu. 12 Jeden je zákonodarca i sudca. Len on môže udeliť milosť, alebo súdiť. Kto si ty, že súdiš blížneho? 13 Počúvam, ako niektorí vravia: „Čo najskôr sa presťahujeme do toho či onoho mesta, budeme tam asi rok pracovať a zarobíme si kopu peňazí.“ 14 Ako môžete vedieť, čo sa stane zajtra? Ved' náš život sa podobá rannej hmle, ktorá sa zjaví a o chvíľu zasa zmizne. 15 Mali by ste radšej hovoriť: „Ak si to Pán bude želať a ak nás zachová nažive, urobíme to či ono.“ 16 Ale vy hovoríte iba o vlastných plánoch a chváľte sa nimi. Takéto chvastavé reči sú zlé. 17 Kto teda vie robiť dobro, ale nerobí ho, má hriech.

5 Vy, boháči, už teraz plačte a nariekajte nad pohromami, ktoré vás postihnú. 2 Nahromadili ste si toľko potravín, že vám hnijú, šatstvo vám žerú mole, 3 peniaze strácajú na cene a striebro hrdzavie. Chceli ste si nazhromaždiť poklady, no navršili ste si iba vatru, ktorá pri poslednom súde zhorí aj s vami. 4 Mzda, o ktorú ste okradli robotníkov, najatých zožať vaše polia, svedčí proti vám a nárek žencov doľahol k Božiemu sluchu. 5 Váš život strávený v zábavách a hýrení sa podobá vykrmovaniu zvierat na zabitie. 6 Odsúdili ste a zabili nevinného, ktorý sa nebránil. 7 Bratia, čakajte trpezlivo, kým príde Pán. Vezmite si príklad z roľníka, ktorý vytrvalo čaká na vytúženú úrodu zeme, kým dozrie po jesenných a jarných dažďoch. 8 Aj vy teda trpezlivo čakajte a majte istotu

v srdci, ved' príchod Pánov sa blíži. **9** Bratia, neponosujte sa jeden na druhého, ved' sami nie ste lepší ako tí, ktorých kritizujete. Nezabudnite, že veľký sudca je už predo dvermi a bude súdiť aj vás. **10** Za príklad trpezlivosti v utrpení si vezmite prorokov, ktorí niesli Božie poslanstvo. **11** Počuli ste o Jóbovej vytrvalosti a spomeňte si, že Boh napokon jeho utrpenie obrátil na dobré. Vidíte, aký je Pán plný súcitu a zľutovania. **12** Nehrešte tým, že by ste si brali Boha za svedka. Budte takí pravdovravní, aby každý mohol veriť vášmu jednoduchému áno alebo nie. **13** Prežíva niekto z vás ťažkosti? Nech sa modlí. Má sa niekto z vás dobre? Nech spevom chváli Boha. **14** Je niekto z vás ťažko chorý? Nech si pozve starších zboru, aby sa zaňho modlili, a nech ho ponatierajú olejom v mene Pánovom. **15** Modlitba viery uzdraví chorého, Pán ho povzbudí, a ak ho ťaží svedomie, odpustí mu hriechy. **16** Vyznávajte si navzájom hriechy a modlite sa jedni za druhých, aby ste mohli byť uzdravení. Naliehavá modlitba úprimne veriaceho má veľkú moc. **17** Spomínate si na Eliáša? Bol to rovnako krehký človek, ako sme my, ale keď sa vrúcne modlil, aby nepršalo, jeho modlitbu Boh vypočul a nespáchlo tri a pol roka. **18** Potom sa modlil znovu, no tentoraz prosil o dážď. Aj túto jeho modlitbu Boh vypočul a zem sa po daždi znova rozzelenela a dala úrodu. **19** Bratia moji, ak niekto zabľúdi od pravdy **20** a iný ho privedie naspäť, zachráni jeho dušu pred zahynutím a prikryje množstvo hriechov.

1 Petra

1 Peter, apoštol Pána Ježiša Krista, píše vyvoleným, ktorý ako cudzinci žijú v Ponte, Galácii, Kapadócií, Ázii a Bitýnii. **2** Milí priatelia! Boh vás už dávno poznal, vyvolil si vás, Duchom Svätým pôsobí v vašich srdciach a očisťuje vás krvou Ježiša Krista, aby ste žili jemu podobným životom. Nech vám Boh bohato prejavuje svoju milosť a dáva prežívať pravý pokoj! **3** Požehnaný Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, že sme pre jeho milosrdenstvo mohli začať celkom nový život, plný nádeje, vzkriesením Ježiša Krista z mŕtvych. **4** Teraz patríte do jeho rodiny, preto vás čaká nádherné dedičstvo, ktoré nepodlieha nijakým zmenám ani skaze. Je pre vás pripravené v nebi. **5** Pretože veríte, Božia moc vás chráni, aby ste došli až do cieľa a získali spasenie, ktoré sa v plnosti ukáže v blížiacom sa poslednom dni. **6** To je dôvod na veľkú radosť, hoci viem, že teraz ste plní úzkosti a doliehajú na vás rozličné pokušenia a skúšky. **7** Prichádzajú preto, aby sa ukázalo, či je vaša viera pevná a rýdza. Ved' aj zlato sa pretavuje v ohni a vaša viera má v Božích očiach neporovnateľne vyššiu hodnotu ako zlato. Ak vaša viera v týchto skúškach obstojí, Ježiš vás radostne prijme, až príde v posledný deň. **8** Aj keď ste ho nikdy nevideli, predsa ho milujete, a hoci ho ešte nevidíte, predsa v neho veríte. A prežívate nesmiernu radosť z toho, **9** že dosahujete cieľ svojej viery – spasenie, **10** ktoré sa usilovali odhaliť a poznať už proroci. **11** Predpovedali ho a pátrali, na aký čas a na aké okolnosti poukazoval Duch Svätý, ktorý v nich pôsobil a ktorý prorokoval Kristovo utrpenie i jeho slávu. **12** Boh im však zjavil, že to nebude za ich života, ale oveľa neskôr – za vášho života. Sú to pravdy, ktoré vám zvestovali ľudia zmocnení tým istým, z neba zoslaným Duchom Svätým. Sú to také nezvyčajné a úžasné veci, že aj anjeli v nebi túžia ich bližšie poznať. **13** Vaša myseľ nech je pripravená, budete triezvi a ostrážiti. Všetku svoju nádej uprite na dar Božej milosti, ktorý prijmete, keď sa vráti Ježiš Kristus. **14** Žite pred Bohom ako jeho poslušné deti. Nedopustíte, aby váš charakter formovalo myslenie vášho niekdajšieho života bez Boha. **15** Naopak, vo všetkom budete svätí podobne ako ten, ktorý vás pozval, aby ste sa stali Božími deťmi. **16** Ved' je napísané: „Budte svätí, lebo ja som svätý.“ **17** Pamätajte, že u vášho nebeského Otca, ku ktorému sa modlíte, nebude na súde nijaká protekcia. Bude vás súdiť spravodlivo podľa vášho konania; a tak, kým ste tu na zemi, žite pred ním v bázni. **18** Viete predsa, čím bolo zaplatené za to, aby ste nemuseli žiť životom bez zmyslu a cieľa, aký ste zdedili po svojich predkoch. Nebolo to zlatom a striebrom,

ktoré strácajú svoju hodnotu, **19** ale drahou krvou Ježiša Krista. Ako Baránok bez chyby a bez poškvyny **20** bol na to určený už pred stvorením sveta, ale prišiel kvôli vám až v tomto čase. **21** Keď poznáte Krista, veríte aj v Boha, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych a dal mu veľkú slávu. A tak vaša viera a nádej môžu byť zakotvené v Bohu. **22** Teraz môžete bez pretvácky milovať každého, pretože ste boli očistení od sebecka a nenávisť tým, že ste prijali Krista. Majte sa preto úprimne a vrúčne radi. **23** Ved' ste sa narodili znova – nie zo smrteľného semena, ale z nesmrteľného, ktorým je slovo živého, večného Boha. (aiōn g165) **24** Každý človek je ako tráva, ktorá zožltne a uschne, a všetka jeho veľkosť je ako kvet, ktorý opadá, **25** ale Božie slovo zostáva naveky. To je to slovo radostnej zvesti, ktoré sme vám priniesli. (aiōn g165)

2 A tak sa zbavujte všetkých zlých vlastností, návykov a pocitov. Medzi ne patrí nečestnosť, závisť, ohováranie a pretváрка. **2** Ste ako novorodeniatka v Božej rodine. Ako si novorodeniatko žiada mlieko, tak aj vy by ste mali túžiť po Božom slove – mali by ste ho čítať a premýšľať o ňom, aby ste rástli vo viere. **3** Ved' ste už sami na sebe poznali Božiu dobrotivosť. **4** Prichádzajte ku Kristovi, živému kameňu, ľuďmi zavrhnutému, ale Bohom vyvolenému a vzácnemu. **5** Aj vy budete živými kameňmi, z ktorých sa stavia duchovný dom. Navyše vám Kristus vydobyl právo, aby ste mohli ako sväté kňazstvo bezprostredne pristupovať k Bohu. Prinášajte mu teda duchovné obete svojho čistého života, ktoré rád prijme pre zásluhy Ježiša Krista. **6** Písmo o tom hovorí takto: „Hľa, kladiem na Sion kameň uholný, vyvolený, vzácný a kto verí v neho, nebude zahanbený.“ **7** Áno, vám, ktorí veríte, je vzácný, ale neveriacim platia slová Písma: „Stavitelia zavrhli kameň, ktorý sa stal základným kameňom; **8** pre nich je kameňom, o ktorý sa potknú, a skalou, ktorá spôsobí ich pád.“ Svojím vzdorom voči Božiemu slovu privolávajú na seba to, čo Boh predpovedal – úplný pád. **9** Ale vy ste vyvolení samým Bohom ako kňazi Kráľa, ste jeho vlastným svätým národom. To všetko preto, aby ste svedčili iným o veľkých skutkoch toho, ktorý vás povolal z tmy do svojho predivného svetla. **10** Vás, ktorí ste kedysi ani neboli ľuďmi, avšak teraz ste Božím ľuďmi. Kedysi ste nevedeli o Božej добрôte, ale teraz Božiu milosť zakúšate. **11** Prosím vás, moji milí, žite na tomto svete ako hostia. Váš skutočný domov je teraz v nebi, preto sa zrieknite zlých túžob, ktoré ohrozujú váš život s Kristom. **12** Medzi neveriacimi sa správajte vždy vzorne, aby aj tí, ktorí o vás hovoria ako o najhorších ľuďoch, nakoniec práve pre vaše dobré skutky museli oslavovať Boha. **13** Ako veriaci rešpektujte predstaviteľov svojej krajiny. **14** Majú povinnosť treťat' všetkých, ktorí robia zle, a odmeňovať

tých, ktorí konajú správne. **15** Boh si želá, aby ste svojím príkladným životom umlčali kritiku tých, ktorí odsudzujú Božiu zvesť, hoci nevedia, čo by im mohla priniesť a neokúsili jej moc. **16** Ale nik z vás by nemal zneužívať túto slobodu a ospravedlňovať ňou svoje zlé správanie. Lebo ste boli oslobodení, aby ste vždy a všade slúžili Bohu. **17** Všetkým ľuďom prejavujte úctu a milujte svojich bratov. Žite v úctivej poslušnosti pred Bohom a vážte si vládu. **18** Rešpektujte svojich nadriadených, a to nie iba vtedy, ak sú na vás dobrí a láskavi, ale aj keď sú prísni a tvrdí. **19** Je to prednosť, ak niekto pre vernosť Bohu znáša neprávom utrpenie. **20** Ved' aká je to zásluha, keď znášate trest, ktorý vám bol spravodlivo vymeraný? Ale keď konáte dobro, a predsa za to trpíte, Boh to ocení. **21** Takéto utrpenia sú iba čiastkou toho, čo vytrpel pre nás Kristus, ktorý sa stal naším príkladom. Preto ho nasledujte! **22** On nikdy nezhrešil, nikdy z jeho úst nevyšla lož; **23** znášal urážky, ale sám neurážal; keď trpel, nevyhrážal sa, ale všetko nechal na Boha, ktorý spravodlivo súdi. **24** On sám niesol naše hriechy na vlastnom tele, keď zomrel na kríži, aby nám dal silu skončiť s hriechom a žiť novým životom. Jeho utrpenie nás uzdravilo. **25** Boli ste ako ovce, ktoré zabúdli, ale teraz ste navrátení k svojmu Pastierovi a Ochrancovi.

3 Podobne aj vy, ženy, podriadajte sa svojim mužom, a keď sa niektorí z nich vzpierajú Božiemu slovu, **2** môžete ich bez slov získať svojím čistým a bohabojným životom. **3** Nenakloníte si ich vonkajšími ozdobami – šperkami, honosnými účesmi a nákladnými odevmi, ktoré pre vás nie sú vhodné, ale nepominuteľnou krásou kresťanskej osobnosti. **4** Vašou ozdobou nech je jemnosť a miernosť, ktoré sa páčia Bohu. **5** Takáto vnútorná krása zdobila zbožné ženy dávnych čias, ktoré sa podriaďovali svojim mužom. **6** Ako Sára, ktorá poslúchala svojho manžela Abraháma a volala ho svojím pánom. Idete v jej šľapajach, ak konáte správne a nepodliehate nervozite a strachu. **7** Tak aj vy, muži, usilujte sa rozumieť svojim manželkám, pretože sú slabšie. Čítte ich, lebo sú v Božej milosti, rovnako ako vy, dedičkami večného života. Ak tak nerobíte, nemôžete čakať, že Boh vypočuje vaše modlitby. **8** Nakoniec sa obraciam na vás všetkých: Budte jednomyselní, majte porozumenie jeden pre druhého a milujte sa ako Božia rodina. Majte citlivé srdce a pokornú myseľ. **9** Zlé neodplácajte zlým, urážky urážkami, ale naopak, preukazujte dobro, lebo iba tak vás Boh požehná. **10** Máte za úlohu dokázať, že si vážite život, a ak si želáte žiť dobre a šťastne, dávajte si pozor na svoj jazyk, aby z vašich úst nevyšlo nič zlé a ľstivé. **11** Obráťte sa chrbtom k zlému a konajte dobré. Šírte okolo seba pokoj,

aj keď to nie je ľahké. **12** Ved' Pán sa pozerá s láskou na svoje poslušné deti a odpovedá na ich prosby. Ale na tých, čo robia zle, hľadí s prísnou tvárou. **13** Kto by vám chcel ublížiť, ak budete konať dobre? **14** Ak sa však predsa stane, že budete trpieť pre dobrú vec, Boh vás odmení. Nedajte sa zastrašiť a nebudte malomyselní; **15** usilujte sa, aby vaše srdcia patrili úplne Kristovi. Využite každú príležitosť na svedectvo o svojej viere, rozprávajte však skromne a s úctou. **16** Správajte sa náležite, aby tí, ktorí o vás hovoria ako o zlých ľuďoch a nadávajú vám, sa zahanbili, že hanobia váš kresťanský život. **17** Pamätajte, že ak Boh dopustí, aby ste trpeli, potom je lepšie trpieť pre dobro ako pre zlo. **18** Ved' Kristus tiež trpel. Sám bez viny zomrel za naše hriechy, aby nás priviedol k Bohu. Jeho telo bolo vydané na smrť, ale Boží Duch ho vzkriesil. **19** A ten istý Duch zmocnil Noacha, keď niesol Božie posolstvo záchranu tým, ktorí boli pre svoju nevieru v zajatí smrti. **20** Boh na nich trepežlivo čakal, kým Noach staval koráb – predsa však bolo iba osem ľudí zachránených z vody. **21** To je predobraz krstu, ktorý teraz zachraňuje vás. Krstom vyznávame, že sme boli vykúpení zo smrti. Nejde tu o zmytie telesnej špiny, ale o symbol očistenia nášho svedomia od hriechu zmŕtvychvstaním Pána Ježiša Krista. **22** On je teraz v nebi po Božej pravici a anjeli i všetky mocnosti a sily sa pred ním skláňajú a poslúchajú ho.

4 K utrpeniu pristupujte ako Kristus, ktorý zakúsil mnoho bolesti. Lebo kto takto trpel, prestáva hrešiť. **2** A tak, kým ste ešte tu na zemi, nepoddávajte sa hriešnym túžbam, ale žite podľa Božej vôle. **3** Stačilo, že ste ako neveriaci v minulosti žili neviazaným životom, oddávali sa vášňam, opilstvu, obžerstvu i hanebnému modlárstvu. **4** Prirodzene, vaši bývalí priatelia budú prekvapení, že už s nimi nedržíte, budú sa vám posmievat' a pohŕdať vami. **5** Ale z toho si nič nerobte; ved' oni sa budú zodpovedať za svoj život Sudcovi všetkých živých i mŕtvych. **6** Preto bolo evanjelium zvestované aj mŕtvym, ktorých za ich života ľudia povrchným hodnotením odsúdili, avšak Boh, ktorý súdi podľa ducha, ich odmení večným životom. **7** Rýchlo sa približuje koniec všetkému, preto žite rozumne a rozvážne, pripravení modliť sa. **8** Predovšetkým vaše vzájomné vzťahy nech sú plné vrúcnej lásky, ved' láskou môžete prikryť veľa previnení. **9** Budte navzájom pohostinní. **10** Každého z vás obdaroval Boh nejakými schopnosťami; užívajte ich múdro, slúžte si nimi a navzájom sa tak obohacujte. **11** Si povolaný hovoriť slová Božie? Nech je teda tvoja reč skutočným posolstvom od Boha. Čítiš povolanie pomáhať iným? Rob to teda so všetkou silou, ktorú ti Pán Boh dáva, aby on bol oslávený v Pánovi

Ježišovi Kristovi. Jemu patrí všetka sláva a moc navždy. Amen. (aiōn g165) 12 Moji milovaní, nebudte prekvapení pre rôzne ťažké skúšky, ktoré preverujú vašu vieru – nie je to nič nezvyčajné. 13 Prijímajte takéto skúšky s radosťou, ved' trpíte ako Kristus; o to viac sa budete radovať v deň jeho druhého príchodu. 14 Ak vás ľudia urážajú preto, že ste kresťanmi, pokladajte to za výsadu, lebo Boží Duch, Duch slávy, je pri vás. 15 Nerád by som počul, že niekto z vás trpí pre vraždu, krádež, nejaký zločin alebo pre všetečné zasahovanie do záležitostí iných ľudí. 16 Ak však trpíte ako kresťania, nie je to nijaká hanba. Chváľte Pána Boha za výsadu, že patríte do Božej rodiny. 17 Ved' už prichádza čas, keď sa má začať súd od tých, ktorí patria Bohu. A ak máme byť súdení najskôr my, kresťania, aký hrozný osud čaká tých, ktorí Božie posolstvo odmietajú? 18 Ak Boh musel toľko vykonať, aby bol spravodlivý človek zachránený, čo potom čaká hriešnych a bezbožných? 19 A tak ak trpíte podľa Božej vôle, konajte naďalej dobro a zverte sa úplne do rúk svojho Stvoriteľa; on vás nikdy nesklame.

5 A teraz niekoľko slov starším zborov: Aj ja som jeden z vás. Hovorím ako očitý svedok Kristových utrpení a ako ten, ktorý spolu s vami bude účastníkom Kristovej slávy, až znova príde. 2 Žiadam vás naliehavo, aby ste sa ako pastieri starali o stádo, ktoré vám Boh zveril. Túto službu vykonávajte radi a nie s nechutťou, nie pre zisk, ale z túžby slúžiť Pánovi. 3 Nebudte panovační, ale vedte zverené stádo svojim dobrým príkladom. 4 Keď potom príde najvyšší Pastier, odmení vás účasťou na večnej sláve. 5 Vy, mladí, podriadajte sa starším. Všetci majte k sebe navzájom citlivý prístup a buďte pokorní, lebo Boh sa stavia proti pyšným, ale pokorným dáva milosť. 6 A tak sa skloňte pod mocnú Božiu ruku a Boh vás pozdvihne. 7 Všetky svoje obavy a starosti vložte na neho, ved' on sa o vás stará. 8 Majte sa na pozore pred útokmi vášho nepriateľa diabla; obchádza ako hladný revúci lev a hľadá, koho by roztrhal. 9 Vzoprite sa mu, zakotvení vo viere. Pamätajte, že kresťania na celom svete sú vystavení tým istým skúškam ako vy. 10 Ak obstojíte v dočasných utrpeniach, potom vám Boh, plný lásky a milosti zjavenej v Ježišovi Kristovi, dá večnú radosť; zdokonalí vás, utvrdí, posilní a postaví na pevný základ. (aiōnios g166) 11 Jemu patrí navždy všetka moc a sláva. Amen. (aiōn g165) 12 Tento krátky list posielam po Silvánovi, ktorého pokladám za verného brata. Verím, že som vás ním povzbudil, pretože som vám predložil pravdivé podmienky cesty Božieho požehnania. To, čo som vám napísal, nech vás upevní v jeho láske. 13 Pozdravuje vás váš bratský

zbor v Babylone, rovnako ako Marek, ktorého pokladám za svojho syna. 14 Pozdravte sa navzájom bozkom lásky. Vám všetkým, ktorí ste v Kristovi, želám pokoj.

2 Petra

1 Šimon Peter, služobník a apoštol Ježiša Krista, posíla tento list všetkým, ktorým Boh a náš Spasiteľ Ježiš Kristus dal tú istú vzácnu vieru ako nám. Želám vám, aby ste prežívali Božiu dobrotivosť a pokoj z hlbším poznávaním Boha a Ježiša, nášho Pána. **3** Pán Boh nám dal vo svojej moci všetko, čo potrebujeme pre ozajstný život viery: poznali sme toho, ktorý nás pozval k sebe, a dáva nám aj účasť na svojej sláve a cnostiach. **4** Obdaril nás tým najväčším a najvzácnejším zaslúbením, a to preto, aby sme unikli všetkému zlu, ktoré nás vo svete obklopuje, a získali Boží charakter. **5** Urobte všetko pre to, aby vás viera viedla ku cnostnému životu, k stále hlbšiemu poznaniu, **6** sebadisciplíne, trpezlivosti, úplnej oddanosti Bohu, **7** bratskej náklonnosti a kresťanskej láske. **8** Ak usilovne pôjdete touto cestou, budete užitoční pre nášho Pána Ježiša Krista. **9** Ten, kto nemá tieto charakterové črty, je slepý, lebo zabúda na to, že ho Boh oslobodil od starého hriechu. **10** Moji drahí bratia, usilujte sa teda, aby ste svojím kresťanským životom dokazovali, že si vás Boh zavolať a vyvolil. Tak nikdy nezádajte z cesty viery **11** a Pán Boh vám doširoka otvorí večné kráľovstvo nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista. **(aiōnios g166)** **12** Chcem vám stále pripomínať tieto veci, hoci ich už dávno dobre poznáte a podľa nich žijete. **13** Náš Pán Ježiš Kristus mi zjavil, že môj život tu na zemi sa chýli ku koncu, že čoskoro zomriem. **14** Ale pokiaľ som tu, pokladám si za povinnosť povzbudzovať vašu vieru. **15** Chcem na to využiť každú príležitosť, aby ste sa k mojim radám mohli vracat' aj po mojej smrti. **16** Keď sme vás oboznamovali s mocou Ježiša Krista a jeho príchodom, nerozprávali sme vám nejaké výmysly. Ved' sme videli jeho božský majestáť na vlastné oči! **17** Bol som s ním na galilejskom vrchu, kde sa nám predstavil vo svojej božskej vznešenosti. **18** Počul som ten slávny, mocný hlas volajúci z neba: „Toto je môj milovaný Syn, moja radosť.“ **19** A tak sme boli svedkami toho, ako sa do dôsledku splnili proroctvá. Preto im venujte tú najväčšiu pozornosť, ved' svetia ako svetlo uprostred nočnej tmy, kým nesvitne deň a nevyjde zorníčka vo vašich srdciach. **20** A predovšetkým si budte vedomí toho, že nijaké proroctvo Pisma sa nedá svojvoľne vykladať. **21** Lebo proroctvo nikdy nevzišlo z ľudskej vôle, ale ľudia poslaní Bohom hovorili z vnuknutia Ducha Svätého.

2 Medzi Božím ľudom sa vyskytovali aj falošní proroci, ako sa aj medzi vami zjavia falošní učitelia. Vymyslia si rôzne bludné nauky o Bohu, ba budú aj zapierať Pána,

ktorý ich vykúpil, ale tým na seba privolajú rýchly a hrozný pád. **2** Mnohí ľudia sa dajú strhnúť ich nemorálnosťami, a tým potupia cestu pravdy. **3** Vo svojej chamtivosti vám budú nahovárať rozličné výmysly, aby na vás zarábali, ale ich odsúdenie a skaza je blízko. **4** Ved' Boh neušetril ani anjelov, čo proti nemu zhešili, ale zvrhol ich do temného väzenia, kde čakajú na deň súdu. **(Tartaroō g5020)** **5** A neušetril ani svet pred potopou; zachránil iba hlásateľa spravodlivosti Noacha a sedem členov jeho rodiny. **6** Aj mestá Sodomu a Gomoru obrátil na popol a odsúdil na zánik. Tak ukázal výstražný príklad bezbožným v budúcnosti. **7** Zachránil však zbožného Lota, muža utrápeného nemorálnym správaním ľudí, robiacich si, čo chcú. **8** Kým tento spravodlivý človek žil medzi nimi, vo dne v noci sa trápil, keď počul a videl ich zlé skutky. **9** Pán však ochraňuje zbožných ľudí, ktorí sa ocitnú v pokušení, ale hriešnych potrestá v deň súdu – **10** najmä tých, čo sa oddávajú svojim hriešnym vášňam a neuznávajú Božiu zvrchovanosť. Takito namyslení, samolúbi a opovážliví ľudia sa neboja rúhať nadpozemským mocnostiam, **11** hoci anjeli, silou a mocou väčší, ich nehania pred Pánom. **12** Títo falošní učitelia konajú podľa svojich telesných chutí. Ako nerozumnú zver, od prírody určenú za korisť a na záhubu, čaká aj takýchto ľudí podobný koniec. Vysmieľajú sa tomu, čomu nerozumejú; **13** ich hriešnosť ich privedie do záhuby a za svoje zlé činy budú potrestaní. Títo ľudia deň za dňom ukájajú iba svoju vášnivosť, sú samá škvrna a hanba, a neviazane požívační, keď sa s nimi stretne pri stole. **14** V ich pohľade je neustála žiadostivosť po cudzoložstve a ich túžba po hriechu je nenásytná. Zvádzajú slabých, podľahli chamtivosti, sú deťmi kliatby. **15** Opustili pravú cestu a zblúdili ako Balám, syn Bozorov, ktorého zlákala predstava peňazí za vykonanie nešlachetného činu. **16** Bol však pokarhaný za zlý úmysel: nemá oslica prehovorila ľudským hlasom a zabránila bláznovstvu proroka. **17** Títo falošní učitelia sú neužitoční ako studne bez kvapky vody, nestáli ako mraky vo víchrici; sú odsúdení na záhubu vo večnej temnote. **18** Hovorí naduto o nezmyselných veciach a svojou nemravnosťou a nízkymi vášňami zvádzajú späť do nemravnosti tých, ktorí sa rozhodli s hriechom skončiť. **19** Sľubujú im slobodu, ale sami sú otrokmi svojich zvráteností; ved' človek je otrokom toho, čomu podlieha. **20** Ak teda tí, ktorí poznáním Pána a Spasiteľa Ježiša Krista unikli zvodom sveta, znova sa do nich zamotajú a podľahnú im, ich konce budú horšie ako ich začiatky. **21** Takým by bolo lepšie, keby tú pravú cestu vôbec neboli poznali, ako keď sa po jej poznaní odvrátili od Božieho posolstva. **22** Na nich sa

vztáhuje staré príslovie: „Pes sa k tomu vrátil, čo vyvrátil“a „umyté prasa váľa sa v blate zasa.“

3 Píšem vám už druhý list, moji milovaní. V oboch som sa usiloval prebúdzat' vo vás čisté zmýšľanie **2** a pripomenut' vám veci, čo sú vám známe z posolstiev Božích prorokov a vašich apoštolov, ktorí vám priniesli slovo nášho Pána a Spasiteľa. **3** Predovšetkým vám chcem pripomenut', že v posledných dňoch tohto sveta sa zjavia posmievači, ktorí si budú žit' po svojom **4** a budú sa vysmievať: „Ježiš predsa sľúbil, že príde znovu. Kde teda je? Naši otcovia už zomreli a od stvorenia sveta sa nič nezmenilo.“ **5** Úmyselne nechcú vedieť, že nebo a zem stvoril Boh svojím slovom. Prikázal a zem vystúpila z vody. **6** A na jeho rozkaz voda pri potope znova zachvátila celú zem. **7** A teraz to isté Božie slovo uchováva náš svet, kým nebude zničený ohňom. Boh ho ponecháva až do dňa súdu a záhuby bezbožných ľudí. **8** Ale nezabúdajte, moji milovaní, že čas je u Pána iný ako u nás. Preňho je jeden deň ako tisíc rokov a tisíc rokov ako jeden deň. **9** Nie je to tak, ako sa niektorí nazdávajú, že sa s naplnením svojich sľubov oneskoril; skôr má s nami veľkú trpezlivosť. Neželá si, aby niekto zahynul, ale chce, aby všetci zanechali svoju bezbožnosť a obrátili sa k nemu. **10** Deň súdu príde tak náhle a nečakane ako zlodej v noci. V ten deň nebesia s hrozným rachotom zaniknú, hmota sa roztaví od páľavy a zem so všetkým, čo je na nej, zhorí. **11** Ak má všetko podľahnúť takejto skaze, ako sväto a zbožne musíte žiť. **12** Je pravda, že v ten deň nebesia zhoria a hmota sa rozplynie od strašnej horúčavy, **13** ale naša nádej sa upriamuje na nové nebo a novú zem, ktoré nám Boh zaslúbil. Tam bude iba spravodlivosť a dobro. **14** Moji milovaní, v tomto očakávaní sa usilujte o čistý život, lebo iba tak môžete ísť v ústrety Božiemu súdu bez strachu. **15** Uvedomte si, že Pán vám vo svojej trpezlivosti poskytuje čas na spásu. O tom vám už písal náš drahý brat Pavol v múdrosti mu danej od Boha. **16** Tak o tom píše vo všetkých svojich listoch. Pravda, sú tam niektoré veci, ktoré je ťažšie pochopiť, a tie prekrúcajú nerozumní a nevyrovnaní ľudia. Ale oni tak robia aj s inými časťami Písma, a tým na seba privolávajú skazu. **17** Moji milovaní, varoval som vás, a tak dávajte pozor, aby aj vás títo bludári nestrhli z pevného základu viery. **18** Usilujte sa o duchovný rast a hlbšie poznanie Pána a Spasiteľa Ježiša Krista. Jemu buď sláva už teraz aj na večnosti. Amen. (aiōn g165)

1 Jána

1 Čo bolo od počiatku – čo sme počuli, čo sme na vlastné oči videli, na čo sme hľadali a čoho sa naše ruky dotýkali – to vám zvestujeme: Slovo života. **2** Ten život sa zjavil; my sme ho videli a prinášame vám svedectvo a správu o večnom živote, ktorý bol u Otca a zjavil sa nám. (aiōnios g166) **3** O tom, čo sme videli a počuli, vám zvestujeme preto, aby ste mali spolu s nami účasť na spoločenstve, ktoré máme s Otcom a jeho Synom Ježišom Kristom, **4** aby sa tým naša radosť vzájomne znásobila. **5** Odovzdávame vám posolstvo, ktoré sme prijali od Krista. Boh je svetlo a niet v ňom nijakej tmy. **6** Ak tvrdíme, že žijeme v spojení s Bohom, a pritom chodíme v tme, klameme a náš život je nepravdivý. **7** Ale ak stále žijeme vo svetle Božej prítomnosti, krv Ježiša Krista, jeho Syna, nás očisťuje od každého hriechu a nič nenaruša náš vzájomný vzťah. **8** Ale ak tvrdíme, že nehrešíme, klameme sami seba a nechceme si pripustiť pravdu. **9** Ak však vyznávame svoje hriechy, smieme sa spoľahnúť na Božie sľuby, že nás očisťuje od každej nečistoty a odpustí nám každé zlyhanie. **10** Ale ak hovoríme, že nehrešíme, robíme z Boha klamára a jeho slovo v nás nie je.

2 Deti moje milé, píšem vám preto, aby ste utekali pred hriechom. Ale ak by aj niekto zhrešil, máme u Boha obhajcu – spravodlivého Ježiša Krista. **2** On, jediný bez hriechu, bol potrestaný za nás, no nielen za nás, ale za hriechy celého sveta. **3** Ak zachováваме to, čo nám prikazuje, môžeme si byť istí, že ho poznáme. **4** Neprávom sa k nemu hlási ten, kto sa mu nepodriaduje. **5** U toho, kto sa riadi jeho slovom, prejavuje sa Božia dokonalá láska. Poslušnosť je dôkazom toho, že sme v ňom. **6** Každý, kto sa priznáva k Ježišovi, musí žiť, ako žil On. **7** Moji milovaní, nepíšem vám nič nové, ani vám nedávam nové prikázanie. Je to staré prikázanie, ktoré ste mali od počiatku. **8** Nové je to, že sa táto láska uskutočnila v Kristovi. On je to pravé svetlo, ktoré rozháňa tmu. **9** To sa má prejaviť aj na nás: kto nenávidí blížneho, habká v tme a nevie, kam ide. **10** Kto miluje blížneho, vyhľadáva svetlo a nikoho nezvádza k hriechu. **11** Kto nenávidí svojho blížneho, je v tme a v tme chodí; nevie, kam ide, lebo tma mu oslepila oči. **12** Píšem vám to, deti moje, lebo sú vám odpustené hriechy pre meno Ježiša, vášho záchrancu. **13** A píšem to aj vám, otcovia, lebo ste poznali toho, ktorý je od počiatku. A vám, mládenci, píšem, aby ste zvíťazili nad Zlým. **14** Napísal som vám to deti, lebo ste poznali Otca. Napísal som vám otcovia, lebo ste poznali toho, ktorý je od počiatku. Napísal som

vám, mládenci, lebo ste silní, pôsobí vo vás Božie slovo, a preto ste zvíťazili nad tým Zlým. **15** Nemilujte svet, ani veci tohto sveta. Láska k Bohu a láska k svetu sa vylučujú. **16** Nič z toho, čo je na svete – po čom dychtí človek, po čom žiadostivo pozerajú jeho oči a na čom si v živote zakladá – nie je z Otca, ale zo sveta. **17** Svet s jeho žiadosťami sa pomíne, ale ten, kto koná Božiu vôľu, bude žiť naveky. (aiōn g165) **18** Deti moje, posledné časy tohto sveta sú tu; to znamená, že prichádza Antikrist. Ved' už stretávame mnohých Kristových odporcov: nepochybný dôkaz, že koniec sveta je blízko. **19** Vyšli z nášho stredy, ale svojím odchodom dokázali, že k nám vlastne nikdy ani nepatrili. Inak by zostali s nami. **20** Vás však vedie Svätý Duch a máte poznanie. **21** Písal som vám to, lebo viete, čo je pravda a žiadna lož nemôže pochádzať z pravdy. **22** Kto je teda klamár? Ten, kto popiera, že Ježiš je Kristus – Záchranca. Stavia sa na miesto Krista a so Synom zavrhuje aj Otca. **23** Kto popiera Syna, nemá ani Otca, ale kto sa priznáva k Synovi, priznáva sa aj k Otcovi. **24** Prídŕžajte sa toho, čo ste počuli od počiatku. Ak v tom zotrváte, zotrváte aj v Synovi a Otcovi. **25** A to je to, čo nám sľúbil – večný život. (aiōnios g166) **26** Ale už dost' o tých, ktorí vás chcú zmiast'. Nie je potrebné, aby som vám to zvlášť zdôvodňoval. **27** Kristov Duch, ktorého ste prijali, vás učí rozlišovať medzi pravdou a lžou. A v tom budete pevní. **28** Áno, deti moje milé, zostávajúte v Kristovom Duchu a nemusíte sa báť, že budete zahanbení, keď Kristus znova príde na tento svet. **29** Vieme, že Boh je spravodlivý, a každý, kto koná spravodlivo, sa z neho narodil.

3 Ako veľmi nás náš nebeský Otec miluje! Prijal nás za synov a dcéry, a my nimi naozaj sme. Ľudia nás často nechápu, lebo nepoznajú Boha. **2** Áno, moji milovaní, už teraz sme jeho deťmi, ale nevieme si predstaviť, ako nás Boh ešte pretvorí. Vieme však, že Kristus príde a uvidíme ho v celom jeho majestáte a budeme ako on. **3** Každý, kto má v neho túto nádej, vyhýba sa všetkému zlu a usiluje sa byť čistý ako on. **4** Kto hreší, stavia sa proti Bohu, lebo hriech je porušením Božieho zákona. **5** Viete, že Boží Syn prišiel, aby nás oslobodil od hriechu. A uňho nemá nijaký hriech miesto. **6** A kto sa drží Krista, vyhýba sa hriechu. Kto sa zahráva s hriechom, Krista nepozná, ani mu nerozumie. **7** Deti moje, nedajte sa nikým oklamať. Ten, kto koná podľa Božej vôle, je spravodlivý, ako je spravodlivý aj Kristus. **8** Ten, kto hreší, je podobný diablovi, ktorý sa odjakživa stavia proti Bohu. Boží Syn prišiel preto, aby maril diablovo dielo. **9** Kto sa stal Božím dieťaťom, vyhýba sa hriechu, lebo v ňom pôsobí Boh, a ani nemôže hrešiť, lebo sa narodil z Boha. **10** Podľa toho sa pozná, komu patrí – kto sa dopúšťa bezprávia a nemiluje

brata, nepatrí Bohu. **11** Keď ste prvý raz počuli o Kristovi, počuli ste takisto, že sa máme navzájom milovať. **12** Pozrime sa na Kaina. Priklonil sa k zlému a zabil svojho brata. Prečo ho zabil? Lebo mu bol trŕňom v oku jeho príkladný život a jeho vlastné skutky boli zlé. **13** Preto sa nečudujte, keď vás mnohí nenávidia. **14** Vieme, že už nepodliehame vláde smrti, ale vláde života, lebo sa navzájom milujeme. **15** Kto nenávidí, rozsieva smrť a stráca podiel na večnom živote. (aiōnios g166) **16** Pravú lásku nám ukázal Kristus tým, že za nás obetoval vlastný život. To nás zaväzuje, aby sme aj my boli ochotní položiť život za brata. **17** Ak má niekto hojnosť a nedbá, že jeho brat je v núdzi, márne tvrdí, že miluje Boha. **18** Nemilujeme iba slovami, ale skutkom a pravdou. **19** Taká láska nám dá vnútornú istotu, že konáme podľa Božej vôle a upokojí naše svedomie. **20** A ak nás aj naše svedomie obviňuje, Boh je väčší ako naše svedomie a vie o nás všetko. **21** Milovaní, ak nás svedomie neobviňuje, máme v Bohu istotu **22** a smieme mu so smelou dôverou predkladať svoje prosby a očakávať, že ich splní. **23** Čo nám to teda Boh prikazuje? Aby sme verili, že Ježiš Kristus je Boží Syn, a aby sme sa milovali navzájom. **24** Kto si takto počína, zostáva v Bohu a Boh v ňom. A o tejto jednote s Bohom nás uistíuje Svätý Duch, ktorého nám daroval.

4 Moji milovaní, neverte každému duchu, ale overte si, či pochádza od Boha, veď do sveta vyšlo mnoho falošných duchov. **2** Božieho Ducha poznáte takto: každý duch, ktorý vyznáva, že sa Boh v Ježišovi Kristovi stal človekom, je z Boha. **3** Kto túto istotu odmieta, nehovorí v Božom mene. Je na strane Kristovho nepriateľa, ktorý už pôsobí na svete. **4** Deti moje, váš život pramení z Boha, preto odolávate ich vplyvu. Veď ten, ktorý je vo vašom srdci je väčší ako ten, ktorý je na svete. **5** Oni sú pravými deťmi svojej doby, preto hovoria to, čo ľuďom vyhovuje a čo ľudia radi počujú. **6** My sme však Božie deti, a kto to s Bohom myslí vážne, počúva nás. Naše svedectvo vám pomôže spoľahlivo odlíšiť pravdu od lži. **7** Milovaní, milujeme sa navzájom, lebo láska pramení z Boha. Každý, kto miluje, narodil sa z Boha a Boha pozná. **8** Kto však nemiluje, nevie o Bohu nič, lebo Boh je láska. **9** Ako veľmí nás Boh miluje, dokázal tým, že poslal na zem svojho jediného Syna, aby sa nám stal zdrojom života. **10** Na počiatku teda stojí Božia láska a obet' zmierenia za naše hriechy, a tam sa rodí naša láska k Bohu. **11** Ak nás teda Boh tak miluje, zaväzuje to aj nás k vzájomnej láske. **12** Boha nikto nikdy nevidel, ale ak sa navzájom milujeme, prebýva v nás a jeho láska v nás dosiahla svoj cieľ. **13** Iba Duch Svätý nás môže uistiť, že zostávame v Bohu a Boh v nás. **14** Videli sme a svedčíme, že Otec poslal Syna, aby zachránil svet. **15**

Kto vyznáva, že Ježiš je Boží Syn, otvoril sa jeho pôsobeniu a je s ním zajedno. **16** Poznáme Božiu lásku a spoliehame sa na ňu. Boh je láska a ten, kto miluje, zostáva s Bohom v živom spojení. **17** Božia láska nám dáva istotu, že sa nemusíme báť jeho súdu, lebo aký je on, takí sme aj my na tomto svete. **18** Kde je láska, tam mizne strach, lebo kto má strach, bojí sa trestu, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske. **19** My milujeme, lebo on nás miloval prvý. **20** Kto vystavuje na obdiv svoju lásku k Bohu a nenávidí brata, klame iných aj seba. Keď nemiluje brata, ktorého má pred očami, ako môže milovať Boha, ktorého nevidí? **21** Kristus nám prikazuje, aby ten, kto miluje Boha, miloval aj svojho brata.

5 Kto verí, že Ježiš je Spasiteľ, patrí do Božej rodiny, a kto miluje Otca, miluje aj jeho deti. **2** Naša vzájomná láska prezrádza, ako milujeme a poslúchame Boha. **3** Jeho prikázania nie sú ťažké, ak ich zachovávame z lásky. **4** Každé Božie dieťa víťazí nad svetom. Víťazstvo v tomto zápase prináša viera. **5** Kto iný môže premáhať svet, ak nie ten, kto verí, že Ježiš je Boží Syn? **6** Vo viere, že sme zachránení, nás utvrdzujú tri skutočnosti: to, že sa dal Ježiš pokrstiť, akoby bol hriešnik; to, že namiesto nás zomrel na kríži ako zločinec, a to, že sme dostali Ducha Svätého, ktorý nám to potvrdzuje. **7** Máme teda troch svedkov: **8** Ducha Svätého, vodu a krv a tí traja svedčia zhodne. **9** Ak prijímame svedectvo ľudí, prečo neveriť tomu, čo o svojom Synovi hovorí Boh? **10** Kto teda verí v Ježiša ako v Božieho Syna, dáva za pravdu Bohu. Kto Bohu neverí, robí z neho luhára, lebo odmieta svedectvo o Synovi. **11** Kto prijíma toto svedectvo, stojí na prahu večného života. (aiōnios g166) **12** Dvere nám otvoril Boží Syn. Bez neho dovnútra nevojdem. **13** To je zmysel môjho listu, aby ste mali istotu, že ak veríte v Božieho Syna, máte večný život. (aiōnios g166) **14** Môžeme si však byť istí aj tým, že už dnes nás počuje, ak o niečo prosíme v zhode s jeho vôľou. **15** A nielen počuje, ale dáva nám to, o čo ho prosíme. **16** Ak vidíte, že brat hreší, proste zaňho, aby nestratil život. Ale nemyslite si, že modlitbami zachránite človeka, ktorý sa zatvrdil a odmieta robiť pokánie. **17** Každá neposlušnosť je hriech, ale hriech bez pokánia vedie k smrti. **18** Vieme, že kto je naozaj Božie dieťa, nezostáva v hriechu, lebo ho Boží Syn ochraňuje, a ten Zlý naňho nemá právo. **19** A tak vieme, že sme z Boha a že celý svet je pod mocou toho Zlého. **20** Boží Syn, Ježiš Kristus, prišiel, aby sme v ňom poznali záchrancu, a dal nám aj schopnosť rozoznávať, kto je pravý Boh. On je ten pravý Boh a darca večného života. (aiōnios g166) **21** Preto,

moji milovaní, chráňte sa všetkého, čo by mohlo vypudit'
Boha z vašich sŕdc.

2 Jána

1 Ja, starší, píšem Bohom vyvolenej pani a všetkým jej deťom. **2** Milujem vás spolu so všetkými, ktorí poznali pravdu, čo žije v našich srdciach a zostane tu večne. A nielen pravda, ale aj láska, zľutovanie a pokoj od Boha Otca a Ježiša, jeho Syna. (aiōn g165) **4** Teším sa, že niektorí z vás žijú podľa Božích prikázaní. **5** Nebude to nič nové, pripomeniem len to, čo už dávno viete: **6** Milujme sa navzájom, ako nás tomu učil Ježiš Kristus. **7** Láska a poslušnosť sú našou jedinou ochranou pred zvodcami, ktorých je dnes všade plno. Kto popiera, že Ježiš Kristus je Boží Syn, ktorý sa stal človekom, je zvodca a Kristov nepriateľ. **8** Dbajte, aby nevyšlo nazmar to, čo sme spoločne vybojovali, a aby ste napokon o všetko neprišli. **9** Komu nestačí Kristovo učenie a púšťa sa do špekulácií, vzdáva sa od Boha. Kto sa Kristovho učenia pridŕža, je v spojení s Bohom Otcom aj so Synom. **10** Ak príde niekto s iným učením, zavrite pred ním dvere a nedajte mu príležitosť. **11** Kto mu ju dáva, stáva sa jeho spoluvinníkom. **12** Mám ešte mnohé na srdci, ale nechcem to zveriť papieru. Dúfam, že sa k vám dostanem a osobne sa pohovárime a vzájomne potešíme. **13** Pozdravujú vás všetci tunajší kresťania.

3 Jána

1 Ján, starší, milovanému Gájovi! **2** Môj milovaný, uistujem ťa o svojej láske a modlím sa, aby sa ti vo všetkom darilo a aby si bol zdravý, ako je zdravá tvoja duša. **3** Nesmierne som sa zaradoval, keď mi niektorí bratia, ktorí sa u mňa zastavili, porozprávali, že svojím životom verne nasleduješ pravdu. **4** Nič ma tak nepoteší ako správa, že sa moje deti držia Kristovej pravdy. **5** Môj milovaný, konáš naozaj záslužnú a dobrú prácu, že sa staráš o bratov, ktorí navštívia váš zbor. **6** Všade rozprávajú o tvojej láske. Robíš dobre, keď ich vybavíš na ďalšiu cestu, ako sa patrí na Božích služobníkoch. **7** Pracujú predsa pre Krista, a preto neprijímajú podporu od neveriacich. **8** Pre takých ľudí máme mať otvorené dvere, a tak prispievať k šíreniu pravdy. **9** Napísal som vášmu zboru list, ale Diotrefes, ktorý chce mať medzi vami vždy prvé aj posledné slovo, nás neuznáva. **10** Keď prídem k vám, budem ho volať na zodpovednosť za to, že nás tak nepekne ohovára, neprijíma našich bratov, ba dokonca bráni tým, ktorí sa ich ujímajú, a vylučuje ich zo zboru. **11** Môj milovaný, nespravuj sa podľa zlého, ale drž sa dobrého. Kto koná podľa Božej vôle, je jeho dieťaťom. Kto koná svojvoľne, Boha nepozná. **12** O Demetriovi vydávajú všetci dobré svedectvo a jeho príkladný život potvrdzuje Božiu pravdu. Aj my sa zaňho zaručujeme a vieš, že naše svedectvo je spoľahlivé. **13** Rád by som napísal ešte viac, ale je to zbytočné, **14** lebo dúfam, že sa čoskoro uvidíme a dôkladne sa o všetkom pohovárime. Nech ti srdce naplní pokoj. Pozdravujú ťa priatelia a aj ty pozdrav všetkých bratov.

Júdob

1 Júda, služobník Pána Ježiša Krista, Jakubov brat, píše tým, ktorých si Pán Boh povolal, miluje a pre Pána Ježiša Krista chráni. **2** Želám vám, aby ste pociťovali čoraz viac milosti, pokoja a lásky. **3** Moji milovaní, tak veľmi som túžil napísať vám o našom spoločnom spasení, ale teraz cítim, že je potrebné, aby som vás povzbudil v zápase o vieru, ktorá bola raz navždy darovaná Božiemu ľudu. **4** Vkradli sa totiž medzi vás ľudia, ktorí si Pána Boha vôbec nevážia a jeho milosť zneužívajú a oddávajú sa zvrátenému životu. O takých ľuďoch sa už dávno napísalo, že sú odsúdení, pretože sa vzopreli nášmu jedinému Vládcovi a Pánovi – Ježišovi Kristovi. **5** Pripomínam vám to, čo už viete: Hoci Pán Boh zachránil Izraelitov tým, že ich vyviedol z Egypta, predsa potom zahubil všetkých tých, ktorí mu nedôverovali a neposlúchali ho. **6** Ba aj anjelov, ktorí sklamali vo svojom vznešenom postavení, Pán Boh vyhostil zo svojej blízkosti a drží ich vo večných putách v temnote do dňa súdu. (aiōnios g126) **7** Podobne obyvatelia Sodomy a Gomory a okolitých miest, ktorí šli cestou mravnej neviazanosti a zvrátenosti, sú stále výstražným príkladom hrozného konca vo večnom ohni. (aiōnios g166) **8** Aj títo falošní kresťania sa správajú podobne: zapadli hlboko do hriechu, zneužívajú svoje telá, pohŕdajú akoukoľvek autoritou a rúhajú sa nadpozemským mocnostiam. **9** A jednako ani sám archanjel Michal sa neodvážil vyniesť nad satanom potupný súd. Keď sa s ním hádal o Možišovo telo, povedal iba: „Nech ťa Pán potrestá!“ **10** Títo poblúdlíci si však pokojne robia žarty z toho, čo nechápu. Tomu, čo poznajú svojimi pudmi, podliehajú ako nerozumné zvieratá, a to ich vedie do skazy. **11** Beda im! Dali sa na Kainovu cestu, ktorý nedbal na Božie príkazy a napokon sa stal vrahom vlastného brata. Podobne ako Balám sú schopní zradiť Božiu pravdu za peniaze. Odsúdili sa na záhubu, lebo sa vzopreli Pánu Bohu podobne ako Kórach, ktorý túžil po nadvláde. **12** Pri vašom bratskom stolovaní sa títo ľudia bez hanby prejedajú, lebo myslia iba na seba, a tak sa stávajú škvrnami vášho spoločenstva. Sú ako mraky bez dažďa hnané vetrom sem a tam ako jesenné stromy bez ovocia, mŕtve a vyvrátené. **13** Sú ako divoké morské vlny vyplavujúce vlastnú špinu, sú ako bludné hviezdy, ktoré sa stratili v temnote vesmíru. (aiōn g165) **14** O takých ľuďoch prorokoval Enoch zo siedmej generácie po Adamovi: „Pán príde s mnohými tisícami anjelov, **15** aby všetkých súdil a bezbožných hriešnikov trestal za ich neveru, zlé správanie aj tvrdé slová voči Pánu Bohu.“ **16** Týmto ľuďom nie je nič dobré, stále reptajú na svoj údel a robia

všetko, čo sa im zachce. Vedú spupné reči a lichotia ľuďom, ak z toho majú prospech. **17** Ale vy, moji milovaní, pamätajte na slová Ježišových apoštolov, **18** ktorí nám predpovedali, že sa v poslednom čase zjavia ľudia, ktorí sa budú posmievat' Božej pravde. Ich jediným cieľom je „užívať si život“, ako sa len dá. **19** Spôsobujú roztržky, sú to ľudia ovládaní vlastnými pudmi a nie Božím duchom. **20** Ale vy, moji milovaní, budujte svoj život na základoch dokonalej viery **21** a modlite sa v sile Svätého Ducha. Zotrvávajte v Božej láske a trpezlivo čakajte na večný život daný z milosti nášho Pána Ježiša Krista. (aiōnios g166) **22** Povzbudzujte a presviedčajte tých, ktorí ešte pochybujú, **23** a tých, ktorí sa zmietajú v ohni vlastných vášní, z neho vytrhnite. Majte zľutovanie aj s tými, ktorí ťažko zhrešili, pomáhajte im nájsť Pána svojou láskavosťou, ale dbajte, aby ste sa sami nepoškvrnili ich hriechom. **24** Pán Boh má moc uchrániť vás od každého poklesku a priviesť čistých a dokonalých do svojej slávy vo večnej radosti. **25** Jemu, jedinému Pánu Bohu, ktorý nás v Pánovi Ježišovi zachránil, nech je sláva, majestát, vládá aj moc od počiatku vekov, teraz aj naveky! Amen! (aiōn g165)

Zjavenie

1 Toto je zjavenie Ježiša Krista, ktoré mu dal Boh, aby ukázal svojim služobníkom, čo sa má onedlho stať.

Prostredníctvom anjela to všetko ukázal svojmu služobníkovi Jánovi. **2** Ten dosvedčuje, že to všetko videl a zachytil ako Božie slovo, ktoré mu zjavil Ježiš Kristus. **3** Šťastný je ten, ktorý číta prorocké slová tejto knihy, aj tí, ktorí ich počúvajú a konajú podľa nich, lebo čas, ktorý Boh určil, aby sa toto všetko stalo, je blízko. **4** Toto píše Ján siedmim zborom v Malej Ázii. Želám vám milosť a pokoj od toho, ktorý je, ktorý bol a ktorý príde. A takisto vám želám milosť a pokoj od Svätého Ducha, ktorý zastupuje pred Božím trónom každý váš zbor, **5** aj od Ježiša Krista, verného svedka, ktorý prvý vstal z mŕtvych a vládne nad všetkými pozemskými panovníkmi. Jemu, ktorý nás miluje a svojou smrťou na kríži nás oslobodil od hriechov, **6** dal nám podiel na svojom kráľovstve a urobil nás kňazmi slúžiacimi Bohu, jeho Otcovi, patrí sláva i vláda na večné veky. Amen. (aiōn g165) **7** Pozrite, prichádza v oblakoch! Každý ho uvidí, aj tí, ktorí ho priblížia na kríž, a budú pre neho nariekať všetci ľudia na zemi. Áno, tak to bude! **8** „Ja som Alfa i Omega, počiatok i koniec,“ hovorí Pán, Všemohúci Boh, ktorý je, ktorý bol a ktorý príde. **9** Ja, váš brat Ján, spolu s vami znášam útrapy i prenasledovanie. Podobne ako vy trpezlivo čakám, že Ježiš Kristus znova príde, a potom budem mať spolu s vami podiel na jeho kráľovaní. Pretože som zvestoval Božie Slovo a verejne svedčil o Pánu Ježišovi, vypovedali ma na ostrov Patmos. **10** Raz v Pánov deň ma uchvátil Boží Duch a zrazu som počul, ako mi za chrbtom zaznel hlas, mocný ako zatrubenie poľnice: **11** „Všetko, čo vidíš, zapíš do knihy a pošli to siedmim zborom v Malej Ázii: do Efezu, Smyrny, Pergama, Tyatír, Sárd, Filadelfie a Laodicei!“ **12** Obrátil som sa, aby som videl, kto sa to so mnou zhovára. A tu som zazrel sedem zlatých svietnikov. **13** Uprostred nich stál ktosi pripomínajúci Syna človeka. Bol zahalený do dlhého pláštia a cez prsia prepásaný zlatou šerpou. **14** Vlasy mal biele ako vlna a bieloskvúce ako sneh. Oči mu žiarili ako plameň ohňa **15** a nohy sa mu jagali ako roztavené zlato. Hlas mu burácal ako morský príboj. **16** V pravej ruke držal sedem hviezd a z úst mu vychádzal ostrý dvojsečný meč. A celá tvár mu žiarila ako slnko, keď svieti v plnej sile. **17** Keď som ho uvidel, padol som k jeho nohám ako mŕtvy. Ale on mi položil na hlavu pravú ruku a povedal: „Neboj sa! Ja som Prvý i Posledný **18** a Živý. Bol som mŕtvy, ale teraz som živý na veky vekov a mám kľúče od smrti i od pekla. (aiōn g165, Hadēs g86) **19** Napiš teda, čo si videl, čo je i čo sa má stať

potom. **20** Tajomstvo siedmich hviezd, ktoré si videl v mojej pravici, a siedmich zlatých svietnikov je toto: sedem hviezd sú predstavení siedmich zborov a sedem svietnikov je tých sedem zborov.“

2 Predstavenému zboru v Efeze napíš: Ten, ktorý vo svojej pravici drží sedem hviezd a prechádza sa pomedzi sedem zlatých svietnikov, odkazuje vášmu zboru: **2** „Viem, koľko dobra konáte, viem o všetkom vašom úsilí a poznám aj vašu vytrvalosť. Je veľmi správne, že nezniesiete medzi sebou zlých a že ste sa nedali zviest' falošnými apoštolmi, ale ste ich vyskúšali a odhalili ich lži. **3** Ste vytrvalí, trpeli ste pre moje meno a neochabli ste. **4** Ale jedno vám vyčítam, že ste opustili svoju prvú lásku. **5** Len si spomeňte, z akej výšky ste klesli – zmeňte sa a konajte ako prv. Ak nie, prídem a pohnem váš svietnik z jeho miesta. **6** Ale dobre robíte, že nenávidíte konanie mikulášencov, ktoré aj ja nenávidím. **7** Počúvajte pozorne, čo Duch hovorí zborom: tomu, kto zvíťazí, dám jesť zo stromu života, ktorý je v Božom raji.“ **8** Predstavenému zboru v Smyrne napíš: Tento odkaz je od toho, ktorý je Prvý i Posledný, ktorý bol mŕtvy, ale teraz žije: **9** „Viem o vašom utrpení aj o vašej chudobe – ale v skutočnosti ste bohatí. Viem aj o tom, ako vás osočujú tí, ktorí sa pokladajú za pravoverných Židov, ale sú vlastne zberbou satanovou. **10** Nebojte sa utrpenia, ktoré ešte príde. Diabol uvrhne niektorých z vás aj do väzenia a desať dní bude skúšať vašu vernosť. Budte verní až do smrti a dám vám cenu víťazov: večný život. **11** Počúvajte pozorne, čo Duch hovorí zborom: kto zvíťazí, ten druhej – večnej smrti nepodľahne.“ **12** Predstavenému zboru v Pergame napíš: Tento odkaz je od toho, ktorý má ostrý dvojsečný meč: **13** „Viem, že bývate v meste, kde tróni satan. A predsa sa pevne pridržate môjho mena a nezapreli ste vieru vo mňa ani vtedy, keď môjho verného svedka Antipasa zabili u vás, kde býva satan. **14** Mám proti vám len to, že trpíte medzi sebou zástancov Balámovho učenia. Ako Balám učil Baláka zvädzať synov Izraela, aby sa zúčastnili na modlárskech hostinách a aby smilnili, **15** tak aj medzi vami sú niektorí zástancovia učenia mikulášencov, ktorých skutky nenávidím. **16** Preto robte pokánie, lebo ak nie, prídem k vám a budem s nimi bojovať mečom svojich úst. **17** Počúvajte pozorne, čo Duch hovorí zborom: tomu, kto zvíťazí, dám jesť zo skrytej manny a dám mu biely kameň a na tom kameňku je vyryté nové meno, ktoré nepozná nik, iba ten, kto ho dostane.“ **18** Predstavenému zboru v Tyatirách napíš: Toto hovorí Syn Boží, ktorý má oči ako plameň ohňa a nohy ako roztavený kov: **19** „Viem o vašich dobrých skutkoch, láske a

viere, služby i vytrvalosti a viem, že v tom všetkom čoraz väčšími rastiete. 20 Ale mám proti vám to, že trpíte medzi sebou ženu Jezábel, ktorá sa vydáva za prorokyňu a svojím učením zvádza mojich služobníkov, aby smilnili a jedli mäso obetované modlám. 21 Dal som jej čas, aby robila pokánie, ale nechce sa odvrátiť od svojho smilstva. 22 Potrestám ju ťažkou chorobou a na tých, ktorí s ňou cudzoložia, dopustím veľké súženie, ak sa neodvrátia od toho, čo s ňou napáchali, 23 a jej deti zahubím. Tak spozorujú všetky zbory, že ja vidím do vnútra i do srdca človeka, a každému z vás odplatím podľa vašich činov. 24 Vám ostatným v Tyatirách, ktorí neprijímate toto učenie a ktorí ste nepoznali to, čomu vravia „satanove hlbiny“, vravím: Nekladím na vás iné bremeno, 25 len sa pevne držte toho, čo máte, kým neprídem. 26 Tomu, kto zvíťazí a až do konca bude žiť a konať podľa mojej vôle, dám moc nad národmi zeme. 27 Bude nad nimi vládnuť železnou rukou a rozbijú sa na márne kúsky ako hlinené hrnce. 28 A ako mi Otec dal moc, tak ju dám každému, kto vytrvá vo viere. Znamením tejto moci bude ranná hviezda, ktorú mu darujem. 29 Počúvajte pozorne, čo Duch hovorí zborem.“

3 Predstavenému zboru v Sardách napíš: Tento odkaz je od toho, ktorý dáva plnosť Ducha Božieho a má sedem hviezd: „Viem o všetkom, čo robíte. Máte povest' živého zboru, ale v skutočnosti ste mŕtvi. 2 Prebudte sa a posilnite tých, v ktorých zostalo ešte trocha života. Mnohé vaše činy v Božích očiach neobstoja. 3 Rozpomeňte sa teda, ako ste moje slovo prijali a počuli, zachovávajúte ho a robte pokánie. Ak nebudete bdieť, prekvapím vás nečakane ako zloděj: nebudete ani tušiť, kedy prídem. 4 Predsa však zostali v Sardách niekoľkí, ktorí si nepoškvrnili odev. Tí budú chodiť so mnou v bielych šatách, lebo sú toho hodní. 5 Kto zvíťazí, bude oblečený do bielych šiat a jeho meno nevymažem z knihy života, ale priznám sa k nemu pred svojím Otcom a pred jeho anjelmi. 6 Počúvajte pozorne, čo Duch hovorí zborem.“ 7 Predstavenému zboru vo Filadelfii napíš: Tento odkaz je od Svätého a Pravdivého, ktorý má ako Dávidov potomok kľúč od Božieho kráľovstva. Keď on otvára, nik nezatvorí, a keď on zatvára, nik neotvorí: 8 „Viem o vašich činoch. Otvoril som pred vami dvere, ktoré nikto nemôže zavrieť. Hoci nie ste veľmi silní, zachovali ste moje slovo a nezapreli ste moje meno. 9 Pozorujte, čo sa stane. Prídu za vami ľudia, ktorí zo seba budú robiť zbožných ľudí, no budú to luhári a satanovi prisluhovači. Prinútim ich, aby prišli, hlboko sa pred vami poklonili a uznali, že som si vás zamiloval. 10 Pretože ste zachovali moje slovo a vytrvali,

aj ja vás zachovám v hodine skúšky, ktorá má prísť na celý svet a preskúša obyvateľov zeme. 11 Prídem čoskoro. Držte sa toho, čo máte, aby vás nik nepripravil o veniec víťazov. 12 Toho, kto zvíťazí, urobím stĺpom v chráme svojho Boha: nikdy z neho už nevyjde. Napíšem naň meno svojho Boha a meno mesta svojho Boha, nového Jeruzalema, ktorý zostupuje z neba od môjho Boha, a aj svoje nové meno. 13 Počúvajte pozorne, čo Duch hovorí zborem.“ 14 Predstavenému zboru v Laodicei napíš: Tento odkaz je od toho, ktorého meno je Amen, verný a pravdivý Svedok, Počiatok Božieho stvorenia: 15 „Viem o všetkých vašich činoch. Nie ste studení, ani horúci. Kiežby ste boli jedno alebo druhé! 16 Ale keďže ste vlažní, ani studení, ani horúci, vyplujem vás zo svojich úst. 17 Hovoríte: „Sme bohatí, máme všetkého dost, nič nepotrebujeme.“ A neviete, že ste v skutočnosti úbohí, poľutovaniahodní, chudobní, slepí a nahí. 18 Radím vám, kúpte si odo mňa rýdze zlato prepálené ohňom, ktoré vás skutočne obohatí, i biele šaty, aby ste zakryli svoju hanebnú nahotu. A kúpte si aj masť, ktorá vylieči vaše slepé oči. 19 Tých, ktorých milujem, karhám a trescem. Spamätajte sa teda a robte pokánie. 20 Pozor! Stojím pri vašich dverách a klopem. Kto by počul môj hlas a otvoril dvere, vojdem k nemu a budeme spoločne večerať. 21 Kto zvíťazí, usadím ho vedľa seba na svojom tróne, ako som aj ja zvíťazil a zasadol som so svojím Otcom na jeho tróne. 22 Počúvajte pozorne, čo Duch hovorí zborem.“

4 Potom som videl dokorán otvorené dvere do neba a ten istý hlas, ktorý predtým ku mne prehovoril a znie ako trúbenie poľnice, na mňa zasa zavolať: „Vystúp sem hore a ukážem ti, čo sa má stať v budúcnosti!“ 2 Vtom ma ovládol Boží Duch a videl som na nebi trón a na ňom sedieť kohosi, 3 kto sa skvel ako jaspis alebo karneol. Nad trónom sa klenula smaragdovozelená dúha. 4 Okolo trónu bolo dvadsaťštyri trónov a na nich sedelo dvadsaťštyri starcov v bielych rúchach a so zlatými vencami na hlavách. 5 Z trónu šľahali blesky a zaznievali hlasy a hromy. Pred trónom horelo sedem fakiel, predstavujúcich sedem Božích duchov, 6 a rozprestieralo sa more trblietavé ako krištál. Pri samom tróne a okolo trónu boli štyri živé bytosti plné očí vpredu i vzadu. 7 Prvá bytosť vyzerala ako lev, druhá sa ponášala na letiaceho orla. 8 A každá z tých štyroch bytostí mala šesť krídel a na nich plno očí, ktoré hľadeli von i dovnútra. Bez prestania vo dne v noci volali: „Svätý, svätý, svätý Pán, Boh všemohúci, ktorý bol, ktorý je a ktorý príde!“ 9 A zakaždým, keď tie bytosti vzdávajú česť, slávu a vďaka tomu, ktorý sedí na tróne a žije na veky vekov, (aiōn g165) 10 padá

tých dvadsaťštyri starcov na kolená pred tým, ktorý sedí na tróne, a klaňajú sa tomu, ktorý žije na veky vekov, hádzujú vence pred trón a volajú: (aiōn g165) **11** „Tebe, Pane a Bože náš, patrí všetka sláva, česť i moc! Ty si stvoril všetko, z tvojej vôle všetko vzniklo i trvá.“

5 Videl som, že ten, čo sedí na tróne, drží v pravej ruke knihu popísanú zvnútra i zvonka a zapečatenú siedmimi pečatami. **2** Vtom som zazrel mohutného anjela, ktorý zvolal silným hlasom: „Kto je hodný, aby otvoril túto knihu a rozlomil jej pečate?“ **3** Ale nikto na nebi ani na zemi, ani pod zemou nemohol tú knihu otvoriť a nazrieť do nej. **4** Veľmi som plakal, že sa nenašiel nik, kto by bol hodný otvoriť tú knihu a nazrieť do nej. **5** Ale jeden zo starcov mi povedal: „Neplač! Ježiš, Lev z Júdovho kmeňa, potomok kráľa Dávida, zvíťazil! On rozlomí pečate a otvorí knihu.“ **6** Vtom som zazrel medzi trónom a tými štyrmi bytosťami a starcami stát Baránka, akoby zabitého. Mal sedem rohov a sedem očí, to znamená sedem Božích duchov, poslaných do celého sveta. **7** Pristúpil k tomu, ktorý sedel na tróne, a vzal knihu z jeho pravice. **8** V tej chvíli štyri bytosti a dvadsaťštyri starcov padlo pred Baránkom na kolená. Každý mal harfu a zlatú nádobu naplnenú vôňou kadidla, čo sú modlitby Božieho ľudu. **9** A spievali novú pieseň: „Si hodný prijať tú knihu a rozlomíť jej pečate, lebo si bol obetovaný a svojou krvou si Bohu vykúpil ľudí zo všetkých kmeňov, jazykov, národov a rás. **10** Urobil si z nich kráľov a kňazov nášmu Bohu a oni budú vládnuť nad celým svetom.“ **11** Videl som, ako okolo trónu bytostí a starcov stoja myriady anjelov **12** a volajú silným hlasom: „Hoden je Baránok, ten obetovaný, prijať moc, bohatstvo, múdrosť, silu, česť, slávu i chválu!“ **13** A všetko tvorstvo na nebi, na zemi, pod zemou i na mori i všetko, čo je v nich, počul som volať: „Tomu, ktorý sedí na tróne, i Baránkovi patrí chvála, česť, moc i sláva na veky vekov!“ (aiōn g165) **14** Štyri bytosti povedali: „Amen!“ a starci padli na kolená a klaňali sa.

6 Tu som videl, ako Baránok rozlomil prvú zo siedmich pečatí, a počul som, ako jedna zo štyroch bytostí hromovým hlasom povedala: „Pod!“ **2** Vtom sa ukázal biely kôň a na ňom jazdec s lukom. Dali mu veniec víťaza, aby šiel a dobýjal. **3** Keď baránok rozlomil druhú pečať, počul som, ako druhá z tých bytostí povedala. „Pod!“ **4** Tentoraz vybehol ohnivočervený kôň a na ňom jazdec ozbrojený veľkým mečom. Ten dostal moc vziať pokoj zo zeme, aby sa ľudia navzájom zabíjali. **5** Keď rozlomil tretiu pečať, počul som, ako tretia bytosť povedala: „Pod!“ A tu vybehol čierny kôň a na ňom jazdec s váhami v rukách. **6** A z kruhu tých štyroch

bytostí som počul hlas: „Peceň pšeničného chleba za dennú mzdu alebo tri pecne jačmenného, ale olej a víno nechaj tak.“ **7** Keď rozlomil štvrtú pečať, počul som, ako štvrtá bytosť povedala: „Pod!“ **8** A tu vybehol kôň mŕtvolne bledej farby a na ňom sa niesla sama Smrť a svet mŕtvych šiel za ním. A bola im daná moc, aby štvrtinu zeme hubili vojnami, hladom, epidémiami a divou zemskou zverou. (Hadēs g86) **9** Keď Baránok rozlomil piatu pečať, zazrel som pod oltárom tých, ktorí boli umučení pre Božie slovo a pre svedectvo, ktoré vydali. **10** Tí z celej sily volali: „Kedy už, Pane svätý a verný, vykonáš súd a prísne potrestáš obyvateľov zeme za to, že preliali našu krv?“ **11** Každý z nich dostal potom biele rúcho a povedali im, aby ešte trochu vyčkali, kým sa k nim nepripoja ďalší spoluslužobníci a bratia, ktorí majú byť usmrtení ako oni. **12** Keď rozlomil šiestu pečať, nastalo veľké zemetrasenie, slnko sčernalo ako smútočné šaty a mesiac bol červený ako krv. **13** Nebeské hviezdy začali padať na zem, ako keď figovník striasa na zem zrelé plody, keď ním lomcuje silný vietor. **14** Nebo zmizlo pred očami, ako keď sa zavrie kniha, a všetky vrchy a ostrovy sa pohli zo svojho miesta. **15** Kráľovia zeme a veľmoži aj vojvodcovia, boháči aj mocní, otroci aj slobodní, všetci utekali do hôr, aby sa schovali v jaskyniach a horských bralách. **16** A volali: „Vrchy a skaly, zrúťte sa na nás a skryte nás pred tvárou toho, ktorý sedí na tróne, a pred hnevom Baránkovým!“ **17** Lebo prichádza deň ich súdu. Kto môže obstáť?

7 Potom som videl, ako sa štyria anjeli postavili na štyri svetové strany a bránili všetkým štyrom vetrom, aby nevali ani na zem, ani na more, ani na nijaký strom. **2** A na východe sa ukázal ešte iný anjel a držal v rukách pečať živého Boha. Volal na tých štyroch anjelov, ktorí mohli na zemi i na mori rozpútať všeobecnú skazu: **3** „Neškodte zemi, moru ani stromom, kým neoznačíme na čelách všetkých, ktorí slúžia nášmu Bohu!“ **4** A potom som počul počet označených: stoštyridsaťštyritisíc označených zo všetkých kmeňov Izraela, to znamená po dvanásttisíc z každého z dvanástich kmeňov: **5** z Júdovho, Rúbenovho, Gádovho, **6** Aserovho, Neftalího, Manassesovho, **7** zo Simeonovho, z Léviho, Izacharovho, **8** zo Zabulonovho, z Jozefovho a Benjamínovho. **9** Potom som videl taký veľký zástup, že by sa vôbec nedal spočítať; zo všetkých národov, kmeňov a rás a zaznievali v ňom všetky jazyky sveta. Všetci stáli pred Božím trónom a Baránkom, oblečení do bieleho rúcha s palmovými ratoľestami v rukách **10** a mohutným hlasom volali: „Spása a záchrana sú od nášho Boha, ktorý sedí na tróne, a od Baránka.“ **11** A všetci anjeli stáli okolo trónu,

okolo starcov i štyroch bytostí, padli na tvár pred trónom a volali: **12 „Amen! Dobrorečenie, sláva i múdrosť, vďaka, česť, moc i sila patria nášmu Bohu na veky vekov! Amen!“** (aiōn g165) **13** Jeden zo starcov sa ma spýtal: „Vieš, kto sú tí v bielych rúchach a odkiaľ prišli?“ **14** Odpovedal som: „Pán môj, ty to vieš.“ Povedal mi: „To sú tí, ktorí prišli z veľkého prenasledovania, utrpenia a útlaku a sú očistení Kristovou krvou od každej poškvrny. **15** Preto stoja pred Božím trónom a vo dne v noci slúžia v jeho chráme a sám Boh ich bude ochraňovať. **16** Nebudú už trpieť hladom ani smädom, slnko ani iná páľava nebude na nich dorážať. **17** Baránok, ktorý je pred trónom, bude ich pastierom; nasýti ich, privedie k prameňom vôd života a sám Boh im zotrie každú slzu z očí.“

8 Keď Baránok rozlomil siedmu pečat', stíchlo celé nebo. Mlčanie trvalo asi pol hodiny. **2** Zbadal som, ako siedmim anjelom, ktorí stáli pred trónom, dali sedem polníc. **3** Potom prišiel iný anjel a zastal pred oltárom so zlatou kadidelnicou. Množstvo kadidla zmiešal s modlitbami veriacich a položil ho na zlatý oltár pred trónom. **4** Vôňa kadidla stúpala z nádoby v ruke anjela aj s modlitbami veriacich. **5** Potom anjel naplnil kadidelnicu ohňom z oltára a hodil na zem. Vtom sa strhla búrka, blýskalo sa, hrmelo a nastalo veľké trasenie. **6** Tých sedem anjelov sa pripravilo trúbiť. **7** Zatrúbil prvý anjel. Nastalo krupobitie a na zem spadol krvavý oheň a spálil tretinu lesov i každé steblo trávy. **8** Zatrúbil druhý anjel. Akoby sa do mora zrútil horiaci vrch. Tretina mora sa zmenila na krv. **9** a v nej zahynula tretina morského živočíšstva a potopila sa tretina lodí. **10** Zatrúbil tretí anjel. Z neba zletela veľká hviezda, horiaca ako fakľa, a spadla na tretinu riek a na vodné pramene. **11** Tá hviezda sa volala Palina. Tretina vôd úplne zhorkla a mnoho ľudí od tej horkej vody pomrelo. **12** Zatrúbil štvrtý anjel. Slnko, mesiac aj hviezdy boli zasiahnuté a stratili tretinu svojho jasú. Deň i noc boli o tretinu tmavšie. **13** Potom som zazrel orla, ako letí vysoko na nebi a volá mohutným hlasom: „Beda, beda, beda obyvateľom zeme, až zaznejú polnice troch anjelov, ktorí ešte majú trúbiť!“

9 Zatrúbil piaty anjel. Videl som, ako z neba spadla na zem ďalšia hviezda. Mala kľúč od pažeráka priepasti. (Abyssos g12) **2** Len čo sa priepasť otvorila, vyvalil sa z nej dym ako z obrovskej pece a zastrel slnko i všetko povetrie. (Abyssos g12) **3** Z dymu sa na zem vyrojili kobylky a dostali moc, akú majú pozemské škorpióny. **4** Mali príkaz neškodiť tráve na zemi ani zeleni stromov, iba ľuďom, ktorí nemajú na čele Božie znamenie. **5** Nesmeli však ľudí usmrcovať, iba trápiť päť mesiacov. Bolesť, čo spôsobujú, sa podobá uštipnutiu

škorpióna. **6** Vtedy budú ľudia túžiť po smrti, ale márne, budú si žiadať zomrieť, ale smrť od nich utečie. **7** Kobylky sa podobali koňom vychystaným do boja. Hlavy sa im jagali, akoby na nich mali zlaté vence, a mali ľudský výzor. **8** Hrivy im povievali ako ženské vlasy a ich zuby boli levie. **9** Prsia akoby mali okované železným pancierom a zvuk ich krídel pripomínal rachot vozov ťahnutých do boja. **10** A chvosty mali ako škorpióny a v nich žihadlá, aby nimi trýznili ľudí päť mesiacov. **11** Ako kráľ nad nimi vládol anjel priepasti. Po hebrejsky sa volá Abaddon, po grécky Apollyon – Zhubca. (Abyssos g12) **12** Ale to ešte nie je koniec. Prvá pohroma prešla a už sú tu dve ďalšie. **13** Zatrúbil šiesty anjel. Počul som akýsi hlas od štyroch rohov zlatého oltára, ktorý je pred Bohom. **14** Ten hlas rozkázal šiestemu anjelovi, ktorý mal polnicu: „Rozviaž štyroch anjelov spútaných pri veľkej rieke Eufrat.“ **15** Tu boli rozviazaní štyria anjeli, pripravení na hodinu, deň, mesiac a rok, kedy majú zabiť tretinu ľudí. **16** V ich obrovskom vojsku bolo dvesto miliónov jazdcov; dozvedel som sa ich presný počet. **17** Vo videní som videl jazdcov, ako sa nesú na koňoch a majú ohnivočervené, fialovomodré a sivovožlté panciere. Hlavy koní boli ako hlavy levov a z tlám im sršal oheň, dym a síra. **18** Touto trojitou pohromou – ohňom, dymom a sírou z tlám – usmrtili tretinu ľudí. **19** Vražedná moc tých koní nevychádzala iba z tlám, ale aj z ich chvostov, ktoré boli ako jedovaté hady a nimi štípali ľudí. **20** Avšak ľudia, ktorí prežili tieto pohromy, nerobili pokánie a neodvrátili sa od výtvorov svojich rúk. Neprestali sa klaňať démonom a modlám zo zlata, striebra, medi, kameňa a dreva, ktoré sú slepé, hluché a nemôžu sa pohybovať. **21** Nie, ľudia sa vôbec nezmenili, neprestali sa vraždiť, nezanechali čarovanie, smilstvo a krádeže.

10 Potom som uvidel iného mocného anjela, ako zostupuje z neba zahalený oblakom. Nad hlavou sa mu klenula dúha, tvár mu žiarila ako slnko a jeho nohy sa podobali ohnivým stĺpom. **2** V ruke držal otvorenú knihu. Pravou nohou si zastal na more, ľavou na pevninu. **3** a zvolal mohutným hlasom, ako keď reve lev. Odpovedalo mu sedemnásobné zaburácanie hromov. **4** Len čo doznelo to sedemnásobné zahrnenie, chcel som si to zaznamenať, ale hlas z neba mi to zakázal: „Uchovaj v tajnosti, čo si teraz počul, a nezapisuj to.“ **5** Anjel stojaci na mori i na pevnine zdvihol pravú ruku k nebu. **6** a prisahal pri tom, ktorý žije na večné veky, ktorý stvoril nebo, zem, more i všetko, čo je v nich, že už viac nebude času. (aiōn g165) **7** V dňoch, keď zaznie polnica siedmeho anjela, naplní sa tajomný Boží plán, ktorý už dávno ohlasoval ústami svojich prorokov. **8** Hlas, ktorý

som počul z neba, ku mne znovu prehovoril: „Chod', vezmi otvorenú knihu z ruky anjela, ktorý stojí na mori i na zemi!“ **9** Pristúpil som teda k anjelovi a požiadal som ho o knihu. Povedal mi: „Vezmi si ju a zjedz! V žalúdku ti zhorkne, ale v ústach bude sladká ako med.“ **10** Urobil som, ako mi anjel prikázal. Naozaj chutila sladko, no len čo som ju prehltol, žalúdok sa mi naplnil horkosťou. **11** Vtedy som počul: „Musíš zasa prorokovať proti mnohým národom, kmeňom, jazykom i kráľom.“

11 Potom som dostal trstinovú mieru, ktorá vyzerala ako prút, a anjel mi povedal: „Vstaň a zmeraj Boží chrám aj oltár a zrátaj tých, ktorí sa v ňom klaňajú. **2** Ale vonkajšie chrámové nádvorie vynechaj a nemeraj ho, lebo je vydané pohanom. Budú pustošiť sväté mesto štyridsaťdva mesiacov. **3** No pošlem ešte svojich dvoch svedkov; oblečení do smútočných šiat budú tisícdvosťdesiat dní pripomínať, že je najvyšší čas robiť pokánie.“ **4** To sú tie dve olivy a dva svietniky, ktoré stoja pred Pánom zeme. **5** A keby im chcel niekto ublížiť, vyšľahne oheň z ich úst a spáli ich nepriateľov. Takto zahynie každý, kto by im chcel ublížiť.“ **6** Tí dvaja svedkovia majú moc uzavrieť nebesá, aby nepršalo, kým budú prorokovať, a majú moc premeniť vody na krv a trápiť zem všetkými pohromami, kedykoľvek budú chcieť. **7** No len čo skončia svoje ťažké poslanie, vystúpi z priepasti dravá šelma, pustí sa s nimi do boja, premôže ich a zabije. (Abyssos **g12**) **8** Ich telá zostanú ležať na námestí veľkého mesta, ktoré sa obrazne volá Sodoma a Egypt, kde bol ukrižovaný aj ich Pán. **9** Ľudia zo všetkých národov, kmeňov, jazykov a rás budú tri a pol dňa pozerat' na ich mŕtve telá a nedovolia ich pochovať. **10** Obyvatelia zeme sa z toho budú radovať, jasat' a posielat' si dary a blahoželat' si: „Tí dvaja nás už nebudú znepokojovať!“ **11** Ale po tri a pol dňoch Boh tých dvoch svedkov oživil a postavili sa na nohy. Tých, čo to videli, premkla hrôza. **12** Tu začuli dvaja proroci mocný hlas z neba: „Vystúpte sem!“ A vystúpili v oblaku do neba pred očami vydesených nepriateľov. **13** V tej chvíli nastalo veľké zemetrasenie, desatina mesta sa premenila na rumovisko a v ňom zahynulo sedemtisíc ľudí. Ostatných sa zmocnil strach a vzdali slávu Bohu na nebi. **14** Druhá pohroma sa skončila, ale už je tu tretia. **15** Zatrúbil siedmy anjel a celým nebom zazneli mocné hlasy: „Vlády nad svetom sa odteraz ujal náš Pán a jeho Mesiáš a bude kraľovať na večné veky!“ (aiōn **g165**) **16** Dvadsať štyria starci, čo sedia na svojich trónoch pred Bohom, padli na tvár, klaňali sa Bohu a volali: **17** „Vzdávame ti vďaky, Pane, Bože všemohúci, ktorý si a ktorý si bol, že si sa ujal svojej moci a začal si kraľovať.“ **18** Národy sa rozzúrili, preto sa tvoj hnev obrátil proti nim. Nastal čas súdiť mŕtvych

a odmeniť tvojich služobníkov, prorokov, všetkých, ktorí ti patria a žijú podľa tvojej vôle, malých aj veľkých, a zahubiť tých, čo pustošia zem.“ **19** Tu sa otvoril v nebi Boží chrám a bolo v ňom vidieť truhlu zmluvy. Vzápätí sa rozpútali blesky, zaburácali hromy, nastalo zemetrasenie a veľké krupobitie.

12 Potom sa zjavilo na nebi veľké znamenie: žena odiata slnkom, s mesiacom pod nohami a s korunou z dvanástich hviezd na hlave. **2** Bola tehotná a stonala, lebo prichádzali jej pôrodné bolesti. **3** O chvíľku sa ukázalo na nebi iné znamenie: Veľký ohnivý drak so siedmimi hlavami a desiatimi rohmi a na každej hlave mal korunu so siedmimi diadémami. **4** Chvostom zmietol tretinu hviezd z neba a zhodil ich na zem. A drak sa postavil pred ženu, aby zhltol jej dieťa, len čo ho porodí. **5** Žena porodila syna, ktorý má raz železnou rukou vládnuť nad všetkými národmi, ale dieťa bolo prenesené k Bohu a jeho trónu. **6** Žena potom utiekla na púšť, kde jej Boh pripravil útočisko a kde sa o ňu starali tisícdvosťdesiat dní. **7** Na nebi sa strhol boj: Michal a jeho anjeli bojovali proti drakovi. Drak a jeho anjeli boli v tomto boji porazení **8** a nemohli už zostať v nebi. **9** Veľký drak, ten dávny had, ktorý sa volá diabol a satan, ktorý zvädza celý svet, bol zvrhnutý na zem a s ním aj jeho anjeli. **10** A počul som mohutný hlas: „Teraz nastalo víťazstvo, moc a kráľovstvo nášho Boha a vláda jeho Mesiáša, lebo bol zvrhnutý žalobca našich bratov, ktorý na nich vo dne v noci žaloval pred naším Bohom. **11** Ale oni nad ním zvíťazili pre Baránkovu krv a pre svedectvo o ňom. Nemilovali svoj život tak, aby sa zľakli smrti, **12** preto sa radujte, nebesia, aj vy, ktorí v nich bývate. Ale beda zemi a moru: vrhol sa na vás diabol a zúri, lebo vie, ako málo času mu zostáva.“ **13** Keď drak videl, že je zvrhnutý na zem, začal prenasledovať ženu, ktorá porodila chlapca. **14** Ale žena dostala dve veľké orlie krídla, aby mohla odletieť do svojho útočiska na púšť, kde ju ukrytý pred hadom budú živiť tri a pol roka. **15** A had za ňou vychrlil z hrtana prúd vody ako riekú, aby ju uniesla. **16** Ale zem pomohla žene: roztvorila svoje útroby a pohltila riekú, ktorú drak vychrlil. **17** Had v zápale hnevu voči žene rozpútal vojnu proti ostatným z jej potomstva, proti tým, ktorí zachovávajú Božie prikázania a hlásia sa k Ježišovi.

13 A drak sa postavil na morskom brehu. Uvidel som, ako sa z mora vynorila dravá šelma, ktorá mala desať rohov a sedem hláv. Na každom rohu mala kráľovský diadém a na hlave rúhavé mená urážajúce Boha. **2** Vyzerala ako leopard, nohy pripomínali medvedie laby a tlamu mala ako lev. Drak jej dal svoju silu, svoj trón i veľkú moc. **3** Jedna z jej hláv bola akoby smrteľne ranená, ale rana sa zahojila.

Celá zem obdivovala šelmu. **4** Klaňali sa drakovi, že dal šelme moc, a klaňali sa aj šelme a volali: „Kto sa môže rovnať tej dravej šelme, kto sa s ňou odváži bojovať?“ **5** Z jej tlamy vychádzali spupné a rúhavé reči a mohla to robiť štyridsaťdva mesiacov. **6** A tak sa celý ten čas rúhala Bohu, jeho menu i jeho príbytku, všetkým, čo bývajú v nebi. **7** Bolo jej dovolené, aby bojovala proti Božiemu ľudu a zvíťazila nad ním. Dostala moc nad každým kmeňom, ľuďom, jazykom i národom. **8** A všetci obyvatelia zeme, ktorých mená nie sú zapísané v knihe života obetovaného Baránka, sa jej budú hlboko klaňať. **9** Počúvajte pozorne! **10** Kto má ísť do zajatia, pôjde do zajatia. Kto má byť zabitý mečom, musí byť zabitý mečom. V tom sa musí prejavíť vytrvalosť Božích detí a ich viera v Krista. **11** Potom som videl inú šelmu, ako vystupuje zo zeme. Mala iba dva rohy ako baránok, ale hlas ako drak. **12** Tá sa teraz stáva vykonávateľom moci prvej šelmy, ktorá sa vyliečila zo smrteľného zranenia a núti všetkých obyvateľov zeme, aby sa jej klaňali. **13** Robí veľké zázraky, dokonca aj oheň zostupuje z neba na zem pred očami ľudí. **14** Týmito zázrakmi zvyšuje česť prvej šelmy a zvädza nimi obyvateľov zeme. Prehovára ich, aby postavili sochu šelme, ktorá zranenie prežila. **15** Podarilo sa jej dokonca sochu oživiť, ktorá prehovorila, a spôsobiť, aby boli usmrtení všetci, ktorí sa tej soche neklaňajú. **16** A núti všetkých – malých aj veľkých, bohatých aj chudobných, slobodných aj otrokov –, aby si na pravú ruku alebo na čelo dali urobiť znamenie, **17** a nikto nemohol nič kúpiť ani predat', ak nemá znamenie tej šelmy alebo číslo, ktoré ukazuje na jej meno. **18** Tu je potrebná múdrosť: kto má bystrý rozum, nech zráta číslo tej šelmy. To číslo označuje človeka a je to číslo šesťstošesťdesiatšesť.

14 Potom som videl Baránka, ako stojí na vrchu Sion, a s ním stoštyridsaťštyritisíc tých, ktorí majú na čele napísané jeho meno i meno jeho Otca. **2** Začul som hlas z neba ako hukot mohutného vodopádu a burácanie hromu, ktorý znel ako nádherný chorál sprevádzaný harfami. **3** Pred Božím trónom, pred štyrmi bytosťami a pred starcami sa spievala nová pieseň. Tú pieseň sa nemohol naučiť nik, iba tých stoštyridsaťštyritisíc z obyvateľov zeme, ktorí boli vykúpení. **4** Zostali verní svojmu Pánovi a nepoškvrnili sa so ženami. Nasledujú Baránka, kamkoľvek ide. Boli ako prvotina úrody vykúpení pre Boha a pre Baránka. **5** Ich ústa nikdy nevyslovili lož a nenájde sa na nich nijaká škvrna. **6** Potom som videl anjela, ako letí stredom nebeskej klenby. Niesol radostnú správu o vykúpení, ktorá má večnú platnosť. Ohlasoval ju všetkým obyvateľom zeme, každému národu,

kmeňu, jazyku i rase. (aiōnios g166) **7** Volal mohutným hlasom: „Bojte sa Boha a vzdajte mu česť! Nastáva chvíľa jeho konečného súdu! Pokloňte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd!“ **8** Za ním letel druhý anjel a volal: „Padol Babylon, padlo to veľké mesto, ktoré zvädzalo všetky národy a strhávalo do hriechu.“ **9** Za nimi letel tretí anjel a volal mohutným hlasom: „Ak sa niekto bude klaňať šelme a jej obrazu a bude nosiť jej znak na čele alebo na ruke, **10** bude piť víno Božieho rozhorčenia, nezriedeného, naliateho do čaše jeho hnevu a bude mučený ohňom a sírou pred svätými anjelmi a pred Baránkom. **11** Dym z ohňa, ktorý ich trápi, bude stúpať na večné veky a tí, ktorí sa klaňajú šelme a jej obrazu a prijali znamenie jej mena, nebudú mať odpočinok vo dne ani v noci. (aiōn g165) **12** V tom sa prejaví vytrvalosť Božieho ľudu, ktorý zachováva Božie príkazy a vernosť Kristovi.“ **13** Vtom som počul hlas z neba: „Napíš toto: Od tejto chvíle sú šťastní tí, ktorí umierajú s Pánom. Áno, hovorí Duch, nech si odpočinú od svojej námahy, lebo ich skutky idú s nimi.“ **14** A videl som biely oblak a na oblaku sedel ktosi, kto vyzeral ako Syn človeka. Na hlave mal zlatý veniec a v ruke ostrý kosák. **15** Vtom ďalší anjel vyšiel z chrámu a mohutným hlasom zavolať na toho, čo sedel na oblaku: „Hod' kosák a žni, lebo nastal čas žatvy a úroda zeme dozrela.“ **16** A ten, čo sedel na oblaku, hodil kosák na zem a zem bola zožatá. **17** A ďalší anjel vyšiel z nebeského chrámu a aj on mal ostrý kosák. **18** Od oltára vyšiel ešte jeden anjel a ten mal moc nad ohňom. Zavolať mohutným hlasom na toho, ktorý mal kosák: „Daj sa do práce so svojím ostrým kosákom a odrež strapce z révy zemskej vinice, lebo hrozno dozrelo.“ **19** Tu hodil anjel kosák na zem, odrezal strapce na zemskej vinici a hodil ich do veľkého lisu Božieho hnevu. **20** Lis šliapali vonku za mestom a z lisu vytekala krv, ktorá siahala až po uzdy koní a rozlievala sa dookola na vzdialenosť tisícšesťsto štádií.

15 Potom som uvidel na nebi ešte iné znamenie, veľké a obdivuhodné: sedem anjelov prinášajúcich sedem posledných pohrôm, ktorými sa zavŕši Boží hnev. **2** Predo mnou sa rozprestieralo čosi ako krištáľovo priezračné more iskriace ako oheň. Na ňom stáli tí, čo zvíťazili nad dravou šelmou, neklaňali sa jej soche a nedali sa označiť jej číslom. V rukách držali harfy a spievali víťaznú pieseň, ktorú spieval Boží služobník Mojžiš, a pieseň Baránkovu: **3** „Veľké a obdivuhodné sú tvoje skutky, Pane, Bože všemohúci! Spravodlivé a priame sú tvoje cesty, Kráľ národov. **4** Kto by sa nebál teba, Pane, a neoslavoval tvoje meno?! Ved' ty jediný si svätý! Všetky národy prídu a budú sa ti klaňať, lebo

sa ukázalo, že tvoje rozhodnutia sú spravodlivé.“ 5 Potom som videl, ako sa otvorila svätyňa nebeského chrámu a vyšlo z nej sedem anjelov, ktorí prinášali sedem posledných pohrôm. 6 Boli oblečení do čistého bieloskvúceho kňazského rúcha a cez prsia boli prepásaní zlatou šerpou. 7 Jedna zo štyroch bytostí pred Božím trónom im podala sedem zlatých čiaš naplnených hnevom Boha, žijúceho na večné veky. (aiôn g165) 8 A chrám sa naplnil dymom Božej velebnosti a moci, takže nik nemohol do chrámu vstúpiť, kým sa neskončí tých sedem pohrôm.

16 A počul som z chrámu mocný hlas, ako hovorí siedmim anjelom: „Chodte a vylejte tých sedem čiaš Božieho hnevu na zem!“ 2 Prvý anjel šiel a vylial na zem svoju čašu. Tu sa na ľudoch, čo mali znamenie šelmy a klaňali sa jej soche, povyhadzovali zhubné vredy. 3 Druhý anjel vylial obsah svojej čaše do mora. Voda sa hneď premenila na krv ako z mŕtveho a zahynulo všetko, čo žilo v mori. 4 Tretí anjel vylial svoju čašu na rieky a na pramene vôd. 5 Tu som počul, ako hovorí anjel, ktorý má moc nad vodami: „Správne si to urobil, ty Svätý, ktorý si a ktorý si bol, že si vyniesol tento rozsudok. 6 Preliali krv tých, ktorí verili v teba, i tvojich prorokov, preto musia na tvoj rozkaz piť krv. Zaslúžia si to!“ 7 A od oltára som počul hlas: „Áno, Pane, Bože všemohúci, správne a spravodlivé sú tvoje súdy!“ 8 Štvrtý anjel vylial svoju čašu na slnko: dostala moc svojou páľavou ubližovať ľuďom. 9 Veľká horúčava spaľovala ľudí a preklínali Boha, ktorý má moc nad takýmito pohromami. Ale nerobili pokánie a nevzdávali Bohu česť. 10 Piaty anjel vylial svoju čašu na trón šelmy. V jej kráľovstve nastala tma. 11 Ľudia si od bolesti hrýzli jazyk, rúhali sa nebeskému Bohu, trýznení vredmi, ale nerobili pokánie a neprestali konať zlo. 12 Šiesty anjel vylial svoju čašu na veľkú rieku Eufrat: voda v nej vyschla, aby bola pripravená cesta kráľom od východu slnka. 13 Potom som videl, ako z tlamy šelmy, z tlamy draka a z úst falošného proroka vychádzajú traja nečistí duchovia podobní ropuchám. 14 Sú to diabolskí duchovia, ktorí robia zázraky. Vyšli ku kráľom celého sveta, aby ich zhromaždili do boja v rozhodujúci deň všemohúceho Boha. 15 „Hľa, prichádzam nečakane ako zlodej. Dobré tomu, kto bdie a chráni si odev, aby nechodil nahý a nebolo vidieť jeho nahotu!“ 16 Anjel zhromaždil tých kráľov na miesto, ktoré sa po hebrejsky volá Harmagedon. 17 Siedmy anjel vylial svoju čašu do povetria a z chrámu od trónu zaznelo mocným hlasom: „Stalo sa!“ 18 A rozpútali sa blesky, hrmelo, burácalo a celá zem sa triasla; také hrozné zemetrasenie ešte nebolo, odkedy je človek na zemi. 19 Veľké mesto sa rozpadlo na tri časti a mestá

národov sa zrútili. Boh sa rozpomenul na veľký Babylon a dal mu piť z pohára vína svojho trestajúceho hnevu. 20 Všetky ostrovy zmizli a po vrchoch nezostalo ani stopy. 21 Z neba padali na ľudí krúpy ťažké ako centy a ľudia preklínali Boha za tú strašnú pohromu.

17 Prišiel ku mne jeden zo siedmich anjelov, ktorí mali sedem čiaš, a povedal mi: „Pod' so mnou, ukážem ti súd nad veľkou neviestkou, ktorá vládne nad vodami 2 a s ktorou smilnili králi zeme a obyvatelia sa opíjali vínom jej nemravnosti.“ 3 Zmocnil sa ma Duch a anjel ma odviedol na púšť. Tu som videl ženu sediacu na šarlátovej šelme so siedmimi hlavami a s desiatimi rohmi, plnej rúhavých mien. 4 Bola oblečená do purpuru a šarlátu, ozdobená zlatom, drahokamami a perlami. V ruke držala zlatý pohár, plný ohavností a nečistoty svojho smilstva. 5 Na čele mala napísané meno tajomného významu: „Veľký Babylon, matka všetkého smilstva a všetkých ohavností na zemi.“ 6 Zhrozený som zbadal, že je opitá krvou veriacich a krvou Ježišových svedkov. 7 „Prečo si taký zhrozený?“ spýtal sa ma anjel. „Prezradím ti tajomstvo tej ženy aj tej sedemhlavej a desaťrohej šelmy, na ktorej sa nesie. 8 Šelma, ktorú si videl, tu už raz bola, ale bola premožená. Ešte raz vystúpi z priepasti, ale pôjde do záhuby. Obyvatelia zeme, ktorých mená nie sú už od ustanovenia sveta zapísané v knihe života, sa budú čudovať, keď uvidia šelmu, ktorá bola, nie je a zasa naskrátko bude. (Abyssos g12) 9 Aby sme to pochopili, potrebujeme Božiu múdrosť: sedem hláv je sedem vrchov, na ktorých žena tróni. Predstavujú aj sedem kráľov: 10 päť z nich už padlo, šiesty práve kraluje a siedmy ešte nenastúpil, ale jeho vláda potrvá len krátko. 11 Šelma, ktorá tu predtým bola a teraz nie je, je ôsmy kráľ. Pochádza z tých siedmich a ide do záhuby. 12 Desať rohov, ktoré si videl, je desať kráľov, ktorí sa ešte neujali vlády. Prevezmú moc spolu so šelmou, ale iba na krátku chvíľu. 13 Budú mať rovnaké zámery a ciele a svoju moc aj silu odovzdajú šelme. 14 Budú spolu bojovať proti Baránkovi, ale Baránok nad nimi zvíťazí, lebo je Pán pánov a Kráľ kráľov. Spolu s ním zvíťazia všetci, ktorých si povolal, vyvolil a ktorí mu zostali verní.“ 15 Anjel mi ešte povedal: „Vody, ktoré si videl a na ktorých neviestka sedí, sú obrazom národov, davov, rás a jazykov. 16 Šelma aj desať rohov, ktoré si videl, však napokon neviestku znenávidia, strhajú z nej šaty až do naha, budú jesť jej mäso a spália ju. 17 To Boh im vnukol, aby vykonali jeho zámer a sverne odovzdali svoju kráľovskú moc šelme, až sa splní Božie slovo. 18 A žena, ktorú si videl, je veľké mesto, ktoré vládne nad všetkými kráľmi zeme.“

18 Potom som videl iného anjela, ako s veľkou mocou zostupuje z neba, a jeho sláva ožiariť celú zem. **2** Zvolal mohutným hlasom: „Padol, padol veľký Babylon, stal sa obydľím démonov a skryšou nečistých duchov i každého zlovestného a nenávideného vtáka. **3** To preto, že sa vínom jeho smilstva opíjali všetky národy, vládcovia sveta s ním smilnili a magnáti zeme bohatli z jeho mánotratnosti a prepychu!“ **4** Potom som počul z neba iný hlas: „Lud môj, utečte z tohto mesta, nezúčastňujte sa na jeho hriechoch, aby vás nepostihli jeho pohromy. **5** Lebo jeho viny sa navršili až po nebo a Boh na ne nezabudol. **6** Odplatte tej neviestke, ako si zaslúži, dvojnásobne sa jej odplatte za jej skutky! Do pohára, do ktorého nalievala, vlejte jej dvojnásobne! **7** Koľko si užila slávy a hýrenia, toľko jej teraz dajte trápenia a žiaľu. Lebo si nahovára: ‘Trónim si ako kráľovná, vdova nie som a smútku neokúsím.’ **8** Preto ju v jedinom dni postihnú všetky pohromy: smrť i smútok, hlad i oheň, lebo mocný je Pán Boh, ktorý ju odsúdil.“ **9** Králi sveta, ktorí s ňou smilnili a hýrili, budú nad ňou plakať a nariekať, keď uvidia dym horiaceho mesta. **10** V hrôze nad jeho skazou budú sa len zobďaleč prizerat’ a nariekať: „Beda, beda, ty veľký Babylon, mesto také mocné, a predsa ťa vo chvíli postihol súd!“ **11** Aj bohatí kupci zeme budú nad ním plakať, lebo už nik nekúpi ich tovar: **12** náklady zlata a striebra, drahokamov a perál, kmentu a purpuru, hodvábu a šarlátu, tujové drevo všelijakého druhu, rozličné výrobky zo slonoviny a vzácneho dreva, medi, železa a mramoru, **13** škoricu a indické korenie, voňavky a masti, kadidlo, víno a olej, múku a pšenicu, dobytok a ovce, kone a vozy, otrokov a zajatcov. **14** Aj bohatstvo, po ktorom si tak dychtil, je preč, po všetkom lesku a nádhere niet ani pamiatky a nikdy ich už naspäť nezískaš. **15** Ľudia, ktorí s tým obchodovali a z toho zbohatli, budú sa prizerat’ zobďaleč, zdesení nad jeho skazou, a budú plakať a nariekať: **16** „Beda, beda, ty veľké mesto, ktoré si sa odievalo do kmentu, purpuru a šarlátu, zdobilo zlatom, drahokamami a perlami! **17** Vo chvíli bolo zničené všetko tvoje bohatstvo!“ A všetci kapitáni lodí aj tí, ktorí sa na nich plavia, námorníci aj všetci, ktorí sa živia plavbou, sa neodvážili priblížiť, **18** a keď videli dym požiaru, volali: „Ktoré mesto na svete sa môže porovnávať s týmto mestom?“ **19** V smútku si sypali popol na hlavu a nahlas nariekali: „Beda, beda ti, veľké mesto! Z tvojho blahobytu zbohatli všetci majitelia námorných lodí, a teraz si vo chvíli spustošené!“ **20** Avšak raduj sa, nebo, i ty, verná cirkev, apoštoli i proroci, lebo Boh vyniesol nad týmto mestom rozsudok, aký ono vynieslo nad vami. **21** Tu jeden mocný anjel zdvihol balvan, ťažký ako žarnov, hodil ho do mora a zvolal: „Takto odrazu

bude zvrhnutý Babylon, to veľké mesto, a nezostane po ňom ani pamiatky. **22** Už nikdy tu nezaznie hudba, neozve sa harfa, flauta ani poľnica, nikdy tu už nebude pracovať remeselník ani umelec, ani klepot mlyna tu už nezaznie. **23** Nikdy sa tu už nerozsvieti svetlo lampy, ani sa tu nebude ozývať svadobné veselie. Tvoji obchodníci ovládali celý svet a tvojimi čarami boli omámené všetky národy. **24** Tvoje ulice sú skropené krvou prorokov a Kristových nasledovníkov i všetkých, ktorí boli na zemi zavraždení.“

19 Potom som počul mocný hlas akoby obrovského zástupu na nebi: „Haleluja! Spasenie, sláva i moc patria nášmu Bohu, **2** lebo správne a spravodlivé sú jeho súdy! Veď odsúdil tú veľkú neviestku, ktorá privedla zem do záhuby svojím smilstvom, spravodlivo ju potrestal za krv svojich služobníkov, ktorá lipne na jej rukách!“ **3** A znova spievali: „Haleluja! Na večné veky bude stúpať dym z tohto horiaceho mesta.“ (aiōn g165) **4** Tu tých dvadsaťštyri starcov spolu so štyrmi bytosťami padlo na kolená; klaňali sa Bohu, ktorý sedí na tróne, a volali: „Amen! Haleluja!“ **5** A od trónu zaznel hlas: „Chváľte nášho Boha všetci, ktorí mu slúžite a bojujete sa ho, veľkí alebo malí!“ **6** A počul som spev akoby obrovského zástupu, mohutný ako hukot vôd alebo ako dunenie hromu: „Haleluja! Ujal sa vlády Pán, Boh náš všemohúci! **7** Radujme sa, jasajme a vzdávajme mu slávu, lebo nadišla svadba Baránkova a jeho nevesta sa pripravila. **8** Dostala bieloskvúce šaty zo žiarivého kmentu, aby sa nimi odiala.“ Týmto kmentom sú spravodlivé skutky veriacich. **9** Tu mi povedal anjel: „Napíš: Šťastní sú tí, čo sú pozvaní na Baránkovu svadbu.“ A potom ešte doložil: „Toto sú slová samého Boha.“ **10** Padol som mu k nohám, aby som sa mu hlboko poklonil. Ale on mi povedal: „Nerob to! Som predsa služobník ako ty a tvoji bratia, ktorí majú Ježišovo svedectvo. Bohu sa klaňaj!“ **11** Vtedy sa pred mojimi očami otvorili nebesia a videl som bieleho koňa. Sedel na ňom ten, ktorý sa volá Verný a Pravdivý. To je ten, ktorý vynáša spravodlivé rozsudky a spravodlivo aj bojuje. **12** Oči mu žiarili ako plameň ohňa a na hlave sa mu skvelo množstvo kráľovských diadémov. Má napísané meno a len on sám vie, čo znamená. **13** Jeho odev bol zmáčaný krvou a jeho meno je Slovo Božie. **14** Za ním išlo nebeské vojsko na bielych koňoch. Všetci boli oblečení do čistého bieloskvúceho kmentu. **15** Z úst mu vychádza ostrý meč, aby ním bil národy. Bude nad nimi vládnuť železnou rukou. On sám bude šliapať lis trestajúceho hnevu všemohúceho Boha. **16** Na plášti a na boku má napísané meno: Kráľ kráľov a Pán pánov. **17** Videl som anjela ožiareného slnečným jasom. Mocným hlasom volal na všetky vtáky letiace prostriedkom neba: „Podte, zlietnite sa

na veľkú Božiu hostinu! **18** Budete sa sýtiť telami kráľov a vojvodcov, bojovníkov, koní i jazdcov, telami všetkých, slobodných aj otrokov, slabých aj mocných.“ **19** Potom som videl dravú šelmu i kráľov zeme a ich zhromaždené vojská, aby vyrazili do boja proti jazdcovi a jeho vojsku. **20** Ale šelmu zajali a s ňou aj falošného proroka, ktorý z jej poverenia robil veľké zázraky. Nimi zvädzal všetkých, čo prijali znamenie šelmy a klaňali sa jej soche. Oboch hodili za živa do ohnivého jazera horiacej síry. (Limnë Pyr g3041 g4442) **21** Ostatní boli pobití mečom vychádzajúcim z úst jazdca. A všetky vtáky sa dosýta nažrali ich mäsa.

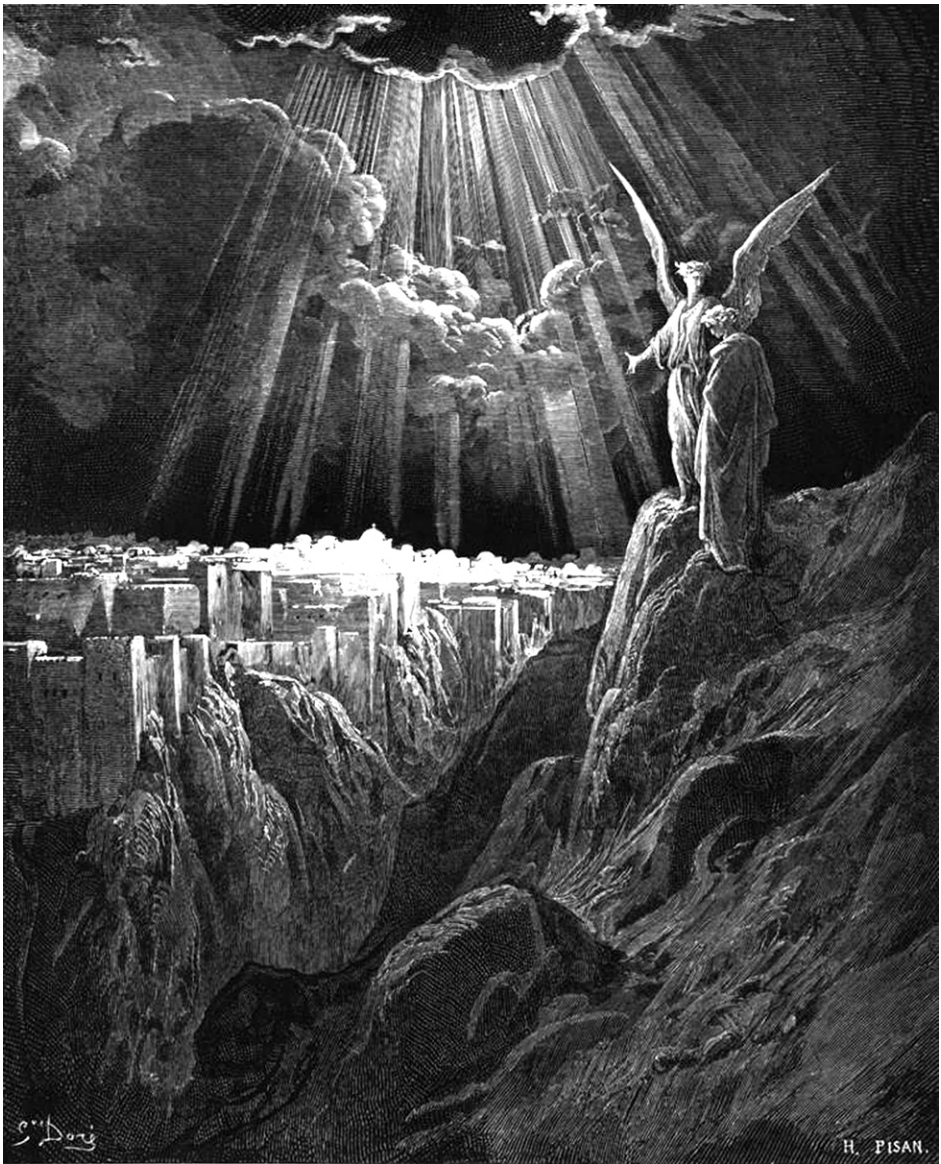
20 Tu som videl, ako z neba zostupuje anjel, ktorý má v ruke kľúč od priepasti a veľkú reťaz. (Abyssos g12) **2** Chytil draka, toho dávneho hada, diabla a satana, a spútal ho na tisíc rokov. **3** Potom ho hodil do priepasti, zavrel ju a zhora zapečatil, aby nemohol zvädzať národy, kým sa nedovŕši tisíc rokov. Potom musí byť ešte na krátky čas prepustený. (Abyssos g12) **4** Ďalej som videl tróny, na ktoré zasadli tí, čo dostali právo súdiť. Videl som aj tých, čo boli popravení pre vernosť Ježišovi a Božiemu slovu, aj tých, čo sa neklaňali šelme ani jej soche a neprijali jej znamenie na čelo ani na ruku. Teraz ožili a kraľovali s Kristom tisíc rokov. **5** To je prvé vzkriesenie. Ostatní mŕtvi ožijú až potom, keď sa dovŕši tisíc rokov. **6** Šťastní a svätí sú tí, ktorí majú účasť na tomto prvom vzkriesení. Nad nimi druhá smrť nemá moc, Boh a Kristus si z nich urobí kňazov a budú s ním kraľovať tisíc rokov. **7** Keď pominie tých tisíc rokov, bude satan prepustený zo svojho väzenia. **8** Vyjde a bude zvädzať na štyroch stranách zeme, národy Goga i Magoga. Zhromaždí ich do boja a bude ich ako piesku v mori. **9** Pochodovali po celej širšej zemi a obkľúčili tábor Božieho ľudu i mesto, ktoré miluje Boh, ale zostúpil oheň z neba a spálil ich. **10** A diabol, ktorý ich zvädzal, bol uvrhnutý do ohnivého jazera, kde horí síra a kde je už šelma i falošný prorok. Tam budú mučení vo dne i v noci na večné veky. (aiōn g165, Limnë Pyr g3041 g4442) **11** Potom som videl veľký biely trón i toho, ktorý na ňom sedel. Pred jeho pohľadom sa rozplynuli zem aj nebo a nezostalo po nich ani stopy. **12** Videl som mŕtvych, veľkých aj malých, ako stoja pred trónom, a otvorili sa knihy. Otvorila sa aj kniha života a mŕtvi boli odsúdení podľa svojich skutkov zapísaných v tých knihách. **13** More, smrť aj jej ríša vydali svojich mŕtvych a každý bol súdený podľa svojich skutkov. (Hadēs g86) **14** Potom smrť i jej ríša boli zvrhnuté do horiaceho jazera. To je druhá smrť: horiace jazer. (Hadēs g86, Limnë Pyr g3041 g4442) **15** A kto nebol zapísaný v knihe života, takisto bol uvrhnutý do horiaceho jazera. (Limnë Pyr g3041 g4442)

21 Potom som videl nové nebo a novú zem. Staré nebo a stará zem zmizli a ani more už vôbec nebolo. **2** A uvidel som sväté mesto, nový Jeruzalem, ako zostupuje z neba od Boha. Bolo slávnostne vyzdobené ako nevesta, keď ide v ústrety svojmu ženíchovi. **3** A počul som od trónu mohutný hlas: „To je Boží príbytok medzi ľuďmi. Boh bude bývať s nimi; oni budú jeho ľuďom a on bude ich Bohom. **4** Zotrie im každú slzu z očí a už nebude smrti ani žiaľu. A nebude tam plač ani bolesť, lebo to, čo bolo predtým, pominulo.“ **5** A ten, ktorý sedel na tróne, povedal: „Pozri, všetko tvorím nové.“ Potom doložil: „Napíš: Tieto slová sú pravdivé a spoľahlivé.“ **6** A povedal mi: „Už sa splnili. Ja som Alfa i Omega, počiatok i koniec. Smädnému dám zadarmo z prameňa živej vody. **7** Kto zvíťazí, dostane toto všetko; ja mu budem Bohom a on mi bude synom. **8** Ale zbabelci, neverní, poškrvrnení, vrahovia, smilníci, čarodejníci, modloslužobníci a všetci luhári nájdu svoj údel v jazere, kde horí oheň a síra. A to je tá druhá smrť – večné oddelenie od Boha.“ (Limnë Pyr g3041 g4442) **9** Tu pristúpil jeden zo siedmich anjelov, ktorí mali sedem čiaš naplnených siedmimi pohromami, a povedal mi: „Pod“, ukážem ti nevestu, Baránkovu manželku.“ **10** Zmocnil sa ma Duch a anjel ma preniesol na veľký a vysoký vrch a ukázal mi sväté mesto Jeruzalem, ako zostupuje z neba od Boha **11** a žiari Božou vznešenosťou. Jagalo sa ako najzácnejší drahokam, ako krištáľovo priezračný jaspis. **12** Malo mohutné a vysoké hradby, dvanásť brán strážených dvanástimi anjeli a na bránach napísané mená dvanástich kmeňov synov Izraela. **13** Tri brány boli na východ, tri brány na sever, tri brány na juh a tri brány na západ. **14** Mestské hradby boli postavené na dvanástich základných kameňoch a na nich boli mená dvanástich Baránkových apoštolov. **15** Ten, čo sa so mnou zhováral, mal mieru zo zlatej trstiny, aby zmeral mesto, jeho brány i hradby. **16** Mesto je postavené do štvorca: je rovnako dlhé ako široké. Zmeral to mesto a bolo 12000 štádií dlhé, široké aj vysoké. **17** Potom zmeral aj hradby mesta. Boli 144 laktov vysoké. **18** Hradby boli postavené z jaspisu a mesto bolo z rýdzeho zlata a jagalo sa ako krištáľ. **19** Základy hradieb tohto mesta sú samý drahokam. Prvý základný kameň je jaspis, druhý zafír, tretí chalcedón, štvrtý smaragd, **20** piaty sardonyx, šiesty sardion, siedmy chryzolit, ôsmy beryl, deviaty topás, desiaty chryzopras, jedenásť hyacint a dvanásť ametyst. **21** A dvanásť brán je z dvanástich perál, každá z jednej perly. A námestie tohto mesta je z rýdzeho zlata ako z priezračného krištálu. **22** Ale nevidel som v ňom chrám, lebo jeho chrámom je Pán, všemohúci Boh a Baránok. **23** Mesto nepotrebuje ani slnko, ani mesiac, aby malo svetlo.

Ožiaruje ho Božia sláva a jeho svetlom je Baránok. 24 V jeho svetle budú žiť národy a králi sveta mu prinesú svoje bohatstvo. 25 Jeho brány zostanú otvorené, lebo stále trvá deň; noci tam už nebude. 26 Sústredí sa v ňom všetka sláva i bohatstvo národov. 27 Ale nič nečisté, nik, kto sa rúha alebo klame, tam nebude mať prístup; iba tí, ktorí sú zapísaní v Baránkovej knihe života.

22 Potom mi ukázal riekú živej vody, čirej ako krištál, ktorá vyvierala pri Božom a Baránkovom tróne. 2 Uprostred mesta na námestí, po oboch brehoch rieky, rástli stromy života, ktoré prinášali ovocie dvanásťkrát do roka. Každý mesiac na ňom dozrieva ovocie a jeho lístie má liečivú moc pre všetky národy. 3 A nebude tam už preklatia. Bude tam Boží a Baránkov trón. Jeho služobníci mu budú slúžiť, 4 budú hľadiet na jeho tvár a na čele ponesú jeho meno. 5 Noci tam už nebude a nebudú potrebovať svetlo lampy ani svetlo slnka, lebo Pán Boh bude ich slnkom, a budú kraľovať na večné veky. (aiōn g165) 6 Potom mi anjel povedal: „Tieto slová sú spoľahlivé a pravdivé. Pán, Boh, ktorý dáva proroctvo, poslal svojho anjela, aby oznámil svojim služobníkom, čo sa má onedlho stať. 7 Áno, prídem čoskoro. Šťastný je ten, kto si vezme k srdcu prorocké slová tejto knihy.“ 8 Ja, Ján, som toto všetko počul a videl. A keď som to počul a videl, padol som k nohám toho anjela, ktorý mi to všetko ukázal. 9 Ale on mi povedal: „Nerob to! Ved' aj ja som len služobník ako ty a tvoji bratia proroci, aj tí, ktorí si berú k srdcu slová tejto knihy. Bohu sa klaňaj!“ 10 Potom mi povedal: „Nedrž v tajnosti prorocké slová tejto knihy, lebo je blízko čas, keď sa naplnia. 11 Kto sa dopúšťa zla, nech to robí ďalej, kto sa nechce zbaviť špiny, nech v nej zostane, ale kto žije podľa Božej vôle, nech sa ešte väčšmi usiluje, a kto je svätý, nech sa ešte väčšmi posväcuje.“ 12 „Budte pripravení! Prídem rýchlo a nečakane a odplatím každému podľa toho, ako žil. 13 Ja som Alfa i Omega, prvý i posledný. 14 Šťastní sú tí, ktorí majú očistené srdcia, a majú tak prístup k stromu života a môžu prejsť cez brány mesta. 15 Vonku zostanú všetci nepriatelia Boží, traviči, nemravníci, vrahovia, modloslužobníci a každý, kto má záľubu v podvodoch a klame. 16 Ja, Ježiš, posielam svojho posla, aby to oznámil všetkým zborom. Ja som výhonok z Dávidovho koreňa a potomok Dávidov, žiarivá ranná hviezda.“ 17 Duch aj nevesta volajú: „Príď!“ A kto počúva, nech povie: „Príď!“ Kto je smädný, nech príde, kto túži, nech si zadarmo naberie vody života. 18 Upozorňujem každého, kto počúva prorocké slová tejto knihy: Kto by k nim niečo pridal, tomu Boh pridá pohromy opísané v tejto knihe. 19 A kto by zo slov tejto

prorockej knihy niečo ubral, tomu Boh vezme podiel na strome života a zo svätého mesta; z toho, o čom sa píše v tejto knihe. 20 Ten, ktorý toto všetko dosvedčuje, hovorí: „Áno, prídem skoro!“ Áno, príď, Pane Ježišu! 21 Milosť Pána Ježiša nech je so všetkými.

*A uvidel som sväté mesto, nový Jeruzalem, ako zostupuje z neba od Boha. Bolo slávnostne
vyzdobené ako nevesta, keď ide v ústrety svojmu ženíchovi. A počul som od trónu mohutný
hlas: „To je Boží príbytok medzi ľuďmi. Boh bude bývať s nimi;
oni budú jeho ľuďom a on bude ich Bohom.“*

Zjavenie 21:2-3

Reader's Guide

Slovák at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Slovák at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Slovak---Slovak-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Lukáš 8:31
Rimanom 10:7
Zjavenie 9:1
Zjavenie 9:2
Zjavenie 9:11
Zjavenie 11:7
Zjavenie 17:8
Zjavenie 20:1
Zjavenie 20:3

aidios

Rimanom 1:20
Júdov 1:6

aiōn

Matúš 12:32
Matúš 13:22
Matúš 13:39
Matúš 13:40
Matúš 13:49
Matúš 21:19
Matúš 24:3
Matúš 28:20
Marek 3:29
Marek 4:19
Marek 10:30
Marek 11:14
Lukáš 1:33
Lukáš 1:55
Lukáš 1:70
Lukáš 16:8
Lukáš 18:30
Lukáš 20:34
Lukáš 20:35
Ján 4:14
Ján 6:51
Ján 6:58
Ján 8:35
Ján 8:51
Ján 8:52
Ján 9:32
Ján 10:28
Ján 11:26
Ján 12:34
Ján 13:8
Ján 14:16

Skutky 3:21
Skutky 15:18
Rimanom 1:25
Rimanom 9:5
Rimanom 11:36
Rimanom 12:2
Rimanom 16:27
1 Korint'anom 1:20
1 Korint'anom 2:6
1 Korint'anom 2:7
1 Korint'anom 2:8
1 Korint'anom 3:18
1 Korint'anom 8:13
1 Korint'anom 10:11
2 Korint'anom 4:4
2 Korint'anom 9:9
2 Korint'anom 11:31
Galat'anom 1:4
Galat'anom 1:5
Efazanom 1:21
Efazanom 2:2
Efazanom 2:7
Efazanom 3:9
Efazanom 3:11
Efazanom 3:21
Efazanom 6:12
Filipanom 4:20
Kolosanom 1:26
1 Timotejovi 1:17
1 Timotejovi 6:17
2 Timotejovi 4:10
2 Timotejovi 4:18
Títovi 2:12
Židom 1:2
Židom 1:8
Židom 5:6
Židom 6:5
Židom 6:20
Židom 7:17
Židom 7:21
Židom 7:24
Židom 7:28
Židom 9:26
Židom 11:3
Židom 13:8
Židom 13:21
1 Petra 1:23

1 Petra 1:25
1 Petra 4:11
1 Petra 5:11
2 Petra 3:18
1 Jána 2:17
2 Jána 1:2
Júdov 1:13
Júdov 1:25
Zjavenie 1:6
Zjavenie 1:18
Zjavenie 4:9
Zjavenie 4:10
Zjavenie 5:13
Zjavenie 7:12
Zjavenie 10:6
Zjavenie 11:15
Zjavenie 14:11
Zjavenie 15:7
Zjavenie 19:3
Zjavenie 20:10
Zjavenie 22:5

aiōnios

Matúš 18:8
Matúš 19:16
Matúš 19:29
Matúš 25:41
Matúš 25:46
Marek 3:29
Marek 10:17
Marek 10:30
Lukáš 10:25
Lukáš 16:9
Lukáš 18:18
Lukáš 18:30
Ján 3:15
Ján 3:16
Ján 3:36
Ján 4:14
Ján 4:36
Ján 5:24
Ján 5:39
Ján 6:27
Ján 6:40
Ján 6:47
Ján 6:54
Ján 6:68

Ján 10:28
Ján 12:25
Ján 12:50
Ján 17:2
Ján 17:3
Skutky 13:46
Skutky 13:48
Rimanom 2:7
Rimanom 5:21
Rimanom 6:22
Rimanom 6:23
Rimanom 16:25
Rimanom 16:26
2 Korint'anom 4:17
2 Korint'anom 4:18
2 Korint'anom 5:1
Galat'anom 6:8
2 Tesaloničanom 1:9
2 Tesaloničanom 2:16
1 Timotejovi 1:16
1 Timotejovi 6:12
1 Timotejovi 6:16
2 Timotejovi 1:9
2 Timotejovi 2:10
Títovi 1:2
Títovi 3:7
Filemonovi 1:15
Židom 5:9
Židom 6:2
Židom 9:12
Židom 9:14
Židom 9:15
Židom 13:20*
1 Petra 5:10
2 Petra 1:11
1 Jána 1:2
1 Jána 2:25
1 Jána 3:15
1 Jána 5:11
1 Jána 5:13
1 Jána 5:20
Júdok 1:7
Júdok 1:21
Zjavenie 14:6

eleēsē

Rimanom 11:32

Geenna

Matúš 5:22
Matúš 5:29
Matúš 5:30
Matúš 10:28
Matúš 18:9
Matúš 23:15
Matúš 23:33
Marek 9:43

Marek 9:45
Marek 9:47
Lukáš 12:5
Jakuba 3:6

Hadēs

Matúš 11:23
Matúš 16:18
Lukáš 10:15
Lukáš 16:23
Skutky 2:27
Skutky 2:31
1 Korint'anom 15:55
Zjavenie 1:18
Zjavenie 6:8
Zjavenie 20:13
Zjavenie 20:14

Limnē Pyr

Zjavenie 19:20
Zjavenie 20:10
Zjavenie 20:14
Zjavenie 20:15
Zjavenie 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48

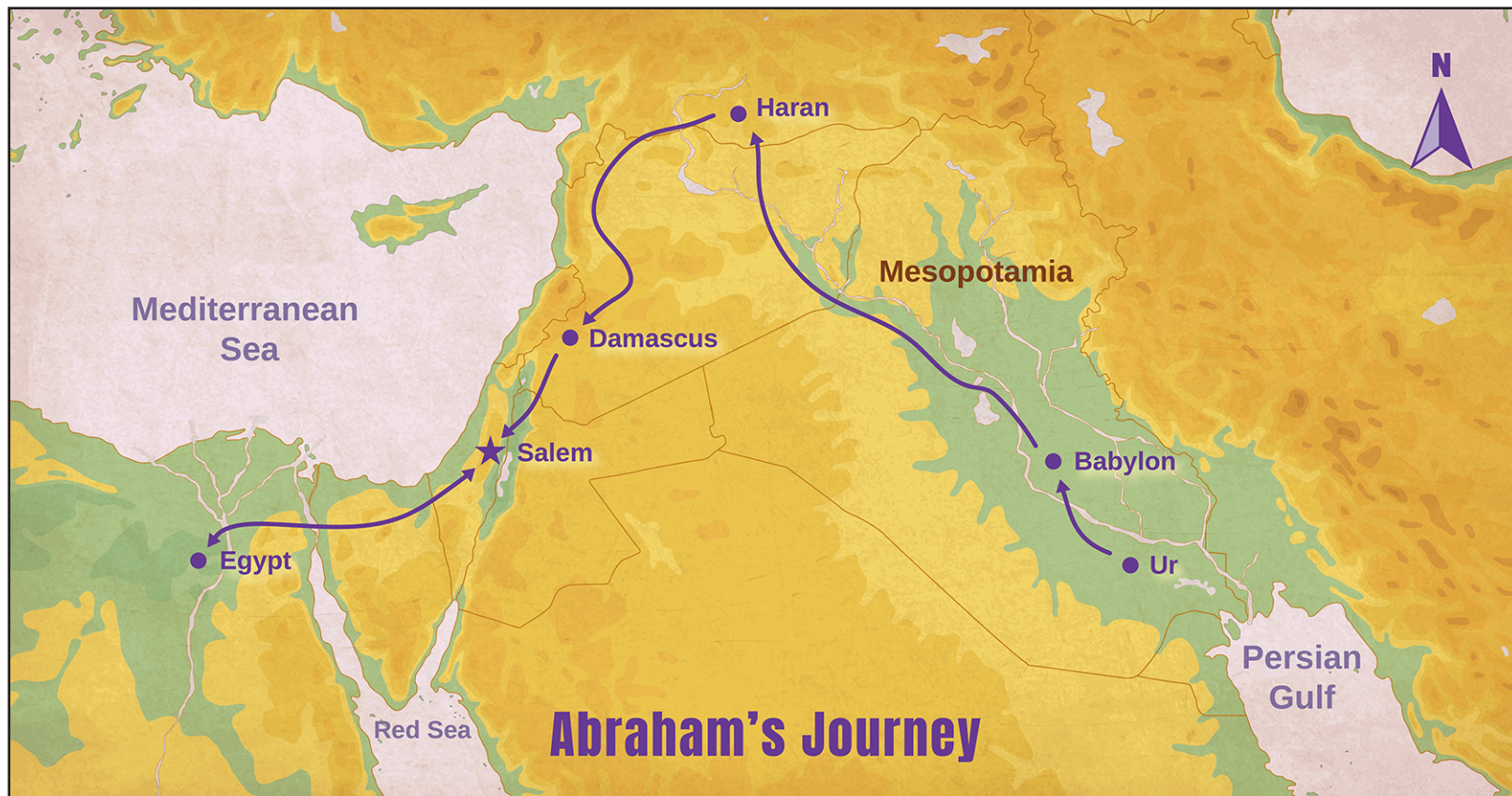
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 7:11
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Petra 2:4

Questioned

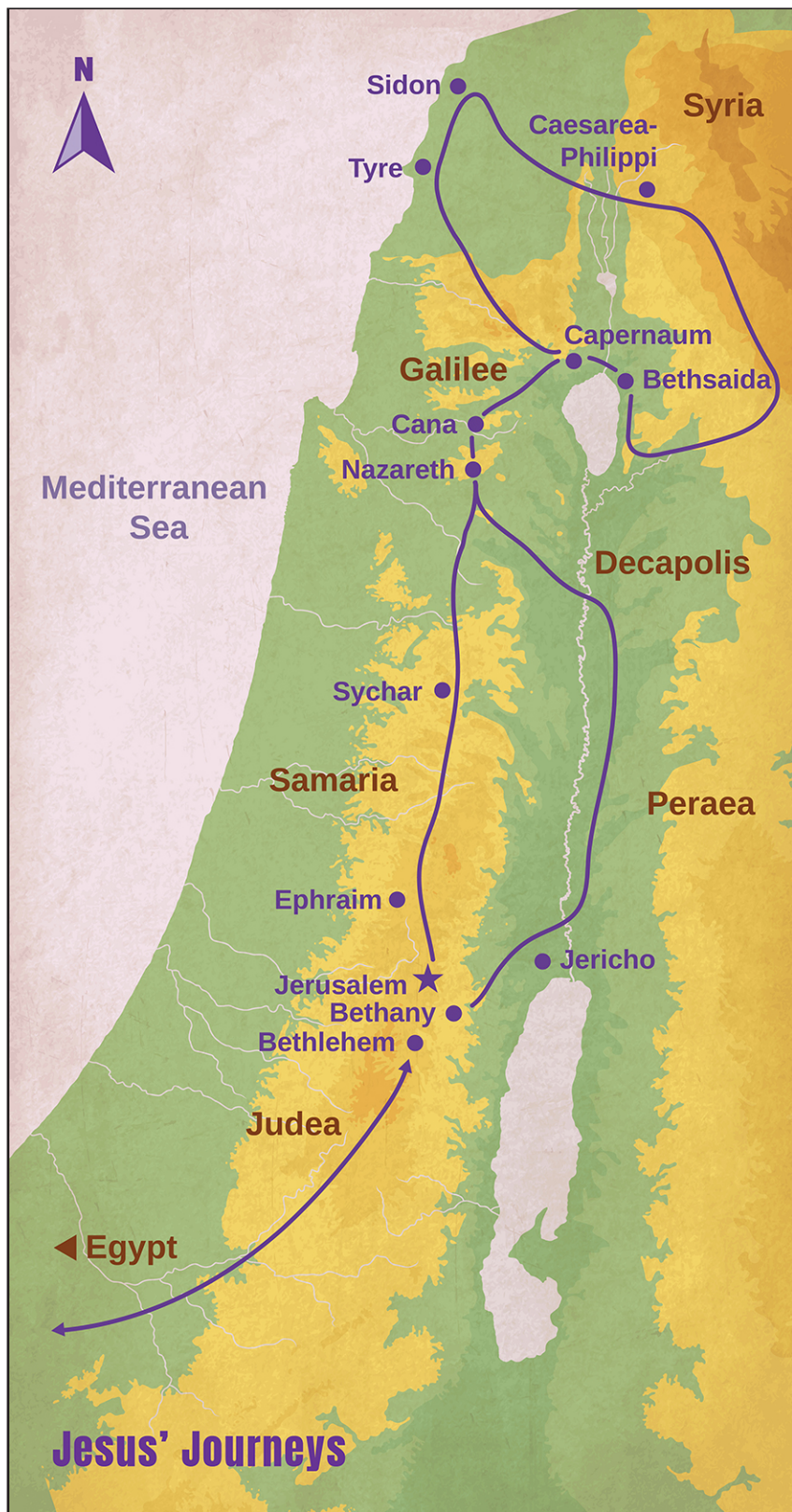
None yet noted

Abrahám veril, preto poslúchol, keď ho Boh vyzval, aby sa pobral do krajiny, ktorú mal dostať do dedičstva. Vydal sa na cestu, hoci nevedel, kam ide. - Židom 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

Ved'ani Syn človeka neprišiel na svet preto, aby mu ostatní slúžili, ale aby slúžil a dal svoj život ako výkupné za všetkých. - Marek 10:45

Ja, Pavol, som služobníkom Ježiša Krista, ktorý si ma povolal za svojho apoštola a poveril ma, aby som šíril Božiu dobrú správu. - Rimanom 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyrd in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Titus destroys the Jewish Temple
52	Paul imprisoned in Rome, Italy
39	Thomas reaches Malabar, India
33	Peter reaches Gentile Cornelius
	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Where?			When?							
			Innocence		Fallen				Glory	
			Eternity Past	4000 BC Creation	Fall to Sin No Law	1500 BC Moses' Law	Advent of Christ 0-33 AD	Church Age Kingdom Age	Great White Throne	New Heaven and Earth
Who?	God	Father	God's Perfect Fellowship	God's Perfect Fellowship with Adam in the Garden of Eden	Living in Unapproachable Light, 1 Timothy 6:16			God's Perfectly Restored Fellowship with All Mankind in the Holy City	All Restored Acts 3:21	
		Son			Pre-Incarnate, John 8:58		Incarnate, John 1:14			Paradise, Luke 23:43
		Holy Spirit			Everywhere, Psalm 139:7		Indwelling Believers, John 14:17			
	Mankind	Living Mankind	No Fall No Death Gen 1:31	Serving the Savior or Satan on Earth, Ephesians 2:1-5						
		Deceased Believing Mankind		Blessed in Paradise, Luke 16:22						
		Deceased Unbelieving Mankind		Punished in Hades until the final judgment, Luke 16:23 and Rev 20:13						
	Angels	Holy Angels	No Creation	No Unholy Angels Gen 1:31	Serving Mankind at God's Command, Hebrews 1:14			No Hades No Dead Rev 20:3		
		Imprisoned Angels	No people		Imprisoned in Tartarus, 2 Peter 2:4 and Jude 6			Lake of Fire Prepared for the Devil and his Angels Mat 25:41 Rev 20:10		
		Fugitive Angels	Gen 1:1		Rebelling Against Christ		Thalaasa, Rev 20:13			
		First Beast Demon			Accusing Mankind		Lake of Fire Revelation 19:20			
		False Prophet Demon			1 Peter 5:8 and Revelation 12:10		Abyss Revelation 20:2			
		Satan								

Destiny

Slovák at [AionianBible.org/Destiny](#)

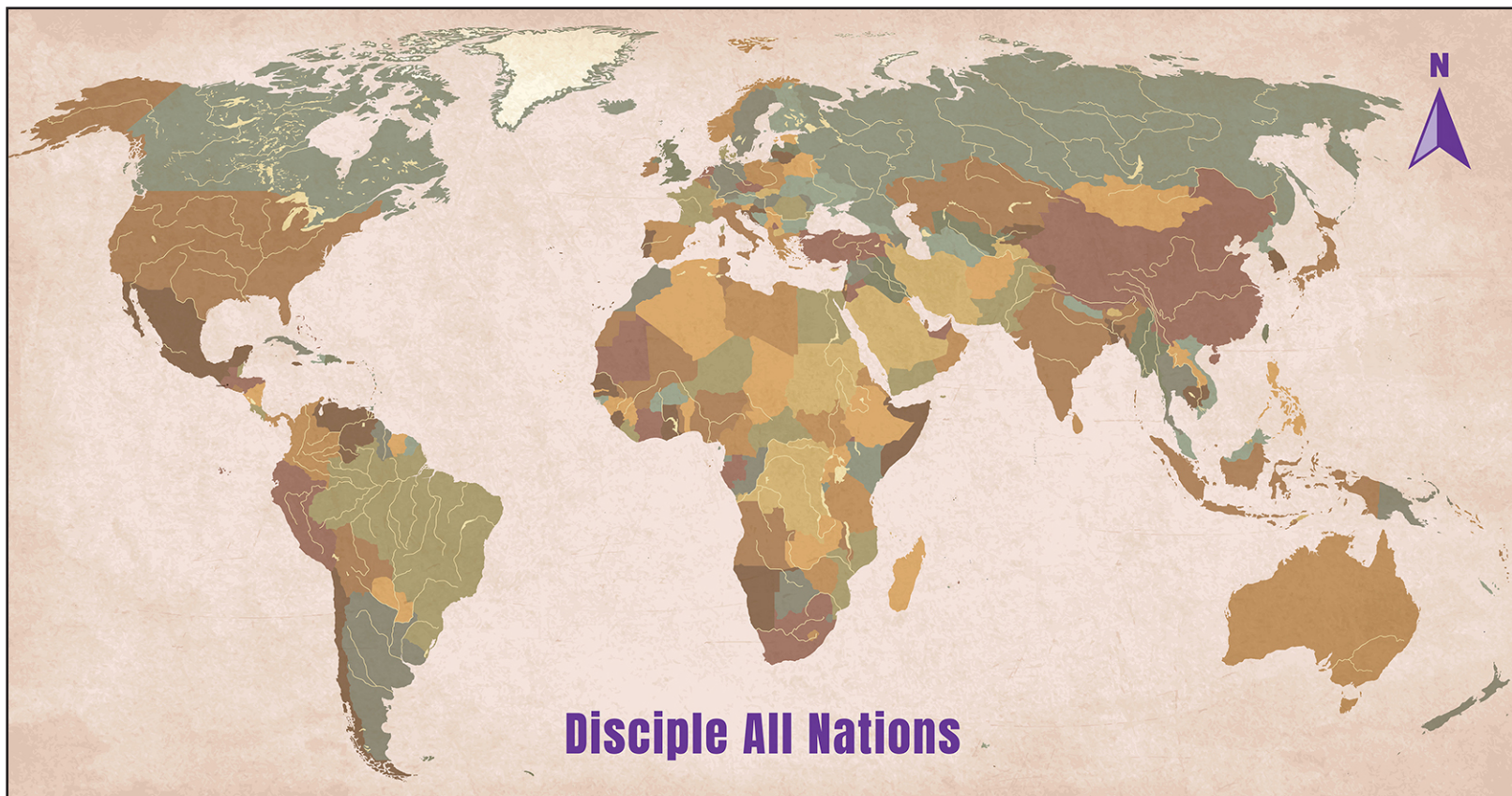
The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Preto chodte a získavajte mi nasledovníkov vo všetkých národoch a krstíte ich v mene Otca, Syna i Ducha Svätého. - Matúš 28:19